

TİCARET BAKANLIĞI
2019 YILI
FAALİYET RAPORU

TİCARET BAKANLIĞI

2019 YILI

FAALİYET RAPORU

Siyasi, askeri zaferler ne kadar büyük olurlarsa olsunlar, ekonomik zaferlerle taçlandırılmazlarsa meydana gelen zaferler devamlı olamaz, az zamanda söner.

Gazi M. Kemal

BAKAN SUNUŞU

2019 yılında öne çıkan başta ticaret savaşları olmak üzere tüm risk ve belirsizlik faktörleri, küresel çapta yatırım ve üretim üzerinde aşağı yönlü bir baskı oluşturdu. Küresel ekonomi ve ticarete gözlenen zayıf performans, ülkemizi doğrudan etkileyen jeopolitik gelişmeler, Irak ve İran'daki süreçler, artan korumacılık önlemleri, avro/dolar paritesindeki gerileme, dünya genelinde emtia fiyatlarında ve ihracat fiyatlarında düşüslere sebebiyet verdi. Tüm

bunlara rağmen ülkemiz 2019 yılında küresel ölçekte ticaret performansı açısından öne çıkan ülkeler arasında yer almayı başardı. Dünya Ticaret Örgütü verilerine göre 2019 yılında en fazla ihracat gerçekleştiren ilk 50 ülkenin toplam ihracatı %2.3 oranında geriledi. Türkiye söz konusu 50 ülke arasında ihracat artış oranı bazında 7'nci sırada yer aldı. İhracattaki değişim değeri olarak incelendiğinde ise Türkiye 50 lke arasında 6'ncı sırada yer aldı.

Dünya ekonomisinde görülen tüm zorluklara ve olumsuz etkenlere rağmen özellikle ihracatta kaydettiğimiz olumlu ve güçlü performans ile Türkiye'nin ne kadar dinamik ve potansiyeli güçlü bir ülke olduğunu ortaya koydu. İhracatta 2018'de rekor kırmıştık, 2019 yılında o rekorun da üzerine çıktık. İhracatçılarımıza da 3,2 milyar lira destek vererek Cumhuriyet tarihinin en büyük ihracat destek rakamına ulaştık. Uluslararası ticarete artan korumacı tedbirlerle mücadeleyi önceliklerimiz arasına aldık. İhracatımızın bu önlemlerden etkilenmemesi için gerekli tüm resmi girişimleri gösterdik ve göstermeye devam ediyoruz.

Her zaman çok taraflı, adil, hızlı ve serbest ticaretten yana olduk ve bu anlayış ile 2019'da gümrüklerde dijitalleşme alanında birçok önemli adım attık. Uluslararası ticaretin kesintisiz ve hızlı ilerlemesi için gümrüklerde çok sayıda modernleşme ve teknolojik yatırımlarda bulunduk. Sınır geçiş noktalarındaki hareketliliği bilişim teknolojilerinin gücüyle destekledik.

Hem teknolojiye hem insan kaynağına yatırım yaparak yasa dışı ticaretin engellenmesi, kaçakçılığın ülkemizin ekonomik gelişimine ve vatandaşlarımızın güvenliğine tehdit oluşturmasını önlemek için 2019 yılında da kaçakçılıkla mücadele faaliyetlerinin etkinliğinin artırılması için durmaksızın çalıştık. Esnafımız ne kadar güçlenirse ekonomimiz o kadar güçlenecek anlayışıyla yola çıkarak Bakanlık olarak esnafımızı merkeze alan çalışmalarımıza hız verdik. Tüketicilerin olası mağduriyetlerini önlemek için hem tüketicileri hem de tacirleri tüketici hakları konusunda bilgilendirmek ve tüketici haklarıyla ilgili bilinç düzeyini artırmak adına kamu spotları, kitapçık, afiş gibi her türlü aracı ve platformu aktif olarak kullandık. Ülkemizi uluslararası ticarete en başarılı ülkelerden biri yapmak yolunda Ticaret Bakanlığı olarak hizmet ve çalışmalarımıza aynı azimle devam edeceğiz.

2019 yılında Bakanlığımızın hizmet ve faaliyetlerinde katkısı bulunan Bakanlık personelimize teşekkür eder, bu vesileyle yapılan çalışmaların ülkemize hayırlı olmasını dilerim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

BAKAN YARDIMCISI SUNUŞU

2019 yılında, Ticaret Bakanlığı çatısı altında yürüttüğümüz, gümrükler, iç ticaret ve dış ticarete yönelik faaliyetlerimize hız kesmeden devam ettik.

Küresel ticaretteki payımızı güçlendirmek ve ikili ve çok taraflı ticari ilişkilerimizi ulusal menfaatlerimiz doğrultusunda geliştirmek amacıyla, mikro, sektörel ve makro düzeyde veriye dayalı politikalar ve uygulamalar ortaya koyduk.

Dış ticaret istatistiklerini dünyada en hızlı açıklayan ülke olarak, 2019'da, büyük ekonomilerin kullandığı Genel Ticaret Sistemi'ne göre de dış ticaret verilerini açıklamaya başladık.

İkili, bölgesel ve çok taraflı ticari ve ekonomik işbirliği anlaşmaları görüşmelerimize devam ettik. Sırbistan Serbest Ticaret Anlaşması'nı güncelledik, Ukrayna, Japonya, Tayland, Endonezya, Somali ile müzakerelerde ilerledik, yeni STA müzakerelerine başladık. AB'den ayrılması kesinleşen İngiltere ile kısa vadede mevcut pazara giriş avantajlarının korunmasına, orta-uzun vadede ise geniş ve kapsamlı bir STA akdedilmesine yönelik görüşmeler sürdürüldü. İkili ve çok taraflı diyalog platformları ve ticaret diplomasisi yoğun olarak kullanıldı, 22 ülke ile toplantılar gerçekleştirildi.

Yurtdışı Teşkilatımızın etkinliğinin artırılması önceliklerimiz arasında yer aldı. IV. Ticaret Müşavirleri Konferansı 131 merkezden katılımı ile gerçekleştirildi. Dış Temsilcilikler Yönetim Bilgi Sistemi devreye alındı. Dış temsilciliklerimizin çalışmaları, tüm bileşenleriyle güçlü bir sistem altyapısı üzerine kuruldu, izlenebilirlik ve kurumsal hafıza sağlandı.

Türkiye Tanıtım Grubu aracılığı ile dünya çapında 51 sektörel projeyi destekledik. EXPO Pekin 2019'da ülkemiz pavyonu, 4,5 milyon ziyaretçiyle EXPO Pekin'in en büyük ve en ilgi çeken pavyonlarından biri oldu ve "Özel Altın" tasarım ödülü aldı. 88. İzmir Enternasyonal Fuarı kapsamında 41 ülkeden üst düzey temsilcileri ağırladık. Yerinde Pazar Araştırmaları ile ihracatçılarımıza önemli pazarlardaki ticaret potansiyelini aktardık.

18 Serbest Bölgemizde 19.7 milyar ABD Doları ticaret hacmine ulaştık. Mal ihracatının yanında, sürdürülebilir ve yüksek katma değerli hizmet ihracatı vizyonu ile 2019 yılında başlattığımız İhtisas Serbest Bölgeleri odaklı kapsamlı mevzuat değişikliği çalışmaları ile hizmet sektörlerimizin önümüzdeki dönemde daha da etkin şekilde desteklenmesini amaçlıyoruz.

Müteahhitlerimiz yurtdışında 2019 yılında 18 milyar Dolar değerinde 438 proje üstlendiler.

E-ihale sisteminde şeffaf açık teklif usulüne geçerek, 2019'da satışlarda %79 artış sağladık.

Yasa dışı ticareti engellemek, kaçakçılığın ülkemizin ekonomik gelişimine ve vatandaşlarımızın güvenliğine tehdit oluşturmasını önlemek için, 2019 yılında da durmaksızın çalıştık. 3 milyar 165 milyon TL değerinde kaçak eşya; 17,4 milyon paket kaçak sigara; 16 bin 810 ton kaçak akaryakıt ve 8,7 ton uyuşturucu yakalaması gerçekleştirdik.

2020 yılı için daha da yüksek hedeflerle ülkemize hizmet edebilme inancıyla, 2019 yılında elde edilen başarılarda katkısı bulunan tüm çalışma arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Gonca YILMAZ BATUR
Bakan Yardımcısı

BAKAN YARDIMCISI SUNUŞU

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile ülkemizin idari yapılanmasında yapılan köklü değişikliklerle Bakanlığımız hem dış ticaret, hem de iç ticaret faaliyetlerini düzenleyen ve denetleyen bir yapıya kavuştu. Artık, Ticaret Bakanlığı olarak bizler, ülkemizin ticaret ve gümrük politikasını bütüncül bir bakış açısında belirleyip yürütülen iş ve işlemlerin bu politikalara uygunluğunu denetliyoruz.

Yeni idari yapıda üzerimize yüklenen sorumluluğun bilincinde olarak, ülkemizdeki ticareti hızlandırarak kolaylaştırmak ve tüccarlarımızı ihracat başta olmak üzere faaliyet gösterdikleri alanlarda desteklemek ve yarattığı katma değeri yükseltmek için azami gayret gösterdik. Yaklaşık 1,8 milyon esnaf ve sanatkârimıza, mesleki eğitim gerçekleştirerek esnafımızın ihracat potansiyelinin, rekabet gücünün artırılmasını hedefledik ve olanaklarını güçlendirmeye çalıştık.

Ülkemizde ticari faaliyetlerin hızlı, kolay ve güvenli bir biçimde yürütülmesi ve ticaretin kolaylaştırılması amacıyla ticaret sicili müdürlüklerinin şirket kuruluşlarında tek temas noktası haline gelmesi, bonolarda karekod uygulaması, e-ticarete güvenlik kaygılarının giderilmesi, hizmet kalitesinin artırılması ve girişimcilerimizi e-ticarete yönlendirmek amacıyla önemli çalışmalar yürüttük. Sebze ve meyve ticaretinde kayıt dışılıkla mücadele ve gıda enflasyonunun azaltılmasına yönelik arz talep dengesizliğini önlemek için denetimlerimizi sıklaştırdık. Ülkemizde lisanslı depoculuk sisteminin kurulmasında büyük önem arz eden Türkiye Ürün İhtisas Borsasını faaliyete geçirdik.

Tüketicilerimizin korunması adına çeşitli yasal düzenlemeler ve bilinçlendirme faaliyetleri düzenledik. Bununla birlikte, tüketiciler ile üreticiler arasındaki dengeyi sağlamak adına yalnızca tüketiciyi değil, belli standartta ve kalitede mal ve hizmet üretimini sağlayan üreticileri ve dolayısıyla ülke ekonomisini de koruyan politikalar geliştirmeye önem verdik.

Kayıt dışılığı en aza indirmek, şeffaf bir yapıya ulaşmak ve hizmet verilen tüm alanlarda elektronik ortamın ayrıcalıklarını en üst düzeyde tutmak Ülkemizin rekabet gücünün artmasında ve 2023 hedeflerine ulaşılmasında önemli bir katkı sağlayacaktır.

Bu kapsamda hazırlanan “Bakanlığımız 2019 Yılı Faaliyet Raporu” bağlamında, tüm faaliyet ve hizmetlerde emeği geçen tüm mesai arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Sezai UÇARMAK
Bakan Yardımcısı

BAKAN YARDIMCISI SUNUŞU

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile birlikte Bakanlığımız 2 bakanlığın birleştirilmesi suretiyle dış ticaret, gümrükler, iç ticaret idarelerini tek çatı altında toplayan kurumsal bir yapıda teşkil edilmiştir. Bakanlık olarak küresel bir vizyonla hareket edip çağın gereklerine uygun yaklaşımları, gelişmeleri ve

teknolojileri proaktif bir biçimde süreçlerimize entegre etmekteyiz.

Bakanlık olarak; iş erbabına, vatandaşlarımıza etkin ve memnuniyet odaklı hizmet sunmak üzere ve dış ticaretimizi ülkemizin sürdürülebilir büyümesine katkı sağlayacak şekilde geliştirmek, teknoloji ve katma değere dayalı ihracat kapasitemizi güçlendirmek, gümrük idarelerimizi modern, etkin ve güvenilir kılmak hedefleriyle 2019 yılında da çalışmalarımızı sürdürdük.

Ağustos ayında kamuoyu ile paylaşılan “İhracat Ana Planı” kapsamında; dış ticaret süreçlerinin kolaylaştırılması ve ihraç ürünlerinin katma değerinin arttırılması amacıyla ar-ge, inovasyon, tasarım ve markalaşmayı odağına alan politika araçlarının belirlenmesine yönelik bir yol haritasını ortaya koyduk. “İhracat Ana Planı”nda odak noktası olarak belirlediğimiz hedef sektör-hedef pazar yaklaşımıyla; yenilikçiliği temel alan, pazar ve ürün çeşitlendirmesi yoluyla sürdürülebilir ihracat artışını sağlayacak bir yapıyı tesis etme yolunda kararlı bir şekilde ilerliyoruz.

Firmalarımızın ihracata ilk hazırlıktan son aşamaya kadar dış pazarlarda tutunup markalaşmasını sağlamaları amacıyla uyguladığımız destek programlarını 2019 yılında da etkin bir şekilde uygulamaya devam ettik. Ayrıca, ihracatçılarımızın Bakanlığımız desteklerinden tamamen dijital ortamda yararlanmaları amacıyla yürüttüğümüz çalışmaları 2019 yılında tamamladık ve yeni yılın başlaması ile hayata geçirdik. Söz konusu çalışmalarımız ile kamu ve özel sektör el ele vererek yılı 180 milyar doların üzerinde bir ihracat ile kapattık ve artık 2020 hedeflerimizi gerçekleştirme yolunda çalışıyoruz.

Çağımız koşullarıyla uyumlu biçimde dijitalleşme ve otomasyona özel önem vererek gümrüklerimizin en ileri seviyede hizmet sunabilmesini sağlamak üzere, ülkemizin dört bir yanındaki gümrüklerimize pek çok yeniliği yoğun bir şekilde uyguladık ve uygulamaya devam edeceğiz. Küresel pazarları ihracatçımızın ofisine kadar getirmek amacıyla çalışmalarını başlattığımız yapay zeka destekli “Akıllı İhracat Platformu”, Gümrüklerde Dijitalleşme, Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsünün yaygınlaştırılması, gümrük kapılarının modernizasyonu, Eximbank’ın kredi ve sigorta programlarının etkin bir şekilde kullanımı ve Yeşil Pasaport Uygulamaları gibi birçok hizmet ve desteklerimiz ile 2020 yılı ihracat hedeflerine ulaşmak için hergün daha çok çalışarak emin adımlarla ilerliyoruz.

Bu vesile ile Bakanlığımız 2019 Yılı Faaliyet Raporu’nu kamuoyunun dikkatine sunar, emeği geçen tüm personelimize teşekkür ederim.

Rıza Tuna TURAGAY
Bakan Yardımcısı

İÇİNDEKİLER

BAKAN SUNUŞU	1
BAKAN YARDIMCISI SUNUŞU	2
BAKAN YARDIMCISI SUNUŞU	3
BAKAN YARDIMCISI SUNUŞU	4
İÇİNDEKİLER	5
KISALTMALAR	7
TABLO LİSTESİ	13
GRAFİK LİSTESİ	15
ŞEKİL LİSTESİ	15
I. GENEL BİLGİLER	16
1.1. MİSYON VE VİZYON	17
1.2. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR	17
1.3. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER	19
1.3.1. Tarihçe	19
1.3.2. Fiziksel Yapı	21
1.3.3. Örgüt Yapısı	22
1.3.4. Kütüphane	26
1.3.5. İnsan Kaynakları	26
1.3.6. Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar	32
1.3.7. Sunulan Hizmetler	34
1.3.7.1. Dış Ticaret Gelişmeleri	34
1.3.7.2. İhracat Hizmetleri	41
1.3.7.3. İthalat Hizmetleri	48
1.3.7.4. Gümrük Hizmetleri	58
1.3.7.5. Kaçakçılıkla Mücadele ve Gümrük Muhafaza Hizmetleri	74
1.3.7.6. Risk, Kontrol, Tasfiye ve Döner Sermaye Hizmetleri	93
1.3.7.7. Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırımlar ve Hizmet Sektörleri Hizmetleri	109
1.3.7.8. İç Ticaret Hizmetleri	123
1.3.7.9. Esnaf, Sanatkârlar ve Kooperatifçilik Hizmetleri	137
1.3.7.10. Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Hizmetleri	154
1.3.7.11. Ürün Güvenliği ve Denetimi Hizmetleri	174
1.3.7.12. Uluslararası İlişkiler Hizmetleri	183
1.3.7.13. Denetim Hizmetleri	210
1.3.7.14. Stratejik Yönetim Hizmetleri	212

1.3.7.15.	Diğer Hizmetler	220
1.3.8.	Yönetim ve İç Kontrol Sistemi	225
II.	AMAÇ VE HEDEFLER	226
2.1.	İdarenin Amaç ve Hedefleri	227
2.2.	Temel Politika ve Öncelikler	229
III.	FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER	230
3.1.	Mali Bilgiler	231
3.1.1.	Mali Denetim Sonuçları	241
3.2.	Performans Bilgileri	243
3.2.1.	Faaliyet ve Proje Bilgileri	243
3.2.2.	Performans Sonuçları Tablosu	294
3.2.3.	Performans Sonuçlarının Değerlendirilmesi	307
IV.	KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	308
4.1.	Üstünlükler	309
4.2.	Gelişime Açık Yanlar	309
4.3.	Değerlendirmeler	310
4.3.1.	Fırsatlar	310
4.3.2.	Tehditler	310
V.	ÖNERİ VE TEDBİRLER	311
5.1.	2020 Yılı Eylem ve Hedefleri	312
VI.	EKLER	314

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği
AB: Avrupa Birliği Genel M¼d¼rl¼đ¼
ABAD: Avrupa Birliği Adalet Divanı
ABD: Amerika Birleşik Devletleri
ABDİGM: AB ve Dış İlişkiler Genel M¼d¼rl¼đ¼
ABFT: Amerikan Şirketleri Derneği
AEO: Yetkilendirilmiş Y¼k¼ml¼ Uygulaması
AHM: DTÖ Anlaşmazlıkların Halli Mekanizması
AHO: Anlaşmazlıkların Halli Organı
AIS: Otomatik Tanımlama Sistemi
AİFD: Araştırmacı İlaç Firmaları Derneği
AKBİS: Akaryakıt Kaçakçılığı ile M¼cadele Veri Tabanı
AKİM: AK Parti İletişim Merkezi
ANL: Anlaşmalar Genel M¼d¼rl¼đ¼
AR-GE: Araştırma ve Geliştirme
ASBAŞ: Antalya Serbest Bölge İşleticisi A.Ş.
AT-JSCC: Ortak Sektörel İşbirliği Komitesi
ATS: Araç Takip Sistemi
B2B: İkili İş Görüşmeleri
BAKK: Büyüyen Anadolu'ya Kredi Kolaylıkları Projesi
BDDK: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
BDT: Bağımsız Devletler Topluluğu
BEC: Geniş Ekonomik Sınıflama
BGH: Basitleştirilmiş Gümrük Hattı
BHİM: Basın ve Halkla İlişkiler M¼şavirliği
BİDB: Bilgi işlem Dairesi Başkanlığı
BİLGE: Bilgisayarlı Gümrük Etkinlikleri
BKM: Bankalar arası Kart Merkezi
BMAEK: Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu
BRICA: Kuşak ve Yol Sanayi ve Ticaret Birliği
BTB: Bağlayıcı Tarife Bilgisi
CACCI: Asya Pasifik Ticaret ve Sanayi Odaları Konfederasyonu
CCTV: Kapalı Devre Televizyon Sistemleri
CDS: Gümrük Beyan Sistemi
CIF: Mal Bedeli, Sigorta Bedeli ve Taşıma
CIM: Demiryolu Taşıma Belgesi
CISL: İtalyan İşçi Sendikası Konfederasyonu
CİMER: Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
CT: Tomografik Bagaj X-Ray Cihazı
CTS: DTÖ Hizmet Ticareti Konseyi
ÇHC: Çin Halk Cumhuriyeti
ÇKS: Çiftçi Kayıt Sistemi
D-8: Gelişen Sekiz Ülke Teşkilatı
D8 Gelişen Ülkeler: Türkiye, İran, Pakistan, Bangladeş, Malezya, Endonezya, Mısır ve Nijerya
DEİK: Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu
DGÖ: Dünya Gümrük Örgütü

DHDB: Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
DİR: Dâhilde İşleme Rejimi
DKO: Döviz Kullanım Oranı
DNRED: Fransız Gümrük İdaresi
DTÖ: Dünya Ticaret Örgütü
EA: Avrupa Akreditasyon Birliği
EAD: Ekonomik Araştırmalar ve Değerlendirme Genel Müdürlüğü
ECOTA: Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Ticaret Anlaşması
ECOWAS: Türkiye- Batı Afrika Ülkeleri Ekonomik Topluluğu
EDB: Eğitim Dairesi Başkanlığı
EFPIA: Avrupa İlaç Endüstrileri ve Sanayicileri Federasyonu
EFTA: Avrupa Serbest Ticaret Birliği
EİT: Ekonomik İşbirliği Teşkilatı
EPDK: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
ESBAŞ: Ege Serbest Bölge A.Ş.
ESBİS: Esnaf ve Sanatkarlar Bilgi Sistemi
ESBİS: Esnaf ve Sanatkarların Sicil ve Sicil Gazetesi İşlemleri
ESDEP: Esnaf ve Sanatkar Strateji Belgesi ve Eylem Planı
ESDES: Esnaf ve Sanatkar Destek Sistemi
ESGM: Esnaf ve Sanatkarlar Genel Müdürlüğü
ESHEP: Esnaf ve Sanatkarlara Sunulan Hizmetlerin Etkinlik ve Verimliliğinin Artırılması Projesi
EŞİAD: Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği
ESKKK: Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi
ETBİS: Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi
ETGB: Elektronik Ticaret Gümrük Beyannamesi
ETOBS: Elektronik Taahhüt Onay Belgesi Sistemi
ETSG: Avrupa Komisyonu Ekonomik Tarife Sorunları Grubu
EUROMED: Avrupa-Akdeniz Ortaklığı
EXİMBANK: Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.
FİM: Metal Sendikası
FMH: Fikri Mülkiyet Hakları
FSMH: Fikri Sınai ve Mülkiyet Hakları
G2B: Government to Business
GBOK: Gümrük Birliği Ortak Komitesi
GDS: Güven Damgası Sağlayıcı
GENDEC: Genel Bildirge
GET-APP: Gümrük Eşya Takip ve Analitik Performans
GFSEC: Çelik Kapasite Fazlasına İlişkin G20 Küresel Forumu
GGM: Gümrükler Genel Müdürlüğü
GİTES: Girdi Tedarik Stratejisi
GMGM: Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü
GMP: İyi Üretim Uygulamaları
GTİ: Gümrük ve Turizm İşletmeleri Tic. A.Ş.
GTİP: Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu
GTS: Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi
GÜBİS: Güvensiz Ürün Bilgi Sistemi
GÜVAS: Gümrük Veri Ambarı Sistemi

GYÜ: Gelişme Yolundaki Ülkeler
HEABS: Hizmet Envanteri Analiz Bilgi Sistemi
HEYS: Hizmet Envanteri Yönetim Sistemi
HİR: Hariçte İşleme Rejimi
HKS: Hal Kayıt Sistemi
HM: Hukuk Müşavirliği
HTYA: Hizmet Ticareti ve Yatırım Anlaşması
HYS: Hukuk Yönetim Sistemi
ICA: Uluslararası Kooperatifler Birliği
ICPEN: Uluslararası Tüketici Koruma ve Uygulama Ağı
IDB: İslam Kalkınma Bankası
IGWEL: Dünya Ekonomi Liderlerinin Gayri resmi Toplantısı
IPA: AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı
IRU: Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Birliği
ITC: Uluslararası Ticaret Merkezi
ITI: İslamabad-Tahran-İstanbul Karayolu Taşımacılık Koridoru
İBS: İstihbarat Bilgi Sistemi
İDBB: İç Denetim Birimi Başkanlığı
İGEME: İhracatı Geliştirme Etüt Merkezi
İGV: İlave Gümrük Vergisi
İHR: İhracat Genel Müdürlüğü
İİT: İslam İşbirliği Teşkilatı
İRB: İhracat Refakat Belgesi
İRİS: İthalatta Risk Esaslı Denetim Sistemi
İSEDAK: İslam İşbirliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi
İTGM: İç Ticaret Genel Müdürlüğü
JBIC: Japonya Uluslararası İşbirliği Bankası
JETCO: Ekonomik ve Ticari Ortaklık Komitesi
KATBİS: Kesinleşmiş Gümrük Alacakları Takip Projesi
KATP: Kamu Alacakları Tahsilatı Platformu
KAYSİS: Elektronik Kamu Bilgi Yönetim Sistemi
KBB: Kaçakçılık Bilgi Bankası
KDS: Karar Destek Sistemi
KDV: Katma Değer Vergisi
KEİ: Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı
KEK: Karma Ekonomik Komisyonu
KEM: Köpek Eğitim Merkezi
KEP: Kayıtlı Elektronik Posta
KETSİS: Kurumsal Elektronik Tebligat Sistemi
KGM: Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü
KİK: Karma İstişare Komitesi
KİM: Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü
KİYA: Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmaları
KKDF: Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu
KKM: Komuta Kontrol Merkezi
KKTP: Kara Kapıları Taşıt Takip Programı
KLTS: Konteyner ve Liman Takip Sistemi

KMDDO: Kamu Maliyesi Dönüşüm ve Değişim Ofisi
KOBİ: Küçük Ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KOOPBİS: Kooperatif Bilgi Sistemi
KOOP-ES: Kooperatifçilik E-Sertifika Programı
KOOP-GEP: Kooperatifçilik Geliştirme ve Uyum Eğitimi Programı
KOSGEB: Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KPAPG: Dosyadan Toplu Kabul İşlemleri
KSS: Kimyasal Silahlar Sözleşmesi
KSS: Kimyasal Silahlar Sözleşmesi
KTZ: Küresel Tedarik Zinciri
KULESYA: Kullanılmış Makina İthalatı Uygulaması
LARA: Laboratuvar Analiz ve Raporlama Programı
MASAK: Mali Suçları Araştırma Kurulu
MEDEF: Fransız İşadamları Kurulu
MEDOS: Menşe İspat ve Dolaşım Belgelerinin Elektronik Ortamda Düzenlenmesi Projesi
MERNİS: Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi
MERSİS: Merkezi Sicil Kayıt Sistemi
MESBAŞ: Mersin Serbest Bölge İşleticisi A.Ş.
MİLTAR: Milli Tarama Sistemi
MOLBİS: Müşteri Odaklı Lojistik Bilgi Sistemi
MUSİAD: Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği
NARKOKİM: Narkotik Kısım Amirlikleri
NCA: İngiltere Ulusal Suç Ofisi
NCTS: Yeni Bilgisayarlı Transit Sistemi
NUTS: Öncelikli 12 Düzey
OCHA: İnsani İşler Eşgüdüm Bürosu
OCR: Optik Karakter Tanımlama
OECD: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
OK: Onaylanmış Kuruluş
OKK: Ortaklık Konseyi Kararları
OLAF: Avrupa Yolsuzlukla Mücadele Ofisi
OSCE: Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı
ÖDÖP: Öncelikli Dönüşüm Programları
ÖEK: Önlemlerin Etkisiz Kılınması (SF 46)
ÖTV: Özel Tüketim Vergisi
PAAMK: Pan Avrupa Akdeniz Menşe Kümülasyonu Sistemi
PDB: Personel Dairesi Başkanlığı
PERBİS: Perakende Bilgi Sistemi
PET: Polietilen Tereftalat
PGD: Piyasa Gözetimi ve Denetimi
PGDBİS: Ulusal PGD Bilgi Sistemi
PGE: Pazara Giriş Engelleri
PIC/s: Farmasötik Denetim İşbirliği Konvansiyonu
PICARD: Gümrükler Akademik Araştırma ve Gelişimde İşbirliği
PTA: Teraftalik Asit
PTS: Plaka Tanıma Sistemi
PVC: Polivinil klorür

RF: Rusya Federasyonu
RİS: Radyasyon İzleme Sistemi
RTB: Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı
RYKGM: Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğü
SBYYH: Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü
SCI: Güneydoğu Avrupa İşbirliği Girişimi
SDMF: Standart Depo Muafiyeti Fazlası
SEBİS: Serbest Bölgeler Bilgi Sistemi
SELEC: Güneydoğu Avrupa Kanun Uygulama Merkezi
SGB: Strateji Geliştirme Başkanlığı
SMIIC: İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü
SÖİ: Sevk Öncesi İnceleme
STA: Serbest Ticaret Anlaşması
STK: Sivil Toplum Kuruluşları
TABAA-AmCham: Türk-Amerikan İş Adamları Derneği
TAİEX: Teknik Destek ve Bilgi Değişim Mekanizması
TAKBİS: Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi
TALSAD: Türkiye Alüminyum Sanayicileri Derneği
TAREKS: Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi
TASİŞ: Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri
TCDD: Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları
TCMB: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası
TEİ: Ticaret ve Ekonomik İşbirliği
TEİK: Ticari ve Ekonomik İşbirliği Komisyonu
TEPAV: Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı
TESK: Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu
TESKOMB: Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri
THGM: Tasfiye Hizmetleri Genel Müdürlüğü
TIR: Transport International Routiers
TİM: Türkiye İhracatçılar Meclisi
TİM: Ticaret İl Müdürlüğü
TİOP: Tasfiye İşleri Otomasyon Projesi
TİSS: Ticari Elektronik İletişim Şikâyet Sistemi
TKPGGM: Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü
TMB: Türkiye Müteahhitler Birliği
TMO: Türkiye Mahsulleri Ofisi
TNB: Türkiye Noterler Birliği
TOBB: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TPC: Ticaret Politikası Komitesi
TPÖ: Ticaret Politikası Önlemleri
TPS-Lisans: İthal Lisansları Uygulaması
TPS: Tek Pencere Sistemi
TPS-OIC: İslam İşbirliği Teşkilatı Tercihli Ticaret Sistemi
TRINS: Ticaret ve Yatırım Zirvesi
TSKB: Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri
TTA: Tercihli Ticaret Anlaşması
TTB: Tespit Tahakkuk Belgesi

TTE: Ticarete Teknik Engeller
TTG: Türkiye Tanıtım Grubu
TTM Türkiye Ticaret Merkezleri
TTN: Tek Temas Noktası
TURQUALITY®: Devlet Destekli Markalaşma Programı
TUYS: Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü
TÜBİS: Tüketici Bilgi Sistemi
TÜRKAK: Türk Akreditasyon Kurumu
TÜSİAD: Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği
TYS: Tasfiye Yönetim Sistemi
UAVT: Ulusal Adres Veri Tabanı
UETD: Avrupalı Türk Demokratlar Birliği
UNCTAD: Birleşmiş Milletler Ticaret Ve Kalkınma Konferansı
UNODC: Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi
UYAP: Ulusal Yargı Ağı Projesi
UZK: Uluslararası Zeytin Konseyi
ÜDİK: Üst Düzey İşbirliği Konseyi
ÜGD: Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü
VÖY: Varış Öncesi Yolcu
VRHİ: Vergi Resim Harç İstisnası
VYS: Veri Yönetim Sistemi
WEF: Dünya Ekonomik Forumu
YDİK: Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi
YDSK: Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi
YEP: Yeni Ekonomi Programı
YGM: Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirleri
YKT: Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmaları
YOİKK: Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Taşra Teşkilatı Bina Sayıları.....	22
Tablo 2: Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlükleri Tablosu	23
Tablo 3: Sınır Kapısı ve Gümrük İdaresi Sayısı Tablosu.....	24
Tablo 4: Serbest Bölge Müdürlükleri Tablosu	24
Tablo 5: Kadro İstatistikleri Tablosu	27
Tablo 6: Personelin Kadro Statülerine Göre Dağılımı.....	28
Tablo 7: Personelin Cinsiyete Göre Dağılımı Tablosu.....	29
Tablo 8: Bakanlık Personeli Eğitim Durumu	29
Tablo 9: Dış Ticaretin Gelişimi - ÖTS (Milyar Dolar)	34
Tablo 10: Dış Ticaretin Gelişimi – GTS (Milyar Dolar).....	35
Tablo 11: Yıllara Göre Dış Ticaret Rakamları	35
Tablo 12: Ülke Gruplarına Göre Dış Ticaret (Milyon Dolar).....	36
Tablo 13: Seçilmiş Ülke Grupları (Milyon Dolar).....	37
Tablo 14: 2019 Yılında En Fazla İhracat Gerçekleştirilen Ülkelerin 2018 Yılına Kıyasla Değişimleri	37
Tablo 15: İhracatın Sektörel Dağılımı (Milyon Dolar)	38
Tablo 16: Hizmet Sektörleri İhracatı (Milyon Dolar).....	39
Tablo 17:İthalatın Sektörel Dağılımı (Milyon Dolar).....	39
Tablo 18:Geniş Ekonomik Sınıflamaya (BEC) Göre İthalat (Milyon Dolar).....	40
Tablo 19: Hizmet Sektörleri İthalatı (Milyon Dolar).....	41
Tablo 20: 2019 Yılı İlave Gümrük Vergileri	56
Tablo 21:Bölge Müdürlükleri Bazında Düzenlenen BTB'ler.....	58
Tablo 22:Ortak Transit Sistemi Kapsamında Yapılan Taşımlar	60
Tablo 23: Laboratuvarların Akreditasyon Süreci	73
Tablo 24: Laboratuvarlara Tahlile Gelen Beyanname-Numune Sayıları ve Ücretler Toplamı.....	73
Tablo 25: 2019 Yılı Tıbbi Malzeme ve İlaç Cinsi Eşya Yakalamaları	77
Tablo 26: 2015-2019 Yılları Yakalama İstatistikleri.....	80
Tablo 27:2015-2019 Yılları Araç ve Yolcu Giriş-Çıkış Sayıları.....	81
Tablo 28:Devriye Botları Sayısı	83
Tablo 29: Ani Müdahale Botları Sayısı.....	83
Tablo 30:Diğer Hizmet Botları	84
Tablo 31: 2015-2019 Yılları Tarama Sistemleri.....	92
Tablo 32: Yıllar İtibariyle Araç Sayıları	92
Tablo 33: 2015-2019 Yılları Teknik Cihaz Sayıları	93
Tablo 34:2019 Yılı Merkezi Risk Profil Sayıları.....	93
Tablo 35:2019 Yılı Yerel Risk Profil Sayıları.....	94
Tablo 36: Sonradan Kontrole Tabi Tutulan Firma Sayıları	95
Tablo 37: 2019 Yılı İkincil/Yerel Kontrol Sonuçları.....	96
Tablo 38:2019 Yılı İçerisinde İmha Edilen Eşya Değeri	98
Tablo 39:Döner Sermaye İşletmesinin 2018 ve 2019 Yılları Türlerine Göre Gelirleri.....	98
Tablo 40:2018 ve 2019 Yılları Satış Gelirleri	99
Tablo 41:2015-2019 Yılları Toplam Araç ve Eşya Satışları	100
Tablo 42:2018 ve 2019 Yılları Perakende Satış Gelirleri.....	100
Tablo 43:2019 Yılı Döner Sermaye İşletmesinin Giderleri (TL)	102
Tablo 44: Döner Sermaye İşletmesince Elde Edilen Net Kar ve Hazineye Aktarılacak Tutar	102
Tablo 45: Döner Sermaye İşletmesinin Tahsil Ettiği ve Hazine ve Diğer Kamu Kurumlarına Ödediği Mali Yükümlülükler.....	103
Tablo 46:Serbest Bölge Verilerine İlişkin Tablolar	110

Tablo 47: Serbest Bölgelerde Faaliyet Gösteren Firma Sayısı	111
Tablo 48: Serbest Bölgelerde Faaliyet Ruhsatlarının Dağılımı.....	111
Tablo 49: 2019 Yılı Serbest Bölgeler İstihdam Verileri	112
Tablo 50: 2019 Yılında Kullanılan Krediler (31.12.2019)	143
Tablo 51: 2019 yılında ESBİS'te Yapılan (Tescil-Tadil-Terkin) İşlem Sayıları	151
Tablo 52: ESBİS Kullanıcı İstatistikleri	151
Tablo 53: Bakanlığımıza Yapılan Tüketici Şikâyetleri Başvuru Konuları.....	154
Tablo 54: Tüketici Hakem Heyetlerine Yapılan Başvuruların Sonuçlarına Göre Dağılımı.....	157
Tablo 55: 2019 Yılında Tüketici Hakem Heyetlerine Yapılan Başvuruların Konulara Göre Dağılımı	158
Tablo 56: 2019 Yılında Yapılan Başvuruların Sektörlerine Göre Dağılımı	158
Tablo 57: 2015-2019 Yılları Piyasa Gözetimi ve Denetimi Verileri	165
Tablo 58: 2019 Yılı İdari Yaptırımlar	167
Tablo 59: 2019 Yılı Satış Sonrası Hizmet Yeterlilik Belgesi Onay İşlemine İlişkin İstatistiki Veriler	168
Tablo 60: Bütçe İşlemleri İle İlgili Gelen Evraklar	218
Tablo 61: 2019 Yılı Bakanlık Birimleri, İlgili ve İlişkili Kuruluşlar Bazında CİMER Başvuruları.....	221
Tablo 62: 2019 Yılı Cari Transferlere İlişkin Ödenek Durum Bilgisi	234
Tablo 63: 2019 Yılı Hazine Yardımlarına İlişkin Ödenek Durum Bilgisi	235
Tablo 64: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre 2018-2019 Yılları Bütçe Giderleri ve Harcama Oranları...	236
Tablo 65: Harcama Birimlerinin 2019 Yılı Ödenek/Durum Bilgisine İlişkin Tablo	236

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: Dolu Kadro Grafiği.....	28
Grafik 2: Personelin Hizmet Sürelerine Göre Dağılımı	30
Grafik 3:Personelin Yaş Aralığına Göre Dağılımı.....	30
Grafik 4: Personelin Eğitim Programlarına Göre Dağılımı	31
Grafik 5: En Çok Katılımcının Bulunduğu Eğitim Başlıkları.....	31
Grafik 6:İthalat Hat Oranları	94
Grafik 7:İhracat Hat Oranları	94
Grafik 8: Gümrük Müşaviri Verileri.....	97
Grafik 9: Gümrük Müşavir Yardımcısı Verileri	97
Grafik 10:2019 Yılı Safi Gelirlerin Türlerine Göre Dağılımı	99
Grafik 11:2019 Yılı Satış Gelirlerinin Dağılımı	100
Grafik 12:2019 Yılı Perakende Satış Gelirlerinin Dağılımı	101
Grafik 13:2018 ve 2019 Yılları Geçici Depolama Yeri ve Antrepo İşletmeciliğinden Elde Edilen Gelirler	101
Grafik 14:2019 Yılı Tahlil Ücretlerinin Dağılımı (TL).....	101
Grafik 15:2019 Yılı Döner Sermaye İşletmesinin Giderlerinin Dağılımı	102
Grafik 16:2018-2019 Yılları Kümülatif Hasılat	107
Grafik 17:Sistemin Yıllara Göre Gelişimi	125
Grafik 18:Yıllar İtibarıyla Oluşturulan ve Alım Satıma Konu Olan Ürün Senedi Miktarı	125
Grafik 19:Yıllar İtibarıyla Ürün Senedi İşlem Hacmi.....	126
Grafik 20:Oda ve Borsaların Dağılımı.....	129
Grafik 21: 2019 Yılı MERSİS İşlem Sayıları	133
Grafik 22:Yıllar Bazında HKS Bildirimci Sayıları	134
Grafik 23:Yıllar Bazında HKS'ye Yapılan Bildirim Sayıları	134
Grafik 24: Bakanlığımıza Yapılan Tüketici Şikâyetleri	154
Grafik 25:Tüketici Hakem Heyetlerine Yapılan Başvuru Sayısı	156
Grafik 26:Yıllar İtibarıyla Toplam İdari Para Cezası.....	160
Grafik 27:Kamu Zararı/Alacakları Takip Dosyası.....	217
Grafik 28: 2019 Yılı Bütçe Ödeneklerinin Merkez, Yurt Dışı ve Taşra Teşkilatı Bazında Dağılımı	231
Grafik 29:Merkez, Yurt Dışı ve Taşra Teşkilatının 2019 Yılı İçindeki Harcama Payları	232
Grafik 30:2019 Yılı Harcamalarının Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Dağılımı.....	232
Grafik 31:2019 Yılı Harcamalarının Ekonomik Kod Bazında Dağılımı	232
Grafik 32:Ekonomik Sınıflandırmaya Göre 2019 Yılı Ödenek Gerçekleşme Durum Bilgisi	233
Grafik 33:2019 Yılı Yatırım Harcamalarının Sektörel Dağılımı	235

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1:Serbest Bölge Müdürlüklerinin Coğrafi Konumu	25
Şekil 2: Organizasyon Şeması	26
Şekil 3: Koordinasyon Şeması	179
Şekil 4:2019 Yılı Kamu Zararı/Alacakları Takip Dosyaları.....	217

I. GENEL BİLGİLER

1.1. MİSYON VE VİZYON

Misyonumuz

Sürdürülebilir ekonomik büyümeye ve toplumsal refaha katkı sağlamak amacıyla; ihracatçılarımızı ve girişimcilerimizi destekleyerek rekabet gücünü ve uluslararası ekonomik ve ticari işbirliğini artıracak, üretici ve tüketiciyi koruyacak etkin, hızlı ve insan odaklı ticaret ve gümrük politikaları oluşturarak yenilikçi ve katılımcı bir yaklaşımla gerçekleştirmek, uygulamak ve koordine etmek.

Vizyonumuz

Ticaretin daha rekabetçi, hızlı ve güvenli olmasını sağlayarak, yüksek teknolojili ve yüksek katma değerli ihracatı teşvik ederek sürdürülebilir ekonomik büyümeye öncülük etmek.

1.2. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR

10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Ticaret Bakanlığı’nın görev ve yetkileri belirlenmiş olup, Bakanlığımızın görevleri şunlardır:

- a) İç ve dış ticaret hizmetlerine ilişkin ana hedef ve politikaların belirlenmesine yardımcı olmak ve belirlenen dış ticaret politikasını geliştirmek amacıyla çalışmalar yapmak ve gerekli koordinasyonu sağlamak,
- b) Ekonomik faaliyetlerin dış ticarete dönük yapılandırılması için gerekli tedbirleri almak, uygulamak ve bu tedbirlerin ilgili kamu ve özel kurum ve kuruluşlarca uygulanmasının ve koordinasyonunun sağlanması konusunda çalışmalar yürütmek,
- c) İç ve dış ticaretin ülke ekonomisi yararına yapılması amacıyla ürün ve yurtdışı müteahhitlik dâhil ulusal ve uluslararası hizmet ticaretine ilişkin gerekli her türlü tedbiri almak,
- ç) Kamu kurum ve kuruluşlarına çeşitli mevzuatla verilmiş yetki ve görevlerin kullanımında iç ve dış ticarete dair politikaların uygulanmasına ilişkin esasları düzenlemek ve koordine etmek,
- d) Gümrük politikasının hazırlanmasına yardımcı olmak ve uygulamak; gümrük hizmetlerinin süratli, etkili, verimli, belirlenmiş standartlara uygun şekilde yürütülmesini sağlamak ve denetlemek,
- e) 27.10.1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu, gümrük işlemleriyle ilgili diğer mevzuat ve uluslararası sözleşmelerin uygulanmasını sağlamak; gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma ilişkin iş ve işlemleri yürütmek; gümrük kontrolüne tabi kişi, eşya ve araçların muayene ve kontrolünü yapmak,
- f) Gümrük tarifesini hazırlamak; gümrük vergileri ile gümrük idarelerince tahsil edilmesi gereken vergi, fon ve diğer malî yüklerin tahakkuk, tahsil, takip ve kontrolünü yapmak; ertelenmiş kontrol ve sonradan kontrol hizmetlerini yürütmek; ihtilaflı durumlarda uzlaşmaya ilişkin işlemleri düzenlemek ve yürütmek; gümrük işleriyle ilgili istatistikî bilgileri üretmek,

toplamak, değerlendirmek ve açıklamak,

g) Geçici depolama yerleri, antrepolar, ambarlar, lojistik merkezleri, tasfiyelik eşya depoları, mağazalar ve satış reyonları açılması ve işletilmesine izin vermek, işletmek, işlettirmek ve denetlemek; gümrük mevzuatına göre tasfiyelik hale gelen eşyanın tasfiye işlemlerini yürütmek,

ę) Gümrüklü yer ve sahalarda münhasıran, Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesinde gerektiğinde ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak suretiyle kaçakçılığı önlemek, izlemek ve soruşturmak,

h) Kara ve demiryolu kapıları ile gümrük teşkilatı bulunan hava ve deniz limanlarında, serbest bölgeler, antrepolar ile gümrüklü yer ve sahalarda ve Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesinde gümrük muhafaza görevlerini yerine getirmek,

i) Gümrüklü yer ve sahalarda koordinasyonu sağlamak ve kamu düzeninin bozulmasını önleyecek tedbirleri almak,

ı) Bakanlık hizmetlerine ilişkin olarak uluslararası kuruluşların ve Avrupa Birliğinin çalışmalarını takip etmek, Avrupa Birliğine uyum çalışmalarını yürütmek ve bu konularda görüş oluşturmak,

j) Bakanlığın sorumluluğunda bulunan tketicilern piyasa gözetimi ve denetimini yapmak veya yaptırmak,

k) Ticaret odaları, sanayi odaları, ticaret ve sanayi odaları, deniz ticaret odaları, ticaret borsaları, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, esnaf ve sanatkâr meslek kuruluşlarına ait hizmetleri, ilgili diğer bakanlıklarla işbirliği suretiyle yürütmek, Türkiye İhracatçılar Meclisi ve İhracatçı Birliklerine ilişkin çalışmaları yürütmek,

l) Evrensel kabul görmüş tüketiciler haklarının sağlanması ve korunmasına yönelik hukuk ve idar tedbirleri almak, tüketicilerin korunmasını sağlayıcı inceleme ve düzenlemeler yapmak,

m) Etnaf ve sanatkârlar ile kooperatifçiliğe ilişkin politika, ilke ve hedeflerin ilgili kuruluşlarla işbirliği yapılarak belirlenmesi ve stratejiler geliştirilmesi amacıyla çalışmalar yapmak,

n) şirketler, kooperatifler ve ticaret sicili memurlukları ile esnaf ve sanatkâr sicil kayıtlarıyla ilgili hizmetleri yürütmek ve bunları denetlemek,

o) Bakanlığın görev alanına giren konularda laboratuvarlar kurmak ve çalışmalarını yürütmek,

) Gümrük müşaviri ve yardımcılarıyla yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak ve denetlemek,

p) Dünya ticaretinden alınan payın artırılmasını ve sürdürülebilir ihracat artışını sağlamak üzere ihracatın pazar ve ürün çeşitliliğini genişletmeye yönelik gerekli tedbirleri almak ve buna yönelik destek yöntemlerini geliştirmek ve uygulamak,

r) İthalatın lke ekonomisinin yararına gerçekleştirilmesi ve yerli sanayinin korunması ile ilgili

gerekli tedbirleri almak ve ticaret politikası savunma araçlarını uygulamak,

s) Diğer kurum ve kuruluşların iç ve dış ticaret politikasını etkileyen faaliyet, temas ve düzenlemelerinin, genel ticaret politikasına uygunluğunu sağlamak, ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği halinde söz konusu faaliyet, temas ve düzenlemelerin koordinasyonunu ve yürütülmesini temin etmek,

ş) Türkiye Cumhuriyetinin yabancı devletler ve uluslararası kuruluşlarla olan ikili, bölgesel ve çok taraflı ticarî ve ekonomik ilişkilerini düzenlemek, yürütmek ve bu konularda ilgili mevzuatı çerçevesinde anlaşmalar yapmak, uluslararası kuruluşların Bakanlığın yetki ve görev alanına giren konulardaki çalışmalarını takip etmek ve bu konularda görüş oluşturmak,

t) Ülke kalkınmasında yabancı sermayeden beklenen katkıları sağlamak ve yönlendirmek amacıyla gerekli tedbirleri almak,

u) Dış ticarete konu ürünlerin güvenli, mevzuata ve standartlara uygun olmasını sağlamak, bu amaçla ithalatta ve ihracatta denetim yapmak ve yaptırmak, ticarete teknik engellerin önlenmesine ilişkin çalışmalar yürütmek,

ü) (Ek: RG-10.1.2019-30651-CK-27/71 md.) Ülkemizin ticaret ve gümrük hizmetlerine ilişkin ana politikalarının etkinliğinin artırılması ve ekonomik faaliyetlerin dış ticarete dönük yapılandırılması için kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarıyla teknoloji ve girişimcilik odaklı proje, bilimsel çalışma ve eğitim alanında işbirliği faaliyetlerini yürütmek,

v) Kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen diğer görevleri yapmak.

1.3. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER

1.3.1. Tarihçe

Bakanlığımız tarihi süreci ticaret ve gümrük faaliyetlerinin gelişimi çerçevesinde iki ayrı başlık altında incelenmiştir:

Ticaret

Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerini aldığı Osmanlı Devleti, hükümdarlığı boyunca coğrafi düzlemde ticari faaliyetin merkezinde yer almak için gerekli tedbirleri alarak doğu-batı ticaretini desteklemiş uzun yıllar Avrasya ticaret yollarını denetim ve kontrol altında tutmuştur.

II. Mahmut döneminde yapılan birçok ıslahat hareketi içinde, arasında devlet görevlerinin yeni oluşturulan nazırlıklar (bakanlıklar) arasında bölüştürülmesi de yer almıştır. Ticaret alanındaki hizmetler, 1838 yılında oluşturulan "Meclis-i Ziraat ve Ticaret Komisyonu" bünyesinde verilmeye başlanmıştır. Tanzimat Fermanı'nın kabulünden sonra 1840 yılında İstanbul'da "Umur-ı Ticaret ve Ziraat Nezareti" kurulmuştur. Bu nezarette; "Ticaret ve Ziraat Meclis-i

Kebiri” adı verilen sürekli bir komisyonda ticaret, muhasebe, istatistik ve ziraat kalemleri (daireleri) yer almıştır.

Cumhuriyet döneminde ise; Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından 2 Mayıs 1920 tarihinde kabul edilen 3 sayılı Kanunla İktisat Bakanlığı oluşturulmuştur. 10 Ağustos 1925 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile yurtdışında önemli ticaret merkezlerinde Ticaret Temsilcilikleri kurulması sağlanmış ve böylece ilk kez yabancı ülkelere gönderilecek ticaret temsilcilerinin nitelikleri ve görevleri belirlenmiştir. Diğer taraftan, ilk TBMM Hükümeti’nde “İktisat Vekâleti” tarafından yürütülen ticaret alanındaki hizmetler, 1928-1931 yılları arasında “Ticaret ve Ziraat Vekâletlerinin Tevhidi Kanunu” ile iki Müsteşarlık olarak kurulan “İktisat Vekâleti” içerisinde verilmiştir.

27 Mayıs 1934 tarihinde kabul edilen 2450 sayılı Kanun ile kurulan İktisat Bakanlığı’nın görevleri kara ticareti, deniz ticareti, sanayi ve maden işlerini kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Bu bağlamda dış ticaret konuları ile ilgili birimler ilk kez Dış Ticaret Reisliği (Türk Ofis) ismi altında toplanmış ve 27 Mayıs 1939 tarihinde 3416 sayılı Kanunla, Ticaret Bakanlığı ismi ile yeniden kurulan İktisat Bakanlığı bünyesinde Dış Ticaret Dairesi Reisliği oluşturulmuştur.

1949 yılında sanayi, maden ve enerji işlerinin bağlı olduğu Ekonomi ve Ticaret Vekâleti kurulmuştur. 1957 yılında sanayi işlerinin ayrılması ile 1939 yılındaki kuruluş yapısına ve görev alanına dönen Ticaret Bakanlığı, 1971 yılı başında yeniden sanayi işlerini de alarak ilk defa Sanayi ve Ticaret Bakanlığı haline gelmiştir. Diğer yandan, 32 yıl boyunca Ticaret Bakanlığı’nda Dış Ticaret Dairesi Reisliği olarak görev yapan kurum, 26 Mart 1971 tarihinde söz konusu Bakanlık’tan ayrılarak müstakil bir Dış Ekonomik İlişkiler Bakanlığı haline gelmiştir. Bakanlık nezdinde Dış Ticaret Genel Sekreterliği kurularak dış ekonomik ilişkiler, söz konusu Genel Sekreterlik tarafından yürütülmüştür. 11 Aralık 1971 tarihinde yeniden teşkili ile birlikte Genel Sekreterlik yeniden yapılanarak Ticaret Bakanlığı halini almıştır.

1983 yılına kadar dış ticaret ve iç ticaretin birlikte yürütüldüğü Ticaret Bakanlığı, değişime uğrayarak iç ticaret kısmı Sanayi ve Ticaret Bakanlığı olarak yapılanmıştır. Dış ticaret kısmı ise, Dış Ticaret Genel Sekreterliği ile Standardizasyon Dairesi ve Maliye Bakanlığı bünyesindeki Hazine Genel Müdürlüğü ve Milletlerarası İktisadi İşbirliği Teşkilatı Genel Sekreterliği bir araya getirilmek suretiyle Başbakanlığa bağlı Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı olarak kurulmuştur.

Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı, 20 Aralık 1994 tarihli ve 22147 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 4059 sayılı Kanunla iki ayrı kuruluş haline getirilmiştir. Dış Ticaret Müsteşarlığı 17 yıl görevini sürdürdükten sonra 8 Haziran 2011 tarihli 637 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Ekonomi Bakanlığı haline gelmiştir.

Gümrük

Türk Gümrük İdaresi, Osmanlıdan günümüze gelişerek varlığını devam ettiren bir değişim sürecinin parçası olmuştur. Cumhuriyet döneminin gümrüklere ilişkin ilk uygulaması; 1929’da yürürlüğe giren 1499 sayılı “Gümrük Tarifesi Kanunu” olmuştur.

30.12.1929 tarihinde 1909 sayılı Kanunla “Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti” kurulmuş, kaçakçılıkla mücadele görev ve yetkisi bu Bakanlığın bünyesine verilmiştir. 1931’de kaçakçılıkla

mücadele amaçlı yarı askeri “Gümrük Muhafaza Umum Kumandanlığı” kurulmuştur. 29.03.1932 tarihli ve 1989 sayılı Kanunla Maliye Bakanlığına bağlı olan Tekel İdare ve İşletmeleri de bu Bakanlığa bağlanarak Gümrük ve Tekel Bakanlığı oluşturulmuştur.

1931 yılında kurulan yarı askeri nitelikteki Gümrük Muhafaza Umum Kumandanlığı 1956’da kaldırılmış ve sivilleşerek Gümrük Muhafaza Müdürlüğü ismini almıştır. 13.12.1983 tarihli ve 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Gümrük ve Tekel Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı, Maliye ve Gümrük Bakanlığı şeklinde birleştirilmiştir. Gümrük Teşkilatının bu yapısı 1993 yılına devam etmiştir.

02.07.1993 tarihli ve 485 sayılı "Gümrük Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile gümrükler, tekrar Maliye Bakanlığı’ndan ayrılarak, “Gümrük Müsteşarlığı” adı altında Başbakanlık’a bağlı ayrı bir Müsteşarlık olarak yapılandırılmıştır.

Ülkemizin Gümrük Birliği’ne girmesi nedeniyle Topluluk Gümrük Kodu’nda yer alan hükümlerin, Ortaklık Konseyi Kararı gereğince, Gümrük Kanunu’na yansıtılmasına istinaden 4458 sayılı Gümrük Kanunu 1999’da yürürlüğe girmiştir. 2007 yılında yayımlanan 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ile gümrük suçlarına ilişkin yeni düzenlemeler yapılmıştır. Aynı dönemde; 05.04.2007 tarihli ve 5622 sayılı “Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğü’nün Gümrük Müsteşarlığına Bağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile TASİŞ Genel Müdürlüğü, Başbakanlık Gümrük Müsteşarlığı’na bağlanmıştır.

2011 yılına kadar faaliyetlerine Gümrük Müsteşarlığı olarak devam eden kurum, 08.06.2011 tarih ve 27958 sayılı Resmi Gazete’nin mükerrer sayısında yayımlanan “Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı’nın iç ticaret ile ilgili dört Genel Müdürlüğü birleştirilerek “Gümrük ve Ticaret Bakanlığı” olarak yapılandırılmıştır.

2011 yılından günümüze değin faaliyetlerini Ekonomi Bakanlığı ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı olarak sürdüren iki kurum birleştirilerek; 10 Temmuz 2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Ticaret Bakanlığı kurulmuş olup 10 Ocak 2019 tarihli ve 30651 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 27 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile teşkilat yapısı yeniden şekillendirilmiştir.

1.3.2. Fiziksel Yapı

Merkez Teşkilatı Yerleşkeleri

- Söğütözü Mahallesi 2176. Sokak No: 63 Çankaya adresinde Söğütözü Yerleşkesi (Merkez Bina),
- Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 151 Eskişehir Yolu 9. km adresinde Eskişehir Yolu Yerleşkesi (Ek Bina),
- Söğütözü Mahallesi 2179. Sokak No:2 Çankaya/ANKARA adresindeki ek hizmet binasında; Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı Ankara Grubu Müfettişleri ve Ankara Valiliği Ticaret İl Müdürlüğü,

- Balıkhisar Mah. Balıkhisar Köy İçi Küme Evleri No: 685 Esenboğa Yolu Üzeri Akyurt-ANKARA adresinde Eğitim Merkezi ile Misafirhane (Yatakhane),
- Güzelhisar Mahallesi No: 304 Akyurt adresindeki hizmet binasında Kurum Arşivi,
- Güzelhisar Mah. 36. Sokak No: 13 Akyurt/ ANKARA adresinde Köpek Eğitim Merkezi yer almaktadır.

Taşra Teşkilatı Binaları: Bakanlığımız taşrada; Hazine taşınmazlarından tahsis edilen veya kiralanan, döner sermaye imkânları ile satın alınan, yaptırılan ya da başka kurum ve kuruluşlara ait hizmet binalarında faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu kapsamda; Bakanlığımız taşra birimleri kullanımında 289 adet bina bulunmaktadır. Bunlardan; 121 adedi Bakanlığımıza tahsisli, 60 adedi kiralık, 36 Adet Valilik Binası içerisinde hizmet veren, 72 adedi işletici kuruluşlara ait binalardır.

Tablo 1: Taşra Teşkilatı Bina Sayıları

Sıra	Taşra Birimi	İDARE SAYISI	BİNA SAYISI	MÜLKİYET DURUMU			
				TAHSİS	VALİLİK BİNASI	İŞLETİCİ KURULUŞ	KİRA
1	TİCARET İL MÜDÜRLÜKLERİ	81	82	14	32	0	36
2	İSTANBUL GDTBM	29	24	6	0	16	2
3	ULUDAĞ GDTBM	17	14	8	0	4	2
4	TRAKYA GDTBM	12	10	4	0	6	0
5	BATI MARMARA GDTBM	9	6	2	0	3	1
6	DOĞU MARMARA GDTBM	18	14	14	0	0	0
7	EGE GDTBM	28	25	12	0	9	4
8	BATI AKDENİZ GDTBM	18	13	8	0	5	0
9	ORTA AKDENİZ GDTBM	15	13	7	0	4	2
10	DOĞU AKDENİZ GDTBM	13	11	5	1	4	1
11	ORTA ANADOLU GDTBM	19	16	10	0	5	1
12	ORTA KARADENİZ GDTBM	13	10	6	1	2	1
13	DOĞU KARADENİZ GDTBM	8	7	5	2	0	0
14	KAÇKAR GDTBM	9	6	3	0	3	0
15	GÜRBULAK GDTBM	11	7	2	0	2	3
16	DOĞU ANADOLU GDTBM	12	5	2	0	2	1
17	FIRAT GDTBM	10	7	6	0	0	1
18	GAP GDTBM	16	12	5	0	3	4
19	İPEKYOLU GDTBM	14	7	2	0	4	1
TOPLAM		352	289	121	36	72	60

Kaynak: Bakanlık Verileri

1.3.3. Örgüt Yapısı

Merkez Teşkilatı: Bakanlığımız Merkez Teşkilatı hizmet birimleri:

- İhracat Genel Müdürlüğü,

- İthalat Genel Müdürlüğü,
- İç Ticaret Genel Müdürlüğü,
- Gümrükler Genel Müdürlüğü,
- Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü,
- Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler Genel Müdürlüğü,
- Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü,
- Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü,
- Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü,
- Esnaf, Sanatkârlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü,
- Ticaret Araştırmaları Genel Müdürlüğü,
- Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü,
- Risk Yönetimi, Tasfiye ve Döner Sermaye Genel Müdürlüğü,
- Personel Genel Müdürlüğü,
- Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
- Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı,
- İç Denetim Birimi Başkanlığı,
- Strateji Geliştirme Başkanlığı,
- Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı,
- Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı,
- Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği,
- Özel Kalem Müdürlüğü'nden oluşmaktadır.

Taşra Teşkilatı: 18.02.2019 tarihinde Bakanlığımız Taşra Teşkilatı yeniden yapılandırılmıştır. Bakanlığımız Taşra Teşkilatı biri henüz faaliyete geçmeyen 19 Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlükleri, 81 Valilik Ticaret İl Müdürlükleri ile doğrudan merkeze bağlı 18'i faal olmak üzere toplam 21 Serbest Bölge Müdürlüklerinden oluşmaktadır.

Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüklerine bağlı 164 Gümrük, 32 Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat, 21 Tasfiye İşletme, 19 Personel, 12 Laboratuvar Müdürlüğü, 19 Hukuk Grup Başkanlığı, 40 Ticaret Denetmenleri Grup Başkanlığı'ndan oluşmaktadır.

Tablo 2: Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlükleri Tablosu

Orta Anadolu Gümrük ve Dış Ticaret Bölge (Ankara)
Batı Akdeniz Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü (Antalya)
Uludağ Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü (Bursa)
Trakya Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü (Edirne)
GAP Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü (Gaziantep)
Doğu Anadolu Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü (Van)
İpekyolu Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü (Habar)
Doğu Akdeniz Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü (Hatay)
İstanbul Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü (İstanbul)
Ege Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü (İzmir)
Doğu Marmara Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü (Kocaeli)
Fırat Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü (Malatya)

Orta Akdeniz Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü (Mersin)
Orta Karadeniz Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü (Samsun)
Doğu Karadeniz Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü (Trabzon)
Batı Marmara Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü (Tekirdağ)
Pamukkale Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü (Denizli)*
Gürbulak Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü (Gürbulak)
Kaçkar Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü (Hopa)

* Kuruluş çalışması devam etmektedir.

Ülkemizde 30 kara, 8 demiryolu, 101 deniz ve 64 hava olmak üzere toplam 203 hudut kapısı bulunmaktadır. Kara hudut kapılarında 29, demiryolu hudut kapılarında 5, deniz hudut kapılarında 46, hava hudut kapılarında 13 Gümrük Müdürlüğü bulunmaktadır. Bunlardan başka; serbest bölgede bulunan 10, iç gümrük olan 61 Gümrük Müdürlüğü bulunmaktadır.

Toplam 164 Gümrük Müdürlüğü'nde 150 faal Gümrük Müdürlüğü ile hizmetler yürütülmektedir.

Tablo 3: Sınır Kapısı ve Gümrük İdaresi Sayısı Tablosu

SINIR KAPILARI/GÜMRÜK İDARELERİ	SINIR KAPISI SAYISI	GÜMRÜK MÜDÜRLÜĞÜ SAYISI
Kara Sınır Kapısı	30	29
Demiryolu Sınır Kapısı	8	5
Deniz Sınır Kapısı	101	46
Hava Sınır Kapısı	64	13
Serbest Bölge Gümrük İdareleri	-	10
İç Gümrük İdareleri	-	61
Faal Olmayan Gümrük Müdürlükleri	-	14
TOPLAM (Faal)	203	150

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Serbest Bölge Müdürlükleri aşağıda sıralanmıştır.

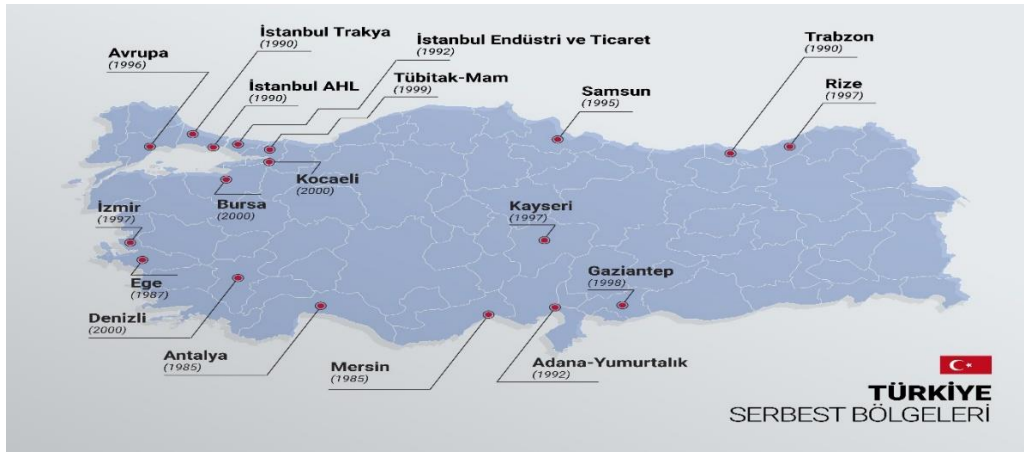
Tablo 4: Serbest Bölge Müdürlükleri Tablosu

Adana Yumurtalık Serbest Bölge Müdürlüğü
Antalya Serbest Bölge Müdürlüğü
Avrupa Serbest Bölge Müdürlüğü
Bursa Serbest Bölge Müdürlüğü
Denizli Serbest Bölge Müdürlüğü
Ege Serbest Bölge Müdürlüğü
Gaziantep Serbest Bölge Müdürlüğü
İstanbul Atatürk Havalimanı Serbest Bölge Müdürlüğü
İstanbul Endüstri ve Ticaret Serbest Bölge Müdürlüğü
Trakya Serbest Bölge Müdürlüğü

İzmir Serbest Bölge Müdürlüğü
Kayseri Serbest Bölge Müdürlüğü
Kocaeli Serbest Bölge Müdürlüğü
Mersin Serbest Bölge Müdürlüğü
Rize Serbest Bölge Müdürlüğü
Samsun Serbest Bölge Müdürlüğü
Trabzon Serbest Bölge Müdürlüğü
TÜBİTAK MAM Teknoloji Serbest Bölge Müdürlüğü
Karaman Serbest Bölge Müdürlüğü (Faal değil)
Filyos Serbest Bölge Müdürlüğü (Faal değil)
Sakarya İpekyolu S.B.M. (Faal değil)

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Şekil 1: Serbest Bölge Müdürlüklerinin Coğrafi Konumu

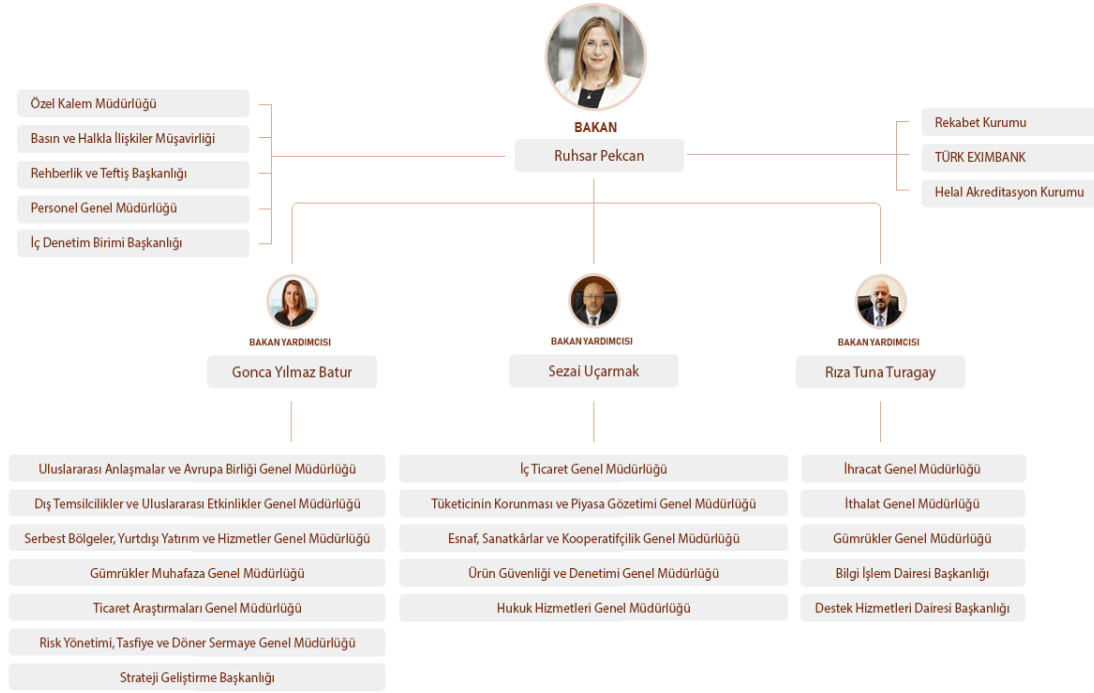
Yurtdışı Teşkilatı: İhracatın geliştirilmesine, ürünlerimizin tanıtımına, yabancı sermayenin ülkemize çekilmesine ve serbest bölgelerin tanıtımı ile işadamlarımıza yardımcı olmak ve Bakanlığın görev alanına giren diğer konularda bulundukları ülkelerdeki resmi ve özel kuruluşlar nezdinde faaliyette bulunmak üzere, 2019 yılı sonu itibarıyla, 108 Ticaret Müşavirliği, 51 Ticaret Ataşeliği (15 Gümrük Müşavirliği, 5 Gümrük Ataşeliği) ve 2 Ticaret Ofisi (San Fransisko ve Kazablanka) ile uluslararası kuruluşlar nezdinde 3 Daimi Temsilcilikten (OECD/Paris, DTÖ/Cenevre ve AB/Brüksel) oluşan 164 yurtdışı temsilciliğimiz bulunmaktadır.

İlgili Kuruluşlar: Bakanlığımız ilgili kuruluşu olarak Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. (Türk EXIMBANK) ve Helal Akreditasyon Kurumu (HAK) yer almaktadır.

İlişkili Kuruluş: Bakanlığımız ilişkili kuruluşu olarak Rekabet Kurumu yer almaktadır.

Bakanlığımızın organizasyon şeması aşağıda aşağıda yer almaktadır.

Şekil 2: Organizasyon Şeması

1.3.4. Kütüphane

Bakanlığımızda, karar alma mekanizmaları için gerekli bilgi, enformasyon, analiz ve değerlendirmelerin zamanında, sağlıklı, kaliteli ve rekabetçi ekonomik bilgi kaynaklarından temin edilmesi, Bakanlık uzman ve idarecileri ile idari-teknik personelinin, dünya ve Türkiye ekonomisiyle ilgili gelişmeleri zamanında ve en sağlıklı bilgi kaynaklarından temin edecek kaynaklarla buluşturularak çalışma motivasyonunun artırılması, ticaret/ekonomi politika yönetim süreçlerinde bilgi birikimleri ve uzmanlıklarının derinleştirilmesi amacıyla bir kütüphane bulunmaktadır. Kütüphanemizde ağırlıklı olarak İngilizce olmak üzere yabancı dilde ve Türkçe ticaret alanında eserler ile önemli dergi ve gazetelerin yer aldığı süreli yayınlar yer almaktadır. Toplamda 10.700'e yakın basılı kitap mevcuttur.

Ayrıca; elektronik kitap, elektronik dergi ve makale, mevzuat, ülke ve sektör raporları gibi çeşitli konuları içeren veri tabanları, dünyanın değişik ülkelerinin önemli haber kaynaklarının tarandığı medya/ haber ve değişik aralıklarla yayınlanan elektronik dergi/ magazinler ile 30 farklı dilde gramer, kelime bilgisi, telaffuz alıştırmalarını içeren Dil Eğitim Programı kullanıcılarımız hizmetine sunulmaktadır. Bakanlığımız, kütüphanelerimizin dünya ölçeğinde en güncel kaynaklara erişim imkânı sağlayan modern kütüphaneler içerisinde yer alabilecek düzeyde, başta ekonomi/ticaret alanında olmak üzere referans kütüphaneler olmasını amaçlamaktadır.

1.3.5. İnsan Kaynakları

Bakanlığımız, üstlendiği misyon ve vizyona uygun bir kamu hizmeti sunumuna imkân sağlayacak etkin insan kaynağı yönetimi ve planlamasını;

- Değişim ve gelişime açık,
- Nitelikli ve donanımlı,
- Uzmanlık esasına dayalı,
- Etik değerleri özümsemiş,
- Bilgi teknolojilerinden yararlanan personel istihdamı anlayışı ile uygulamaktadır.

Genel Kadro Bilgileri

Genel kadro bilgileri bazında 2018 ve 2019 yılı esas alınarak hazırlanan tablo aşağıda gösterilmiştir.

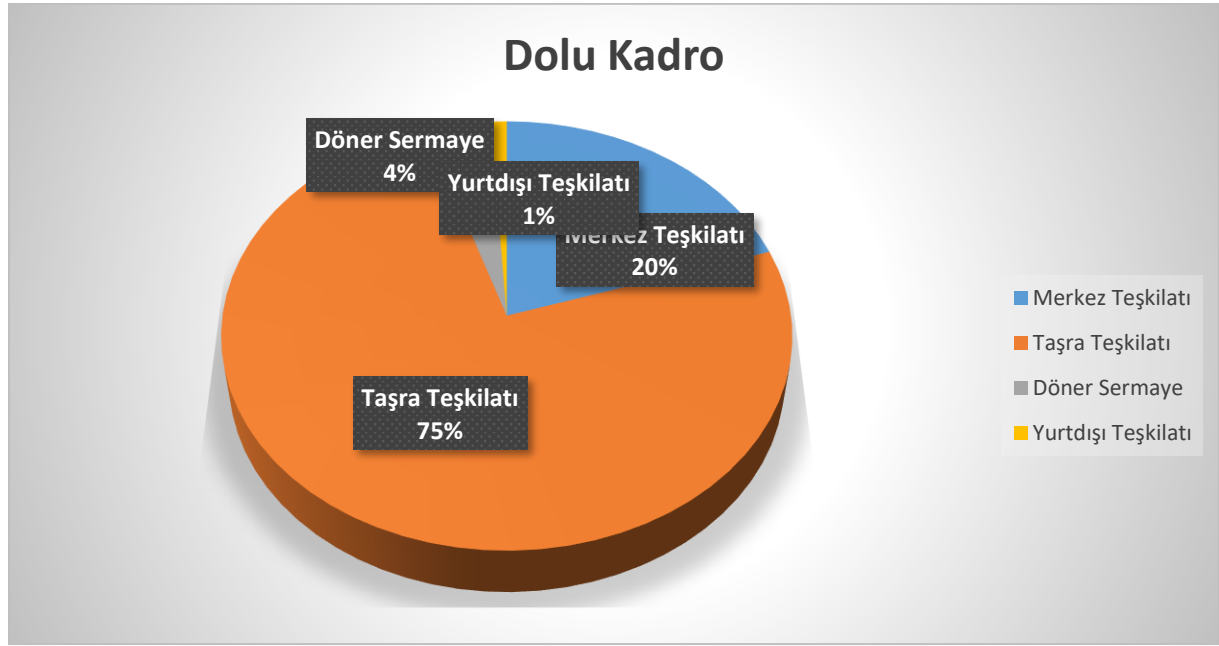
Tablo 5: Kadro İstatistikleri Tablosu

KADRO DURUMU	BİRİM	2018	2019
DOLU KADRO	Merkez	3666	3532
	Taşra	13995	13776
	Döner Sermaye	613	613
	Yurtdışı	144	162
TOPLAM		18418	18083
DOLU KADRO (Sözleşmeli personel, Sürekli işçi ve geçici işçiler)	Merkez	564	565
	Taşra	1480	1535
	Döner Sermaye	223	216
	Yurt dışı	112	120
TOPLAM		2379	2436
BOŞ KADRO (Kadrolu Personel)	Merkez	2167	2421
	Taşra	4891	5134
	Döner Sermaye	206	227
	Yurtdışı	126	108
TOPLAM		7390	7890
BOŞ KADRO (Sözleşmeli personel, Sürekli işçi ve geçici işçiler)	Merkez	40	40
	Taşra	433	346
	Döner Sermaye	102	140
	Yurtdışı	22	15
TOPLAM		597	541
TOPLAM DOLU KADRO		20797	20519
TOPLAM BOŞ KADRO		7987	8431
TOPLAM KADRO		28784	28950

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Bakanlığımız 2019 yılı dolu kadrolarının % 20'si Merkez Teşkilatında, % 75'i Taşra Teşkilatında, % 4'ü Döner Sermaye ve % 1'Yurtdışı Teşkilatı'nda çalışmaktadır.

Grafik 1: Dolu Kadro Grafiği

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Bakanlığımızda 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 20.519 personel görev yapmaktadır. Bakanlık Merkez, Taşra ve Yurt dışı teşkilatında görevli personelin kadro statülerine ve cinsiyetine göre dağılımı aşağıdaki tablolarda gösterilmektedir.

Tablo 6: Personelin Kadro Statülerine Göre Dağılımı

TEŞKİLAT	STATÜ	2018	2019
MERKEZ	657 Kadrolu Personel	3.211	3.188
	Kadro Karşılığı Sözleşmeli	346	310
	Sözleşmeli Personel	22	36
	657 Kadrolu Personel (Döner Sermaye İşletmesi)	14	10
	Sözleşmeli Bilişim Personeli	9	8
	933 sayılı Kanun Gereği Sözleşmeli Personel	2	2
	506 sayılı Kanun Gereği Sözleşmeli Personel	25	25
	Sürekli İşçi	15	39
	Sürekli İşçi (Taşeron-696 sayılı KHK Gereğince- DS dahil)	459	455
	Özelleştirme	14	24
	Geçici Personel	-	-
	MERKEZ TOPLAM	4.117	4.097
TAŞRA	657 Kadrolu Personel	13.983	13.664
	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personel	57	50
	Sözleşmeli Personel	20	1394
	506 sayılı Kanun Gereği Sözleşmeli Personel	3	3
	Sürekli İşçi	3	9
	Sürekli İşçi (Taşeron-696 sayılı KHK Gereğince)	141	119

TEŞKİLAT	STATÜ	2018	2019
	Özelleştirme	58	59
	Geçici Personel	-	-
	TAŞRA TOPLAM	14.265	15298
YURT DIŞI	657 Kadrolu Personel	146	162
	Sekreter- Uzman	111	119
	Sürekli İşçi	1	1
	YURTDIŞI TOPLAM	258	282
DÖNER SERMAYE	657 Kadrolu Personel	620	613
	Sürekli İşçiler	194	105
	Sürekli İşçi (Taşeron-696 sayılı KHK gereğince)	-	97
	Sözleşmeli Personel	-	27
	DÖNER SERMAYE TOPLAM	814	842
	GENEL TOPLAM	19.454	20519

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Tablo 7: Personelin Cinsiyete Göre Dağılımı Tablosu

	MERKEZ	TAŞRA	DÖNER SERMAYE	YURT DIŞI	TOPLAM
Erkek	2489	10637	606	168	13900
Kadın	1608	4674	223	114	6619
TOPLAM	4097	15311	829	282	20519

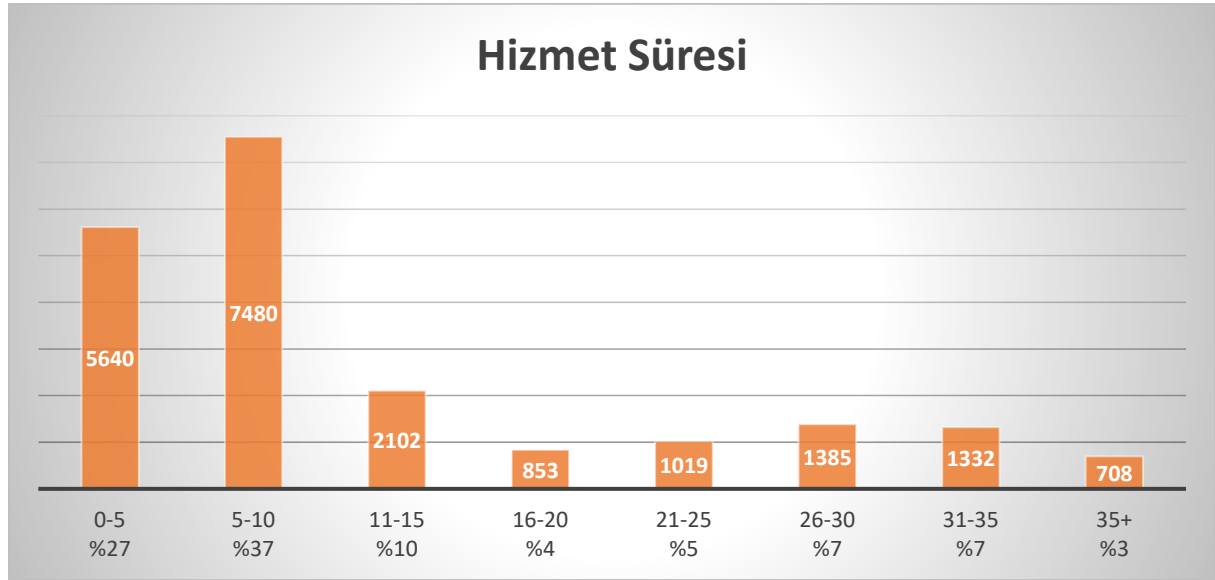
Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

- Merkez Teşkilatı'nın % 61'i erkek, % 39'u kadın,
- Taşra Teşkilatı'nın % 69'u erkek, % 31'i kadın,
- Döner Sermaye İşletmesi'nin % 73'ü erkek, % 27'si kadın,
- Yurtdışı teşkilatında çalışan personelin % 60'ı erkek, % 40'ı kadın,
- 2019 yılında Bakanlığımızın % 68'i erkek, % 32'si kadın personelden oluşmaktadır.

Tablo 8: Bakanlık Personeli Eğitim Durumu

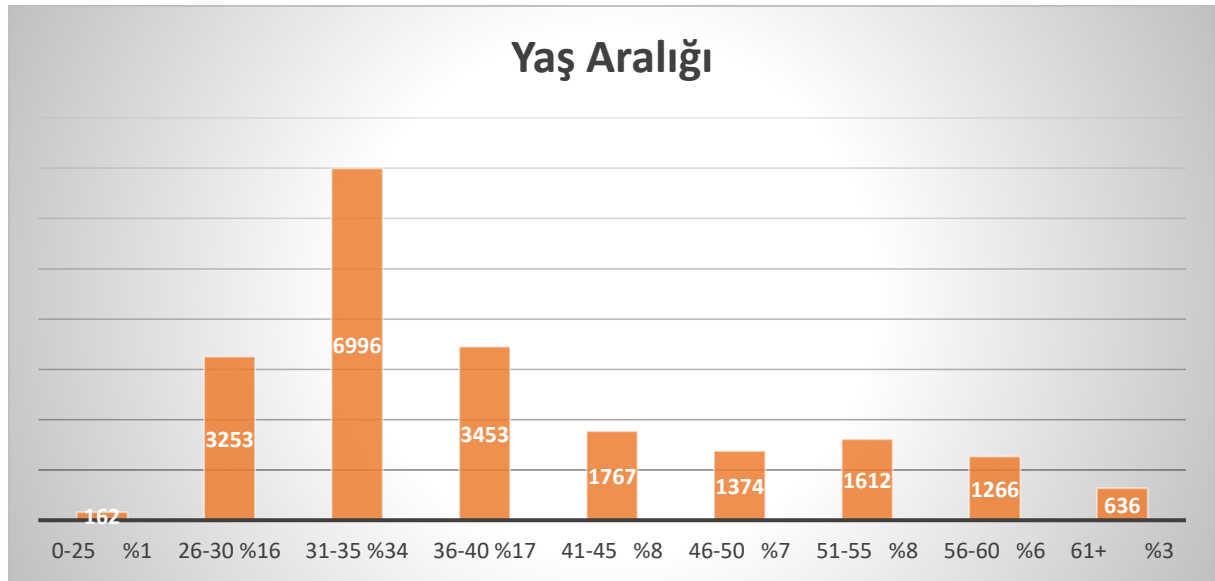
Eğitim Durumu Tablosu	
Doktora	70
Master	2336
Lisans	14485
Ön Lisans	1169
Lise	1551
Orta Okul	359
İlkokul	549
Genel Toplam	20519

Grafik 2: Personelin Hizmet Sürelerine Göre Dağılımı

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

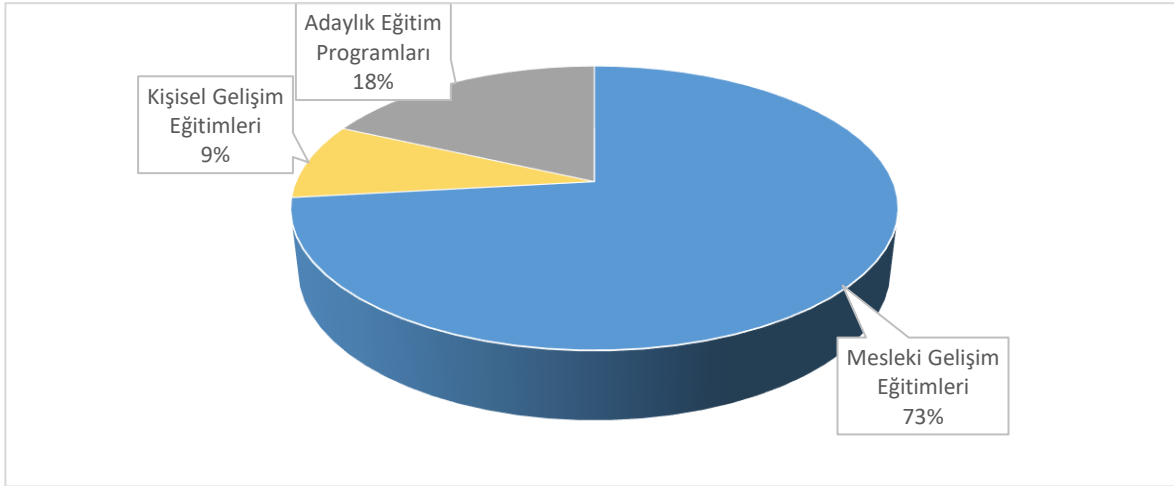
Grafik 3: Personelin Yaş Aralığına Göre Dağılımı

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Eğitim Merkezi: Bakanlığımızın eğitim merkezinde düzenlenen yüz yüze ve uzaktan 50 eğitim programına 1477 kişi katılmıştır. Eğitime katılan personelin eğitim programlarının türlerine göre dağılımı ise Mesleki Gelişim Eğitimleri 1081 kişi, Kişisel Gelişim Eğitimleri 128 kişi, Adaylık Eğitim Programları 268 kişidir. Eğitim programlarının türlerine göre yüzdesel dağılımı aşağıdaki gibidir.

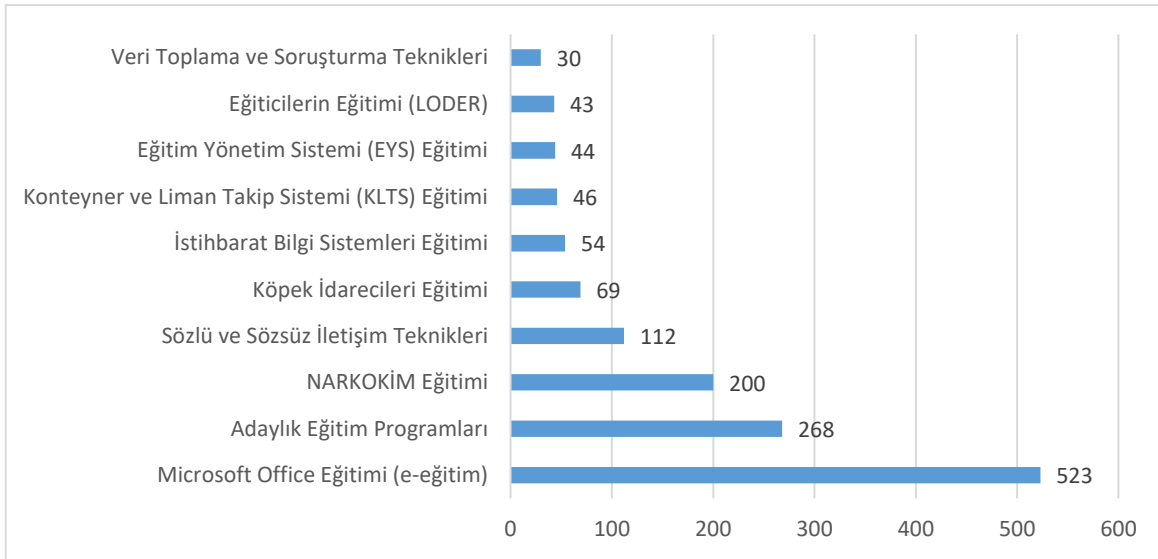
Grafik 4: Personelin Eğitim Programlarına Göre Dağılımı

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Aşağıdaki tabloda 2019 yılı içerisinde katılımcı sayısının en çok olduğu eğitim başlıkları sıralanmıştır.

Grafik 5: En Çok Katılımcının Bulunduğu Eğitim Başlıkları

2019 yılında Eğitim Merkezi'nde düzenlenen eğitimler şu şekildedir:

- Aday Memur Yetiştirme Eğitimleri,
- Konteyner ve Liman Takip Sistemi (KLTS) Eğitimi,
- İcra Memuru Eğitimi,
- Eğiticilerin Eğitimi (LODER),
- İstihbarat Bilgi Sistemleri Eğitimi,
- Köpek İdarecileri Eğitimi,
- SIMFOX X-Ray Yazılım Eğitimi,
- Sözlü ve Sözsüz İletişim Teknikleri,
- Akaryakıt Mevzuatı Eğitimi,

- Elde Taşınabilen Radyasyon Dedektörü Operatör Eğitimi,
- NARKOKİM Eğitimi,
- Veri Toplama ve Soruşturma Teknikleri Eğitimi,
- Temel Deniz Devriye Eğitimi,
- SIMFOX X-Ray Operatörü Görüntü Analizi Eğitimi,
- Microsoft Office Eğitimi (e-eğitim),
- Eğitim Yönetim Sistemi (EYS) Eğitimi,
- Proje Yönetimine Giriş Eğitimi.

1.3.6. Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar

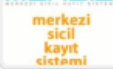
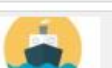
Bakanlık veri merkezi donanım altyapısında fiziksel sunucular, sanal sunucular, mail sunucuları, merkez ve taşrada DC-DP sunucular bulunmaktadır. Network altyapısında merkezde omurga switch (yedekli) ve router (yedekli) ile network cihazları (kenar anahtarlar, access point cihazları, yük dengeleme cihazları vb.), güvenlik duvarları (yedekli), güvenlik cihazları (IPS, Antivirüs, DDOS, Proxy vb.) bulunmakta olup Felaket kurtarma Merkezi'nde (FKM) sunucu, güvenlik, network cihazları bulunmaktadır.

Veri merkezindeki 800 Mbps band genişliğindeki internet altyapısını Eskişehir yolu yerleşkesi, 81 ticaret il müdürlüğü kullanıcıları, FKM'de 300 Mbps band genişliğindeki internet altyapısını 273 taşra gümrük idaresi ve işletici kuruluş gümrük kullanıcıları kullanmaktadır. Söğütözü yerleşkesi merkez binada 300 Mbps hızında internet hattı bulunmaktadır. Band genişlikleri 2-30 mbps arasında değişen toplam 273 gümrük idaresinin merkez hizmet binası ile arasında fiber altyapı üzerinden çok noktadan çok noktaya MPLS VPN devre, band genişlikleri 5-15 mbps arasında değişen olan toplam 79 ticaret il müdürlüğü ile merkez hizmet binası arasında fiber altyapı üzerinden çok noktadan çok noktaya MPLS VPN devre bulunmaktadır.

Eskişehir yolu yerleşkesinde 400 mbps ve 200 mbps data toplama devreleri, 450 mbps video toplama devresi, FKM'de 250 mbps internet toplama devresi bulunmaktadır. Ayrıca Eskişehir yolu yerleşkesi ile FKM arasında 100 mbps (replikasyon) ve 70 mbps noktadan noktaya layer2 ME data devresi, Söğütözü yerleşkesi ile Eskişehir yolu yerleşkesi arasında 350 mbps noktadan noktaya layer2 ME data devresi, merkez hizmet binası ile 24 gümrük idaresi arasında 450 mbps video devresi mevcuttur. Merkez ile 21 gümrük idaresi arasında ise 5-50 mbps video devresi mevcuttur. Bakanlık merkez binanın farklı lokasyonlarında bulunan kablosuz internet erişim noktaları sayesinde misafir kullanıcılar lokal ağa dahil olmadan güvenli internet kullanabilmektedir.

2019 yılında 5 adet sınır kapısında (Çobanbey, Kapıköy YS, Cilvegözü, Pazarkule, Türkgözü) ve 2 adet limanda (Çeşme, Zonguldak) kablosuz ağ altyapısı kurulmuştur. Taşra idarelerinin ağ altyapısı yenilenmesi/iyileştirilmesi kapsamında 63 idareye 869 adet priz grubundan oluşan ağ altyapısı tesis edilmiştir. 12 idareye plaka tanıma sistemi için 16 adet kesintisiz güç kaynağı temin edilerek devreye alınmıştır. Bakanlığımızda ve bağlı taşra idarelerinde hali hazırda güvenlik için kullanılmakta olan ağ izleme yazılımı için lisans güncellemesi temini yapılmıştır.

Bakanlığımızın E-işlemleri:

	Antrepo Web Uygulaması		Bakanlık Evrak Sorgulama		Bağlayıcı Tarife Bilgisi (BTB) E-Başvuru Sistemi		Beyanname Geçiş Belgesi
	Birlik Beyanname Kripto Sorgulama		DIR-TCGB TAKİP		Dahilde İşleme Rejimi (DIR) Uygulaması		Detaylı Beyan Durum Sorgulama
	Dış Talepler Bülteni		Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS) Uygulaması		E-Fatura Portal		E-Garanti E-SSHY Belgesi ve Muafiyet İşlemleri
	E-TUYS Makina Doğrulama		EDI / XML Referans ve Mesajları		EK11 ÖTV1B Dokümü		ESBİS
	Elektronik Beyanname		Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi		Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarının Gümrüklerde...		GET-APP (Gümrük Eşya Takip ve Beyanname...
	Gecikme Faizi Hesabı		Gemi Takip Programı		GÜVAS (Gümrük Veri Ambarı Sistemi)		Güvensiz Ürün Bilgi Sistemi
	Hal Kayıt Sistemi		Konteyner ve Liman Takip Sistemi		Kooperatif Ortakları Bilgi Girişi		Kooperatif Unvan Sorgulama
	Kota Sorgulama		LARA Web Sorgulama ve Belge Yükleme Ekranı		Liman Tek Pencere		Merkezi BİLGE Şifre Değiştirme Programı
	Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS)		Mülga Ekonomi Bakanlığı EBYS Evrak Sorgulama		NCTS		Nakit Kontrol Programı
	Piyasa Gözetimi ve Denetimi Uygulaması		Reklam Şikayeti		Serbest Bölgeler Bilgi Sistemi		Serbest Bölgeler Bilgisayar Uygulama Programı (SBBUP)...
	Serbest Ticaret Anlaşmalarında (STA) Otkemize Uygulanan...		Sosyal Tesis Muhasebe İşlemleri		TIR Muayene Onay		TRANSFER BİLDİRİM FORMU SORGULAMA UYGULAMASI
	Tarife Arama		Tasış		Taşınan Özet Beyan Sorgulama		Taşınmaz Ticareti Bilgi Sistemi
	Taşıt On Beyan		Tek Pencere Uygulaması		Telafi Edici Vergi		Tezkiye Listeleri
	Ticari Bilgi Kaynakları		Ticari Elektronik İletişim Şikayet Sistemi		Transit Araç Takip		Tüketici Akademisi
	Tüketici Bilgi Sistemi (TUBİS)		Uzlaşma On Talep Girişi		Yetkili Gümrük Müşavirliği Sistemi		Yükümlü Kayıt ve Takip Sistemi
	e-ihale		İhracatçılar Rehberi		İkinci El Motorlu Kara Taşıtı Ticareti Bilgi Sistemi (İETTS)		İthalat İşlemleri
	İşlemleri Tamamlanan Yeni Hızlı Kargo Beyannameleri		Şirket Sorgulama				

Bakanlığımızın İletişim ve Danışma Hatları:

Bakanlığımız Çağrı
Merkezi
4448 482 (444 8
GTB)

ALO 175 Tüketici
Hattı

Hal Kayıt Sistemi
Çağrı Merkezi
444 04 25

ALO 136 Kaçakçılık
İhbar Hattı

1.3.7. Sunulan Hizmetler

1.3.7.1. Dış Ticaret Gelişmeleri

1.3.7.1.1 Dış Ticaret Faaliyetleri

2018 yılında küresel mal ve hizmet ticaret hacmi büyümesi IMF verilerine göre %3,7 oranında gerçekleşmiştir. 2019 yılında ise küresel mal ve hizmet ticaret hacmi ticaret savaşları, BREXIT, jeopolitik gerginlikler gibi faktörler nedeniyle yavaşlayarak %1 oranında büyümesi beklenmektedir. Küresel ticaret hacmindeki yavaşlamanın etkisiyle küresel büyüme oranlarında da zayıflama gözlenmiştir. IMF verilerine göre, 2018 yılında %3,6 oranında büyüyen küresel ekonomide 2019 yılında %2,9 oranında büyüme gerçekleşmesi beklenmektedir.

Özel Ticaret Sistemine göre (ÖTS) 2018 yılı ihracatımız 167,9 milyar dolar, ithalat ise 223 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılında küresel ekonomi ve ticarete gözlenen durgunluğa rağmen ÖTS'ye göre ihracat %2,1 artışla 171,5 milyar dolar olarak gerçekleşirken ithalat ise %9,1 düşüşle 202,7 milyar dolar olmuştur. Böylelikle 2019 yılında dış ticaret açığımız %43,5 azalarak 31,2 milyar dolara gerilerken dış ticaret hacmimiz ise %4,3 düşüşle 374,2 milyar dolar olmuştur.

Tablo 9: Dış Ticaretin Gelişimi - ÖTS (Milyar Dolar)

	2018	2019	Değ. (%)
İhracat	167.921	171.531	2,15
İthalat	223.047	202.705	-9,12
Dış Ticaret Hacmi	390.968	374.235	-4,28
Dış Ticaret Dengesi	-55.126	-31.174	-43,45
İhracat / İthalat (%)	75,3	84,6	

Kaynak: TÜİK (ÖTS)

Genel Ticaret Sistemi verilerine göre ise 2019 yılında ihracatımız %2,2 artışla 180,7 milyar dolar, ithalat ise %9,1 düşüşle 210,3 milyar dolar olmuştur. Böylelikle 2019 yılında dış ticaret açığımız %45,6 azalarak 29,5 milyar dolara gerilerken dış ticaret hacmimiz %4,2 düşüşle 391 milyar dolar olmuştur. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise 2019 yılında 9,4 puan artış ile %85,9 olmuştur.

Tablo 10: Dış Ticaretin Gelişimi – GTS (Milyar Dolar)

	2018	2019	Değ. (%)
İhracat	176.861	180.718	2,18
İthalat	231.184	210.261	-9,05
Dış Ticaret Hacmi	408.044	390.979	-4,18
Dış Ticaret Dengesi	-54.323	-29.543	-45,62
İhracat / İthalat (%)	76,5	85,9	

Kaynak: TÜİK (GTS)

Tablo 11: Yıllara Göre Dış Ticaret Rakamları

Değer: Milyon ABD Doları
10.01.2020

Rapor Tarihi:

Dönem	İhracat			İthalat			Dış Ticaret Hacmi		
	Tutar	Bir Önceki Yıla Göre Değişim Oranı	Dış Ticaret içindeki Payı (%)	Tutar	Bir Önceki Yıla Göre Değişim Oranı	Dış Ticaret içindeki Payı (%)	Tutar	İhr.-İth. Karşılama Oranı (%)	Dış Ticaret Dengesi
2002	36.059	-	41,2	51.554	-	62,0	87.613	69,9	-15.495
2003	47.253	31,0	40,5	69.340	21,8	61,3	116.593	68,1	-22.087
2004	63.167	33,7	39,3	97.540	18,8	60,5	160.707	64,8	-34.373
2005	73.476	16,3	38,6	116.774	-42,2	61,4	190.251	62,9	-43.298
2006	85.535	16,4	38,0	139.576	19,5	62,0	225.111	61,3	-54.041
2007	107.272	25,4	38,7	170.063	21,8	61,3	277.334	63,1	-62.791
2008	132.027	23,1	39,5	201.964	18,8	60,5	333.991	65,4	-69.936
2009	102.143	-22,6	42,0	140.928	-30,2	58,0	243.071	72,5	-38.786
2010	113.883	11,5	38,0	185.544	31,7	62,0	299.428	61,4	-71.661
2011	134.907	18,5	35,9	240.842	29,8	64,1	375.749	56,0	-105.935
2012	152.462	13,0	39,2	236.545	-1,8	60,8	389.007	64,5	-84.083
2013	151.803	-0,4	37,6	251.661	6,4	62,4	403.464	60,3	-99.859
2014	157.610	3,8	39,4	242.177	-3,8	60,6	399.787	65,1	-84.567
2015	143.839	-8,7	41,0	207.234	-14,4	59,0	351.073	69,4	-63.395
2016	142.530	-0,9	41,8	198.618	-4,2	58,2	341.108	71,8	-56.044
2017	156.993	10,1	40,2	233.800	17,7	59,8	390.793	67,1	-76.807
2018	167.921	7,0	42,9	223.047	-4,6	57,1	390.968	75,3	-55.126
2019	171.531	2,1	45,8	202.705	-9,1	54,2	374.235	84,6	31.174

Kaynak: TB & TÜİK

Ülke Gruplarına Göre Dış Ticaret: Özel Ticaret Sistemine göre, 2019 yılında AB'ye (28) ihracatımız %0,9 azalarak 83,2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiş ve toplam ihracatımızın

%48,5'ini oluşturmıştır. Almanya, 2019 yılında da en çok ihracat yapılan ülke olmuştur. 2019 yılında Almanya'ya ihracat %4,3 azalış göstererek 15,4 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. AB (28)'den ithalatımız 2019 yılında %14,2 azalarak 69,4 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiş ve toplam ithalat içindeki payı %34,2 olmuştur. Amerika Bölgesi'ne ihracatımız 2019 yılında %3,7 azalarak 12,3 milyar dolar seviyesine düşmüştür. Kuzey Amerika ülkelerine ihracatımız ise 2019 yılında %6,5 azalarak 9 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Güney Amerika'ya yapılan ihracat %0,8 oranında düşerek 1,8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Kuzey Amerika ülkelerinden yapılan ithalat ise %11,2 oranında düşerek 12,7 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir.

2019 yılında Asya'ya (Yakın ve Ortadoğu Ülkeleri ile Diğer Asya) ihracatımız %6,3 oranında artarak 44,4 milyar dolar seviyesine çıkmıştır. Asya ülkelerine yapılan ihracattaki artış; 2019 yılında Yakın ve Ortadoğu ülkelerine gerçekleştirilen ihracatımızın %8,3, Diğer Asya'ya ülkelere gerçekleştirilen ihracatımızın %1,4 oranında artmasından kaynaklanmıştır. 2019 yılında Asya'dan yapılan ithalat %11,8 oranında azalarak 61,2 milyar dolara gerilemiştir. Kuzey Afrika ülkelerine yapılan ihracatın toplam ihracatımızdaki payı 2018 yılında %5,6 iken, bu oran 2019 yılında %6'ya yükselmiştir. 2019 yılında Kuzey Afrika ülkelerine yapılan ihracat oransal olarak %8,7 artarak 10,3 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Diğer Avrupa ülkelerine 2019 yılında yapılan ihracat %6,6 oranında artarak 12,5 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Öte yandan bu bölgeden yapılan ithalat ise 2019'un tümü için %2,9 artarak 30,3 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir.

Tablo 12: Ülke Gruplarına Göre Dış Ticaret (Milyon Dolar)

	İHRACAT				İTHALAT			
	2018	2019	% Pay	%Değ.	2018	2019	%Pay	%Değ.
GENEL TOPLAM	167.921	171.531	100	2,1	223.047	202.705	100	-9,1
A- AB-28	83.954	83.205	48,5	-0,9	80.813	69.369	34,2	-14,2
B- TÜRKİYE SERBEST BÖLGELERİ	2.186	2.246	1,3	2,7	1.322	1.253	0,6	-5,2
C- DİĞER ÜLKELER	81.780	86.080	50,2	5,3	140.912	132.083	65,2	-6,3
1- DİĞER AVRUPA (AB-28 Hariç)	11.700	12.468	7,3	6,6	29.391	30.251	14,9	2,9
2- AFRIKA	14.451	15.886	9,3	9,9	7.048	5.616	2,8	-20,3
Kuzey Afrika	9.478	10.302	6	8,7	4.594	3.858	1,9	-16
Diğer Afrika	4.973	5.583	3,3	12,3	2.454	1.758	0,9	-28,4
3- AMERİKA	12.822	12.342	7,2	-3,7	22.920	18.770	9,3	-18,1
Kuzey Amerika	9.576	8.959	5,2	-6,5	14.359	12.749	6,3	-11,2
Orta Amerika ve Karayip	1.473	1.626	0,9	10,3	786	840	0,4	6,8
Güney Amerika	1.772	1.757	1	-0,8	7.775	5.181	2,6	-33,4
4- ASYA	41.808	44.424	25,9	6,3	69.376	61.171	30,2	-11,8
Yakın ve Ortadoğu	29.457	31.904	18,6	8,3	17.858	15.309	7,6	-14,3
Diğer Asya	12.351	12.520	7,3	1,4	51.518	45.863	22,6	-11
5-AVUSTRALYA ve YENİ ZELANDA	805	753	0,4	-6,4	1.108	1.056	0,5	-4,7
6- DİĞER ÜLKE ve BÖLGELER	195	207	0,1	6,5	11.069	15.219	7,5	37,5

Kaynak: TÜİK (ÖTS)

Tablo 13: Seçilmiş Ülke Grupları (Milyon Dolar)

	İHRACAT				İTHALAT			
	2018	2019	%Pay	%Değ.	2018	2019	%Pay	%Değ.
OECD Ülkeleri	93.760	91.662	53,4	-2,2	107.174	93.360	46,1	-12,9
EFTA Ülkeleri	2.275	1.735	1,0	-23,8	3.611	4.058	2,0	12,4
Karadeniz Ekonomik İşbirliği	17.821	19.109	11,1	7,2	32.812	32.494	16,0	-1,0
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı	7.143	7.808	4,6	9,3	10.428	6.885	3,4	-34,0
Bağımsız Devletler Topluluğu	9.713	11.507	6,7	18,5	28.145	28.765	14,2	2,2
Türk Cumhuriyetleri	3.965	4.701	2,7	18,6	2.953	3.166	1,6	7,2
İslam Konferansı Teşkilatı	41.173	44.838	26,1	8,9	28.416	24.811	12,2	-12,7
D8 Gelişen Ülke	7.263	7.674	4,5	5,6	13.548	9.145	4,5	-32,5

Kaynak: TÜİK (ÖTS)

Tablo 14: 2019 Yılında En Fazla İhracat Gerçekleştirilen Ülkelerin 2018 Yılına Kıyasla Değişimleri (Milyon Dolar)

Sıra No	Ülke	2018	% PAY	2019	% PAY	%Değ.
1	Almanya	16.137	9,6	15.435	9,0	-4,3
2	İngiltere	11.107	6,6	10.870	6,3	-2,1
3	İtalya	9.560	5,7	9.300	5,4	-2,7
4	Irak	8.346	5,0	8.999	5,2	7,8
5	A.B.D.	8.305	4,9	8.058	4,7	-3,0
6	İspanya	7.708	4,6	7.664	4,5	-0,6
7	Fransa	7.287	4,3	7.641	4,5	4,9
8	Hollanda	4.761	2,8	5.446	3,2	14,4
9	İsrail	3.894	2,3	4.359	2,5	11,9
10	Romanya	3.867	2,3	3.860	2,3	-0,2
	Liste Toplamı	80.972	48,2	81.634	47,6	0,8
	GENEL TOPLAM	167.921	100,0	171.531	100,0	2,1

Kaynak: TÜİK (ÖTS)

İhracatın Sektörel Gelişimi: Özel Ticaret Sistemine göre, İhracatımızda %30,6'lık pay ile öne çıkan sektörlerden "Makinalar ve Ulaşım Araçları", 2019 yılında %0,2 artış göstererek 52,5 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. "Hazır Giyim" ihracatı ise 2019 yılında %1,4 oranında artış kaydederek 15,8 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. "Gıda Maddeleri"nde 2019 yılında 17,6 milyar dolarlık ihracat yapılırken, "Demir ve Çelik" sektöründe 11,4 milyar dolar seviyesinde ihracat yapılmıştır.

Tablo 15: İhracatın Sektörel Dağılımı (Milyon Dolar)

	İHRACAT				
	2018	% PAY	2019	% PAY	% DEĞ.
1- TARIMSAL ÜRÜNLER	18.494	11,0	18.707	10,9	1,1
i-Gıda Maddeleri	17.380	10,4	17.618	10,3	1,4
ii-Tarımsal Ham maddeler	1.114	0,7	1.089	0,6	-2,3
2- MADENCİLİK ÜRÜNLERİ	11.618	6,9	14.084	8,2	21,2
i- Maden cevherleri ve döküntüleri	3.799	2,3	3.439	2,0	-9,5
ii- Mineral yakıtlar ve mineral yağlar	4.408	2,6	7.315	4,3	65,9
iii- Demir dışı metaller	3.411	2,0	3.330	1,9	-2,4
3- SANAYİ	134.264	80,0	135.384	78,9	0,8
i-Demir ve çelik	13.165	7,8	11.383	6,6	-13,5
ii-Kimyasallar	10.932	6,5	11.502	6,7	5,2
iii-Diğer yarı mamuller	16.606	9,9	17.589	10,3	5,9
iv- Makinalar ve ulaşım araçları	52.368	31,2	52.499	30,6	0,2
v- Dokumacılık ürünleri	12.009	7,2	11.831	6,9	-1,5
vi- Hazır giyim	15.626	9,3	15.847	9,2	1,4
vii - Diğer tüketim malları	13.558	8,1	14.732	8,6	8,7
4- DİĞER ÜRÜNLER	3.544	2,1	3.356	2,0	-5,3
GENEL İHRACAT TOPLAMI	167.921	100,0	171.531	100,0	2,1

Kaynak: TÜİK (ÖTS)

Hizmet Sektörleri İhracatı: 2019 yılında bir önceki yıla göre hizmet ihracatı gelirlerimiz %10,6 artış göstererek 53,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılında ihracat gelirlerimizin önde gelen sektörleri seyahat ve taşımacılık sektörleridir. 2019 yılında toplam hizmet ihracatımızın %55,5'ini oluşturan "Seyahat" sektöründe, söz konusu dönem için 29,8 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. Söz konusu sektörün ihracat gelirlerinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %18,3 artış gerçekleşmiştir. Hizmet ihracatımızda önem arz eden diğer bir sektör "Taşımacılık" hizmetleridir. 2019 yılında toplam hizmet ihracatımızdan %34,2 pay ile yer alan taşımacılık sektöründe, söz konusu dönem itibarıyla toplam 18,4 milyar dolar ihracat gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu değer, bir önceki yıla göre %3,5 artışa tekabül etmektedir.

Diğer kategorilere göz atıldığında, 2019 yılında işlem gören mallarda 142 milyon dolar, tamir ve bakım hizmetlerinde 171 milyon dolar, inşaat hizmetlerinde 430 milyon dolar, sigorta hizmetlerinde 1 milyar dolar, finansal hizmetlerde 714 milyon dolar, diğer ticari hizmetlerde 1,2 milyar dolar, resmi hizmetlerde 711 milyon dolar ve diğer hizmetlerde 1,2 milyar dolar ihracat gerçekleştiği görülmektedir. Bir önceki yılın aynı dönemine göre ihracat değerinde en fazla artış görülen alt sektörler; işlem gören mallar (%49,5), inşaat hizmetleri (%30,7) ve diğer ticari hizmetlerdir (%24,7). En fazla azalış görülen alt sektörler ise sırasıyla; %39,1 ile tamir ve bakım hizmetleri, %21,6 ile diğer hizmetler ve son olarak %13,3 ile sigorta hizmetleri olmuştur.

Tablo 16: Hizmet Sektörleri İhracatı (Milyon Dolar)

Milyon Dolar	2018	Pay (%)	2019	Pay (%)	Değ. (%)
HİZMET İHRACATI	48.628	100,0	53.764	100,0	10,6
1. İşlem Gören Mallar	95	0,2	142	0,3	49,5
2. Tamir ve Bakım Hizmetleri	281	0,6	171	0,3	-39,1
3. Taşımacılık	17.788	36,6	18.406	34,2	3,5
4. Seyahat	25.220	51,9	29.829	55,5	18,3
5. İnşaat Hizmetleri	329	0,7	430	0,8	30,7
6. Sigorta Hizmetleri	1.179	2,4	1.022	1,9	-13,3
7. Finansal Hizmetler	645	1,3	714	1,3	10,7
8. Diğer Ticari Hizmetler	927	1,9	1.156	2,2	24,7
9. Resmi Hizmetler	655	1,3	711	1,3	8,5
10. Diğer Hizmetler	1.509	3,1	1.183	2,2	-21,6

Kaynak: TCMB

İthalatın Sektörel Gelişimi: Özel Ticaret Sistemine göre, İthalatımızda %25,1’lik pay ile öne çıkan sektörlerden “Makinalar ve Ulaşım Araçları”, 2019 yılında %15,1 oranında azalış göstererek 50,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. “Mineral Yakıtlar ve Mineral Yağlar” ithalatı ise 2019 yılında %4,2 oranında azalış kaydederek 41,2 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. 2019 yılında “Kimyasallar” sektöründe 30,1 milyar dolarlık ithalat yapılırken, “Gıda Maddeleri” sektöründe 12,3 milyar dolar seviyesinde ithalat yapılmıştır.

Tablo 17:İthalatın Sektörel Dağılımı (Milyon Dolar)

	İTHALAT				
	2018	% PAY	2019	% PAY	% DEĞ.
1- TARIMSAL ÜRÜNLER	18.254	8,2	17.723	8,7	-2,9
i-Gıda Maddeleri	12.499	5,6	12.331	6,1	-1,3
ii-Tarımsal Ham maddeler	5.756	2,6	5.392	2,7	-6,3
2- MADENCİLİK ÜRÜNLERİ	60.408	27,1	56.041	27,6	-7,2
i- Maden cevherleri ve döküntüleri	9.211	4,1	7.614	3,8	-17,3
ii- Mineral yakıtlar ve mineral yağlar	43.006	19,3	41.184	20,3	-4,2
iii- Demir dışı metaller	8.191	3,7	7.243	3,6	-11,6
3- SANAYİ	132.268	59,3	117.254	57,8	-11,4
i-Demir ve çelik	12.123	5,4	9.757	4,8	-19,5
ii-Kimyasallar	31.670	14,2	30.063	14,8	-5,1
iii-Diğer yarı mamuller	10.366	4,6	9.146	4,5	-11,8
iv- Makinalar ve ulaşım araçları	59.937	26,9	50.890	25,1	-15,1
v- Dokumacılık ürünleri	6.343	2,8	6.156	3,0	-3,0
vi- Hazır giyim	1.946	0,9	1.599	0,8	-17,9
vii - Diğer tüketim malları	9.884	4,4	9.642	4,8	-2,4
4- DİĞER ÜRÜNLER	12.117	5,4	11.687	5,8	-3,5
GENEL İTHALAT TOPLAMI	223.047	100,0	202.705	100,0	-9,1

Kaynak: TÜİK (ÖTS)

Geniş Ekonomik Sınıflamaya (BEC) Göre İthalatın Gelişimi: Özel Ticaret Sistemine göre, Geniş ekonomik sınıflamaya göre ithalatımız incelendiğinde sermaye (yatırım) malları, ara (ham madde) malları, tüketim malları ve diğerleri sınıflarında ithalatımızın 2019 yılında azalış gösterdiği görülmektedir. Ara malları ithalatı %77,9'luk payla 2019 yılı ithalatının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. 2019 yılında ara malları ithalatı 157,9 milyar dolar seviyesinde, sermaye malları ithalatı 25,8 milyar dolar seviyesinde, tüketim malları ithalatı ise 18,5 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 18:Geniş Ekonomik Sınıflamaya (BEC) Göre İthalat (Milyon Dolar)

	2018	% Pay	2019	% Pay
Sermaye (Yatırım) Malları	29.304	13,1	25.765	12,7
Ara (Hammadde) Malları	170.048	76,2	157.896	77,9
Tüketim Malları	22.878	10,3	18.493	9,1
Diğerleri	817	0,4	550	0,3
TOPLAM	223.047	100,0	202.705	100,0

Kaynak: TÜİK (ÖTS)

Hizmet Sektörleri İthalatı: 2019 yılında hizmet ithalatımız bir önceki yıla göre %2,5 azalarak 22,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu dönemde hizmet ithalatımızda; %39,9 pay ile taşımacılık ve %18,5 pay ile seyahat ön plana çıkan sektörler olmuştur. Toplam hizmet ithalatımızdan %39,9 pay alan "Taşımacılık" sektöründe 8,9 milyar dolar ithalat yapılmıştır. Sektörde gerçekleştirilen ithalat bir önceki yılın aynı dönemine göre %7,4 azalmıştır. Ülkemizin en büyük ikinci hizmet ithalat kalemi olan seyahat sektöründe 2019 yılında %10,6 azalma olmuş ve toplam 4,1 milyar dolar ithalat gerçekleştirilmiştir. Sektörün ülkemizin toplam hizmet ithalatından aldığı pay %18,5 olmuştur.

Diğer kategorilere göz atıldığında, 2019 yılında; işlem gören mallar 28 milyon dolar, tamir ve bakım hizmetleri 575 milyon dolar, inşaat hizmetleri 9 milyon dolar, sigorta hizmetleri 1,8 milyar dolar, finansal hizmetler 1,6 milyar dolar, diğer ticari hizmetler 2,8 milyar dolar, resmi hizmetler 1,3 milyar dolar ve diğer hizmetler sektörlerinde 1,1 milyar dolar ithalat gerçekleştirilmiştir.

Bir önceki yıla göre hizmet ithalatımızın en fazla artış gösterdiği alt sektörler; %20,7 ile finansal hizmetler, %14,4 ile diğer ticari hizmetler ve %11,8 ile resmi hizmetlerdir. Aynı dönemde hizmet ithalatında azalış yaşayan sektörler ise; inşaat hizmetleri (%65,4), işlem gören mallar (%37,8), tamir ve bakım hizmetleri (%17), diğer hizmetler (%15,3) ve seyahat hizmetleri (%10,6) olmuştur.

Tablo 19: Hizmet Sektörleri İthalatı (Milyon Dolar)

Milyon Dolar	2018	Pay (%)	2019	Pay (%)	Değ. (%)
HİZMET İTHALATI	22.797	100,0	22.227	100,0	-2,5
1. İşlem Gören Mallar	45	0,2	28	0,1	-37,8
2. Tamir ve Bakım Hizmetleri	693	3,0	575	2,6	-17,0
3. Taşımacılık	9.569	42,0	8.863	39,9	-7,4
4. Seyahat	4.595	20,2	4.110	18,5	-10,6
5. İnşaat Hizmetleri	26	0,1	9	0,0	-65,4
6. Sigorta Hizmetleri	1.590	7,0	1.788	8,0	12,5
7. Finansal Hizmetler	1.340	5,9	1.617	7,3	20,7
8. Diğer Ticari Hizmetler	2.445	10,7	2.798	12,6	14,4
9. Resmi Hizmetler	1.203	5,3	1.345	6,1	11,8
10. Diğer Hizmetler	1.291	5,7	1.094	4,9	-15,3

Kaynak: TCMB

1.3.7.2. İhracat Hizmetleri**1.3.7.2.1. İhracat Hizmetleri Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetler, Projeler ve Diğer Hususlar****1.3.7.2.1.1. İhracat Hizmetleri Kapsamındaki Faaliyetler**

Ülkemizin yüksek katma değerli ihracat yapısına ve sürdürülebilir ihracat artışına ulaşması amacı çerçevesinde, ihracatımızın desteklenmesinde gelişen ve değişen ihtiyaçlar doğrultusunda yeni politika araçları oluşturulmaya ve mevcut destek unsurlarında iyileştirmeler yapılmaya devam edilmektedir. Bu kapsamda, Bakanlığımızca ihracatçılarımızın etkin olduğu mevcut pazarlara yönelik genel ve sektörel ticaret heyetleri, alım heyetleri, fuarlar ve diğer pazarlama ve tanıtım faaliyetleri yoğun olarak sürdürülürken, ihracatçılarımızın yüksek büyüme potansiyeli olan yeni hedef pazarlara da kolay ulaşmalarını sağlayacak pazara giriş politikaları uygulanmaktadır.

İhracat Destekleri: Bakanlığımızca, “Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesi (UR-GE) Desteği” ile sürekli ve düzenli ihracat yapılabilmesini teminen muhtelif sektörlerdeki sektör kuruluşlarının projelerine destek sağlanmaktadır. 2019 yılı sonunda 210 adet proje aktif olarak destek kapsamında iken, söz konusu desteklerden bugüne kadar toplamda 10.225 firma faydalanmıştır. Ayrıca, “2014/8 Sayılı Pazara Giriş Belgelerinin Desteklenmesine İlişkin Karar” ile firmaların yurtdışı pazarlara girişte zorunlu olan veya avantaj sağlayan ve ürünlerinin çevre, kalite ve insan sağlığına yönelik teknik mevzuatlara uyum sağlamasını teminen ihtiyaç duydukları pazara giriş belgelerine dair harcamalar desteklenmeye devam edilmiştir.

Aynı Karar kapsamında, Küresel Tedarik Zinciri (KTZ) desteği ile de muhtelif sektörlerde faaliyet gösteren yan sanayi firmalarımızın OEM (Original Equipment Manufacturer) olarak tanımlanan

orijinal ürün üreticilerinin tedarikçisi konumuna gelebilmeleri için makine, ekipman, donanım; yazılım; eğitim, danışmanlık ve müşteri ziyaretleri; sinai ve fikri mülkiyet hakları; sertifikasyon, test, analiz, ürün doğrulama alanlardaki yetkinliklerini artıracak masrafları proje bazlı olarak desteklenmektedir. 2019 yılsonu itibarıyla 31 adet proje KTZ desteği kapsamına alınmıştır.

KOBİ'lerin pazarlama ve ihracat kapasitesini artırmaya yönelik ve Ar-Ge'ye dayalı, katma değeri yüksek, markalı ürün ve hizmetlerimizin pazarlanması doğrultusunda ihracata yönelik devlet yardımlarımız kapsamında ihracatçılarımız çok çeşitli alanlarda Bakanlığımızca desteklenmekte ve ihracata yönelik devlet yardımları artırılarak uygulanmaya devam edilmektedir. Bu çerçevede, 2019 yılında DFİF kaynaklarından söz konusu destekler için 49.146 başvuru dosyası kapsamında Cumhuriyet tarihinde en yüksek destek rakamına ulaşılmıştır.

2019 Yılı İhracat Destekleri 3,2 milyar TL ile Cumhuriyet tarihi rekoru kırdı!

2019

- Destek ödemelerinde Cumhuriyet tarihinin rekoru kırıldı.
- 3,2 milyar TL ile bugüne kadarki en yüksek ihracatta devlet desteğine ulaşıldı.

2020 İhracat Destekleri Bütçesi

- 2020'de mal ve hizmet ihracatı için toplam 3,8 milyar TL destek bütçesi ayrıldı.

SAĞLANAN DESTEKLER

Turquality® ve Marka programı

188 firma 199 markasıyla Turquality®, 124 firma 126 markasıyla 'Marka' programı kapsamında desteklendi, 685 milyon lira destek ödemesi yapıldı.

Fuar Destekleri

Pazara Giriş Belgeleri Desteği kapsamında 2019'da 56,8 milyon TL ödeme yapıldı. Yurtdışı Fuar Katılım Destekleri kapsamında 1.821 fuarın bireysel katılımı desteklendi, 13 bin 550 destek başvurusu sonuçlandırıldı. 624,1 milyon TL ödeme yapıldı.

Ur-Ge Proje Destekleri

10 bin firmaya 105 ayrı eğitim, 35 farklı alanda danışmanlık verildi, 49 milyon tl ödeme yapıldı.

Türkiye Devlerine Küresel Pazar Desteği

KTZ desteği azami destek 1 milyon dolar oldu, 30 proje dahil edildi.

Tasarım Destekleri

645 firmaya 150 milyon TL'den fazla destek ödemesi yapıldı.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

KTZ: Küresel Tedarik Zinciri
Ur-Ge: Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi

ticaret.gov.tr

Bakanlığımızca “2011/1 Sayılı Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ” ile şirketler ve işbirliği kuruluşlarının pazar araştırması ve pazara giriş faaliyetlerine ilişkin giderlerinin desteklenmesi sağlanmaktadır. Ayrıca, ileri teknolojiye sahip yurt dışı şirket alım desteği ile ileri teknolojiye sahip ve teknoloji transferi sağlayacak yurt dışında yerleşik şirketlerin alımına yönelik mali ve hukuki danışmanlık hizmetlerine ilişkin giderler ile ileri teknolojiye sahip ve teknoloji transferi sağlayacak yurt dışında yerleşik şirketlerin alımında kullanılan kredi faiz giderlerine de destek sağlanmaktadır. Bu desteklere ilaveten, Dünya Ticaret Örgütü taahhütlerimiz çerçevesinde katma değeri yüksek, markalı ve nihai tüketiciye yönelik tarımsal ürünlerin ihracatının desteklenmesi amacıyla, “2018/12 sayılı Tarımsal Ürünlerde İhracat İadeleri Yardımlarına İlişkin Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu Kararı” kapsamında değişen oranlarda ihracat iadesi yardımı sağlanmaktadır.

Öte yandan, Bakanlığımızca pazar eksenli yürütülen çalışmalar çerçevesinde iki yıllık dönemler itibarıyla hedef ve öncelikli ülkeler tespit edilmekte olup, 2019 yılında 2020-2021 dönemi için 17 Hedef Ülke ve 28 Öncelikli Ülke belirlenmiştir. Söz konusu hedef ve öncelikli ülkelere yönelik faaliyetlere devam edilmektedir. Bu ülkelere yönelik pazara giriş faaliyetlerinin en yoğun şekilde yürütülmesi ihracatımızın artırılması yönünde büyük önem arz etmektedir. Diğer taraftan, ülkemiz menşeli ihraç ürünlerine yönelik uygulanan ticaret politikası önlemleri (anti-damping önlemi–telafi edici vergi önlemi–korunma önlemi) ihracatımızı menfi olarak

etkileyebilmekte ve önemli bir pazara giriş engeli yaratabilmektedir. Bu kapsamda, ticaret politikası soruşturmaları ve sonrasında alınacak önlemlerin ülkemiz ihracatı açısından önemi dikkate alınarak, ihraç ürünlerimize karşı bir ticaret politikası soruşturması açılması veya bu yönde duyurular alınmasını müteakip muhatap ülke resmi yetkilileri ile üst düzey temasları da içerir şekilde mektup, telefon görüşmesi ve toplantılar yoluyla temasa geçilmektedir. Ayrıca, gerek yürürlükte olan ticaret politikası önlemlerinin ortadan kaldırılması ya da iyileştirilmesine yönelik olarak gerekse yürütülen orijinal soruşturmalarda, Bakanlığımızca ihracatçılarımıza soruşturma öncesinde, soruşturma sürecinde ve soruşturma sonrasında Dünya Ticaret Örgütü'nün ilgili anlaşmaları ile ithalatçı ülke mevzuatları çerçevesindeki hak ve yükümlülüklerine ilişkin olarak teknik bilgi verilmekte, ülkemiz görüşleri ilgili ithalatçı ülke otoritelerine yazılı ve sözlü olarak iletilmekte, ilgili ithalatçı ülke otoriteleri tarafından telafi edici vergi soruşturmalarında tarafımıza iletilen soru formları Bakanlığımız koordinasyonunda cevaplandırılmaktadır. 2019 yılında da söz konusu faaliyetler sürdürülmüş olup 2019 yılı Aralık ayı itibarıyla 4,9 milyar dolarlık ihracatımızın tabi olduğu toplam 53 adet ticaret politikası önlemine (anti-damping, sübvansiyona karşı önlem ve korunma önlemi) karşı mücadele edilmiş, 3 adet anti-damping soruşturması ve 4 adet korunma önlemi soruşturması ise önlem alınmadan kapatılmıştır. 2019 yılında ticaret politikası önlemleri hakkında Bakanlığımızca 6 adet bilgilendirme semineri de gerçekleştirilmiş bulunmaktadır.

Ülkelere yönelik bilgilendirme çalışmaları kapsamında ayrıca, elde edilen pazar bilgilerinin ihracatçılarımızla, özellikle de KOBİ'lerimizle paylaşılması ve KOBİ'lerimizin dış pazarlara yönlendirilmesi amacıyla, Dış Ticaret Bilgilendirme Seminerlerinde ve diğer kuruluşlarla müştereken organize edilen seminerlerde, illerimiz için potansiyel arz eden ülkelere ihracat imkânları anlatılmakta olup 2019 yılında 78 adet ülke sunumu gerçekleştirilmiştir. 2019 yılında 77 ilde, 14 işbirliği kuruluşu ile 94 Dış Ticaret Bilgilendirme Semineri düzenlenmiş ve bu seminerlere 3.850 kişi katılım sağlamıştır. Dış Ticaret Bilgilendirme Seminerleri organizasyonlarına başlandığı 2011 yılından itibaren ise yurt dışında gerçekleştirilen 537 organizasyona 24.580 katılımcı iştirak etmiştir.

13 Kasım 2018 tarihinde "İhracat Destek Ofisleri İşbirliği Protokolü İmza Töreni ve Tanıtım Toplantısı" ile kurulan ve bu tarihte 16 ilde 25 adet olan İhracat Destek Ofislerinin sayısı 2019 yılında eklenen ofislerle birlikte 56 ilde 67 adede yükselmiştir. İhracatçılarımızın dünyanın her noktasında daha aktif ve daha görünür olmalarını teminen 2017/9962 sayılı "İhracatçılara Hususi Damgalı Pasaport Verilmesine İlişkin Esaslar Hakkında Karar" da yapılan değişikliklerle hususi damgalı pasaport imkânından faydalanmak için son 3 yılda yapılması gereken ortalama ihracat miktarı 1 milyon ABD Dolarından 500 bin ABD Dolarına indirilmiş, 5682 sayılı Pasaport Kanunu'nda yapılan değişiklik ile de hususi damgalı pasaporttan yararlanma süresi 2 yıldan 4 yıla çıkarılmıştır. 2019 yılı boyunca Bakanlığımıza yapılan başvuru sonuçlarına göre toplamda 7.149 firmanın 8.275 yetkilisine hususi damgalı pasaport için onay verilmiştir.

İhracat Ana Planı: Hedef pazar ve hedef ürün odaklı bir yaklaşımla, firmalarımızın küresel değer zincirlerinin katma değer yaratan aşamalarına eklemlenmesini destekleyen, sürdürülebilir ihracat artışını hedefleyen İhracat Ana Planı hazırlanmış 29 Ağustos 2019'da kamuoyuyla paylaşılmıştır. İhracat Ana Planı ile mevcut pazarlarımızda ticari ilişkilerimizin derinleştirilmesi, mal ve hizmetlerde çeşitlilik sağlanması, yeni nesil serbest bölgelerle teknoloji yoğun ve katma değeri yüksek ihracatın artırılması, "Türkiye Kadın ve Genç Girişimci

Ağı”, “İhracat Akademileri” ve “Melek Yatırımcı Ağı” gibi oluşumlar yoluyla ihracatın tabana yayılması, dış ticaret süreçlerinin her aşamasında yapay zekâ, blokzincir gibi gelişen teknolojilerden ve dijitalleşmeden faydalanılması, e-ihracata yönelik çalışmalara odaklanması, ihracat desteklerine yeni yaklaşımların getirilmesi, ihracatçımıza ilave finansman imkânları sunulması ve dış ticareti geliştirmeye ilişkin yeni işbirliklerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Hedef olarak belirlenen makine, otomotiv, elektrik-elektronik ve kimya sektörleri için ilgili kamu kurumları, ihracatçı Birlikleri başta olmak üzere meslek örgütleri ve firmalarımızın katılımıyla sektörel çalıştaylar yapılmıştır. İhracat Ana Planı ile belirlenen 17 hedef ülkenin (ABD, Brezilya, Çin, Etiyopya, Fas, Güney Afrika, Güney Kore, Hindistan, Irak, İngiltere, Japonya, Kenya, Malezya, Meksika, Özbekistan, Rusya ve Şili) toplam ithalatında Ülkemizin payının %0,5’ten %1’e, 5 hedef sektörde (kimya, makine, otomotiv, elektrik-elektronik ve gıda endüstrisi) dünya ithalatından aldığımız %0,76’lık ihracat payının ise %1’e yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

2023 Türkiye İhracat Strateji ve Eylem Planı: Eylem planının sekretaryası Bakanlığımız tarafından yürütülmektedir. Bu kapsamda başta yatırım, finansman, altyapı, girdi tedarik, eğitim, çevre, mevzuat ve tanıtım ve pazarlama kalitesi olmak üzere ihracatı doğrudan etkileyen birçok alanda uzun vadede dönüşüm sağlamak üzere yürütülen eylemler, eylemden sorumlu kurum/kuruluşlar ile koordinasyon içerisinde etkin bir şekilde takip edilmektedir. 4’er yıllık 3 dönem halinde tasarlanan 2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı’nın 2016-2019 yıllarını kapsayan ikinci aşaması tamamlanmış ve 2020-2023 yıllarını içeren üçüncü ve son dönemine ise 1 Ocak 2020 itibarıyla başlanmış bulunmaktadır. Geride bıraktığımız 2019 yılı içerisinde bir taraftan eylem planı izleme ve değerlendirme faaliyetlerine devam edilmiş, diğer taraftan da Stratejiden sorumlu tüm kurum ve kuruluşların katılımıyla dönem sonu olağan revizyon çalışması yapılarak taslak eylem planı oluşturulmuştur.

Fuar Destekleri: Bakanlığımızca ihraç ürünlerimizin tanıtımını sağlamak, pazar payımızı genişletmek ve ticari ve ekonomik işbirliğimizde ilerleme kaydetmek amacıyla çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. Bu kapsamda, 2019 yılında ihracatçılarımızın katılımının desteklendiği 280 milli ve 1821 bireysel katılımlı uluslararası fuar gerçekleştirilmiştir. Bakanlığımızca belirlenen sektörel nitelikli uluslararası yurt içi fuarlara yönelik olarak tanıtım ve katılım desteği de sağlanmakta olup, bu kapsamda 48 yurt içi fuara firmalarımızın katılımları desteklenmiştir. Yine Bakanlığımız görev ve yetki alanı itibarıyla gerçekleştirilen tanıtım faaliyetleri çerçevesinde, Ticaret Heyeti, Alım Heyeti ve Özel Nitelikli Alım Heyeti Programları düzenlenmeye devam etmektedir. 2019 yılında 5 Genel Ticaret Heyeti, 177 Sektörel Ticaret Heyeti ve 147 Alım Heyeti programı (93 genel, 16 özel, 38 sektörel) düzenlenmiştir.

Turquality: İhracatçı firmalarımızın markalaşma odaklı rekabetçiliklerini artırma çalışmalarımız çerçevesinde 2006/4 sayılı Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması, Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve Turquality®’nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ kapsamında 2019 yılında 10 firmanın 10 markası Turquality® Programına, 37 firmanın 37 markası Marka Destek Programına alınmıştır. 31.12.2019 itibarıyla toplam 168 Firma 179 markasıyla TURQUALITY, 109 firma 110 markasıyla MARKA DESTEK programı kapsamında desteklenmektedir. Öte yandan, 2006/4 sayılı Tebliğin 9’uncu maddesi çerçevesinde ihracatçı birlikleri tarafından

hazırlanan 1 Turquality® Projesi destek kapsamına alınmıştır. Turquality® Programı ile firmaların rekabetçiliğini artırmak için eğitim imkânları da sağlanmaktadır. Bu amaçla, ülkemizin önde gelen üniversiteleri bünyesinde, firmaların ihtiyaçları gözetilerek “Yönetici Yüksek Lisansı (Executive MBA)” formatında oluşturulan Yönetici Geliştirme Programı ile bugüne kadar 16 dönem boyunca gerçekleştirilen programlarda 1.382 katılımcı eğitimini başarıyla tamamlamıştır. 17’inci dönem eğitim programı ise hâlihazırda 144 katılımcı ile devam etmektedir.

Öte yandan, 2008/2 sayılı “Tasarım Desteği Hakkında Tebliğ” çerçevesinde hâlihazırda 15 tasarımcı şirketi ve 4 tasarım ofisi desteklenmektedir. Türkiye’de tasarım ve inovasyon kültürünün oluşturulması ve yaygınlaştırılması, ihracatçı şirketlerimizde tasarım departmanlarının kurulması ve geliştirilmesinin hızlandırılması, gelişen tasarım ve inovasyon yetkinliği ile ihracatta katma değerin arttırılabilmesini teminen “Tasarım ve Ürün Geliştirme Projeleri’nin desteklenmesine yönelik çalışmalar sonrası mezkûr Tebliğ kapsamında 2019 yılında 162 Tasarım ve Ürün Geliştirme Projesi daha onaylanarak toplamda 680 proje destek kapsamına alınmıştır.

Buna ilaveten ihracatçı birlikleri tarafından 2019 yılı içerisinde düzenlenen 19 farklı tasarım yarışması destek kapsamına alınmıştır. 2019 yılında dördüncüsü gerçekleştirilen Tasarım Haftası (Design Week) organizasyonu kapsamında 14-17 Kasım 2019 tarihlerinde tasarım konulu seminer, konferanslar ve sergiler düzenlenmiştir. Etkinlik bünyesinde 8’incisi düzenlenen Endüstriyel Tasarım Ödül Töreni gerçekleştirilmiş ve 286 başvuru arasından 36 İyi Tasarım Ödülü, 8 Üstün Tasarım Ödülü, 18 Kavramsal Tasarım Ödülü sahiplerini bulmuştur. Yine söz konusu organizasyon kapsamında Bakanlığımızca düzenlenen tasarım yarışmalarında dereceye giren tasarımcıların projelerinin sergilenme imkânı elde edilmiş, tasarım alanında eğitim alan lisans öğrencileri ile workshop çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, 2010/6 Sayılı “Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ” kapsamında, firmalarımızın yurtdışında gerçekleştirdikleri tanıtım faaliyetleri, yurtdışında açtıkları birimlerine ilişkin 2019 yılında 863 firmanın kira, tanıtım ve marka tescili giderleri desteklenmiştir. Söz konusu Tebliğ ile işbirliği kuruluşları önderliğinde bürokratik işlemlerin azaltıldığı, şirketlerin yurt dışı pazarlara girmesine imkân veren ve şirketlere hukuki, mali veya pazarlama konularında danışmanlık hizmetlerinin verildiği Türkiye Ticaret Merkezlerinin (TTM) kurulmasına da destek sağlanmaktadır. 2019 yılsonu itibarıyla, New York, Dubai ve Londra’da bulunan TTM’lere ilaveten yeni TTM’ler kurulmasına yönelik çalışmalara devam edilmiştir.

Belgelendirme ve İzin Verme Faaliyetleri: Sektörel çalışmalar kapsamında sektörel ihracatın gelişimi değerlendirilmekte, sektör odaklı ihracat politikaları doğrultusunda çalışmalar yapılmakta, uygulamaya ilişkin sorunlar ilgili mevzuat çerçevesinde çözülmekte, üretimden ihracata kadar tüm maddeler takip edilerek gerekli önlemler alınmakta ve ihracatçılarımızın dış pazarlara yönelik bilgi talepleri karşılanmaktadır. Diğer taraftan, ihraç ürünlerimize dünya piyasalarında rekabet gücü kazandırmak ve ihraç ürünlerimizi çeşitlendirmek amacıyla ihracatçılarımızın, dünya piyasa fiyatlarından gümrük muafiyetli olarak ve ticaret politikası önlemlerine tabi olmaksızın hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile ambalaj ve işletme malzemeleri ithaline imkân veren Dahilde İşleme İzin Belgeleri (DİİB) düzenlenmekte,

bunun yanı sıra Hariçte İşleme Rejimi, Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgeleri ve ihracat mevzuatı ile ilgili çalışmalar Bakanlığımızca yürütülmektedir. Bu kapsamda 2019 yılında 7.594 adet Dahilde İşleme İzin Belgesi (D1), 52 adet Yurt İçi Satış ve Teslim Belgesi (D3) düzenlenmiştir.

Ayrıca, DİR mevzuatında 2019 yılında bir takım değişiklikler yapılmıştır. 18.03.2019 tarihinden itibaren Dahilde İşleme İzin Belgelerine yönelik "süre revizesi", "teminat revizesi", "madde bilgileri revizesi", "yan sanayici revizesi", "özel şart revizesi" işlemleri ile "firma talebine istinaden belge iptal başvuruları" nın sonuçlandırılmasına yönelik işlemler için Bakanlığımız Bölge Müdürlükleri yetkili kılınmıştır. 28.11.2019 tarih ve 30962 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Dahilde İşleme Rejimi Tebliği'nde (İhracat: 2006/12) Değişiklik Yapılmasına Dair 2019/8 sayılı Tebliğ ile global ve bölgesel sorunlar nedeniyle DİR kapsamındaki taahhütlerini yerine getiremeyen firmalarımıza, Tebliğ’in yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde Bakanlığımıza müracaatta bulunulması kaydıyla, müracaatın uygun görüldüğü tarihten itibaren belge/izin orijinal süresinin yarısını geçmemek üzere ek süre verilmesi uygun görülmüştür. Diğer taraftan, 972 adet Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi ve 37 adet Hariçte İşleme İzin Belgesi verilmiştir.

1.3.7.2.1.2. İhracat Alanındaki Projeler ve Diğer Hususlar

İhracatta Dijital Dönüşüm: İhracat politikalarının davranışsal iktisat prensipleri ve yeni nesil teknolojiler kullanılarak geliştirilmesi amacıyla Bakanlığımız bünyesinde Davranışsal Kamu Politikaları ve Yeni Nesil Teknolojiler Daire Başkanlığı kurulmuştur. Bu kapsamda, ihracat desteklerinin basit bir dille ihracatçıya anlatıldığı Kolaydestek.gov.tr sitesinde yer almayan ihracata yönelik devlet destekleri için ilgili siteye 2019 yılında yeni bölümler eklenmiştir. Ayrıca, davranışsal kamu politikaları çalışmaları kapsamında Türkiye’de bir ilk olarak, yürütülen rastgele kontrol deneylerine ilişkin analiz ve değerlendirme süreçleri yürütülmüş olup ilk deney kapsamında yapılan müdahale ile ilgili deney grubu tarafından ihracata yönelik devlet desteklerine yapılan başvurularda yaklaşık %27’lik kayda değer bir artış sağlandığı görülmüştür. Bu alandaki çalışmalarımızı ve sonuçlarını paylaştığımız “Davranışsal Kamu Politikaları Konferansı” düzenlenmiş olup Konferansa 32 farklı Bakanlık, kamu kurumu ve üniversiteden 280 kişi katılım sağlamıştır. Bununla birlikte, bu alanda üniversiteler ile yapılan işbirlikleri çerçevesinde 3 üniversitede Nudge Bootcamp isimli çalıştaylar organize edilmiştir. Diğer taraftan, Bakanlığımızın görev ve faaliyet alanına giren konularda yeni nesil teknoloji temelli projeler üretmek ve tavsiye etmek amacıyla bir Dijital Dönüşüm Eylem Grubu oluşturulmuştur. Bu kapsamda 3 toplantı organize edilmiş ve hazırlanan “Dijital Dönüşüm Bültenleri” nin yer aldığı “Dijital Dönüşüm Dergisi” paylaşılmıştır.

Blokzincir: 9 Ocak 2019 tarihinde “Kamuda Blokzincir Konferansı” düzenlenmiş ve Bakanlığımızın bu alandaki çalışmalarına ilişkin gelişmeler diğer kamu kurumları ve kamuoyu ile paylaşılmıştır. Bununla birlikte, konferans sırasında Blockchain Türkiye Platformu ile imzalanan işbirliği protokolü ile Bakanlığımız, anılan platformun kamudaki ilk üyesi olmuştur. Üyelik sonrası süreçte, platformun çalışma gruplarına düzenli katılım sağlanmaktadır. Bununla birlikte, Bakanlığımızın, Avrupa Komisyonunun destekleriyle oluşturulan INATBA (International Association for Trusted Blockchain Applications) platformuna üye olması sağlanmıştır. Bunlara ilave olarak, blokzincir çalışmaları kapsamında Bakanlık içi, Bakanlıklar

arası ve uluslararası blokzincir platformlarının hayata geçirilmesi için çalışmalar sürdürülmektedir. Ayrıca, Singapur ile ortak bir blokzincir projesi gerçekleştirmek için kurduğumuz çalışma grubu belirli bir belge ya da sürecin blokzincir üzerinden gerçekleştirilmesi yönündeki çalışmalar devam etmektedir.

Kolay İhracat Platformu: Kolay İhracat Platformu projesi ihracatçılarımızın ürettikleri ve ihraç etmek istedikleri ürün ile ilgili, o ülkedeki yasal altyapıdan pazar ve tüketici özelliklerine kadar geniş bir içeriğe tek elden erişmelerini sağlamayı amaçlayan bir projedir. Firmalara hedef pazar ve ürün önerileri sunabilecek yapay zeka temelli Akıllı İhracat Robotunun yanı sıra, kendi bilgilerini görebildikleri kişiselleştirilmiş sayfalar, farklı ölçekteki firmalar için özel tasarlanmış farklı ara yüzler, firmalara 7/24 destek verebilecek bir chatbot, alıcı ve satıcı bilgileri, diğer ülke gümrük vergileri ve uygulamalarına dair bilgiler, düzenli eğitimlerin gerçekleştirileceği eğitim modülü, dış ticarete yeni başlayan firmalara gümrük işlemleri ve mevzuatın anlatıldığı bölüm ve dış ticarete ilişkin güncel haberlerin sunulduğu haber platformu da proje içinde yer alacaktır. 2019 yılında başlanan projede kavramsal çerçeve hazırlanmış, mevcut durum analizi ile veri modelleme, platform yazılım mimarisini belirlenmesine ve onaylanmasına ilişkin çalışmalar başlatılmıştır.

Sanal Ticaret Akademisi: Firmalarımızı ihracata yönlendirmek amacıyla bir e-öğrenme platformu olarak planlanmış ve çalışmaları yürütülmüştür. Bakanlığımızın faaliyet konuları ile eğitim içerikleri derlenmiş ve platformun tasarımı yapılmıştır.

Türkiye Kadın Girişimci Fiziki Networkü: Kadın ve genç girişimcilerin ihracatımızda daha etkin rol oynayabilmesi için Bakanlığımızda 15 Ocak 2019'da Kadın ve Genç Girişimciler İhracat Daire Başkanlığı tesis edilmiştir. Bu kapsamda ilk olarak, kadın ve genç girişimcilere ilişkin envanter oluşturmak, kadın ve genç girişimcilerin Bakanlığımız desteklerine ilişkin farkındalık düzeylerini ölçmek ve Bakanlığımızdan beklentilerini öğrenmek amacıyla anket çalışmaları yürütülmüştür. Çalışmaların sonucunda, kadın ve genç girişimcilerin; Bakanlığımızca verilen destekler

hakkında bilgilendirilmeye, eğitim ve mentorluk ihtiyaçlarının giderilmesine ve B2B networkü oluşturmaya ihtiyaç duydukları görülmüştür. Girişimcilerin bu ihtiyaçlarını karşılayabilmek adına Export Akademi- Kadın ve Genç Girişimci İhracatçı Yetiştirme Programı, Kadın Girişimciler Fiziki Network Programı, Ulusal Kadın Girişimci Network Platformu, Melek Yatırımcı Ağı Projeleri gibi çeşitli projeler geliştirilmiştir. Söz konusu projeler kapsamında, 2019 yılında Ankara, İstanbul, Bursa, İzmir, Manisa, Adana ve Mersin illerinde toplam 10 adet kadın girişimci ihracatçı yetiştirme programı düzenlenmiş ve yaklaşık 1.000 kadın girişimciye ulaşılmıştır.

Kolaydestek.gov.tr: Tüm desteklerimizi ihracatçılarımıza basit bir dille anlatan bir sayfadır. Desteklere ilişkin kısa bilgilere yer verilen on bir adet animasyon filmi, beş adet kamu spotu hazırlanarak televizyon kanallarında yayınlanmıştır.

1.3.7.3. İthalat Hizmetleri

1.3.7.3.1. İthalat Hizmetleri Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetler, Projeler ve Diğer Hususlar

1.3.7.3.1.1. İthalat Hizmetleri Kapsamındaki Faaliyetler

İthalatta Korunma Önlemleri: İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Mevzuat kapsamında polietilen tereftalat (PET), dış fırçaları, duvar kağıtları ve benzeri duvar kaplamaları ve naylon iplik ve diğer poliamidlerden iplikler olmak üzere toplam 4 ürün grubunda tüm ülkelere yönelik, demir çelik ürün grubunda ise 5 Mayıs 2019 tarihinde sona eren geçici korunma önlemi, ambalaj filmi, polyester elyaf ve düzcam olmak üzere 3 ürün grubunda İran'a yönelik, polietilen tereftalat (PET) ürününde Güney Kore'ye yönelik ülke bazlı olarak toplam 9 ürün/ürün grubu ithalatında korunma önlemi uygulanmıştır.

2019 yılında İran'a yönelik 2 üründe önlemin uzatılması soruşturması açılmıştır. Ayrıca, tüm ülkelere karşı 1 adet genel korunma önlemleri yürütülerek tamamlanmıştır. Böylece, 2019 yılında toplam 3 adet soruşturma açılmış biri tamamlanmış diğer ikisi için süreç devam etmektedir. Genel korunma önlemlerinden, demir çelik ürün grubu geçici korunma önlemi soruşturmanın önlemsiz kapatılması üzerine 05.05.2019 tarihinde sona ermiştir. Dış fırçası ithalatında yürürlükte bulunan korunma önlemi, firma talepleri üzerine, önlem başvuru sahibi firmanın üretimi bulunmayan "Arayüz Fırçaları"nın önlemden muaf tutulması amacıyla 21.10.2019 tarih ve 1675 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı olan "Dış fırçası İthalatında Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Kararda Değişiklik Kararı" ile revize edilmiştir. Korunma Önlemi kapsamında yer alan ürün gruplarında gerçekleşen toplam ithalatın değeri 2019 yılı verilerine göre 339 milyon dolar seviyesindedir.

İthalatta Gözetim Uygulanması: İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Mevzuat kapsamında ise, 2019 yılı itibarıyla, 142 farklı Tebliğ ile 3675 adet 12'li bazlı üründe ülke ayrımı olmaksızın ithalata yönelik olarak gözetim uygulaması mevcuttur. Gözetim Uygulamaları kapsamı gerçekleşen toplam ithalatın değeri 2019 yılı verilerine göre 21,7 milyar ABD doları seviyesindedir. Bu kapsamda;

- İş Makineleri ithalatında gözetim uygulaması 2015/8 sayılı İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile 14.03.2019,
- Bant ithalatında gözetim uygulaması İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2019/2) ile 15.06.2019,
- El aletleri ithalatında gözetim uygulaması 2018/14 sayılı İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile 16.08.2019,
- Led Ampül ithalatında gözetim uygulaması İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2019/4) ile 03.09.2019,
- Çanta ve Torba ithalatında gözetim uygulaması İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2019/5) ile 03.09.2019,
- Oyuncak ithalatında gözetim uygulaması İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2019/6) ile 03.09.2019,
- Konveyör Bant ithalatında gözetim uygulaması İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2019/7) ile 12.10.2019,
- PVC Levha ithalatında gözetim uygulaması 2018/4 sayılı İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile 22.10.2019,
- Forklift ithalatında gözetim uygulaması İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2019/8) ile 21.11.2019,
- Çapa Makinaları ve Tek Akslı Traktörler ithalatında gözetim uygulaması İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2019/9) ile 22.11.2019,
- Ahşap Elbise Askıları ithalatında gözetim uygulaması İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2019/10) ile 02.12.2019 tarihlerinde Resmi Gazete'de yayımlanarak revize edilmiştir/yürürlüğe girmiştir.

İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine Dair Tedbirler: İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Mevzuat çerçevesinde, ithalatta haksız rekabet yaratan dumpingli ve sübvansiyonlu ithalata karşı yerli üretim dalını korumak amacıyla, dumping ve sübvansiyona karşı tedbirler alınmaktadır. Ülkemiz DTÖ verilerine göre dumping ve sübvansiyona karşı önlem mekanizmasını en etkin işleten ülkeler arasında yer almaktadır. Ülkemiz DTÖ üyeleri arasında toplam önlem sayısı

itibariyle, 1995-2019’u kapsayan dönemde (30.6.2019 itibarıyla) 7’inci sırada, en güncel DTÖ verisi olan 2018 yılında yürürlükteki önlem sayısı bakımından ise 3’üncü sırada yer almaktadır.

2019 sonu itibariyle, 134 adet dampinge ve sübvansiyona karşı kesin önlem uygulanmakta olup 3’ü damping ve sübvansiyon, 23’ü nihai gözden geçirme olmak üzere 26 adet soruşturma bulunmaktadır. Dampinge tabi önlem kapsamında yer alan başlıca ürünler arasında, polyester elyaf, iplikler ve mensucat, perdeler, suni deri, pet film, dioktil ftalat, klimalar, fan coiller, ağır vasıta, iş makinesi, zirai araç ve motosiklet lastikleri, bebek arabaları, çakmaklar, kalemler, cam elyaf, PVC, kablolar, zincirler, kontrplaklar, termosifon, granit, kapı kilitleri, parkeler, boru bağlantı parçaları, camlar yer almaktadır. Önlem kapsamı ürün gruplarında gerçekleşen toplam ithalatın değeri 2019 yılı verilerine göre 1,7 milyar dolar seviyesindedir.

2019 yılı içerisinde ise dampinge karşı önlemler ve başvurular ile ilgili olarak, yerli üreticileri bilinçlendirmek amacıyla İstanbul, Kocaeli, İzmir, Kayseri, Konya, Denizli, Adana ve Ankara’da bulunan Sanayi Odalarında 8 adet seminer düzenlenmiş olup Kızılcahamam’da düzenlenen “Yerli Ürün ve Yeni Teknolojilerin Kullanılmasına Yönelik Enerji Çalıştayı” na da katılım sağlanmıştır. Ayrıca, Bakanlık tarafından düzenlenen firma ziyaretlerinde bilinçlendirme faaliyetleri yapılmıştır. İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin 27 adet Tebliğ yayımlanarak, 3 tanesi yeni olmak üzere 35 soruşturma başlatılmış, 15 adet soruşturma önlem değiştirilerek veya mevcut önlemin devamı sağlanarak tamamlanmıştır. 2 ürün grubunda 6 soruşturma ise önlemsiz olarak sonuçlandırılmıştır. 1 ürün grubunda ise dampinge karşı kesin önlem uygulaması 9 ay süresince geçici olarak durdurulmuştur. Ayrıca, 4 adet ürün grubunda ise 5 yıllık süresi sona eren önlemler yürürlükten kalkmıştır. Soruşturmaların başlatılması ve önlemlerin yürürlüğe girmesi için yayımlanan tebliğler ve detayları aşağıda yer almaktadır.

Soruşturma açılış tebliğleri,

- 2019/1 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile Hindistan, Çin Tayvanı ve Tayland menşeli “poliesterlerden sentetik devamsız lifler (polyester elyaf)” için nihai gözden geçirme soruşturması, (RG: 31.12.2018 – 30642)
- 2019/2 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC, Endonezya, Hindistan, Malezya, Pakistan, Tayland ve Vietnam menşeli “sentetik veya suni devamsız liflerden iplikler (kesik elyaf ipliği)” nihai gözden geçirme soruşturması, (RG: 31.12.2018 – 30642)
- 2019/5 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC menşeli “battaniyeler ve diz battaniyeleri-sentetik liflerden/ yalnız, kesilerek battaniye elde edilebilen rulo veya kesilmiş halde örme tüylü mensucat” için nihai gözden geçirme soruşturması, (RG: 12.01.2019 – 30653)
- 2019/12 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC ve Almanya menşeli “laminat parke” için nihai gözden geçirme soruşturması, (RG: 12.04.2019 – 30743)
- 2019/13 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC menşeli “cep çakmakları” için nihai gözden geçirme soruşturması, (RG: 12.04.2019 – 30743)
- 2019/18 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC menşeli “alüminyum folyo” için nihai gözden geçirme soruşturması, (RG: 25.05.2019 – 30784)

- 2019/20 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC menşeli “gazla çalışan anında su ısıtıcılar” için nihai gözden geçirme soruşturması, (RG: 27.06.2019 – 30814)
- 2019/21 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile Endonezya’da yerleşik PT Elegant Textile Industries ve PT Sunrise BumiTextiles firmaları için dumping soruşturması, (RG: 06.07.2019 – 30823)
- 2019/22 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC ve Tayland menşeli “yalnız, plastikten mamul emzik, biberon ve diğer bebek beslenme, emzirme ve bakım ürünleri” için dumping soruşturması, (RG: 04.08.2019 – 30852)
- 2019/23 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC, Hindistan ve Malezya menşeli “poliesterlerden düz iplikler” için nihai gözden geçirme soruşturması, (RG: 04.08.2019 – 30852)
- 2019/24 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC, Endonezya, Malezya, Tayland ve Vietnam menşeli “polyesterden teksturize iplikler” için nihai gözden geçirme soruşturması, (RG: 04.08.2019 – 30852)
- 2019/30 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC ve Vietnam menşeli “dokuma brandalar” için nihai gözden geçirme soruşturması, (RG: 08.11.2019 – 30942)
- 2019/31 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile Malezya menşeli “vulkanize edilmiş kauçuktan iplik ve ipler” için nihai gözden geçirme soruşturması, (RG: 16.11.2019 – 30950)
- 2019/37 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile Çin Halk Cumhuriyeti, Kore Cumhuriyeti, Malezya, Tayland Krallığı ve Çin Tayvanı menşeli “sentetik filament iplikten dokunmuş mensucat” için nihai gözden geçirme soruşturması (RG: 04.01.2020 – 30998) açılmıştır.

Kesin önlem alınan veya önlemin devamı sağlanan tebliğler:

- 2019/3 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC ve Çin Tayvanı menşeli “paslanmaz çelik borular” için %7,98- %20,50 oranında olacak şekilde dampinge karşı önlemin devamı, (RG: 31.12.2018 - 30642)
- 2019/4 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC menşeli “sentetik veya suni devamsız liflerden dokunmuş mensucat” için %44 oranında olacak şekilde dampinge karşı önlemin devamı, (RG: 31.12.2018 - 30642)
- 2019/11 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC, İtalya ve Sırbistan menşeli “Diğerleri (Termosifon-Elektrikli, Depolu Su Isıtıcısı)” için %12- %49 oranında olacak şekilde dampinge karşı önlemin devamı, (RG: 12.04.2019 - 30743)
- 2019/17 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC menşeli “elektrikle çalışanlar (duvar saatleri)” için %23 olacak şekilde dampinge karşı önlemin devamı, (RG: 23.05.2019 - 30782)
- 2019/26 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile Hindistan, Tayland ve Çin Tayvanı menşeli “polyester elyaf” için %6,4-%12 olacak şekilde dampinge karşı önlemin devamı, (RG: 04.08.2019 - 30852)

- 2019/33 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC menşeli “gazla çalışan anında su ısıtıcılar” için %20,12- %59,65 olacak şekilde dampinge karşı önlemin devamı, (RG: 04.01.2020 - 30998)
- 2019/34 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC menşeli “alüminyumdan mesnetsiz folyolar” için %22 olacak şekilde dampinge karşı önlemin devamı, (RG: 04.01.2020 - 30998)
- 2019/35 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC menşeli “cep çakmakları” için 0,02 ABD Doları/Adet- 0,05 ABD Doları/Adet olacak şekilde dampinge karşı önlemin devamı, (RG: 07.01.2020 - 31001)
- 2019/36 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile Almanya ve ÇHC menşeli “laminat parke” için 0 ABD Doları/m² – 2,40 ABD Doları/m² olacak şekilde dampinge karşı önlemin devamı (RG: 04.01.2020 - 30998) sağlanmıştır.

Önlemsiz kapanan soruşturma ve yürürlük süresi sona eren önlemler:

- 2019/6 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC menşeli “akrilik veya modakrilik olanlar” için sübvansiyon soruşturması başvurunun geri çekilmiş olması nedeniyle, önlemsiz kapatılmıştır, (RG: 12.01.2019 – 30653)
- 2019/7 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile Almanya, Güney Kore, ÇHC ve Tayland menşeli “akrilik veya modakrilik olanlar” için damping soruşturması başvurunun geri çekilmiş olması nedeniyle, önlemsiz kapatılmıştır, (RG: 12.01.2019 – 30653)
- 2019/25 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC menşeli “battaniyeler” için nihai gözden geçirme soruşturması önlemsiz kapatılmıştır, (RG: 04.08.2019 - 30852)
- 2014/9 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ kapsamında ÇHC menşeli “Naylon veya diğer poliamidlerden tek katının her biri 50 teksi geçmeyen tekstüre iplikler” ürününde uygulanan dampinge karşı önlem 5 yıllık süresinin sonunda 27.03.2019 tarihinde yürürlükten kalkmıştır,
- 2014/24 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ kapsamında ÇHC menşeli “Kurşun kalemler ve kurşun boyama kalemleri” ürününde uygulanan dampinge karşı önlem 5 yıllık süresinin sonunda 09.08.2019 tarihinde yürürlükten kalkmıştır,
- 2014/36 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ kapsamında ÇHC ve Çin Tayvanı menşeli “Cırt Bant/ Yalnız cırt bantın bileşenleri (kroş ve astragan)” ürününde uygulanan dampinge karşı önlem 5 yıllık süresinin sonunda 13.11.2019 tarihinde yürürlükten kalkmıştır,
- 2014/38 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ kapsamında ABD ve Kanada menşeli “Yönlendirilmiş lifli levha (OSB)” ürününde uygulanan dampinge karşı önlem 5 yıllık süresinin sonunda 13.11.2019 tarihinde yürürlükten kalkmıştır.

Yürürlük süresi geçici olarak durdurulan önlemler:

- 2019/19 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ kapsamında ABD menşeli “beyazlatılmamış kraftlayner kâğıt” ürününde uygulanan dampinge karşı kesin önlemin uygulanması 9 ay süresince geçici olarak durdurulmuştur. (RG: 07.06.2019 - 30794)

Haksız Rekabete Karşı İnceleme ve İzleme Faaliyetleri: İthalattan kaynaklanan haksız rekabete karşı yerli üretim dalını korumak için alınan dampinge karşı önlemlerin etkinliğinin tesisi ve zaafa uğratılmaması için gerekli izleme ve inceleme faaliyetleri titizlikle yürütülmektedir. Bu kapsamda, 2019 yılı itibariyle toplam 15 ürün grubunda 19 ülke menşeli 48 adet önlemlerin etkisiz kılınmasına (ÖEK) karşı önlem alınmıştır. Bu kapsamda 2019 yılında;

Alınan ÖEK Önlemleri:

- 09.03.2019 tarihli ve 30709 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2019/10) ile tamamlanan soruşturma sonucunda “muhtelif mafsallık halkalı zincirler ve aksamları” ithalatında İspanya ve Sri Lanka menşeli/çıkışlı tüm firmalar için; Hindistan menşeli/çıkışlı 2 firma hariç tutulmak üzere; Tayland menşeli/çıkışlı 2 firma hariç tutulmak üzere önlem yürürlüğe konulmuştur.
- 04.05.2019 tarihli ve 30764 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2019/16) ile tamamlanan soruşturma sonucunda “menteşeler, çekmece rayları ve benzeri eşya” ithalatında Hindistan menşeli/çıkışlı bir firma hariç tutulmak üzere önlem yürürlüğe konulmuştur. Diğer taraftan, söz konusu önlem Almanya menşeli/çıkışlı ithalata teşmil edilmemiştir.
- 07.05.2019 tarihli ve 30767 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2019/15) ile tamamlanan soruşturma sonucunda “sentetik filament ipliklerinden dokunmuş mensucat” ve “sentetik veya suni devamsız liflerden dokunmuş mensucat” ithalatında Yunanistan menşeli/çıkışlı tüm firmalar için önlem yürürlüğe konulmuştur.
- 09.11.2019 tarihli ve 30943 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2019/32) ile tamamlanan soruşturma sonucunda Güney Kore menşeli/çıkışlı 3812.20.90.00.00 GTİP’li “diğerleri”(yalnız DOTP içerenler) ithalatında tüm firmalara karşı önlem yürürlüğe konulmuştur.

Devam Eden ÖEK Soruşturmaları:

- 24.10.2019 tarihli ve 30928 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2019/28) ile Tayland menşeli/çıkışlı “cam elyafı takviye malzemeleri” ithalatında başlatılan önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı soruşturma devam etmektedir.
- 24.10.2019 tarihli ve 30928 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2019/29) ile Güney Kore ve Makedonya menşeli/çıkışlı “menteşeler, çekmece rayları ve benzeri eşya” ithalatında başlatılan önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı soruşturma devam etmektedir.

Kayda Alma Uygulamaları:

- 31.12.2018 tarihli ve 30642 (4. Mükerrer) sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin 2019/1 sayılı Tebliğ çerçevesinde tekstil, konfeksiyon, deri ürünleri ve ayakkabı ithalatı kayda alınmaktadır. Diğer taraftan, 20.08.2019 tarihli ve 30864 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2019/1)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile “Gümrük Genel Tebliği (Serbest Dolaşıma Giriş) Seri No: 3,4,5” kapsamında yer almakta olan “Elyaf Detay Beyan Formları” 2019/1 sayılı Tebliğ’e eklenmiştir. Kayda alma uygulaması çerçevesinde, 31 Aralık 2019 tarihi itibariyle, 30.432 ithalatçı ve 57.339 ihracatçı firmaya ait bilgiler kayıt altına alınmıştır.

Sağlığa Zararlı Kimyasal Madde Denetimleri:

- 29.12.2018 tarihli ve 30640 (2. Mükerrer) sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bazı Tekstil, Konfeksiyon ve Deri Ürünlerinin Denetimine İlişkin Tebliğ (İthalat: 2019/15) ile tekstil, konfeksiyon, deri ürünleri ve ayakkabı ithalatında sağlığa zararlı azo boyar maddeler ve ayakkabılarda fitalat, DOT, Krom IV ihtiva eden ürünlerin Riske Dayalı Denetim Sistemi (RDDS) vasıtasıyla denetimi yapılmıştır. Bu çerçevede, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 1.936.099 adet, 1.199.109 çift ve 235.905 kg eşya sağlığa zararlı boyar madde içeriği sebebiyle bertaraf edilmiştir.

İzleme Faaliyetleri:

- Ayrıca, ithalatında dampedinge karşı önlem ve ilave gümrük vergisi uygulanan bazı mensucat eşyası ile ayakkabıların üçüncü ülkeler menşeli olanlarının, AB ve STA menşeli olarak beyan edilmek suretiyle ithal edilerek, söz konusu dampedinge karşı önlemlerin ve İGV uygulamasının etkisiz kılınması ihtimali bulunduğundan, AB ve STA ülkelerinden yapılan mensucat ve ayakkabı ithalatlarında kayda alma uygulaması çerçevesinde ithalatçılardan ithal ürünün üreticisine ilişkin ayrıntılı bilgi talep edilmekte ve ilgili ülkelerde bulunan ticaret müşavirliklerimiz/ataşeliklerimiz aracılığı ile beyan edilen bu üretici bilgilerinin doğrulaması yapılmaktadır.

Tarım Ürünleri Alanındaki Faaliyet ve Düzenlemeler: 15.01.2019 tarih ve 607 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile kuru soğan ithalatında uygulanan %49,5 oranındaki gümrük vergisi 28.02.2019 tarihine kadar %0’a düşürülmüştür.

- 16.01.2019 tarih ve 650 sayılı Bazı Ürünlerin İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararı ile sanayici firmaların üretimde kullanmasını teminen dökme salça ithalatı için %0 gümrük vergili 25 bin tonluk tarife kontenjanı açılmıştır.
- 16.01.2019 tarih ve 649 sayılı “Hububat ve Bakliyat İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar” ile ihtiyaç duyulması halinde Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından kullanılmak üzere 1 milyon ton buğday ve mahlut, 700 bin ton mısır, 700 bin ton arpa, 100 bin ton çeltik/pirinç ve 100 bin ton bakliyat için %0 gümrük vergili tarife kontenjanı açılmıştır.
- 27.02.2019 tarih ve 797 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile soğan ithalatında %0 gümrük vergisi uygulaması 31.3.2019 tarihine, bilahare 06.04.2019 tarih ve 863 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 30.04.2019 tarihine kadar uzatılmıştır.
- 11.03.2019 tarih ve 815 sayılı Patates İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 20.04.2019 tarihine kadar kullanılmak üzere %0 gümrük vergili 200 bin ton tarife kontenjanı açılmıştır.
- 16.04.2019 tarihli ve 951 sayılı Patates İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar ile 200 bin ton tarife kontenjanının süresi 31.05.2019 tarihine kadar uzatılmıştır.
- 1/98 sayılı Türkiye-Avrupa Birliği Ortaklık Konseyi Kararı ile Serbest Ticaret Anlaşmaları uyarınca açılan tarife kontenjanları ilgili mevzuatta belirlenen yöntemler çerçevesinde tahsis edilmiştir.
- 2018/2019 sezonunda iç piyasadan yağlık ayçiçeği tohumu alımı yapan Birliklerin ve sanayicilerin karşılaştıkları zararının telafisi amacıyla, 25.12.2018 tarihli ve 497 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile hasat öncesi olan 30.6.2019 tarihine kadar kullanılmak üzere yağlık ayçiçeği tohumu ithalatı için %0 gümrük vergili 300 bin tonluk kontenjanı açılmıştır.

Aynı amaçla, söz konusu üründe 2.05.2019 tarih 1021 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 30.06.2019 tarihinde kadar kullanılmak üzere ilave 100 bin tonluk tarife kontenjanı açılmıştır.

- Yağlık ayçiçeği tohumu ithalatında gözetim kıymetinin 1 Şubat-1 Temmuz tarihleri arasında 380 \$/ton yılın bu tarihler dışındaki döneminde ise 450 \$/ton olarak güncellenmesine ilişkin Tebliğ 27.04.2019 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
- Sırbistan ile ülkemiz arasındaki serbest ticaret anlaşması uyarınca tarım ürünlerinde yapılan karşılıklı taviz değişiminin yürürlüğe konulmasını teminen 13.6.2019 tarihli ve 1143 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı eki “Sırbistan Cumhuriyeti Menşeli Bazı Tarım ve İşlenmiş Tarım Ürünleri İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar’da Değişiklik Yapılmasına Dair Karar” 14.6.2019 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.
- Tarife kontenjanlarının dağıtım usul ve esaslarının belirlenmesi amacıyla Sırbistan Cumhuriyeti Menşeli Bazı Tarım ve İşlenmiş Tarım Ürünleri İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına İlişkin Tebliğ’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ 25.06.2019 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.
- Yağlık ayçiçeği tohumunda uygulanan gümrük vergisinin 1.02.2020 tarihine kadar %13’ten %20’ye yükseltilmesine ilişkin 24.07.2019 tarihli ve 1362 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı 25.07.2019 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.
- Yağlık ayçiçeği tohumunda uygulanan gümrük vergisinin 1.02.2020 tarihine kadar %20’den %27’ye yükseltilmesine ilişkin 21.8.2019 tarihli ve 1473 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı 22.08.2019 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.
- Kesme çiçeklerin kayıt altına alınmasına yönelik İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin 2019/3 Sayılı Tebliğ 09.08.2019 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.
- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2006/1)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde kuru sarımsakta gözetim kıymetleri 2.000 \$/ton’a, kurutulmuş sarımsakta ise 3.000 \$/ton’a düşürülmüştür.
- TMO tarafından kullanılmak üzere açılmış olan buğday tarife kontenjanı miktarının 1,5 milyon ton seviyesine çıkarılmasına ilişkin 649 sayılı “Hububat ve Bakliyat İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar” da değişiklik yapılmasına dair 14.12.2019 tarihli ve 1835 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı 15.12.2019 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Sanayi Ürünleri Alanındaki Faaliyet ve Düzenlemeler: Bir sonraki yılın İthalat Rejiminde II Sayılı Listede yer alan 25-43 ve 47-81 Fasılları arası rejim değişiklikleri çalışmaları yapılmıştır.

- Bir sonraki yıla ait ve Bakanlığımızı ilgilendiren konularda İthalat Tebliğleri ve ekli listeleri hazırlanmıştır.
- Ülkemizde üretimi bulunmayan veya üretimi yeterli olmayan girdi mahiyetindeki eşyanın vergilerinin düşürülmesi amacıyla Avrupa Komisyonu Ekonomik Tarife Sorunları Grubu (ETSG) kapsamında yılda 6 defa yapılan toplantılara katılım sağlanmıştır.
- ETSG’de kabul edilen başvuru sayısı 21’dir. Bu kapsamda açılan tarife kontenjanından faydalanmak üzere firmalara düzenlenen belge sayısı yaklaşık 150 olarak gerçekleşmiştir.
- 2019 yılı içerisinde Kimyasal Silahlar Sözleşmesi (KSS) ve Ozon Tabakası İncelten Kimyasal Maddelere ilişkin toplam 162 adet İthalat lisansı verilmiştir.
- Kullanılmış veya Yenileştirilmiş Eşya İthalatı kapsamında 33 adet başvuru uygun bulunarak, İthalat Lisansı düzenlenmiştir.
- 2019 yılı içerisinde yayımlanan muhtelif eşyalardan oluşan 2 adet İlave Gümrük Vergisi (İGV) Kararında yer alan Bakanlığımızı ilgilendiren ürün gruplarına ilişkin çalışmalar yapılmıştır.

İthalat Rejimi ve İthalat Tebliğleri: Bakanlığımızca mezkûr sektörlerle ilişkin olarak her yıl yapılan İthalat Rejimi çalışmaları kapsamında yıllık olarak güncellemeler yapılmaktadır. Bu çalışmalar ülkemizin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar ve ülkemiz ekonomisindeki gelişmeler göz önünde tutularak sektör ile işbirliği içerisinde sürdürülmektedir. İthalat Rejimi Kararı yıllık olarak yürürlüğe konulmasına karşın, yıl içerisinde gerçekleşen gelişmelere göre dinamik olarak gözden geçirilmektedir. Ülkemiz ithalat politikaları İthalat Rejimi Kararı'nın yanı sıra çıkarılan İthalat Tebliğleri ile şekillenmektedir. Bahse konu Tebliğlere ilişkin çalışmalarda ilgili kurum ve kuruluşlar ile özel sektörün görüşleri geniş bir çerçevede değerlendirilmektedir. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılacak ithalat izinleri, ithalata konu eşyaların yerli üretim durumu ve ülkemizin uluslararası yükümlülükleri de dikkate alınarak değerlendirilmektedir.

İlave Gümrük Vergisi Uygulamaları: 2019 yılında uygulamaya konulan ilave gümrük vergileri aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 20: 2019 Yılı İlave Gümrük Vergileri

Sektör	Resmi Gazete Tarih	İGV Oranı
Forkliftler (akülü ve dizel), kaldırma ve elleçleme tertibatı olan diğer yük arabaları	12.12.2019	% 6- %6,5

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

- Bakanlığımızca yürütülen serbest ticaret anlaşmaları müzakereleri kapsamında, 2019 yılında başta Japonya, Tayland ve Endonezya olmak üzere gerçekleştirilen turlara katılım sağlanmış olup söz konusu turlarda ülke pozisyonunun oluşturulmasına katkı verilmiştir. Ayrıca tavize konu ürünlerde muhtemel ithalat artışı projeksiyonu çalışması yapılmıştır.
- Bakanlığımızca koordinasyonu yapılan çeşitli ülkelerin Karma Ekonomik Komisyon toplantılarına katılım sağlanarak ülke pozisyonunun oluşturulmasına katkı verilmiştir.
- Yıl boyunca aylık olarak ithalat gerçekleştirmeleri takip edilmiştir.
- Dünya Ticaret Örgütü yükümlülüklerimiz kapsamında Bakanlığımız görev ve yetki alanlarına yönelik gerekli bildirimler yapılmıştır.
- Her ay sonunda TÜİK'ten temin edilen ithalat istatistikleri detaylı bir şekilde hazırlanıp sunulmuştur.
- En çok dış ticaret açığı verdiğimiz ve ithalat yaptığımız ilk 10 ülke ile en çok tüketim malı ithalatı yapılan ülkeler beç sınıflandırmasına göre değerlendirilerek ithalatımızda öne çıkan ürünler ortaya koyulmuş konuya ilişkin bilgi notları hazırlanmıştır.
- DTÖ konularında, GBOK toplantılarında, sivil toplum kuruluşlarından Bakanlığa intikal eden ve Bakanlığımız görev ve faaliyet alanına giren hususlarda görüş oluşturulmuştur.

22.03.2019 tarihinde “İthalatta Alınan İlave Gümrük Vergilerinin Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğin (İthalat:2017/4) Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Tebliğ” ve “2017/10926 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı İle Yürürlüğe Konulan Bazı Ürünlerin İthalatında Ek Mali Yükümlülük Tahsili Hakkında Kararın Uygulanmasına Dair Tebliğin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Tebliğ” Gümrük Yönetmeliğinde yapılan değişiklikle birlikte 24 Mayıs 2019 tarihli ve 30783 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

“Elektronik Kimlik Bilgisini Haiz Eşyanın İthalatı Hakkında Tebliğ (İthalat: 2019/19)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ”, 12.07.2019 tarihli ve 30829 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Ülkemizle Kosova arasında 2013 yılında imzalanan ve ülkemizdeki onay işlemleri 2015 yılında tamamlanan Serbest Ticaret Anlaşması'nın (STA) Kosova tarafındaki onay işlemleri 2019 yılı Haziran ayında tamamlanmıştır. Mezkur STA’ya uyum kapsamında hazırlanan ve 22 Ağustos 2019 tarihli ve 30866 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanıp, 1 Eylül 2019 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren İthalat Rejimi Kararına Ek Karar çerçevesinde, Karar’ın ekinde yer alan Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonundaki (G.T.İ.P.) eşya için Kosova menşeli olanların ithalatında gümrük vergisi oranı ile varsa toplu konut fonunun veya tarım payı olarak toplu konut fonunun sıfır olarak uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. 31 Aralık 2019 tarihli ve 30995 sayılı Resmi Gazete’de (3. Mükerrer) 1964 sayılı “İthalat Rejimi Kararına Ek Karar” ile 18 adet İthalat Tebliği yayımlanmıştır ve 1 Ocak 2020 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

1.3.7.3.1.2. İthalat Alanındaki Projeler ve Diğer Hususlar

Madde Politikaları: Bakanlığımızca madde politikaları kapsamında elektrik-elektronik, makine ve otomotiv dâhil ulaşım araçları sektörlerine ilişkin düzenlemeler yapılmakta ve ithalat politikalarına ilişkin çalışmalar yürütülmektedir. Bu çerçevede, 3921 adet gümrük tarife pozisyonuna tekabül eden eşyanın ithalatı takip edilmektedir. İthalata ilişkin veriler derlendikçe Bakanlığımızca ihracat verileri ile karşılaştırmalı olarak analizler yapılmaktadır. Bakanlığımız ithalat politikası araçları kapsamında bahse konu eşyanın ithalatının düzenlenmesine ilişkin hususlar Bakanlığımızda ele alınmaktadır.

Askıya Alma Sistemi: 2019 yılı Ocak ve Temmuz dönemleri itibarıyla Askıya Alma Rejiminde yapılacak değişiklikler ile Otonom Tarife Kontenjanlarının görüşüldüğü Brüksel’de düzenlenen toplantılara katılım sağlanarak ülkemiz özel sektöründen gelen talepler müzakere edilmiş olup, sektörün daha az maliyet ile ara mal tedarikine ulaşması sağlanmıştır. Bakanlığımızca Komisyon gündemine getirilen ve üye ülkelerle müzakere edilen Nikel ve lityum piller için tarife kontenjanı açılması, bazı rulmanlar ve alüminyum bisiklet kadrolarının V sayılı listeden çıkarılması, röleler, hibrit şanzımanlar ve bazı DC motorların askıya alınması taleplerimiz kabul edilmiştir.

Kullanılmış Eşya İthalatı ve Diğer Hususlar: Kullanılmış makinelerin ithalatına ilişkin usul ve esaslar, sanayi odaları ve ilgili sektörel derneklerin de görüşleri alınarak hazırlanan ve 2019 yılı Ocak ayından bu yana yürürlükte olan Kullanılmış veya Yenileştirilmiş Eşya İthalatına İlişkin Tebliğ (İthalat: 2019/9) ile belirlenmiştir. Kullanılmış makine ithalatına ilişkin olarak yapılan değerlendirmeler genellikle eşyanın yerli üretim durumu, ekonomik ömrü, verimliliği gibi kriterler dikkate alınarak sonuçlandırılmaktadır. Kullanılmış eşya ithalatında sektörel stratejik planlarda belirtilen hususlara uygun olarak yatırımların engellenmemesi sağlanmaktadır. Diğer taraftan, yeterli kalite ve miktarda yerli üretimi bulunan makinelerin kullanılmış olarak ithalatına izin verilmemesi yönünde uygulanan politikalara devam edilmekte ve ülkemizin “makine çöplüğü”ne dönüşmesinin önüne geçilmektedir. Böylelikle, söz konusu makineleri üretimde kullanan sanayicilerimiz için yerli üretimi olmayan ya da yetersiz olan makinelerin ithalatına belli kıymet kriterlerinin yerine getirilmesi şartı ile izin verilmiş ve farklı sektörlerde faaliyet gösteren sanayicilerimizin mağduriyeti de bu yolla önlenmiştir. Bakanlığımızca uygulanan Tek Pencere Sistemi (TPS)’nin kullanılmış eşya ithalat izin belgelerinde kullanılması ile gelen talepler daha hızlı ve etkin olarak değerlendirilmiştir.

1.3.7.4. Gümrük Hizmetleri

1.3.7.4.1. Gümrük Hizmetleri Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetler, Projeler ve Diğer Hususlar

1.3.7.4.1.1. Gümrük Hizmetleri Kapsamındaki Faaliyetler

Bağlayıcı Tarife Bilgisi: Bağlayıcı Tarife Bilgisi, eşyanın Türk Gümrük Tarife Cetvelinde sınıflandırılmasına ilişkin olarak kişinin yazılı talebi üzerine yetkilendirilmiş Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüklerince verilen idari karar olup gümrük idarelerini hak sahibine karşı sadece eşyanın tarife pozisyonu konusunda ve yalnızca bilginin verildiği tarihten sonra tamamlanacak gümrük işlemlerine konu olan eşya için bağlamaktadır.

Dış ticaret rejiminin standart uygulanması ve işlem maliyetlerinin azaltılmasını amaçlayan Bağlayıcı Tarife Bilgisi düzenleme yetkisi, 2008 yılında Gümrük Laboratuvarı bulunan Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüklerine [6 adet; Orta Anadolu (Ankara), İstanbul, Ege (İzmir), Doğu Marmara (İzmit), Uludağ (Bursa), Orta Akdeniz (Mersin)] devredilmiştir. Bu suretle, belge talebinde bulunan vatandaşlarımız açısından zaman maliyeti azaltılmıştır. Bağlayıcı tarife bilgisine ilişkin istatistiki bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Tablo 21:Bölge Müdürlükleri Bazında Düzenlenen BTB'ler

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ORTA ANADOLU (ANKARA)	4	3	10	29	8	7	12	34	42	37
ORTA AKDENİZ (MERSİN)	5	4	5	2	11	5	2	11	30	13
İSTANBUL	119	108	275	306	240	218	250	448	247	297
EGE (İZMİR)	67	39	21	28	16	24	11	48	47	159
DOĞU MARMARA (KOCAELİ)	12	10	5	3	11	16	9	15	21	12
ULUDAĞ (BURSA)	3	3	7	19	10	34	9	28	31	41
TOPLAM	210	167	323	387	296	304	293	584	418	559

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları: Fikri ve sınai mülkiyet haklarının gümrük idaresinde korunmasına yönelik başvuru sürecinin daha hızlı ve etkin hale getirilebilmesini teminen hak sahibi ve temsilcilerinin çevrim içi (online) başvuru yapması ve bu başvuruların elektronik ortamda sonuçlandırılmasına ilişkin bir uygulamadır. Bu sayede tüm gümrük idarelerinde yetki verilen ilgili personelin söz konusu program üzerinden bu kapsamdaki eşyayı takip etmesi mümkün hale gelmiştir. Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları programı aracılığıyla 2019 yılında toplam 2316 başvuru elektronik ortamda değerlendirilmiştir.

Uzlaşma Müessesesi: 4458 sayılı Gümrük Kanununun 6111 sayılı Kanun ile değişik 244'üncü maddesiyle, Gümrük Kanununa uzlaşma müessesesi getirilmiştir. Uzlaşma, idare ile yükümlüler arasında ortaya çıkan ihtilafların yargı yoluna başvurulmadan, görüşme yoluyla çözümlenmesini öngören bir müessese olup, Vergi Usul Kanununda yer almasına rağmen, gümrük uygulamaları için benzeri bir düzenleme bulunmamakta idi. Bu düzenleme ile yükümlüden istenilen vergi ve cezaların bir kısmından vazgeçilmesi karşılığında, vergi

alacağının hemen tahsil edilmesi imkânı sağlanması, bu sayede yargı sürecinin uzaması nedeniyle doğacak sıkıntıların önlenmesi ve çok sayıda davanın takip külfetinin ortadan kaldırılması hedeflenmektedir. Gümrük uzlaşma uygulamasının başladığı 2011 yılı Ağustos ayından 2019 yılı Aralık ayı sonuna kadar geçen sürede toplam 36.426 uzlaşma başvurusu olmuştur. Uzlaşma müessesesi sayesinde yaklaşık 411 milyon TL'lik alacak tahsilatı yapılmıştır.

Referans Veri Kıymet Uygulamasının Gözden Geçirilmesi: Yükümlülerce beyan edilen kıymetin gerçeklik veya doğruluğunun araştırılmasında gümrük idarelerince referans fiyat bilgilerinin kullanılması mümkündür. Referans fiyat uygulaması eşyanın kıymetinin doğruluğu konusunda gümrük personelinin bireysel sorumluluklarının azaltılmasına yardımcı olarak objektif bir değerlendirme yapılmasını sağlamaktadır. Bu çerçevede, hâlihazırda uygulanmakta olan kıymet veri bankasının revize edilerek referans fiyatların sağlıklı bir şekilde tespit edilmesi ve bu fiyatların piyasa dalgalanmalarına göre hızlı bir şekilde güncellenerek yayımlanabilmesi amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda kıymet veri bankasının revize edilmesinde;

- Önemli ölçüde ithalatı yapılan ve ülkemiz için ithali öneme sahip eşyaların belirlenerek bu eşyaların ithalinin hangi ülkelerden yapıldığının belirlenmesi,
- Referans fiyat belirlenmesinde faydalanılabilecek kurum içi ve yurt içi birimlerin belirlenmesi,
- Referans fiyat belirlenmesinde yurt dışı gümrük müşavirlik temsilcilikleri ile irtibata geçilerek ilgili ülkelerden referans fiyat elde edilmesinde faydalanılabilecek birim ve kurumların tespit edilmesinin istenilmesi,
- Yurtiçi ve yurtdışı temsilciliklerle irtibat halinde olunarak belirli süreler dâhilinde referans fiyatlara ilişkin bilgilerin güncellenmesinin sağlanması,
- Farklı kaynaklardan elde edilen referans fiyat bilgilerinin oluşturulması ve oluşturulan referans fiyatların tek merkezden yayımlanması planlanmaktadır.

Referans/veri fiyat kapsamında kullanılacak veriler Bakanlığımız portalında yer alan "Kıymet Veri Bankası" aracılığıyla duyurulmakta olup, sadece söz konusu veri bankasında yer alan eşyalar için referans/veri fiyat uygulaması bulunmaktadır. Hâlihazırda "Petrokimyasallar, Elektronik Eşya, Tarım Ürünleri, Ceviz-Badem, Muz-Hurma ve Çay" olmak üzere 6 ana başlıkta yayımlanan veriler periyodik olarak güncellenmekte, ülkemiz ithalat-ihracat hacmi bakımından önem arz eden ürünlerin tespiti ile söz konusu ürün verilerinin sisteme eklenmesi hususunda çalışmalarımız devam etmektedir.

Birlik Gümrük Kodu: 2913/92 sayılı Konsey Tüzüğü ile tesis edilen Topluluk Gümrük Kodunu yeniden düzenleyen "Birlik Gümrük Kodu" (BGK) ile söz konusu Kodun uygulanmasına ilişkin hükümlerin yer aldığı Uygulama Yönetmeliği ve Yetki Devri Yönetmeliği yürürlüğe girmiş olmakla birlikte üye ülkelerin bilgisayar sistem altyapılarının hazır hale getirilmesi için en geç 31 Aralık 2025 tarihine kadar bir geçiş dönemi öngörülmüştür.

Birlik Gümrük Kodu ile gümrük işlemlerinin standartlaştırılması, basitleştirilmesi ve kolaylaştırılması, tüm gümrük işlem ve süreçlerinin tamamen elektronik ortamda yürütülmesinin sağlanması, tüm üye ülkelerin elektronik sistemlerinin uyumlaştırılması, güvenilir firmalara (yetkilendirilmiş yükümlü statüsü) önemli kolaylıklar getirilmesi ve teminata konu gümrük işlemlerinin genişletilmesi amaçlanmaktadır. Gümrük Birliğine ilişkin 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı hükümleri uyarınca ve Avrupa Birliği (AB) üyeliğine yönelik

müktesebat uyumu çerçevesinde Birlik Gümrük Kodu hükümlerine uyum yükümlülüğümüz bulunmaktadır.

Bu çerçevede, Birlik Gümrük Kodu hükümlerinin ulusal mevzuatımıza yansıtıldığı yeni bir Gümrük Kanunu hazırlanmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Söz konusu çalışmalar kapsamında; 228 maddeden oluşan yeni Gümrük Kanunu Taslağı kamu kurumları, sivil toplum kuruluşlarından alınan görüş ve öneriler değerlendirilerek taslak Kanun revize edilmiştir. Ayrıca, Taslak Kanun Bakanlık İstişare Kurulu (TOBB, TİM, TESK, TÜSİAD, MÜSİAD, DEİK, YASED, TMB) ile Gümrük Müşavirleri Derneklerinin görüş ve değerlendirmelerine açılmıştır Çalışma Grubu toplantıları devam etmektedir.

Ortak/ Ulusal Transit Konulu Çalışmalar: Ortak Transit Rejimi, 1987 yılında imzalanan Ortak Transit Sözleşmesine taraf olan ülkeler arasında eşyanın gümrük vergilerinin askıya alınarak taşındığı ve bu taşımanın “Yeni Bilgisayarlı Transit Sistemi” (NCTS) adı verilen sistem ile elektronik mesajlar kullanılarak gerçekleştirildiği rejimdir.

2019 yılı içerisinde ortak transit rejimi kapsamında; AB ve EFTA ülkelerinden ülkemize yapılan taşımaların sayısı 495.809 ülkemizden AB ve EFTA ülkelerine yapılan taşıma sayısı ise 687.378 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 22:Ortak Transit Sistemi Kapsamında Yapılan Taşımalar

YIL	AB VE EFTA ÜLKELERİNDEN ÜLKEMİZE GELEN TAŞIMA SAYISI	ÜLKEMİZDEN AB VE EFTA ÜLKELERİNE YAPILAN TAŞIMA SAYISI
2013	58.017	31.503
2014	152.363	157.826
2015	247.905	267.259
2016	347.173	380.543
2017	447.118	522.907
2018	461.558	633.703
2019	495.809	687.378

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Birden fazla transit işleminde kullanılabilen kapsamlı teminat basitleştirmesinden 2019 yılı sonu itibarıyla 278 adet firma yararlanmıştır. Ayrıca, Ortak Transit Rejimine İlişkin Sözleşme’nin eklerinde değişiklik yapılmasına dair 05.12.2017 tarihli ve 1/2017 sayılı AB-EFTA Ortak Transit Ortak Komitesi Kararının onaylanmasının uygun bulunduğu dair 1031 sayılı Karar, 03.05.2019 tarihli ve 30763 (mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Varış Öncesi Gümrükleme: Varış öncesi gümrüklemede denizyolu gelen ve imalat sektörü için girdi teşkil eden hammadde ve yarı mamul cinsi eşyanın gümrükleme işlemlerinin eşya gelmeden başlanması suretiyle doğrudan üretim tesislerine sevk edilmesini sağlamaktadır. Bu uygulama ile yerli üretimde girdi olarak kullanılacak ithal eşyasının Türkiye Gümrük Bölgesine varışından önce gümrük işlemlerinin başlatılarak dış ticaret işlemleri açısından zaman kayıplarının önüne geçilebilecek ve doğabilecek ilave maliyetlerin (tahmil, ardiye, terminal, demuraj vb.) azaltılması amaçlanacaktır. Söz konusu Uygulamaya ilişkin 23.01.2019 tarihli ve 30664 sayılı Resmi Gazete’de Gümrük Genel Tebliği (Varış Öncesi Gümrük İşlemleri)

(Seri No: 1) yayımlanmış olup mezkûr Tebliğ 23.04.2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bununla birlikte uygulamaya ilişkin usul ve esasların yer aldığı 2019/12 sayılı Genelge, 09.04.2019 tarihinde yayımlanmış olup Varış Öncesi Gümrük İşlemleri Kılavuzu Bakanlığımız web sayfasında yayımlanmıştır.

Yetkilendirilmiş Yükümlü Uygulaması (AEO): Yetkilendirilmiş yükümlü, gümrük yükümlülüklerini yerine getiren, düzenli kayıt tutan, mali yeterlilik, emniyet ve güvenlik standartlarına sahip bulunan, kendi oto kontrolünü yapabilen güvenilir firmalara gümrük işlemlerinde birtakım kolaylık ve imtiyazlar tanıyan uluslararası bir statüdür. 2019 yılı sonu itibarıyla; 30'u taşımacı, 29'u kamu kurumu olmak üzere toplam 480 firma yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası sahibi olmuştur. 2019 yılında değer itibarıyla ihracatın yaklaşık % 33'ü, ithalatın ise % 42'si söz konusu firmalar tarafından gerçekleştirilmiştir. 2019/22 sayılı Genelge ile Kapıkule Gümrük Müdürlüğü'nde; izinli gönderici yetkisine sahip firmaların, kendi tesislerinden veya ihracatta yerinde gümrükleme sahibi firmaların tesislerinden yapacakları taşımalar için öncelikli sınır geçişi uygulaması başlatılmıştır.

- Yerinde Gümrükleme: İhracat eşyasının ihracat gümrük idaresine sunulmaksızın işlemlerin firma tesislerinden yapılmasına imkân tanıyan "ihracatta yerinde gümrükleme" uygulaması yetkilendirilmiş yükümlü statüne bağlı olarak tanınan bir kolaylıktır. 2019 yılı sonu itibarıyla ihracatta yerinde gümrükleme iznine sahip 20 firma bulunmaktadır.
- İzinli Gönderici ve İzinli Alıcı Uygulamaları: Yurtdışına ihraç edilecek transit eşyasının hareket gümrük idaresine sunulmaksızın gümrük işlemlerinin taşıyıcının tesislerinden yapılmasına imkân tanıyan "izinli gönderici" uygulaması yetkilendirilmiş yükümlü statüne bağlı olarak tanınan bir kolaylıktır. 2019 yılı sonu itibarıyla izinli gönderici yetkisine sahip 19 firma bulunmaktadır.
- Onaylanmış Kişi Statüsü: 03.01.2019 tarihli ve 30644 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklik ile Gümrük Yönetmeliğinde değişiklik yapılmış ve Onaylanmış Kişi Statü Belgesi başvuruları için aranan işçi sayısı 30 olarak belirlenmiştir. 2019 yılı sonu itibarıyla; 3.747 adet Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahibi firma bulunmaktadır.

Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarının Gümrüklerde Korunması: Fikri ve sınai mülkiyet haklarının (FSMH) gümrüklerde korunması çerçevesinde, sahte eşya ile mücadelede etkinliğimizi arttırmak amacıyla Bakanlığımız tarafından özel sektörle işbirliği içerisinde düzenli eğitimler gerçekleştirilmektedir. 2019 yılında (9-10 Nisan 2019) İstanbul ve (4-5 Aralık 2019) Gaziantep'te olmak üzere toplam 250 gümrük personeline yaklaşık 80 marka temsilcisi ile birlikte sahte-orijinal eşya ayırımı konusunda eğitim verilmiştir. Ayrıca, Bakanlığımız ve Japon Dış Ticaret Teşkilatı ile işbirliği içerisinde 01.02.2019 tarihinde Japonya Ekonomi, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı ve muhtelif Japon markalarının temsilcilerinin katılımıyla İstanbul'da FSMH semineri düzenlenmiştir.

İlave Gümrük Vergisi ve Ek Mali Yükümlülük Kapsamı Eşyada Menşe Tevsiki: 24.05.2019 tarihli ve 30783 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile Gümrük Yönetmeliği'nin 38'inci, 41'inci ve 205'inci maddelerinde değişiklik yapılarak ilave gümrük vergisi ve ek mali yükümlülük kapsamı eşya için menşe tevsikinin menşe şahadetnamesi ile yapılabilmesi sağlanmış, Avrupa Birliğinden A.TR Dolaşım Belgesi eşliğinde ithal edilecek söz konusu mali yükümlülüklere tabi eşyanın menşesini

belirleme konusunda Bakanlıkça belirlenen risk kriterleri uyarınca saptanan durumlar saklı kalmak kaydıyla menşe şahadetnamesinin aranılmaması hususu düzenlenmiştir.

Dâhilde İşleme Rejimine İlişkin Düzenlemeler: 2013/19 sayılı Dahilde İşleme İzninde Süreler/Ek süre YGM uygulaması konulu Genelgede 2019/39 sayılı Genelge ile değişiklik yapılarak; 2006/12 sayılı Dahilde İşleme Tebliğinin 14'üncü maddesinin 1/c fıkrası kapsamında verilen izinlerin süresi 12 aya çıkartılmış ve halihazırda düzenlenmiş bulunan ve henüz taahhüt hesabı kapatılmamış izinlerin süreleri uzatılarak 12 aya tamamlanmıştır. 14.05.2019 tarihli ve 2019/21 sayılı Genelge ile 2012/24 sayılı Genelge hükmü değiştirilmiş ve "Dahilde işleme izni kapsamında dahi olsa Kıymetli Madenler Borsası üyesi olmayan firmalarca standart işlenmemiş kıymetli maden ithali mümkün bulunmamaktadır." hükmü getirilmiştir. Söz konusu Genelgenin yürürlüğü 2019/26 sayılı Genelge ile 31.12.2019 tarihine kadar ertelenmiş, 01.01.2020 tarihi itibarıyla dahilde işleme izni kapsamında standart işlenmemiş kıymetli maden ithalinde gümrük idarelerince Kıymetli Madenler Borsası üyeliği şartı aranmaya başlamıştır. 07.11.2019 tarihli 30941 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7190 sayılı Kanun ile 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 234'üncü maddesinin 2'nci maddesinde ve 238'inci maddesinde değişiklikler yapılarak ceza tutarları hafifletilmiş, dahilde işleme rejimi kapsamında eşyanın tespit edilebildiği durumlarda eşyanın, ceza kararının tebligat tarihinden itibaren altmış gün içinde gümrükçe onaylanmış başka bir işlem veya kullanıma tabi tutulması gerektiği hususu düzenlenmiştir.

İhracat Rejimine İlişkin Düzenlemeler: İhracat beyannamelerinde düzeltme taleplerinin idari para cezasının ödenme şartına bağlı olmadığı ve takibatın ayrıca yapılabileceği hususu 2019/2 sayılı Genelge ile düzenleme altına alınmış olup ihraç eşyasının bekletilmeden gümrük işlemlerinin tamamlanması ve sevki sağlanmıştır. Türkiye'de ikamet etmeyenlere Özel Fatura ya da gümrük beyannamesi kapsamında ihraç edilmek üzere geçici depolama yerlerine konulacak eşyada tesis edilecek gümrük işlemlerinin belirlenmesini teminen 2019/5 sayılı Genelge düzenlenmiştir. 07.11.2019 tarihli ve 30941 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7190 sayılı Kanun ile 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 235'inci maddesinin 2'nci fıkrasında değişiklikler yapılarak ceza tutarları hafifletilmiş; ihracı, belli kuruluşların vereceği ve gümrük idaresine ibrazı veya beyanı zorunlu olan lisans, izin, uygunluk belgesi veya bu belgeler yerine geçen bilgiye bağlı olmasına rağmen, belge veya bilgiye tabi değilmiş ya da belge veya bilgi alınmış gibi beyanda bulunulduğu tespit edilen eşyaya ilişkin olarak, Bakanlıkça belirlenecek süre içerisinde söz konusu eşyanın ihracının uygun bulunduğuna ilişkin belge veya bilginin düzenlenmesi veya ilgili kurum veya kuruluş tarafından gerçekleştirilen denetimin olumlu sonuçlandığının bildirilmesi hâlinde 241'inci maddenin birinci fıkrası uyarınca idari para cezası uygulanacağı hususu düzenlenmiştir.

2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında Yapılan Değişikliklere İlişkin Düzenlemeler:

-07.10.2009 tarihli ve 27369 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında değişiklik yapan 1111 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile:

- Karar'ın 45'inci maddesinde yapılan değişiklik sonucu, posta veya hızlı kargo taşımacılığı yoluyla gelen eşya için 22 Avro muafiyet limiti kaldırılmıştır.
- Karar'ın 62'nci maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklik ile kitap veya benzeri basılı yayın için tek ve maktu vergi oranı sıfır olarak değiştirilmiştir.

- Karar'ın 126'ncı maddesinin son cümlesinde geçen "beş katına" ibaresi "on katına" şeklinde değiştirilerek ihracat rejimine konu eşya için operatör hızlı kargo firmasının dolaylı temsilci olarak beyan yetkisinin miktarı ve kıymeti artırma yetkisi alınmıştır.
- Karar'ın EK-9'unda yer alan Yolcu Beraberi Kişisel Eşya Listesinin "B-Diğer Eşya" bölümünün "b-Elektronik/Dijital Eşya" kısmının 8'inci maddesi "TV, müzik çalar, video oynatabilme özelliğine sahip olanlar dahil olmak üzere GSM-Cep telefonu (yabancı misyon mensupları hariç olmak üzere, yolcunun kimlik numarasına kayıtlı hatlarla kullanılmak şartıyla üç takvim yılında 1 adet)" şeklinde değiştirilmiştir.

-07.10.2009 tarihli ve 27369 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında değişiklik yapan 1361 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile:

- Türkiye Gümrük Bölgesindeki bir tüzel kişiye posta ya da hızlı kargo taşımacılığı yoluyla gelen, bedeli gönderi başına toplam 22 Avro'yu geçmeyen ve ticari miktar ve mahiyet arz etmeyen eşyanın değeri üzerinden, AB'den doğrudan gelmesi durumunda %18, diğer ülkelerden gelmesi durumunda %20 ve ÖTV Kanunun IV sayılı listede bulunması durumunda ilave %20 oranında tek ve maktu bir vergi tahsil edilerek operatör firma tarafından beyan edilebilmektedir.
- Posta ya da hızlı kargo taşımacılığı yoluyla firmalar adına gelen inceleme, analiz veya test amaçlı eşyanın muafiyet hükümleri kapsamında operatör hızlı kargo firmaları tarafından beyan edilmesi sağlanmıştır.

-07.10.2009 tarihli ve 27369 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında değişiklik yapan 2015/8352 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile:

- Karara Geçici 2'nci madde eklenmiştir.
"Geçici Madde 2- (1) Suriye vatandaşları tarafından Suriye'deki olağanüstü durum nedeniyle bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce herhangi bir gümrük kaydı gerçekleştirilmeksizin ülkemize getirilmiş olan kişisel kullanıma mahsus kara taşıtları için, ilgililerin bu maddenin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren 6 ay içerisinde gümrük idaresine başvurmaları halinde söz konusu taşıtlar geçici ithalat rejimi kapsamına alınır."

-07.10.2009 tarihli ve 27369 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında değişiklik yapan 2016/9119 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile:

- Karar'ın 19 ve 20'nci maddelerinde değişiklik yapılmıştır. Karar'ın 19 ve 20'nci maddelerinde yapılan değişikliğin ardından yurtdışından emekliler ile Türkiye'ye çalışmak veya öğrenim görmek amacıyla gelen şahısların yerleşim yeri şartı (son bir sene içerisinde 185 gün yurtdışında kalmış olma şartı) aranmaksızın yurtdışında kayıtlı taşıtlarını getirebilmeleri sağlanmıştır. Ayrıca, Avrupa Birliği ve Avrupa Serbest Ticaret Birliği ülkelerinde yerleşik kişilerin ikamet yerlerinde adlarına kayıtlı taşıtlarının Türkiye'ye girişinde süresinin olmadığı veya bu kişilerin yurtdışında yerleşik olma koşulunu sağlayamadığı durumda bu taşıtların Türkiye'ye girmesine ve yılda bir kez olmak üzere bir ay süre ile kalması mümkün kılınmıştır.

Geçici İthalat ve Hariçte İşleme Rejimine İlişkin Düzenlemeler:

Taşıtlarıyla birlikte Türkiye'ye gelen ve gümrük idaresine bilgi vermeden taşıtsız olarak yurtdışına çıkmak isteyen şahısların taşıtla ilgili işlemlerini sonlandırmadan pasaport

işlemlerinin yapılmaması ve kişinin gümrük idaresine yönlendirilmesine yönelik olarak Emniyet Genel Müdürlüğü ile anlık veri paylaşımına ilişkin Bakanlığımızca gerekli teknik çalışmalar tamamlanmıştır. Emniyet Genel Müdürlüğünce gerekli çalışmaların tamamlanarak uygulamanın hayata geçirilmesi beklenilmektedir.

Geçici ithalat rejimi kapsamında ülkemize giriş yapan yabancı plakalı kara taşıtlarının jandarma birimlerince trafik kontrollerinin yapılması ve trafik idari para cezası karar tutanağı düzenlenmesi sürecinde anlık araç bilgilerinin sorgulanabilmesi ihtiyacı hâsıl olduğundan yabancı plakalı taşıt verilerinin İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ile anlık olarak paylaşılması hususunda çalışmalara başlanılmıştır.

Gümrük Yönetmeliğinin 380'inci maddesi kapsamında geçici ithalat rejim süresi dışında yapılan süre uzatım taleplerinin de müracaat edilen gümrük idaresince değerlendirilmesi ve eşya yurtdışı edilmeden veya gümrükçe onaylanmış yeni bir işlem veya kullanıma tabi tutulmadan süre uzatımı yapılabilmesi sağlanmıştır. Bu şekilde, hem yükümlü açısından eşyanın antrepo veya geçici depolama yerinden kullanım yerine taşınması gibi olası külfetlerin önüne geçilmesi hem de idare açısından oluşacak iş yükü ve zaman kaybının asgari düzeye indirilmesi mümkün hale gelmiştir. Diğer yandan kağıt ortamında gerçekleştirilen ATA Karnelerine ilişkin işlemlerin elektronik ortamda gerçekleştirilmesi sağlanmıştır. Böylece, eşyanın giriş ve çıkış işlemlerinin sistem üzerinden karşılaştırılması mümkün hale gelmiş, karnenin çıkış sayfasının giriş gümrük idaresine gönderilmesi gibi vakit kaybına ve maliyete neden olan uygulamalar engellenmiştir.

Antrepo Rejimine İlişkin Düzenlemeler: 2012/2 sayılı Genelge'de 18.06.2019 tarihli ve 2019/25 sayılı Genelge ile değişiklik yapılarak hava yolu taşımacılığında işlem süreçlerinin kolay ve hızlı şekilde sağlanmasını teminen özet beyan takibatlarında ispat mekanizması kolaylaştırılmıştır. Bu kapsamda;

- Özet beyan eksiklik ve fazlalık takibatlarında Konsolosluk Onayı aranması yönündeki uygulama kaldırılmıştır.
- Ayrıca, havayolu taşımacılığı için, mahreç ülkedeki yer hizmeti firması ve/veya havayolu şirketi yetkililerince, yüklendiği yerde düzenlenecek belge ile de eksiklik veya fazlalığın neden kaynaklandığının ispatının yapılabileceği düzenlenmiştir.

Deniz ve Havalimanlarında Gümrük İş ve İşlemleriyle Bağlantılı Hizmetlerde Alınan Ücretler İlişkin Çalışmalar: Gümrük Kanunu'nun 218'inci maddesi uyarınca Bakanlığımız deniz ve havalimanlarında gümrük iş ve işlemleriyle ilgili hizmetlerdeki azami ücretlerin belirlenmesi konusunda yetkili kılınmıştır. Söz konusu yetkiye istinaden, deniz limanlarında Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının görev alanı dışında bulunan ve gümrük iş ve işlemleriyle ilgili olan hizmetlerden alınacak azami ücretleri belirleyen 2019/8 sayılı Genelge Bakanlığımızca 08.04.2019 tarihinde yürürlüğe konmuştur. Anılan Genelgede özetle, gümrük iş ve işlemleriyle doğrudan ilgili olduğu tespit edilen tam muayene, kısmi muayene, X-Ray, numune alma ve tartım hizmetlerine ilişkin azami ücret tarifesi belirlenmiş ve bu tarifenin doğru olarak uygulanmasına ilişkin hususlar düzenlenmiştir. Havalimanlarında gümrük iş ve işlemleriyle ilgili hizmetlerdeki azami ücretlerin belirlenmesi konusundaki çalışmalarımız ise devam etmekte olup kısa süre içinde tamamlanması hedeflenmektedir.

Suriye ile Ticarete Verilecek Gümrük Hizmetlerine İlişkin Çalışmalar: Ülkemiz ile Suriye'de güvenlik altına alınan bölgeler arasındaki ekonomik faaliyetlerin geliştirilmesi amacıyla anılan

bölgelerle yapılan ticarete birtakım düzenlemeler getirilmiş ve Suriye ile ticarete verilecek gümrük hizmetlerinin kapsamı 2019/16 sayılı Genelge ile belirlenmiştir. 15.05.2019 tarihinde yürürlüğe giren Genelge kapsamında, Suriye ile ticarete konu eşya listeleri Bakanlığımız web sitesinde (www.ticaret.gov.tr) yayımlanmaktadır.

Eylem Planları

- **Kapıkule Eylem Planı:** Kapıkule Sınır Kapısının ülke ekonomisi için taşıdığı kritik önem göz önünde bulundurularak, Bakanlığımızca yürütülen çalışmalar ve bugüne kadar Bakanlığımıza intikal eden şikâyet ve raporlar derlenerek 29 eylemden oluşan bir eylem planı oluşturulmuştur. Söz konusu Eylem Planı kapsamında alınan tedbirler sayesinde hizmet kalitesi önemli ölçüde artırılmış olup ortalama 870 olan günlük TIR çıkış sayısı 1200'lere ulaşmıştır. İlaveten, Edirne Valiliği koordinasyonunda yol üzerindeki TIR parkları arasında sistemsal entegrasyon sağlanarak toplamda 1.450 araçlık bir kapasite oluşturulmuş, yol boyunca araç beklemeleri ve kuyruklar azaltılmıştır.
- **Gürcistan Kapıları Eylem Planı:** Sarp Gümrük Kapısı modernize edilerek, 01.03.2019 tarihinde açılışı gerçekleştirilmiştir. Gürcistan ile ülkemiz arasındaki ticaretin geliştirilmesi amacıyla Gürcistan'a açılan gümrük kapılarına yönelik bir eylem planı hazırlanarak çalışmalara başlanmıştır.
- **İran Kapıları Eylem Planı:** Ülkemiz ile İran arasındaki ticaretin geliştirilmesi amacıyla, İran'a açılan gümrük kapılarına yönelik bir eylem planı oluşturularak çalışmalara başlanmıştır.
- **Ambarlı Eylem Planı:** Ambarlı Limanı bölgesindeki gümrük ve dış ticaret hizmetlerinin kalitesini artırmak amacıyla bir eylem planı oluşturulmuş çalışmalara başlanmıştır.

Mevzuat Düzenlemeleri: 1 Ocak – 31 Aralık 2019 dönemi itibarıyla gümrük hizmetleri alanında Bakanlığımız tarafından hazırlanan/koordinasyonu sağlanan 1 Kanun, 5 Cumhurbaşkanlığı Kararı, 5 Yönetmelik ve 15 Tebliğ Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Ayrıca 47 Genelge uygulamaya girmiştir. Söz konusu dönem itibarıyla Bakanlığımızın yaptığı toplam mevzuat düzenlemesi sayısı 73'tür. 2019 yılında gerçekleştirilen en önemli mevzuat düzenlemelerinden biri Bakanlığımızca koordine edilen ve 24.10.2019 tarihinde kabul edilen 07.11.2019 tarihli ve 30941 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "7190 sayılı Gümrük Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" dur. Mezkûr Kanun ile Gümrük Kanunu'nun cezalara ilişkin maddeleri ile tasfiye hükümleri, teminat miktarı, transit rejiminde asıl sorumlunun sorumluluğu, uzlaşma hükümleri, gümrük müşavir yardımcısı olma şartları, gümrük vergilerinin geri verilmesinde gümrük idaresince ödenecek faiz uygulaması gibi konuları düzenleyen maddelerde de değişiklik yapılmış, ayrıca, "6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Kanun" ile "2521 sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanun" da düzenleme yapılmıştır.

1.3.7.4.1.2. Gümrük Alanındaki Projeler ve Diğer Hususlar

Tek Durakta Kontrol Projesi: Kara kapılarımızda "Tek Durakta Kontrol" projesinin amacı, yolcuların ve yük taşıyan araç ve sürücülerin gümrük hizmeti verilmesine ilişkin tüm işlemleri ile diğer kurum ve kuruluşların mevzuatlarından kaynaklanan bazı kontrollerin de koordineli bir şekilde aynı yer ve zamanda yapılabilmesini sağlamaktır. Projenin tamamlanması halinde, kara kapılarımıza gelen araçları tek aşamalı bir yapı karşılayacak olup aracın tartılması ve bilgilerin elektronik olarak gümrük idaresine sağlanması ile diğer aşamaya geçilerek aynı peronda hem tescil hem de pasaport işlemleri tamamlanacaktır. Eşyanın risk analizi, ihbar ve şüphe halleri sonucunda kırmızı hatta yönlendirilmediği durumlarda tescil işlemi belge kontrolü üzerinden sonuçlandırılarak eşya ve sürücünün sahadan çıkış işlemleri tamamlanacaktır. Proje kapsamındaki eylemlere ilişkin Bakanlığımızca yürütülen çalışmalara ilişkin bilgilere aşağıda yer verilmektedir:

- Kara kapıları saha giriş ve çıkışlarında manuel kayıt yerine plaka tanıma sistemi kurulması çalışmaları tamamlanmıştır.
- Hazine ve Maliye Bakanlığından sayman-mutemet yetkisinin alınması çalışmaları tamamlanmıştır.
- Pasaport polisinin tescil aşamasında gümrük memuru ile aynı peronda görev yapmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.
- Ulaş-Net kontrollerinin iç gümrüklere taşınması çalışmaları tamamlanmıştır.
- Kantar bilgilerinin gümrük sistemleri ile anlık paylaşılması çalışmaları tamamlanmıştır.
- Gümrüklü sahaya giriş kayıt işlemleri, muafiyet fazlası akaryakıt işlemleri, mühür-halat kontrolü, kabin kontrolü, X-ray'e sevk etme işlemlerinin tablet bilgisayarlar (mobil uygulamalar) üzerinden gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar kapsamında tablet uygulamaları 9 kara kapısı ile 8 Ro-Ro gümrüğüne yaygınlaştırılmıştır.

- Kamu alacağı (ceza, harç, vergi vb.) tahsilatlarının tescil peronlarında kredi kartları/banka kartları yoluyla yapılabilmesine ilişkin olarak Hazine ve Maliye Bakanlığına yürütülen çalışmalar devam etmektedir.
- Peron yapısının tek durakta kontrole uygun hale getirilmesine yönelik yenileme çalışmaları devam etmektedir.
- Gümrük kapılarımızın Tek Durak Projesine uygun olarak yenilenmesi çalışmaları kapsamında Çobanbey Gümrük Kapısı 28.01.2019 tarihinde, Kapıköy Gümrük Kapısı 15.02.2019 tarihinde, Sarp Gümrük Kapısı 01.03.2019 tarihinde hizmete açılmıştır. Kapıkule, Hamzabeyli, İpsala, Pazarkule, Dereköy, Türkgözü, Habur, Gürbulak, Üzümlü, Öncüpınar ve Zeytin Dalı Gümrük Kapılarına yönelik çalışmalar ise devam etmektedir.

Tablet PC Projesi: Gümrük sahasında mobil olarak yapılan tüm işlemlerin sisteme veri girişlerinin tablet bilgisayarlar üzerinden gerçekleştirmek ve kara kapıları ile Ro-Ro limanlarında işlem sürelerini kısaltmak amacıyla Bakanlığımızca “Gümrük İşlemlerinde Tablet PC’ye Geçiş Projesi” başlatılmıştır. Tablet sisteminin yaygınlaştırıldığı 16 kara kapısı ve 8 Ro-Ro limanında; KKTTP Ülkeye giriş kaydı, SDMF ölçüm sonuç bilgisi girişi, mühür-halat kontrol bilgisi girişi, kabin kontrol bilgisi girişi, yolcu aracı muayenesi onayı, X-Ray’e sevk işlemlerinin tümü tablet yazılımı üzerinden yapılmaktadır. Projenin yaygınlaştırılması çalışmaları kapsamında Tablet/Mobil uygulamalar halihazırda; Habur, Sarp, Kapıkule, Hamzabeyli, İpsala, Gürbulak, Esendere, Dilucu, Çıldır/Aktaş, Dereköy, Kapıköy, Pazarkule, Türkgözü, Karkamış, Cilvegözü ve Çobanbey Gümrük Kapılarında devreye alınarak kullanıma açılmıştır. Böylece işlem yoğunluğu en fazla olan kara kapılarımızın tamamında tablet mobil uygulamalara geçilmesi sağlanmıştır.

Projenin kara kapılarından sonra Ro-Ro limanlarında da yaygınlaştırılması çalışmaları kapsamında tablet uygulamaları Çeşme, Pendik, Ambarlı, Zonguldak, İskenderun, Samsun, Mersin, Haydarpaşa Gümrük Müdürlüklerinde devreye alınmıştır. Tablet PC Projesinin geliştirilmesi ve iyileştirilmesi çalışmaları kapsamında, projenin farklı gümrük idarelerine ve farklı gümrük işlemlerine de yaygınlaştırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar devam etmektedir.

Posta Gümrük İşlemlerinde Gümrük Beyan Sistemine (CDS) Geçilmesi Projesi: E-ticaret kapsamında yapılacak ithalat ve ihracat işlemlerinin daha hızlı, etkili ve düşük taşımacılık maliyetleriyle yapılabilmesi için PTT A.Ş. ve Bakanlığımızın müştereken yürütmekte olduğu “Posta Gümrük İşlemlerinin Elektronik Ortama Alınması- Gümrük Beyan Sistemi (CDS)” projesinin tamamlanması ile birlikte elektronik beyannameler sayesinde yüksek hacimli posta gönderilerinin işlemlerinde etkinlik, hız ve otomasyon sağlanabilecek, uluslararası e-ticarette teslim aşamasına kadar olan tüm operasyonel süreçlerde, vatandaşların gönderilerini şeffaf bir şekilde takip edebilmeleri mümkün olacaktır. Ayrıca, gönderilerin alıcılara hızlı bir şekilde teslimi mümkün hale gelecek, varış gümrük idaresi tarafından eşyanın risk değerlendirmeleri eşya ülkemize gelmeden önce yapılabilecektir. Ülkemize ihracı yasak bir eşya gönderilmek istenmesi halinde varış gümrük idaresi tarafından karşı gümrük idaresine elektronik geri bildirim yapılabilecektir. Böylece gönderinin iade işlemlerinden kaynaklanan zaman ve kaynak maliyetinin azaltılması ve vatandaşlarımızın mağduriyet yaşamalarının önüne geçilmesi mümkün olacaktır. Son olarak, elektronik sistem marifetiyle gönderilere ait vergi ve diğer ücretlerin hesaplanması mümkün hale gelecektir.

PTT A.Ş. ile ABD ve Gürcistan posta idaresi arasında test ortamında posta eşyasına ilişkin elektronik veri alışverişi başarıyla tamamlanmış olup posta idareleri arasında imzalanması zorunlu olan “Veri Paylaşım Anlaşması”nın imza süreci PTT A.Ş. ve ABD posta idaresi arasında devam etmektedir. Diğer taraftan, CDS sistemi vasıtasıyla alınan elektronik verilen Elektronik

Ticaret Gümrük Beyannamesi verilmesi suretiyle Bakanlığımıza aktarılmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Bakanlığımız ile PTT A.Ş. arasında veri paylaşımını öngören Mutabakat Zaptı Mayıs 2019'da imzalanmıştır. PTT A.Ş. 08.07.2019 tarihinde Uluslararası Posta Şirketi (International Post Corporation-IPC) çatısı altında çok taraflı veri paylaşım anlaşmasını imzalamış ve 08.08.2019 tarihi itibarıyla CDS üzerinden anlaşmaya taraf olan 74 üye ülkenin posta idaresi ile ITMATT (Ülkemiz Posta İdaresi ile diğer ülke posta idareleri arasındaki veri akışı) veri alışverişine başlanmıştır.

Gümrük İdareleri Bilgi Sistemi: Gümrük idarelerine ilişkin ihtiyaç duyulabilecek tüm bilgilere en güncel haliyle erişilebilmesi için Bakanlığımızca Gümrük İdareleri Bilgi Sistemi Projesi başlatılmıştır. Proje kapsamında, gümrük idarelerine ilişkin kuruluş, faaliyet alanları, personel durumu, dış ticaret istatistikleri vb. bilgilerin yanı sıra, hâlihazırda Bakanlığımızca temin edilen araç, yolcu kaçak yakalama vb. istatistikleri, bina, saha vb. altyapı ve projelendirme bilgileri, komşu ülkelerdeki nihai gelişmeler ile bölge müdürlüğü veya gümrük müdürlüğünden güncel saha durumu vb. bilgilerin tek bir platformda sunulması sağlanabilecektir. Projenin ileriki safhalarında söz konusu sisteme dış ticaret erbabının da faydalanabileceği birtakım kritik fonksiyonların yüklenmesi öngörülmektedir.

Bu fonksiyonlar:

- Kapıların yoğunluk durumu, (kapıda bekleme olup olmadığı ve kapı bazında hangi kapıda kaç km kuyruk olduğu),
- Gümrük kapıları bazında ortalama gümrük işlem süreleri, günlük, aylık ve yıllık bazda trend analizi,
- Gümrük kapılarının özellikli eşyanın yurda girişi konusunda yetki durumu,
- Gümrük müdürlüklerinin ihtisas, binek araç ve engelli araç ithali bakımından yetki durumu,
- Gümrük idaresi bazında limanlar, gümrük antrepoları ve geçici depolama yerleri,
- Gümrük idaresi faaliyet alanları,
- İl bazında gümrük hizmeti veren müdürlükleri,
- İl bazında gümrük müşaviri ve yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri sayıları ile iletişim bilgileri
- İl bazında dış ticaret profili vb.'dir.

Söz konusu projenin asgari üç fazda tamamlanması hedeflenmiştir. Projenin ilk fazı çerçevesinde, Bakanlığımız taşra teşkilatında yer alan tüm gümrük ve dış ticaret bölge müdürlükleri ile bunların bağlantısı gümrük idareleri, gümrük muhafaza kaçakçılık ve istihbarat müdürlükleri, tasfiye işletme müdürlükleri, hukuk grup başkanlıkları, laboratuvar müdürlükleri ile personel müdürlükleri harita web portalı üzerinde konumlandırılmış ve bunlara ilişkin bilgiler sisteme yüklenmiştir. Söz konusu bilgilerin raporlanabilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Nöbetçi Gümrük Uygulaması: Bakanlığımızca düzenlenen 2019/38 Sayılı Genelge uyarınca, ihracat ve bağlantılı çıkış işlemleri için ihracat işlemlerinin yoğun olarak gerçekleştirildiği illerimizde yer alan 8 gümrük müdürlüğünde (Erenköy, A.H.L. Kargo, Ambarlı, İzmir, Mersin, Gemlik, Derince ve Dilovası) normal çalışma saatlerine ilave olarak iki saat daha açık bulundurulmakta ve bu ilave süre içerisinde yükümlüllerce yapılan fazla mesai başvuruları da ilgili gümrük müdürlüklerince işleme konularak (fazla mesai ücreti ödenmek kaydıyla) hizmet verilmektedir.

Transit Rejiminde Basitleştirme Uygulamaları:

-Denizyolu, Havayolu ve Demiryolu Transitinde Basitleştirmeler: Transit rejiminde denizyolu, havayolu ve demiryolu taşımaları için basitleştirme uygulamalarının faaliyete geçirilmesini sağlamak üzere başlatılan çalışmalara 2019 yılı içerisinde de devam edilmiştir. Bu kapsamda yapılan çalışmalarla, transit beyannamesi yerine demiryolunda CIM Taşıma Belgesi, havayolu ve denizyolunda ise hava ya da deniz manifestosu kullanımıyla taşıma yapılması sağlanarak işlemler basitleştirilmiştir.

Hâlihazırda havayolu basitleştirmesi uygulaması THY'nin talep etmiş olduğu tüm havalimanlarında devreye alınmıştır. Böylece havayolu basitleştirmesi uygulamasıyla ilgili çalışmalar tamamlanmış olup ithalat eşyasının teslim süresinin ve ihracat beyannamelerinin kapanma süresinin hızlandırılması sağlanmıştır. Ayrıca "Havayolu Basitleştirmesi Uygulama Kılavuzu" na da <https://ggm.ticaret.gov.tr/> adresinde yer verilmiştir.

-İhracat Eşyası Sevkinde "Transit Beyannamesi" Yerine "İhracat Refakat Belgesi" Kullanılması: İhracat eşyasının yurtdışına sevkinde transit beyannamesi yerine daha kolaylaştırılmış bir yöntem olarak Avrupa Birliği uygulamasında da olduğu gibi "İhracat Refakat Belgesi (İRB)"nin kullanımı hayata geçirilmiştir. Böylelikle, ihracat eşyasının yurtdışı edilme sürecindeki iş adımları ve belge gereksinimleri azaltılarak ihracatçının işlemlerini hızlandırıp transit beyannamesi açılmasından kaynaklı ihracat operasyon maliyetlerinin azaltılması sağlanmıştır. 2019 yılında da İhracat Refakat Belgesi uygulamasına ilişkin iyileştirilme çalışmaları devam etmiştir.

-Transit Rejiminde Kapsamlı Teminata İndirimlerin Devreye Alınması: Ortak Transit Sözleşmesinde ve ulusal mevzuatımızda da yer alan, kapsamlı teminat uygulamasındaki indirimlerin devreye alınması suretiyle gerekli koşulları sağlayan firmalarca taşımaların daha düşük maliyetlerle gerçekleştirilebilmesine yönelik çalışmalar tamamlanmış; mezkûr düzenlemeleri içeren Transit Uygulama Tebliği ile Yönetmelik Değişikliği 01.08.2017 tarihli ve 30141 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup hazırlanan "Kapsamlı Teminata İndirim Başvurusu Kılavuzu" Bakanlığımız resmi internet sitesinde yayımlanmıştır. Söz konusu Tebliğde belirlenen koşulları karşılayan kapsamlı teminat izni sahibi firmalardan başvurular alınmaktadır. 2019 yılı sonu itibarıyla 32 firmaya %50 indirimli, 2 firmaya %70 indirimli kapsamlı teminattan yararlanma izni verilmiştir.

TIR (Transport International Routiers) Sistemi:

-TIR Sistemine Kabul İşlemlerinin Elektronik Ortama Aktarılması: 1975 tarihli TIR Sözleşmesi çerçevesinde ülkemiz kefil kuruluşu olmak ve TIR Karnelerini dağıtmak görev ve yetkisi, 03.05.1985 tarihli ve 85/9449 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine (TOBB) verilmiştir. TOBB ile ortak bir proje yürütülerek "TIR Sistemi'ne Kabul İşlemlerinin Elektronik Ortama Aktarılması (Tezkiye) Programı" ile tüm bu süreç elektronik ortama aktarılmış olup 07.01.2020 tarihi itibarıyla 121 firmanın işlemleri elektronik ortamda gerçekleştirilmiştir.

-TIR/Takip Programı Volet-1 Modülündeki Kalem Detaylarının Volet-2 Modülüne Aktarılması: Sınır gümrük idarelerimizde (Ro-Ro dâhil) başlayan TIR Karnesi elektronik ön beyan uygulamasında taşıyıcılar tarafından ön beyan kalem bazında verilmekte ve eşyaya ilişkin kap cinsi, ağırlık ve miktar ayrı ayrı belirtilmektedir. TIR Takip Programında yapılan düzenleme ile 26.02.2019 tarihi itibarıyla taşıyıcı tarafından kalem bazında ön beyanda bulunan eşyaya ilişkin tüm bilgiler Volet-1 modülünde olduğu gibi Volet-2 modülüne de aktarılarak, varış gümrük idaresinin eşyayı kalem bazında görüntülemesi sağlanmıştır. Ayrıca buna bağlı olarak,

YGM'ler ve geçici depolamada görevli gümrük memurları tarafından kullanılan TIR Muayene Onay Programı ile parsiyel sevk işlemlerinde kullanılan Volet-1 modülünde de eşya kalem bazında görüntülenebilmektedir.

-Transit Süresinin Takibi: Hareket gümrük idarelerince taşıma araçlarına güzergâh kat etme süreleri verilmekte ve bu süre içerisinde aracın varış gümrük idaresine varıp varmadığı, güzergâh kat etme süresini aşıp aşmadığı ancak taşıma aracının varış gümrük idaresinde tescil edilmesi ile anlaşılabilmektedir. Taşıma araçlarına ilişkin bilgilerin (TIR Karnesi ve Transit Refakat Belgesi (T1/T2-TR-İRB) hareket gümrük idaresinden sevk edilmesinden itibaren hem hareket gümrük idarelerince hem de varış gümrük idarelerince anlık sorgulanabilmesi ve güzergâh kat etme süresi kontrollerinin daha etkin hale getirilmesi için Transit Araç Takip Programı oluşturulmuştur.— 28.05.2019 tarihi itibarıyla Transit Araç Takip Programı uygulamaya geçirilmiş olup, gümrük idareleri transit süresini geçiren taşıma araçlarını daha kolay tespit ederek kaçakçılığa karışması muhtemel taşıma araçlarına daha erken müdahale etme imkânı bulmuştur. Öte yandan, gümrük idarelerine sevkli tüm TIR araçlarının sayısının anlık görüntülenebilmesi sayesinde, insan kaynağının daha verimli kullanılabilmesi sağlanmıştır.

Muratbey Gümrük Müdürlüğünde 7/24 Çalışma Sistemine Geçilmesi: Ülkemizin ihracat hedefleri göz önünde bulundurularak, ihracat işlemlerinde herhangi bir kesinti yaşanmaması için Muratbey Gümrük Müdürlüğünün ihracat ve bağlantılı çıkış işlemleri için 7/24 çalışma esasına uygun olarak hizmet vermesine yönelik çalışmalar tamamlanmıştır. 23.12.2019 tarihi itibarıyla da ihracat ve bağlantılı çıkış işlemleri için anılan Müdürlük 7/24 çalışma esasına uygun olarak üç vardiya olarak hizmet vermeye başlamıştır.

Gönderi Takip Sistemi Projesi: 2019 yılında başlayan söz konusu proje ile kişilerin, posta ve hızlı kargo taşımacılığı yoluyla ithal ettiği eşyayı barkod numarası ile Bakanlığımız web sayfası üzerinden gümrük işlemlerini takip edebilmesi amaçlanmaktadır. Projenin tamamlanması ile kişiler; eşyasının nerede olduğu, gümrük süreçleri ve akıbeti (yasaklı, belgeye tabi, vergiye tabi, vb.) hakkında bilgi edinebileceklerdir.

Engelli Araç İthalı Başvuru ve Takip Programı: 2019 yılında başlayan söz konusu proje ile engelli şahısların, özel tertibatlı araç ithaline ilişkin yapmış oldukları başvuruların elektronik ortamdan yürütülmesi, böylece sürecin kolaylaştırılması ve yetkili gümrük idareleri arasında bağlantı kurularak aynı kişinin daha önce diğer gümrük idarelerinde bir işlem gerçekleştirip gerçekleştirmediğinin takibinin yapılması hedeflenmektedir.

Antrepo Analiz Projesi: 02.10.2019 tarihinde başlanan proje kapsamında, antrepolar ve antrepo rejimine ilişkin bilgi ve verilerin Bakanlığımız ilgili sistemlerinden temin edilmesi; söz konusu bilgi ve verilere tek bir platformdan ulaşılmasını sağlayacak olan “Antrepo Bilgi ve İzleme Sistemi” nin kurulması amaçlanmıştır. Söz konusu sistemin hedefleri aşağıda sıralanmaktadır:

- Antrepolar ve rejime ilişkin bilgi ve verilerin tek bir platform ile sorgulanabilmesi,
- Antrepoların daha etkin kontrolün sağlanması,
- Antrepo rejimine ilişkin olarak anlık veri temininin sağlanması hedeflenmektedir.

Bu çerçevede, iki fazdan oluşan projenin “Antrepo Bilgi ve İzleme Sistemi” kurularak birinci fazı 31.12.2019 tarihinde tamamlanmıştır. İkinci fazda ise sistemin geliştirme çalışmalarına devam edilecek olup projenin önümüzdeki yılın Mayıs ayı içinde bitirilmesi planlanmaktadır.

Teminat Mektuplarının Elektronik Ortama Aktarılması Projesi: Gümrük idarelerince kabul edilecek teminat mektuplarının elektronik ortamda düzenlenmesi amacıyla “Teminat Mektuplarının Elektronik Ortama Aktarılması Projesi” geliştirilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı 100 Günlük Eylem Planı içerisinde “Gümrük işlemlerinin dijitalleştirilmesi ve tek pencere sistemi üzerinden hizmet verilmesi” eylem planının alt başlığı olarak Gümrük idarelerine verilen teminat mektuplarının elektronik ortama aktarılması şeklinde yer alan söz konusu projemiz, Bakanlığımız, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Kredi Kayıt Bürosu’nun (KKB) işbirliğinde yürütülen çalışmalarla neticelendirilmiştir. Teminat mektuplarının elektronik ortama aktarılması ile birlikte kağıt olarak düzenlenen teminat mektupları elektronik ortamda düzenlenmeye, teminat mektuplarına ilişkin tüm işlemler elektronik olarak hızlı ve güvenilir bir şekilde, zaman ve bürokrasiden tasarruf sağlanarak gerçekleştirilmeye başlanmıştır. 09.07.2019 tarihi itibarıyla bankalar tarafından muhtelif gümrük idarelerimize hitaben düzenlenen e-teminat mektupları ilgili gümrük idarelerinde işleme alınmaya başlanmıştır.

Özel Fatura Gümrük İşlemlerinin Elektronik Ortama Aktarılması Projesi: Kamuoyunda “bavul ticareti” olarak da bilinen, Türkiye’de ikamet etmeyen yolcuların “özel fatura” kapsamında satın alarak Türkiye dışına götürdükleri eşyalara uygulanmakta olan gümrük iş süreçlerini hızlandırılması, sağlıklı ve güvenilir veri/istatistik elde edilmesi, KDV istisnasına ilişkin işlemlerin hızlandırılması ve özel fatura işlemlerine ilişkin denetimlerin etkinliğinin artırılması amacıyla “Özel Fatura Gümrük İşlemlerinin Elektronik Ortamda Yapılabilmesi Projesi” yürütülmektedir. Bu kapsamda, özel faturaların, e-Fatura formatında ve Tek Pencere Sistemi alt yapısı kullanılarak Hazine ve Maliye Bakanlığı sisteminden Bakanlığımız sistemine aktarımının ve entegrasyonunun sağlanması çerçevesinde Bakanlığımız tarafından yürütülen teknik altyapı çalışmaları tamamlanmış olup Hazine ve Maliye Bakanlığınca konuya ilişkin mevzuat düzenlemesi yapılması beklenmektedir. Diğer yandan, adı geçen Bakanlıkça özel fatura mükelleflerinin e-faturaya kademeli şekilde geçirilmesinin planlandığı anlaşıldığından özel fatura düzenleme yetkisine sahip olan ancak e-Fatura uygulamasına kayıtlı olmayan mükelleflerin, kağıt ortamında düzenledikleri özel faturaların işlemlerinin elektronik ortamda gerçekleştirilmesini mümkün kılacak BİLGE sistemine entegre bir modül (ATA karneleri için hazırlanan modül benzeri) hazırlanması çalışmaları yürütülmektedir.

Elektronik Ticaret Gümrük Beyannamesi (ETGB) Kapsamında İhraç Edildikten Sonra Geri Gelen Eşyaya İlişkin İşlemlerin Basitleştirilmesi Projesi: Vergi daireleriyle yapılan yazışmaların Tek Pencere Sistemi (TPS) üzerinden işlem görmesine yönelik sistem altyapı çalışmalarının son aşamasına gelinmiştir. Geri gelen eşyaya ilişkin eşyanın hak sahiplerine tesliminde yaşanan gecikmelerin önlenmesi, e-ticaret yoluyla yurtdışına satış yapan firmalarımızın itibarlarının artırılması, işlemlerin hızlandırılarak bürokrasi ve kırtasiyeciliğin azaltılması hedeflenmektedir.

Tek Pencere Sistemi: Tek Pencere Sistemi (TPS), gümrük işlemleri sırasında istenen tüm belgelerin tek noktadan temin edilmesini ve gümrük işlemlerinin tek noktaya yapılacak başvuru ile yürütülerek tamamlanmasını sağlayan sistemdir. TPS çalışmalarının koordinasyonu Bakanlığımıza verilmiş olup TPS çalışmaları kapsamında;

- Farklı kurumlarca düzenlenen belge, kontrol ve izinler ile bunlara ilişkin başvuruların standart hale getirilmesi,
- İzlenebilirliğin artırılması,
- Firmaların işlem maliyetlerinin düşürülerek uluslararası rekabet güçlerinin artırılması,

- Belge kontrollerinin kâğıt ortamı yerine elektronik ortamda gerçekleştirilmesi,
- Belgede sahteciliğin önüne geçilmesi,
- İşlem sürelerinin kısaltılması,
- İnsan hatalarının ortadan kaldırılması,
- Belge ve izni düzenleyen kurumların düzenledikleri belge ve izinlerin kullanımlarına ilişkin detaylı bilgiye doğrudan erişim sağlaması hedefleri gözetilerek başlatılmıştır.

Yapılan çalışmalar sonucu 18 adet kurum tarafından düzenlenen ve gümrük beyannamelerinin ekinde aranan 149 belge Tek Pencere Sistemine aktarılmıştır. Henüz sisteme alınmamış belgelerle ilgili, test sürecinde olanlar için çalışmalar yürütülmektedir.

Limn Tek Pencere Sistemi: Gemi acenteleri tarafından geminin gelişinden ve çıkışından önce ve sonra yapılan bildirimler tek bir veri tabanından girilir. Farklı kurum ve kuruluşlar ve limanların ihtiyaç duyduğu bilgileri bu veri tabanından almak ve kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan izin ve işlem sonuçlarını görmek amacıyla Limn Tek Pencere sistemi kurulmuştur. Acentelere tek bir veri tabanında veri girişı yapılması sayesinde farklı kurum/kuruluşlara beyanda bulunmanın yarattığı bürokratik işlemleri azaltmıştır. Limanda işlem yapan tüm kamu kurumlarına kâğıt ortamında belge ibrazı ortadan kaldırılmıştır. Farklı kurumlarca yapılan kontrollerin tek bir noktadan görüntülenebilmesi sağlanmıştır.

Konteyner Liman Takip Sistemi: Limanlarda yapılan bütün gümrük işlemlerinin elektronik ortama alınması ve gümrük idaresi, liman işletmesi ve acenteler arasında entegrasyon ile elektronik bilgi paylaşımını sağlayan sistemdir. Konteyner ve Liman Takip Sistemine ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışma ziyaretleri neticesinde konteyner trafiğinin %92'sine tekabül eden 21 limanda sisteme entegrasyon sağlanmıştır. Limanlarla gümrük idaresi arasında kâğıt ortamında paylaşılan veriler ile liman sahasına giriş ve çıkışta yapılan kayıtlar elektronik ortama alınmıştır.

Serbest Bölgeler Bilgi Sistemi: Serbest Bölgeler Bilgi Sistemi, serbest bölgelere giriş çıkış işlemlerinin elektronik ortamda yapılması için kullanılır. Sistem sayesinde tüm giriş çıkış işlemlerinin elektronik ortamda yapılması ve sistemler arası entegrasyon sağlanmış, ithalat ve ihracat beyannamelerinin kapatılma süreleri azalmış ve kâğıtsız işlem sayesinde bürokrasinin, kırtasiyeciliğin ve maliyetlerin azalması sağlanmıştır.

Tarife Arama Programı (TARA): TARA; dış ticaret yapmak isteyen herkesin, ticarete konu edeceği eşyaya ilişkin ithalat ve ihracatta ihtiyaç duyacağı vergi ve belge bilgilerine tek noktadan ulaşabileceği bir arama programıdır. TARA kapsamında sunulan bilgiler referans amaçlıdır, bağlayıcılığı yoktur.

Gümrük Laboratuvarlarının Modernizasyonu: Gümrük laboratuvarlarındaki tahlil işlemlerinin kâğıtsız ortamda hızlı, kolay, eksiksiz yürütülmesine, arşivlenmesine, merkez ve taşradan takibine ve verilerin izlenmesine imkan veren, BİLGE sistemine entegre bir yazılım programının oluşturulması için yürütülen çalışmalar sonucunda "Laboratuvar Analiz ve Raporlama Programı" (LARA) hazırlanmış ve laboratuvar müdürlüklerimizde LARA programının uygulamaya geçtiği 15.03.2016 tarihinden 31.12.2019 tarihine kadar geçen süreçte 204.829 beyanname ve bu beyannamelere ait 388.956 numune LARA programı üzerinden işlem görmüştür. Gümrük Laboratuvarları 2019 yılı itibarıyla 69 metotta TÜRKAİ tarafından TS EN ISO/IEC 17025 Standardına göre TÜRKAİ tarafından "Akreditasyon Sertifikası" almaya uygun

bulunmuş olup tüm laboratuvar müdürlüklerimizce akredite metot sayılarının artırılmasına yönelik çalışmalar, aralıksız olarak sürdürülmeye devam etmektedir. Laboratuvarlarımızın akreditasyon sürecinde son durumları şu şekildedir:

Tablo 23: Laboratuvarların Akreditasyon Süreci

LABORATUVAR MÜDÜRLÜĞÜ	Ankara	İzmir	Bursa	Mersin	İstanbul	Kocaeli	TOPLAM
Akredite olunan metot sayısı	16	10	14	8	19	2	69

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

-Ankara Gümrük Laboratuvar Müdürlüğü: 05.12.2019 tarihinde 9 metot eklenerek akredite metot sayısı 16'ya çıkarılmıştır.

-İzmir Gümrük Laboratuvar Müdürlüğü: Hâlihazırda toplam akredite metot sayısını 10'dur

-Bursa Gümrük Laboratuvar Müdürlüğü: 23.10.2019 tarihinde 3 metotta daha akredite olarak toplam akredite metot sayısını 14'e çıkarmıştır.

-Mersin Gümrük Laboratuvar Müdürlüğü: Hâlihazırda toplam akredite metot sayısı 8'dir.

-İstanbul Gümrük Laboratuvar Müdürlüğü: 19.03.2019 tarihinde 2 metotta daha akreditasyon belgesi almış olup toplam akredite metot sayısı 19'a çıkarılmıştır.

-Kocaeli Gümrük Laboratuvar Müdürlüğü: 16.07.2019 tarihinde 2 metotta akredite olmuştur.

-İskenderun Gümrük Laboratuvar Müdürlüğü: 04.11.2019 tarihi itibarıyla faaliyete geçmiş olup akreditasyona ilişkin çalışmalara ivedilikle başlanması planlanmaktadır.

Tablo 24: Laboratuvarlara Tahlile Gelen Beyanname-Numune Sayıları ve Ücretler Toplamı

YIL	BEYANNAME SAYISI	NUMUNE SAYISI	ANALİZ ÜCRETLERİ TOPLAMI
2010	69.378	128.520	11.563.917
2011	64.247	133.789	9.303.915
2012	56.450	119.358	13.570.234
2013	53.532	109.934	12.986.052
2014	63.461	127.048	15.185.490
2015	72.027	150.066	15.927.000
2016	59.243	115.272	14.890.389
2017	57.345	111.485	14.321.567
2018	51.037	97.991	13.329.575
2019	49.883	92.534	13.154.308

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

1.3.7.5. Kaçakçılıkla Mücadele ve Gümrük Muhafaza Hizmetleri

1.3.7.5.1. Kaçakçılıkla Mücadele Gümrük Muhafaza Hizmetleri Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetler, Projeler ve Diğer Hususlar

1.3.7.5.1.1. Kaçakçılıkla Mücadele ve Gümrük Muhafaza Hizmetleri Kapsamındaki Faaliyetler

Bakanlık olarak bir taraftan yasal ticareti hızlandırmaya yönelik tedbirler alırken diğer taraftan yasadışı ticareti önlemek ve kaçakçılığın terörizm gibi suçlara finansman sağlamasını engellemek amacıyla kaçakçılıkla kararlı şekilde mücadele edilmektedir.

Eşya Türleri Bazında Kaçakçılıkla Mücadele Faaliyetleri:

Akaryakıt Kaçakçılığıyla Mücadele: Tüm mücadelecı birimlerin katılımı ile Bakanlığımız koordinasyonunda yürütölen akaryakıt kaçakçılığıyla mücadele faaliyetleri, 2019 yılında da sürdürölmüştür. Akaryakıt kaçakçılığı, son dönemde, doğrudan akaryakıt kaçakçılığı yapılmasından ziyade ölkemize yasal olarak girişı sağlanan akaryakıt veya akaryakıt harici petrol ürünlerinin mali kayıtları üzerinde sahtecilik yapılması yoluyla gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Mücadele faaliyetleri çerçevesinde; Bakanlığımızca denetimi gerçekleştirilen istasyon ve tesisler, ele geçirilen akaryakıt tür ve miktarı, zanlılar ve taşıtlara ait bilgiler ile petrol piyasasına yönelik verilerin tutulması ve diğer mücadelecı birimlerle paylaşılması amacıyla oluşturulan Akaryakıt Kaçakçılığı ile Mücadele Veri Tabanına (AKBİS), mevzuat ile öngörölen tüm mücadelecı kurumların entegrasyonu sağlanmış ve gerekli kullanıcı eğitimleri tamamlanmış olup, kurumlardan gelen talepler doğrultusunda eğitim planlama çalışmaları sürdürölmektedir. Bakanlığımız bünyesinde kurulan Akaryakıt Özel Ekip Şubesi; Bakanlığımız Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı ve Vergi Denetim Kurulu Başkanlığından görevlendirilen toplam 24 personel ile Bakanlığımızda faaliyetlerini sürdürmektedir.

2019 yılı içerisinde;

- Dağıtıcı Lisansı sahibi firmalar tarafından lisans faaliyetlerine aykırı olarak sahte akaryakıt alış ve satış faturaları düzenlenerek bayiler üzerinden piyasaya sürölmesi,
- Spot piyasa olarak tabir edilen, yasal olarak temin edilen akaryakıtın faturasının komisyon karşılığı, akaryakıtın ise faturasız kayıt dışı satılması, sahte faturalar kullanılarak faturasız akaryakıtın sevk ve satışının yasallaştırılması,
- Akaryakıt istasyonlarınca pompalardan yapılan akaryakıt satış bilgilerinin yazar kasa hafızalarından silinmesi ve sahte akaryakıt satış faturaları düzenlenmesi,
- Dağıtım şirketleri ve bayilerce akaryakıt hareketini izlemeye yönelik kurulan otomasyon sistemlerine müdahale edilerek kayıtların silinmesi/verilerin değiştirilmesi,
- Dağıtım şirketlerince ithal edilerek piyasaya arz edilen akaryakıtın ÖTV ve KDV'sinin beyan ve ödemelerine yönelik yapılan usulsözlükler,
- Atık yağ ve geri dönüşüm tesislerinin usulsöz olarak kaçak akaryakıt üretmesi,
- Ulusal marker seviyesi geçerli olan ancak baz yağ solvent gibi akaryakıt harici petrol ürünleri karışımı içeren kaçak akaryakıtın bayiler üzerinden piyasaya satışı gibi farklı konularda çalışmalar gerçekleştirilmiş ve bu kapsamda 2019 yılında toplam 1.1 Milyar TL

değerinde usulsüzlük ortaya çıkartılmıştır. (Firmalarca düzenlenen sahte fatura tutarının 5.1 Milyar TL'nin üzerinde olduğu tespit edilmiştir.)

Merkez ve taşra gümrük muhafaza birimlerince 2019 yılında yürütülen akaryakıt saha denetimlerde, 1.259 akaryakıt istasyonu ve tesis denetlenmiştir. Söz konusu denetimlerde toplam 5.713 numune alınmış ve 97 kişi hakkında adli işlem tesis edilmiştir. Ayrıca, 2019 yılında gerçekleştirilen denetimler neticesinde, 207.507.384 TL değerinde 77.054.679 litre standart depo muafiyeti fazlası akaryakıt tespit edilmiştir. Bununla birlikte yıl içerisinde el konulan kaçak akaryakıt miktarı 16.839 tondur.

Uyuşturucu Madde Kaçakçılığıyla Mücadele: Uyuşturucu kullanımı ve bağımlılığı toplumun ve bireylerin özellikle de geleceğimiz olan gençlerin sağlığını ve güvenliğini tehdit etmekte, uyuşturucu maddelerin yasadışı ticareti terör örgütlerinin ve suç organizasyonlarının en önemli finans kaynakları arasında yer almaktadır. Toplum sağlığı ve güvenliği açısından uyuşturucu maddelerin yasadışı yollardan Ülkemize sokulmasının, piyasaya arzının ve yasadışı ticaretinin önlenmesi noktasında çok önemli sorumluluğu olan Bakanlığımızca, bu sorumluluğun bilinciyle son derece ciddi ve tiziz bir mücadele süreci yürütülmektedir.

Cumhurbaşkanlığı' nın 2019/2 sayılı Genelgesi ile oluşturulan Bağımlılık ile Mücadele Kurulunun yapıtaşlarından birisini oluşturan Bakanlığımız, Yüksek Kurul, Kurul ve Teknik Kurul çalışmalarına yaptığı katkılarla mücadele sürecinde oldukça aktif bir pozisyonda görev almış bulunmaktadır.

2019 yılında, narkotik suçlarla mücadelede idari kapasitenin geliştirilmesi amacıyla, uyuşturucu kaçakçılığı açısından riskli konumda yer aldıkları değerlendirilen taşra idarelerimizde Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüklerine bağlı görev yapacak 26 NARKOKİM birimi daha ihdas edilerek toplam NARKOKİM sayısı 32'ye yükseltilmiştir. 2019 yılı Ekim ve Kasım aylarında, Jandarma Genel Komutanlığı ile müşterek organize edilen bir faaliyet çerçevesinde NARKOKİM birimlerinde görev alan personelin; "Meskûn Mahal ve Konut Baskınları"na yönelik eğitim programı düzenlenmiştir.

Ayrıca, Bakanlığımız bünyesinde ihdas edilen Narkotik Suçlarla Mücadele Dairesinin, NARKOKİM birimleri ile koordineli çalışmaları sonucu, yakalamalar sonrası yürütülen operasyonel faaliyetlerin etkinliğinde artış sağlanmış, bazı önemli olayların organizatörü konumunda olan şahısların yakalanıp Ülkemize getirilmesi, adli makamlara teslimi ve bu suretle suç organizasyonlarının çökertilmesi sağlanmıştır.

2019 yılı Ocak ayında, Bakanlığımız öncülüğünde ve ev sahipliğinde, Birleşmiş Milletler Uluslararası Uyuşturucu Kontrol Kurulu (INCB) ile koordinasyon halinde, yasadışı eroin üretiminde kullanılan asetik anhidrit kaçakçılığı ile mücadele alanında alınabilecek tedbirlerin görüşülmesi amacıyla İstanbul'da bir toplantı tertip edilmiştir. Söz konusu toplantıya INCB, EUROPOL gibi uluslararası kurumlar ile ulusal mücadelecilerimizden temsilcilerin yanı sıra 7 ülkeden 21 temsilci katılım sağlamıştır. Birimlerimizce yürütülen çalışmalar neticesinde 2019 yılında; 2259 kg eroin, 1161 kg kokain, 2474 kg esrar, 519 kg afyon sakızı, 1745 kg kratom, 1.630.349 adet ecstasy başta olmak üzere toplam 8.793 kg uyuşturucu madde yakalaması gerçekleştirilmiştir.

2019 yılında Gümrük Muhafaza Birimleri tarafından gerçekleştirilen önemli yakalamalardan bazıları şunlardır:

- Kapıkule Sınır Kapısı'nda 454 kg eroin yakalaması,
- Kapıkule Sınır Kapısı'nda 405.208 adet ecstasy yakalaması,
- Gürbulak Sınır Kapısı'nda 137 kg afyon sakızı yakalaması,
- İstanbul Havalimanı'nda 1745 kg kratom yakalamasıdır.

İstanbul Havalimanı'nda ele geçirilen 1.745 kilogramlık kratom yakalama tarihi itibarıyla Bakanlığımız birimlerince tek seferde ele geçirilen en yüksek miktartlı uyuşturucu madde olarak kayıtlara geçmiştir.

Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçki Kaçakçılığı ile Mücadele: Sigara başta olmak üzere, tütün ve tütün mamulleri, ülkeler arasındaki fiyat farkları sebebiyle uluslararası boyutta yasadışı ticarete konu olan eşya türlerinin başında gelmektedir. Gerek üretildikleri koşullar, gerekse içerdikleri maddeler sebebiyle insan sağlığına yönelik tehdit oluşturan, ciddi boyutta vergi kaybına sebep olarak ülke ekonomisine zarar veren ve terörizmin en büyük finans kaynaklarından olduğu bilinen yasadışı tütün ve tütün mamulleri ticaretinin önlenmesi, Bakanlığımız faaliyetleri kapsamında üzerinde hassasiyetle durulan konulardan biridir.

Bakanlığımızda geliştirilen istihbari, beşeri ve teknolojik kapasite, gerek gümrüklü yer ve sahalarda gerekse piyasa faaliyetine konu diğer yerlerde sürdürülen yoğun ve yaygın denetimler, deniz yoluyla yapılan sigara kaçakçılığının tespiti ve önlenmesinde büyük fayda sağlayan devriye faaliyetleri, diğer kolluk birimleri ile birlikte yürüttüğümüz işbirliği faaliyetleri ve risk analizleri neticesinde son yıllarda tütün ve alkol ürünleri yakalamalarında yıllar itibarıyla düzenli bir artış trendi gözlenmektedir. Nitekim 2018 yılında 168 milyon TL olan tütün ve tütün mamulleri ile alkollü içki yakalama değeri, 2019 yılında 289 milyon TL'ye yükselmiştir. 2019 yılında yürütülen boş paket araştırması sonuçlarına göre kaçak sigara tüketim oranı rekor düşüş göstermiş ve 2019 yılında %2,2 seviyesine gerilemiştir. Alınan önlemler neticesinde, çevre ülkelerdeki olumsuz koşullara rağmen ülkemizde kaçak sigara oranı Dünya (%11) ve Avrupa Birliği (%8,7) ortalamasının çok altına inmiştir.

Elektronik Sigara ve Yeni Nesil Tütün Mamulleri Kaçakçılığı ile Mücadele: Dünya çapında son yıllarda, özellikle sigarayı bırakmak isteyen tüketicilere yönelik yürütülen teşvik stratejisi ve bu tür ürünlerin sigaraya nazaran daha az zararlı olduğuna dair propaganda sonucunda talepte önemli bir artış ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede ülkemizde mücadelecı birimlerce gerçekleştirilen yakalamalar da yıllar itibarıyla sürekli artmaktadır. Ülkemize elektronik sigara ve kartuşları ile yeni nesil tütün mamulleri sokulması ve ülke içinde ticaretinin yapılması yasal olarak mümkün değildir. Bu kapsamda söz konusu ürünlerin yurda girişi kaçak yollarla ve ağırlıklı olarak yurtdışından gelen yolcu beraberinde olmaktadır. Bakanlığımızca yürütülen faaliyetler çerçevesinde 2019 yılında yakalanan elektronik sigara miktarı 140.778'e yükselmiştir. Öte yandan geçtiğimiz yıl içerisinde yürütülen operasyonlarda 374.317 paket ısıtılan tütün mamulü ile 21.155 litre sıvı nikotin cinsi eşya da ele geçirilmiştir.

Elektronik Eşya Kaçakçılığı ile Mücadele: Yasa dışı ticarete konu olan elektronik eşya türleri arasında cep telefonu ve cep telefonu aksamı öne çıkmakla birlikte elektrikli eşya, konsolları, fotokopi makinaları, ses ve görüntü oynatıcıları ile televizyon alıcıları da yasa dışı ticarete konu olan diğer elektronik eşya türleridir. Bakanlığımızca 2019 yılında 593 olayda, 93 milyon 970 bin 200 TL değerinde elektronik eşya yakalaması gerçekleştirilmiştir. Söz konusu yakalamalar

değer bazında incelendiğinde cep telefonu ve cep telefonu aksamı türlerinin yakalamaların önemli bir kısmını oluşturduğu gözlemlenmektedir.

İlaç ve Tıbbi Malzeme Kaçakçılığı ile Mücadele: Küresel ilaç ve tıbbi malzeme piyasasının hacminin büyüklüğü ve bu tür eşyanın yasadışı ticaretinin yüksek karlılık seviyesi, bireysel kaçakçılık fiillerinin yanı sıra organize suç örgütlerinin de ilaç ve tıbbi malzeme kaçakçılığına yönelmesine yol açmaktadır. Yasadışı ilaç ve tıbbi malzeme ticareti, insan ve toplum sağlığını doğrudan tehdit etmekte, ölüm oranlarının ve hastalık yayılımlarının artmasına yol açmaktadır. Bu sebeple, ilaç ve tıbbi malzemelerin üretimi, ithalatı ve piyasaya arzı Sağlık Bakanlığınca düzenlenen özel mevzuat hükümleri kapsamında gerçekleştirilmekte, ilaç cinsi eşyanın ülkemiz içindeki hareketleri de İlaç Takip Sistemi vasıtasıyla izlenmektedir. Kaçakçılıkla mücadele boyutu dikkate alındığında ise, tıbbi malzeme ve ilaç kaçakçılığı ile mücadele konusundaki çalışmalar Bakanlığımızca hassasiyetle sürdürülmektedir. Bu kapsamda ele geçirilen yasadışı ürünler incelendiğinde, tıbbi ilaçlar, zayıflama ilaçları, vitaminler, bitkisel ilaçlar, cinsel sağlık ürünleri, veteriner ilaçları ve muhtelif tıbbi malzemeler yüksek yakalama miktarlarıyla göze çarpmaktadır. Bakanlığımız tarafından 2019 yılında 110 milyon 144 bin TL değerinde tıbbi malzeme ve ilaç yakalaması gerçekleştirilmiştir.

2019 yılında gümrük muhafaza birimlerince gerçekleştirilen tıbbi malzeme ve ilaç cinsi eşya yakalamalarına ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 25: 2019 Yılı Tıbbi Malzeme ve İlaç Cinsi Eşya Yakalamaları

Eşya Cinsi	Olay Sayısı	Miktarı	Miktar Birimi	Değer
TIBBİ İLAÇ	166	5.884.818	Kutu/Adet	101.242.355
BİTKİSEL İLAÇ	3	371	Kutu/Adet	50.272
CİNSEL SAĞLIK İLACI	32	66.518	Adet	2.574.350
ZAYIFLAMA İLACI	2	6.345	Kutu/Adet	12.154
VİTAMİN/VİTAMİN HAPI	21	9.493	Kg/Adet	541.770
MUHTELİF TIBBİ MALZEME	83	64.247	Adet	5.709.555
DİĞER	4	1.531	Adet	13.377

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Gıda Kaçakçılığı ile Mücadele: Çay, ceviz, bitkisel yağ, et ve et ürünleri başta olmak üzere Bakanlığımızca 2019 yılı içerisinde 81 milyon 323 bin TL değerinde gıda yakalaması gerçekleştirilmiştir. Vergi yükünden kaçınmak amacıyla, eşyayı beyan etmeyerek ülkeye sokmaya çalışmak veya transit rejimi hükümlerine aykırı olarak ülke içerisinde bırakmak gibi yöntemlerle gerçekleştirilen gıda kaçakçılığına karşı Araç Takip Sistemi başta olmak üzere Bakanlığımızca bir dizi önlem alınmaktadır. En fazla suiistimal edilen gıda türlerinden olan çayın kaçakçılığının önlenmesine ise Bakanlığımızca özel önem verilmektedir. Bu kapsamda, 2019 yılında 17 milyon TL değerinde 337 ton çay yakalaması gerçekleştirilmiştir. Diğer önemli kaçakçılık türlerinden olan bitkisel ve hayvansal yağ yakalamalarında 2019 yılı içerisinde Bakanlığımızca önemli tespitler gerçekleştirilmiştir. 2019 yılı içerisinde 14 milyon 194 bin TL değerinde 4.407 ton bitkisel ve hayvansal yağ yakalaması yapılmıştır. Üzerlerindeki yüksek gümrük vergilerinden dolayı kaçakçılığa sıklıkla konu edilen gıda türlerinden birini de kuruyemişler oluşturmaktadır. 2019 yılında Bakanlığımızca 4.114.103 TL değerinde 300 ton kuruyemiş yakalaması gerçekleştirilmiştir.

Makine Aksamı ve Yedek Parça Kaçakçılığı ile Mücadele: 2019 yılında, rulman, motor beyni gibi oto yedek parça türü eşya başta olmak üzere, makine aksamı kaçakçılığıyla mücadele kapsamında, 241 farklı olayda 70.467.742 TL değerinde kaçak makine aksamı ve yedek parça tespit edilmiştir. Gerek gümrük kapılarında yürütülen denetimler, gerek istihbari faaliyetler neticesinde tespit edilen işyerleri ve depolarda yapılan aramalarda, ülkeye kaçak yollardan sokulmaya çalışılan veya gümrük kontrollerinden kaçınmak amacıyla, kullanılmamış olarak beyan edilmesine rağmen hurda mahiyetinde ya da kullanılmış olduğu anlaşılan 39.358.788 TL değerinde 306.976 adet oto ve makine yedek parçasına gümrük muhafaza ekiplerince el konulmuştur.

Tarihi Eser Kaçakçılığı ile Mücadele: Ülkemizde bulunan kültür ve tabiat varlıklarının şahıslar tarafından sahiplenilmesi ve istisnai durumlar dışında izin alınmaksızın yurt dışına çıkarılması, bu tür kaçakçılığın konusunu oluşturmaktadır. Bu kapsamda, kolluk birimleri içerisinde kültür varlıkları konusunda uzmanlaşmış birimler kurulmakta, özel operasyonlar planlanmakta ve bölgesel işbirliği çalışmaları yürütülmektedir. Ülkemize ait eserlerin yasadışı yollardan yurt dışına çıkarılmasını önlemek için Bakanlığımız kararlı bir mücadele yürütmektedir. Bu kapsamda 2019 yılında kültür ve tabiat varlığı olduğu gerekçesiyle 8 olayda 45 adet eşya ele geçirilmiştir. En dikkat çeken yakalama, İstanbul Havalimanı'nda Kıbrıs'tan Almanya'ya gitmekte olan bir transit yolcuda yakalanan 7 adet mızrak olmuştur.

Biyokaçakçılıkla Mücadele: Coğrafi özellikleri ve iklim koşulları gibi etkenlerden dolayı ülkemizdeki bitki ve hayvan çeşitliliği hem oldukça fazladır hem de çoğu yalnızca bu coğrafyaya özgüdür.

Bu durum ülkemizi biyokaçakçılık suçunda kaynak ülke konumuna getirmektedir. Bakanlığımız, biyokaçakçılığın önlenmesi amacıyla ülke sınırlarında kritik bir görev üstlenmekte, mücadele faaliyetlerini ulusal mevzuatla uyumlu ve diğer kurumlarla işbirliği içerisinde ve esas olarak, CITES (Nesli Tehlike Altındaki Yabani Bitki ve Hayvan Türlerinin Uluslararası Ticaretine Yönelik Sözleşme) Sözleşmesi kapsamında yürütmektedir. Bu kapsamda, 2019 yılında biyokaçakçılık kapsamında olduğu gerekçesiyle 48 olayda 26.177.811 TL değerinde, çeşitli tür ve miktarda tohum, fidan, canlı hayvan ve hayvan parçaları ele geçirilmiştir. 2019 yılında İstanbul Havalimanı geçici depolama alanında 8,5 milyon TL değerindeki 1.217 kg pangolin cinsi hayvana ait kabuk yakalaması yapılmıştır.

Risk analizi çalışmalarımız neticesinde ülkemize giriş yapmak üzere Sarp Gümrük Sahasına gelen Rus pasaportlu bir yolcunun aracında tespit edilerek ele geçirilen 3.400 adet su kaplumbağası yakalaması ise 2019 yılında dikkat çeken başka bir yakalama olmuştur.

Silah ve Mühimmat Kaçakçılığı ile Mücadele: Dünya genelinde hafif silah ve mühimmat kaçakçılığının 3 milyar dolara ulaşan bir hacme sahip olduğu uluslararası raporlarda yer almaktadır. Bu haliyle silah kaçakçılığı, narkotik, yasadışı göç ve fikri mülkiyet haklarını ihlal eden sahte ve taklit eşya kaçakçılığının ardından değer büyüklüğü olarak dördüncü sıradadır. Komşu ülkelerde devam eden siyasi ve toplumsal istikrarsızlığın ülkemiz üzerindeki etkilerinin asgari düzeye indirgenmesi amacıyla tüm sınır kapılarımızda teknoloji ve insan kaynağı odaklı en etkin önlemler alınmıştır. Alınan bu önlemler kapsamında farklı gümrüklü alanlarda dikkate değer silah ve mühimmat yakalamaları gerçekleştirilmiştir. 2019 yılında gümrük muhafaza ekiplerince 33 adet değişik tür ve boyutlarda silah, 6.500 fişek ve 6.416 mermi ile 1.678 delici ve kesici alet ele geçilmiştir.

Tekstil Kaçakçılığıyla Mücadele: 2019 yılında tekstil kaçakçılığıyla mücadele çalışmaları kapsamında, kumaş, kıyafet ve muhtelif tekstil ürünleri başta olmak üzere, 479 farklı olayda, toplam 178.506.269 TL değerinde kaçak tekstil ve tekstil ürünü eşya tespit edilmiştir. Tekstil cinsi eşyada belirli türlerde uygulanan ilave gümrük vergisinden kaçınmak amacıyla menşe ve GTİP saptırması başta olmak üzere çeşitli yöntemler kullanılmaktadır.

Temel İstatistikler: Son 5 yılda eşya bazında gerçekleşen yakalamalara ilişkin olay sayısı ve yakalama değerlerini gösteren istatistikler ile kara, hava, deniz yolu gümrük kapılarımızdan giren ve çıkan yolcu/araç bilgileri tablo halinde aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 26: 2015-2019 Yılları Yakalama İstatistikleri

2015-2019 YILLARI YAKALAMA İSTATİSTİKLERİ										
EŞYA GRUPLARI	2015		2016		2017		2018		2019	
	OLAY SAYISI	DEĞER	OLAY SAYISI	DEĞER	OLAY SAYISI	DEĞER	OLAY SAYISI	DEĞER	OLAY SAYISI	DEĞER
AKARYAKIT*	162	824.791.954	172	281.048.074	159	182.050.130	177	19.367.322	175	405.876.975
ARAÇ	183	88.584.836	346	177.113.552	341	503.147.910	271	298.849.021	293	329.709.660
ÇEŞİTLİ EŞYA	311	244.656.092	343	454.692.414	513	340.262.476	531	476.733.609	676	416.377.590
DEĞERLİ MADEN	38	16.554.826	36	38.499.540	43	17.662.626	63	37.932.587	86	42.757.814
DÖVİZ	8	781.132	29	15.633.661	23	16.775.571	25	46.794.210	37	49.061.668
ELEKTRİK-ELEKTRONİK	363	255.752.635	420	62.017.076	508	65.938.720	497	134.316.998	593	93.970.200
GIDA	125	30.223.936	181	207.508.230	269	169.862.398	150	148.183.745	227	81.323.372
KİMYEVİ MADDE	5	6.837.565	9	5.650.860	11	3.098.956	9	1.315.121	9	3.820.666
MAK.AKSAMI VE YED.PAR	163	585.936.472	200	306.742.283	192	38.030.109	204	163.259.685	241	70.467.742
SAHTE EVRAK	18	5847511	47	162.018	34	844.897	20	1.625	80	26.508
SİLAH-MÜHİMMAT	37	8.675.441	29	1.020.844	32	2.388.280	27	3.348.897	26	897.054
TARİHİ ESER	6	96.311.041	8	71.440	4	13.156	11	38.664	6	90.201
TEKSTİL	136	160.079.612	193	686.774.951	171	85.402.567	192	149.075.407	302	178.506.269
TIBBİ	111	50.662.118	135	43.663.534	158	69.503.750	154	55.571.303	219	110.143.832
TÜTÜN ALKOL	1.642	102.470.171	2.072	113.055.453	3.315	141.601.271	3.014	168.202.878	2.221	289.164.541
UYUŞTURUCU	108	206.774.451	156	236.110.652	242	892.512.877	253	1.320.771.681	326	1.062.167.205
ZİRAİ	45	2.859.586	48	3.222.304	79	7.453.112	63	10.717.788	73	31.581.805
Genel Toplam	3.461	2.687.799.379	4.424	2.632.986.885	6.094	2.536.548.806	5.661	3.034.480.540	5.590	3.165.943.100
*16 bin 839 ton 117.876.975 TL değerinde fiziki akaryakıt yakalaması ve 288.000.000 TL değerinde akaryakıt vergi kaçakçılığı tespiti										

Tablo 27:2015-2019 Yılları Araç ve Yolcu Giriş-Çıkış Sayıları

2015-2019 YILLARI ARAÇ VE YOLCU GİRİŞ-ÇIKIŞ SAYILARI						
	YÖN	2015	2016	2017	2018	2019
YOLCU	GELEN	56.966.152	39.857.057	46.447.376	54.961.845	64.925.166
	GİDEN	56.515.166	39.693.909	45.573.351	54.808.545	64.948.700
	TOPLAM	113.481.318	79.550.966	92.020.727	109.770.390	129.873.866
TIR	GELEN	1.643.673	1.566.944	1.746.521	1.731.627	1.846.023
	GİDEN	1.649.424	1.577.740	1.713.888	1.760.881	1.883.977
	TOPLAM	3.293.097	3.144.684	3.460.409	3.492.508	3.730.000
TANKER	GELEN	1.686	8.335	16.747	39.130	38.330
	GİDEN	1.796	7.724	69.246	28.651	23.902
	TOPLAM	3.482	16.059	85.993	67.781	62.232
KAMYON KAMYONET	GELEN	277.768	232.615	237.370	183.852	187.379
	GİDEN	272.467	221.202	226.226	174.492	178.434
	TOPLAM	550.235	453.817	463.596	358.344	365.813
OTOBÜS	GELEN	212.991	142.044	123.197	99.965	92.202
	GİDEN	218.188	148.441	129.867	108.394	101.928
	TOPLAM	431.179	290.485	253.064	208.359	194.130
OTOMOBİL	GELEN	1.621.780	1.382.631	1.541.130	1.652.791	1.872.303
	GİDEN	1.615.989	1.369.594	1.537.012	1.650.045	1.872.269
	TOPLAM	3.237.769	2.752.225	3.078.142	3.302.836	3.744.572
GEMİ	GELEN	41.648	40.069	43.663	43.156	45.465
	GİDEN	40.677	39.174	42.742	42.577	44.964
	TOPLAM	82.325	79.243	86.405	85.733	90.429
RO-RO	GELEN	3.684	3.593	3.750	3.834	3.669
	GİDEN	3.620	3.519	3.731	3.800	3.641
	TOPLAM	7.304	7.112	7.481	7.634	7.310
YAT	GELEN	11.853	11.815	12.317	10.173	10.027
	GİDEN	10.615	11.409	12.349	9.842	9.730
	TOPLAM	22.468	23.224	24.666	20.015	19.757
UÇAK	GELEN	320.496	283.095	309.584	334.477	363.745
	GİDEN	316.251	281.389	306.686	334.129	364.546
	TOPLAM	636.747	564.484	616.270	668.606	728.291
KONTEYNER	GELEN	2.676.949	2.771.499	3.264.706	3.423.257	3.633.885
	GİDEN	2.642.035	2.703.873	3.238.682	3.376.087	3.563.572
	TOPLAM	5.318.984	5.475.372	6.503.388	6.799.344	7.197.646
DİĞER ARAÇ	GELEN	19.316	15.826	16.317	18.761	22.211
	GİDEN	19.353	16.412	18.398	20.600	24.177
	TOPLAM	38.669	32.238	34.715	39.361	46.388
TOPLAM ARAÇ	GELEN	4.154.895	3.686.967	4.052.488	4.117.766	4.481.354
	GİDEN	4.148.380	3.676.604	4.062.042	4.133.411	4.507.568

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Yasadışı Göç: Göçmen kaçakçılığı Türk Ceza Kanunu'nun 79'uncu maddesinde suç olarak düzenlenmiş olup, kaçakçılığı organize eden ve bu alanda menfaat sağlayanlar cezalandırılmaktadır. Diğer taraftan, göçmen kaçakçılığına konu olan göçmenler ise suçun mağduru olarak değerlendirilmektedir. Bakanlığımızca yasadışı yollardan ülkemize gelmeye ya da ülkemizden çıkmaya çalışan göçmenler sınır dışı edilme gibi gerekli yasal işlemlerin yapılabilmesini teminen Göç İdaresine teslim edilmektedir.

Göçmen kaçakçılığı olaylarının tespitinde karbondioksit ölçüm cihazından yararlanılmaktadır. Bu cihaz ile dorse, konteyner gibi kapalı alanların içindeki karbondioksit seviyesi kontrol edilmek suretiyle içeride canlı olup olmadığı anlaşılabilmektedir. Ayrıca, tarama sistemleri ile yapılan görüntülerle tespit yapılabilmesi mümkün olmakla birlikte, göçmen kaçakçılığı şüphesi bulunması halinde konteyner ya da taşıtlar doğrudan aramaya sevk edilmektedir. Bakanlığımızca 2019 yılında 331 olayda 1.433 göçmen yakalanmıştır. Son beş yılda yakalanan göçmenlerin sayısal verilerine bakıldığında en çok yakalamaya konu olan ülkelerin sırasıyla Suriye 2.397, Irak 715, Afganistan 684, Gürcistan 624, Türkiye 387, Azerbaycan ve Nahcivan 194, Pakistan 184, İran 176 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Yakalamaların yaklaşık % 90'ı ülkeden çıkışta kaydedilmiştir.

Köpek Eğitim Merkezi (KEM) ve Dedektör Köpek Faaliyetleri: Kaçakçılıkla mücadelede önemli rolü olan dedektör köpeklerin sayısının artırılması çalışmaları devam etmekte olup 2019 yılı aralık ayı itibarıyla; 118 adet narkotik, 20 çay-tütün, 17 silah-mühimmat-patlayıcı, 7 nakit ve 5 asayiş köpeği olmak üzere 167 adet dedektör köpek taşra İdarelerinde görev yapmaktadır. Ayrıca, Köpek Eğitim Merkezinde bulunan 25 köpek ile birlikte toplam 192 köpeğimiz bulunmaktadır.

2019 yılında 53 adet köpek demirbaş kayıtlarımıza alınmıştır. Bu köpeklerden; 2'si yavru yetiştiriciliği, 49'u AB Projesi kapsamında hibe edilen köpekler, 2'si de hibe köpeklerdir.

Denizlerde Yürütülen Denetim ve Gözetim Faaliyetleri: 2019 yılı itibarıyla, Bakanlığımız bünyesinde kullanılmakta olan ani müdahale, devriye ve hizmet botlarının idarelere dağılımını gösterir tablolar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 28:Devriye Botları Sayısı

Sıra	Birimin Adı	Motorbot
1	İstanbul Deniz Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü	501 GMR Piri Reis
2	İstanbul Deniz Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü	502 GMR Oruç Reis
3	Samsun Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü	503 GMR Umur Bey
4	Mersin Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü (Taşucu'nda konuşlu)	504 GMR Salih Reis
5	İzmir Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü (Çeşme'de konuşlu)	505 GMR Turgut Reis
6	Marmaris Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü	506 GMR Kılıç Ali Paşa
7	Kocaeli Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü	507 GMR Hızır Reis
8	İzmir Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü (Aliağa'da konuşlu)	508 GMR Seydi Ali Reis
9	Antalya Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü	509 GMR Gazi Hasan Paşa
10	Bursa Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü	510 GMR Piyale Paşa
11	İstanbul Deniz Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü	601 GMR Beydağı
12	İskenderun Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü	602 GMR Zeytindalı
13	Marmaris Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü (Bodrum'da konuşlu)	603 GMR Yavuz
14	Mersin Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü	604 GMR Malazgirt

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Tablo 29: Ani Müdahale Botları Sayısı

Sıra	Birimin Adı	Motorbot
1	İzmir Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü	410 Cumhuriyet
2	Kocaeli Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü	411 Ali Rıza Efendi
3	Mersin Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü	412 Alper Özarslan
4	İstanbul Deniz Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü	413 Fatih

Sıra	Birimin Adı	Motorbot
5	Antalya Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü	414 Hasan Tahsin
6	Tekirdağ Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü (Çanakkale’de konuşlu)	415 Çaka Bey
7	İskenderun Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü	416 Barbaros

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Tablo 30:Diğer Hizmet Botları

Sıra	Birimin Adı	Motorbot
1	Trabzon Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü	AZTEK
2	Kocaeli Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü	406 Gümrük Muhafaza

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Bakanlığımız sorumluluk alanlarında bulunan karasularımız ile limanlarda kaçakçılıkla mücadele amacıyla İstanbul (2), İzmit, Aliağa, Çeşme, Marmaris, Bodrum, Antalya, Taşucu, Mersin, İskenderun, Bursa, Samsun’da olmak üzere toplam 13 adet Deniz Devriye Ekibi görev almaktadır. Deniz Devriye Ekiplerince 2019 yılında 2.307 saat devriye faaliyeti gerçekleştirilerek 1.023 adet deniz taşıtı kontrole tabi tutulmuş olup kontroller sonucunda 34 idari, 1 adli işlem tesis edilmiştir.

Bakanlığımız sorumluluk alanlarında bulunan karasularımız ile limanlarda kaçakçılıkla mücadele amacıyla 2019 yılında İskenderun, Mersin, İzmir, Tekirdağ, Bursa, İstanbul Deniz, Kocaeli, Zonguldak ve Samsun Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlükleri bünyesinde toplam 9 Gemi Arama Ekibi görev almaktadır. Bu kapsamda 2019 yılı içerisinde 1.444 adet gemi arama faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Arama faaliyetleri sonucunda 46 olayda akaryakıt, alkol, tütün, sigara, narkotik kapsamı eşya kalemleri üzerinde toplamda 4.777.593 TL değerinde yakalama yapılmıştır.

Bilgi Paylaşımı ve İstihbari Faaliyetler: Bakanlığımız tarafından, kaçakçılıkla mücadelede etkinliği sağlamak ve istihbarat kapasitesini arttırmak amacıyla bölgesel/uluslararası kuruluşlar ve Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmaları kapsamında yabancı ülke gümrük idareleri ile karşılıklı olarak bilgi değişiminde bulunulmakta ve uluslararası düzeyde ortak operasyonlar gerçekleştirilmektedir. Bu nitelikteki operasyonların temel amacı; kaçakçılık olaylarının ortaya

çıkartılması, hassas (riskli) kontrol noktalarının tespit edilmesi, yeni kaçakçılık yöntemleri ve rotaları hakkında bilgi sağlanması, hedefe yönelik somut bilgilere ulaşılabilmesi ve örgütlerin çökertilmesi, ülkelerarası ve ülke dâhilinde gümrük ile emniyet birimleri veya diğer kurumlar arasında bilgi değişimi ve işbirliğinin gelişmesinin sağlanması, hedeflenmiş olaylarda kontrollü teslimat gibi bazı taktiksel/operasyonel uygulamaların yapılabilmesidir.

Bu kapsamda uluslararası istihbarat çalışmaları ve anlık istihbari bilgi değişimleri alanlarında 10 adet operasyona katılım sağlanmıştır. Ayrıca 2019 yılında uluslararası alanda yapılan çalışmalar sonucunda 42.780.172 TL değerinde ticari eşya, uyuşturucu ve sigara cinsi eşya ele geçirilmiştir. 2019 yılında yürütülen çalışmalarda yabancı irtibat görevlileri ile gerçekleştirilen ikili istihbarat paylaşım toplantıları haricinde, SELEC'in çok taraflı ve ikili bilgi alışverişi ve tecrübe paylaşımına yönelik çalışmalar yürütülmüş, Kaçakçılık ve Sahtecilikle Mücadele ile Narkotik Suçlarla Mücadele Görev Gücü Toplantılarına katılım sağlanmış, SELEC tarafından organize edilen ve Türkiye'de gerçekleştirilen Tütün ve Sigara Kaçakçılığına Mücadele Koordinasyon toplantıları gerçekleştirilmiştir. 2019 yılında uluslararası işbirliği kapsamında; yabancı ülke (Almanya, Amerika, Makedonya, Rusya, Romanya, Moldova, Bulgaristan, Arnavutluk, Karadağ, İngiltere, Bosna-Hersek, Kanada, Hollanda, Macaristan, Fransa, İtalya, Azerbaycan) gümrük irtibat görevlileri ile toplam 17 adet işbirliği ve istişare toplantısı gerçekleştirilmiştir.

İhbar ve ALO 136: Merkezi olarak faaliyet gösteren Alo 136 Gümrük Muhafaza İhbar Hattına, 2019 yılı içerisinde 1.773'si ihbar mahiyetinde olan 16.702 çağrı alınmış, söz konusu ihbarlardan 1.138'i sonuçlandırılmış, 635 başvuruya ait işlemler ise devam etmektedir. Ayrıca sonuçlandırılan ihbarlardan 318 tanesinde yakalama gerçekleştirilmiş olup; yakalanan eşyaların toplam değeri 23.595.000 TL'dir.

Mevzuat Çalışmaları:

- Kaçakçılık Türleri İle İlgili Mahkûmiyet Hükmü Kesinleşenlerin Kamuoyuna İlan Edilmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yayımlanmıştır.
- 7190 sayılı Gümrük Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda değişiklik yapılmıştır.
- İhbar Değerlendirme Yönergesi yayımlanmıştır.
- 2019-1 sayılı Narkotik Suçlarla Mücadele Genelgesi yürürlüğe girmiştir.
- T.C. İçişleri Bakanlığı Sahil Güvenlik Komutanlığı Tarafından T.C. Ticaret Bakanlığı Botlarının Bakım ve Onarımlarında Sağlanacak Teknik Destek Hakkında Protokol imzalanmıştır.
- Ticaret Bakanlığı ile Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Arasında Petrol Piyasası ve Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasasında Yapılacak Denetimlere İlişkin İşbirliği Protokolü imzalanmıştır.
- TUBİM (Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi)'in Veri Toplama Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi Protokolü imzalanmıştır.

1.3.7.5.1.2. Gümrük Muhafaza Alanındaki Projeler ve Diğer Hususlar

Tarama Ağı Projesi: TÜBİTAK ile Bakanlığımız arasında imzalanan “Gümrük Kapıları Güvenlik Sistemleri İçin Yazılım ve Analiz Bileşenleri” konulu İş Birliği Protokolü kapsamında hayata geçirilecek Tarama Ağı Projesi’nin ulusal ayağı kapsamında, Bakanlığımızca kullanılan araç ve konteyner tarama sisteminin marka-modelinden bağımsız olarak, ham görüntülerin merkeze aktarılması ve ikincil incelemeye tabi tutulması mümkün olacak; diğer bir deyişle merkezde ileri seviye görüntü analiz imkânı korunacaktır. Böylece, örneğin, taşıtın Türkiye Gümrük Bölgesi’nde seyrettiği esnada dâhil olduğu olası transit kaçakçılık vakaları, taşıtın giriş ve çıkış noktalarındaki tarama görüntülerinin hem hareket ve varış gümrük idareleri hem de Komuta Kontrol Merkezi tarafından karşılaştırmalı olarak analiz edilmesi sonucu tespit edilebilecektir. Ayrıca, görüntü üzerinde otomatik anomali (kaçak eşya) tespit edebilecek algoritmalar geliştirilerek imaj analizinde etkinlik artırılacaktır. Projenin uluslararası ayağında ise, Bulgaristan, Gürcistan, İran ve Nahcivan gümrük idareleri ile görüntü paylaşımı yapılarak sınır geçişlerinin hızlandırılması ve bu sahalarda güvenli geçiş koridoru oluşturulması hedeflenmektedir.

2019 yılı içerisinde iş tanımı belgesi, teknik şartname ve taslak sözleşme hazırlanarak idari anlamda sözleşmenin imzalanması aşamasına gelinmiş, teknik anlamda ise TÜBİTAK tarafından saha ziyaretleri gerçekleştirilmiş ve ihtiyaç analizi çalışması tamamlanmıştır. Projenin uluslararası ayağı kapsamında, Tarama Ağı’na dâhil olacak ülkeler ile müzakereler yürütülmüş ve niyet beyanları alınmıştır. 2020 yılı sonuna kadar Tarama Ağı yazılımının tarama sistemi bulunan tüm idarelerde ve merkezde kurulması hedeflenmekte olup takip eden yılda görüntü kıymetlendirme modülü ve uluslararası paylaşım ayağına ilişkin çalışmalara devam edilecektir.

Milli Tarama Sistemi (MİLTAR) Projesi: Yeni Ekonomik Programın sanayi üretiminde katma değeri artıracak ve cari açığı azaltacak sektörel projelere öncelik verilmesi prensibine uygun olarak, Bakanlığımızın yurtdışı kaynaklardan temin ettiği ve bu alanda son 15 yılda yaklaşık yarım milyar lira yatırım yaptığı Araç ve Konteyner Sistemlerinin Türkiye’de geliştirilmesi ve üretilmesi amacıyla, “Yerli ve Milli Tarama Sistemi Projesi” geliştirilmiştir. Proje kapsamında, bir araç ve konteyner tarama sistemi prototipinin milli imkânlarla üretilmesi, uzun vadede ise sistemin seri üretiminin yapılarak yaygınlaştırılması öngörülmektedir. 23.05.2019 tarihinde Bakanlığımız ilgili birimi ile Savunma Sanayii Başkanlığı (SSB) arasında imzalanan İş Birliği Protokolü’ne istinaden SSB koordinasyonunda yürütülen projenin ihale değerlendirme süreci aralık ayı itibarıyla tamamlanmış ve yüklenici ilân edilmiştir. İlk milli tarama sisteminin 2021 yılının ilk yarısında devreye alınması hedeflenmektedir.

Kriminal Laboratuvar Projesi: Gümrüklü yer ve sahalarda münhasıran olmak üzere ülke genelinde kaçakçılığın önlenmesi, izlenmesi ve soruşturulması ile görevli Bakanlığımız görev ve yetki veren kanunlardan biri olan 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 24’üncü maddesi gereği kurulacak olan Kriminal Laboratuvar; ülkemize meydana gelen kaçakçılık olaylarında suç ve suçlunun önlenmesi açısından ilk etapta hizmet verecek olan Narkotik ve Psikotrop Madde İnceleme Bölümünde kolluk birimlerince ele geçirilen uyuşturucu madde ve uyuşturucu madde olduğundan şüphelenilen maddelerin nitelik ve niceliklerinin tespitini gerçekleştirecektir.

2019 yılı içerisinde yer tahsisi çalışmaları tamamlanmış olup Kriminal Laboratuvarında kullanılacak, ekipman ve sarf malzemeleri temini tamamlanmış ve personel planlaması yapılmıştır. Söz konusu laboratuvarın çalışma usul ve esaslarını düzenleyen “Gümrükler Muhafaza Kriminal Laboratuvar Müdürlüğü Kuruluş, Görev ve Yetkileri Yönetmeliği” hazırlanmıştır. Laboratuvarın 2020 yılı başında faaliyete alınması planlanmaktadır.

Yolcu Görüntüleme Sistemi Projesi: Kişilerin üzerinde ve kıyafetlerinin altında gizlenen kaçakçılık ve güvenlik açısından riskli maddeleri/eşyaları tespit edebilmek amacıyla TÜBİTAK ile yürütülen AR-GE Projesi kapsamında yerli ve milli imkânlarla terahertz teknolojisi kullanarak tespit sağlayan Yolcu Görüntüleme Sistemi geliştirilmiştir. 2019 yılında yolcu kontrolleri kapasitesinin arttırılması çalışmaları kapsamında riskli görülen 4 gümrüklü sahaya (İstanbul Havalimanı ile Sarp, Gürbulak, Esendere Gümrük Sahaları) bu sistemlerin kurulumu sağlanmıştır.

Plaka Tanıma Sistemi ve PTS RO-RO Projesi: Plaka Tanıma Sistemi Projesi kapsamında yerli ve milli imkânlarla üretilen ve geliştirilen ve kara sınır kapılarına kurulan sistem ile ülkemize gelen ve ülkemizden giden tüm araçların plakaları, Optik Karakter Tanımlama (OCR) özelliğini haiz plaka tanıma kameraları marifetiyle okunarak sisteme otomatik olarak kaydedilmektedir. Sistemin kurulumu ile manuel olarak yürütülen plaka kayıt işlemleri otomatik hale getirildiğinden, kara kapılarından geçiş yapan araçların bekleme sürelerinin azaltılması, ülke güvenliği ve kaçakçılıkla mücadele anlamında ise gümrüklü sahalarda araçların kontrolünün en etkin biçimde tesis edilmesi sağlanmıştır. Plaka Tanıma Sisteminin 2019 yılı içerisinde Sarp, Kapıköy ve Çobanbey Gümrük Sahalarına kurulumu çalışmaları tamamlanmış olup sistem halihazırda 21 kara gümrük kapısında faaliyet göstermektedir. Kaçakçılıkla etkin mücadele amacıyla gümrük kapılarından geçiş yapan ihbarlı, riskli veya şüpheli araçların zamanında doğru tespit edilerek kayıt altına alınmaları ile etkin bir gümrük kontrolüne tabi tutulmaları adına kara gümrük kapılarında hayata geçirilmiş olan Plaka Tanıma Sisteminin, Ro-Ro Limanlarında yaygınlaştırılması çerçevesinde gerçekleştirilen RO-RO PTS Projesi Pendik, Ambarlı, Haydarpaşa, Yalova, Çeşme, İskenderun, Mersin, Samsun, Taşucu ve Zonguldak Ro-Ro Limanlarında kurulan sistemler 2020 yılının ilk çeyreğinde devreye alınacaktır.

Yeni Nesil Araç Takip Sistemi Projesi: Ülkemizden transit olarak geçiş yapan riskli TIR’ların Türkiye Gümrük Bölgesinde seyrettikleri süre boyunca uydu üzerinden takibinin yapılması amacıyla hayata geçirilen Araç Takip Sisteminin, donanım ve yazılım unsurlarının yeni nesil bir yapıya kavuşturulması hedeflenmiştir. Bu kapsamda, dış ortam koşullarına dayanıklı ve daha kullanışlı 2.500 adet mobil ünite temin edilecek olup projenin ihalesi tamamlanmış ve imzalanmıştır. Sistem 2020 yılının ilk çeyreğinde devreye alınacaktır.

Varış Öncesi Yolcu Bildirimlerinin Alınması ve Analizi Projesi: Bakanlığımızın öncülüğünü yaptığı Varış Öncesi Yolcu Analiz Programı ile havayolu firmalarından elektronik ortamda alınan veriler üzerinden yapılan analiz ile riskli yolcular uçuş öncesinde belirlenmekte böylelikle yolcu akışına engel olunmadan yolcu kontrollerinde etkinlik arttırılmaktadır. Program üzerinden merkez ve taşra teşkilatında görevli personelce risk analizi yapılarak hedefleme yolculuk öncesinde tamamlanmaktadır. Program kapsamında temin edilen API/

PNR verileri diğer programlar ile entegre olarak da kullanılmaktadır. Programın etkin risk analizi kapsamında geliştirme çalışmaları devam etmektedir.

Deniz Taşıtlarının ve Deniz Personel Yeterliliklerinin Standardizasyonu Projesi: Bakanlığımız envanterine kayıtlı motorbotların donanım, ekipman ve belgelendirmelerinin standartlaştırılması ile anılan motorbotlarda görev yapan kaptan, makinist ve gemi adamı ünvanlı personelin mesleki yeterliliklerinin üst seviyeye taşınmasını teminen yürütülen projedir. Söz konusu proje kapsamında yer alan belge ve donanımlar 2019 yılı içerisinde kontrol edilmiş olup anılan belge ile donanımların standardizasyon devamlılığının sağlanması amacıyla kontroller belli aralıklarla yapılmaya devam edilmektedir. Bu suretle denizlerde gerçekleştirilen kaçakçılık girişimlerinin men ve takibinde sıklıkla yararlanılan motorbotların ve bot personelinin etkinliği ve verimliliği arttırılmıştır.

İhbar Koordinasyon ve İletişim Sisteminin Geliştirilmesi Projesi: Bakanlığımıza intikal eden ihbar ve diğer ihbar niteliğindeki yazıların tamamının bu program üzerinden iletiminin sağlanması; taşra idarelerince geri bildirimlerin program üzerinden yapılması ile sağlıklı ve hızlı bir istatistik üretimi amaçlanmaktadır. Proje kapsamında ihbar ve şikâyetler çok daha hızlı bir biçimde ilgili taşra birimlerine sevk edilebilecek, takipleri sistem üzerinden adım adım izlenerek geri bildirimler sağlanacak ve istatistiki veriler anında alınabilecektir. Proje kapsamında zaman ve maliyet tasarrufu sağlanacak ve maksimum gizlilik elde edilecektir. Sistem 2020 yılının ilk altı ayında devreye alınacaktır.

Deniz Operasyonları Eşleştirme Projesi: İspanya-Fransa konsorsiyumu ile yürütülen “Deniz Operasyonları AB Projesi” nin eşleştirme bileşeni kapsamında, gümrük muhafaza personeline ileri seviye gemi arama, gemiye çıkma, devriye, arama kurtarma, muhabere, ileri düzey seyrüsefer, iş sağlığı ve güvenliği, istihbarat konularında eğitimler verilmiş, kısa süreli staj ve atölye çalışmaları düzenlenmiştir. Proje kapsamında toplamda 93 faaliyet gerçekleştirilmiş olup 13.02.2019 tarihinde proje tamamlanmıştır.

Havalimanlarında Gümrük Muhafazanın Kapasitesinin Geliştirilmesi Konulu AB Projesi: Havalimanlarında gümrük gözetimi ve kontrollerinde etkinliğin artırılması amacıyla teknik ve idari kapasitenin geliştirilmesini hedefleyen proje kapsamında İstanbul, Esenboğa ve Antalya Havalimanları pilot bölge olarak belirlenmiştir. Projenin tedarik bileşeni ile 50 dedektör köpek, 20 adet dedektör köpek nakil aracı, 50 adet devriye aracı ve 6 adet çift kaynaklı bagaj tarama sistemi temin edilerek sistemler ilgili idarelerde faaliyete geçmiştir. 20 adet uyuşturucu ve kimyasal madde teşhis cihazı 2020 yılı içerisinde temin edilecektir. Projenin Uluslararası Göç Örgütü ile yürütülen doğrudan hibe bileşeni kapsamında; yolcu ve kargo kontrolleri, uçak arama, havalimanı suçları ile mücadele dedektör köpek eğitimcilerinin ve idarecilerinin kapasitesinin geliştirilmesi hedeflerine ulaşılabilmesi adına seminer, çalıştay ve eğitimler faaliyetleri düzenlenmektedir. 30 ay sürecek projenin resmi açılış toplantısı 04.07.2019 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Projenin ilk uygulama yılı içerisinde, yolcu ve kargo gümrük kontrol süreçleri ile gümrük kontrollerinde detektör köpeklerin kullanımı konularına ilişkin durum tespiti ile ihtiyaç ve boşluk analizi faaliyetleri yürütülmüş analizinin yapılmış ve İhtiyaç Analizi Raporu yayınlanmıştır.

Gümrük Muhafazanın Tespit Kapasitesinin Artırılması Konulu AB Projesi: Proje kapsamında 5 adet Backscatter Tarama Sistemi temin edilerek 2019 yılı içerisinde Gemlik, Ambarlı, Haydarpaşa, Alsancak ve Mersin Limanlarında kullanıma alınmış, güvenlik önlemleri kapsamında Haydarpaşa Limanına tahsis edilen sistem Akçakale Gümrük Kapısına nakledilmiştir.

Proje kapsamında Komuta Kontrol Merkezinin özellikle komuta fonksiyonun güçlendirilmesi ve kullanılan veri tabanı ve programların geliştirilerek kaçakçılıkla mücadelede etkinliğin artırılması amacıyla bir "Veri Yönetimi ve Hedefleme Yazılımı" temin edilecektir. Projenin ana yüklenicisi TÜBİTAK BİLGEM olup 14.03.2019 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. Veri Yönetimi ve Hedefleme Yazılımı sayesinde Bakanlığımız farklı veri tabanlarındaki ve programlarındaki veriler intranet bünyesinde oluşturulacak özel bir bulut yapısında güvenli bir şekilde "büyük veri çözümü" yöntemi ile depolanacaktır. Ayrıca, makine öğrenmesi ve derin öğrenme algoritmaları sayesinde uygun analiz ve hedefleme yapılabilmesi sağlanacak ve manuel analiz yöntemleri kurulması güç olan organize suç bağlantıları ortaya çıkarılacaktır. 2019 yılında proje çalışma grubu oluşturulmuş, TÜBİTAK proje ekibi tarafından Bakanlığımıza görev ve yetki veren mevzuat ile kullanılan sistemler ve programlar incelenmiş, saha ziyaretleri gerçekleştirilerek Bakanlığımız ilgili birimi iş süreci modeli çıkarılmış ve taşra idarelerinde görevli personelin katılımıyla mevcut durum analizi raporunun değerlendirildiği bir çalıştay organize edilmiştir. Ayrıca, yazılım geliştirme çalışmaları süresince Bakanlığımız verilerinin güvenliğinin sağlanması amacıyla TÜBİTAK ile "Bilgi Koruma Sözleşmesi" imzalanmıştır. Projenin İtalya-İspanya Konsorsiyumu ile yürütülen ve konteyner kontrol kapasitesinin artırılması ve komuta kontrol merkezinin işleyişinin iyileştirilmesini hedefleyen eşleştirme bileşeni kapsamında ise 4'ü yurtdışı, 39'u yurtiçi olmak üzere toplam 43 faaliyet başarıyla tamamlanmıştır.

Havayolu Beyan Formu ve Eklerinin Elektronik Ortamda Alınması Projesi: Havayolu kontrollerinin uluslararası standartlara uygun olarak daha etkin ve daha verimli bir şekilde gerçekleştirilmesi amacını taşıyan ve Kâğıtsız Gümrükler vizyonu ile çalışmaları başlatılan Havayolu Beyan Formunun Elektronik Ortama Aktarılması Projesi; mevcut uygulamada Havayolu Beyan Formu ile birlikte alınmakta olan GENDEC belgesinin, yolcu listesinin, ikram, akaryakıt, duty free ve yüke ilişkin belgelerde kayıtlı bilgilerin gümrüğe elektronik ortamda iletiminin sağlanmasını öngörmektedir. Bakanlığımızın yazılım çalışmalarını yürüttüğü proje kapsamında, DHMİ, havayolu şirketleri, yer hizmeti sağlayıcıları ile diğer ilgili ve paydaş kuruluşlarla temaslar kurularak komisyonlar oluşturulmuş, projenin hayata geçmesinden önce uygulamanın yol haritasının belirlenmesini teminen havalimanlarında yerinde incelemelerde bulunularak gereksiz görülen uygulamaların kaldırılmasına ilişkin çalışmalar yapılmış, Gümrük Yönetmeliğinin ilgili hükümleri değiştirilmiştir.

Yat Takip Programı: Ülkemize giriş-çıkış yapan yatların kayıt işlemlerinde kullanılan belgelerin elektronik ortamda takibinin yapılması amacıyla oluşturulan program ilgili bütün taşra idarelerinin kullanımına açılmıştır. Yat Takip Programı Projesi kapsamında hazırlanan ve ülkemizde kullanıcı sayısı 870'e yaklaşan sistem tarafından yaklaşık 72.000 yat işlemi elektronik olarak izlenmektedir. Programın belirli bölümlerinin, sistemin dış paydaşları olarak öngörülen yat acenteleri, marina ve yatçıların erişimine açılması amacıyla Marina, Acente ve Yatçı modülleri oluşturulmuş ve sisteme entegrasyonu sağlanmıştır.

İstihbarat Bilgi Sistemi (İBS): İstihbarat ve analiz kapasitesinin geliştirilmesi kapsamında Bakanlığımız veri tabanlarında yer alan ham verinin sistematik olarak analize tabi tutulması amacıyla çalışmalara 2019 yılının ilk altı ayında da devam ettirilmiştir. Bakanlığımız veri tabanlarındaki geçmiş dönemlerin ham verisinin İBS'ye aktarımı sağlanarak veri kalitesi sürekli olarak takip edilmektedir. Ayrıca taşradaki saha kullanıcılarımızdan gelen analiz kapasitesi ve ham veri içeriğindeki her türlü geliştirme talepleri de değerlendirilerek hayata geçirilmektedir. Bu çalışmalarla birlikte Bakanlığımız veri tabanlarına girilen verinin otomatik olarak İstihbarat Bilgi Sistemine aktarılması için yürütülen çalışmalar tamamlanmış olup 2019 yılı içerisinde Bakanlığımızın birçok sisteminin İstihbarat Bilgi Sistemine entegrasyonu başlatılmış ve anılan dönem içerisinde 111 kişiye İBS analiz eğitimi verilmiştir.

Adli Kolluk Portalı (Bilişim Sistemi): "Adalet Bakanlığı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı arasında UYAP Kolluk Bilişim Sisteminin Kullanılmasına Dair Protokol" kapsamında Bakanlığımız adli kolluk birimlerinin Adli Kolluk Bilişim Sistemine entegrasyonu sağlanmıştır. Tüm adli kolluk işlemleri Adli Kolluk Bilişim Sistemi üzerinden yürütülmektedir. Adalet Bakanlığınca UYAP sistemi üzerinde yapılan her güncelleme sonrasında teknik hatalar ortaya çıkabilmekte olup, sistemin sağlıklı ve kesintisiz akışı yönünde çalışmalar devam etmektedir.

Komuta Kontrol Merkezi (KKM): Bakanlığımız hizmet binasında inşa edilen Komuta Kontrol Merkezi, video-duvar ekran yönetim sisteminden oluşan 58 izleme ekranı ile 27 operatörün aynı anda görev yapabileceği en son teknoloji ile donatılmıştır. 7/24 çalışma esasına göre görev yapan merkezimizde; gümrük kapı ve limanlarımızda bulunan kamera sistemlerine canlı olarak bağlanılarak gerek gümrük iş süreçleri, gerekse güvenlik ve kaçakçılık risk unsurları takip edilebilmektedir. 2019 yılında Komuta Kontrol Merkezi kaçakçılığın önlenmesinde etkin ve verimli bir şekilde çalışmakla birlikte, aynı zamanda kolluk birimlerimizce yapılan başarılı yakalamalara da büyük destek sağlamıştır.

Komuta Kontrol Merkezi

Kapalı Devre Televizyon Sistemleri (CCTV): Gümrüklü yer ve sahalarda kamu düzeni ve güvenliğinin sağlanması ile kaçakçılıkla daha etkin bir şekilde mücadele edilebilmesi amacıyla, KKM'den 6 liman, 2 iç gümrük, 19 kara sınır kapısı ve Köpek Eğitim Merkezi (KEM) olmak üzere toplam 28 idaremiz 1.080 kamera ile izlenmektedir. Ayrıca, öncelikle Doğu ve Güneydoğu gümrük kapılarımızdan geçiş yapan yolcu ve araç sürücülerinin yüz eşkâlinin kameralar vasıtasıyla kayıt altına alınarak adli soruşturmalar ve istihbarat çalışmaları kapsamında teşhis ve tespitin yapılabilmesi amacıyla, 11 idaremize Yüz Kayıt Sistemi kurulmuş, KKM'ye aktarım işlemi tamamlanmıştır. Son yıllarda özellikle Bakanlık bütçesi kullanılarak kayıt yapısı, izleme üniteleri ve görüntü işleme tekniği yönüyle de niteliklerinin arttırılması amacıyla bazı analog kamera sistemleri 2019 yılında modern, güncel ve ileri teknolojiye IP (dijital) yapılı sistemlerle yenilenmiştir. Ayrıca, Yalova Limanında bulunan kameralar Komuta Kontrol Merkezinden izlenebilir hale getirilmiştir.

Araç Takip Sistemi (ATS): Araç Takip Sistemi (ATS), Türkiye'den transit rejimi hükümlerine uygun olarak geçen ve riskli olarak değerlendirilen araçları uydu aracılığıyla izlemek üzere tasarlanmış bir sistemdir. Sistemin ana unsurları; uydu vasıtasıyla GSM - GPS sinyal ve mesajlarını ileten özel tasarımı mobil ünite cihazları ile sunucusu Bakanlığımızda bulunan ATS yazılımından oluşmaktadır. Komuta Kontrol Merkezi personeli; 24 saat boyunca sistem üzerinden mobil ünite takılmış olan araçları izlemekte, rotadan çıkma, uzun süre bir noktada bekleme veya mobil üniteyi sökme gibi durumlarda taşradaki mobil müdahale ekipleri ile irtibata geçmektedir. KKM personelinin bizzat yönlendirmesi ve sistem üzerinden teknik destek vermesi suretiyle idarelerle ortak operasyonlar yapılmaktadır. Araç Takip Sisteminde 7.226 adet mobil ünite kullanılmaktadır. Sistem, KKM ile beraber 83 yerel idare tarafından izlenmektedir. 2019 yılı içinde toplam 96.844 araca mobil ünite cihazı takılmak suretiyle bu araçların sistem üzerinden izlenmesi sağlanmıştır.

Araç, Konteyner ve Tren Tarama Sistemleri: X-Ray Araç ve Konteyner Tarama Sistemlerimizin saha ve limanlarımızda kurulumuna hız verilmek suretiyle söz konusu sistemlerin sayısı 2019 yılı sonu itibarıyla 67 adede ulaşmıştır.

Genel itibarıyla Bakanlığımızca kullanılan X-Ray Araç ve Konteyner Tarama Sistemlerinin;

- 33 tanesi Mobil,
- 19 tanesi Yarı Sabit,
- 8 tanesi Van Tipi ZBV Backscatter,
- 4 tanesi Hızlı Tarama
- 2 tanesi Tren Tarama,
- 1 tanesi Gamma-Ray.

2019 yılı içerisinde;

- Hamzabeyli Sınır Kapısına kurulmak üzere 2018 yılı yatırım bütçesi ile temin edilen bir adet Yarı Sabit Tarama Sistemi,
- Sarp Sınır Kapısı'na sahanın yeniden yapılanması sebebiyle geçtiğimiz yıl kurulumu gerçekleştirilmeyen Yarı Sabit Tarama Sistemi,
- İskenderun Assan Limanı için temin edilen Hızlı Tarama Sistemi,
- Yatırım bütçesi kapsamında İskenderun Limakport için temin edilen Mobil Tarama Sistemi,

- Kapıköy Sınır Kapısı'na temin edilen Yarı Sabit Tarama Sistemi,
- Alsancak, Gemlik, Mersin ile İstanbul Ambarlı ve Haydarpaşa limanlarına AB Projesi kapsamında temin edilen 5 adet Mobil ZBV Backscatter Tarama Sistemi olmak üzere toplam 10 tarama sistemi faaliyete alınmıştır.

Diğer taraftan, Kapıkule, İpsala ve Hamzabeyli Gümrük Sahalarında 2003 yılından itibaren faaliyet gösteren 3 adet sistem teknik ömrünü tamamlamaları sebebiyle terkin edilmiştir.

Tablo 31: 2015-2019 Yılları Tarama Sistemleri

	2015	2016	2017	2018	2019
ARAÇ VE KONTEYNER TARAMA SİSTEMLERİ	42	52	57	62	65
TREN TARAMA SİSTEMİ	1	1	2	2	2
BAGAJ TARAMA CİHAZLARI (SABİT VE MOBİL)	81	101	100	114	119
KARGO TARAMA CİHAZLARI (SABİT VE MOBİL)	13	17	17	17	17
TOMOGRAFİK BAGAJ X-RAY CİHAZI (CT)	-	-	-	1	1
YUTUCU TESPİT SİSTEMİ	-	-	-	1	1

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Yarı Sabit Araç ve Konteyner Tarama Sistemleri

2019 yılında Bakanlığımızın kaçakçılıkla mücadelede kara, deniz ve hava gümrük kapılarında etkin bir gümrük gözetim ve denetim hizmetinin sağlanabilmesi amacıyla teknik cihaz ve malzeme alımı yapılmış ve ihtiyaç duyan birimlerimize gönderilmiştir.

Kaçakçılıkla mücadele amacıyla temin edilen tarama sistemleri, teknik cihazlar ve araçların yıllar itibarıyla mevcut durumları aşağıdaki tablolarda görülmektedir:

Tablo 32: Yıllar İtibariyle Araç Sayıları

	2015	2016	2017	2018	2019
MOBİL EKİP VE DEVRİYE ARACI	46	54	54	91	104
DEDEKTÖR KÖPEK ARACI	40	40	40	40	70
EPDK ARACI	31	31	31	31	31

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Tablo 33: 2015-2019 Yılları Teknik Cihaz Sayıları

	2015	2016	2017	2018	2019
VİDEOSKOP	71	81	82	97	97
YOĞUNLUK ÖLÇÜM CİHAZI	112	137	127	162	173
UYUŞTURUCU VE KİM.MAD.TEŞHİS CİHAZI	10	15	15	20	24
FİBERESKOP	21	25	25	25	25
NARKOTİK VE PATLAYICI İZ DEDEKTÖRLERİ	42	43	43	43	43
TERAHERTZ YOLCU GÖRÜNTÜLEME SİS.	-	-	1	5	9
SABİT VE MOBİL RADYASYON İZLEME SİS.	42	66	66	89	116
RADYASYON EL DEDEKTÖRÜ	27	24	24	24	68
KİŞİSEL RADYASYON DEDEKTÖRÜ	220	230	230	230	292
CO2 ÖLÇÜM CİHAZI	33	33	46	70	80
ATS (Mobil Ünitesi)	9.250	9.250	10.217	10.214	7.226
TELEFON VERİ ALMA SETİ	9	9	9	9	9

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

1.3.7.6. Risk, Kontrol, Tasfiye ve Döner Sermaye Hizmetleri**1.3.7.6.1. Risk, Kontrol, Tasfiye ve Döner Sermaye Hizmetleri Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetler, Projeler ve Diğer Hususlar****1.3.7.6.1.1 Risk, Kontrol, Tasfiye ve Döner Sermaye Hizmetleri Kapsamındaki Faaliyetler**

Merkezi Risk Analizi Çalışmaları: 2019 yılında ithalat ve ihracat işlemlerine dönük olarak risk analizi çalışmaları yürütülmüş merkezi olarak toplamda 137 adet risk profili oluşturulmuştur.

Tablo 34:2019 Yılı Merkezi Risk Profil Sayıları

Risk Analizi Alanı	Profil Sayısı
İthalat	97
İhracat	23
ÖZBY/KK/NCTS/TIR/ETGB	17
Toplam	137

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Yerel Risk Analizi Çalışmaları: 2019 yılında risk analizleri şubelerince ithalat ve ihracat işlemlerine dönük olarak risk analizi çalışmaları yürütülmüş olup toplamda 386 adet risk profili oluşturulmuştur.

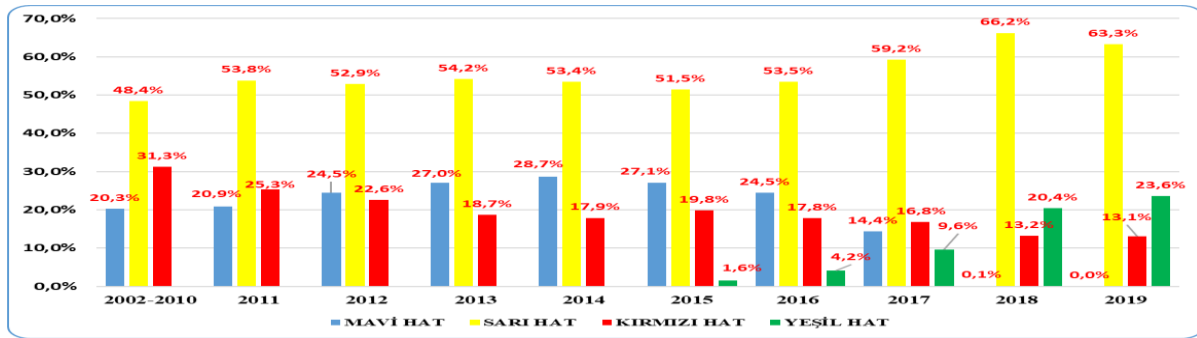
Tablo 35:2019 Yılı Yerel Risk Profil Sayıları

Risk Analizi Alanı	Profil Sayısı
İthalat	344
İhracat	42
Toplam	386

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Hat Oranları: 2019 yılı itibarıyla ithalat işlemlerinin %13,1'i kırmızı hatta, %23,6'sı yeşil hatta işlem görürken %63,3'ü ise sarı hatta işlem görmüştür.

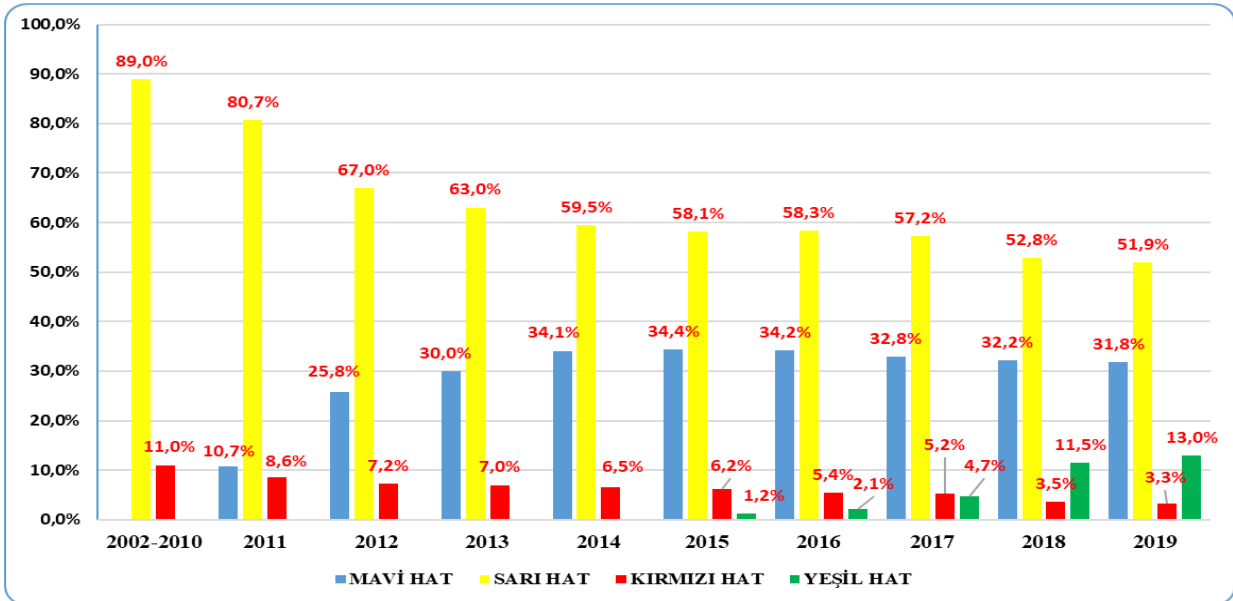
Grafik 6:İthalat Hat Oranları

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

2019 yılı itibarıyla ihracat işlemlerinin %3,3'ü kırmızı hatta %13'ü yeşil hatta, %31,8'i mavi hatta işlem görürken %51,9'u ise sarı hatta işlem görmüştür.

Grafik 7:İhracat Hat Oranları

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Sonradan Kontrol Uygulaması: 4458 sayılı Gümrük Kanunu 'nun Eşyanın Tesliminden Sonra Beyanın Kontrolü başlıklı 73 'üncü maddesinin (1)' inci fıkrasında, gümrük idarelerinin eşyanın tesliminden sonra ve beyannamedeki bilgilerin doğruluğunu saptamak amacıyla eşyanın ithal veya ihraç işlemlerini veya sonraki ticari işlemlere ilişkin ticari belge ve verileri kontrol edebileceği hüküm altına alınmıştır. 2019 yılı itibarıyla 11' inci Sonradan Kontrol Programı gerçekleştirilmiştir.

Tablo 36: Sonradan Kontrole Tabi Tutulan Firma Sayıları

Yılı	Sonradan Kontrol Programı Kapsamı Firma Sayısı	Plan dışı Sonradan Kontrole Alınan Firma sayısı (İthalat)	İhracat İşlemlerinin Sonradan Kontrolü	Toplam
2009	370	27	-	397
2010	277	27	-	304
2011	350	15	-	365
2012	400	53	13	466
2013	350	92	58	500
2014	325	174	61	560
2015	311	449	82	842
2016	300	156	139	595
2017	250	102	133	485
2018	250	79	-	329
2019	250	172	-	422

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Yıl içerisinde yapılan analiz ve değerlendirme çalışmaları sonucunda, gümrük işlemlerinde şüphe tespit edilmesi nedeniyle 2019 yılında 172 ithalatçı firma denetlenmiştir.

İkincil Kontrol İşlemleri: 2019 yılında ikincil kontrol işlemleri analize dayalı ve tamamen elektronik ortam üzerinden Karar Destek Sistemi, GÜVAS, BİLGE Sistemi, Tahsilat Takip Programı, Kaçakçılık Bilgi Bankası ve ilgili diğer programlar üzerinden, ülke genelini kapsar tarzda yürütülmeye devam edilmiştir. Kontrol işlemleri yerel olarak 18 bölge müdürlüğünde kurulu kontrol şubelerinde yapılmaktadır. Kontrol şubelerimizde şu anda yaklaşık 105 personel görev yapmaktadır. Böylece yerel bazlı verilerin de etkin olarak değerlendirilebildiği daha efektif bir kontrol mekanizması işletilmesine olanak sağlanmıştır. Kontrol Şubeleri vasıtasıyla, işlem gören gümrük beyannameleri risk analizine dayalı olarak ikincil kontrole tabi tutularak, gümrük idaresine yapılan beyanın doğruluğu, beyanname ve eklerinin yanı sıra yükümlünün ticari belge ve verileri üzerinde de inceleme ve bulunması halinde eşyanın fiziki muayenesi yoluyla kontrol edilebilmektedir. 2019 yılı içerisinde kontrol şubelerinin verimlilik ve etkinliğini arttırmak amaçlı proje çalışması oluşturulmuş; proje kapsamında 'Kontrol Şubeleri Bilgisayar Programı', BİLGE Programı içerisine entegre edilerek kullanılmaya başlanılmış olup kontrol şubeleri sayısının 8 bölge müdürlüğüne indirilmesi çalışması ve personel rotasyonu kaynaklı sorunların en aza indirilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir. Bu sayede Kontrol şubelerince gerçekleştirilen işlem ve tahakkukların anlık olarak izlenilmesi ve raporlanması ile verimlilik ve etkinliğin daha da artırılması hedeflenmektedir.

Tablo 37: 2019 Yılı İkincil/Yerel Kontrol Sonuçları

Ek Tahakkuk Tutarı (TL)	Ceza Tutarı (TL)	TOPLAM (TL)
157.689.261,05	504.635.345,07	662.324.606,22

Yapılan analizlere bağlı şüpheli işlemlerin kontrolünde 2019 yılında toplam 4042 firmaya işlem gerçekleştirilmiştir. Bu işlemler neticesinde 157.689.261,05 TL (Gümrük Vergisi, KDV, ÖTV, Anti-Damping, İGV vb.) tahakkuk ettirilmiştir. Yine bu kapsamda, firmalara 504.635.345,07 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Dolayısıyla 2019 yılında firmalara tahakkuk ettirilen vergi ve cezaların toplam tutarı 662.324.606,22 TL düzeyine ulaşmıştır.

Bu dönemde yine en fazla işlem 490.635.292,76 TL vergi ve ceza tutarı ile İstanbul GDTBM tarafından yapılırken, Doğu Marmara GDTBM 71.993.258,35 TL tutarındaki vergi ve ceza miktarı ile ikinci, 39.715.199,19 TL tutarındaki vergi ve ceza miktarı ile Gürbulak GDTBM ise üçüncü sırada yer almaktadır.

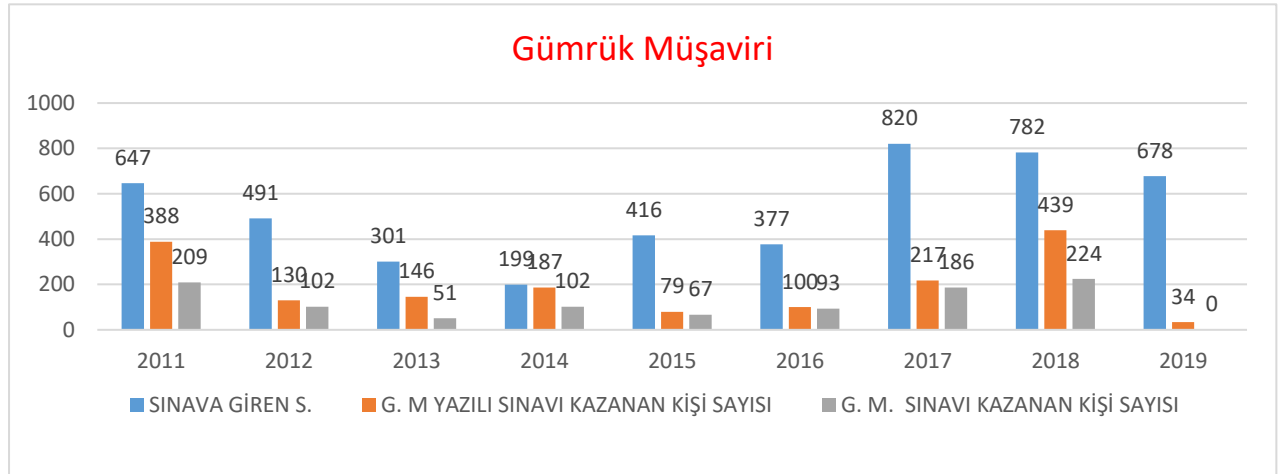
Veri Analiz Çalışmaları: Resmi İstatistik Programı kapsamında öngörülen kapasite artırımı altyapısının oluşturulmasına yönelik çalışmalara devam edilmektedir. Resmi İstatistik Programı kapsamında yapılan analizlere ek olarak ihtiyaç duyulan veri doğrulama ve düzeltme işlemlerine yönelik yeni analizler de uygulamaya alınmıştır. Bu analizler ile birlikte özellikle Bakanlığımız tarafından cari ayı takip eden ayın birinci gününde kamuoyuna duyurulan geçici nitelikteki dış ticaret istatistiklerinin kalitesinin artırılmasına devam edilmektedir. Buna ek olarak, ihracatta istatistiki kıymeti oluşturan FOB ve ithalatta CIF değerlerinin iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır. Yapılan bu çalışmalar sonucunda gerek veri setinde gerekse projelerde revize işlemleri gerçekleştirilmiştir. Yeni kurulan bölge müdürlükleri ve gümrük müdürlüklerine ilişkin kodlar tanımlanmış, Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamındaki istatistikler de güncel koda göre üretilecek şekilde yapılandırılmıştır. Dış Ticaret İstatistiklerine ilişkin ham veriler üzerinde uluslararası (EUROSTAT, BM) metodoloji ve standartlara göre veri doğrulama ve kontrol işlemleri yapılmaktadır. Diğer yandan, yeni ülke ve ülke gruplarına ilişkin kodlar güncellenmiş, Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamındaki istatistikler de güncel koda göre üretilecek şekilde yapılandırılmıştır. RİP kapsamında, her yıl değişen Gümrük Tarife Cetveline esas olarak SAS Programında yapılan güncelleme çalışmalarına başlanmıştır. Bu çalışmalar kapsamında tarife, isimlendirme, geçiş, sınıflama, ortalamalar, güven aralığı işlemleri yapılmaktadır. 2019 yılı itibarıyla Bakanlık Dış Ticaret İstatistikleri üretim projeleri, hem Özel Ticaret hem de Genel Ticaret Sistemini açıklayacak şekilde tasarlanmış olup, 2020 yılı itibarıyla resmi dışticaret istatistiklerinin yalnızca Genel Ticaret Sistemine göre hazırlanması ve açıklanması için TÜİK ile ortak çalışmalara başlanmıştır.

Gümrük Müşavirliği ve Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği İzin Belgelerinin Teslimi: 2019 yılında yaklaşık 276 adet yeni Gümrük Müşavirliği İzin Belgesi verilmiştir. Yine 2019 yılında 13'i kurum personeline olmak üzere toplamda 529 adet yeni Gümrük Müşavir Yardımcılığı İzin Belgesi düzenlenmiştir. Yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerine getirilen 65 yaş sınırı ile

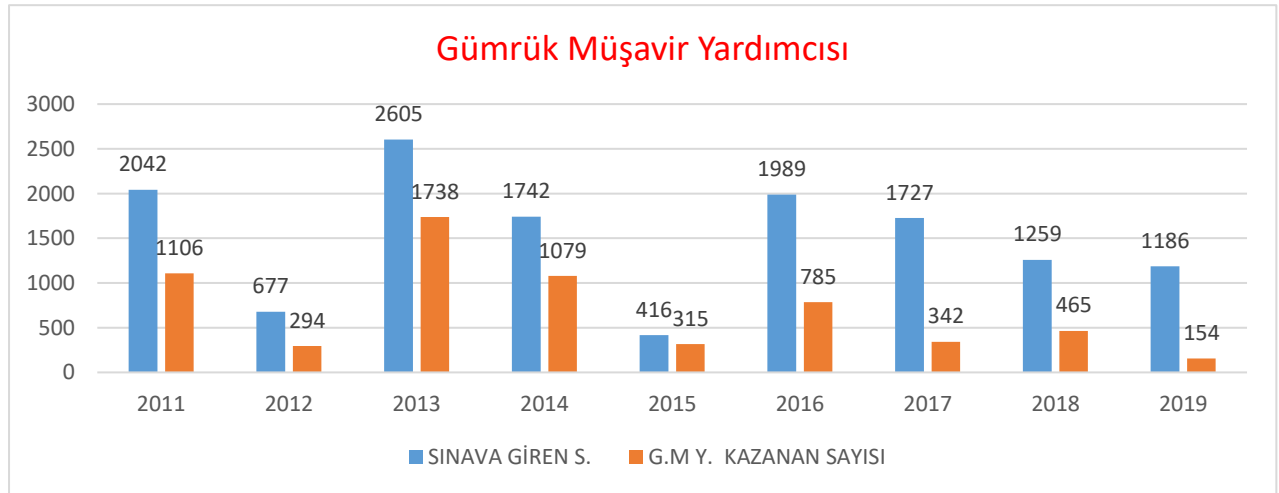
belirlenmiş alanlarda lisans mezunu olma şartları için verilen geçiş süreci 31.12.2019 itibarıyla sona erdiğinden şartları taşımayan yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerinin yetki belgelerinin iptal edilmesi işlemleri gerçekleştirilmiş ve şartları taşıyan ve sisteme yeni girmek isteyen yaklaşık 300 kişinin yeni yetki belgeleri düzenlenerek sahiplerine teslim edilmiştir.

Gümrük Müşavirliği sınavları her yıl düzenli olarak sınavlar yapılmakta olup, başarılı olan Gümrük Müşavir ve Gümrük Müşavir yardımcılarına izin belgeleri düzenlenerek verilmektedir.

Grafik 8: Gümrük Müşaviri Verileri

Grafik 9: Gümrük Müşavir Yardımcısı Verileri

Ayrıca gümrük idarelerinde gümrük müşavirleri aracılığıyla iş ve işlem yaptırmak isteyen kişilerin gümrük müşavirlerine kolayca ulaşabilmesi amacıyla Genel Müdürlüğümüzün web sayfasında “Gümrük Müşavirlerine Nasıl Ulaşıyorum?” başlıklı bir uygulama konulmuş, böylece ilgilenenlerin isim soyisim, şehir bazında gümrük müşavirlerine ulaşma imkânı sağlanmıştır.

2019 Yılı içerisinde üç defa “Merkez Disiplin Kurulu” ve iki defa “Yüksek Disiplin Kurulu” toplantıları gerçekleştirilerek Yetkilendirilmiş Gümrük Müşaviri, Gümrük Müşavirlerine ve Gümrük Müşavir Yardımcılarına ilişkin toplam 83 dosya karara bağlanmıştır.

Tasfiyelik Hale Gelen Eşyanın İmhasına Yönelik Çalışmalar: 2019 yılı içerisinde imha kararı alınan eşya türleri ve değerleri aşağıdaki tabloda belirtilmektedir.

Tablo 38:2019 Yılı İçerisinde İmha Edilen Eşya Değeri

İMHA EDİLEN EŞYA DEĞERİ (TL)	Tütün ve Tütün Mamulleri	Alkollü İçkiler	Diğer Eşya	TOPLAM
	113.883.596	6.846.493	27.954.858	148.685.948

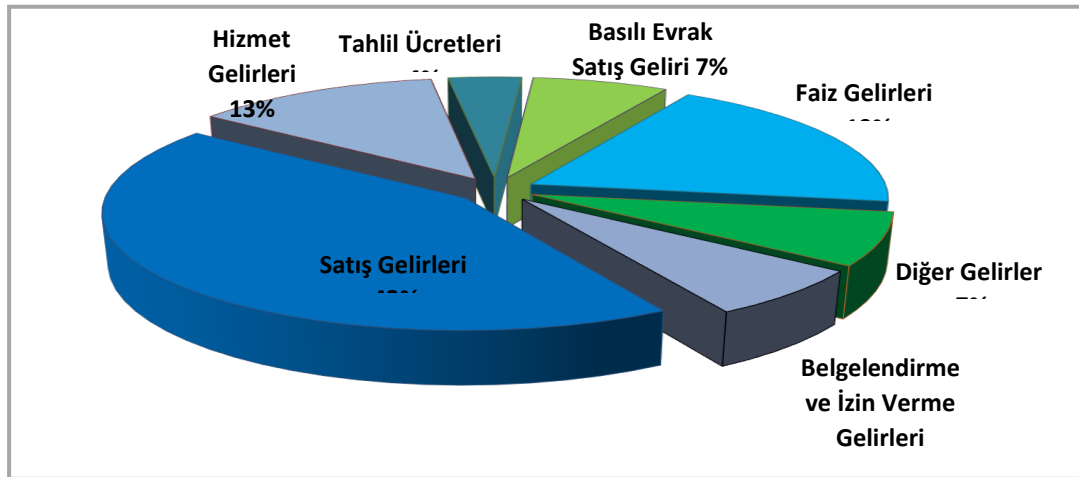
Kaçakçılıkla etkin mücadele edilmesi kapsamında 5607 sayılı Kanunda getirilen düzenlemeler çerçevesinde güvenlik birimlerince el konulan kaçak tütün ve tütün mamulleri ile alkollü içkilerin anında bu birimlerce gerçekleştirilen imha işlemlerine ait giderler ile eşya/araçlara ilişkin taşıma, muhafaza gibi yapılan giderler Bakanlığımız döner sermaye bütçesinden karşılanmaktadır.

Döner Sermaye İşletmesinin Gelir ve Giderleri: 2019 yılında döner sermaye işletmesinin faaliyetlerinden toplam 367.514.649 TL safi gelir elde edilmiştir.

Tablo 39:Döner Sermaye İşletmesinin 2018 ve 2019 Yılları Türlerine Göre Gelirleri

Gelir Türü	2019 Yılı Gelirleri (TL)	2018 Yılı Gelirleri (TL)
Satış Gelirleri	151.288.700	91.554.476
Hizmet Gelirleri	43.394.413	30.780.097
Tahlil Ücretleri	12.893.696	12.369.298
Basılı Evrak Satış Geliri	23.843.777	27.045.752
Faiz Gelirleri	65.991.026	31.476.530
Belgelendirme ve İzin Verme Gelirleri	45.589.758	43.499.662
Diğer Gelirler	25.735.672	2.846.007
Satıştan İadeler (-)	-1.222.393	-950.173
Toplam Gelirler	367.514.649	238.621.649

Grafik 10:2019 Yılı Safi Gelirlerin Türlerine Göre Dağılımı

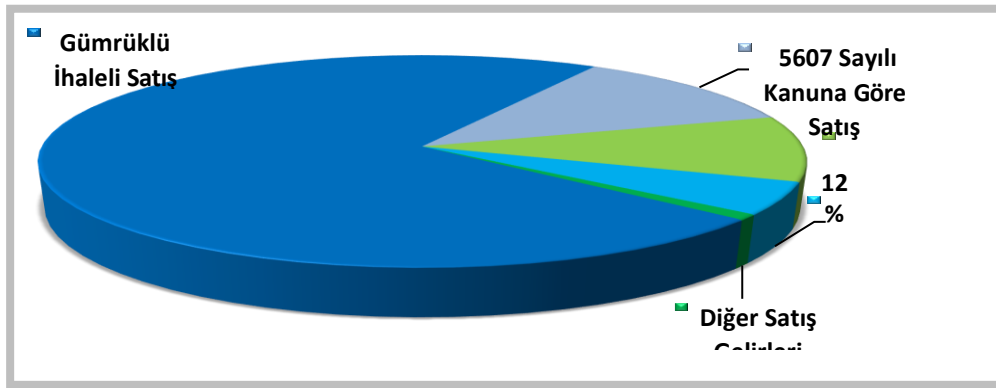
2019 yılında 151.288.700 TL satış geliri elde edilmiştir. Aşağıdaki tabloda 2018 ve 2019 yılı safi satış gelirlerinin kalemlere göre dağılımı gösterilmiştir. Grafikte ise 2019 satış gelirlerinin kalemlere göre yüzde dağılımı verilmiştir.

Tablo 40:2018 ve 2019 Yılları Satış Gelirleri

TÜRLERİNE GÖRE SATIŞ GELİRLERİ	2019	2018
Gümrüklü Eşyanın İhale İle Satışı	109.049.248	58.502.727
Eşya	39.135.653	23.786.444
Araç	69.913.595	34.716.283
5607 Sayılı Kanuna Göre Satış	17.728.678	13.922.177
Eşya	15.439.379	5.865.665
Araç	2.289.299	8.056.512
Perakende Satış Gelirleri	15.058.877	10.882.732
Perakende Satış Gelirleri	15.037.942	10.882.732
Satılmak Üzere Satın Alınan Mallar	20.935	0
Eşyanın CIF Bedelinin %1 Gelirleri	8.150.812	7.822.719
Diğer Satış Gelirleri	1.301.085	424.121
TOPLAM	151.288.700	91.554.476

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Grafik 11:2019 Yılı Satış Gelirlerinin Dağılımı

2019 yılında 7.627 adet araç 4.315 grup eşyanın satışı yapılarak yaklaşık 374 milyon TL hasılat elde edilmiştir. Aşağıdaki tablo'da 2015-2019 yılları arasındaki toplam araç satış bilgileri ve toplam eşya satış bilgileri yer almaktadır.

Tablo 41:2015-2019 Yılları Toplam Araç ve Eşya Satışları (2019 verilerine sadece e-ihale verileri dâhil edilmiştir.)

Yıllar	Araç Satışları			Eşya Satışları		
	Satılan Araç Sayısı	Araç Başına Ortalama Hasılat (TL/Adet)	Satış Hasılatı (TL)	Satılan Eşya Grup Sayısı	Grup Başına Hasılat (TL)	Satış Hasılatı (TL)
2015	4.233	15.554	65.842.000	5.516	7.716	42.535.689
2016	6.373	18.441	117.528.248	4.147	11.476	47.591.571
2017	5.273	24.885	131.144.117	3.976	17.268	68.657.924
2018	4.449	29.776	132.476.076	3.823	19.841	75.852.805
2019	7.627	35.576	271.343.995	4.315	23.469	101.272.887

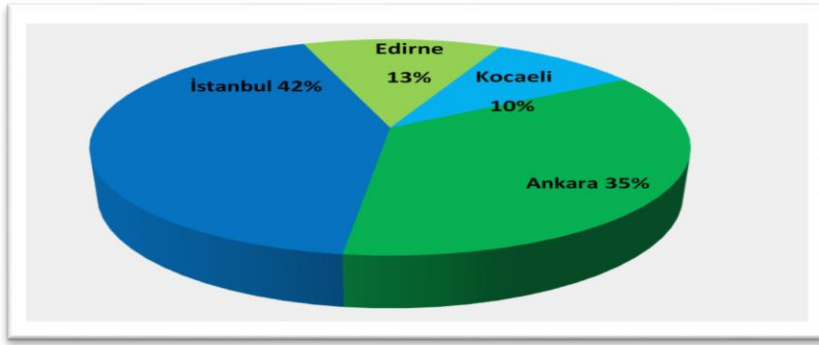
Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Aşağıdaki tabloda, 2018 ve 2019 yıllarında perakende satışlardan elde edilen safi gelir; grafikte, 2019 yılı safi perakende satış gelirlerinin İşletme Müdürlüklerine göre dağılımı gösterilmiştir.

Tablo 42:2018 ve 2019 Yılları Perakende Satış Gelirleri

İşletme Müdürlüğü	2019	2018
Ergazi	5.358.917	3.840.096
Erenköy	6.357.133	4.604.037
Edirne	1.914.988	1.238.434
Kocaeli	1.428.559	1.200.165
TOPLAM	15.059.897	10.882.732

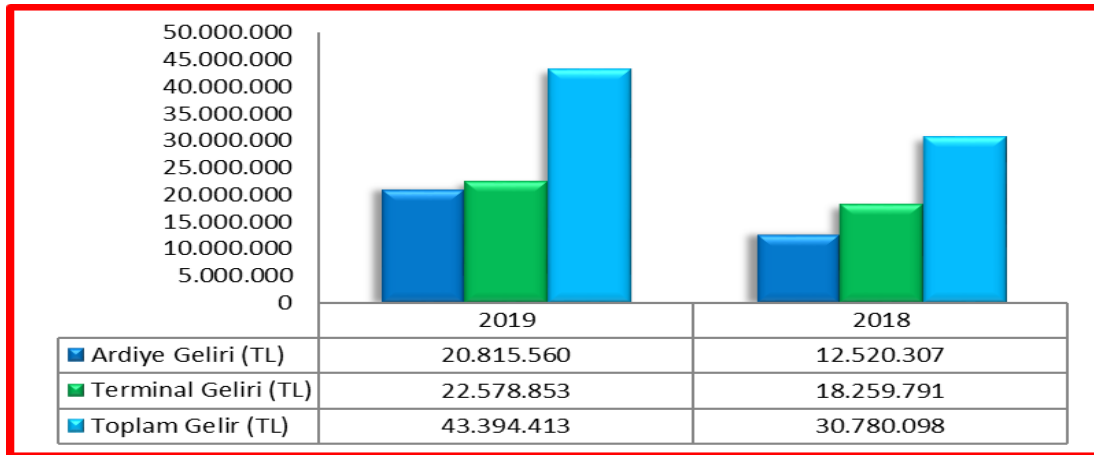
Grafik 12:2019 Yılı Perakende Satış Gelirlerinin Dağılımı

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

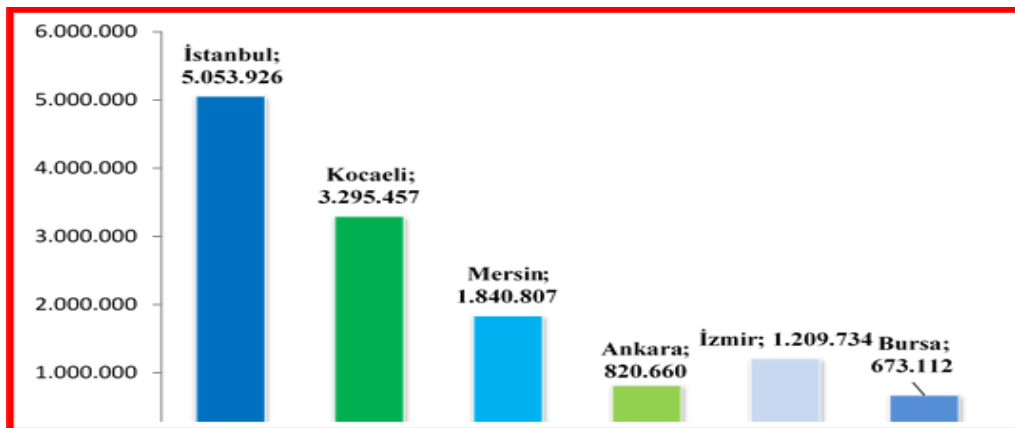
Geçici depolama yeri ve antrepo işletmeciliğinden elde edilen safi gelir 2019 yılında 20.815.560 TL ardiye geliri ve 22.578.853 TL terminal geliri olmak üzere toplam 43.394.413 TL olmuştur. Ardiye gelirlerine, satışlardan elde edilen %15'lik ardiye hizmet geliri de dâhildir.

Grafik 13:2018 ve 2019 Yılları Geçici Depolama Yeri ve Antrepo İşletmeciliğinden Elde Edilen Gelirler

2019 yılında, laboratuvar tahlil ücretlerinden toplam 12.857,726 TL gelir elde edilmiştir.

Grafik 14:2019 Yılı Tahlil Ücretlerinin Dağılımı (TL)

Basılı Evrak Satış Gelir ve Giderleri: 2019 yılında 4.903.900 adet belge bastırılmış, Belge satışlarından 23.834.974 TL safi gelir elde edilmiştir. Basılı evrak satış gelirleri, toplam gelirlerin yaklaşık % 6,5'sini oluşturmaktadır. 2019 yılında 65.991.026 TL faiz geliri elde edilmiştir. Döner Sermaye İşletmesinin diğer gelirleri, özel yolla tasfiye geliri, kira geliri, güvence geliri ve bunların dışında kalan gelirlerden oluşmaktadır. 2019 yılında diğer gelirler kapsamında 25.735.672 TL gelir elde edilmiştir.

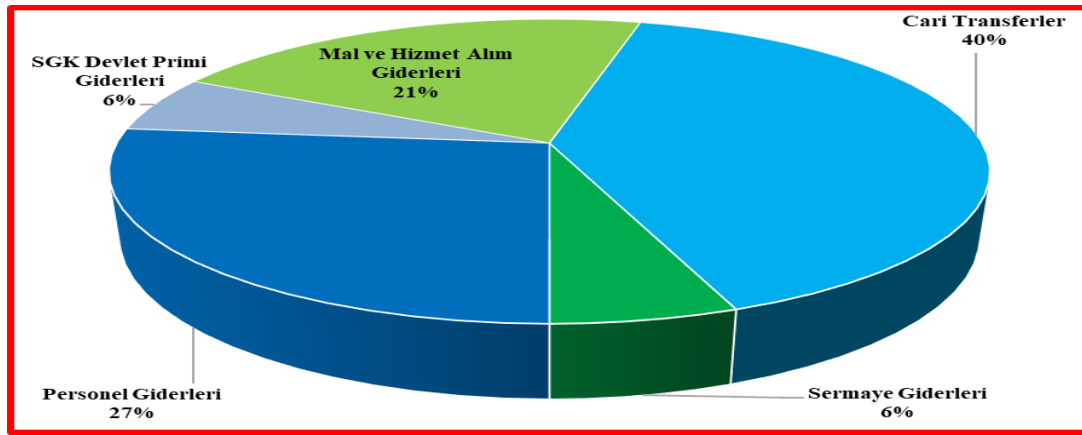
Döner Sermaye İşletmesinin Giderleri: Döner Sermaye İşletmesinin 2019 yılı bütçe giderleri 150.326.178TL olarak gerçekleşmiştir. Aşağıdaki tablo ve grafikte Döner Sermaye İşletmesinin 2019 yılı giderlerinin kalemlere göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 43:2019 Yılı Döner Sermaye İşletmesinin Giderleri (TL)

GİDER TÜRÜ	2019
Personel Giderleri (830.01)	39.948.852
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri (830.02)	8.913.233
Mal ve Hizmet Giderleri (830.03)	32.297.863
Cari Transferler (830.05)	60.448.760
Sermaye Giderleri (830.06)	8.717.470
TOPLAM	150.326.178

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Grafik 15:2019 Yılı Döner Sermaye İşletmesinin Giderlerinin Dağılımı

Döner Sermaye İşletmesinin Hazineye Katkısı

-Döner Sermaye İşletmesinin Bilanço Kar-Zarar Durumu ve Hazineye Aktarılabacak Tutar: 2019 yılında, Döner Sermaye İşletmesinin gayrisafi geliri 593.502.896, safi geliri 367.514.649 TL olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılı net karı (bilanço karı), 172.788.903 TL olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 44: Döner Sermaye İşletmesince Elde Edilen Net Kar ve Hazineye Aktarılabacak Tutar

GAYRİSAFİ GELİR TUTARI (TL)	593.502.896
Emaneten Tahsil Edilen Vergi, Tellaliye, Bandrol (-)	167.009.187
Eşya Satışından Hazine Emanetine Gönderilen Tutar (-)	46.602.148
Ardıye Ücretlerinden Özel Antrepolara Gönderilen (-)	12.376.912

Döner Sermaye Bütçe Gelirleri	367.514.649
Döner Sermaye Bütçe Giderleri (-)	150.326.178
Faaliyet Karı	217.188.471
Ayrılan Kıdem Tazminatı Karşılıkları	2.661.916
Kurumlar Vergisi Matrahı	200.669.188
Kurumlar Vergisi	44.399.568
Net Kar (Faaliyet Karı-Kurumlar Vergisi)	172.788.903
Hazineye Aktarılabacak Tutar	172.788.903

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

-Döner Sermaye İşletmesinin Tahsil Ettiği ve/veya Hazine ve Diğer Kamu Kurumlarına Ödediği Mali Yükümlülükler: 2019 yılında, Döner Sermaye İşletmesinin tahsil ettiği ve Hazine'ye ve diğer kamu kurumlarına ödediği mali yükümlülükler 522.926.507 TL olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 45: Döner Sermaye İşletmesinin Tahsil Ettiği ve Hazine ve Diğer Kamu Kurumlarına Ödediği Mali Yükümlülükler

ÖDENEN MALİ YÜKÜMLÜLÜKLER (TL)	
Tahsil edilen KDV, ÖTV, Damga Vergisi	167.009.187
Tahsil edilen Gümrük Vergisi	12.074.217
TRT'ye Ödenen Bandrol (3093 sayılı Kanunun 4/a Maddesi)	889.472
Kaçak Eşya Satışından Hazine Emanetine Gönderilen Tutar	46.602.148
Kaynağından Yapılan SGK Kesintisi+Alınan Gelir Vergisi+ Damga Vergisi+Diğer Yükümlülükler	20.322.245
Peşin Gelir+SHÇEK Payı (2828 s. Kanunun 18. Md. Brüt Hasılatın %1'i) (29.423.310 + 1.961.554)	58.840.767
Kurumlar Vergisi	44.399.568
Kardan Hazineye Aktarılabacak Tutar	172.788.903
TOPLAM	522.926.507

Mevzuat Değişikliklerine İlişkin Bilgiler:

- 24.10.2019 tarihli ve 7190 sayılı "Gümrük Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ile tasfiye işlemlerine yönelik olarak Gümrük Kanununun 179 ve 180 inci maddelerinde değişiklik yapılmıştır. Bu doğrultuda, 31.12.2019 tarihli ve 30995 sayılı (4. Mükerrer) Resmî Gazete'de yayımlanan "Tasfiye Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile gerekli alt mevzuat düzenlemeleri de yapılmıştır.
- 07.11.2019 tarihli, 30941 sayılı Resmi Gazetede 24.10.2019 tarihli, 7190 sayılı Gümrük Kanunu ve Bazı Kanunlarda değişiklik yapan Kanun yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Kanunda gümrük müşavirlerinin niteliklerinin artırılması ve tedbir mahiyetinde izin belgelerine el konulması konularını içeren iki madde bulunmaktadır.
- Söz konusu Kanunun yürürlüğe girmesi dolayısıyla 2019/6 sayılı Genelge yayımlanmış ve 2000/57 sayılı Genelge yürürlükten kaldırılmıştır.
- 2020 Yılı Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği ve Gümrük Müşaviri Asgari Ücret Tarifesine ilişkin Tebliğ yapılan hazırlık çalışmaları sonrasında 31.12.2019 tarihli 30995 sayılı 4'üncü Mükerrer Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

- 18.05.2019 tarihli ve 30778 sayılı Resmi Gazete’de Ticaret Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği’ yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yönetmelik ile Ticaret Bakanlığı Döner Sermaye İşletmelerinin faaliyet alanlarına, çalışma usul ve esaslarına, gelir kaynaklarına, giderlerine, bütçesine, idari ve mali işlemlerine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.
- 2019/3 Sayılı Döner Sermaye Bütçesinden Yapılacak Harcamalar Genelgesi düzenlenmiştir.
- 2019/4 Sayılı Gümrük Laboratuvar İşlemleri’ne ilişkin Genelge yayınlanmış ve söz konusu Genelge ile 2013/1 Sayılı Genelgede değişiklik yapılmıştır.
- 2019/5 Sayılı Genelge ile 2018/1 Sayılı Genelge’de değişiklik yapılmıştır.

İstatistik, Analiz ve Değerlendirme İşlemleri:

İstatistiki Bilgi Talepleri: Gümrük işlemleri tamamlanarak Bakanlığımız veri ambarına aktarılan ihracat ve ithalat işlemlerine ilişkin ham veriler üzerinden, gerek Bakanlığımız, gerekse çeşitli kurum ve kuruluşlardan gelen istatistikî bilgi talepleri karşılanmıştır.

Aylık Dış Ticaret, Ticaret, Esnaf ve Kooperatif Veri Bülteni: 2019 yılı itibariyle, dış ticaret istatistikleri hem Genel Ticaret Sistemine göre, hem de Özel Ticaret Sistemine göre analiz edilerek açıklanmaktadır. Bu kapsamda, resmi olmayan geçici dış ticaret verilerini içeren “Aylık Dış Ticaret, Ticaret, Esnaf ve Kooperatif Veri Bülteni” referans ayı takip eden ayın ikinci iş gününde Bakanlığımız resmi internet sayfası ve intranette yayımlanmıştır. Ayrıca, “Dış Ticaret İstatistikleri Haber Bülteni” her ayın 10’unda elektronik ortamda Makama sunulmuştur.

Bakanlık İstatistikleri: Dış ticaret, iç ticaret, tasfiye, kaçakçılıkla mücadele gibi Bakanlığımız faaliyet alanına giren konularda, tüm vatandaşlarımızın yararlanabilmesi amacıyla, web ve portal sayfasında “İstatistik” başlığı altında güncel istatistikler yayımlanmıştır.

Protokol Çalışmaları: 2019 yılında toplam 16 adet Veri Paylaşım Protokolü imzalanmıştır.

1.3.7.6.1.2. Risk Yönetimi, Tasfiye ve Döner Sermaye Alanındaki Projeler ve Diğer Hususlar

Risk Analizinin Teknik Alt Yapısının Güçlendirilmesi Projesi: Bakanlığımızın sahip olduğu yüksek ölçekli verinin, en verimli ve modern yöntemlerle analiz edilmesi, farklı kaynaklardaki veriye aynı anda erişimin sağlanması, yüksek ölçekli verinin analiz edilerek, gerçek zamanlı bir şekilde daha riskli alanlara yoğunlaşılması, risk analizleri çalışmalarında istatistiki yöntemler ve algoritmalar ile modelleme, raporlama gibi ileri tekniklerin kullanılması amaçları doğrultusunda başlanılan “Risk Analizlerinde Bütünleşik Veri Analitiği Çözümü Projesi” çalışmalarına 2019 yılında hız kesmeden devam etmiş ve çalışmalarda son aşamaya gelinmiştir.

Proje kapsamında 2019 gerçekleştirilen işlemler şu şekildedir:

- Bakanlığımız ilgili verisinin sürece dâhil edilmesi ve gerekli teknik çalışmaların tamamlanmasıyla birlikte farklı kaynaklardaki veriye aynı anda erişimin sağlanması gerçekleştirilmiş ve risk analizleri çalışmalarına geniş bir kabiliyet alanı sağlanmıştır.
- Risk Analizleri çalışmalarında istatistiki yöntemler ve algoritmalar ile modelleme, raporlama gibi ileri tekniklerin kullanımı sağlanmıştır.
- Risk analizleri çalışmalarında puanlama sisteminin kullanılmasına ilişkin altyapı

oluşturulmuş ve risk puanlama sistemine geçilmiştir.

- Risk analiz çalışmaları kapsamında kullanılması öngörülen ilgili verilerin temini sonrasında, analiz işlemleri öncesinde çeşitli veri setleri üzerinde veri kalitesi çalışmaları yapılmıştır.
- Risk analizi çalışmalarının sonuçlarına göre kontrol türü belirlemesinin gerçekleştirildiği modüller olan Hızlı Kargo (ETGB), Özet beyan, Detaylı Beyan (TCGB), NCTS, TIR ve Kara Kapıları modüllerinde olmak üzere, her bir modül özelinde kapsamlı analiz çalışmaları gerçekleştirilmiştir.
- Tahmine dayalı modeller oluşturulmuş, başarı oranına göre sisteme entegre edilmiştir.
- Risk analizi ve bütünleşik veri analitiği alanında uluslararası tecrübeden ve en iyi ülke uygulamalarından (know-how) yararlanılarak çeşitli kurallar/modeller oluşturulmuştur.
- Mevcut risk analizi sisteminde yer alan risk profilleri analiz edilerek, aktarılması uygun olan profiller daha etkin ve verimli bir formatta proje kapsamına dâhil edilmiştir.
- Çeşitli eğitim ve çalıştaylar düzenlenerek proje kapsamında gerçekleştirilen/gerçekleştirilecek işlemler değerlendirilmiş ve bilgi paylaşımında bulunulmuştur.
- Dış Ticarete Anomali Tespiti Sistemi hazırlanmış ve geliştirme çalışmaları yapılmıştır.

Bu çalışmalar sonucunda, 2019 yılı Aralık ayı itibariyle hızlı kargo ve Özet Beyan modülü için tamamlanan çalışmalar sonucunda yeni proje mevcut sistem ile “eş zamanlı” olarak çalışmakta olup, sisteme geçilmesinin öncesinde yeni projenin işleyişi takip edilmiş ve gerekli çalışmalar (güncelleme/değişiklik) sürdürülmüştür. TCGB ve TIR modülleri risk analizleri süreçlerine ilişkin veri madenciliği kapsamındaki analiz çalışmaları büyük ölçüde tamamlanmış olup, web servis çalışmalarında da sona gelinmiştir. NCTS ve Kara Kapıları modülleri risk analizleri süreçlerine ilişkin veri madenciliği kapsamındaki analiz çalışmaları tamamlanmış olup, teknik altyapı (web servis vb.) çalışmaları sürdürülmüştür.

Dış Ticarete Anomali Tespit Sistemi: Dış ticaret işlemlerinde anomalileri tespit etmek amacıyla; Dış Ticaret Anomali Tespit Sistemi hazırlanmıştır. Bu kapsamda günlük veriler kullanılarak çeşitli formülasyonlarla ülke, firma ve eşya bazında hazırlanan raporlar ile sapmalar tespit edilebilmekte olup, sistem birimlerden belirli personelin kullanımına açılmıştır.

Gümrük Müşavirliği Bilgi Sistemi Programı: Bakanlığımızca kullanılan Gümrük Müşavirliği Bilgi Sistemi programında veri eksikliklerinin giderilmesi, veri standardizasyonun sağlanması ve geliştirilmesi kapsamında Bölge Müdürlüklerinden gelen talepler çerçevesinde revizyon yapılmıştır. Buna ek olarak, gümrük müşavirlerinin Bakanlığımıza yapmak zorunda oldukları bildirimlerin dijital ortamda daha hızlı ve kolay bir şekilde gerçekleştirilmesine yönelik olarak Gümrük Müşavirleri Dernekleriyle ortak bir çalışma başlatılmıştır. Ayrıca Bakanlığımızca yayımlanan 1 Sıra No’ lu Elektronik Tebligat Sistemi Genel Tebliği uyarınca yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri ve gümrük müşavirlerinin e-tebligat sistemine geçmelerine ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

Bakanlığımızca İşletilen Ambarların Standartlarının Belirlenmesi: 2019 yılında III. 100 Günlük İcraat Programı kapsamında “Bakanlığımızca İşletilen Ambarların Standartlarının Belirlenmesi ve Modernizasyon Modelinin Hazırlanması Projesi” tamamlanmıştır. 2020 yılında fazla halinde uygulamaya alınacaktır.

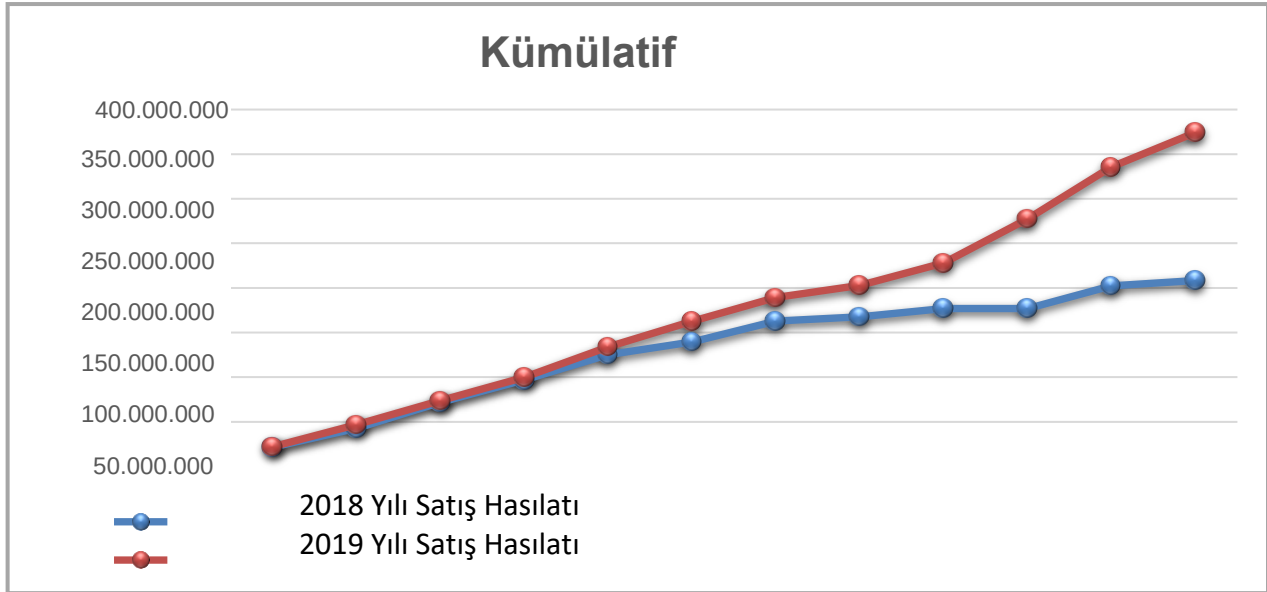
Tasfiye Yönetim Sistemi (TYS): 4458 sayılı Gümrük Kanunu ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu uyarınca tasfiyelik hale gelmiş olan eşyanın tasfiyesine yönelik işlemler, gümrük denetimine tabi her türlü eşya ile kaçak veya kaçak zannı ile yakalanan eşya ve araç için gümrüklü yer ve sahalarda veya diğer yerlerde yapılan işlemler ile gümrük idarelerinin denetimi altındaki alanlarda yükleme, boşaltma, nakliye, ambarlama, tartım ve benzeri hizmetlerle ilgili yapılan işlemlere ilişkin yazılımlar güncellenmiş ve uygulamaya alınmıştır.

Tasfiye Yönetim Sisteminde (TYS) yapılan çalışma ile Bakanlığımız ambarları dışındaki yerlere teslim edilen araç ve eşyanın takibinin yapılabilmesini teminen TYS’de her bir Gümrük Müdürlüğüne yedimlerindeki araçların kaydının yapılması için ambar kodu tanımlanmış olup, söz konusu araçların giriş/çıkış işlemleri ile takip ve kontrolü bu sistem üzerinden yapılacaktır.

E-ihale Sistemi: Bakanlığımızın tüm iş ve işlemlerinin standardize edilmesi, şeffaflık ve takip edilebilirliğin sağlanması, gümrükler başta olmak üzere hizmet verilen tüm alanlarda elektronik ortamın üstünlüğünden faydalanılması ilkeleri doğrultusunda, coğrafi kısıtları ortadan kaldırarak farklı yerlerdeki ihalelere internet üzerinden teklif verilmesini sağlamak, ihalelere katılımı ve dolayısıyla rekabeti artırmak, eşyanın tasfiyesini hızlandırmak amacıyla e-ihale uygulamasına geçilmiştir. E-ihale uygulaması Orta Anadolu Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü bağlantısı Ergazi Tasfiye İşletme Müdürlüğünde başlamış olup, hâlihazırda işletme müdürlüklerinin tamamında e-ihale sistemi kullanılmaktadır. Ayrıca, 16.10.2018 tarihli ve 30567 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tasfiye Genel Tebliği (Elektronik İhale Seri No: 1)’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Elektronik İhale Seri No: 2) ile e-ihale sisteminde kapalı teklif yönteminin yanı sıra açık teklif yöntemi uygulamasına da geçilmiş, teminat miktarı, ihale gün sayısı ve saatleri, sisteme araçların fotoğraflarının yanında videolarının da eklenmesi gibi konularda değişikliğe gidilmiştir. E-ihale uygulamasında, 2019 yılı ihale sayısı geçen yıla göre 2 kat artmış, yıl içerisinde toplam 26.385 adet ihale yapılması sağlanmıştır. Söz konusu ihalelerden elde edilen satış hasılatı ise aynı dönemde % 80 oranında artmış ve 374 milyon TL olmuştur. 2019 yılının ilk altı ayında bir önceki yıla göre satış gelirlerindeki artış % 16 düzeyinde olurken ikinci altı aydaki hasılat 2018 yılına göre 3,5 katına ulaşmıştır. 2019 yılı sonu itibarıyla hâlihazırda yaklaşık 755 bin kişi e- ihale sistemine üye olarak kayıtlı bulunmaktadır.

Grafik 16:2018-2019 Yılları Kümülatif Hasılat

Müşteri Odaklı Lojistik Bilgi Sistemi: Yeni dünya düzeninde Gümrükler, eşyanın sınır ötesine uzanan yolculuğunun her aşamasını dikkatle izlemek, lojistik süreç içerisinde yer alan tüm unsurları, yani alıcı, gönderici, nakliyecisi, müşavir, komisyoncu, eşyanın gerekli kontrollerini gerçekleştiren diğer tüm kurum ve kuruluşları, eşyanın yolculuğu boyunca onun statüsüne bağlı olarak ortaya çıkan işlem ve kuralları da lojistik zincirin etkinliğini ve güvenliğini sağlayacak şekilde yönetmek zorundadır. Bu kapsamda birçok ülke, hâlihazırda, gümrük işlem sürelerinin

ölçülmesi ile ilgili olarak, yıllık raporlar oluşturup yayımlamaktadır. Bununla birlikte, konuyu basit bir “raporlama” işinden daha ileri bir aşamaya taşıyarak, onu bir tür lojistik yönetim sistemine dönüştüren ülkeler de mevcuttur.

Bakanlığımız da dış ticaret sektörünün ihtiyaçlarını gözeterek, ithalat ve ihracat süreçlerinin takibi ve iyileştirilmesine yönelik Müşteri Odaklı Lojistik Bilgi Sistemi (MOLBİS) isimli projeyi yürütmektedir. Proje 2016 yılında başlatılmıştır. 3 temel hedeften oluşmaktadır:

- İthalat ve ihracat işlemlerinin anlık takibi (GET-APP)
- İthalat ve ihracat sürelerinin dönemsel ölçümü ve tahmin (SHIP)
- Süreçlerdeki aksaklıklarının giderilmesine destek (SÜREÇ İYİLEŞTİRME)

MOLBİS’ten şu faydalar beklenmektedir:

- Süreçlerin kontrol ve denetimini kolaylaştırmak.
- Gümrük idaresinin veya mükellefin süreçlerdeki aksaklıklara müdahale etmesine destek sağlamak.
- Sürelerin öngörülebilirliğini artırmak.
- “Hızlı, makul maliyetli ve kaliteli hizmet”in sunulduğu bir ticaret ortamının oluşturulmasını desteklemek.
- Gümrük idaresindeki analitik çalışma yöntemlerinin geliştirilmesine katkı sağlamak.

“Anlık takip” hedefi kapsamında, ithalat ve ihracat süreçlerine ilişkin doğru ve anlık bilginin, direkt, anlaşılır ve kolay bir şekilde Gümrük idaresine ve mükellefe verilmesi hedeflenmiştir. Bu hedef, GET-APP isimli uygulamanın yazılması ile tamamlanmıştır. 2017 yılından itibaren kullanıcılar GET-APP üzerinden eşyasını izleyebilmektedir.

2019 yılında;

- GET-APP uygulaması üzerinden sunulan bilgiler artırılmış (ikinci versiyon),
- GET-APP uygulaması gümrük müşavirlerine ve taşıyıcılara açılmış,
- Bursa, İstanbul ve İzmit Dış Ticaret ve Bölge Müdürlüklerinde, dış ticaret erbabı ve Ticaret Bakanlığı personeline GET-APP tanıtılmış,
- GET-APP ile ilgili firmalara telefon, mail, e-dilekçe yolları ile teknik destek verilmiş,
- Sanal Ticaret Akademisinde kullanılmak üzere GET-APP eğitim kılavuzu tasarlanmıştır.

“Dönemsel ölçüm ve tahmin” hedefi kapsamında, veri madenciliği yöntemleri de kullanılarak;

- İthalat ve ihracat ortalama sürelerini grafik ve tablolar ile sunan gösterge paneli (SHIP),
- İthalatçıların ve ihracatçıların yeni başlattıkları işlemler için tahmini tamamlanma sürelerini içeren bir modül,
- Gümrük idarecileri için yeni başlatılan ithalat/ihracat işlemleri için tahmini tamamlanma sürelerini içeren bir modül hazırlanmıştır.

2019 yılında;

- GET-APP üzerinden kullanıcılarına tahmini süreler sunulmaya başlanmış,
- SHIP programı Dış Ticaret Bölge Müdürlüklerine ve Bakanlığımız Merkez Birimlerine açılmış,

- SHIP programı Bursa, İstanbul ve İzmit Dış Ticaret ve Bölge Müdürlüklerinde tanıtılmıştır.
- “Süreç iyileştirme” kapsamında, anlık takip ve dönemsel ölçüm sonuçlarından faydalanarak, gümrük süreçlerindeki aksaklıkların tespiti hedeflenmekte olup 2019 yılında Süreç iyileştirme sistemine yönelik bir yönerge taslağı oluşturulmuştur.

1.3.7.7. Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırımlar ve Hizmet Sektörleri Hizmetleri

1.3.7.7.1. Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırımlar ve Hizmet Sektörleri Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetler, Projeler ve Diğer Hususlar

1.3.7.7.1.1. Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırımlar ve Hizmet Sektörleri Hizmetleri Kapsamındaki Faaliyetler

Türkiye’nin dış ticaretinde önemli bir yere sahip olan serbest bölgelerimizin bugüne kadar, gerek bulundukları il ve bölgeye ve gerekse ülkemizin ekonomi ve dış ticaretine; ihracat ve istihdamın artırılması, yabancı sermayenin çekilmesi, kamu gelirlerinin artırılması ve sektörel kümelenme oluşturulması gibi konularda önemli katkıları olmuştur. İmalat sanayi başta olmak üzere serbest bölge firmalarının ülke istihdamına katkısı ise düzenli olarak artmaktadır. Serbest bölgelerimiz konumlarıyla, gelişmiş alt ve üst yapılarıyla, yetişmiş işgücü ve saha tecrübesine sahip işletici şirketleri ile ulusal ve uluslararası tüm firmalar için birer çekim merkezi olma kapasitesindedir. Serbest bölgelerimizin değişen koşullara hızla uyum sağlayabilmesi ve bu çerçevede yeni fırsatlar sunulabilmesi amacıyla gerekli çalışmalar yürütülmektedir.

Ülkemiz, son yıllarda hizmet ticaretinde gözlemlenen gelişmeleri yakından takip etmekte ve aktif politikalar uygulamaktadır. Bu çerçevede, hizmet ihracatında yakaladığımız başarının sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulmasını sağlamak üzere Bakanlığımız tarafından 2011 yılından itibaren hizmet sektörlerine yönelik kapsamlı destekler içeren devlet yardımı programları uygulamaya konulmuştur.

Ülkemizde döviz kazandırıcı hizmetler arasında hâlihazırda en gelişmiş sektör yurtdışı müteahhitlik hizmetleri sektörüdür. Sektör, ülkemizin yetişmiş insan gücü, teknik birikimi ve teknolojiye adaptasyonu, iş deneyimi ve disiplini, coğrafi konumu, bölge ülkeleri ile siyasi ve kültürel yakınlığı gibi avantajlarının kullanılması ve kamu kuruluşları ile özel sektör arasındaki koordinasyon, işbirliği ve ortak hareket etme bilincinin sağlam bir şekilde yerleştirilmesini sağlayarak pek çok proje üstlenmiş olup; ödemeler dengesi, istihdam, ihracat, teknoloji transferi ve dışa açılma süreci konularında ülke ekonomisine doğrudan ve dolaylı olarak birçok katkı sağlamaktadır.

Bakanlığımız tarafından belirlenen ihracat hedeflerine süratle ulaşmak ve dış pazarlarda kalıcı ve sürdürülebilir bir yapıyı tesis etmek amacıyla lojistik sektörüne özel önem verilmektedir. İhracatımıza konu ürünlerin dış pazarlara hızlı, ekonomik ve güvenli bir şekilde ulaştırılmasını sağlayacak lojistik altyapısının kurulması ve Türkiye’nin kuzey-güney, doğu-batı ekseninde önemli bir lojistik üs olmasının sağlanması en önemli hedeftir. Bu çerçevede, hedef ülkelere yönelik ihracatımızda alternatif güzergâhların tespiti, yurt içi ve yurt dışı lojistik merkezler kurulması, paydaşlarla işbirliği çalışmaları kesintisiz olarak devam etmektedir.

Serbest Bölgelere Yönelik Faaliyetler: Faaliyette bulunan 18 serbest bölgemizin yıllık toplam ticaret hacmi, 2019 yılı sonu itibarıyla 19,7 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Serbest bölgelerin 2019 Ocak-Aralık döneminde üretim ve ihracat odaklı dönüşümünü devam ettirilmiş, serbest bölgelerden yapılan ihracat 2018 yılında toplam satışların %68'ini oluştururken, 2019 yılında %70'ini oluşturmuştur. 2019 yılında serbest bölgelerden yurtiçine yapılan ithalat %19 oranında azalmış ve serbest bölgelerin üretim ve ihracat hedefli yapısı pekiştirilmiştir. Serbest bölgeler ticaret hacmi içinde ilk sıralarda sırasıyla Ege, Mersin, Avrupa, İstanbul Endüstri ve Ticaret, Bursa, İstanbul Trakya ve Adana Yumurtalık Serbest Bölgeleri yer almaktadır.

Tablo 46:Serbest Bölge Verilerine İlişkin Tablolar

Yönlere Göre Bölge Ticaret Hacimleri (1.000 \$)

SERBEST BÖLGE	Türkiye'den Bölgeye	Bölgeden Türkiye'ye	Yurtdışından Bölgeye	Bölgeden Yurtdışına	TOPLAM
ADANA YUMURTALIK	56.000	389.569	498.043	222.886	1.166.498
İSTANBUL AHL	44.852	183.900	233.119	140.631	602.503
ANTALYA	88.899	55.480	253.190	380.086	777.655
AVRUPA	184.987	487.218	681.018	771.614	2.124.837
BURSA	251.924	188.931	509.424	951.206	1.901.484
DENİZLİ	3.062	12.401	18.595	3.814	37.873
EGE	477.845	377.130	1.132.424	2.163.868	4.151.267
GAZİANTEP	15.872	8.421	23.098	37.358	84.749
KAYSERİ	270.787	177.916	120.057	399.932	968.692
KOCAELİ	214.334	211.329	158.054	171.323	755.039
MERSİN	461.411	446.185	821.665	1.072.602	2.801.862
RİZE	0	0	0	0	0
SAMSUN	7.826	21.213	44.335	34.872	108.245
TRABZON	81	1.629	7.711	8.255	17.677
TÜBİTAK MARMARA	959	30.278	1.188	35.378	67.803
İSTANBUL ENDÜSTRİ VE TİCARET	339.594	441.008	558.410	738.796	2.077.808
İSTANBUL TRAKYA	188.759	222.822	349.045	531.989	1.292.615
İZMİR	58.291	124.061	223.539	313.460	719.350
TOPLAM	2.665.482	3.379.491	5.632.914	7.978.070	19.655.957

Tablo 47: Serbest Bölgelerde Faaliyet Gösteren Firma Sayısı

BÖLGELER	Yerli	Yabancı	Toplam
Ege	88	76	164
Bursa	60	28	88
Mersin	298	119	417
Antalya	58	30	88
İstanbul Endüstri ve Ticaret	212	55	267
Kocaeli	13	7	20
TÜBİTAK-MAM Tek.	16	8	24
Avrupa	92	49	141
Kayseri	99	19	118
İzmir	145	24	169
İstanbul Trakya	142	26	168
İstanbul Atatürk Havalimanı	67	49	116
Adana-Yumurtalık	19	8	27
Samsun	18	1	19
Gaziantep	12	3	15
Trabzon	1	4	5
Denizli	18	3	21
Mardin	0	0	0
Rize	2	0	2
Toplam	1.360	509	1.869

2019 yılı sonu itibarıyla serbest bölgelerdeki faaliyet ruhsatı sayısı, 1.070'i alım-satım, 985'i üretim ve 669'u diğer konularda olmak üzere toplam 2.724'tür. Bu faaliyet ruhsatlarının 1.990'ı yerli ve 734'ü yabancı firmalar adına düzenlenmiştir

Tablo 48: Serbest Bölgelerde Faaliyet Ruhsatlarının Dağılımı

RUHSAT TÜRÜ	ÜRETİM		ALIM SATIM		DİĞER		TOPLAM
	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	
Toplam	686	299	774	296	530	139	2.724
Genel Toplam	985		1.070		669		2.724

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Diğer taraftan, 2019 yılı sonu itibarıyla 509'u yabancı olmak üzere, 1.869 serbest bölge kullanıcısı firmanın faaliyet gösterdiği serbest bölgelerde istihdam edilen kişi sayısı önceki yıla göre %4,6 oranında artarak 74.214'e ulaşmıştır.

Tablo 49: 2019 Yılı Serbest Bölgeler İstihdam Verileri

BÖLGELER	İŞÇİ	BÜRO PERSONELİ	DİĞER	TOPLAM
Ege	15.772	3.589	1.046	20.407
Bursa	8.405	1.218	284	9.907
Mersin	7.918	976	2.107	11.001
Antalya	3.646	733	712	5.091
İstanbul Endüstri ve Ticaret	4.718	641	0	5.359
Kocaeli	461	284	1.018	1.763
TÜBİTAK-MAM Tek.	1.203	377	28	1.608
Avrupa	3.772	828	0	4.600
Kayseri	4.070	539	157	4.766
İzmir	2.948	699	197	3.844
İstanbul Trakya	2.268	692	34	2.994
İstanbul Atatürk Havalimanı	500	462	173	1.135
Adana-Yumurtalık	907	104	121	1.132
Samsun	280	30	0	310
Gaziantep	152	50	4	206
Trabzon	0	0	54	54
Denizli	23	9	1	33
Mardin	0	0	0	0
Rize	0	4	0	4
Toplam	57.043	11.235	5.936	74.214

-Serbest Bölgelerimize Yönelik Tanıtım, İşbirliği ve Eğitim Faaliyetleri: Güney Afrika Cumhuriyeti ile serbest bölgeler alanında önümüzdeki dönemde imzalanması planlanan mutabakat zaptı çalışmalarına yönelik olarak, Güney Afrika Cumhuriyeti Ticaret ve Sanayi Bakanlığı Özel Ekonomik Bölgeler Direktörlüğü yetkilileri 17-18.09.2019 tarihlerinde Mersin Serbest Bölgesi'ne bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Kuveyt ile serbest bölgeler alanında MOU imzalanması planlanmakta olup, 09.10.2019 tarihinde Dışişleri Bakanlığı koordinasyonundaki Türkiye-Kuveyt İşbirliği için Ortak Komite (İOK) toplantısı kapsamında Kuveyt tarafı ile metin müzakere edilmiştir. Söz konusu MOU' nun, 2020 yılında düzenlenmesi planlanan KEK toplantısında imzalanması öngörülmektedir.

09.10.2019 tarihinde, Bakü'de düzenlenmiş olan Türk Konseyi VII. Liderler Zirvesine katılım sağlanmış, imzalanması planlanan serbest bölgeler alanında işbirliği Mutabakat Zaptı diğer ülke yetkilileri ile görüşülmüştür. Söz konusu mutabakat zaptının önümüzdeki dönemde imzalanması planlanmaktadır. 12-13 Kasım 2019 tarihlerinde Avustralya Ticaret ve Yatırım Komisyonundan oluşan bir heyet Antalya Serbest Bölgesini ziyaret etmiştir. Heyet Bölgede faaliyet gösteren firmalarda incelemelerde bulunmuştur. Venezuela Miranda Eyaleti Heyeti, 11.12.2019 tarihinde Mersin Serbest Bölgesine bir ziyaret gerçekleştirmiş, bu kapsamda anılan heyete serbest bölgelerde yatırım olanaklarına ilişkin bilgilendirme yapılmıştır.

Dış ticaret ile ilgili konularda gerçekleştirilen tanıtım ve eğitim faaliyetleri kapsamında serbest bölgeler ile ilgili konularda Bakanlığımızca aylık raporlar hazırlanarak Bakanlığımız internet sitesinde yayımlanmakta olup söz konusu raporlar her ay güncellenmektedir.

Diğer ülke yetkilileri tarafından ülkemiz serbest bölgeleri ile diğer ülke serbest bölgeleri arasında işbirliğini geliştirmek amacıyla toplantı düzenlenmesi, serbest bölgelerle ilgili bilgi ve tecrübelerin aktarılmasını sağlayacak çalıştayların organizasyonu, ülkemiz firmaları tarafından yurtdışında serbest bölge ve benzeri yapıların kurulmasına yönelik olarak iletilen koordinasyon ve işbirliği talepleri karşılanmaktadır.

Hizmet İhracatının Desteklenmesine Yönelik Faaliyetler: Bilindiği üzere, yeni gelişen üretim ve tüketim modelleri, teknolojik yenilikler, yeni iş yapma biçimleri ve politikalar, dünya ticaretinde hızlı ve etkili değişikliklere neden olmaktadır. Bu süreçte, hizmet sektöründeki gelişmelerin de çarpıcı biçimde ilerlediği görülmektedir. ITC (Trademap) verilerine göre, 2019 yılının ilk yarısı itibarıyla ise hizmet ihracatı toplam 2,8 trilyon ABD doları seviyesine ulaşmış durumdadır. Ülkemiz de söz konusu gelişmeleri yakından takip etmekte ve aktif politikalar uygulamaktadır. TCMB istatistiklerine göre, 2019'da hizmet ihracatımız 53,7 milyar dolara ulaşarak Cumhuriyet tarihi rekoru kırılmıştır.

2019 yılında hizmet ticareti net fazlamız 31,5 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiş olup, bir önceki yıla göre yaklaşık % 10,6 oranında bir artış kaydedilmiştir. Bu çerçevede, Bakanlığımız mal ihracatının yanı sıra hizmet ihracatında da sürdürülebilir artışın sağlanmasına yönelik tedbirleri alma görevini yürütmektedir. Bunun yanı sıra Bakanlığımız, ilgili kamu ve özel sektör kuruluşlarıyla koordinasyon halinde, hizmet ihracatını arttırmaya yönelik hukuki ve idari tedbirler üzerinde çeşitli çalışmalar yürütmektedir.

Bakan Pekcan: "2019'da 53,7 Milyar Dolar Hizmet İhracatı Geliri Elde Ederek Cumhuriyet Tarihi Rekorunu Kırдық"

Hizmet ihracatımızda sürdürülebilir artışın sağlanmasına yönelik olarak uygulanmakta olan devlet yardımları programı sektörel talepler ve gelişmeler doğrultusunda yenilenmiş ve bahsi

geçen çalışmalar neticesinde iki temel bileşene dayalı bir devlet yardımları sistemi oluşturulmuştur.

Sistemin birinci ayağını oluşturan “Genel Destek Programı” kapsamında sağlık turizmi, bilişim, film, eğitim, yönetim danışmanlığı, gayrimenkul, lojistik ve yayıncılık sektörlerinin yurt dışı pazarlara erişimine ve bu pazarlarda tutundurulmasına yönelik faaliyetlerine değişen oranlarda ve belirlenen üst limitler dâhilinde destek sağlanmaktadır.

Genel Destek Programımız kapsamında 2019 yılında;

- 2653 destek başvurusu sonuçlandırılarak, 140,16 milyon TL destek ödemesi yapılmıştır.
- Bilişim, Film, Eğitim, Sağlık Turizmi sektörlerine yönelik olarak 16 ayrı ülkeye, 19 ticaret heyeti düzenlenmiş, ülkemizde ise 17 adet alım heyeti organizasyonu gerçekleştirilmiştir.
- 7 ülkede, 9 farklı hizmet sektörü fuarına milli katılım organizasyonu desteği verilmiş, 924 bireysel fuarı da destek kapsamına alınmıştır.
- Firmaların fuar katılımlarına ilişkin 10,4 milyon destek ödemesi yapılmıştır.
- Sektörel bütünlük gösteren ve kümelenme yaklaşımına uygun olarak bir araya gelen firmaların ihracat vizyonlarını geliştirebilmeleri ve düzenli ihracat yapabilmelerini teminen yürütülen HİSER (Hizmet Sektörü Rekabet Gücünün Artırılması) desteği ile 2019 yılı sonunda aktif desteklenen aktif proje sayısı 19, söz konusu projelerde yer alan firma sayısı ise 489 olarak gerçekleşmiştir.

Sistemin diğer ayağını ise “TURQUALITY® Programı” oluşturmakta olup anılan program kapsamında uluslararası markalaşma potansiyeli olan hizmet sektörü firmalarının ve

kuruluşlarının, uluslararası pazarlarda kendi markalarıyla küresel oyuncu olarak faaliyet göstermelerine yönelik harcamaları desteklenmektedir.

Bu çerçevede, hizmet ihracatında yüksek katma değer yaratılması ve hizmet sektöründe faaliyet gösteren firma ve kuruluşların markalaşma faaliyetlerinin desteklenebilmesi amacıyla gastronomi, ulaştırma (yük/yolcu taşımacılığı, altyapı hizmetleri), sağlık turizmi, film, bilişim, konaklama, eğitim, perakende gibi hizmet sektörleri de 2015 yılı itibariyle TURQUALITY® Programı kapsamına dâhil edilmiştir.

Hizmetler alanında uygulanmakta olan söz konusu Program kapsamında 2019 yılı sonu itibariyle;

- Ulaştırma (yük/yolcu taşımacılığı, altyapı hizmetleri), gastronomi, eğitim, bilişim, perakende, sağlık turizmi ve konaklama sektörlerinde faaliyet gösteren toplam 36 hizmet sektörü markası yer almaktadır. Bu doğrultuda, 2019 yılında destek programlarının uygulaması sürdürülmüştür.
- Program kapsamında 676 destek başvurusu sonuçlandırılarak toplam 114,18 milyon TL destek ödemesi yapılmıştır
- Turquality® Programımız kapsamında firmalarımıza eğitim imkânları da sağlanmaktadır. Bu amaçla, ülkemizin önde gelen üniversiteleri bünyesinde, firmaların ihtiyaçları gözetilerek “Yönetici Yüksek Lisansı (Executive MBA)” formatında oluşturulan Yönetici Geliştirme Programına hizmet sektörüne yönelik olarak hazırlanan ders programı ilave edilmiştir.

Destek programlarından ilgili şirketlerin, kuruluşların ve sivil toplum örgütlerinin azami düzeyde yararlanmasını sağlamak ve sektörel talep ve ihtiyaçları belirlemek üzere Ankara, Antalya, Balıkesir, Çanakkale, Çankırı, Eskişehir, Hatay, Kocaeli, Konya, İstanbul, İzmir, Samsun ve Sivas illeri dâhil pek çok ilimizde düzenlenen 31 toplantıya iştirak edilerek bilgilendirme faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Döviz kazandırıcı hizmet sektörlerine yönelik devlet desteklerinin yeniden yapılandırılması ihtiyacı doğrultusunda Bakanlığımızca mevzuat çalışmaları başlatılmış bulunmaktadır.

Bunun yanı sıra, 2017/9962 sayılı “İhracatçılara Hususi Damgalı Pasaport Verilmesine İlişkin Esaslar Hakkında Karar” kapsamında; hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren ihracatçıların yurt dışındaki pazarlara daha kolay ulaşabilmelerini teminen 2019 yılında 128 hizmet ihracatçısı firmaya 220 adet hususi damgalı pasaport kontenjanı tanımlanmış olup böylece uygulama döneminde 342 hizmet ihracatçısına 565 adet hususi damgalı pasaport hakkı verilmiştir.

Döviz kazandırıcı hizmet gelirlerine katkı sağlayan hizmet ihracatçılarımızı ödüllendirip ülkemizdeki hizmet ihracatı bilinci ve bilinirliğine katkı sağlamak amacıyla, Bakanlığımız koordinasyonu ve Hizmet İhracatçıları Birliği’nin organizasyonuyla “Hizmet İhracatçıları

Buluşması ve Ödül Töreni”ni Sayın Cumhurbaşkanımızın teşrifleri ile 21 Aralık 2019 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Yurtdışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Sektörüne Yönelik Faaliyetler: Döviz kazandırıcı hizmetler arasında hâlihazırda en gelişmiş sektör yurtdışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetleri sektörüdür. Yurtdışı müteahhitlik hizmetleri sektörümüzün yüksek rekabet gücü ve dinamizmi sayesinde yakalanan hızlı gelişme sonucunda Türk müteahhitlerin yurtdışında ilk defa proje üstlendiği 1972’den 2019 yılı sonuna kadar 126 ülkede 400,4 milyar dolar değerinde 10.108 proje üstlenmiştir. 2019 yılında müteahhitlerimiz 438 proje üstlenerek toplamda 18 milyar dolara ulaşmışlardır.

Yurtdışı müteahhitlik sektöründe gelişim sadece nicelik olarak değil, nitelik açısından da olmuştur. Yurtdışında üstlenilen projelerin ortalama bedeli 2019 yılında 41,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Ortalama proje bedelinde görülen son dönemdeki artış, müteahhitlerimizin havalimanı, metro, endüstriyel tesisler, doğalgaz-petrol rafinerileri, otoyol ve enerji santralleri gibi büyük ölçekli ve katma değeri daha yüksek projeleri üstlenmelerinden kaynaklanmaktadır. Bununla birlikte, ortalama proje bedelinin düşük seyrettiği yıllarda düşüşün nedeni, firmalarımızın kriz döneminde küçük projeler dâhil her türlü projeyi gerçekleştirmeye çalışmalarından kaynaklanmaktadır.

Yurtdışı müteahhitlik hizmetleri sektörüne ilişkin temel politikalar belirlenirken ilgili paydaş Bakanlıklar ve kuruluşlarla, sivil toplum örgütleri ve firmalarla birlikte ortak çalışmalar

yapılmaktadır. Ülkemiz müteahhitlik sektörünün projeleri 1972 yılından bu yana Bakanlığımızca takip edilmekte olup bu kapsamda oluşturulan veri tabanı sayesinde yurtdışı pazarlarda ülke/bölge/alt sektör açılımları izlenebilmekte ve sektörün takip edeceği politikalar ile firmaların yurtdışındaki faaliyetleri bu şekilde yönlendirilebilmektedir.

MÜTEAHHİTLERİN YURT DIŞI PROJE BÜYÜKLÜĞÜ 400 MİLYAR DOLAR BARAJINI AŞTI

MÜTEAHHİTLİK SEKTÖRÜ DÜNYANIN 126 FARKLI
ÜLKESİNDE TÜRK BAYRAĞINI BAŞARIYLA DALGALANDIRIYOR.

- Küresel ekonomideki tüm sıkıntılara ve geleneksel pazarlarımızdaki jeopolitik gelişmelere rağmen müteahhitlerimiz 2019 yılında **18 milyar dolarlık 438** proje üstlendi.
- Böylece Türk müteahhitlik sektörümüzün yurt dışına açıldığı günden bu yana üstlendiği proje büyüklüğü kümülatif olarak **400 milyar doları** aştı.
- Sektörümüz geçen yıl en fazla *Rusya, Katar, Kuveyt, Kazakistan, Özbekistan, Türkmenistan, Suudi Arabistan ve Irak'ta* proje üstlendi.
- 2019 yılında en fazla proje üstlenilen alanlar **2,9 milyar dolarla** kara yolu, tünel, köprü, **2,3 milyar dolarla** konut, **2 milyar dolarla** havalimanı, **1,8 milyar dolarla** petrokimya tesisi ve **1,7 milyar dolarla** ticaret merkezi oldu.

Ruhsar PEKCAN
TİCARET BAKANİ

-Yurtdışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Sektörüne Yönelik Olarak Gerçekleştirilen Yurtdışı Heyetler: 7-10 Ocak 2019 Bakanlığımız organizatörlüğünde ve TMB (Türkiye Müteahhitler Birliği) koordinatörlüğünde, Tanzanya ve Kenya'ya yönelik bir müteahhitlik heyeti gerçekleştirilmiştir. Heyet ziyareti ile eş zamanlı olarak 8 ve 9 Ocak 2019 tarihlerinde Tanzanya ve Kenya'da Japonya ile üçüncü ülke işbirliği toplantısı gerçekleştirilmiştir. 19-21 Mart 2019 tarihleri arasında Libya Heyeti ile Ortak Çalışma Grubu (OÇG) kapsamında teknik toplantılar Trablus'ta düzenlenmiş, heyet başkanlığını Bakanlığımız gerçekleştirmiştir. 24-25 Nisan 2019 tarihlerinde organizasyona Türkiye Müteahhitler Birliği üyesi 20 firmamız iştirak etmiştir. Irak tarafından ise Ticaret Bakanı'nın yanı sıra, Ulusal Yatırım Komisyonu, Irak Müteahhitler Federasyonu, REFAATO, Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Planlama Bakanlığı, Su Kaynakları Bakanlığı, İmar İskân Belediyeler ve Kamu İşleri Bakanlığı, Sanayi ve Madenler Bakanlığı, Petrol Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Elektrik Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı; ayrıca Irak Ticaret Bankası, Irak Ekonomik Konseyi, Irak Ulusal İş Konseyi ve Musul Valiliği temsilcileri katılım sağlamıştır. TMB ve Irak Müteahhitlik Federasyonu arasında bir MOU imzalanmıştır. Programın ardından heyetimiz Irak Cumhurbaşkanı Sayın Berhem SALİH' i makamlarında ziyaret etmişlerdir.

27-30 Mayıs 2019 tarihleri arasında Türkiye Müteahhitler Birliği ile birlikte, sektörün önde gelen firmaları ile beraber Özbekistan'a yönelik bir müteahhitlik heyet ziyareti gerçekleştirilmiştir. Bu programın önemli bir boyutunu da son dönemde üçüncü ülkelerde işbirliği çabalarını yoğunlaştırdığımız Japonya ile yapılacak olan İşbirliği Semineri oluşturmuştur. 7-9 Temmuz 2019 tarihleri arasında INNOPROM' a Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Mustafa VARANK ve Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR tarafından katılım sağlanmış, DEİK tarafından da Yatırım Forumu gerçekleştirilmiştir. 12-15 Kasım 2019 tarihleri arasında Bakanlığımız başkanlığında TSMD koordinasyonunda 13 mimarlık firmamızın

katılımı ile Özbekistan'a bir heyet ziyareti yapılmıştır. Ziyaret kapsamında, Özbekistan Ticaret ve Sanayi Odası ile birlikte 60-70 Özbek firma/yatırımcı/işveren idare yetkilisinin katılımı ile bir mimarlık forumu düzenlenmiş, Özbek Ticaret ve Yatırımlar Bakanlığı ve Özbek Turizm Geliştirme İdaresinden Bakan Yardımcısı seviyesinde ikili görüşmeler yapılmış, Semerkant'ta da Semerkant Hâkimi (Vali/Belediye Bşk.) ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Bakanlığımız koordinasyonu ve organizasyonunda, Türkiye Müteahhitler Birliği (TMB) ile müteahhitlik firmalarının yer aldığı Japonya'ya yönelik 27-28 Kasım 2019 tarihlerinde Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR başkanlığında bir müteahhitlik heyeti düzenlenmiştir. Programın ilk gününde Türk-Japon 3' üncü Ülke İşbirliği Semineri gerçekleştirilmiştir. Programın ikinci gününde saha ziyaretleri yapılmıştır.

-Yurtdışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Sektörüne Yönelik Olarak Gerçekleştirilen Yurtiçi Organizasyonlar: Kırgızistan Heyeti, 29 Ocak 2019 tarihinde Türkiye Müteahhitler Birliği'nde (TMB) Türk müteahhitleri ile bir araya getirilmiş, 30 Ocak 2019 tarihinde ise İstanbul'da Trakya Serbest Bölgesi'nde saha ziyareti gerçekleştirilmiştir. Libya Heyeti Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN tarafından kabul edilmiş, toplantı sonucunda, Libya ile ülkemiz arasında ihdas edilen ve alacaklar, zararlar ve teminat mektupları dâhil müteahhitlik alanındaki tüm konuların ele alındığı görüşmeler yapılmıştır. 1 Şubat 2019 tarihinde de Libya Heyeti TMB çatısında Türk müteahhitleri ile bir araya getirilmiştir.

Belarus yetkililerine TMB ve DEİK PPP Komitesi organizatörlüğünde İstanbul'da (İstanbul Ticaret Üniversitesi) bir eğitim verilmiştir. Söz konusu program kapsamında 18 Şubat 2019 tarihinde İstanbul'da resmi açılış gerçekleştirilmiş ve Bakanlığımızca katılım sağlanmıştır. 23 Mayıs 2019 tarihinde Türk tarafı başkanlığını Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR, Ukrayna tarafı başkanlığını ise Sn. Mykhailo TİTARÇUK'un üstlendiği Türkiye-Ukrayna PPP Ortak Çalışma Grubu devam toplantısı gerçekleştirmiştir. Toplantıya ülkemizden Ticaret Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Sağlık Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, TMB ve DEİK'ten temsilcilerinin yanı sıra müteahhitlik firmalarımızın temsilcileri de katılım sağlamıştır. Programın sabah oturumunda Ukrayna Tarafı, önümüzdeki dönemde PPP modelinde gerçekleştirmeyi planladığı somut projelere ilişkin sunumlar yapmıştır.

19 Eylül 2019 tarihinde, Bakanlığımız ev sahipliğinde, Eximbank tarafından Bankanın sektöre yönelik ürünlerinin tanıtıldığı bir bilgilendirme semineri düzenlenmiştir. Bahse konu seminere 70'e yakın teknik müşavirlik-mimarlık firması katılım sağlamıştır. 18-21 Kasım 2019 tarihleri arasında TMB Binasında Türk müteahhitlik ve teknik müşavirlik firmaları ile İsrail Müteahhitler Birliği heyeti bir araya getirilmiştir. 20-21 Kasım 2019 tarihlerinde de DEİK ve İMSAD İstanbul'da heyet için organizasyon gerçekleştirmiştir. 6 Aralık 2019 tarihinde Afgan Maliye Bakanı başkanlığındaki Afgan heyeti önümüzdeki dönemde ülkelerinde gerçekleştirilmesi öngörülen projelere ilişkin olarak Türk müteahhitlik ve teknik müşavirlik hakkında bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

-Teknik Müşavirlik Destek Programı: Teknik Müşavirlik Destek Programı'nın amacı teknik müşavirlik sektörünün desteklenerek yurt dışındaki hedef pazarlara açılması, bu pazarlarda kalıcı bir yer edinmesi ve böylece müteahhitlik hizmetleri, inşaat malzemeleri ihracatı ve lojistik dahil olmak üzere diğer hizmet kalemlerine katkı sağlamasıdır. 2014/10 sayılı Karar ile

yurtdışı teknik müşavirlik firmalarımızın daha etkin bir biçimde desteklenmesi, sağlanmakta olup, 2019 yılında 34.168.182,68 TL destek ödemesi yapılmıştır. Bu kapsamda bugüne kadar ödenen toplam tutar 75.802.940,52 TL olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılı Aralık ayına kadar 79 ülkede 949 projeye ilişkin proje desteği başvurusu uygun görülmüştür. Sonuçları açıklanan ihalelerin 79'u firmalarımızca kazanılmış olup, kazanılan ihalelerin toplam değeri 229,6 milyon dolardır.

Yurtdışı Yatırımların Tespiti ve Koordinasyonuna Yönelik Faaliyetler: Dünya ekonomisinde güçleşen küresel rekabet şartları ve Türkiye'nin dünya ekonomisi içerisinde giderek daha önemli hale gelmesi, ülkemiz dış ticaret politikalarının çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi gereğini ortaya çıkarmıştır. Bu kapsamda, Türk firmalarının yurtdışında yaptıkları yatırımlar da giderek önem kazanmakta ve bu yatırımlar ihracata ve döviz gelirlerinin artırılmasına dayalı ekonomi politikamızın önemli bir parçası haline gelmektedir.

Bakanlığımız Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar'da yapılan değişiklikle Türkiye'de yerleşik gerçek ve tüzel kişilerin yurtdışı yatırımlarının tespiti görevini üstlenmiştir. Bu kapsamda, Türkiye'de yerleşik gerçek ve tüzel kişilerin yurtdışı yatırımlarının tespitine yönelik anket, 2018 yılı sonu itibarıyla yatırım verilerinin derlenmesini teminen 03-31 Mayıs 2019 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Söz konusu anket verileri, Türkiye'de yerleşik gerçek ya da tüzel kişilerin yurtdışında yaptıkları yatırımlara ilişkin; yatırımın yeri, gerçekleştirildiği sektör, niteliği, sermaye bilgileri ve ortaklık yapısı gibi hususları içermektedir. 2018 yılı sonu itibarıyla Türkiye'de yerleşik gerçek ya da tüzel kişilerin yurtdışında yaptıkları 38,4 milyar dolar değerindeki yurtdışı yatırıma ilişkin; yatırımın yeri, gerçekleştirildiği sektör, niteliği, sermaye bilgileri ve ortaklık yapısı gibi hususları içeren kapsamlı bir envanter oluşturulmuş bulunmaktadır.

Bakanlığımız yurtdışı yatırım envanteri, yurtdışı yatırımcı firmalarımızın menfaatlerinin korunması ve karşılaştıkları sorunların aşılması doğrultusundaki ticari diplomasi faaliyetlerimizde de kullanılmaktadır. Ayrıca, yatırımcılarımızın yurtdışındaki pazarlara yönelik yatırım ortamı hakkındaki bilgi talepleri de Ticaret Müşavirliklerimiz ile koordineli bir biçimde karşılanmaktadır.

Lojistik Sektörüne Yönelik Faaliyetler: İhracatımıza konu ürünlerin dış pazarlara en hızlı ve en düşük maliyetlerle ulaştırılmasını sağlayacak lojistik altyapısının kurulması ve Türkiye'nin kuzey-güney, doğu-batı ekseninde önemli bir lojistik üs olmasının sağlanması hedeflenmektedir. İhraç taşımalarımızın sorunsuz sürdürülebilmesini teminen, yeni güzergâhların devreye alınmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Orta Koridorun Türkiye önderliğinde etkin ve cazip hale getirilmesini teminen güzergah ülkeleri ile işbirlikleri artırılabilecek, başta Hazar Geçişi olmak üzere darboğazların giderilmesine yönelik Türkiye'nin inisiyatif alması sağlanacak, lojistik alanında Türkiye'nin önderliğinde ticari bir girişimin hayata geçirilmesine çalışılacaktır.

Başta Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından düzenlenen Kara Ulaştırması Karma Komisyon Toplantıları olmak üzere, lojistik ve ulaştırma sektöründe düzenlenen toplantılara katılım sağlanmakta, ayrıca, sektör kuruluşları ve üniversiteler tarafından düzenlenen konferanslara

ve uluslararası kuruluşlara tarafından düzenlenen toplantı ve seminerlere iştirak edilmektedir. İhraç yükü taşıyan araçlarımızın, güzergâh ülkelerinde karşılaştıkları geçiş belgesi kota sorunlarının çözüme kavuşturulması ile transit serbestisinin sağlanmasını teminen, ikili ve çok taraflı platformlarda yapılan girişimler sürdürülmektedir.

Ülkemiz lojistik hizmet kalitesini ve lojistik hizmetlerin yürütülmesindeki verimliliğin artırılmasını sağlamak üzere lojistik merkezlerin kuruluş ve işletilmesi esaslarını düzenlemek amacıyla Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında koordineli çalışmalar yürütülmüş ve bu çerçevede söz konusu merkezlerin kurulması ve işletilmesine yönelik mevzuat taslağı hazırlanmıştır. Taslak mevzuat Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından paydaş görüşlerine açılmıştır.

Diğer taraftan, alternatif güzergâhların oluşturulması çerçevesinde Yaş Meyve Sebze sektörü ihracatının artırılması için Türkiye-Fransa arasında yaş meyve sebze koridoru kurulması çalışmaları gerçekleştirilmiş ve bu çerçevede Mersin ve İskenderun limanları ziyaretleri yapılmıştır. Bununla birlikte ülkemiz ihraç ürünlerinin daha düşük maliyetler ve daha etkin bir şekilde Ro-Ro taşımacılığıyla Rusya'ya ulaştırılması amacıyla Samsun-Kavkaz arası Ro-Ro hattı imkânları ele alınmış ve ilgili liman ziyaret edilmiştir. Türkiye-Romanya (Köstence) Ro-Ro hattı kurulmasına yönelik hazırlık toplantısı gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede Karasu limanı ziyareti gerçekleştirilmiştir. E-İhracatta lojistik kapasitenin geliştirilmesi hedefi çerçevesinde PTT ile çalışmalar sürdürülmektedir. PTT tarafından yurtdışında kurulacak lojistik merkezlere ilişkin fizibilite çalışması yapılmaktadır. AB ülkelerinin uyguladıkları kota ve vize uygulamalarından kaynaklanan sorunların ortadan kaldırılması için gerekli girişimlerde bulunulmuştur. Bu çerçevede TOBB, UND ve Bakanlığımız ilgili birim temsilcilerinden müteşekkil bir çalışma grubu oluşturulmuştur.

Ülkemiz ihracatının hızlı ve kapsamlı akışını sağlamak, ihracat-lojistik sektörleri işbirliğinde etkin yapılanmalara gitmek, tedarik-dağıtım zincirlerine nüfuz etmek ve önemli pazarlardaki ihracat performansımızı istikrarlı kılacak altyapı olanaklarının oluşturmak amacıyla yurtdışında lojistik merkezler kurulmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Bu kapsamda, başta Afrika/Gana ve Kenya, ABD, Çin ve Rusya olmak üzere yurtdışında lojistik merkezlerin kurulmasına yönelik modelin belirlenmesi çalışmaları tamamlanmış olup fizibilite çalışmalarına başlanmıştır.

Kuşak ve Yol Girişimi” olarak adlandırılan “İpek Yolu Ekonomik Kuşağı” ve “21’inci Yüzyıl Deniz İpek Yolu” girişimi çerçevesinde gerek karayolları gerekse demiryolları hatlarının ülkemizden geçmesi ülkemiz dış ticaretinde lojistik etkinliğin artırılması, ülkemizin lojistik sektöründe uluslararası konumunun güçlendirilmesi ve Doğu-Batı arasında ticarete konu malların dolaşımında Türkiye’nin bir üs haline gelmesinin sağlanması amacıyla çeşitli etkinliklerin (toplantı, fuar, seminer, konferans vb.) gerçekleştirilmesi planlanmıştır. 2019 yılında Türk ve Çin lojistik firmalarının katılımı ile gerçekleştirilen 8 adet fuar destek kapsamına alınmıştır.

1.3.7.7.1.2 Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırımlar ve Hizmet Sektörleri Alanındaki Projeler ve Diğer Hususlar

Serbest bölgelerin kurulu oldukları yöre ile sürekli bir etkileşim içerisinde olduğu dikkate alınarak, serbest bölgelerde sektörel ihtisaslaşma ve yüksek katma değer içeren faaliyetlerin artırılmasına yönelik politikalar geliştirilmekte olup; bu çalışmalar gerek Bakanlığımızın diğer birimleri, gerekse ilgili kurumlar ile koordineli bir biçimde yürütülmektedir. Serbest bölgelerde ülkemizde yoğun olarak üretimi bulunan tekstil, deri, otomotiv ve makine gibi geleneksel sektörlerde aynı faaliyet kolunda çalışan üretici ve tedarikçi firmaların bir araya gelerek oluşturduğu kümelenmelerin yanı sıra havacılık, savunma sanayii, tıbbi cihazlar-medikal, biyoteknoloji, kimya, yazılım ve yat üretimi gibi daha yüksek katma değerli ve daha ileri teknoloji ihtiva eden sektörlerde de kümelenmeler yer almaktadır.

Bu kapsamda Antalya Serbest Bölgesi yat üretiminde özellikle son yıllarda dünyada söz sahibi olmuştur. Bu bölgemizde görülen diğer bir sektörel ihtisaslaşma tıbbi cihaz üretimi konusundadır. Bölgede üç tesiste diyaliz ekipmanları, kateter ve arterven seti üretimi gerçekleştirilmektedir. Teknolojik gelişmeler ışığında son yıllarda önemi artan ve sağladığı katma değer açısından ülkemize döviz kazandırıcı hizmetler içinde yer alan AR-GE ve yazılım sektörü de serbest bölgelerde doğal kümelenmenin gerçekleştiği diğer bir alandır. Bu sektöre 1.600'ün üzerinde istihdam sağlayan AR-GE firmaları ile Türkiye'de başarılı bir örnek olan TÜBİTAK-MAM Teknoloji Serbest Bölgesi'nde 2019 yılında 67,8 milyon ABD doları tutarında ticaret gerçekleştirilmiştir. Yazılım sektöründe kümelenmenin gözlemlendiği İstanbul AHL Serbest Bölgesi'nde ise 2019 yılı sonu itibarıyla toplam 1.135 kişiye istihdam sağlanmaktadır. Anılan bölgede kurulan Havacılık Simülasyon Merkezi ile pilotlara eğitim verilerek ülkeye döviz kazandırılmaktadır. Öte yandan, Ege Serbest Bölgesi'nde havacılık yan sanayiinde, Bursa Serbest Bölgesi'nde otomotiv yan sanayiinde, Kocaeli Serbest Bölgesinde tersanecilik sektöründe ve Adana Yumurtalık Serbest Bölgesinde kimya sanayiinde doğal kümelenmelerin gelişmekte olduğu görülmektedir.

-Antalya ve Bursa Serbest Bölgelerinin Genişletilmesine İlişkin Çalışmalar: 28.06.2018 tarihli ve 30462 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan 2018/11967 sayılı "Antalya Serbest Bölgesi'nin Sınırlarının Değiştirilmesine Dair Karar" ile 98 bin m²'nin üzerinde bir alan serbest bölgeye dâhil edilmiştir. Söz konusu genişleme alanı, 2019 yılı içerisinde yatırımlara hazır hale getirilmiştir.

-Bursa Serbest Bölgesi'nde yeni yatırım taleplerinin karşılanabilmesi amacıyla, 7 Aralık 2018 tarihli ve 417 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Bursa Serbest Bölgesi'nin alanına 83.053 m²'lik alan dâhil edilmiştir.

-İhtisas Serbest Bölgeleri: İhracat ve üretim altyapımızın katma değer odaklı hale dönüştürülmesi; teknolojik yatırım ve üretim olanaklarının artışının sağlanması için İhtisas Serbest Bölgeleri oluşturma çalışmalarımız devam etmektedir. Ülkemizin ihracata dayalı büyüme hedeflerine ulaşmasına pozitif katkı sunan serbest bölgelerin, "İhtisas Serbest Bölgeleri" modeliyle ar-ge yoğun, yüksek teknolojlili ve katma değeri yüksek mal sektörleri ile hizmet sektörlerinin ihracat hedefiyle kümelendiği yatırım alanları olarak yeniden kurgulanarak ülke ekonomisine katkısının daha da artırılması planlanmaktadır. Bu konuyla ilgili

olarak başarılı ihtisas serbest bölge örnekleri ele alınarak Dünya Bankasından teknik destek alınması çalışmaları da sürdürülmektedir. Kurulacak ihtisas serbest bölgeleri ile ihtisaslaşma alanına özel devlet yardımları programları uygulanması, bu yolla Türkiye’de %3,5, serbest bölgelerde ise %10 olan yüksek teknolojlili ürün ihracatımızın OECD ortalaması olan %14 seviyesine yükseltilmesi; bilişim, film ve hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren firmalarımızın ihracat yönünde ivmelendirilmesi hedeflenmektedir. Konuya ilişkin olarak hazırlanan “Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Karar” taslağının son hali ile İstanbul Atatürk Havalimanı Serbest Bölgesinin adının İstanbul İhtisas Serbest Bölgesi olarak değiştirilmesine ilişkin hazırlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı taslağı Cumhurbaşkanlığına gönderilmiş olup, proje kapsamındaki çalışmalar sürdürülmektedir.

-Yeni Serbest Bölge Kurulmasına Yönelik Çalışmalar: Aliğa Serbest Bölgesinin kuruluşuna yönelik olarak talep sahibi firma ile 09.05.2019 tarihinde iki yıl geçerli bir Ön Protokol imzalanmıştır. Karaman Serbest Bölgesi’nin arazi planlama çalışmaları tamamlanarak 1/2.000 ölçekli mekânsal yönetim planı Bakanlığımız tarafından onaylanmış olup, planın uygulanmasına yönelik arazi ve altyapı çalışmaları sürdürülmektedir.

-Demir dışı metaller sektöründe faaliyet göstermek üzere ülkemizde Londra Metal Borsası (LME) onaylı bir depo kurulmasına yönelik olarak yapılan çalışmalara devam edilmiştir.

-Serbest Bölgeler Bilgisayar Uygulama Programı (SBBUP) Projesi: Serbest bölgelerde gerçekleştirilen işlemlerin daha düzenli ve güvenilir bir şekilde takip edilmesi ve ilgili tüm kurum ve kuruluşlar arasındaki bilgi paylaşımının ağ tabanlı bir program üzerinden gerçekleştirilmesi amacıyla 2012 yılında “uygulamaya konulmuş olup; SBBUP uygulamalarının geliştirilmesi ve gerekli tüm modüllerin devreye alınmasına yönelik çalışmalar 2019 yılında da devam ettirilmiştir.

-Serbest Bölgelerde Coğrafi Bilgi Sistemi ve Süreç Yönetimi Otomasyonu Kurulması Projesi: 2014-2019 Bakanlığımız Yatırım Programında yer alan proje SEB-ATLAS adı altında hayata geçirilmiş olup bahse konu uygulamanın geliştirilmesi çalışmaları devam etmektedir. 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu’nda serbest bölgelerin kuruluş amacı; ihracata yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek, doğrudan yabancı yatırımları ve teknoloji girişini hızlandırmak, işletmeleri ihracata yönlendirmek ve uluslararası ticareti geliştirmek olarak belirlenmiştir. Serbest bölgelerin kuruluş amacına uygun olarak geliştirilmekte olan sektörel ihtisaslaşma ve kümelenme odaklı politikaların yanı sıra, serbest bölgelerde gerçekleştirilen faaliyetlerde; Ar-Ge ve yenilikçiliğe dayalı, katma değeri ve rekabet gücü yüksek üretim ve hizmet faaliyetlerinin payının artırılması planlanmaktadır.

-Ülkemiz ihracatının hızlı ve kapsamlı akışını sağlamak, ihracat-lojistik sektörleri işbirliğinde etkin yapılanmalara gitmek, tedarik-dağıtım zincirlerine nüfuz etmek ve önemli pazarlardaki ihracat performansımızı istikrarlı kılacak altyapı olanaklarının oluşturmak amacıyla yurtdışında lojistik merkezler kurulmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Bu kapsamda, başta Afrika/Gana ve Kenya, ABD, Çin ve Rusya olmak üzere yurtdışında lojistik merkezlerin kurulmasına yönelik modelin belirlenmesi çalışmaları tamamlanmış olup fizibilite çalışmalarına

başlanmıştır. Fizibilite çalışmalarının tamamlanmasını müteakip söz konusu lojistik merkezler hayata geçirilecektir.

1.3.7.8. İç Ticaret Hizmetleri

1.3.7.8.1. İç Ticaret Hizmetleri Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetler, Projeler ve Diğer Hususlar

1.3.7.8.1.1. İç Ticaret Hizmetleri Kapsamındaki Faaliyetler

Ticaret Sicili ve Şirketler: Ülkemiz ticari hayatını düzenleyen başlıca kanun 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'dur. Bu Kanun ile ticari hayatımız, "güçlü işletmeler, güçlü sermaye şirketleri ve güçlü Türkiye" hedefi doğrultusunda değişen ve gelişen yerel ve küresel şartlarla uyumlu bir şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Yatırım ortamının iyileştirilmesi amacıyla yürürlüğe konulan 6728 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ve 7099 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun muhtelif maddelerinde değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda, 27.01.2013 tarihli ve 28541 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ticaret Sicili Yönetmeliği'nin yapılan değişikliklere uyumlu hale getirilmesi gereği hâsıl olmuş ve 2019 yılı içerisinde anılan Yönetmelik'te gerekli değişiklikler yapılmıştır.

Ayrıca Bakanlığımız ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından müştereken çıkarılan Elektronik Defter Genel Tebliği (Sıra No: 1)'nde değişiklik yapılmıştır. Söz konusu tebliğ ile elektronik defter uygulamasının kapsamı genişletilmiştir. Elektronik fatura kullanan mükelleflerin elektronik defter kullanmaları zorunlu hale getirilmiş, ayrıca, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 397'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca bağımsız denetime tabi olan şirketler, e-defter uygulamasına zorunlu olarak girecek mükellef grupları arasına eklenmiştir. Bununla birlikte anılan tebliğ kapsamında; elektronik defter ve berat dosyalarının mükelleflerin sistemlerinde oluşabilecek elektronik vb. diğer teknik sorunlar ve mücbir sebepler nedeniyle zayi olması halinde defter kayıtlarına sonradan ulaşılabilmesini sağlamak üzere tedbirler oluşturulmuş, bu durumda izlenmesi gereken usul ve esaslar açıklığa kavuşturulmuş ve e-defter ve beratların geçici vergi dönemleri bazında da e-defter uygulamasına yüklenmesi imkânı getirilmiştir.

Kuruluş ve esas sözleşme değişikliği Bakanlık iznine tabi şirket işlemleri kapsamında, 2019 yılında Bakanlığımız tarafından 183 şirket kuruluşuna ve 1.271 esas sözleşme değişikliğine izin verilmiştir. Aynı zamanda, 6102 sayılı Kanunun uygulanmasına yönelik olarak, gerek ticaret sicili müdürlükleri gerekse ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile vatandaşlardan gelen talepler karşılanmıştır.

Piyasada çeke ve bonoya duyulan güvenin artırılması, kambiyo senetlerinin sahteciliğe konu edilmesinin engellenmesi, kayıt dışılığın önüne geçilmesi, ticarete hız kazandırılması, teknolojik gelişmeler kapsamında çek ve bonoların tedavül sürecinin takip edilebilmesi ile çek ve bono aracılığıyla oluşturulan kredilendirme mekanizmasının etkin şekilde çalışmasının sağlanması ve karşılıksız çekin engellenmesine yönelik tedbir alınması gerekliliklerinden yola

çıkılarak TBMM tarafından yürütülen “Elektronik Çek ve Bono Kanunu Teklifi” çalışmalarına katkı sağlanmıştır.

Yine 2019 yılı içerisinde yabancı yatırımcıların Türkiye’de şirket türleri ve şirket kuruluş süreçleri hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamak amacıyla “Türkiye’de Şirket Kurmak” adlı bir rehber hazırlanmış ve bu rehber ticarete yoğun olarak kullanılan beş dile (İngilizce, İspanyolca, Arapça, Rusça ve Çince) çevrilerek Bakanlığımız dış temsilciliklerinin kullanımına sunulmuş ve Bakanlığımız internet sitesinde yayımlanmıştır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun 1524’üncü maddesi ile “Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik” uyarınca, bağımsız denetime tabi sermaye şirketlerinin internet sitesi açma yükümlülüğü bulunmaktadır. Şirketler bu yükümlülüklerini, Bakanlığımızdan lisans alan özel hukuk tüzel kişisi niteliğindeki Merkezi Veri Tabanı Hizmet Sağlayıcılarından (MTHS) hizmet almak suretiyle de yerine getirebilmektedir. 2019 yılı sonu itibarıyla, Bakanlığımızdan faaliyet izni alarak bu kapsamda hizmet sunan 4 adet MTHS bulunmaktadır. 2019 yılı içerisinde MTHS’lerce 606 sermaye şirketine hizmet verilmeye başlanmış olup hizmet verilen toplam şirket sayısı 31.12.2019 itibarıyla 5200’e ulaşmıştır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun 1527’nci maddesi ve Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik uyarınca, anonim şirketler genel kurullarını Bakanlığımızca yetkilendirilen Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) tarafından oluşturulan Elektronik Genel Kurul Sistemi üzerinden yapabilmektedir. Payları borsaya kote olan şirketlerin genel kurullarını elektronik ortamda yapmaları zorunludur. 2019 yılı içerisinde 438 adet genel kurul elektronik ortamda yapılmış olup, elektronik ortamda yapılan genel kurul sayısı 2019 yılı sonu itibarıyla 2.912’ye ulaşmıştır. Elektronik ortamda yapılan genel kurul toplantılarına 130.206 kişi elektronik ortamda, 38.291 kişi ise fiziki ortamda katılım sağlamıştır.

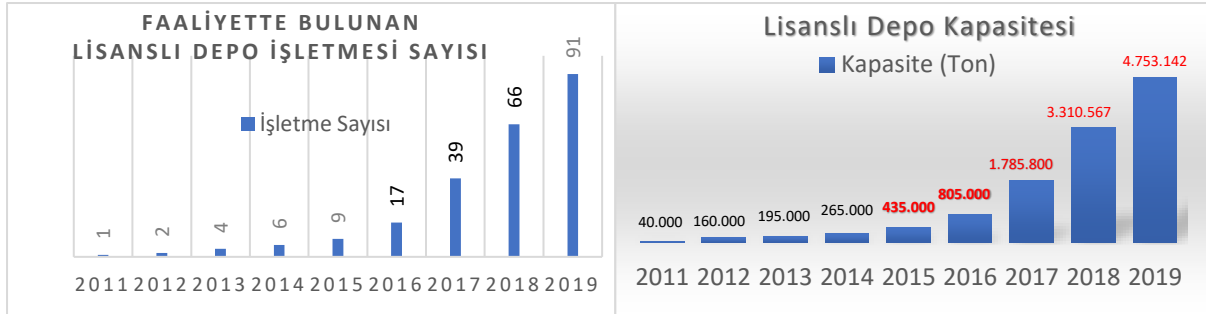
Tarım Ürünleri Ticareti:

-Lisanslı Depoculuk ve Ürün İhtisas Borsacılığı: Lisanslı depoculuk ve ürün ihtisas borsacılığı depolamaya uygun nitelikte olan ve standardize edilebilen hububat, baklagiller, yağlı tohumlar, pamuk, fındık, zeytin, zeytinyağı, kuru kayısı, kuru üzüm, bazı süt ürünleri ve antepfıstığı gibi tarım ürünlerinin; Sınıf, kalite ve standartlarının laboratuvarlarca belirlenmesini, modern altyapıya sahip sağlıklı ortamlarda depolanmasını, ticaretinin ürünün mülkiyetini temsil eden ürün senetleri vasıtasıyla Türkiye Ürün İhtisas Borsasında yapılmasını öngören bir sistemdir. 2019 yılı sonu itibarıyla toplam 171 adet şirkete Bakanlığımızca lisanslı depo işletmesi kuruluş izni verilmiştir. Bu şirketlerden 91 adedi Bakanlığımızdan lisans alarak faaliyetine başlamıştır. Faaliyete geçen 91 lisanslı depo işletmesine ait Adana, Adıyaman, Aksaray, Ankara, Aydın, Balıkesir, Batman, Bursa, Çorum, Diyarbakır, Edirne, Elazığ, Eskişehir, Gaziantep, Giresun, Hatay, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Karaman, Kayseri, Kırıkkale, Kırklareli, Kırşehir, Konya, Manisa, Mardin, Mersin, Sakarya, Sivas, Şanlıurfa, Tekirdağ ve Yozgat’ta yer alan toplam 128 adet depoda lisanslı depoculuk faaliyetleri yürütülmektedir.

2019 yılı sonu itibarıyla Ülkemizde lisanslı depo kapasitesi hububat alanında 4.690.392 tona, pamuk alanında 36.000 tona, zeytin alanında 13.500 tona, fındık alanında 13.250 tona ve toplamda ise 4.753.142 tona ulaşmıştır. Kuruluş izni almış olan 171 şirketin tamamının lisans alması durumunda ulaşılması öngörülen toplam kapasite ise 15.073.942 tondur. Ayrıca, ürünlerin depoya konulmasından önce analizini yapmakla görevli olan yetkili sınıflandırıcıların sayısı 17’ye, analizlere itiraz olması halinde ürünleri yeniden analiz etmekle ve yetkili

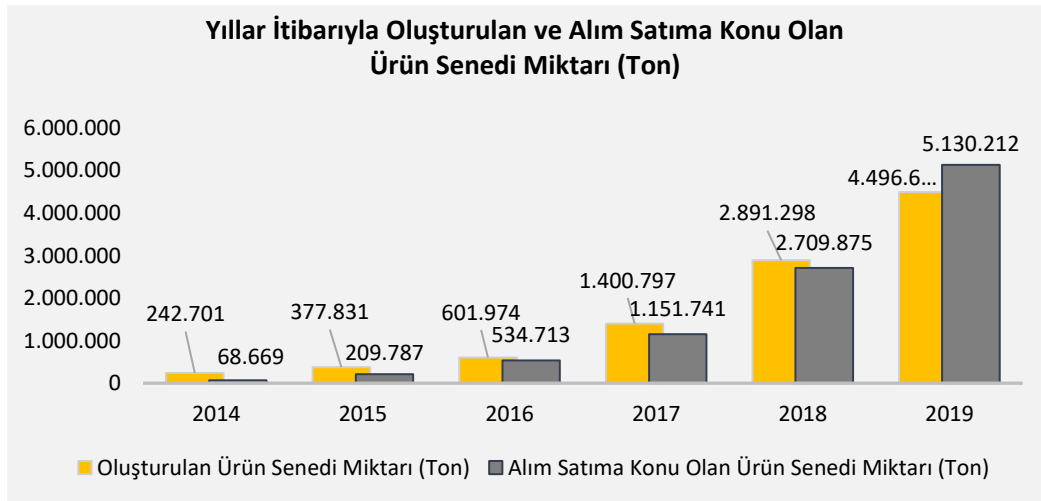
sınıflandırıcıların denetimini yapmakla görevli olan referans yetkili sınıflandırıcıların sayısı ise 4'e ulaşmıştır. Lisanslı depoculuk sistemi 2019 yılı içerisinde hızlı bir gelişme ve yaygınlaşma göstermiştir. 2019 yılında bir önceki yıla göre faaliyetteki lisanslı depo işletmesi sayısında %38, lisanslı depo kapasitesinde %44 artış sağlanmıştır.

Grafik 17:Sistemin Yıllara Göre Gelişimi

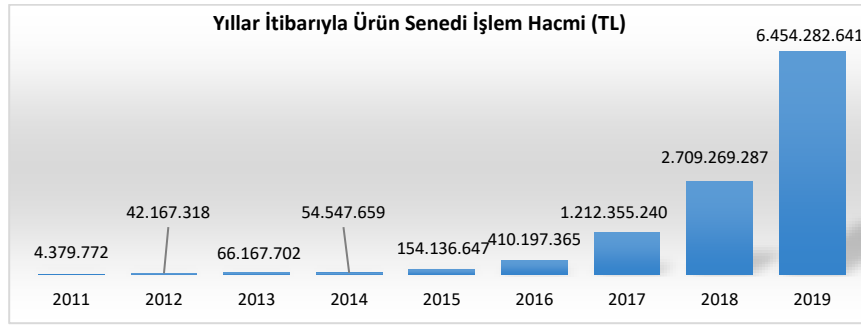

Merkezi Kayıt Kuruluşu Bakanlığımızca Elektronik Kayıt Kuruluşu olarak yetkilendirilmiştir. Elektronik ürün senetleri, Merkezi Kayıt Kuruluşunun kurmuş olduğu sistem üzerinden lisanslı depo işletmesi tarafından oluşturulmakta ve elektronik ürün senetlerine ilişkin tüm işlemler anılan Kuruluş nezdinde elektronik ortamda yapılmaktadır. 2019 yılında 4.496.694 tonluk elektronik ürün senedi oluşturulmuş, 5.130.212 tonluk elektronik ürün senedi alım satıma konu edilmiş ve toplam elektronik ürün senedi işlem hacmi 6.454.282.641 TL olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 18:Yıllar İtibarıyla Oluşturulan ve Alım Satıma Konu Olan Ürün Senedi Miktarı

Grafik 19:Yıllar İtibarıyla Ürün Senedi İşlem Hacmi

Ayrıca, lisanslı depolarda muhafaza edilen ürünlerini temsil eden elektronik ürün senetlerinin işlem göreceği Türkiye Ürün İhtisas Borsasının faaliyet izni 26.07.2019 tarihli ve 30843 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup borsa bu tarih itibarıyla faaliyetlerine başlamıştır. Ülkemiz tarım ürünleri piyasası için devrim niteliğinde bir gelişme olan Türkiye Ürün İhtisas Borsasının faaliyete geçmesiyle birlikte elektronik ürün senetlerinin alım ve satımı ülke çapında tek bir platform üzerinden yapılmaya başlanmıştır. Türkiye Ürün İhtisas Borsası ile daha rekabetçi bir tarım ürünleri piyasasının oluşması, lisanslı depolarda depolanan ürünlere yönelik daha sağlıklı fiyat oluşumlarının sağlanması ve çok sayıda alıcı ve satıcının bulunduğu gelişmiş bir tarım ürünleri piyasasının oluşması sağlanacaktır.

Lisanslı depo kira desteği verilmesi kapsamında Tarımsal Ürünlerin 5300 Sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu Çerçevesinde Lisans Alarak Faaliyet Gösteren Depolarda Muhafaza Edilmesi Halinde Destekleme Ödemesi Yapılmasına İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı, 24.12.2019 tarihli ve 30988 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Karar uyarınca söz konusu destek ödemelerine beş yıl süre ile devam edilecektir. Bu Kararda, lisanslı depolarda muhafaza edilen buğday, arpa, çavdar, yulaf, mısır, çeltik, pirinç, mercimek, nohut, fasulye, bezelye ve ayçiçeği için aylık ton başına 3 TL, pamuk için aylık ton başına 7 TL ve fındık, zeytin, zeytinyağı, kuru kayısı, antep fıstığı, kuru üzüm ve kuru incir için ise aylık ton başına 10 TL’yi geçmemek üzere Bakanlığımızca onaylanacak depolama ücretlerinin %50 si oranında depo kira ücreti desteği verilmesi öngörülmüştür. Söz konusu karar kapsamında Bakanlığımızca işlem tesis edilmektedir.

-Sebze ve Meyve Ticareti: Ülkemiz uygun iklim koşulları, doğal özellikleri ve üretim alanları bakımından önemli bir sebze ve meyve üretim potansiyeline sahiptir. 2019 yılı TÜİK verilerine göre ülkemizde sebze üretim miktarı 31 milyon 100 bin ton, meyve üretim miktarı ise 22 milyon 300 bin ton olarak gerçekleşmiştir. Toplam 53 milyon 400 bin tonluk sebze ve meyve üretimi ile Ülkemiz, dünyada sayılı ülkeler arasında yer almaktadır.

Sebze ve meyve ticareti sektörü, tüccarları, komisyoncuları, sebze ve meyve üretimi yapan üreticileri, üretici örgütlerini, nakliyecileri, depoculuk faaliyeti yürütenleri, sebze ve meyve ihracatı ve ithalatı ile iştigal edenleri, sınai işletmelerinde hammadde olarak sebze ve meyveleri kullanan sanayicileri, sebze ve meyveleri nihai olarak tüketime sunan

perakendecileri (market, manav, pazarcı), sebze ve meyveleri kendi işletmesinde kullanmak üzere satın alan yurt, lokanta, otel, hastane gibi işletmeleri ve 80 milyon sebze ve meyve tüketicisini ilgilendirmektedir. Sebze ve meyve ticaretine ilişkin olarak 2019 yılında önemli faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Değeri elli bin Türk Lirası ve altındaki uyuşmazlıklarda hal hakem heyetine başvurunun zorunlu olması ve değeri elli bin Türk Lirası ve üstündeki uyuşmazlıklarda hal hakem heyetinin vereceği kararların asliye ticaret mahkemesine delil olarak ileri sürülebilmesine ilişkin parasal sınırın 117.394,36 TL'ye artırılmasını ve bu parasal sınırın 01.01.2020 tarihinden itibaren uygulanmasını teminen "5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 10'uncu Maddesinde Yer Alan Parasal Sınırların Artırılmasına İlişkin Tebliğ" 29.12.2019 tarihli ve 30993 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Ürün künyesi ile Hal Kayıt Sistemi mobil uygulamasının tanıtımına yönelik çalışmalar yürütülmüştür. Bu kapsamda afiş ve broşür tasarımı, basımı ve yayımı yapılmış, tasarlanan tanıtıcı afişlerin 14 büyük ildeki ticaret il müdürlüğümüz aracılığıyla perakende satış noktalarına, otobüs durakları gibi kamusal alanlara, metro ve otobüs gibi toplu taşıma araçlarına asılması ve broşürlerin dağıtılması sağlanmıştır. Ayrıca, hazırlanan bannerlar dijital mecralarda yayımlanmış, uygulamanın kullanımı konusunda bilgilendirici animasyon filmi hazırlanarak sponsorlu içerik olarak dijital platformlarda yayımlanması sağlanmış ve ayrıca kamuoyunun HKS Mobil Uygulamasına dikkatini çekmek amacıyla hazırlanan ve RTÜK tarafından 29.05.2019 tarihli ve 2019/23 sayılı kararla "zorunlu yayın" kapsamına alınan kamu spotu televizyon kanallarında yayımlanmıştır.

Taşınır Rehnine İlişkin Faaliyetler: Küçük ve Orta Büyüklükte İşletmelerimizin (KOBİ) yanı sıra, tacir, esnaf, çiftçi, üretici örgütü ve serbest meslek erbabımızın taşınır rehni karşılığında kredi kullanabilmesine imkân sağlayan Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu ile ticari aktörlerin finansmana erişiminin kolaylaştırılması ve böylece daha fazla üretim ve yatırım yapabilmelerinin sağlanması hedeflenmiştir. Kanunun işleyişine ilişkin noktaları belirlemek üzere üç adet yönetmelik çıkarılmıştır. Kanun sayesinde, finansmana erişimde güvence olarak kullanmak üzere, stok, alacaklar, hammadde, kazanç ve iratlar, kira gelirleri, lisans ve ruhsatlar, ticari plaka ve ticari hat ile ticari projeler gibi ekonomik değeri olan her türlü taşınır teminat olarak gösterilebilmektedir. Rehin hakkının tesisi ve rehinli taşınırlara ilişkin aleniyetin sağlanması amacıyla Rehinli Taşınır Sicili faaliyete alınmıştır. Bu sicil, Bakanlığımızın yetkilendirmesi ile Türkiye Noterler Birliği tarafından tutulmakta ve işletilmektedir.

Sistemin faaliyete geçirildiği 1 Ocak 2017 tarihinden 31 Aralık 2019 tarihine kadar sicil birimleri (noterlikler) tarafından 26.276'sı tescil, 29'u değişiklik, 3.985'i terkin ile 128'i diğer işlem olmak üzere toplam 30.261 işlem gerçekleştirilmiştir. Bu işlemlere yönelik başvuruların 20.290'ı elektronik, 9.758'i yazılı ortamda yapılmıştır. Bunun yanı sıra, 370 elektronik imzalı işlem sağlanmıştır. Ayrıca, 6750 sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 1 Ocak 2017 tarihinden 31 Aralık 2019 tarihine kadar Taşınır Rehni Sicil Sistemi aracılığıyla 710 Milyar TL, 61 Milyar Dolar ve 35 Milyar Avro güvence tutarı karşılığında finansman imkânı sağlanmıştır.

Elektronik Ticaret: Artan internet ve mobil iletişim teknolojilerinin kullanımı, ülkemizde elektronik ticareti olumlu yönde etkilemektedir. Bankalararası Kart Merkezi (BKM) verilerine göre e-ticaret hacmine ilişkin önemli bir gösterge olan internet üzerinden gerçekleşen kartlı ödeme tutarı 2019 yılı Eylül ayı itibarıyla 137,5 milyar TL'ye ulaşmış bulunmaktadır. E-ticaretin

2023 yılında ise 350 milyar TL'lik bir büyüklüğe ulaşılması beklenmektedir. Bununla birlikte genç ve dinamik bir nüfusa sahip ülkemizde, TÜİK verilerine göre 2018 yılında %72,9 olarak gerçekleşen bilgisayar ve internet kullanım oranı, 2019 yılında %75,3'e yükselmiştir. Diğer taraftan, internet üzerinden kişisel kullanım amacıyla mal veya hizmet siparişi veren ya da satın alan bireylerin oranı ise %34,1 olmuştur. 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna istinaden "Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletiler Hakkında Yönetmelik" ile "Elektronik Ticarete Hizmet Sağlayıcı ve Aracı Hizmet Sağlayıcılar Hakkında Yönetmelik" yürürlüğe konulmuştur. Anılan mevzuat ile elektronik ortamda gerçekleştirilen mal veya hizmetlere ilişkin internet üzerinden yapılan sözleşme ve siparişler, ticari iletişim ve ticari elektronik iletilerde uyulması gereken kurallar ve e-ticaret pazaryerlerine ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Elektronik ticarete güvenlik ve hizmet kalitesi standartlarının yükseltilmesi ve e-ticaret sitelerinin güvenilirliğinin tesis edilmesi amacıyla Elektronik Ticarete Güven Damgası Hakkında Tebliği uyarınca, Bakanlığımız ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) arasında protokol imzalamış, TOBB Bakanlığımızca Güven Damgası Sağlayıcı (GDS) olarak yetkilendirilmiştir. TOBB tarafından internet sitelerine güven damgası tahsis edilmektedir. Sistem Aralık ayında hizmete açılmıştır.

"Elektronik ticarete güvenlik, gizlilik ve hizmet kalitesi konularında yaşanan endişelerin giderilmesi ve e-ticaret sitelerinin güvenilirliğinin tesis edilmesi amacıyla Güven Damgası Sistemi'ni oluşturduk."

- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ni (TOBB) güven damgası sağlayıcı olarak yetkilendirdik.
- Sisteme dâhil olmak isteyen e-ticaret siteleri Güven Damgası Sağlayıcıya (GDS) www.guvendamgası.org.tr sitesi üzerinden başvuruda bulunabilecekler.
- Elektronik Ticarete Güven Damgası Hakkında Tebliğ'de yer alan hususlara uyduğu tespit edilen e-ticaret sitelerine GDS tarafından güven damgası tahsis edilecek.
- Güven Damgası özellikle e-ticaret yapan küçük işletmelerimizin güven algısı yaratabilmelerinde ve markalaşmalarında etkili rol oynayacak.
- İşletmelerimizin yeni pazarlara açılması ve yeni müşterilere ulaşmasını kolaylaştırarak e-ihracatımıza olumlu katkı sağlayacak ve e-ticaret girişimcilerinin tanınırlığının, itibarının, ulusal ve uluslararası rekabet gücü ile elektronik ticaret hacminin artırılmasında etkili olacaktır.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

Ruhsar PEKCAN
TİCARET BAKANİ

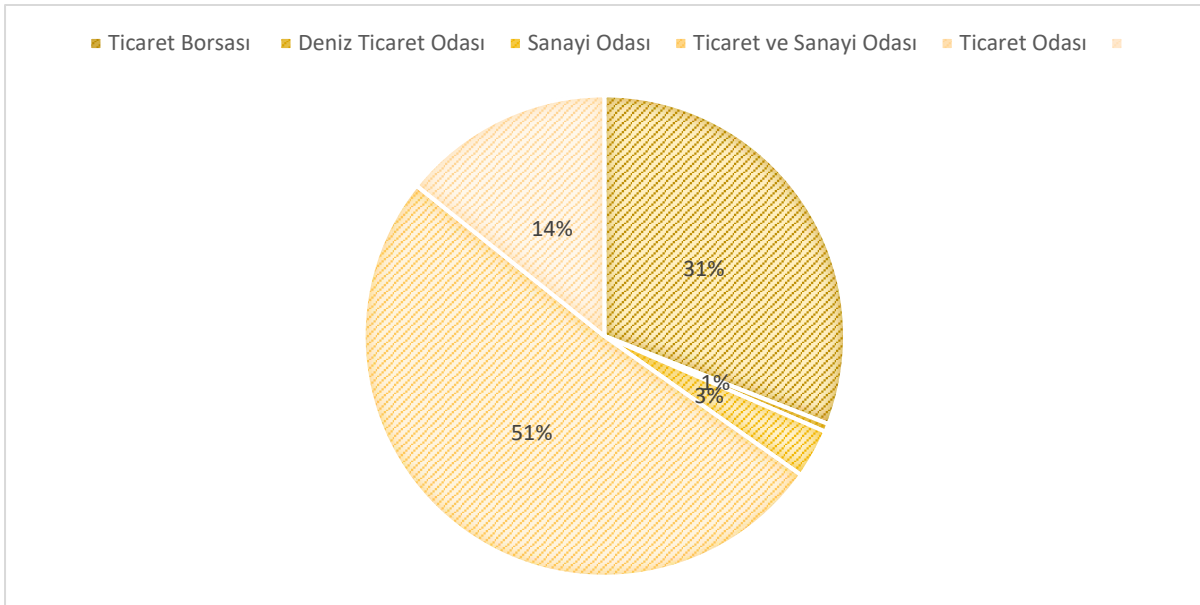
Perakende Ticaret: Ülkemizde, 2000'li yılların başından itibaren hızlı bir gelişim seyri izleyen perakende sektörü bir yandan ülke ekonomisinin büyümesine katkı sağlarken; bir yandan da muhtelif ekonomik, sosyal ve çevresel sorunlar doğurmuştur. Bu gelişmeler, perakende sektörüne yönelik hassasiyeti artırmış ve sektörün değişim-dönüşüm sürecinin ülke ekonomisine katkısını artırırken sorunları ortadan kaldıran yönlendirici ve destekleyici bir düzenleme gereksinimini ortaya çıkarmıştır.

Ülkemizin en kapsamlı sektörü olan perakende sektörünü düzenleyen 6585 sayılı Kanun alışveriş merkezleri, büyük mağazalar ve zincir mağazaları temsil eden organize kesim, esnaf ve sanatkârları temsil eden geleneksel kesim, büyüklü küçüklü üretici ve tedarikçiler olmak üzere sektörün tüm aktörlerin görüşü alınarak hazırlanmıştır. Bu sayede, mevzuat çalışmaları

sektörle bağ kurmamızın vesilesi olmuştur. Dinamik bir alan olan perakende ticaretle ilgili olarak gerek uygulamada karşılaşılan sorunların çözülmesi gerekse sektörden ve kamuoyundan gelen taleplerin karşılanması amacıyla 6585 sayılı Kanunun uygulamasının iyileştirilmesine yönelik değişiklik yapılması ihtiyacı doğmuştur. Bu doğrultuda, “Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” taslağı hazırlanmıştır.

Odalar ve Borsalar: Ülkemizde 186 adet ticaret ve sanayi odası, 52 adet ticaret odası, 12 adet sanayi odası, 2 adet deniz ticaret odası ve 113 adet ticaret borsası olmak üzere toplam 365 adet oda ve borsa faaliyet göstermektedir.

Grafik 20: Oda ve Borsaların Dağılımı

Bu kuruluşlar, yaklaşık 1,7 milyon tacir ve sanayici üyesine çeşitli hizmetler sunmakta, ayrıca üyelerinin ihtiyaçlarını karşılamak, menfaatlerini korumak ve geliştirmek amacıyla yasal mevzuat çerçevesinde birçok faaliyette bulunmaktadır. Bakanlık olarak; odalar, borsalar ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile ilgili mevzuat ve uygulamalara ilişkin iş ve işlemler yürütülmekte ve düzenlemeler yapılmaktadır.

7061 sayılı Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 6563 sayılı Kanunda yapılan değişiklikle Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi'ne (ETBİS) kayıt ve bildirim yükümlülüğü getirilmiştir. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyen gerçek veya tüzel kişiler hakkında beş bin Türk Lirasından yirmi bin Türk Lirası'na kadar idari para cezası uygulanması hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda e-ticaret yapan işletmelerin kayıt altına alınması ve e-ticaret istatistiklerinin oluşturularak politika üretilmesi amacıyla “Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi ve Bildirim Yükümlülükleri Hakkında Tebliğ” hazırlanarak yürürlüğe konulmuştur. Tebliğ kapsamında, elektronik ticaret yapan işletmeler, faaliyetlerine başlamadan önce ETBİS'e kayıt olması ve faaliyette bulundukları internet sitesi, mobil site veya mobil uygulamaları Bakanlığımıza bildirmesi öngörülmektedir. ETBİS'e kaydolan ve bildirimde bulunan işletmelerin internet adresleri “www.eticaret.gov.tr” adresinden veya Bakanlığımız internet adresinden yayımlanması ve vatandaşlarımızın bu ortamdan bilgilendirilmesi

amaçlanmaktadır. Bakanlığımız bünyesinde kurulan ETBİS 31.12.2019 tarihi itibarıyla 20.225 adet site ve 20.271 adet işletme kayıt olmuştur.

2019 yılı içinde kamu kurum ve kuruluşları, meslek kuruluşları, e-ticaret faaliyeti yürüten işletmeler, kargo ve lojistik işletmeleri, e-ticaret altyapı sağlayıcıları, ödeme ve elektronik para kuruluşları ve bankaları içeren 190 katılımcı ile İstanbul’da “Elektronik Ticarete İstatistik Veriler ve Elektronik Ticaret Bilgi Platformu” konulu bir çalıştay düzenlenmiştir. Ayrıca, ETBİS’e ilişkin Kayıt ve Bildirim Modülü, Kayıtlı Site Doğrulama Modülü ve İşletme Profili ve İletişim Modülü ile Platform’a ilişkin, Kayıtlı İşletme Sorgulama Modülü tamamlanmıştır. Diğer modüllere ilişkin çalışmalar ise devam etmektedir.

Mevzuat Çalışmaları:

- Lisanslı depoculuk sisteminin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasını teminen hâlihazırda faaliyet izni almış lisanslı depo işletmelerinin farklı ürün veya ürünlere yönelik yapacakları lisanslı depo yatırımlarının yatırım maliyetlerinin azaltılarak lisanslı depo yatırımlarının önünün açılması amacıyla “Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliği”nde birtakım değişiklikler yapılmış ve söz konusu değişiklikler 12.04.2019 tarihli ve 30743 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
- Elektronik ürün senetleri ve bunlara dayalı vadeli işlem sözleşmelerinin Türkiye Ürün İhtisas Borsasında alım satımına aracılık edilmesine, aracılardan yetkilendirilmesi ile bu yetkinin askıya alınması ve iptali ile aracılardan gözetim ve denetimine ilişkin hususların düzenlenmesine ilişkin olarak hazırlanan “Türkiye Ürün İhtisas Borsasında Aracılık Faaliyetleri ile Aracıların Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik” 20.04.2019 tarihli ve 30751 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
- Lisanslı depoculuk sistemi kapsamında depolanabilir ürün çeşitliliğinin artırılmasına yönelik sürdürülen çalışmalar kapsamında “Süt Ürünleri Lisanslı Depo Tebliği” 27.06.2019 tarihli ve 30814 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Böylece, süt tozu, tereyağı, çedar peyniri ve peyniraltı suyu tozu gibi bazı süt ürünlerinin de sistem kapsamına alınması sağlanmıştır.
- Türkiye Ürün İhtisas Borsasının faaliyete geçmesi ile birlikte elektronik ürün senetleri ülke genelinde tek bir platformda işlem görmeye başlamış olup işleyişe uyum sağlanması açısından söz konusu yönetmeliklerin bazı hükümlerinde değişiklikler yapılması ihtiyacı hâsıl olmuştur. Bu itibarla hazırlanan yönetmelikler 02.07.2019 tarihli ve 30819 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
- Lisanslı Depoculuk Tazmin Fonu Yönetmeliğinin teminatların lisanslı depo işletmelerine iadesine ve yenilenmesine ilişkin hükümlerinde ticari hayatı kolaylaştırıcı değişiklikler yapılmış olup söz konusu değişiklikleri içeren Yönetmelik 09.08.2019 tarihli ve 30857 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe alınmıştır. Diğer taraftan, E-ihracat Stratejisi ve Eylem Planı’nın (2018-2020) tamamlanmasını müteakip e-ticaretin hem yurt içi hem de sınır ötesi yönlerinin oluşturulması kararlaştırılmıştır. Bu kapsamda, ülkemizde e-ticaretin mevcut durumunun değerlendirilmesi, e-ticarette küresel anlamda rekabetçi ürün ve hizmet sağlama potansiyeli olan KOBİ’lerin tespit edilmesi, e-ticaret konusundaki küresel eğilimler, yeni akımlar, teknolojik gelişmeler ile iyi ülke uygulamalarının incelenmesi ve

Ülkemizde e-ticaret hacminin artırılmasına yönelik ihtiyaçların tespit edilerek önümüzdeki döneme ilişkin politika, strateji ve uygulama önerilerinin ortaya konması amacıyla Elektronik Ticaret Stratejisi Belgesi hazırlanmasına yönelik Teknik şartname hazırlanmıştır.

- 6585 sayılı Kanuna istinaden daha önce hazırlanarak yürürlüğe konulan “İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelik”te yapılan değişiklik 27.12.2019 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Bu kapsamda, Yönetmelikteki düzenlemelere uyum sağlanması için öngörülen geçiş süresi 31.08.2020 tarihine kadar uzatılarak tacirlerimiz ile esnaf ve sanatkrlarımızın mağduriyet yaşamasının önüne geçilmiştir. Öte yandan, “İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelik”in birçok hükmünde değişiklik yapılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.
- 6585 sayılı Kanuna istinaden daha önce hazırlanarak yürürlüğe konulan “Taşınmaz Ticareti Hakkında Yönetmelik”te yapılan değişiklik 11.12.2019 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Bu kapsamda, Yönetmelikteki düzenlemelere uyum sağlanması için öngörülen geçiş süresi 31.08.2020 tarihine kadar uzatılarak tacirlerimiz ile esnaf ve sanatkrlarımızın mağduriyet yaşamasının önüne geçilmiştir. Öte yandan, Taşınmaz Ticareti Hakkında Yönetmeliğin birçok hükmünde değişiklik yapılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.
- “Perakende Ticarete Uygulanacak İlke ve Kurallar Hakkında Yönetmelik”te ülkemizin ticari hayatının düzenlenmesi ihtiyacına binaen, 2019 yılında Ocak, Haziran ve Kasım aylarında “Perakende Ticarete Uygulanacak İlke ve Kurallar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikler” Resmi Gazete’de yayımlanarak perakende işletmelerce tüketicilere yönelik gerçekleştirilen taksitli satışlar ile üreticiye yapılacak ödemelere ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.
- Öte yandan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin verdiği görev ve yetki doğrultusunda yurtiçinde fuar, sergi, panayır ve tanıtım günleri gibi organizasyonların düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla ikincil düzenleme çalışmalarına başlanmış olup düzenlemenin yurtiçi fuar, sergi, panayır ve tanıtım günleri gibi organizasyonları, bu organizasyonları dzenleyenlerde aranan nitelikleri ve bunların yükümlülüklerini, Bakanlık ve diğer ilgili kurum ve kuruluşların bu organizasyonlara ilişkin görev ve yetkileri ile söz konusu organizasyonlara dair diğer hususları kapsaması öngörülmektedir. Söz konusu düzenlemeye ilişkin çalışmaların tamamlanmasının ardından taslağın kısa süre içerisinde kamuoyu görüşüne açılması planlanmaktadır.
- “Anonim şirketler ile Tarım Satış Kooperatifleri ve st Kuruluşlarının Denetlenmesine Dair Yönetmelik” taslağı ile “Ticaret Sicili Müdürlüklerinin Kurulmasına ve Sicil İşlemlerinde İşbirliğinin Sağlanması Dair Tebliğ” taslağı üzerindeki çalışmalar srdrlmştr.

1.3.7.8.1.2. İç Ticaret Alanındaki Projeler ve Diğer Hususlar

Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS) Projesi: Ülkemizde ticaret şirketleri ile ticari işletmeler ticaret siciline tescil ile tüzel kişilik kazanmakta ve aynı şekilde şirketler ile işletmelerin tescile tabi olgularındaki (unvan, adres, sermaye, yöneticiler/yetkililer vb.) meydana gelen değişiklikler de ticaret siciline tescil edilmektedir. Ticaret sicili işlemlerinin elektronik ortamda yürütülmesi ve ticaret sicili kayıtları ile tescil ve ilan edilmesi gereken içeriklerin düzenli olarak

depolanması ile tüm tüzel kişilikler ve diğer ekonomik birimlerin (tacir, serbest meslek erbabı, meslek örgütleri, dernek, vakıf, sendikalar, odalar, birlikler ve bunların üst kuruluşları, kamu kurum ve kuruluşları) tekil numara ile bir sistemde birleştirilerek kamu kurumlarının tüzel kişiliklerle ilgili ihtiyacı olan bilgilerin tek noktadan sunulması amacıyla Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS) hayata geçirilmiştir. Halihazırda sistem 238 ticaret sicili müdürlüğünde kullanılmaya başlanmıştır.

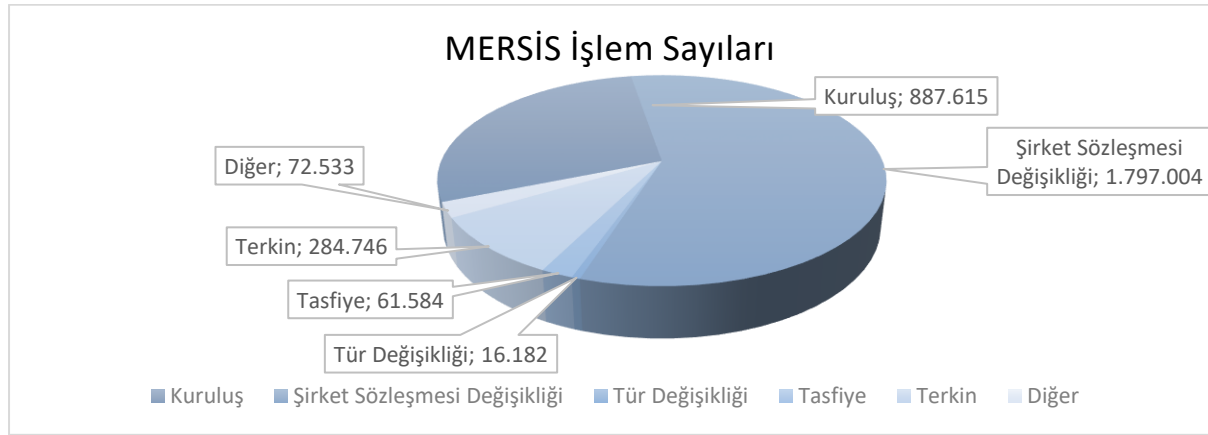
MERSİS ülkemizdeki e-dönüşüm sürecinin en önemli projelerindendir. MERSİS ile kamu kurumlarının ihtiyacı olan bilgiler tek noktadan sunulmaktadır. Bu kapsamda, şu ana kadar 35 kurumla veri paylaşılmaktadır. TC kimlik numarası, adres bilgileri, vergi numarası, bildirim yükümlükleri, sözleşme imza tasdiki ve e-devlet üzerinden hizmet sunumu kapsamında entegrasyonlar gerçekleştirilmiş olup, Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) ile entegrasyon da en kısa sürede tamamlanacaktır.

2019 yılında MERSİS kapsamında;

- Ticaret sicili işlemlerinin e-imzanın yanı sıra mobil imza ile de gerçekleştirilmesi,
- MERSİS'e e-devlet kapısı üzerinden giriş yapılabilmesi,
- MERSİS verilerinin kamu kurum ve kuruluşlarıyla paylaşımına yönelik entegrasyon çalışmalarına devam edilmiştir. 03.12.2019 tarihi itibarıyla veri paylaşımı yapılan kurum sayısı 35'e yükseltilmesi,
- MERSİS sayesinde e-devlet hizmetleri iş dünyasının kullanımına açılması, kamudan iş dünyasına sunulan e-devlet hizmetleri için doğrulama kaynağı olarak kullanılması,
- MERSİS, PTT A.Ş.'nin sorumluluğunda olan Ulusal Elektronik Tebligat Adreslerinin (UETS) oluşturulması ve işletilmesi işlemlerinde doğrulama kaynağı olarak kullanılması,
- YOİKK çalışmaları kapsamında, SGK ile yapılan veri paylaşımına yönelik olarak şirket kuruluşlarındaki bildirim alanının geliştirilmesi, eğer varsa, şirket kuruluşunda çalıştırılacağı beyan edilen kişilere ait bilgilerin MERSİS'ten alınarak SGK'ya elektronik ortamda iletilmesi,
- Şirket genel kurulları için Bakanlık temsilcisi başvuru işlemleri ile Bakanlık temsilcisi görevlendirme işlemlerinin elektronik ortamda yürütülmesi amacıyla MERSİS'te "Genel Kurul Modülü" oluşturulması,
- Dernekler Bilgi Sistemi'nden Bakanlığımıza intikal eden veriler, MERSİS numarası verilmek suretiyle MERSİS veri tabanına eklenmesi,
- Vakıflar Bilgi Sistemi'nden Bakanlığımıza intikal eden veriler, MERSİS numarası verilmek suretiyle MERSİS veri tabanına eklenmesi,
- MERSİS ile UYAP entegrasyonunun sağlanması,
- MERSİS ile Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi Bilgi Sistemi entegrasyonunun sağlanması,
- MERSİS ile ilgili ihtiyaç duyulan diğer geliştirme çalışmaları yürütülmüştür.

2019 yılı sonu itibarıyla, 887.615 şirket kuruluşu, 1.797.004 şirket sözleşmesi değişikliği, 61.584 tasfiye, 284.746 terkin ve 16.182 tür değişikliği olmak üzere toplam 3.119.664 işlem MERSİS üzerinden gerçekleştirilmiştir. Diğer taraftan, MERSİS'teki kayıtlı kullanıcı sayısı 2019 yılı sonu itibarıyla 976.001'e ulaşmıştır.

Grafik 21: 2019 Yılı MERSİS İşlem Sayıları

Hal Kayıt Sistemi (HKS) Projesi: Hal Kayıt Sistemi, 5957 sayılı Kanunun 16'ncı maddesine istinaden Bakanlığımız bünyesinde elektronik ortamda kurulmuş ve faaliyete alınmıştır. Hal Kayıt Sistemi ile sebze ve meyve ticaretine ilişkin güncel veri tabanının oluşturulması, sebze ve meyve ticaretinin elektronik ortamda takip edilmesi, meslek mensuplarının kayıt altına

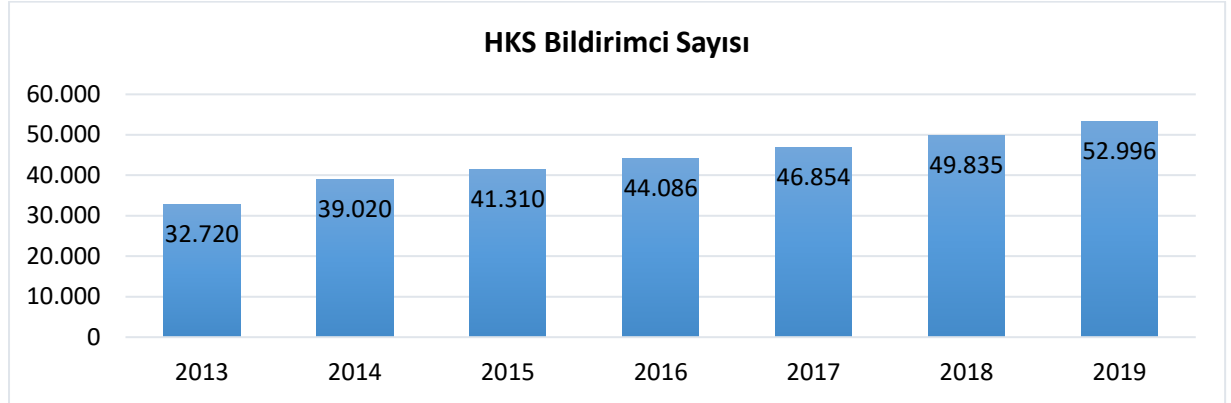
alınması, toptancı halleri arasında ortak bilgi paylaşımı ve iletişimin sağlanması, sektördeki kayıt dışılığın önlenmesi, hesap verilebilirlik ile saydamlığın sağlanması, kamu sektörünün, sebze ve meyve ticaretine yönelik olarak daha sağlıklı değerlendirmeler yapabilmesi ve düzenlemeler oluşturabilmesi, tüketicilerin, ürün künyeleri sayesinde tükettikleri ürünün nerede ve kim tarafından üretildiği gibi bilgilere ulaşabilmesi amaçlanmaktadır.

Hal Kayıt Sistemine yönelik olarak;

- Hal Kayıt Sistemi ile Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı bünyesinde bulunan E-Fatura, E-arşiv Fatura, E- Sevk İrsaliyesi ve E-Müstahsil Makbuzu sistemlerinin entegre edilmesi konusundaki teknik çalışmalara başlanmıştır. Bu kapsamda, Hal Kayıt Sistemine yapılan bildirimler ile fatura ve müstahsil makbuzlarındaki bilgilerin uyumlu olmasının sağlanması ve kayıt dışılığın önlenmesi amacıyla Hazine ve Maliye Bakanlığınca; 509 sıra no'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile sebze ve meyve ticaretiyle iştigal eden komisyoncu ve tüccarların E-Fatura, E-arşiv Fatura, E- Sevk İrsaliyesi ve E-Müstahsil Makbuzu sistemlerini 1.1.2020 tarihi itibarıyla kullanmaları zorunlu hale getirilmiştir.
- Hal Kayıt Sistemi uygulamasına <https://hks.hal.gov.tr> üzerinden e-devlet şifresi kullanılarak giriş yapılabilmesine imkân sağlanmış ve ayrıca e-devlet kapısından da HKS'ye giriş olanağı getirilmiştir.
- Hal Kayıt Sistemi Çağrı Merkezi 444 0 425 (444 0 HAL) numarası üzerinden 7/24 esası çerçevesinde bildirimcilere bildirim işlemleri, bilgi alma, uygulamaya ilişkin her türlü teknik destek ve şikâyet konularında hizmet vermeye devam etmiştir.

- Hal Kayıt Sistemi'ne pazarcı, manav, depo, tasnif ve ambalajlama tesisi, otel, tüccar, market, sanayici, yemek fabrikası, komisyoncu, ihracatçı, ithalatçı, yurt, üretici, üretici örgütü, lokanta ve hastane gibi kullanıcı sınıfları özelinde bildirim yapılabilmektedir.
- Hal Kayıt Sistemi'nde 2019 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla 38.319 gerçek kişi, 10.521 tüzel kişi kayıtlıdır. Sistemde kayıtlı gerçek ve tüzel kişilerce kullanılan 52.996 adet kullanıcı sıfatı bulunmaktadır.

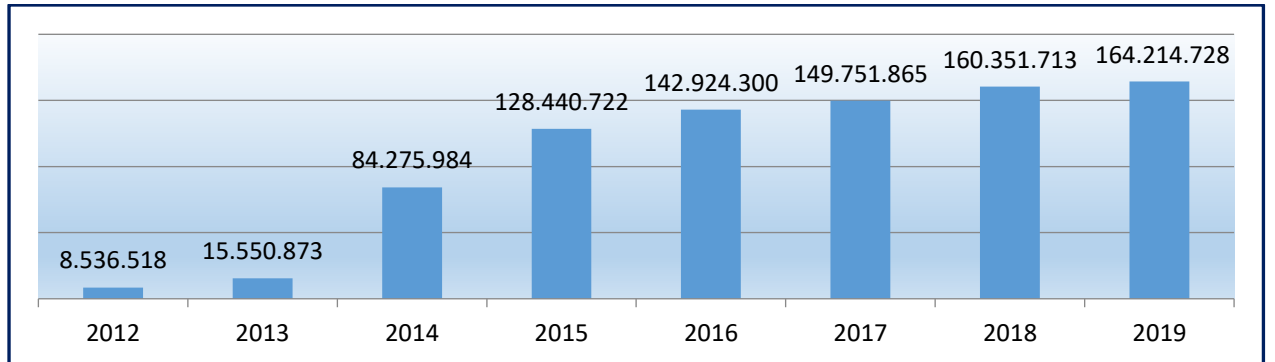
Grafik 22:Yıllar Bazında HKS Bildirimci Sayıları

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Hal Kayıt Sistemi, “bildirim modeli” üzerine kuruludur. Bildirim; bildirim miktarı veya üzerindeki malların üretildiği yerden veya girdiği gümrük kapısının bulunduğu yerden her ne sebeple olursa olsun sevkinden önce bildirimciler tarafından Hal Kayıt Sistemi'ne beyan edilmesidir. Sisteme yapılan bildirim sayısı, 2019 yılında 164.214.728'e ulaşmıştır.

Grafik 23:Yıllar Bazında HKS'ye Yapılan Bildirim Sayıları

Perakende Bilgi Sistemi (PERBİS) Projesi: 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna istinaden, perakende işletmelerin açılış ve faaliyeti ile kapanışında gerekli başvuru ve diğer işlemlerin yapılması, ilgili kurum ve kuruluşlara iletilmesi, değerlendirilmesi, sonuçlandırılması ve bu işletmelere yönelik veri tabanının oluşturulması ile bilgi paylaşımının sağlanması amacıyla Bakanlığımız bünyesinde kısa adı PERBİS olan Perakende Bilgi Sisteminin kurulması öngörülmüştür. PERBİS ile perakende sektöründe faaliyette bulunmak isteyen

girişimcilerin perakende işletme açılış ve faaliyetlerine ilişkin bilgilere ulaşmasının kolaylaştırılması ile perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçişinde izin başvurularının tek bir mercie yapılması ve bu merciden sonuçlandırılması sağlanarak bu işlemlere ilişkin bürokrasinin azaltılması ile işyeri açılış ve zaman maliyetlerinin düşürülmesi amaçlanmaktadır.

2019 yılında PERBİS'in yazılımı büyük oranda tamamlanmış olup, PERBİS'in entegre olacağı elektronik sistemler ile ilgili yürütülen analiz çalışmaları ise sürdürülmüştür. Kamu kurum ve kuruluşlarının, kurulacak entegrasyonlara ilişkin farkındalığını artırmaya yönelik, PERBİS'in paydaşı olan kurum ve kuruluşların temsilcilerinin katılımıyla 07.08.2019 tarihinde geniş katılımlı bir bilgilendirme ve farkındalık toplantısı yapılmıştır. PERBİS, esas itibarıyla, işletme açılış, faaliyet ve kapanışına ilişkin işlemlerin birbiriyle konuşmasını sağlayan tek bir platform olarak tasarlandığı için sistem girişimcilere entegrasyonların tamamlanması sonrasında açılacaktır. Bu çerçevede, sistemin girişimcilere bir an evvel açılabilmesine yönelik gerek Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi gerekse paydaş kamu kurum ve kuruluşları nezdindeki girişimler kesintisiz sürdürülmüş ve yazılım odaklı detaylı analiz toplantıları yapılmıştır. Bu toplantılar neticesinde, Sağlık Bakanlığı e-Rapor Sistemi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemi, TÜRKİYE e-Devlet Kimlik Doğrulama, İçişleri Bakanlığı Ulusal Adres Veri tabanı, Kimlik Paylaşım Sistemi entegrasyonları tamamlanmıştır.

Ticari Elektronik İleti Şikâyet Sistemi (TİSS): 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ve Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletiler Hakkında Yönetmelik kapsamında Bakanlığımız internet sitesi üzerinden kolay ve etkin bir şekilde şikâyet başvurusu yapılmasına olanak sağlayan Ticari Elektronik İleti Şikâyet Sistemi (TİSS) kurularak bu sistemin e-devlet sistemine entegrasyonu tamamlanmıştır. Ticari Elektronik İleti Şikâyet Sistemi ile;

- Şikâyet başvurularının elektronik ortamda kolay ve etkin bir şekilde alınabilmesine,
- Ticaret il müdürlükleri tarafından yürütülen inceleme sürecinin takip edilebilmesine,
- Şikâyet başvurularına ilişkin istatistiki bilgilerin oluşturulabilmesine,
- Ticaret il müdürlükleri ile eğitim amaçlı sunum, görüş ve bilgi paylaşımı yapılabilmesine imkan sağlanmıştır.

2019 yılı sonu itibarıyla, TİSS üzerinden yapılan şikâyet başvuru sayısı 528.344'e ulaşmıştır. Şikâyetlerin yaklaşık %91'ini SMS, %7'sini sesli arama, %2'sini ise e-posta başvuruları oluşturmaktadır. Bu şikâyetler kapsamında, ticaret il müdürlüklerimizce toplam 247.438.285 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi (ETBİS): E-ticaret yapan işletmelerin kayıt altına alınması ve e-ticaret istatistiklerinin oluşturularak politika üretilmesi amacıyla Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi (ETBİS) kurulmuştur. 31.12.2019 tarihi itibarıyla ETBİS'e kayıt olan işletme sayısı 20.271, site sayısı ise 20.225 adettir. ETBİS ile;

- E-ticaret faaliyetinde bulunan işletmeler kayıtlı hale gelecek, e-ticaret işletmelerinin ulaşılabilir olması sağlanacak ve kayıt dışılığın önüne geçilecektir.
- Vatandaşlarımızın e-ticaret faaliyetinde bulunan gerçek ve tüzel kişilere ait bilgilere kolaylıkla ulaşabilmesine imkân tanınarak bu alanda aleniyet sağlanacaktır.
- E-ticaretin gelişiminin izlenmesi ve değerlendirilmesine imkân sağlayacak istatistiki veriler elde edilecektir. Bu veriler, e-ticaret alanında sağlıklı ve sürdürülebilir politika, strateji ve eylemlerin oluşturulmasına katkı sağlayacaktır. Bu sayede, Ülkemizde e-ticaretin gelişim

seyrinin izlenmesi, değerlendirilmesi ve doğru bir şekilde ölçülmesi gerçekleştirilecektir.

- E-ticaret faaliyetinde bulunan gerçek ve tüzel kişi sayısı ile elektronik ticaret hacmi gibi önemli veriler kamuoyuyla paylaşılacaktır.
- E-ticaret verileri Sistem üzerinden toplanacak, istatistiki bilgiler üretilecek ve e-ticaret işletmeleri bildirim yükümlülüklerini bu ortamdan kolay bir şekilde yerine getirebilecektir.

Taşınır Rehin Sicil Sistemi (TARES): Rehin hakkının tesisi ve rehinli taşınırlara ilişkin aleniyetin sağlanması amacıyla Rehinli Taşınır Sicili kurularak faaliyete alınmıştır. Bu sicil, Bakanlığımızın yetkilendirmesi ile Türkiye Noterler Birliği tarafından tutulmakta ve işletilmektedir. Taşınır Rehin Sicil Sistemi (TARES) ile;

- Küçük ve Orta Büyüklükte İşletmelerimizin (KOBİ) yanı sıra, tacir, esnaf, çiftçi, üretici örgütü ve serbest meslek erbabımızın taşınır rehni karşılığında kredi kullanabilmesine imkân sağlanmıştır.
- Ticari aktörlerin finansmana erişiminin kolaylaştırılması ve böylece daha fazla üretim ve yatırım yapabilmelerinin sağlanması hedeflenmiştir.
- Kanun sayesinde, finansmana erişimde güvence olarak kullanmak üzere, stok, alacaklar, hammadde, kazanç ve iratlar, kira gelirleri, lisans ve ruhsatlar, ticari plaka ve ticari hat ile ticari projeler gibi ekonomik değeri olan her türlü taşınır teminat olarak gösterilebilmektedir.

31.12.2019 tarihi itibarıyla TARES üzerinde gerçekleştirilen toplam işlem sayısı: 30.261; toplam güvence tutarı ise 710 Milyar TL'dir.

İkinci El Motorlu Kara Taşıtı Ticareti Bilgi Sistemi: Ülke genelinde ikinci el ticaretinin takip ve kontrolünü sağlayacak İkinci El Motorlu Kara Taşıtı Ticareti Bilgi Sistemi (İETTS) faaliyete geçirilerek, sistem üzerinden başvurular alınmaya başlanmıştır. Bu doğrultuda, 2019 yılı itibarıyla İkinci El Motorlu Kara Taşıtı Ticareti Bilgi Sistemi (İETTS) üzerinden yetki belgesi verilen işletme sayısı 4666'ya ulaşmıştır.

Taşınmaz Ticareti Bilgi Sistemi: Ülke genelinde taşınmaz ticaretinin takip ve kontrolünü sağlayacak Taşınmaz Ticareti Bilgi Sistemi (TTBS) faaliyete geçirilerek, sistem üzerinden başvurular alınmaya başlanmıştır. 2019 yılı itibarıyla Taşınmaz Ticareti Bilgi Sistemi üzerinden yetki belgesi verilen işletme sayısı 9827'ye ulaşmıştır.

Güvenli Ödeme Sistemi Projesi: İkinci el motorlu kara taşıtı alım satımında tescil işlemleri, noterler aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Uygulamada taraflar arasındaki anlaşmaya bağlı olarak alıcı, taşıt bedelini tescil öncesi ya da sonrası satıcıya elden veya banka kanalıyla ödemektedir ve noterde ödemenin yapıldığı beyan edilmektedir. Bu durum hem taşıt alım satım işlemlerinde ödeme noktasında güvensizlik yaratmakta, dolandırıcılık, sahtecilik gibi olumsuzluklara yol açabilmekte, hem de tarafların yanlarında yüksek meblağda nakit taşımaya neden olmaktadır. Bu kapsamda anlatılan risklerin ortadan kaldırılması amacıyla, güvenli ödeme sistemi projesi geliştirilmiş ve Türkiye Noterler Birliği'nin anılan sistemin kurucusu ve işleticisi olarak Bakanlığımızca yetkilendirilmiştir. Proje ile, ikinci el motorlu kara taşıtının satış bedeli ile taşıt mülkiyetinin eş anlı el değiştirmesi sağlanarak ikinci el motorlu kara taşıtı alım satımındaki ödemenin güvenli biçimde yapılması temin edilecek ve aynı

zamanda dolandırıcılık, sahtecilik, çalınma riskleri bertaraf edilerek, para transferlerinin hızlı ve kolay biçimde yapılması ve kayıt altına alınması sağlanacaktır.

Tecrübe Transferi Programı Projesi: Tecrübe Transferi Programı projesi ile ticaret hacmi düşük bölgelerimizdeki genç girişimcilerin İstanbul, Ankara ve İzmir gibi gelişmiş illerimizdeki işletmelerde belli sürelerle deneyim kazanmalarını sağlamak amaçlanmaktadır. Proje kapsamında, deneyimsiz işletmelerin alanında deneyim sahibi işletmelerin tecrübelerinden faydalanarak personel istihdamı, mal ve hizmet üretimi, dağıtım, pazarlama yöntem ve kanalları, tedarik usulleri ve yönetim gibi konularda bilgi sahibi olması hedeflenmektedir. Program yeni işe başlayacak işletmelerimizin ticari hayata daha sağlam ve güçlü bir giriş yapması için oluşturulmuştur.

Söz konusu projenin pilot uygulaması çerçevesinde 4 adet uygulama gerçekleştirilmiştir. İlk pilot uygulama yiyecek ve içecek hizmetleri sektöründe gerçekleştirilmiş olup programa Malatya ve Van illerinden 4 girişimci katılmıştır. İkinci pilot uygulama ise bilişim sektöründen 3 firmanın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Teknoparklar arasında girişimci tecrübe transferi içerikli 3'üncü pilot uygulama 2019 Şubat-Mart aylarında Türkiye'nin farklı illerinde faaliyet gösteren teknoparklardan seçilen 3 kişinin katılımı ile devam etmiş olup son pilot uygulama, Haziran-Temmuz aylarında 3 kişi ve Temmuz-Ağustos aylarında 2 kişinin katılımı ile gerçekleştirmiştir. Toplamda 15 kişi bahse konu projeden yararlandırılmış olup, katılımcıların program sonunda doldurdıkları anketler ve yapılan görüşme notlarında proje kapsamında elde edilen bilgi ve tecrübeler ile bağlantı kurdukları girişimciler sayesinde kendi faaliyet alanlarındaki çalışmalarına katkı sağlandığı ve işbirliği imkânları ortaya çıkaracağı ifade edilmiştir.

1.3.7.9. Esnaf, Sanatkârlar ve Kooperatifçilik Hizmetleri

1.3.7.9.1. Esnaf, Sanatkârlar ve Kooperatifçilik Hizmetleri Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetler, Projeler ve Diğer Hususlar

1.3.7.9.1.1. Esnaf, Sanatkârlar ve Kooperatifçilik Hizmetleri Kapsamındaki Faaliyetler

-2020-2024 Esnaf ve Sanatkârlar Strateji Belgesi ve Eylem Planı (ESSEP): Kamu kurum ve kuruluşları ile birlikte esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarının da katılımıyla hazırlanan "Esnaf ve Sanatkârlar Değişim, Dönüşüm, Destek Strateji Belgesi (3D) ve Eylem Planı (ESDEP)" Yüksek Planlama Kurulu'nun 09.04.2010 tarihli kararı ile kabul edilmesini müteakip 7 öncelik ve 30 tedbir ile yürürlüğe konulmuştur. Bu kapsamda, 2020-2024 Esnaf ve Sanatkâr Strateji Belgesi ve Eylem Planı (ESSEP) adı ile yeni bir strateji belgesi ve eylem planı hazırlanması çalışmaları devam etmektedir. Bu amaçla, 2019 yılında ESSEP hazırlık çalışmalarını yürütmek üzere Bakanlık bünyesinde çalışma grubu görevlendirilmiştir. Çalışma grubunun hazırlıkları ardından, eylem planı oluşturulması sürecine akademisyenlerin de bakış açısını katmak, içeriği geliştirmek ve kamuoyunda eylem planının kabul edilebilirliğini artırmak amacıyla Ankara'da "Esnaf ve Sanatkârlar 2023 Vizyonu Çalıştayı" düzenlenmiştir.

-2020-2024 Türkiye Kooperatifçilik Strateji Belgesi ve Eylem Planı (TÜKOSEP): Eylem Planı'nın temel önceliği toplumun, kooperatif ortak ve çalışanlarının kooperatifçilik konusunda

eğitim düzeylerinin artırılmasıdır. 2020-2024 Kooperatifçilik Strateji Belgesi 3 Stratejik Amaca ulaşmak üzere belirlenen 7 Hedef, bu hedefler doğrultusunda ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından kooperatiflere yönelik yürütülecek 18 eylem ve bunlara ilişkin projeleri kapsamaktadır. 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde 2019 yılında yapılan değişiklik sonrasında Strateji Belgesinde gerekli düzeltme ve güncellemeler yapılarak kooperatif merkez birlikleri ile ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerine sunulmuştur.

Esnaf ve Sanatkârlara Sunulan Destekler Kapsamında Yürütülen Çalışmalar

-Esnaf ve Sanatkârların Desteklenmesi Hakkında Mevzuat Çalışması: Esnaf ve Sanatkârlar Destek Sistemi (ESDES) Kurulması Projesi kapsamında, taslak mevzuat çalışmaları hazırlanmıştır. Söz konusu çalışmanın amacı esnaf ve sanatkârın rekabet güçlerini artırmak, ekonomik ve teknolojik gelişmeler ile ticari hayattaki yeniliklere uyumlarını sağlamak, yaşadıkları mali sıkıntıları aşmalarına yardımcı olmak, girişimciliği ve işbirliği kültürünü geliştirmek, yangın, deprem ve sel gibi afetler ile terör olaylarından etkilenen esnaf ve sanatkârların mağduriyetlerini gidermek üzere Bakanlığımız tarafından verilecek finansal destekler ile eğitim ve danışmanlık desteklerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir. Söz konusu taslak mevzuat metinleri üzerinde çalışmalara 2019 yılında devam edilmiştir.

-Esnaf Ahilik Sandığı Oluşturulması: Bakanlığımız, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Sosyal Güvenlik Kurumu), Hazine ve Maliye Bakanlığı ve İŞKUR tarafından geliştirilen Esnaf Ahilik Sandığı ile mevcut işsizlik sigortası fonuna benzer bir sistemin kurulması amaçlanmıştır. Esnaf Ahilik Sandığının kurulmasına dair düzenlemeyi de içeren 456 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 22-23.02.2017 tarihlerinde TBMM Genel Kurulunda görüşülerek kabul edilmiştir.

-2019 Yılı Halkbank Kredileri: 10.01.2019 tarihli ve 602 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı gereğince, 1 Ocak – 31 Aralık 2019 tarihleri arasında esnaf ve sanatkârlara %50 veya %100 faiz indirimli (faizsiz) olarak kredi imkânları sağlanmış bulunmaktadır.

Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları İşlemleri:

-Kuruluş İşlemleri: 2019 yılında Bakanlığımıza iletilen kuruluş taleplerinin 6'sı red edilmiş, 4'üne ön izin verilmiştir.

-Unvan Değişikliği İşlemleri: 2019 yılında Bakanlığımıza toplam 33 oda tarafından unvan değişikliği başvurusu yapılmıştır. Bunlardan 8'ine ön izin verilmiş, diğer 25 tanesi ise uygun bulunmayarak reddedilmiştir.

-Fesih İşlemleri: 2019 yılında feshedildiğine dair kesinleşmiş mahkeme kararları Bakanlığımıza ulaşan 4 oda hakkında tasfiye işlemleri için bağlı oldukları birliklere bildirim yapılmış; fesih edilmesi gerektiği tespit edilerek haklarında dava açılması için 6 oda gerekli mercilere bildirilmiştir.

-Sicil Müdürü-Müdür Yardımcısı Atama ve Görevden Alma İşlemleri: 2019 yılında 3 kişinin sicil müdürü, 12 kişinin ise sicil müdürü yardımcısı olarak atanması uygun bulunmuştur.

-Mutabakat Komitesi Kararlarının İncelenmesi: 2019 yılında Bakanlığımıza ulaşan 1.651 kişiye ilişkin alınan toplam 526 adet mutabakat komitesi kararı incelenmiş ve bunlardan ilgili mevzuata uygun olarak alınmadığı tespit edilen 90 karar hakkında il müdürlüklerine geri dönüş yapılmıştır.

Kooperatif İşlemleri:

-İzin İşlemleri: 2019 yılında, 116 adet kooperatif kuruluş izni, 69 adet kooperatif anasözleşme değişiklik izni işlemi gerçekleştirilmiş ve işlemler Kooperatif Bilgi Sistemi'ne işlenmiştir.

-Görüş Verme: 2019 yılı içerisinde ticaret il müdürlükleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına, kooperatiflere ve ilgililerle paylaşılan 461 görüş, bilgi ve belge bulunmaktadır.

-Kooperatif Genel Kurullarına Bakanlık Temsilcisi Görevlendirmesi: Ticaret il müdürlüklerince 2019 yılı içerisinde 263 kooperatife kuruluş izni ile 75 kooperatife anasözleşme madde değişikliği izni verilmiş olup, 6.761 kooperatifin genel kurulunda Bakanlık temsilcisi görevlendirilmiştir.

-Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Aracılığıyla Verilen Kredi Hizmetleri: 2019 yılı için 10.01.2019 tarihli ve 602 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı gereğince, 1 Ocak – 31 Aralık 2019 tarihleri arasında esnaf ve sanatkârlara %50 veya %100 faiz indirimli (faizsiz) olarak kredi imkânları sağlanmış bulunmaktadır. Bu doğrultuda, 2019 yılı bütçesinde 1 milyar 878 milyon TL kaynak ayrılmıştır. 2019 yılı içerisinde geçen yıllardan devir hariç, 264.096 esnaf ve sanatkâra, 25 milyar 279 milyon TL kredi kullandırılmıştır. Bu kapsamda, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla kredi bakiyesi mevcut olan esnaf ve sanatkâr sayısı ise 567.029, kredi bakiyesi ise 41 milyar 43 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

2002-31.12.2019 dönemine bakıldığında ise, 2.092.961 esnaf ve sanatkâra toplamda 118 milyar TL tutarında faiz indirimli kredi kullandırıldığı anlaşılmaktadır. Sektör bazında kullandırılan kredilerin %37'lik kısmının toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının onarımı ile ilgili meslek kollarında, %29'luk kısmının ise ulaştırma ve depolama ile ilgili meslek kollarında kullanılmaktadır.

-**Ürün İzleme Faaliyetleri:** 2019 yılı içerisinde tarım satış kooperatifleri birliklerinin alım yaptıkları ürünlere ilişkin ürün raporları hazırlanarak Bakanlığımız internet sitesinde yayımlanmış, tarım satış kooperatifleri ve birliklerinin faaliyet konusu ürünlerinin aylık alım ve stok bilgileri hazırlanmış, tarım satış kooperatifleri ve birliklerinin faaliyet konusu ürünlerinin haftalık borsa fiyatlarına dair tablolar hazırlanmış, Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri Değerlendirme Raporu hazırlanmıştır.

-**Uluslararası Zeytin Konseyi Çalışmaları:** Merkezi Madrid'de bulunan Uluslararası Zeytin Konseyi (UZK), 1959 yılından bugüne kadar "Uluslararası Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Anlaşması"nın idaresinden sorumlu ve BM çatısı altında yer alan uluslararası bir kuruluştur. Dünya zeytinyağı ve sofralık zeytin üretiminin yaklaşık %95'ini temsil eden ülkelerden oluşması sebebiyle önemli bir organizasyon olan UZK bünyesinde ülkemizin üye olması nedeniyle gerekli çalışma ve koordinasyon Bakanlığımızca yürütülmektedir. UZK üyeliği kapsamında 2019 yılında gerçekleşen faaliyetler şöyledir:

- “Olivtech Zeytin, Zeytinyağı ve Teknolojileri Fuarı” kapsamında 8 Mart 2019 tarihinde UZK himayesinde düzenlenen ve UZK’nın İcra Direktör Yardımcısı düzeyinde iştirak ettiği etkinliğe Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Sezai UÇARMAK başkanlığında bir heyetle katılım sağlanmıştır.
- 18-23 Mart 2019 tarihlerinde UZK tarafından İzmir’de gerçekleştirilen “Uluslararası Zeytinyağı Duyusal Analizi Panel Liderliği Eğitimi” için delegasyonumuzun girişimiyle seçilen 16 Türk adayımız ve kurumlarına resmi bilgilendirmeler yapılmış ve etkinliğe katılım sağlanmıştır.
- 11 Mart 2019 tarihinde Uluslararası Zeytin Konseyine “Ham ve Rafine Zeytinyağında Delta 7 Stigmastenol Değerinde Görülen Sapma” konulu bir resmi yazı hazırlanmıştır. Yazının amacı UZK Ticaret Standartları kapsamında yer alan karar ağaçlarının güncellenmesi için UZK uzmanlar grubu nezdinde Türk uzmanlarımızca başlatılan girişimlerin üst düzey ifadesidir. Çünkü ülkemiz ham ve rafine zeytinyağlarının iklim değişikliği ve coğrafi sebeplerle tağşiş olmaksızın Delta 7 Stigmastenol değerinde sapmalar meydana gelmektedir.
- UZK ve CIHEAM (Uluslararası Akdeniz İleri Tarım Araştırmaları Merkezi) tarafından zeytin zararlısı Xylella Fastidiosa üzerine hazırlanan anket çalışması incelenerek doldurulmak üzere ülkemiz zeytin sektörüyle 13 Mart 2019 tarihinde paylaşılmıştır.
- 30 Eylül – 20 Aralık 2019 tarihlerinde Jaén Üniversitesi-UZK işbirliğiyle düzenlenecek duyusal analiz kursuna gelen 6 farklı başvuru incelenerek koşulları sağlayan 5 başvuru sıralı olarak UZK’ya resmi olarak 14 Mart 2019 tarihinde gönderilmiştir.
- UZK tarafından zeytinyağı ticaret standartlarına ilişkin beş farklı karar için başlatılan yazılı karar alma süreçleri bağlamında, taslak kararlar incelenerek sektörümüzün görüşlerine yayımlanma sırasına göre 8 ve 18 Mart 2019 tarihlerinde sunulmuştur. Ayrıca, yine yazılı karar alma usulüyle karara bağlanacak UZK dört yıllık stratejik planının ve hibelere ilişkin mali prosedürler olmak üzere iki farklı belge delegasyonumuzca incelenmiştir.
- 23 – 25 Nisan 2019 tarihinde Mısır’ın Kahire şehrinde UZK tarafından düzenlenecek “Sofralık Zeytin Kursu”na ülkemizi temsilen İzmir Bornova Zeytincilik Araştırma Enstitüsü’nden bir uzmanın katılımı sağlanmıştır.
- Lampant zeytinyağlarına ilişkin UZK’ya sunulan karar ağacı teklifimizin diğer ülkeler tarafından desteklenmesi amacıyla gerekli görüşme ve yazışmalar yapılarak uzmanlar grubunda kabul gören teklifimizin Kimya ve Standardizasyon Komitesi gündemine alınması sağlanmıştır.
- Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi Araştırma ve Danışma Kurulu bünyesinde 13 Haziran 2019 gerçekleştirilen Zeytinyağı ve Pirina Yağı Tebliği’nin gözden geçirilmesi ve CODEX Alimentarius standartları konulu toplantıya katılım sağlanmıştır.
- UZK 109. Oturumu öncesinde dokümanlar incelenerek ülke görüşü oluşturulması amacıyla sektör temsilcileri ile gerekli görüşme ve yazışmalar yapılmıştır. UZK Üyeler Konseyi’nin 17-22 Haziran 2019 tarihlerinde Fas’ın Marakeş şehrinde gerçekleştirdiği 109’uncu Oturumu Genel Kurul, İdari ve Mali İşler Komitesi, Ekonomi ve Tanıtım Komitesi, Teknoloji ve Çevre Komitesi, Kimya ve Standardizasyon Komitesi toplantılarına Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Sezai UÇARMAK tarafından katılım sağlanmıştır.
- 30 Eylül – 20 Aralık 2019 tarihlerinde Jaén Üniversitesi-UZK işbirliğiyle düzenlenen duyusal analiz kursuna 1 adayımızın UZK bursu ile katılımı sağlanmıştır.

- UZK 2019 Dünya Zeytin Günü Hibeleri kapsamında sektörümüzden gelen 2 başvuru UZK'ya iletilerek bir adayımız 6.000 Avroluk hibeden yararlandırılmıştır.
- UZK 110. Oturumu öncesinde dokümanlar incelenerek ülke görüşü oluşturulması amacıyla sektör temsilcileri ile gerekli görüşme ve yazışmalar yapılmıştır. UZK Üyeler Konseyi'nin 25-29 Kasım 2019 tarihlerinde İspanya'nın Madrid şehrinde gerçekleştirilen 110'uncu Oturumu Genel Kurul, İdari ve Mali İşler Komitesi, Ekonomi ve Tanıtım Komitesi, Teknoloji ve Çevre Komitesi, Kimya ve Standardizasyon Komitesi toplantılarına katılım sağlanmıştır.
- 110. Oturum kapsamında UZK Ticaret Standartları'nda yer alan karar ağaçlarına lampant yağlara ilişkin hazırladığımız karar ağacının eklenmesinin karara bağlanması sağlanmıştır. Ayrıca, rafine ve riviera zeytinyağı karar ağaçlarına ilişkin sunduğumuz teklifin yazılı karar alma süreci ile görüşülmesi tutanaklara işletilmiştir.
- CODEX çalışma grubuna online kayıt yapılarak yayınlanan ilk dokümanlar incelenmiş, Tarım ve Orman Bakanlığı yetkilileri ile gerekli istişareler yapılmıştır.
- 10'uncu İstatistik Çalışma Grubu Toplantısı'na katılım sağlanarak ülkemiz verilerinin diğer ülke verileri ile çapraz kontrolleri yapılmıştır. Ayrıca, ülkemiz zeytincilik sektörü hakkında sunum yapılmıştır.

Ahilik Haftası Etkinlikleri: 32'ncisi düzenlenen Ahilik Haftası Kutlamaları, 16-22.09.2019 tarihleri arasında Kırşehir merkez olmak üzere 81 ilimizde gerçekleştirilmiştir. Kırşehir merkezdeki kutlamalar, 16.09.2019 Pazartesi günü Kırşehir Neşet Ertaş Kültür Sanat Merkezi'nde düzenlenen açılış töreni ile başlamıştır. Hafta boyu devam eden kutlamalarda zengin içerikli birçok etkinlik yapılmıştır. Ahilik Haftası Kutlamaları içerisinde bu yıl dördüncü defa kitap fuarı düzenlenmiştir. İl merkezinde ilçe günleri etkinlikleri düzenlenmiş ve halkın yoğun ilgisiyle karşılaşılmıştır. Ahilik Haftası Kutlamaları kapsamında Ahiliğin bilimsel ve kültürel yönleri de ele alınmıştır. Etkinlik haftası boyunca konferans ve paneller de düzenlenmiştir.

Kutlamalar kapsamında Ahiliğin tanıtımına yönelik olarak;

- Çeşitli materyallerin dağıtılması, (şapka, yap-boz, kalemlik, Ahilik öğütleri, kitap, satranç takımı vb.)
- Selçuklu kıyafetleri defilesi düzenlenmesi,
- Alışveriş çarşısı, fotoğraf, masal çadırı ve çocuk oyun parkı ile ulu camiler sergisi açılışı,
- Konserler, Halk Oyunları, Yöresel Yemekler Yarışması, Kuaförler Şov, Tiyatro gibi çeşitli etkinlikler,
- Sportif Faaliyetler (Futbol müsabakası),
- Resmi Tören Programı ile Şed Kuşatma Töreni gibi zengin içerikli çeşitli etkinlikler de yapılmıştır.

-Ahilik Ansiklopedisi: Yaklaşık bin yıllık geçmişiyile tarihimize silinmeyecek etkiler bırakmış olan Ahilik kültür ve felsefesinin tanıtılması, yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılması amacıyla Ahilik Ansiklopedisi hazırlanmıştır. Geleceğe ve günümüze ışık tutacak yeni çalışmalara öncülük etmesi planlanan eser iki ciltten oluşmaktadır. Diğer yandan, Ahilik kültür ve felsefesinin uluslararası alanda tanıtılması için Ansiklopedinin İngilizce çevirisi tamamlanmış ve basımı yapılarak dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

-Ahilik Panelleri: 07.10.2016 tarihli Ahilik Kutlamaları Merkez Yürütme Kurulu’nda alınan karar gereği Bakanlığımız koordinasyonunda, Ahilik kültür ve felsefesinin tanıtımı amacıyla üniversitelerle işbirliği yapılmak suretiyle ülkemizin çeşitli üniversitelerinde Ahilik alanında çalışmalar yapan tarihçi, yazar, akademisyenler ve panelin yapıldığı ilde başarıları ve iş ahlakıyla bilinen iş adamlarının katılımıyla Ahilik kültürü ile ilgili konularda çeşitli paneller düzenlenmiştir. 2019 yılında Ahilik Panellerinin yedincisi 25 Nisan 2019 tarihinde Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi’nde gerçekleştirilmiştir.

-Ahiname Dergisi: Ahilik konusunun sürekli olarak gündemde tutulması, esnaf, sanatkârlar ve kooperatifçiliğe ilişkin yapılan faaliyetlerin ve gelişmelerin tanıtılması ve çeşitli alanlarda esnaf ve sanatkârların bilgilendirilmesi amacıyla “Ahiname” dergisi çıkarılmaktadır. 2019 yılı itibariyle yedi sayı yayımlanmış ve dağıtımı tamamlanmış olup Derginin sekizinci sayısının hazırlık çalışmalarına başlanılmıştır.

Bu çerçevede, yıl boyunca:

- Geleneksel, kültürel, sanatsal değeri olan kaybolmaya yüz tutan meslek kollarında faaliyet gösteren ve “Esnaf Vergi Muafiyet Belgesi” sahibi esnaf ve sanatkârlara,
- Usta girişimci esnaf ve sanatkârlara,
- Mesleki Eğitim Kanunu kapsamında, kredi başvuru tarihi itibariyle en az 3 yıl ustalık belgesine sahip olan ve ustalık belgesiyle ilgili meslek kolunda son 1 yıl içinde kendi adına işletme kurduğunu belgeleyen esnaf ve sanatkârlara ve KOSGEB tarafından sağlanan hibe ve faizsiz kredi desteğinden yararlananlar hariç olmak üzere, KOSGEB Girişimcilik Destek Programını bitiren, başvuru tarihinde 30 yaşını tamamlamamış olan esnaf ve sanatkârlara, faizsiz kredi kullandırılmaya devam edilmiştir.

Yukarıda açıklanan %50 ve %100 faiz indirimli kredilerden ESKKK kefaletiyle yararlanılabileceği gibi, ESKKK kefaleti olmaksızın doğrudan Halkbank’a başvurmak suretiyle de yararlanabilmek mümkündür. 2002 yılsonu itibariyle kredi riski bulunan ortak sayısı 63.520 iken, bu sayı 31/12.2019 tarihi itibariyle 33 kat artarak 2.092.961 olarak gerçekleşmiştir. 2002 yılında kullandırılan kredilerin tutarı 154 milyon iken, bugün itibariyle bu tutar yaklaşık 766 kat artarak 118 milyar TL’ye yükselmiş bulunmaktadır. 31 Aralık 2019 tarihi itibariyle, 2019 yılında kredi bakiyesi mevcut olan esnaf ve sanatkâr sayısı 567.029, kredi bakiyesi ise 41 milyar 43 milyon TL’ye olarak gerçekleşmiştir. 2002 yılı sonu itibariyle 402 kooperatif kredi kullandırabilirken, 30.11.2019 tarihi itibariyle 922 kooperatif kredi kullandırabilecek hale gelmiştir.

Tablo 50:2019 Yılında Kullanılan Krediler (31.12.2019)

SIFIR FAİZLİ KREDİLER	Kredi Kullanan Esnaf Sayısı	Toplam Kullandırım Tutarı (TL)	Kredi Riski Bulunan Esnaf Sayısı	Kredi Bakiyesi (TL)
Kaybolmaya Yüz Tutan Meslek Kredisi	207	6.954.600	146	2.675.756
Usta Girişimci Esnaf ve Sanatkâr Kredisi	197	8.319.879	115	1.414.111
30.000-TL Sıfır Faizli Kredi	48.768	1.349.739.678	12.475	80.166.443
100.000-TL Genç Girişimci E&S Kredisi	32	1.993.000	26	913.185
Toplam	49.204	1.367.007.157	12.762	85.169.495
YATIRIM KREDİLERİ	Kredi Kullanan Esnaf Sayısı	Toplam Kullandırım Tutarı (TL)	Kredi Riski Bulunan Esnaf Sayısı	Kredi Bakiyesi (TL)
İşyeri Edindirme Kredisi	1.150	342.002.685	1.120	283.782.826
Taşıt Edindirme Kredisi	776	195.846.367	737	139.374.496
Toplam	1.926	537.849.052	1.857	423.157.322
Genel Toplam	51.130	1.904.856.209	14.619	508.326.817

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Türkiye III. Kooperatifler Fuarı: Ülkemizde kooperatifçiliğin geliştirilmesi, kooperatif ürünlerinin tanıtımı ve bu alanda bir farkındalık oluşturularak kooperatifler aracılığıyla iç ve dış ticaretin geliştirilmesi amacıyla Bakanlığımız tarafından 5-8 Aralık 2019 tarihleri arasında Ankara Ticaret Odası Kongre ve Sergi Merkezi'nde Türkiye Kooperatifler Fuarı gerçekleştirilmiştir. Fuara 13 tarım satış kooperatifleri birliği, 11 merkez birlik ve 147 kooperatif olmak üzere toplam 171 kooperatif kuruluşu katılırken, farklı 5 ülkeden kooperatif temsilcileri yer almıştır. Yabancı ülkelere gelen alım heyetleriyle ileriye dönük bağlantılar kurulmuş, üç ülkeden gelen alım heyeti ile ihracat odaklı 101 kooperatif görüşme yaparak ürünlerini ilk elden anlatma imkânı bulmuştur.

Fuarda yerli ve yabancı firmalarla çok sayıda görüşme ve iş bağlantısı sağlanmıştır. Bu kapsamda dört e-ticaret firmasıyla 347 kooperatif, dört ulusal market zinciriyle 290 kooperatif birebir görüşme gerçekleştirmiştir. Yine bankalar ile kooperatifler ikili görüşmeler yapmıştır. Ayrıca aynı amaçlı kooperatifler bir araya gelerek sorunlarını ele almış ve çalışmalarını değerlendirmişlerdir. Fuar esnasında, uluslararası uygulamaların, ülkemizden başarılı kooperatif hikâyelerinin anlatıldığı, markalaşma ve ihracat konularının işlendiği panellere katılım oldukça yüksek gerçekleşmiştir. Ayrıca dijital alanın öncü iki markası Google ve Facebook tarafından verilen ticaret ve pazarlama eğitimleri kooperatiflerden büyük ilgi görmüştür. Fuarda Türkiye genelinde ortaokul öğrencileri arasında düzenlenen kooperatifçilik temalı resim yarışmasında dereceye giren öğrencilere ödülleri verilmiştir. Ayrıca fuar alanında 81 il birincisinin resimleri sergilenmiştir. Yine kooperatifçilik temalı bir tiyatro oyunu fuar boyunca sergilenmiş ve çocuklarımızın genç yaşta kooperatif bilinci edinmeleri amaçlanmıştır.

Kooperatifler arası işbirliğinin geliştirilmesi, ekonomik ve sosyal olarak güçlü bağlar kurulabilmesi adına düzenlenen fuarda, kooperatifler tarafından üretilen gıda, taze meyve sebze, fidancılık, çiçekçilik, süt ve süt ürünleri, el sanatları, tekstil, konut, danışmanlık ve eğitim sektörlerinde yüzlerce ürün ve hizmet ziyaretçilere tanıtılmıştır. Fuar sonunda kooperatiflerle yapılan değerlendirmelerde yüzde 90'ların üzerinde memnuniyet seviyesine ulaşılmıştır. Dört gün boyunca süren ve 59.850 kişi tarafından ziyaret edilen fuardan memnun ayrılan sadece kooperatifler olmamış, aynı zamanda kooperatifleri ve ürünlerini yakından tanıma ve alışveriş yapma imkânı bulan ziyaretçiler de memnun kalmışlardır.

Hazırlık Çalışmaları Devam Eden Mevzuat Değişiklikleri:

-Esnaf ve Sanatkârlar Şurası Yönetmeliği Değişiklik Çalışması: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Bakanlıkların yeniden yapılandırılması kapsamında, Esnaf ve Sanatkârlar Şurası Yönetmeliği'nde yeni düzenlenmelerin yapılarak taslak metin hazırlanmış olup ilgili kurum ve kuruluşların görüşünün alınmasını müteakip nihai şeklini alan yönetmelik değişikliği, 28.11.2019 tarihli ve 30962 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

-Esnaf ve Sanatkârlar Odalarının Kuruluş Usul ve Esaslarına İlişkin Tebliğ Çalışması: 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu'na tabi ihtisas ve karma odaların kuruluşu mezkûr Kanunun 4'üncü maddesinde genel hatları ile düzenlenmiştir. Ayrıca, aynı Kanunun 5'inci maddesinde odaların çalışma bölgesi, 7'nci maddesinde odalara üyelik şartları, 15'inci maddesinin son fıkrasında oda kuruluşunun iptali hususu ve 42'inci maddesinin son fıkrasında yeni kurulan odaların kuruluş genel kuruluna ilişkin hükümlere yer verilmiştir. Ancak, Bakanlığımıza iletilen oda kurma talepleri değerlendirilirken anılan Kanun maddelerindeki düzenlemeler haricinde oda kuruluşu öncesindeki ön izin ve yetki talebi, sanal oda kuruluşu, sanal odaya üye ekleme ve kuruluş evrakının imzalanması gibi bazı süreçlere ilişkin yazılı kıstasların bulunmaması sebebiyle uygulamada bir takım sıkıntı ve eksikliklerin bulunduğu gözlenmiştir. Bu itibarla, Bakanlığımız oda kuruluşuna dair yürütülen işlemlerin ikincil bir düzenleme ile belirlenerek uygulamada birlik sağlanması ihtiyacı ile "Esnaf ve Sanatkârlar Odalarının Kuruluş Usul ve Esaslarına İlişkin Tebliğ" hazırlanmıştır.

-Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu Hakkında Tebliğ Çalışması: 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamında faaliyet gösteren esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşları yönetim kurullarının görev süresince gerçekleştirdikleri iş ve işlemlerin özeti niteliğindeki faaliyet raporlarının ülke genelindeki tüm meslek kuruluşlarınca hazırlanacak raporlar açısından bir yeknesaklık sağlanması gerekse yönetim kurulu raporlarının niteliğinin artırılabilmesi için yönetim kurulu faaliyet raporlarına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi gerekliliği doğmuştur. Bu itibarla, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 453'üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi uyarınca, Bakanlığımızca "Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu Hakkında Tebliğ Taslağı" hazırlanmıştır.

Eğitim ve Bilgilendirme Faaliyetleri:

-Esnaf ve Sanatkârları Bilgilendirme Toplantıları: 2019 yılında 16 esnaf ve sanatkârlar bilgilendirme toplantısı ve 2 sektörel bilgilendirme toplantısı olmak üzere toplam 18 toplantı düzenlenmiştir.

-Pazarcı Esnafı Eğitimleri: Esnaf ve Sanatkârlar Özelinde Gıda Sektörü Analizi Projesi kapsamında incelenen mesleklerden birisi olan pazarcılık alt grubu; manav, kabzımal ve pazarcı esnafını içermektedir. Bu meslek grubuna yapılan anketlerde müşterilerin yaklaşık %80 oranında pazarcı esnafından memnuniyet duyduğu görülmüştür. Yapılan anketlerde pazarcıların en çok tercih edilme sebepleri olarak sıralanan alışkanlık, güvenilirlik, uygun fiyat, ürünlerin taze olması ve samimi hizmet gibi etkenleri güçlendirmek ve mesleğin hizmet kalitesini artırabilmek adına pazarcı esnafına; Hal Yasası, Pazar Yerleri Hakkında Yönetmelik ve Vergilendirme, Tedarik ve Lojistik Hizmetleri, Müşteri İlişkileri ve Pazarlama (e-ticaret), Kişisel Gelişim, Stres ve Öfke Yönetimi konularında eğitimler verilmiştir. Bakanlığımızın eğitim takvimi çerçevesinde 2019 yılında Ankara, Kocaeli, Manisa ve Mersin illerinde Pazarcı Eğitimleri düzenlenmiştir.

1.3.7.9.1.2. Esnaf, Sanatkârlar ve Kooperatifçilik Alanındaki Projeler ve Diğer Hususlar

Esnaf ve Sanatkârlar Özelinde Sektör Analizleri Projesi: Bakanlığımızca esnaf ve sanatkârların faaliyet gösterdiği sektörlerde detaylı sektör analizleri yaparak mevcut durumlarını ortaya koymak ve gelecek projeksiyonlarını çizmek üzere "Esnaf ve Sanatkâr Özelinde Sektör Analizleri Projesi" hayata geçirilmiştir.

Projenin amacı her bir sektörde, sektörde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkârların mevcut durumlarını, sorunlarını, ihtiyaçlarını ve beklentilerini tespit etmek, tespit edilen sorunlara çözüm önerileri geliştirmek, ilgili sektörde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkârların rekabet gücünün artırılabilmesi için, sektördeki yurtiçi ve yurtdışı iyi uygulamalar, yeni akımlar, yönetsel ve teknolojik gelişmeleri tespit etmek, sektör vizyonunu ortaya koymak ve sektörü bu vizyona taşıyacak gelişme eksenlerini tanımlamaktır. Bu kapsamda, esnaf ve sanatkârların faaliyet gösterdiği sektörlerin her birinde Bakanlığımız personeli ve akademisyenlerden oluşan proje ekipleri tarafından analiz çalışmaları yürütülmektedir. İlk aşamada Deri Giyim ve

Ayakkabı Sektörü- Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Makine, Taşıtlar ve Madeni Eşya- Çankaya Üniversitesi, Ulaştırma Sektörü- Atılım Üniversitesi, Gıda Sektörü- Yıldırım Beyazıt Üniversitesi sektörlerinde çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Projenin ikinci ayağı olan 4 sektör ve birlikte çalışılan üniversiteler şu şekildedir: Ağaç, Kâğıt ve Camdan Mamul Eşya- Atılım Üniversitesi, Bakım, Temizlik ve Sağlık Sektörü- Ankara Üniversitesi, Eğlence, Dinlenme ve Barınma Sektörü- Ankara Üniversitesi, Elektrik ve İnşaat Sektörü- Gazi Üniversitesi. Söz konusu sektörlerde, çalışmaları tamamlanan diğer 4 sektörde olduğu gibi 32 odak grup toplantısı, 45 büyük ölçekli şirket mülakatları, 84 iyi uygulama örnek çalışmaları ve 8.400 anket uygulaması yapılmıştır. 2019 yılında anılan 4 sektöre ilişkin sektör sonuç raporları kitaplaştırılmış, kamu kurum kuruluşları ve ilgili meslek kuruluşları ile paylaşılmıştır.

Esnaf ve Sanatkârlara Yönelik Pazarlama ve Markalaşma Projesi: Bakanlığımızca 2017 yılı itibarıyla hayata geçirilen “Esnaf ve Sanatkârlara Yönelik Pazarlama ve Markalaşma Projesi” ile belirlenen sektörlerde faaliyet gösteren ülkemizdeki ve dünyadaki küçük işletmelerin markalaşma, tasarım, pazarlama ve ihracat yapma gibi konulardaki mevcut durumunun ortaya konulması, bu konularda bilgi ve deneyim eksikliği yaşayan, mevcut potansiyellerini yeterince iyi değerlendiremeyen küçük işletmelerin rekabet güçlerini ve ihracat kapasitelerini artırıcı adımların belirlenmesi ve belirlenecek hedef kitle üzerinde ihracat kapasitesinin artırılmasına yönelik pilot olarak fuar katılımı, iş forumları, markalaşma ve tasarım gibi alanlarda faaliyetlerin gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Araştırma geliştirme fazı kapsamında raporlar basılmış ve kamu kurum ve kuruluşları ile paylaşılmıştır. Projenin ikinci fazı olan eğitim aşaması kapsamında 25 Kasım 2019’da Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi’nde Genç Fikirler Atölyesi gerçekleştirilmiştir. Yine aynı kapsamda 10-12 Aralık 2019 tarihlerinde Antalya’da Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birlikleri personeline dış ticaret eğitimi verilmiştir. Bakanlığımız ile Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi arasında imzalanan (PTT A.Ş.) ile imzalanan 21.11.2017 tarihli Protokol kapsamında kurumsal işbirliği 2019 yılında da devam etmiş, PTT A.Ş.’nin faaliyet alanı içerisinde yer alan hizmetlerin, esnaf ve sanatkârların ihtiyaçları doğrultusunda, tarafların mutabık kalacağı usul ve esaslar çerçevesinde esnaf ve sanatkârlara özel olarak sunulmasını sağlamıştır.

Kooperatiflerin Uluslararası Ticaretinin Geliştirilerek İhracatımızın Artırılması Projesi: Proje ile ülkemiz kooperatiflerinin uluslararası ticari faaliyetlerinin artırılarak ihracatımıza katkı sağlanması ve kooperatifler aracılığı ile ülkeler arasındaki işbirliklerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Çin ile kooperatiflerinin ülkemizdeki kooperatiflerden satın alabilecekleri ürünler hakkında bilgi sahibi olmaları ve bu kuruluşları yakından tanımaları amacıyla önceki yıl bir zirve yapılmış benzer işbirliklerinin gerçekleştirileceği diğer ülkeler ile ilgili çalışmalara 2019 yılında devam edilmiştir. Bu kapsamda; Almanya, Fransa, Japonya ve İngiltere’deki ticaret müşavirlikleri ile iletişime geçilerek bilgi alınmış, Almanya, Güney Kore, Fransa ve Japonya ile ilgili ülke raporları hazırlanmıştır.

Kooperatifler Aracılığı ile Coğrafi İşaretli Ürünlerin Tescili, Korunması ve Pazarlanması Projesi: Yöresel ürünlerin katma değeri yüksek ticari ürünler haline dönüştürülmesinde coğrafi

işaret tescili büyük önem taşımaktadır. Coğrafi işaret belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri itibarıyla kökenin bulunduğu yöre, alan, bölge veya ülke ile özdeşleşmiş bir ürünü gösteren işaretlerdir. Coğrafi işaret alınan ürünlerde, kalite sistemi kurulup, taklit ve suiistimallerle mücadele edilerek yöresel ürünün özdeşleştiği yörede yaşayan insanların refahının artmasına katkı sağlanmaktadır. Bu çerçevede, coğrafi işaretli ürünlerde kooperatifçiliğin geliştirilmesinde Bakanlığımız ve Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı işbirliği içinde Doğu Karadeniz Bölgesi'nde bir çalışma yapılması amacıyla "Coğrafi İşaretli Ürünlerde Kooperatifçiliğin Geliştirilmesi Projesi" hayata geçirilmiştir. Söz konusu proje kapsamında 2019 yılında Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) tarafından valilik, kamu kurumları, belediyeler, oda ve borsalar, sivil toplum kuruluşları ile üretici ve kooperatiflerin katılımıyla çeşitli illerde toplantılar düzenlenmiş olup Bakanlığımız bu organizasyonlara katılım sağlamıştır. DOKA tarafından toplam 6 ilde bilgilendirme ve tanıtım toplantıları yapılmış olup bunun yanında 24 coğrafi işaretli ürüne yönelik saha ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.

Tarım Satış Kooperatifleri Birliklerinin Kurumsal Yönetime Geçiş Projesi: Bakanlığımız tarafından tarım satış kooperatifleri ve birliklerinin daha iyi yönetilmesine yönelik bir çalışma yapılmaktadır. Bu kapsamda kurumsal yönetim ilkelerinin uygulamaya geçirilmesi için mezkur proje geliştirilmiştir. Bu proje kapsamında, tarım satış kooperatifleri ve birlikleri için yürürlüğe konulan profesyonel yönetim, işletmecilik ve kurumsal yönetime ilişkin kanun ve anasözleşme hükümlerinin özümsemesi ve bahse konu kuruluşların yürürlüğe konulacak olan kurumsal yönetim ilkelerine hazırlanmaları için kapasitelerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Söz konusu proje kapsamında 2019 yılında kooperatiflerin uygulayacağı kurumsal yönetim ilkeleri tebliğ taslağı çalışmalarına başlanmıştır. Bu kapsamda ülkemizdeki benzer kurumsal yönetim ilkeleri mevzuatı incelenmiş, ilgili kurumlarla görüşmeler yapılmış, Singapur'da faaliyet gösteren kooperatiflere uygulanan mevzuatın çevirisi yapılmıştır. Ayrıca, tarım satış kooperatifleri birliklerinde kurumsal yönetim ilkelerinin uygulanmasına yönelik rehber niteliğinde materyal hazırlanarak çalışma tamamlanmıştır.

Kooperatif Ürünlerinin Pazarlanmasında E-Ticaret Kullanımının Geliştirilmesi Projesi: 100 Günlük İcraat Programı kapsamında Bakanlığımızca belirlenen, ürünlerinin pazarlanmasında e-ticaret kullanmaya başlayabilecek kooperatiflerin tespiti, kooperatifler ile e-ticaret siteleri arasında anlaşma yapmalarının sağlanması ve kooperatiflere teknik destek sağlanmasına ilişkin olarak geliştirilen eylem Cumhurbaşkanlığı tarafından söz konusu programa dâhil edilmiştir. Bu doğrultuda 2019 yılında, e-ticaret potansiyeli bulunan kooperatifler ve işbirliği yapılacak e-ticaret sitelerine ilişkin olarak araştırmalar gerçekleştirilerek pilot uygulama için kooperatifler belirlenmiş ve bu kooperatiflerin ürünlerinin yurt dışı pazarlara ulaştırılması konusunda "ptt-trade", yurtdışında nihai tüketiciye pazarlanması konusunda ise "e-pttavm" e-ticaret platformlarının kullanılması yönünde işbirliği yapılmasına karar verilmiştir.

PTT yetkilileri ile yapılan görüşmeler sonucunda, kooperatifler için çeşitli avantajlar elde edilmiş ve pilot uygulama için belirlenen kooperatifler ile PTT (ptt-trade ve epttavm) arasında sözleşmeler imzalanmıştır. Sözleşme imzalayan kooperatiflere elektronik ticaret konusunda gerekli eğitimler verilmesi ve teknik destek sağlanmasının ardından eylem tamamlanmıştır.

Sosyal Kooperatifçilik, Tanıtım Eğitim Uygulama ve Geliştirme Projesi: Bakanlığımızca, ülkemizde sosyal kooperatif modeline ilişkin farkındalığın artırılması ve sosyal kooperatifçiliğin desteklenmesi, geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması amaçları doğrultusunda "Sosyal Kooperatifçilik Tanıtım, Eğitim, Geliştirme ve Uygulama Projesi" geliştirilmiştir. Söz konusu proje kapsamında gerçekleştirilen Sosyal Kooperatif Eğitim ve Tanıtım Treni'nin İlkbahar Seferi 5-19 Nisan 2019 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Sefer kapsamında 5 Nisan 2019 tarihinde İstanbul'dan hareket eden Sosyal Kooperatif Eğitim ve Tanıtım Treni ile İstanbul, Ankara, Kayseri, Sivas, Malatya, Gaziantep, Hatay, Adana olmak üzere 8 ile çalışma ziyaretleri düzenlenmiştir.

Sosyal Kooperatifler Eğitim ve Tanıtım Treninin ziyaret ettiği her ilde tren garlarında valilikler koordinasyonunda karşılama törenleri, yine bir önceki seferde olduğu gibi sivil toplum kuruluşları, kamu kuruluşları, kooperatifler, gençler ve mülteciler gibi çeşitli hedef gruplarına yönelik "Sosyal Kooperatif Bilgilendirme Toplantıları" ve yerel idareler nezdinde yapılan programların yanı sıra üniversitelerde gençlere ve akademik personele yönelik ilham veren söyleşiler düzenlenmiştir. Ayrıca, sivil toplum kuruluşlarına ve üniversite öğrencilerine yönelik atölye çalışmaları ile kuruluş aşamasında olan tiyatro kooperatifinin ortakları, kültür ve sanat alanında çalışan sivil toplum kuruluşları ile yuvarlak masa toplantısı gerçekleştirilmiştir.

10 Nisan 2019 tarihinde Ankara'da Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı ev sahipliğinde üniversite öğrencilerine yönelik uygulamalı sosyal kooperatif girişimciliği eğitimi verilmiş ve eğitim sonucu geliştirilen inovatif fikirlerin sunumu yapılmıştır. Bunun yanı sıra, Gaziantep ve Hatay illerinde geçici barınma merkezleri ziyaret edilmiş olup, buradaki çocuk ve genç gruplara yönelik dayanışma ve işbirliği temelinde sosyal kooperatif atölye çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Sosyal Kooperatif Eğitim ve Tanıtım Treni çalışmalarına ek olarak, Tokat Valiliği koordinasyonunda 2023 Tokat Vizyonu doğrultusunda Ticaret Tokat üst başlığı kapsamında gerçekleştirilen etkinlik kapsamında, 20-21 Haziran 2019 tarihlerinde Tokat'ta sosyal kooperatif modeline ilişkin bilgilendirme toplantısına katılım sağlanmıştır. Aynı şekilde, 12 Haziran 2019 tarihinde Manisa Ticaret ve Sanayi Odası tarafından düzenlenen "Kooperatifçilik Semineri" kapsamında sosyal kooperatiflere yönelik farkındalığın artırılması, desteklenmesi, geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla gerçekleştirilen etkinliğe katılım sağlanmıştır.

Sosyal Kooperatif Eğitim ve Tanıtım Treni Sonbahar seferinden sonra, Eskişehir Valiliği tarafından Bursa, Eskişehir, Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA) Mart-Nisan 2019 Dönemi teknik destek hibe programına başvurusu yapılan "Zihinsel Engelli Bireylerin İstihdamında Sosyal Kooperatifçilik Modeli" başlıklı proje hayata geçirilmiştir. Bu amaçla, Valilik koordinasyonunda gerçekleştirilen toplantıya Bakanlığımızca katılım sağlanmış olup sosyal kooperatiflere ilişkin bilgi verilmiş ve sunum yapılmıştır.

Bu projenin ikinci aşaması olarak, çalışılması planlanan sosyal kooperatif mevzuatına ilişkin olarak sahada yer alan aktörlerin tecrübelerinin, geri bildirimlerinin ve uygulamaya ilişkin sorunların paylaşılması amacıyla 7 Aralık 2019 tarihinde Ankara Ticaret Odası Congressium Fuar Merkezi'nde "Sosyal Kooperatifler Mevzuat Çalışması Paydaş Toplantısı" yapılmıştır. Çalıştay, 28 ayrı kurumun temsilcisinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Geleneksel Meslek Kollarının Tanımlanması ve Meslek Ölçütlerinin Belirlenmesi Projesi:

Geleneksel, kültürel veya sanatsal değeri olan kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri icra edenlere 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 12'nci maddesinde AVM lerde kira avantajı sağlanmıştır. Ancak bu avantajdan faydalanabilecek geleneksel mesleklerin tanım ve ölçütlerinden bahsedilmemiştir. Bu kapsamda, söz konusu geleneksel mesleklerin tanımları ve ölçütlerinin belirlenmesi hususunda çalışma yapılmaktadır. Bu çerçevede, ilk olarak projenin yol haritasının çizilmesi ve paydaş kurum ve kuruluşların katılımı ile geniş kapsamda bir çalışma yapılması amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Mesleki Yeterlilik Kurumu, üniversiteler ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlar ile toplantılar ve yerinde ziyaretler gerçekleştirilmiştir. Projenin finansmanına ilişkin araştırmalar hâlihazırda devam etmektedir. Ayrıca, geleneksel mesleklerin incelenmesi kapsamında, 6-10 Kasım 2019 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilen Craft İstanbul El Sanatları Fuarı'na katılım sağlanmıştır.

Esnaf ve Sanatkârların Tedarik ve Dağıtım Kooperatifi Kurmalarına Yönelik Araştırma Projesi:

6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 14'üncü maddesinde esnaf ve sanatkârların ortağı olacağı bir tedarik ve dağıtım kooperatifi kurulması öngörülmüştür. Bu amaçla, 2019 yılında yürütülen çalışmalar neticesinde "Esnaf ve Sanatkârların Tedarik ve Dağıtım Kooperatifi Kurmalarına Yönelik Araştırma Projesi" tasarlanmıştır. Akabinde konuyu derinlemesine araştırmak ve projenin nasıl yürütülmesi gerektiğine ilişkin vizyon çizebilmek ve projenin gerçekleştirilmesinde destek sağlayabilecek kuruluşların incelenmesi amacıyla konu ile ilgili araştırmalar yapılmıştır.

Meslek Kolları Bilgi Kılavuzları Oluşturulması Projesi:

Proje ile esnaf ve sanatkâr olma potansiyeli bulunan ve iş hayatına atılmayı planlayan girişimcilere ilgi duydukları meslekleri önceden tanıma, genel görünümü ile güçlü ve zayıf yönlerini irdeleyebilme, işyeri açılış süreçlerinde kendilerini bekleyen prosedürleri kavrayabilmesi ve mesleğe ilişkin diğer verilerden istifade edebilmesi imkânı sağlanarak iş hayatına doğru adımlar atarak giriş yapması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda, esnaf ve sanatkâr meslek kolları bilgi kılavuzları hazırlanması planlanmıştır. 2019 yılında Meslek Kolları Bilgi Kılavuzları oluşturulması faaliyetine ilişkin ön hazırlıklar tamamlanmış, bilgi kılavuzu oluşturulacak meslek kollarının tespiti ve öncelik sıralaması yapılmış, Meslek Kolları Bilgi Kılavuzları oluşturulurken kullanılacak birincil ve ikincil veriler belirlenerek analiz ve değerlendirmesi yapılmıştır. Proje kapsamında ilk etapta "büfelerde, bakkallarda ve marketlerde yapılan ticaret" mesleği özelinde pilot çalışması yapılması planlanmış olup bu çerçevede tüm meslekler için genel olarak belirlen içerik başlıkları doğrultusunda bahsi geçen mesleğe ilişkin çalışmalara başlanılmıştır. Bu doğrultuda görev paylaşımı yapılmış olup, Bakkallık Meslek Kılavuzu tamamlanmış ve Temmuz 2019'da basım ve dağıtımı tamamlanmıştır. Pazarcılık Meslek Kılavuzu hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

Esnaf ve Sanatkârlar Gelişmişlik Endeksi Oluşturulması Projesi:

"Esnaf ve Sanatkârlar Gelişmişlik Endeksi" çalışması kapsamında esnaf ve sanatkâr işletmelerinin performanslarının doğru bir şekilde analiz edilip mevcut siyasi ve ekonomik durumlardan nasıl etkilendiklerinin tespit edilmesini sağlayacak bir endeks oluşturulmasına yönelik çalışmaya başlanması

planlanmıştır. Çalışmanın 3 aşamadan oluşabileceği değerlendirilmiştir: Endeks değişkenlerinin belirlenmesi, verilerin derlenmesi ve temizlenmesi, endeksin oluşturulması ve raporlama.

Kooperatifçilik Tanıtım ve Geliştirme Projesi: Ülkemizde kooperatifçilik sektörünü daha ileri seviyelere taşımak; sürdürülebilirliği, rekabet edebilirliği ve yenilikçiliği sağlamak; toplumdaki kooperatifçilik imajını olumlu yönde güçlendirmek ve dünyadaki kooperatifçilik alanındaki gelişmeleri yakından takip ederek bu alandaki yenilikleri Ülkemizin ekonomik ve sosyal yapısına uygun olarak topluma kazandırmak gibi temel amaçlar göz önünde bulundurularak “Kooperatifçilik Tanıtım ve Geliştirme Projesi - Kooperatifçilik Otobüsü” Projesi hazırlık çalışmaları 2019 yılında tamamlanmıştır. Proje kapsamında, ziyaret edilen illerde bilgilendirme toplantılarının yapılmış, kooperatifçiliğe yönelik farklı alanlarda eğitimlerin düzenlenmiş, çeşitli etkinlikler (toplantı, söyleşi, çalıştay, vb) yapılmıştır.

Esnaf ve Sanatkâr Bilgi Sistemi (ESBİS): Esnaf ve sanatkârların sicil ve oda kayıtlarını tutmak ve bunlara ilişkin iş ve işlemlerin elektronik ortamda yürütülmesini sağlamak amacıyla kullanılmaktadır. Bilgi teknolojilerinde yaşanan hızlı değişim süreci ve ilgili mevzuatlarda yapılan değişiklikler nedeniyle sistemin yenilenmesine ihtiyaç duyulmuştur. Bu kapsamda, PTT Genel Müdürlüğü işbirliğinde yazılım geliştirme konusunda gerekli çalışmalar yürütülmüştür. 14-21 Ekim 2019 tarihleri arasında sistemin saha kullanıcılarına (Sicil müdürleri ve genel sekreterler) gerekli eğitimler verilmiştir. Ankara ve İzmir’de başlanan test ve pilot uygulama ardından, Aralık ayı içerisinde sistem tüm meslek kuruluşlarının erişimine açılmıştır.

-Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT) Uyum Süreci: Esnaf ve sanatkâr işyeri adreslerinin, tam ve doğru olarak kaydedilebilmesi için İçişleri Bakanlığı UAVT sistemi ile entegrasyon yapılmıştır. Yeni kaydolan işyeri adreslerinin bu sisteme uyumlu şekilde girilmesi sağlanmıştır. Ayrıca sistemdeki mevcut kayıtların da UAVT’ye uyumlu hale getirilmesi için 2019 yılında yapılan çalışmalarda, 55.749 işyeri adresi sicil müdürlüklerince ESBİS üzerinde güncellenmiştir.

-Münfesi Oda Kayıtlarının Aktarımı: Türkiye genelinde, mahkemelerce fesih işlemi tamamlanmış fakat bağlı oldukları birlikler tarafından gerekli işlemler yapılmamış odalar ESBİS üzerinden tespit edilmiştir. Bu münfesi odalarla ilgili, birliklerin gerekli işlemleri yapması için uyarılar yapılmıştır. Ayrıca üye esnaf ve sanatkârların mağdur edilmemesi için gerekli aktarım işlemleri sicil müdürlüklerince ESBİS üzerinden yapılmıştır.

-Başvuru ve Talepler: Esnaf ve sanatkârlar ile esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarının ESBİS ile ilgili teknik destek talepleri ve şikâyetleri telefon, e-mail veya yüz yüze görüşmeler ile cevaplandırılmıştır. Bu kapsamda 2019 yılında yaklaşık 22 bin telefon başvurusu cevaplanmıştır.

Tablo 51:2019 yılında ESBİS'te Yapılan (Tescil-Tadil-Terkin) İşlem Sayıları

İşlem Türü	İşlem Sayısı
Tescil	238.416
Tadil	173.062
Sicil Terkin	90.565
Meslek Terkin	24.412

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Tablo 52:ESBİS Kullanıcı İstatistikleri

Esnaf ve Sanatkârlar Dışında Kalan ESBİS Kullanıcıları	Sayı
Aktif Kullanıcı	6.030
Pasif Kullanıcı	3.687
2019 Yılında Yetki Verilenler	480
2019 Yılında Yetkisi İptal Edilenler	593

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

-Esnaf ve Sanatkârlar Bilgi Sistemi (ESBİS) Entegrasyonları: ESBİS'in daha hızlı ve güvenli bir şekilde çalışabilmesi için mevcut entegrasyonlar geliştirilmiş ve yeni entegrasyonlar konusunda çalışmalar yapılmıştır. ESBİS yenileme çalışmaları kapsamında daha önce var olan Gelir İdaresi Başkanlığı entegrasyonunun geliştirilmesi amacıyla 15.10.2014 tarihli protokol 27.12.2019 tarihinde güncellenmiştir. Güncellenen protokol ile esnaf ve sanatkârların işyeri bazında NACE Kodları ile NACE başlangıç ve bitiş tarihleri ile ilgili ilave bilgilerde temin edilmeye başlanmıştır.

Bakanlığımız ile Halkbank arasında imzalanan protokol kapsamında Esnaf ve Sanatkârlar Bilgi Sistemi (ESBİS) üzerinden gerçekleştirilen ücretli işlemlere ilişkin ödemelerin Halk Bankası aracılığıyla yapılabilmesi amacıyla esnaf ve sanatkârlara sistem üzerinden oluşturulan bir kod verilmekte ve bu kod ile bankadan ödemesini gerçekleştiren esnaf ve sanatkârların iş ve işlemleri daha hızlı ve sağlıklı bir biçimde yürütülebilmektedir. Ödemeler banka şubelerinden, ATM'lerinden ve internet bankacılığından yapılabilir. Ayrıca Halk Bankası üzerinden kullanılan esnaf kredilerinde, başvuru sahibinin sicil ve oda bilgilerinin doğrulanabilmesi için web servisleri ile bilgi paylaşımı yapılmaktadır. İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ile yapılan protokoller kapsamında; vatandaşlara ilişkin kayıtlı kimlik bilgilerinin tutulduğu Kimlik Paylaşım Sistemi ve adres bilgilerinin tutulduğu Adres Kayıt Sistemi ile entegrasyon yapılmıştır. Ayrıca Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT) entegrasyonu sayesinde, iş yeri adresi beyanında manuel giriş kaldırılarak seçimlik bir ekran getirilmiş, böylece coğrafi tabanlı uygulama projelerine zemin hazırlanmıştır. Patent başvurularında kullanılmak üzere esnaf ve sanatkârlara ait verilerin paylaşılması amacıyla 24.04.2019 tarihinde Türk Patent Enstitüsü ile protokol imzalanmıştır.

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu'nun talebi üzerine kırsal kalkınma yardımları kapsamında verilen desteklerde kullanılmak amacıyla esnaf ve sanatkâr verilerinin paylaşılması için çalışmalar yürütülmüştür. Veri paylaşımını düzenleyen protokol 19.04.2019 tarihinde imzalanmış ve teknik çalışmalara başlanmıştır. TÜRKSAT tarafından yürütülen e-

devlet entegrasyonunun geliştirilerek esnaf bilgileri, meslek kuruluşu bilgileri ve esnaf tahsilat bilgileri modüllerinin e-devlet hizmetlerine eklenmesi amaçlanmaktadır.

Tarım ve Orman Bakanlığı ile tarımsal alanda faaliyet gösteren esnaf ve sanatkârlar ile tarım satış kooperatiflerine ilişkin verilerin paylaşılması amacıyla görüşmeler yapılmış olup çalışmalar devam etmektedir. Türkiye Noterler Birliği'nden esnaf ve sanatkârlara ait ticari araç bilgileri talep edilmiştir. Noterler Birliği'nde Bakanlığımız temsilcilerinin de katılımıyla düzenlenen entegrasyon toplantısında talebimiz dile getirilmiştir. Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonunun (TESK) talebi üzerine "Yerli Malı Belgesi" ve "Kapasite Raporu" belgelerinde kullanmak üzere esnaf ve sanatkâr verileri ile Bakanlığımız iş ve işlemlerinde kullanmak üzere TESC sistemlerinde esnaf ve sanatkârlara ve meslek kuruluşlarına ait yer alan verilerin karşılıklı paylaşılması amacıyla 11.07.2019 tarihinde protokol imzalanmıştır.

-Esnaf ve Sanatkârlar Bilgi Sistemi (ESBİS) Yeni Uygulamalar: Meslek Kuruluşlarına Yönelik Kurumsal Kaynak Planlama (ERP) Sistemi, meslek kuruluşlarının herhangi bir ücret ödmeden kurumsal kaynak planlaması süreçlerini ESBİS üzerinde yapabilmesi, bilgilerin standartlara uygun olarak oluşması ve saklanması, istenilen bilgiye istenilen zamanında ulaşılması, gelir-gider bütçelerinin ve bütçe denkliklerinin izlenebilmesi, meslek kuruluşlarının malî durumunun saydam ve gerçeğe uygun olarak yansıtılması, hizmet kalitesinin artırılması, tasarruf edilmesi ve kamu kaynaklarının etkin kullanılması, esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarının gelir gider analizlerinin yapılabilmesi ve denetimlerin daha etkin hale getirilmesini amaçlayan bir sistemdir. Meslek kuruluşları hâlihazırda defter üzerinden veya piyasada mevcut paket programları kullanarak muhasebe tutmaktadır. Bu sebeple kullanımı kolay bir uygulama ile tüm meslek kuruluşlarında ortak yapıda ve muhasebe standartlarına uygun kayıtların tutulması hedeflenmektedir.

Coğrafi Bilgi Sistemi kurularak ESBİS'te kayıtlı esnaf ve sanatkâr işyeri koordinatlarının tespit edilmesi, dijital ortamda analiz edilmesi ve raporlanabilmesinin sağlanması yönünde çalışmalar yapılması planlanmıştır. Proje kapsamında, işyeri koordinatlarını görüntüleyecek bir harita alt yapısı sağlanmıştır. Harita uygulaması üzerinde arama, sorgulama, bilgi alma, rota çizdirme, gösterim araçları bulunmaktadır. "Geocode" işlemi sonrasında yeni açılan işyerlerinin de harita üzerinde gösterilebilmesi amacıyla entegrasyon yapılarak verilerin güncel tutulmasının sağlanması hedeflenmiştir. Coğrafi Bilgi Sistemi esnaf ve sanatkârlara yönelik geliştirilecek politikalara destek sağlamak üzere tasarlanmış ve 2019 yılında analiz, tasarım, kodlama ve test süreçlerine ilişkin çalışmalar yürütülmüştür.

Esnaf Rehberi Mobil Uygulaması ile ESBİS kullanıcılarının belirli işlemleri yapabilecekleri ve tüketicilerin de esnaflara erişimlerini sağlayacak mobil uygulamaların geliştirilmesi hedeflenmiştir. Mobil uygulama sayesinde hem vatandaşın esnafa kolayca ulaşması sağlanacak hem de esnafların kayıtlı oldukları meslek kuruluşuna ulaşmaları kolaylaştırmaktadır. Mobil uygulama içerisinde yer alacak bilgilendirme bölümü ile esnaf ve sanatkârların yararlanacağı bilgiler derlenecek ve bu bilgileri esnaf ve sanatkârların erişimine güncel bir şekilde açılacaktır.

Esnaf ve sanatkâr meslek kollarının güncellenmesi çalışmaları kapsamında 2019 yılında meslek kuruluşlarından gelen talepler ile Bakanlığımız tarafından tespit edilen meslek kollarını iyileştirmeye yönelik yapılması gereken değişiklikler tespit edilmiştir. Hazırlanan taslak meslek

kolları listesi meslek kuruluşlarının görüş ve önerisine açılmıştır. Meslek kuruluşlarından gelen görüşlerin TESK tarafından derlenmesi ile oluşturulan nihai rapor Bakanlığımıza ulaştırılmıştır. Gelen görüşler neticesinde güncellenen taslak liste Esnaf ve Sanatkar ile Tacir ve Sanayiciyi Belirleme Koordinasyon Kurulu'na sunulmuştur. Taslak listeyi onaylayan 3 sayılı Kurul Kararı 13.02.2019 tarihli ve 30685 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Bu çerçevede, yeni meslek kolları listesi ESBİS'e yüklenmiş olup, mülga meslek kollarında faaliyetlerini sürdüren esnaf ve sanatkar kayıtlarının büyük bir çoğunluğu (1 milyon 662 bin işletme kaydı) otomatik olarak ESBİS tarafından güncellenmiştir. Sistem tarafından otomatik olarak güncellenemeyen kayıtlar ise sicil müdürlerinin denetimine bırakılmıştır.

Kooperatif Bilgi Sistemi (KOOPBİS): 2015 yılının Mart ayında tamamlanarak hizmete açılan Kooperatif Bilgi Sistemi (KOOPBİS), 81 ticaret il müdürlüğümüz, kooperatifler ve üst kuruluşları ile merkez teşkilatımız tarafından kooperatifçilik hizmetlerinden bazılarının elektronik ortamda sunulması ve ortak kayıtlarının takibi amacıyla fiilen kullanılmaktadır. Proje kapsamında 2019 yılında, KOOPBİS'in hizmet kalitesinin ve çeşitliliğinin artırılması amacıyla çalışmalar yürütülmüştür.

-TÜİK Sağlıklı İstatistiki Bilgi Sağlama: Bakanlığımız ile Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Kooperatifler Bölümü arasında kooperatiflerle ilgili istatistiklerin geliştirilmesi ve uluslararası alanda örnek bir uygulama modeli hazırlanması amacıyla yürütülen görüşmeler neticesinde ülkemiz pilot ülke olarak seçilmiştir.

ILO ve Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı (TÜİK) ortaklığında "Kooperatif İstatistiklerinin Geliştirilmesi Projesi" hazırlanarak KOOPBİS üzerinden elde edilecek verilerin Resmi İstatistik Programına dâhil edilmesi planlanmıştır. Proje ile ülkemizde çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından kooperatiflerle ilgili üretilen verilerin uyumlulaştırılması ve tek elde toplanmasının sağlanması ve uluslararası standartlara uygun istatistiklerin üretilmesi amaçlanmaktadır.

-Kooperatif Ortaklarının Sisteme Aktarımı: Türkiye genelinde, kooperatif ortak ve yöneticilerinin sisteme kaydı, sistemin aktif olması ile beraber başlamış olup mevcut durumda Türkiye genelindeki tüm kooperatif ortak ve yöneticilerinin %80'i kayıt altındadır.

-Başvuru ve Talepler: Bilgi sistemi kullanıcılarının tüm taleplerine online, telefonla ve yüz yüze olarak destek sağlanmış olup, 2019 yılında yaklaşık 20.000 çağrıya cevap verilmiştir.

-Kooperatif Bilgi Sistemi (KOOPBİS) Entegrasyonları: KOOPBİS'in daha hızlı ve güvenli bir şekilde çalışabilmesi için mevcut entegrasyonlar geliştirilmiş ve yeni entegrasyonlar konusunda çalışmalar yapılmıştır.

Bakanlığımız bilgi sistemlerinden olan esnaf bilgi sistemi (ESBİS) ile esnaf kredi ve kefalet kooperatif ortaklık şartlarından olan aktif esnaf kaydı sorgulanabilmektedir. 2019 öncesi Emniyet Genel Müdürlüğü ile trafik tescil bilgilerinin alındığı entegrasyon, araç satış işlemlerinin noterlerce gerçekleştirilmesine ilişkin yasal düzenleme sonrasında Noterler Birliği'nce sağlanan web servis üzerinde sorgulanabilmektedir. Emniyet Genel Müdürlüğü trafik tescil şubesi ile yapılan entegrasyon ile motorlu taşıyıcılar kooperatif ortaklarının araç sorgusu sistem üzerinden yapılabilmektedir. Kooperatif Bilgi Sistemi ve Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) arasında gerçekleştirilen entegrasyon kapsamında Tarım Satış Kooperatif ortakları için

aranan çiftçi olma şartı sistem üzerinden kontrol edilebilmektedir. 657 sayılı kanunun 28'inci maddesi çerçevesince memurların yapı, tüketim ve kalkınma kooperatifleri hariç diğer kooperatif türlerinde yönetici olmama şartını kontrol etmek üzere SGK ile yapılan entegrasyon kapsamında kişinin memuriyet sorgusu sistem üzerinden yapılabilmektedir.

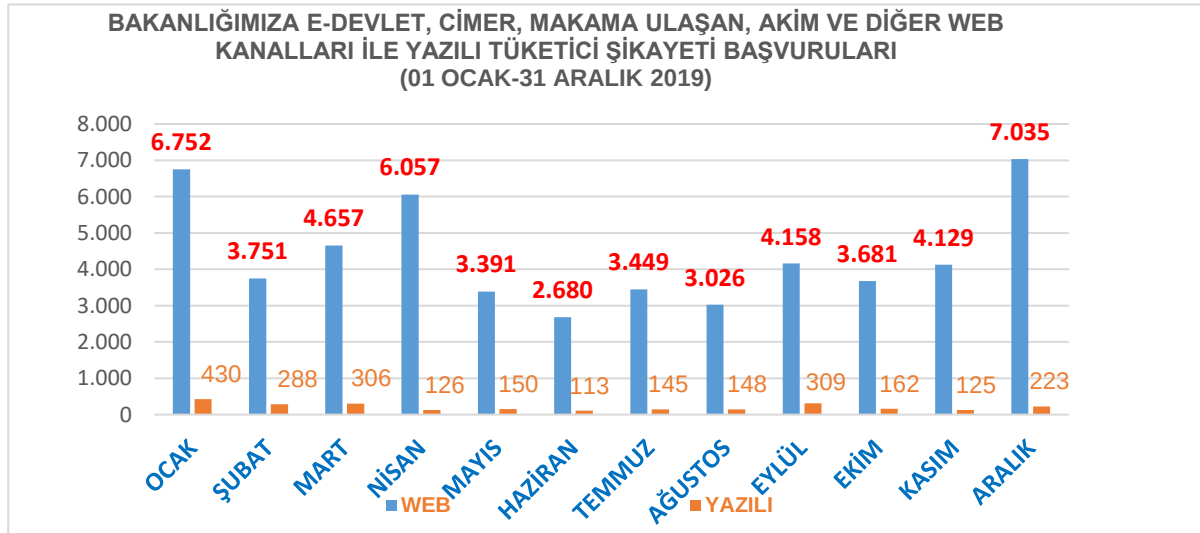
1.3.7.10. Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Hizmetleri

1.3.7.10.1. Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Hizmetleri Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetler, Projeler ve Diğer Hususlar

1.3.7.10.1.1. Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Kapsamındaki Faaliyetler

Tüketici Şikâyetleri: 2019 yılında Bakanlığımıza devre tatil, paket tur, kampanyalı satış, işyeri dışında satış, mesafeli satışlar, tüketici kredisi, konut finansman kredisi, kredi kartları, süreli yayın, abonelik, ayıplı mal ve hizmet vb. konularında CİMER (eski sistem BİMER), Akim, E-Devlet, e-posta, yazılı vb. olarak toplam 55.291 tüketici şikâyeti başvurusu yapılmıştır.

Grafik 24: Bakanlığımıza Yapılan Tüketici Şikâyetleri

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Tablo 53: Bakanlığımıza Yapılan Tüketici Şikâyetleri Başvuru Konuları

BAKANLIĞIMIZA YAPILAN TÜKETİCİ ŞİKÂyetİ BAŞVURULARI (01 OCAK-31 ARALIK 2019)	
Şikâyet Konusu	Tüketici Şikâyeti Başvuruları (Adet)
Ayıplı Mal ve Hizmetler	15.043
Mesafeli Sözleşmeler - Fiyat Etiketli	15.798
Ticari Reklam ve İlanlar ve Haksız Ticari Uygulamalar	6.372
Garanti Belgesi	3.986
Diğer Birimler	3.495

(İADE-KAPATILAN-BAŞKA KURUM VE BİRİME GİDEN)	
Abonelik / Süreli Yayın Sözleşmeleri	3.237
Tüketici Hakem Heyetleri/TÜBİS	2.760
İş Yeri Dışında / Piramit / Taksitli Satışlar	1.302
Finansal mal ve hizmetler	1.110
Devre Tatil / Paket Tur Sözleşmeleri	775
Satış Sonrası Hizmetler	655
Ön Ödemeli Konut Satışı Sözleşmeleri	404
Piyasa Gözetimi ve Denetimi	224
Mevzuat - Haksız Sözleşme Şartları	130
TOPLAM	55.291

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Tüketici Hakem Heyetleri Faaliyetleri: Mülga 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve 28/5/2014 tarihinde yürürlüğe giren 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümleri uyarınca, tüketici hakem heyetleri tüketici işleminin zayıf tarafını temsil eden tüketiciler ile tüketici işleminin diğer tarafı olan satıcı veya sağlayıcılar arasında yaşanan uyuşmazlıkların basit, hızlı ve tüketiciler yönünden masrafsız çözülmesi için kolay ulaşılabilir şekilde Bakanlığımızca yargı dışı çözüm merci olarak teşkil edilmiş olup, 1995 yılından beri faaliyetlerine devam etmektedirler. Geçen 25 yıllık süreçte tüketici hakem heyetleri yaklaşık 14 milyon başvuruyu karara bağlayarak ülkemiz yargı teşkilatının iş yükünü önemli ölçüde azaltmışlardır. Tüketici haklarının korunması konusunda lokomotif görevi üstlenmiş olan tüketici hakem heyetlerinin çalışma usul ve esaslarını belirlenmesi ve aralarındaki koordinasyonun sağlanması görevleri ve yetkileri ilgili mevzuat gereği Bakanlığımıza verilmiştir.

Bu kapsamda, tüketici hakem heyetlerine yapılan başvuruların heyetlere doğrudan aktarılmasını, başvuruların inceleme ve değerlendirme aşamalarının internet üzerinden takip edilmesini ve sonuçlarının sorgulanmasını sağlamak amacıyla 2010 yılı Nisan ayında kullanıma açılan Tüketici Bilgi Sistemi (TÜBİS) yenilenmiş ve sadece tüketici hakem heyetlerine değil tüketicilere de hizmet veren bir yapıya kavuşmuştur. Yenilenen TÜBİS ile başvuru yollarını zorlaştıran ıslak imza, mobil imza veya güvenli elektronik imza kullanma zorunlulukları olmadan tüketicilere elektronik ortamda e-Devlet kapısı uygulaması üzerinden başvurularını kolay bir şekilde ilgili tüketici hakem heyetlerine yapabilmelerini sağlamıştır. Nitekim, tüketici hakem heyetlerine 2019 yılında yapılan toplam 547.235 adet başvurunun 137.729 adedi elektronik ortamda yapılan başvurular olarak gerçekleşmiştir. Buna ilave olarak, başvuru sahibi tüketiciler tüketici hakem heyetlerine yaptıkları başvuruların tüm süreçlerini de TÜBİS üzerinden takip edebilmektedirler. Aynı zamanda yenilenen sistem sayesinde kırtasiyecilik azaltılarak tüketici hakem heyetlerinin karar alma süreleri de kısalmıştır.

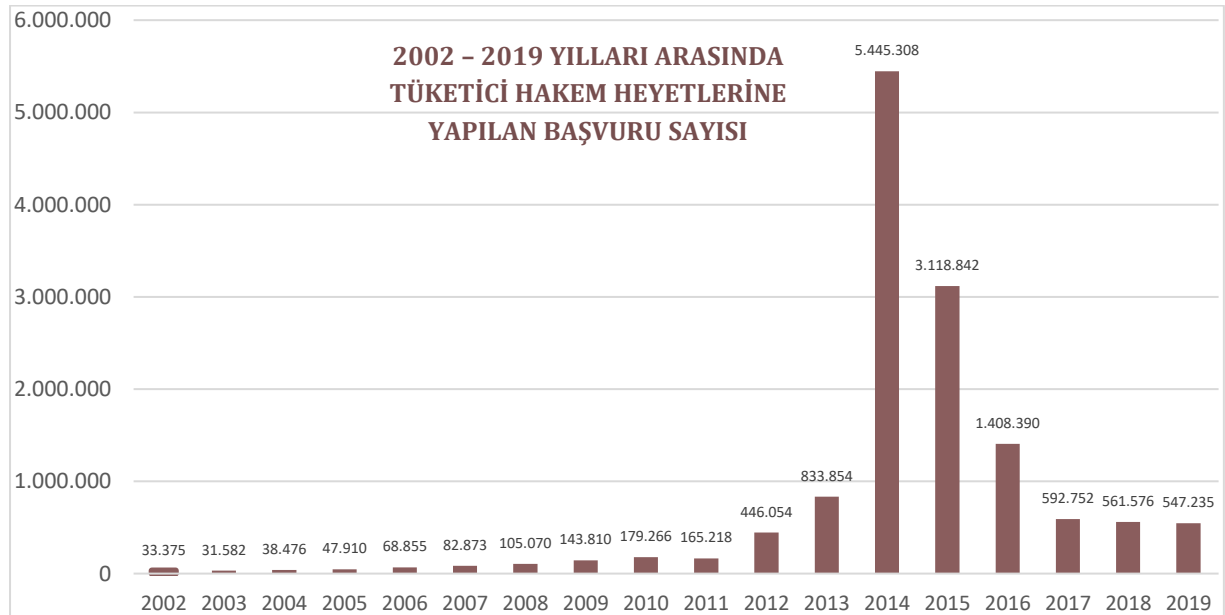
TÜBİS'in işleyişinin kolaylaştırılması ve daha etkinleştirilmesi amaçlarıyla kamuya ait Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP), Kamu Alacakları Tahsilatı Platformu (KATP) ve e-Tebligat bilişim sistemleri ile entegrasyon kurma çalışmaları yürütülmüştür. UYAP ile kurulan entegrasyonla, tüketici mahkemelerinde itiraza konu olan tüketici hakem heyeti kararlarına ilişkin dosyaların

elektronik ortamda ilgili tüketici hakem heyetinden talep edilmesi ve mahkemelere elektronik ortamda gönderilmesi sağlanmıştır. Bu sayede kararların kesinleşmesi için geçen süreler kısaltılmıştır. 1.1.2019-31.12.2019 tarihleri arasında TÜBİS-UYAP sistemleri entegrasyonu üzerinden, tüketici mahkemeleri tarafından tüketici hakem heyetlerinden elektronik olarak toplamda 19.408 adet dosya talep edilmiş ve 17.280 adet dosya sistem üzerinden gönderilmiştir. Ayrıca, tüketici mahkemelerinden tüketici hakem heyetlerine 11.063 adet mahkeme kararı gönderilmiş olup, doğrudan tüketici mahkemeleri nezdinde açılan davalarla ilgili olarak Bakanlığımıza 45.598 adet mahkeme kararı gönderilmiştir.

TÜBİS ile KATP arasında kurulan entegrasyon sayesinde, tüketici hakem heyetlerinin tüketici lehine verdikleri kararlarda yer alan bilirkişi ve tebligat ücretleri bu platform aracılığı ile anında vergi dairelerine bildirilmektedir. Söz konusu entegrasyon ile kamu alacağının tahsilatı süreci de kısaltılmıştır. TÜBİS ile e-Tebligat sistemi arasındaki entegrasyon çalışmaları ise tamamlanmak üzeredir. Söz konusu entegrasyon çalışması uygulamaya geçtiğinde tüketici hakem heyetlerinin tebligat işlemlerinin elektronik ortamda yapılması sağlanarak kamu kaynaklarının kullanımında tasarruf sağlanmış olacak ve karar alma sürelerinin azaltılması söz konusu olacaktır. Bununla birlikte, tüketici hakem heyetlerinin tüm iş ve işlemlerinde kullanılması zorunlu olan TÜBİS'in kullanıcı dostu olmasının sağlanması amacıyla, tüketici hakem heyeti raportörlerinin ve diğer kullanıcıların talepleri doğrultusunda TÜBİS üzerinde bazı güncellemeler de yapılmıştır.

2019 yılında tüketici hakem heyetlerine 547.235 adet başvuru yapılmıştır. 2002 – 2019 yılları arasında tüketici hakem heyetlerine yapılan başvuru sayısına ilişkin grafik aşağıda yer almaktadır.

Grafik 25:Tüketici Hakem Heyetlerine Yapılan Başvuru Sayısı

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Tüketici hakem heyetleri tarafından 2019 yılında karara bağlanan 542.589 adet başvurunun % 61'i tüketicilerin lehine, %39'u ise tüketicilerin aleyhine sonuçlanmıştır. 1995 – 2019 yılları arasında tüketici hakem heyetlerine yapılan başvuruların sonuçlarına göre dağılımına ilişkin tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 54:Tüketici Hakem Heyetlerine Yapılan Başvuruların Sonuçlarına Göre Dağılımı

YILLAR	THH'ne yapılan Başvuru Sayısı	SONUÇLANAN BAŞVURU SAYISI				Sonuçlanan Karar Sayısı
		Tüketicinin Lehine	Tüketicinin Aleyhine	Bilirkişi İncelemesi Yaptırılanlar	Başka Bir Kuruma Sevk Edilenler	
1995	1.117	704	114	208	91	1.117
1996	5.012	3.078	641	970	323	5.012
1997	21.695	16.540	620	2.825	1.710	21.695
1998	33.798	29.625	1.563	1.767	843	33.798
1999	23.437	21.031	644	1.396	366	23.437
2000	469.924	245.077	8.644	861	215.342	469.924
2001	29.845	21.260	1.664	770	6.151	29.845
2002	33.375	16.842	2.100	1.741	12.692	33.375
2003	31.582	16.646	2.690	4.742	7.504	31.582
2004	38.476	22.034	4.173	4.054	8.215	38.476
2005	47.910	34.721	6.888	5.455	846	47.910
2006	68.855	45.909	12.030	9.671	1.245	68.855
2007	82.873	54.075	14.388	10.904	3.506	82.873
2008	105.070	66.612	22.864	10.065	5.529	105.070
2009	143.810	104.574	20.476	14.148	4.612	143.810
2010	179.266	135.062	22.482	17.658	4.064	179.266
2011	165.218	120.971	22.132	18.015	4.100	165.218
2012	446.054	352.591	56.591	31.825	5.047	446.054
2013	833.854	700.667	82.667	45.984	4.536	833.854
2014	5.445.308	1.998.236	63.773	42.516	21.258	2.125.783
2015	3.118.842	4.254.031	135.767	90.511	45.256	4.525.565
2016	1.408.390	1.525.220	197.381	53.831	17.944	1.794.376
2017	592.752	478.137	144.402	5.056	9.321	636.916
2018	561.576	367.873	184.082	3.564	14.209	569.728
2019	547.235	320.900	202.274	1.021	18.394	542.589

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

2019 yılında değeri 8.480 TL'nin altında kalan tüketici uyuşmazlıklarında tüketici hakem heyetlerine başvuru zorunluyken, bu miktar ilgili mevzuat uyarınca 2020 yılında 10.390 TL'ye çıkarılmıştır. Tüketici hakem heyetlerine 2019 yılında yapılan başvuruların konularına göre dağılımını gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 55:2019 Yılında Tüketici Hakem Heyetlerine Yapılan Başvuruların Konularına Göre Dağılımı

BAŞVURU KONUSU	BAŞVURU SAYISI	TUTAR
ABONELİK SÖZLEŞMELERİ	36.296	27.919.915
AYIPLI HİZMET	123.903	120.301.784
AYIPLI MAL	202.335	247.502.233
DEVRE TATİL VE UZUN SÜRELİ TATİL HİZMETİ SÖZLEŞMELERİ	1.007	2.910.243
FİNANSAL HİZMETLERE İLİŞKİN MESAFELİ SÖZLEŞMELER	4.734	2.659.513
FİYAT ETİKETİ	200	77.128
GARANTİ BELGESİ	8.627	13.884.258
İŞ YERİ DIŞINDA KURULAN SÖZLEŞMELER	4.271	8.400.061
KONUT FİNANSMANI SÖZLEŞMELERİ	4.899	5.976.192
MESAFELİ SÖZLEŞMELER	17.702	9.982.016
ÖN ÖDEMELİ KONUT SATIŞ SÖZLEŞMELERİ	51	174.779
PAKET TUR SÖZLEŞMELERİ	1.002	2.455.970
SATIŞ SONRASI HİZMETLER	4.635	7.146.298
SİGORTA SÖZLEŞMELERİ	3.667	5.277.666
SÜRELİ YAYIN KURULUŞLARINCA DÜZENLENEN PROMOSYON UYGULAMALARI	07	7.331
TAKSİTLE SATIŞ SÖZLEŞMELERİ	1.029	2.262.612
TANITMA VE KULLANMA KILAVUZU	12	12.304
TÜKETİCİ KREDİSİ SÖZLEŞMELERİ	56.254	27.862.760
DİĞER	76.603	62.993.554
TOPLAM	547.235	547.806.617

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Diğer taraftan tüketici hakem heyetlerine 2019 yılında yapılan başvuruların sektörlerine göre dağılımını gösteren tablo ise aşağıda yer almaktadır.

Tablo 56:2019 Yılında Yapılan Başvuruların Sektörlerine Göre Dağılımı

BAŞVURUYA KONU SEKTÖR	BAŞVURU SAYISI	TUTAR
ABONELİK HİZMETLERİ SEKTÖRÜ	71.943	51.046.049
FİNANSAL HİZMETLER SEKTÖRÜ	123.753	71.154.747
PERAKENDE TİCARET SEKTÖRÜ	267.003	323.351.688
TURİZM HİZMETLERİ SEKTÖRÜ	5.706	13.263.619
ULAŞIM/SAĞLIK/EĞİTİM HİZMETLERİ SEKTÖRÜ	19.591	32.324.891
DİĞER HİZMETLER	59.239	56.665.623
TOPLAM	547.235	547.806.617

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

6502 sayılı Kanun'un "Kuruluşu ve Görev Alanı" başlıklı 66'ncı maddesinde Bakanlığımız, yeterlilik şartları yönetmelikle belirlenen ilçe merkezlerinde tüketici hakem heyeti oluşturmakla görevlendirilmiş olup Tüketici Hakem Heyetleri Yönetmeliği'nin "Kuruluş" başlıklı 5'inci maddesinde, tüketici hakem heyetinin kurulacağı ilçeler belirlenirken, başvuru sayısının, nüfus yoğunluğunun, coğrafi şartların ve benzeri hususların dikkate alınması öngörülmüştür. Bugün itibarıyla, 81'i il merkezlerinde ve 130'u yetkilendirilen ilçelerde olmak üzere, toplam 211 adet tüketici hakem heyeti tüm yurt genelinde hizmet vermektedirler. Tüketici hakem heyeti oluşturulmayan ilçelerde ise kaymakamlıklar bünyesinde görevlendirilen irtibat raportörleri tüketiciler ile yetkilendirilen tüketici hakem heyetleri arasındaki başvuru akışını sağlamaktadırlar. Yapılan bu çalışma ile tüketici hakem heyetlerinin karar mercii olarak yetki alanları değiştirilmiş, uygulama 1/1/2019 tarihinden itibaren tamamen yürürlüğe girmiştir .

Uygulamanın birinci yılının sonunda çalışmaların yerinde takibi, aksayan yönlerinin tespiti ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Temmuz, Ağustos ve Eylül 2019 aylarında Bakanlığımız personeli tarafından üçer kişilik heyetler ile saha ziyaretleri yapılarak raporlar hazırlanmıştır. Bu kapsamda, 35 ilde, 35'i il tüketici hakem heyeti ve 111'i ilçe tüketici hakem heyeti olmak üzere toplam 146 adet tüketici hakem heyeti ile 33 adet irtibat raportörünün görev yaptığı ilçe kaymakamlıklarına çalışma ziyaretleri yapılmıştır. Yerinde ziyaret çalışması yapılamayan 46 adet ilimize yönelik olarak Bakanlığımız personeli tarafından görüntülü ve sesli arama yolu ile çevrimiçi telekonferans eğitim çalışması yapılmış ve Bakanlığımız personeline ziyaret edilemeyen irtibat raportörlerinin görev yaptığı kaymakamlıklara yönelik olarak Ticaret İl Müdürlükleri personeli tarafından eğitim çalışmasının aynı şekilde yapılması sağlanmıştır. Bu şekilde tüm tüketici hakem heyetleri ile tüketici hakem heyetleri irtibat raportörlerinin Bakanlığımızca planlanan eğitime tabi tutulması amaçlanmış ve söz konusu eğitim çalışması yerine getirilmiştir. Yapılan çalışmalar neticesinde hazırlanan raporların bir araya getirilmesi suretiyle tüketici hakem heyetlerinin daha hızlı, daha etkin ve daha adil karar almasında önemli bir genel rapor elde edilmiştir. Söz konusu genel rapor, tüketici hakem heyetlerine ilişkin önümüzdeki süreçte izlenecek politikaların belirlenmesinde önemli bir işlev görecektir.

Diğer taraftan, tüketici hakem heyetlerinin kamu hizmeti niteliğindeki faaliyetlerini yerine getirmesinde önemli bir unsur olan bilirkişilik faaliyetinin kurumsallaşması ve uygulamalarda yeknesaklığın sağlanması amaçlarıyla "Tüketici Hakem Heyetleri Bilirkişilik Yönetmeliği Taslağı" hazırlanmıştır. Taslak kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili sivil toplum kuruluşlarının görüşlerine açılmıştır. Söz konusu Yönetmelik ile bilirkişiliğe başvuru ve kabul şartları, bilirkişilerin uyması gereken etik ilkeler, bilirkişilerin yetki ve görevleri, bilirkişi raporunda bulunması gereken hususlar, bilirkişilerin alacağı ücretler gibi konularda düzenleme yapılmaktadır.

Reklam Kurulu Faaliyetleri: Reklam Kurulu tarafından verilen idari para cezası 2019 yılı için;

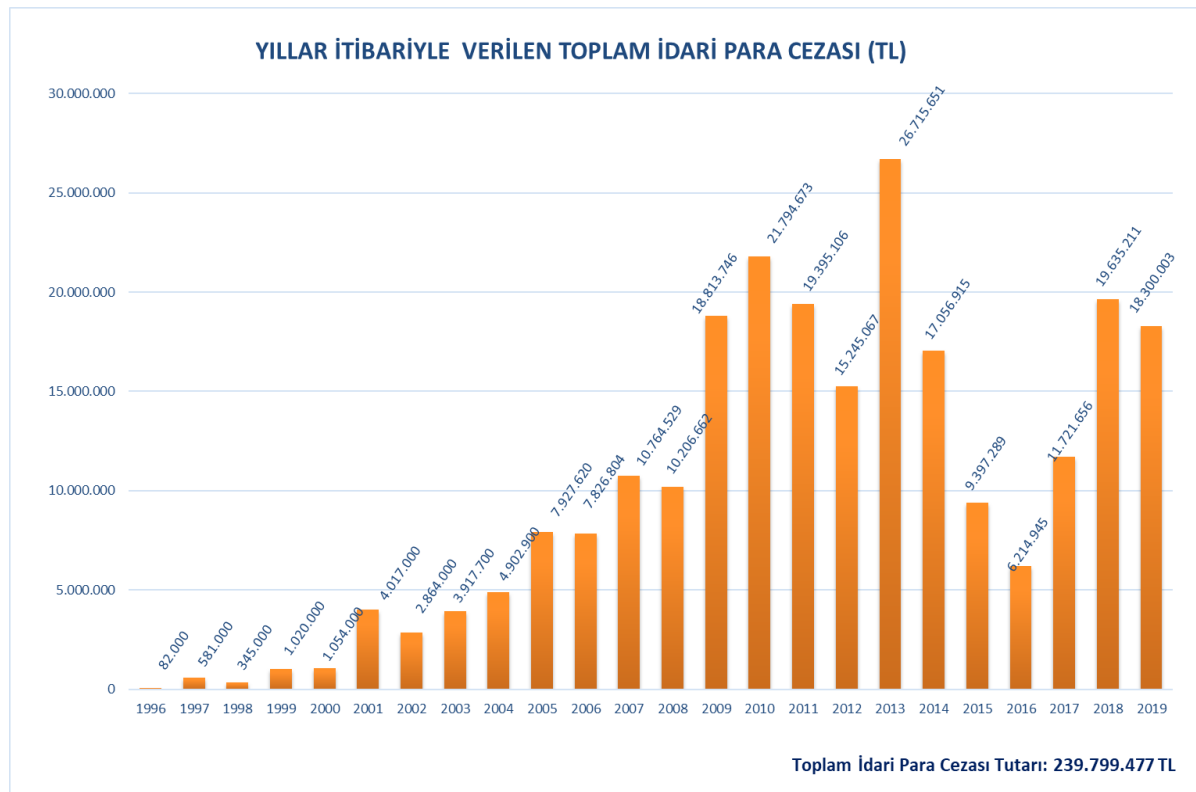
- Yerel düzeyde yayın yapan televizyon kanalı aracılığı ile gerçekleşmiş ise 17.094-TL,
- Ülke genelinde yayın yapan televizyon kanalı aracılığı ile gerçekleşmiş ise 341.921-TL,
- Süreli yayınlar aracılığıyla gerçekleşmiş ise (a) ve (b) bentlerinde belirtilen cezaların yarısı,
- Yerel düzeyde yayın yapan radyo kanalı aracılığı ile gerçekleşmiş ise 8.546-TL,
- Ülke genelinde yayın yapan radyo kanalı aracılığı ile gerçekleşmiş ise 85.480-TL,

- İnternet aracılığı ile gerçekleşmiş ise 85.480-TL,
- Kısa mesaj aracılığı ile gerçekleşmiş ise 42.738-TL,
- Diğer mecralar aracılığı ile gerçekleşmiş ise 8.546-TL olarak belirlenmiştir.

Reklam Kurulu'na 2019 yılında yapılan başvuru sayısı 8.211 olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılında karara bağlanan dosya sayısı ise 7.520 olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılında Kurul tarafından karara bağlanan dosyaların 6.076'si yapılan ayrıntılı ön inceleme aşamasında başvurudaki eksiklikler ve başvurunun mevzuata aykırı olmadığı gerekçeleriyle incelemeye alınmamış, 1.444 dosya Kurul'da görüşülüp karara bağlanmıştır. Reklam Kurulu gündeminde görüşülen 1.444 dosyadan 79'ü mevzuata aykırı bulunmamışken 1365'i mevzuata aykırı bulunmuştur. Bu 1365 dosyanın 655'ine ise sadece durdurma cezası verilmiştir. Reklam Kurulu'nun yüksek oranda sadece durdurma cezası vermesi Kurul'un salt ceza verme mantığıyla hareket etmediğini, durdurma cezaları ile sektörleri bilgilendirmeye valtına almaya çalıştığını göstermektedir.

2019 yılında Reklam Kurulu 18,3 milyon TL idari para cezası uygulamıştır. Uygulanan idari para cezalarında ilk sırayı 4,1 milyon TL ile haksız ticari uygulamalar sektörü almaktadır. Haksız ticari uygulamalar sektörünü sırasıyla 3,2 milyon TL ile sağlık sektörü ve 2,7 milyon TL ile kozmetik ve temizlik ürünleri sektörü takip etmektedir.

Grafik 26:Yıllar İtibariyle Toplam İdari Para Cezası

Haksız fiyat artışı denetimleri ile ilgili olarak; çok sayıdaki tüketici ürünlerine yönelik fiyat artışlarına ilişkin olarak Bakanlığımız tarafından inceleme başlatılmış olup Bakanlık müfettişleri ile il müdürlükleri tarafından haksız fiyat artışı kapsamında denetimler yapılmıştır. 2019 yılında

81 ticaret il müdürlüğünden gelen istatistikler çerçevesinde, 1.896 firmada toplam 22.228 ürünün denetlendiği ve 32 firmanın toplam 68 ürün için haksız fiyat artışı yaptığı tespit edilmiştir. Diğer taraftan, Bakanlığımız müfettişleri tarafından yürütülen inceleme neticesinde 302 firmanın toplam 575 ürün için haksız fiyat artışı yaptığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda haksız fiyat artışları Reklam Kurulu'nca incelemeye alınmıştır. 2019 yılında Reklam Kurulu toplantılarında haksız fiyat artışı yaptığı tespit edilen firmalarla ilgili uygulanan toplam idari para cezası miktarı 4.913.950 TL olmuştur.

Haksız Fiyat Artışı Şikâyet Sistemi Mobil Uygulaması ile ilgili olarak; tüketicilerin haksız fiyat artışına konu ürünün fotoğrafını çekip sisteme yükleyebileceği, ürün ile firmanın özelliklerini bildirebileceği ve daha kolay ve hızlı başvuru yapabilecekleri "Haksız Fiyat Artışı Şikâyet Sistemi" mobil uygulaması geliştirilerek tüketicilerin kullanımına sunulmuştur. Kullanıma açılan sistem Alo 175 Tüketici Danışma Hattı ile entegre şekilde çalışmaktadır. Söz konusu uygulama 2019 yılında yaklaşık 11.988 kullanıcı tarafından indirilmiştir.

Ekim, Kasım ve Aralık aylarında yapılan toplam 821 adet başvuru ile birlikte, 2019 yılı itibariyle toplam başvuru sayısı 13.603 adet olmuş ve bunların yaklaşık %65'ini gıda sektörü ile ilgili başvurular oluşturmıştır. Haksız Fiyat Artışı Şikâyet Sistemi mobil uygulaması üzerinden gerçekleştirilen başvuruların illere göre dağılımı incelendiğinde en çok başvurunun; İstanbul (8.484), Ankara (3.216), İzmir (1.311) illerinden geldiği tespit edilmiştir.

Tüketicinin Korunması Alanında Yürütülen Uluslararası Çalışmalar: Bakanlığımızda gerek Avrupa Birliği (AB) gerekse DTÖ, BM, OECD, ICPEN vb. uluslararası kuruluşlarla olan ilişkilerin organizasyonu, bu kapsamda yapılan her türlü yazışmalar, raporlar, toplantılar vb. faaliyetler yürütülmektedir. Bu faaliyetlerin temel eksenini, dijital ekonominin gerektirdiği karmaşık ticari ilişkiler karşısında daha da korunmasız hale gelme ihtimali bulunan tüketicileri koruyacak yeni araçların formüle edilmesidir.

Tüketicinin korunması, Avrupa Birliği üyelik sürecinin de önemli bir parçasıdır. AB-Türkiye Katılım Müzakerelerinin, 28'inci fasıl, 'Tüketicinin ve Sağlığın Korunması'dır. Söz konusu fasıl AB Konseyi'nde onaylanmış ve 19 Aralık 2007'de herhangi bir açılış kriteri olmaksızın müzakerelere açılmıştır. Fasılın kapanış kriterlerinden birisi tüketicinin korunması mevzuatının AB mevzuatı ile tam uyumunun sağlanmasıdır. Tam uyum amacıyla mevzuat ve uygulama noktalarında çalışmalar kesintisiz bir şekilde devam etmekte olup 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un yayımlanmasının bu amaca yönelik faaliyetlerin en önemli parçasını oluşturduğu ifade edilebilir. Komisyon, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve ilgili alt düzenlemeler çerçevesinde tüketicinin korunması alanındaki gelişmeleri olumlu karşıladığını belirtmiştir.

Bir diğer uluslararası faaliyetimiz kapsamında OECD - İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı tarafından düzenlenen Tüketici Politikaları Komitesi'nin 97'inci toplantısına 10-11 Nisan 2019 tarihleri arasında katılım sağlanmıştır. Ayrıca büro temsilcisi sıfatıyla 9 Nisan 2019 tarihinde gerçekleştirilen büro toplantısına katılım sağlanmış ve Komite toplantısı öncesinde değerlendirmelerde bulunulmuştur. Komite toplantısı, dijitalleşen dünyada tüketicilerin karşı karşıya olduğu riskler ve bunlara ilişkin çözüm önerileri üzerinde yoğunlaşmıştır. Dijital

yardımcılar olarak tanımlanan ve tüketicilere sağladığı pek çok kolaylığın yanında veri güvenliği gibi ciddi tehditler içeren yeni nesil dijital araçlar; internet üzerinden satılan ve tüketiciler bakımından fahiş fiyat, yanıltıcı tanıtım, gibi olumsuzluklar içeren ikinci el biletler; tüketicilerin satın alma kararlarına etki eden çevrimiçi tüketici yorumları ve derecelendirmeleri, bu kapsamda ele alınan konu başlıkları arasında yer almıştır. Komite toplantısının en önemli bir diğer başlığı ise tüketici politikasının ölçülmesine ilişkin gündem geliştirilmesi tartışmaları olmuştur. Tüketici politikalarının ölçülebilir etkilerinin tespit edilmesi, uygulanabilecek metodolojiler, kullanılabilecek veri setleri ve değişkenler, elde edilmesi beklenen fayda gibi konularda delegeler görüş alışverişi ve değerlendirmelerde bulunmuşlardır.

Uluslararası ikili ilişkilerin geliştirilmesine yönelik faaliyetler kapsamında 1 Eylül 2018 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti arasında tüketicinin korunması alanında iş birliğini tesis etmek üzere imzalanan mutabakat anlaşması çerçevesinde Kırgızistan Devleti Tekel Karşısı Düzenlemeler Kurumu (State Agency of Antimonopoly Regulation - SAAR) 27 Kasım 2019 tarihinde Bakanlığımıza bir ziyaret düzenlemiştir. İş birliği anlaşmasında yer alan temel başlıklar:

- Tüketici şikâyetlerinin çözümüne ilişkin yasal yollar alanında tecrübe paylaşımı,
- Ayıplı mal ve hizmetler ile haksız ticari uygulamalar karşısında tüketicini korunması,
- Çalışma ziyaretleri ve eğitim programları aracılığıyla uzman değişimi ve tecrübe paylaşımı çalışmalarının yürütülmesi,
- Tüketicinin korunması alanında ortak eğitim programlarının düzenlenmesi,
- Tüketicinin korunması alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının bilgi ve tecrübe paylaşımı faaliyetlerinin desteklenmesi,
- Taraflarca organize edilen seminer, konferans ve atölye çalışmalarına katılım sağlanması,
- E-ticaret, e-pazarlama ve mesafeli satışlar çerçevesinde tüketicileri koruyan yasa, yönetmelik ve diğer prosedürlere ilişkin görüş alışverişinin sağlanması,
- Aldatıcı ve yanıltıcı reklamlara ilişkin bilgi alışverişinin sağlanması,
- Tüketici örgütleri ve devlet kuruluşları arasına iş birliği kurulmasını temin etmek üzere doğrudan temas noktalarının oluşturulması,
- Tüketicinin korunması alanında etkin politikaların geliştirilmesi amacıyla iş birliğinin tesisi ve derinleştirilmesi,
- Yasa ve yönetmelik değişiklikleri ile özel davalara ilişkin bilgi paylaşımıdır.

İki ülke heyetleri,'Çalışma ziyaretleri ve eğitim programları aracılığıyla uzman değişimi ve tecrübe paylaşımı çalışmalarının yürütülmesi'başlığı çerçevesinde gerekli planlamaların yapılmasını temin etmek üzere görüşmelere devam etmektedir.

Tüketici Konseyi: Tüketici Konseyi, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 64'üncü maddesi ve 05 Temmuz 2014 tarihli ve 29051 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tüketici Konseyi Yönetmeliği kapsamında tüketicilerin ihtiyaçlarının ve çıkarlarının korunması ile tüketici sorunlarının evrensel tüketici hakları doğrultusunda çözümlenmesi için alınması gereken tedbirlerin araştırılması amacıyla Bakanlığımız koordinatörlüğünde oluşturulmakta ve yılda en az bir kere toplanmaktadır. 02 Mayıs 2019 tarihinde, Ankara'da 23'ncü kez toplanan

Konseye çeşitli kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşları (tüketici örgütleri, tüketici üst kuruluşları (federasyonlar), tüketici vakıfları, tüketici dernekleri, işçi ve memur sendikaları, çeşitli kamu kurumu niteliğinde oda ve birlik) temsilcileri konsey üyesi olarak katılmıştır. 2019 yılında davet edilen 59 delegenin konseye iştirak etmesiyle, izleyici ve misafirler de dahil 150'yi aşkın katılımcı ile konsey çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Konsey'de, Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamında, Bakanlığımızca hazırlanan "IPA II Tüketicinin Korunması Projesi Hakkında Bilgilendirme ve Tüketici Hakem Heyetleri Yıllık Değerlendirme Raporu"nun sunumu gerçekleştirilmiştir.

Piyasa Gözetimi ve Denetimi Faaliyetleri: Tüketicinin korunması kavramı, tüketicinin ekonomik menfaatinin korunmasının yanı sıra sağlık ve güvenliğinin korunmasını da kapsamaktadır. Bakanlığımız tarafından yürütülen piyasa gözetimi ve denetimi (PGD) faaliyetleri tekstil, ayakkabı, kırtasiye, mobilya, çocuk bakım ürünleri, oyuncak, deterjan gibi doğrudan tüketiciye arz edilen ürünlere yöneliktir. Bakanlığımızın sorumlu olduğu alan doğrudan nihai tüketicileri ilgilendirmesinden dolayı özel bir önem ve hassasiyet gerektirmektedir.

Bakanlık olarak hedefimiz tüm tüketici ürünlerinin insan sağlığı, can ve mal güvenliği ile tüketicinin korunması açısından güvenlik gereklerini karşılaması ve yüzde yüz güvenli olmasını sağlamaktır. Bu hedefe ulaşmak için, Bakanlığımızın ürün güvenliği konusundaki "güvensiz ürüne karşı sıfır tolerans" prensibi, "bilinçli tüketici, basiretli tacir" anlayışı çerçevesinde 2019 yılında da kararlılıkla sürdürülmüştür. 2019 yılında PGD faaliyetlerinin etkinliğini artırabilmek amacıyla mevzuat güncellemeleri gerçekleştirilmiş, denetim faaliyetlerine ek olarak sektör temsilcilerine yönelik bilgilendirme toplantıları ve fabrika ziyaretleri gerçekleştirilerek görüş alışverişinde bulunulmuştur. AB mevzuatına tam uyumlu olan Oyuncak Güvenliği Yönetmeliği'ne ilişkin olarak; AB direktifinde yapılan güncellemeler mevzuatımıza aktararak 24.12.2019 tarihinde Oyuncak Güvenliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yayımlanmıştır. Söz konusu düzenlemeyle 36 aydan küçük çocuklar tarafından kullanıma yönelik veya ağza alınan oyuncaklarda kullanılabilen Bisfenol A için mevcut spesifik sınır AB direktifindeki değişikliğe uygun olarak düşürülmüştür. Yine aynı mevzuat kapsamında Fenole ilişkin kullanımın kısıtlanmasına yönelik düzenleme yapılmıştır. Özellikle hassas tüketici grubu olarak değerlendirilen bebek ve çocukların kullanımına yönelik ürünlerin güvenliği konusunda tüketicilerin bilinçlendirilmesi ve sektörün bilgilendirilmesi amacıyla Bebek Araç Gereçleri Üretici, İthalatçı ve Perakendecileri Derneği (BAGİDER) işbirliği ile bir kampanya çalışması başlatılmıştır. Söz konusu kampanyanın geniş kitlelere yayılabilmesi amacıyla bir kamu spotu yayımlanmış, satış yerlerinde tüketicilere iletmek üzere broşürler hazırlanmıştır.

Çocuklara yönelik ürünlerin güvenliğinin sağlanması prensibiyle, yutulması sonucunda çocukların sağlık ve güvenliğini tehlikeye sokabilen sıvı içerisinde büyüyen dekoratif ürünlerin (su maymunları) satışının engellenmesi ve uçan balonların dolumunda helyum dışında gazların kullanımının yasaklanması amacıyla yayımlanan Tebliğ kapsamında denetimlere ağırlık verilmiştir. Belediye, ilgili sektör temsilcileri ve laboratuvarlardan sağlanan katılımıla "Bazı Tüketici Ürünlerinde Uygunluk Denetimi Tebliği" Kapsamında Uçucu Gazla Doldurulan Balonlara Yönelik Mevzuat ve Uygulamalar başlıklı bir çalıştay düzenlenmiştir.

Her yıl olduğu gibi 2019-2020 eğitim öğretim dönemi öncesinde üretici ve ithalatçıların yoğun olduğu İstanbul, Ankara, Şanlıurfa, Mersin, Van illeri başta olmak üzere kırtasiye ve ofis malzemeleri ile okul kıyafetleri, çocuk çantaları ve ayakkabıları gibi çocuklar tarafından kullanılan ürün gruplarında 30 ilde kampanya denetimleri yapılmıştır. Okul kıyafeti, kırtasiye ve okul malzemeleri satıcılarında denetimler gerçekleştirilerek üreticilere mevzuat konusunda bilgi verilmiştir. Çocuk giysileri üreticilerinin bilgilendirilmesi amacıyla Bursa'da gerçekleştirilen fuara katılım sağlanarak üreticiler mevzuat hakkında bilgilendirilmiştir. Aynı şekilde oyuncak ve kırtasiye fuarlarına katılım sağlanmış, bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Güvensiz çıkmakların kaza ve yaralanma riskini önlemek, hem tüketicilerin hem de satıcıların bilinçlendirilmesi amacıyla Çakmak Üreticileri ve İthalatçıları Derneği (ÇÜİD) işbirliği ile kamu spotu hazırlanmış, sektör temsilcileri ile toplantı düzenlenmiştir. Bakanlığımızın sorumlu olduğu ürün gruplarından biri olan tekstil ve ayakkabı ürünlerinin üreticilerine yönelik İzmir'de bilgilendirme faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Gaziantep'te deterjan ve hijyenik kağıt üreticilerine yönelik sektör bilgilendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir.

AB'nin kimyasalların kısıtlanmasına ilişkin tüzüğü olan REACH mevzuatına yönelik yapılan laboratuvar hizmetlerinde uygulama birliğinin sağlanması amacıyla laboratuvarlara yönelik AB REACH Tüzüğü Çalıştayı düzenlenmiştir. Elektronik ticaret alanında faaliyet gösteren hem satıcı hem yer sağlayıcıların ürün güvenliği konusunda bilgilendirilmesi amacıyla İstanbul Ticaret Odası'nda toplantı düzenlenmiştir. Uluslararası Tekstil Sempozyumu'na ve Tüm Kırtasiyeciler Derneği (TÜKİD) kurultayına katılım sağlanmış, Bakanlığımızın ilgili mevzuat ve uygulamaları hakkında bilgi verilmiş, sektör temsilcileri ile görüşmeler yapılmıştır.

OECD tarafından her yıl farklı bir konuya yönelik bilincin artırılması amacıyla düzenlenen tüketici bilinçlendirme kampanyasına Bakanlığımızca katılım sağlanmıştır. Kampanyanın 2019 yılı teması güvensiz olduğu tespit edilen ürünlerin tüketicilere duyurulması olarak belirlenmiştir. Bakanlığımızca sosyal medya üzerinden 21-25 Ekim 2019 tarihlerinde yürütölen kampanyanın hedefi tüketicilerin geri çağırma ve toplatma duyurularından haberdar olabilmeleri, devamında nasıl işlemler yapmaları gerektiğini öğrenmeleri ve işletmelerin daha etkin duyurular yapabilmelerini sağlamak olmuştur.

2019 yılında denetim faaliyetleri artarak devam etmiştir. 2019 yılı itibariyle toplam 19.740 firma denetlenirken denetlenen ürün sayısı 2.412.731 adede ulaşmıştır. 2011-2019 yıllarını kapsayan süreçte Bakanlık olarak piyasa gözetimi faaliyetlerimiz sonucunda ürünleri güvensiz bulunan üretici/ithalatçılara 10.490.849 TL idari para cezası, ayrıca güvensiz ürünlerin ilanı, toplatılması ve imhası cezaları uygulanmış aynı süreçte güvensizlik oranı da gerilemiştir.

Tablo 57: 2015-2019 Yılları Piyasa Gözetimi ve Denetimi Verileri

YILLAR	2015	2016	2017	2018	2019	TOPLAM
Denetlenen Firma Sayısı	3.194	2.603	3.582	827	1.428	19.740
Denetlenen Ürün Sayısı	2.608.145	2.258.393	1.920.392	4.131.413	2.412.731	14.192.047
Güvensizlik Tespit Edilen Firma Sayısı	155	65	54	98	41	996
Güvensizlik Tespit Edilen Ürün Sayısı	76.479	51.904	6.620	75.149	38.529	313.366
Uygulanan İdari Para Cezası (TL)	1.869.619	1.085.822	1.156.369	1.957.410	1.533.870	10.490.849

* Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Tüketicilerin güvensiz olduğu tespit edilen ürünlere ilişkin bilgilendirilmesini sağlamak amacıyla 2018 yılsonunda devreye alınmış olan Güvensiz Ürün Bilgi Sistemi (GÜBİS) 2019 yılında da etkin bir şekilde kullanılmaya devam edilmiştir. Tüketicilerimiz söz konusu sisteme büyük bir ilgi göstermiş, kullanıma açıldığı günden bugüne www.guvensizurun.gov.tr adresini 868.562'nin üzerinde görüntülemiştir. Bu dönemde tüketiciler tarafından en çok incelenen ürünler ise oyuncak, çocuk tekstil ve ayakkabıları olmuştur.

Sistemin devreye alınması ile birlikte, belirlenen hedeflere ulaşıp ulaşılmadığının ölçülmesi ve tüketicilerin sisteme ilişkin görüşlerinin alınması amacıyla 08.01.2019-08.03.2019 tarihleri arasında sistem üzerinden bir anket yayımlanmış ve 567 kişi tarafından cevaplanmıştır. Buna göre ankete katılanların %91'i Güvensiz Ürün Bilgi Sistemi devreye alınmadan önce, güvensiz ürünlere ilişkin bilgilere kolaylıkla ulaşamadığını belirtmiştir. Ankete katılanların %95'i Güvensiz Ürün Bilgi Sistemi'nin devreye alınmasıyla birlikte, güvensiz ürünlere ilişkin farkındalık düzeyinin arttığını ve satın alma kararında etkili bir unsur olmaya başladığını ifade etmiştir.

Tüketicinin Korunmasına İlişkin Mevzuat Çalışmaları: Gelişmiş ekonomilerin en temel özelliklerinden birisi hiç şüphesiz tüketici haklarına gösterilen saygı ve duyarlılıktır. Bakanlık olarak tüketicilerimizin ekonomik çıkarlarının ve sağlığının korunması için gerekli yasal hakların oluşturulması ve bu yasal hakların tüketicilerimiz tarafından kullanmasına yönelik her türlü tedbirin alınması için çalışmalarımızı yürütmekteyiz.

18.09.2018 tarihli ve 30539 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 03.10.2018 tarihinde yürürlüğe giren düzenleme ile Fiyat Etiket Yönetmeliğinin "Etiket bulundurma zorunluluğu" başlıklı 5 inci maddesinde yer alan fiyat etiketinde bulunması zorunlu hususlara; "d) Malın satış fiyatı ve birim fiyatının uygulanmaya başladığı tarih, e) Üretim yeri Türkiye olan mallar için, Bakanlıkça tespit ve ilan edilen şekil, logo veya işaret." hususları eklenmişti. 27.07.2019 tarihli

ve 30844 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren Fiyat Etiketı Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikle ise uygulamaya yönelik kolaylıklar sağlanmıştır.

Bu kapsamda, üretim yeri Türkiye olan mallar için etiket ve tarifelerde yer alması zorunlu olan yerli üretim logosu Bakanlığımızca hazırlanmış ve söz konusu logonun kullanımına ilişkin usul ve esaslar 05.10.2018 tarihli ve 30556 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Tebliğ ile belirlenmiştir. 27.07.2019 tarihli ve 30844 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren “Fiyat Etiketinde Yerli Üretim Logosu Kullanımına

İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ” ile uygulamaya yönelik kolaylıklar sağlanmıştır. Ayrıca, 6502 sayılı “Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 77’nci Maddesinde Yer Alan Gayrisafi Gelirin Tespitine İlişkin Tebliğ” 16.07.2019 tarihli ve 30833 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Öte yandan, 12.10.2019 tarihli ve 30916 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ile çeşitli tüketim ürünleriyle birlikte hediye olarak verileceği vaat edilen promosyonlarla ilgili olarak tüketicilerin ürünü satın aldıkları satış noktaları veya bu noktalara yakın yerlerdeki satış noktalarında promosyonları bulamadıkları veya o satış noktalarının “yetkili” olmadığı için promosyonları alamadıkları gibi sebeplerle hediye edilen promosyonların tüketiciler tarafından kolay bir şekilde edinilemediği, ürünlerin promosyonlarının firmalar tarafından tüketicilere layıkıyla ulaştırılamadığı tespit edilmiştir. Bu konuda promosyonu düzenleyen tarafından her türlü etkin yöntemin sağlanması zorunlu kılınmış, bu hususta düzenlemeler yapılmıştır.

Çocuk tüketicilerin aşırı tüketimi tavsiye edilmeyen gıdalara özendirilmesi, teşvik edilmesi veya yönlendirilmesinin azaltılması için Sağlık Bakanlığı’nca geliştirilen politikaları desteklemek amacıyla, çocuklar hedef alınarak, ürünle birlikte çocukların ilgi alanlarına ve beğenilerine yönelik hediyeler verilmesi gibi sıkça yapılan ve bu ürünlerin satışını arttırma amacı taşıyan pazarlama tekniklerinin önüne geçilmek istenmiştir. Bu tür gıdaların satışı arttırmak amacıyla gerçekleştirilen promosyon uygulamalarının çerçevesini daha net belirlemek ve olası yanlış anlaşılmalrı ortadan kaldırmak amacıyla ilgili yönetmelik yeniden düzenlenmiştir.

Gençlerin ve çocukların çeşitli medya ve iletişim araçları aracılığıyla maruz kaldıkları “şiddet görüntülerinin” şiddet eğilimine sebep olduğu, özellikle de gençlerin ve çocukların bu tür silah reklamlarına maruz kalarak gelişimlerinin olumsuz etkilenmesi sebebiyle 2018 yılı sonunda yapılan değişiklikle her türlü ateşli veya ateşsiz silah, silah üreticisi ve satıcısının reklamı tüm mecralarda yasaklanmıştı. Ancak 2019 yılı ilk üç aylık süreç içerisinde; özellikle savunma sanayiinde ihracat yapan firmaların kendi kurumsal internet siteleri ve kurumsal olarak yönetilen sosyal medya hesaplarında reklam ve tanıtım yapamaz hale geldikleri, ürünlerinin görsellerini dahi kaldırdıkları, bu yüzden ihale şartlarını gerçekleştiremedikleri için iş alamadıkları, tüm bu durumların da dış savunma sanayilere yapılan ihracat faaliyetine engel oluşturduğu bilgileri sıklıkla Bakanlığımıza iletilmiştir. Bu kapsamda öncelikle, Türkiye’nin

önemli bir ihracat ayağını oluşturan savunma sanayiinin ihracat faaliyetlerinin artırılması ve ürettikleri ürünlere ait teknik bilgiler ile görsellerinin kurumsal internet siteleri ve kurumsal olarak yönetilen sosyal medya hesaplarında yer alması, diğer taraftan ise ülke içerisinde ruhsatlı bir şekilde kurumsal satıcılık vasfı taşıyan firmaların faaliyetinin devamı açısından gerekli görüldüğünden söz konusu reklam yasağında; ilgili mevzuatında yer alan hükümlere aykırı olmamak koşuluyla kendilerine ait kurumsal internet siteleri ile kurumsal sosyal medya hesaplarında yaptıkları tanıtımlar ve fuarlara katılım için hazırladıkları materyaller ile özel olarak avcılık ve atıcılık üzerine tematik yayın yapan mecralarda yayınladıkları reklamlar hariç tutularak ilgili yönetmelik yeniden düzenlenmiştir.

Tüketici hakem heyetlerine başvuru için belirlenen parasal sınırlar, 23.12.2019 tarihli ve 30987 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 512)’nde 2019 yılı için yeniden değerlendirme oranı olarak tespit edilen %22,58 oranında arttırılmış, 31/12/2019 tarihli ve 30995 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 68’inci ve Tüketici Hakem Heyetleri Yönetmeliği’nin 6’ncı Maddelerinde Yer Alan Parasal Sınırların Artırılmasına İlişkin Tebliğ” ile 2020 yılı itibariyle başvuru sınırları İlçe Tüketici Hakem Heyetleri için 6.920 TL’ye, İl Tüketici Hakem Heyetleri için ise 10.390 TL olarak belirlenmiştir.

“6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’un 77’nci Maddesine Göre 2020 Yılında Uygulanacak Olan İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ” ile 6502 Kanun’un 77’nci maddesinde düzenlenmiş olan idari para cezaları da yeniden değerlendirme oranında arttırılmış ve 31.12.2019 tarihli ve 30995 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Diğer taraftan, tüketicinin korunmasına ilişkin mevzuatın uygulanmasındaki etkinliğin sağlanması amacıyla Bakanlığımızca 2019 yılında 6502 sayılı Kanun kapsamında devre tatil sözleşmeleri, işyeri dışında kurulan sözleşmeler, mesafeli sözleşmeler, ön ödemeli konut satış sözleşmeleri, taksitle satış sözleşmeleri ve piramit satış sistemlerine ilişkin yapılan denetimler sonucunda tespit edilen kabahatleri nedeniyle bu dönemde 72 adet firmaya toplam 38.557.083,87 TL idari para cezası uygulanmış; piramit satış sistemi kapsamında 17 adet firmanın internet sitesine erişimin engellenmesi için gerekli işlemler yapılmıştır. Söz konusu idari yaptırımlara ilişkin tabloya aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 58:2019 Yılı İdari Yaptırımlar

DENETİMİN KONUSU	İHLALİ TESPİT EDİLEN FİRMA SAYISI	UYGULANAN İDARİ YAPTIRIM	
		İDARİ PARA CEZASI (TL)	ERİŞİM ENGELLEME TALEBİ (ADET)
Devre Tatil Sözleşmeleri	6	1.631.884,00	0
İşyeri Dışında Kurulan Sözleşmeler	11	1.491.815,86	0
Mesafeli Sözleşmeler	9	8.183.292,30	0
Ön Ödemeli Konut Satış Sözleşmeleri	8	23.166.997,71	0
Taksitle Satış Sözleşmeleri	19	3.893.992,00	0

Piramit Satış Sistemleri (idari para cezası uygulananlar)	2	85.476,00	0
Piramit Satış Sistemleri (idari para cezası ve erişimin engellenmesi)	3	103.626,00	3
Piramit Satış Sistemi (erişimin engellenmesi)	14	0	14
Toplam	72	38.557.083,87	17
Kaynak: Bakanlık İstatistikleri			

Ayrıca, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve uygulama yönetmelikleri ile hizmet, üretim, bankacılık ve finans, telekomünikasyon, enerji, elektronik ticaret, turizm, medya ve reklamcılık, inşaat gibi birçok sektörde piyasayı doğrudan etkileyen düzenlemeler yapıldığından, Bakanlığımız gözetiminde muhtelif sektörlerdeki paydaşlar bir araya getirilerek tüketicinin korunmasına ilişkin mevzuatın uygulanmasına yönelik fikir alışverişinde bulunmaktadır.

Belgelendirme Faaliyetleri: 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’un yürürlüğe girmesi ile birlikte Garanti Belgesi verilmesinde Bakanlık Onayı kaldırılmış olup Satış Sonrası Hizmet Yeterlilik Belgesi ile ilgili e-belge uygulamasına devam edilmektedir. Satış Sonrası Hizmetler Yönetmeliği’ne ekli listedeki ürünleri üreten veya ithal eden firmalara elektronik ortamda “E-Satış Sonrası Hizmet Yeterlilik Belgesi” verilmektedir. Söz konusu Yönetmelik ekinde yer alan sağlık sektörü, gözlükler, ısıtma ve havalandırma cihazları, sıhhi tesisat alet ve cihazlar, taşınabilir elektrikli ev aletleri, motorlar, evlerde kullanılan alternatif enerji sistemleri, elektronik telekomünikasyon alet ve cihazlar, elektrikli alet ve cihazlar, taşıtlar, ev tipi dikiş makineleri, bahçelerde kullanılan makineler, ölçme alet ve cihazları, spor, av alet ve makineleri, ev ve benzeri yerlerde kullanılan elektrikli ve gazlı cihazlar, müzik aletleri, ahşap ve metal mobilyalar, kapı ve pencereler, kapı açma ve kapama düzenekleri alt başlıklarında toplam 206 adet ürün grubu için garanti belgesi ve satış sonrası hizmet yeterlilik belgesi zorunluluğu bulunmaktadır. E-belgelendirme faaliyetleri kapsamında, 2019 yılı itibariyle yapılan satış sonrası hizmet yeterlilik belgesi onay işlemine ilişkin istatistik veriler şu şekildedir.

Tablo 59: 2019 Yılı Satış Sonrası Hizmet Yeterlilik Belgesi Onay İşlemine İlişkin İstatistik Veriler

Dönem	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Garanti Belgesi	19.558	15.393	13.850	12.710	5.126	0	0	0	0	0
Satış Sonrası Hizmet Yeterlilik Belgesi	6.452	4.695	5.168	3.923	3.356	2.065	2.021	1.915	1.996	1870

Garanti Belgesi onayı 6502 sayılı yasa gereği 28 Mayıs 2014 tarihinde sona erdiğinden 2014 itibari ile garanti belgesi onaylanmamaktadır.

“Satış Sonrası Hizmetler Yönetmeliği Değişiklik Taslağı” ise tamamlanmış olup “Garanti Belgesi Yönetmeliği Değişiklik Taslağı” ile “Tanıtma Kullanma Kılavuzu Yönetmeliği Değişiklik Taslağı” üzerindeki çalışmalar devam etmekte, 2020’de ilgili kurum ve kuruluşların görüşüne açılması planlanmaktadır.

1.3.7.10.1.2. Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Alanındaki Projeler ve Diğer Hususlar

Tüketicinin Korunmasının Güçlendirilmesi (Strengthening Consumer Protection)” Teknik Destek Projesi: Tüketicinin korunması alanında AB uyum sürecini etkinleştirmek üzere, AB Katılım Öncesi Mali Yardım – II (IPA II) kapsamında Bakanlığımızca 1,8 Milyon Euro’luk proje uygulanmaktadır. Proje, ülkemizde tüketicinin korunması politikasını;

- Uyuşmazlık çözüm mekanizmalarının etkinleştirilmesi,
- Tüketici bilincinin geliştirilmesi,
- Tüketici örgütlerinin desteklenmesi ve kapasitelerinin artırılması,
- Politika alanının paydaşlarıyla etkin bir yönetişimin tesis edilmesi yol ve yöntemleriyle geliştirilmesi amaçlarını taşımaktadır.

Diğer bir deyişle proje tüketiciler, kamu otoritesi, üreticiler, yasal uygulayıcılar ve sivil toplum kuruluşlarından oluşan piyasanın temel aktörleri arasında etkileşimi ve iletişimi artırmak suretiyle güçlü ve fonksiyonel bir tüketici koruma sistemi oluşturma amacına yöneliktir. 7 Mayıs 2018 tarihinde başlamış olan proje 6 Mayıs 2020 tarihinde tamamlanacaktır. Söz konusu proje kapsamında 2019 yılı içerisinde tüketicilerin bilinçlendirilmesine yönelik birçok adım atılmıştır. Ülke genelinde gerçekleştirilmekte olan tüketici hakem heyetleri ziyaretleri tamamlanmıştır. Proje kapsamında Kars, Samsun, Malatya, Trabzon, Gaziantep, Adana, Diyarbakır, İzmir, İstanbul, Van, Ankara, Antalya, Erzurum, Kocaeli, Bursa, Mersin, Ordu illerinde ticaret il müdürlükleri, belediyeler, ticaret ve esnaf odaları ile tüketici derneklerinin de katılımıyla tüketici hakem heyetleri değerlendirme toplantıları ve tüketici politikası istişare toplantıları düzenlenmiştir. Abonelik sözleşmeleri, finansal sözleşmeler, ayıplı mal, eğitim, ulaşım, sağlık ve turizm sektörleri ile sektör temsilcileri, akademisyenler ve hukukçuların katılımı ile Ankara’da 10 adet çalıştay toplantısı gerçekleştirilmiştir. Satıcı ve sağlayıcıların farkındalıklarının artırılmasına yönelik eğitim programı planlaması devam etmektedir.

Proje kapsamında, TÜBİS’le, ticaret.net’le ve PGD birimiyle ile koordinasyon içinde e-devlet entegrasyonu tamamlanmış olan Mobil Tüketici uygulaması IOS ve Android işletim sistemleriyle uyumlu olarak Nisan 2019 itibarı ile kullanıma sunulmuştur. Yayımlanmasında bulunan 3 adet kamu spotuna ilave olarak, ticari reklam ve ilanlar, abonelik sözleşmeleri, ön ödemeli konut satışları ve ayıplı ürün konularında da 4 adet kamu spotunun hazırlanması kararlaştırılmıştır. Bu konularla birlikte hak arama yolları, kredi kartları ve paket tur sözleşmelerinin de aralarında bulunduğu 10 konuda televizyon programının konsept çalışması tamamlanmış olup tamamının birlikte çekilmesi planlanmaktadır. Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Verimlilik Raporu ve 2018 ve 2019 yıllarını kapsayan iki adet Hakem Heyetleri Yıllık Değerlendirme Raporu çalışmaları tamamlanmıştır. Söz konusu çalışmalarda sektörel değerlendirmelere ve hakem heyetlerinin mevcut durumu ile sistemin geliştirilmesine yönelik önemli önerilere yer verilmiştir.

Proje kapsamında tacir ve tacir derneklerine yönelik olarak 15 adet seminer yapılmış olup 10 adet seminer daha gerçekleştirilecektir. Aynı şekilde tüketici örgütlerine yönelik olarak yapılması planlanan 25 seminerin 19’u gerçekleştirilmiştir. Tacirlere yönelik diğer faaliyetler kapsamında 22 saha ziyareti gerçekleştirilmiş olup 8 adet daha gerçekleştirilecektir. Yine aynı

şekilde tüketici örgütlerine yönelik olarak 16 saha ziyareti gerçekleştirilmiştir, 4 saha ziyaretinin daha yapılması planlanmaktadır. Tüketici hakem heyeti raportörlerine yönelik olarak hizmet standartları ve hukuk eğitimleri ülke genelinde görev yapan kadrolu raportörlerin tamamını ve görevlendirmeli raportörlerin bir bölümünü kapsayacak şekilde sürdürülmektedir. Yeni tüketici politikası istişare faaliyetleri kapsamında sivil toplum ve kamu kuruluşları ile gerçekleştirilmesi öngörülen 20 toplantının 18'i tamamlanmıştır.

Proje kapsamında cayma hakkı, ürün güvenliği, ön ödemeli konut satışları, ayıplı ve hizmet, abonelik sözleşmeleri ve mesafeli sözleşmeler konularında ayrı ayrı broşürler hazırlanmıştır. Toplam 45.000 adet broşür basılarak dağıtımı yapılmıştır. 30.000 broşür basım aşamasındadır. Bunun yanı sıra Satıcı ve Sağlayıcılara Yönelik Bilgilendirme Rehberi hazırlanmıştır. Tüketici Hakları konulu poster çalışması da tamamlanmış olup 15.000 adet poster basım aşamasındadır. Ayrıca, tüketici hakem heyetleri tarafından 5.000 adet Sıkça Sorulan Sorular ve 15.000 adet Güncel Tüketici Uyuşmazlıklarına İlişkin Sıkça Sorulan Sorular kitapçıkları hazırlanmıştır. Tüketici örgütlerine yönelik kapsamlı bir ihtiyaç analizi çalışması yapılmış ve bunun sonucunda bir rapor yayımlanmıştır. Anılan raporu, tüketici federasyon, dernek ve vakıflarına yönelik eğitim programları takip edecektir.

Servis Bilgi Sistemi Projesi (SERBİS): Proje kapsamında, üretici ve ithalatçıların tüketicilere satış sonrası hizmet sundukları yetkili servis istasyonlarına ilişkin bilgilere doğru ve kolay bir şekilde erişim sağlanmasını temin etmek amacıyla hazırlanmıştır. Yetkili olmadığı halde yetkili servis gibi tanıtım yapan ve hizmet sağlayan servislerin, hem tüketici mağduriyetlerine yol açtığı hem de firmaların ticari itibarlarına ve marka değerlerine zarar verdiği dikkate alındığında, yetkili servis bilgilerine güvenilir bir platformdan doğru bir şekilde erişim sağlanması önem arz etmektedir. Ticaret Bakanlığı veri tabanında yer alan bilgiler esas alınarak hazırlanan internet sitesinde, firmaların yetkili servis bilgilerini sorgulamaya olanak sağlamaktadır.

“www.econsumer.gov” İnternet Sitesi: Bakanlığımızca geliştirilmekte olan bir diğer çalışma da sınır ötesi bir şikayet sistemi olan ve ICPEN’in en etkin enstrümanlarından biri olarak değerlendirilen “www.econsumer.gov” internet sitesinin takibi, verilerin analizi ve gerekli yönlendirmelerin yapılmasına ilişkin bir çalışma grubu oluşturulmasıdır. Bu kapsamda söz konusu çalışma grubu;

- “Econsumer.gov” üzerinden Türkiye’de yerleşik tacirler aleyhine yapılmış şikayetleri inceleyecek ve sonuçlandırılmasına yardımcı olacak,
- Türk tüketicisinin etkin bir biçimde korunması amacına yönelik olarak “Econsumer.gov” tarafından sağlanan istatistikleri analiz edecek ve raporlayacak,
- “Econsumer.gov” istatistiklerini, bir risk değerlendirme sistemi olarak görece ve başvurulardaki güncel eğilimleri dikkate almak suretiyle ilgili Bakanlık birimlerini bilgilendirecek,
- “Econsumer.gov” internet sitesinin Türk tüketicilerine tanıtılmasına yönelik eylemler üzerinde çalışacak,
- Türk tüketicisinin, belirli bir ülke tacirlerinin ticari uygulamalarından kaynaklanan, normalden fazla miktarda mağduriyet yaşadığının “Econsumer.gov” üzerinden tespit

edilmesi durumunda, gerektiğinde söz konusu ülke makamlarıyla irtibata geçerek gereğinin yapılmasını talep edecek,

- “Econsumer.gov” sınır ötesi şikayet sistemi kapsamındaki tüm ICPEN yükümlülüklerinin gerçekleştirilmesinden sorumlu olacaktır.

E-consumer sistemi üzerinde, Türk satıcı ve sağlayıcılar aleyhine son bir yıl içerisinde yapılmış başvuru üzerinde incelemeler yapılmış ve gereğinin yapılması için girişimler başlatılmıştır.

AB ile ilişkilerin yanı sıra, Bakanlığımız, tüketici çıkarlarını etkileyen sınır ötesi ticari faaliyetler hakkında bilgi paylaşımı ve kanun uygulayıcı kurumlar arasında uluslararası işbirliğini sağlamayı hedefleyen Uluslararası Tüketicinin Korunması ve Güçlendirme Ağı (ICPEN) bünyesinde etkin bir rol üstlenmektedir. Türkiye 2017-2018 dönemi başkanlığını üstlendiği Uluslararası Tüketici Koruma ve Uygulama Ağı ICPEN’in Danışma Kurulu’nda ve projelerde Ağ içerisindeki etkinliğini sürdürmektedir.

Alo 175 Tüketici Danışma Hattı: Alo 175 Tüketici Danışma Hattı ile tüketicilerimize bilgilendirme hizmeti sunulmaktadır. Tüketici hakem heyeti çalışanlarının ve sektör temsilcilerinin eğitimi ve bilgilendirilmesi için gerekse tüketicilerin bilinçlendirilmesi için tüketici mevzuatı kapsamında yer alan konularda pek çok eğitim verilmekte, yayın hazırlanmakta, broşür, afiş, kitapçık gibi kanallar üzerinden kamuoyu bilgilendirilmektedir. ALO 175 hattında 15 personel görev yapmakta olup 2019 yılı itibarıyla 354.941 adet çağrı cevaplanmış, ortalama görüşme süresi 2 dakika 2 saniye olarak gerçekleşmiştir. ALO 175 Tüketici Danışma Hattına yapılan başvuruların ağırlıklı olarak; “Ayıplı mal ve hizmetler %36,9”, “Mesafeli Satışlar %16,3”, “Abonelik Sözleşmeleri %13,2” başlıklarından oluştuğu tespit edilmiştir. Çağrı merkezi çalışanlarına 19.09.2019 ve 26.09.2019 tarihlerinde tüketici mevzuatına ilişkin eğitim verilmiştir. Söz konusu eğitimde katılımcılara tüketici işlemi, hak arama yolları, ayıplı mal ve hizmetler, devre tatiller, paket turlar, garanti belgesi ve satış sonrası hizmetler, mesafeli sözleşmeler, abonelik sözleşmeleri, bankacılık ve diğer finansal hizmetler konularında bilgilendirme yapılmıştır.

Bilgilendirme Çalışmaları Kapsamında Resim Yarışmaları: 2019 yılında gerçekleşen eğitim ve bilgilendirmeye ilişkin faaliyetlerin başlıcaları şu şekildedir: Tüm Türkiye’de resmi ve özel okullarda 2018-2019 yılında eğitim ve öğrenim gören ortaokul 5,6,7 ve 8’inci sınıf öğrencilerini kapsayan “Tüketici ve Tüketim” konulu resim yarışması düzenlenmiştir. Bakanlığımızca Türkiye’de bulunan il milli eğitim müdürlükleri ile ticaret il müdürlüklerimize yarışmanın duyurulması için yazı ve afişler gönderilmiştir. Yarışmaya, tüm Türkiye’deki resmi ve özel okullarda eğitim ve öğrenim gören 2.700 civarında ortaokul öğrencisi katılım sağlamıştır. Söz konusu resimler seçici kurul tarafından değerlendirilerek Resim Yarışması sonuçlandırılmıştır. 15 Mart 2019 tarihinde 22’nci Geleneksel Tüketici Ödül Töreni kapsamında ödüller öğrencilere verilmiş, dereceler açıklanmıştır.

Ayrıca il birincileri ile Türkiye sıralamasına giren resimler ödül töreni günü sergilenmiştir. İl bazlı dereceye giren öğrenciler için ise ticaret il müdürlüklerince belirlenen ödüller yine illerde yapılan törenler ile öğrencilere verilmiş ayrıca öğrencilere tüketici ve tüketim konularında seminerler düzenlenmiş, öğrenciler için hazırlanmış “Çocuk Broşürleri” dağıtılmıştır.

Bunların dışında 2017-2018 ve 2018-2019 eğitim öğretim yıllarında gerçekleştirmiş olduğumuz resim yarışmaları sonuçları derlenerek kitap haline getirilmiştir.

15 Mart Dünya Tüketiciler Günü Etkinlikleri: 2019 yılı 15 Mart Dünya Tüketiciler Günü etkinlikleri kapsamında özellikle eğitim çağında öğrenim gören çocuklarımız hedef alınarak 15 Mart Dünya Tüketiciler Günü’nün kutlandığı haftada okullarda dağıtılmak üzere 15 bin adet çocuk broşürü hazırlanarak yine il müdürlüklerine gönderilmiştir.

Bunların dışında her yıl 15 Mart Dünya Tüketiciler Günü etkinlikleri kapsamında afiş ve broşürler hazırlanmakta ve bu hafta içinde birçok kamu, kurum ve kuruluşunun düzenlediği tüketicinin korunması konulu eğitim seminerlerine Bakanlığımız personeli bilgi vermek üzere katılım sağlamaktadır.

Çalıştaylar: Bakanlığımız ve Devremülk ile Devre Tatil Yatırımcıları ve Pazarlamacıları Derneği'nin (DDYPD) işbirliğinde 12-13 Nisan 2019 tarihlerinde Balıkesir/Güre'de kamu kurum, kuruluşları ve sivil toplum örgütlerinin katılımları ile ülkemizde devre tatil sektörüne ilişkin olarak tüketici mevzuatı başta olmak üzere vergi ve mali konular ile sağlık ve turizm yatırımları gibi konularda yaşanan sorunların ve çözümlerinin ele alındığı bir çalıştay düzenlenmiştir.

Çalışma Raporu: Türkiye'deki tüketicilerin özelliklerini, davranışlarını, hakları ve hak arama yolları konusunda ne düzeyde bilgi sahibi olduklarını, tüketici işlemlerine yön veren uygulamaları vb. tespit etmek ve elde edilen verilerin gelecek yıllardaki değişimini izleyerek politika geliştirmek üzere Tüketici Profili ve Bilinç Düzeyi Araştırması yapılmıştır. Ortaya çıkacak bilinç endeksinin gelecek yıllarda değişimi izlenebilecek bir performans göstergesi olması hedeflenmiştir. Bu amaçla, geçmiş yıllarda da yapılan ve her yıl tekrarlanması öngörülen Tüketici Profili ve Bilinç Düzeyi Araştırması kapsamında Türkiye genelinde yapılan anket sonuçları Bakanlığımıza ulaşmış, hali hazırda veri analizi çalışması yapılmaktadır. Çalışma, rapor haline getirildikten sonra raporda yer alan bulgular dağıtımın ardından kamuoyu ile paylaşılacaktır.

Sosyal Medya Faaliyetleri: 2019 yılında da her yıl olduğu gibi tüketicinin korunmasına yönelik mevzuat ve uygulamalar ile piyasa gözetimi ve denetimi konularında sektör bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir. "Dolandırıcılık" uygulamalarına karşı tüketici bilinç düzeyini artırmak amacıyla 1 adet, "Tüketici Hakem Heyetlerine Başvuru" hakkında 1 adet, "Bebek Ürünleri Standartları Farkındalık Projesi" kapsamında 1 adet olmak üzere toplamda 3 kamu spotu hazırlanmış olup söz konusu yayınlar hali hazırda radyo ve televizyonlarda yayınlanmaktadır. Bakanlığımızın sosyal medya hesaplarında tüm yıl boyunca aktif olarak tüketicileri bilgilendirici, bilinçlendirici paylaşımlarda da bulunulmuştur.

Tüketici Ödülleri: Tüketicilerin korunması ve bilinçlendirilmesi ile yasal haklarını kullanmaları konusunda özendirilmeleri, tüketici talep ve tercihlerini dikkate alan firmaların teşvik edilmesi, tüketici hukuku veya tüketicinin korunması ile ilgili bilimsel çalışmaların ödüllendirilmesi

amaçlarıyla 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 60'ıncı maddesi ve 27.06.2014 tarih ve 29043 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Tüketici Ödülleri Yönetmeliği" çerçevesinde her yıl "Tüketici Ödülleri" verilmektedir. 2019 yılında 22'inci Geleneksel Tüketici Ödülleri Töreni 15 Mart Dünya Tüketiciler Günü'nde Ankara'da yapılmıştır. Ticaret Bakanı, Bakan Yardımcıları, Ankara Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri, Bakanlık Bürokratları, bazı milletvekilleri ve diğer bazı kamu kurum ve kuruluşların bürokratları ile ödül alan kişiler, firmaların temsilcileri ve resim yarışmasında ödül alan okulların öğrencileri ile öğretmenlerin de katıldığı törende;

- Bilinçli Tüketici Ödülü,
- Yazılı Basın Tüketici Ödülü,
- Radyo-Televizyon Programı Ödülü,
- Tüketici Memnuniyetini İlke Edinen Firma Ödülü,
- Bilimsel Çalışma Ödülü,
- Tüketici Özel Ödülü olmak üzere 6 dalda ödül sahiplerine takdim edilmiştir.

1.3.7.11. Ürün Güvenliği ve Denetimi Hizmetleri

1.3.7.11.1. Ürün Güvenliği ve Denetimi Hizmetleri Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetler, Projeler ve Diğer Hususlar

1.3.7.11.1.1. Ürün Güvenliği ve Denetimi Hizmetleri Kapsamındaki Faaliyetler

İthalat Denetimleri Alanında Yürütülen Çalışmalar: Bakanlığımızca ithalat denetimleri yürütülen kişisel koruyucu donanımlar, pil ve akümülatörler, yapı malzemeleri, tıbbi cihazlar, telsiz ve telekomünikasyon ekipmanları, oyuncaklar, araç parçaları ve bazı tüketici ürünleri ile 2019/1 sayılı Tebliğ kapsamı sanayi ara girdileri ve 2019/9 sayılı Tebliğ kapsamı bazı CE işaretli ürünlerin ithalat denetimleri TAREKS üzerinden risk esaslı ve belge üretilmeksizin elektronik ortamda sonuçlandırılmıştır.

Denetimlerin etkin ve yeknesak yapılabilmesi için ürün gruplarına yönelik olarak "Denetim Rehberleri" hazırlanmıştır. Denetimlerin nasıl gerçekleştirileceğinin ayrıntılı olarak belirtildiği bu kılavuzlar, mevzuat değişiklikleri ve/veya denetimler çerçevesinde ortaya çıkan ihtiyaçlar çerçevesinde yıl içerisinde güncellenmektedir. TAREKS üzerinden yürütülen denetimler kapsamında uygulanmakta olan risk analizi kriterlerinin yenilenmesi ve güncellenmesi amacıyla çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda, belirlenen risk kriterlerinin işlevselliği tespit edilmiş etkin ve verimli bir denetim planlaması oluşturulması amaçlanmıştır.

2019 yılı içerisinde Bakanlığımız ticaret denetmenleri ve TSE eliyle yürütülmekte olan ithalatta ürün güvenliği denetimlerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesi amacıyla gerekli çalışmalar yapılmıştır. Ayrıca, finansal kiralama kuruluşlarının talepleri üzerine İstanbul'da Ekim, Kasım ve Aralık aylarında sektör temsilcileri tarafından gerçekleştirilen seminer ve toplantılara iştirak edilerek ithalat denetimi sistemine dair bilgi aktarılmıştır. Çeşitli ürün gruplarının ithalatta denetimlerine ilişkin olarak Bakanlığımız tarafından yayımlanan ürün güvenliği ve denetimi tebliğleri, ilgili kurum ve kuruluşlar ile özel sektörün görüş ve önerileri

alınmak suretiyle 2019 yılı sonunda revize edilerek yeniden yayımlanmıştır. Bu kapsamda yüksek risk grubunda olduğu tespit edilen takım tezgâhları denetime alınmış ve hâlihazırda klima, led ampul, soğutucu ve elektrik motorlarında icra edilen enerji verimliliği denetimlerinin kapsamı genişletilerek ocak, fırın ve davlumbaz cinsi ürünlerde enerji verimliliği denetimlerine başlanması yönünde mevzuat değişikliği yapılmıştır. 2019 yılı sonu itibarıyla denetimler neticesinde yaklaşık 12 milyon ürünün uygunsuz ya da güvensiz olduğu tespit edilerek ithaline izin verilmemiştir. İthalat denetimlerinin daha etkin, verimli ve işlevsel yürütülmesi amacıyla riskli ürün gruplarının belirlenmesine ve ithalat denetimlerinin söz konusu ürün grupları üzerine yoğunlaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılmıştır. Bahse konu çalışmalar sonucunda, ithalat denetimlerinde belirlenen riskli ürün gruplarına odaklanılması sağlanmış ve bu çalışmaların periyodik olarak yapılması kararlaştırılmıştır.

Ticarette Teknik Engeller: Dış ticarete konu ürünlerde, ülkelerin teknik düzenlemeleri arasındaki farklılıklardan ve teknik düzenlemelerin gereğinden fazla kısıtlayıcı olarak kullanılması sonucunda ticarette teknik engeller ortaya çıkmakta ve bu durum uluslararası ticareti kısıtlamaktadır. Gereğinden daha kısıtlayıcı önlemler, ticaret savaşlarının yaşandığı günümüzde, korumacı politikaların bir sonucudur. Kamu politikasının bir aracı olarak insan sağlığı, çevrenin korunması, tüketicinin doğru bilgilendirilmesi gibi meşru amaçlarla daha yoğun olarak kullanılmaya başlanan bu düzenlemeler, aynı zamanda uluslararası ticareti önemli ölçüde etkilemekte ve ticarette teknik engellere yol açabilmektedir. Ülkelerce gerçekleştirilen teknik düzenlemelerin ihracatımıza olumsuz etkilerinin azaltılmasında mevzuatın güncel olarak ihracatçılarımıza duyurulması büyük önem arz etmektedir. Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Ticarette Teknik Engeller (TTE) Anlaşması kapsamında Bilgi ve Bildirim Merkezi görevini üstlenen Bakanlığımız, oluşturulan Ticarette Teknik Engeller İnternet Sitesi (www.teknikengel.gov.tr) vasıtasıyla, DTÖ Sekreteryasına bildirim yapılan teknik düzenlemeleri ihracatçılarımıza ivedilikle duyurmakta, ihracatçılarımızdan alınan yorumlar ilgili ülkelere iletilmektedir. Ayrıca TTE Anlaşması çerçevesinde teknik engel oluşturduğu düşünülen mevzuat, gerekli değişikliklerin yapılması talebiyle TTE Komitesi toplantılarında gündeme getirilmektedir.

2019 yılında 3337 adet DTÖ bildirim Ticarette Teknik Engeller İnternet Sitesinde (www.teknikengel.gov.tr) yayımlanmıştır. Dış Ticaret Bilgilendirme Seminerleri kapsamında 2019 yılı içerisinde Konya, İstanbul, Gaziantep, Şanlıurfa, Diyarbakır ve Mardin’de, İzmir gibi şehirlerimizde toplamda 19 adet seminer düzenlenmiş ve ihracatçılar ve üreticilere Ticarette Teknik Engeller’in bertarafına yönelik olarak bilgilendirme yapılmıştır. Ayrıca 2019 yılının Ocak

ayında Kayseri, Nisan ayında Bursa ve Gaziantep'te Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Taslağı ve Taslak ile öngörülen yeni mevzuat sistemi hakkında piyasadaki iktisadi işletmecilere yönelik bilgilendirme seminerleri gerçekleştirilmiştir.

Diğer taraftan, 2019 yılı Aralık ayında AB'de uygulanan ürün teknik mevzuatı sistemini anlatan "Blue Guide (Mavi Rehber)" isimli rehber doküman Türkçeye çevrilerek kitaplaştırılmış Bakanlığımızın bir yayını olarak yetkili kuruluşların, sivil toplum kuruluşlarının, imalatçı, ithalatçı ve dağıtıcıların istifadesine sunulmuş ve ürün mevzuatı yapımında yer alan tüm yetkili kuruluşlarımıza bir bilgilendirme semineri yapılarak rehberin detaylı sunumunu ve tanıtımını yapılmıştır. TTE Anlaşması ile ilgili hususların ve ülkeler tarafından yürürlüğe konulan teknik düzenlemelerin tartışıldığı bir platform olan DTÖ-TTE Komitesi toplantıları ülkemiz adına takip edilmiş, ülkemizin karşılaştığı teknik engellerin ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülmüştür. Bu kapsamda, Rusya Federasyonu'nun çimento ithalatına ilişkin aldığı önlemlerle ilgili olarak Rusya Federasyonu yetkilileri ile 6-7 Mart 2019 tarihlerinde gerçekleşen TTE Komite toplantısında ikili görüşme gerçekleştirilmiştir. Aynı zamanda ayakkabı ve tekstil ürünleri ithalatında ülkemizin ithalatta izleme uygulamasına yönelik olarak Çinli yetkililerle, anılan ülkenin talebi üzerine, ticarete teknik engeller alanında sağlanabilecek işbirlikleri ele alınmıştır.

Mısır'ın Üretici Kayıt Sistemi uygulaması 20-21 Haziran 2019 tarihlerinde düzenlenen TTE Komitesi Toplantısı marjında Avrupa Birliği (AB) tarafından gündemde tutulmaya devam edilmiştir. Aynı şekilde Brezilya, Tayland ve Rusya Federasyonu tarafından da sisteme kayıt aşamasında sıkıntı yaşanmaya devam edildiği dile getirilmiştir. Bu çerçevede, Mısırlı yetkililer ile ülkemiz temsilcileri arasında yapılan ikili görüşmede 381 adet firmamızın kayıt işlemini gerçekleştirmiş olmasına karşın, halihazırda 150 adet firmamızın Mısır'ın üretici kayıt sistemine kayıt olmaları ile ilgili sorunlar yaşadığı belirtilerek sorunun çözümüne ilişkin Mısırlı mevkidaşlarımızdan destek talep edilmiştir. Aynı tarihte düzenlenen TTE Komitesi toplantısında ayrıca, Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu (TİTCK) Başkanlığı tarafından hazırlanan "Kozmetik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Daire Yönetmelik Taslağı"na dair Ülkemiz ile Avrupa Birliği (AB) temsilcileri arasında ikili görüşme gerçekleşmiştir. Söz konusu ikili görüşmede; AB temsilcisi tarafından, DTÖ- TTE Anlaşmasının şeffaflık ilkesi ile Ülkemiz ile AB arasında tesis edilen Gümrük Birliği gereği bahse konu Yönetmeliğin hem DTÖ'ye hem de AB Komisyonu'na bildirim yükümlülüğü üzerinde durulmuştur. Konuya ilişkin olarak, Bakanlığımız ilgili birimleri ile TİTCK temsilcileri ile yakın temas halinde çalışılmaya devam edilmektedir.

Öte yandan, 12-13 Kasım 2019 tarihlerinde gerçekleşen TTE Komite toplantısı marjında "Kozmetik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Daire Yönetmelik Taslağı"na dair ülkemiz ile Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve Avrupa Birliği (AB) temsilcileri arasında ikili görüşme gerçekleşmiştir. Görüşmede taslak mevzuatın AB'nin olası yorumlarının alınması sonrasında son hali verilerek mevzuatın DTÖ'ye bildirim yapılacağı belirtilmiştir. İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü'nün (SMIIC), TTE Komitesi'ne gözlemci statüsünde iştirak etme talebi Mart, Haziran ve Kasım 2019 tarihlerinde düzenlenen her üç TTE Komitesi Toplantısında desteklenmiş, bu kapsamda ayrıca ülkelerle de ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Ürünlerimizin ticarete teknik engellerle karşılaşmasının önlenerek pazara girişlerinin kolaylaştırılması için teknik düzenlemeler, standartlar, test ve belgelendirme, akreditasyon ve metroloji konularında teknik işbirliklerinin geliştirilmesi amacıyla ihracatımız açısından önem taşıyan hedef ülkelerle Teknik İşbirliği Anlaşmaları imzalanmasına ve mevcut anlaşmaların işlevsel hale getirilmesine yönelik faaliyetlere 2019 yılı boyunca devam edilmiştir. Bu kapsamda, Bakanlığımız ile ilgili Türkmen makamları arasında taslak metin teatisi başlatılan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Teknik Düzenlemeler, Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Alanlarında İşbirliği Anlaşması”na ilişkin Türkmen tarafından alınan taslak metne ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

Öte yandan, “Kazakistan Standardizasyon ve Sertifikasyon Enstitüsü” ile “Kazakistan Ulusal Akreditasyon Merkezi” temsilcilerinden oluşan 6 kişilik heyet, anılan ülkenin talebi üzerine 6-7 Ağustos 2019 tarihlerinde, Bakanlığımız, Helal Akreditasyon Kurumu, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Türk Standartları Enstitüsü (TSE) ve Türk Akreditasyon Kurumu'nun (TÜRKAK) katkılarıyla düzenlenen toplantılar ve hazırlanan sunumlar ve sonrasında ağırlık verilen soru-cevap bölümü kapsamında ülkemiz ile AB arasında tesis edilen Gümrük Birliği, ülkemiz kalite altyapısı, standardizasyon, uygunluk değerlendirmesi, akreditasyon ve metroloji uygulamaları ile ülkemizde yürütülen ihracat ve ithalat kontrolleri ve piyasa gözetimi ve denetimi hususlarında detaylı olarak bilgilendirilmiştir. Bunlara ilaveten, 24-26 Temmuz 2019 tarihlerinde Antalya’da düzenlenen Türk – Rus 16’ncı Dönem Karma Ekonomik Komisyonu toplantısı sonucunda Komisyon Sanayi Çalışma Grubu altında kurulan Teknik Düzenlemeler, Uygunluk Değerlendirmesi, Standardizasyon ve Metroloji Alt Çalışma Grubu’nun ilk toplantısı 3-4 Aralık 2019 tarihlerinde Antalya’da yapılmış ve toplantı sonucunda Alt Çalışma Grubu’nun işleyişine yönelik bir Mutabakat Zaptı imzalanmıştır.

2019 yılı içerisinde Türkiye-Irak 18’inci Dönem KEK Protokolünde mutabık kalınan ve Sevk Öncesi İnceleme (SÖİ) programına ikame olarak düşünülen, ülkemizden Irak’a ihraç edilecek ürünlerde TSE tarafından yapılacak denetimlerin esas alınmasını öngören modeli hayata geçirmeye yönelik çalışmalar yapılmıştır. Bu kapsamda, 27 Haziran 2019 tarihinde TSE yetkililerinin de katılımıyla Merkezi Irak Standardizasyon ve Kalite Kontrol İdaresi (COSQC) yetkilileri ile TSE’de bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Anılan toplantı marjında; Türkiye–Irak 18’inci Dönem KEK Protokolü’nde mutabık kalınan hususlar hatırlatılarak TSE’nin yetkilendirilmesi ve başlatılan standardizasyon çalışmasının ivedilikle tamamlanması talep edilmiştir. Bu çerçevede, TSE’nin Irak’a Türkiye’den gerçekleştirilecek ihracatta SÖİ işlemini gerçekleştirebilecek tek yetkili olarak tanınmasının ülkemizin esas beklentisi olduğu bildirilerek ülkemiz yaklaşımı doğrultusunda bir taslak mutabakat zaptı metni Irak tarafına iletilmiştir.

Küresel düzeyde helal standartları ve belgelendirme sisteminin yeknesaklaştırılması ve bu alanda devletlerarası akreditasyona dayanan güvenilir bir belgelendirme sisteminin tesisi ülkemiz öncülüğünde İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) çatısı altında İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü (SMIIC) kurulmuştur. SMIIC çalışmaları ülkemizce desteklenmekte ve uluslararası alanda tanınırlığını artırmak üzere çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda henüz SMIIC üyesi olmayan İslam İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkelerin SMIIC’e üye olması, üye ülkelerin ise mevcut SMIIC standartlarını ulusal standart olarak kabul etmeleri ve çalışmalara aktif katılım

sağlamaları KEK Toplantıları ve benzeri platformlarda Bakanlığımızca gündeme getirilmektedir. Söz konusu çalışmalar neticesinde, SMIIC üye sayısı Endonezya ile Kuveyt'in üyelikleri ve Rusya'nın da gözlemci üye olmasıyla birlikte 43'e ulaşmıştır.

Ayrıca, Dünya Helal Zirvesi İstanbul 2019 ve 6'ncı İİT Helal Expo etkinliği 28 Kasım - 1 Aralık 2019 tarihlerinde İstanbul'da Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın yüksek himayelerinde yapılmıştır. Organizasyonda ülkemizin helal ürün ve hizmetler ile helal standartları, belgelendirmesi ve akreditasyonu konusundaki lider, kural koyucu ve merkez ülke konumunu güçlendireceği değerlendirilmiştir.

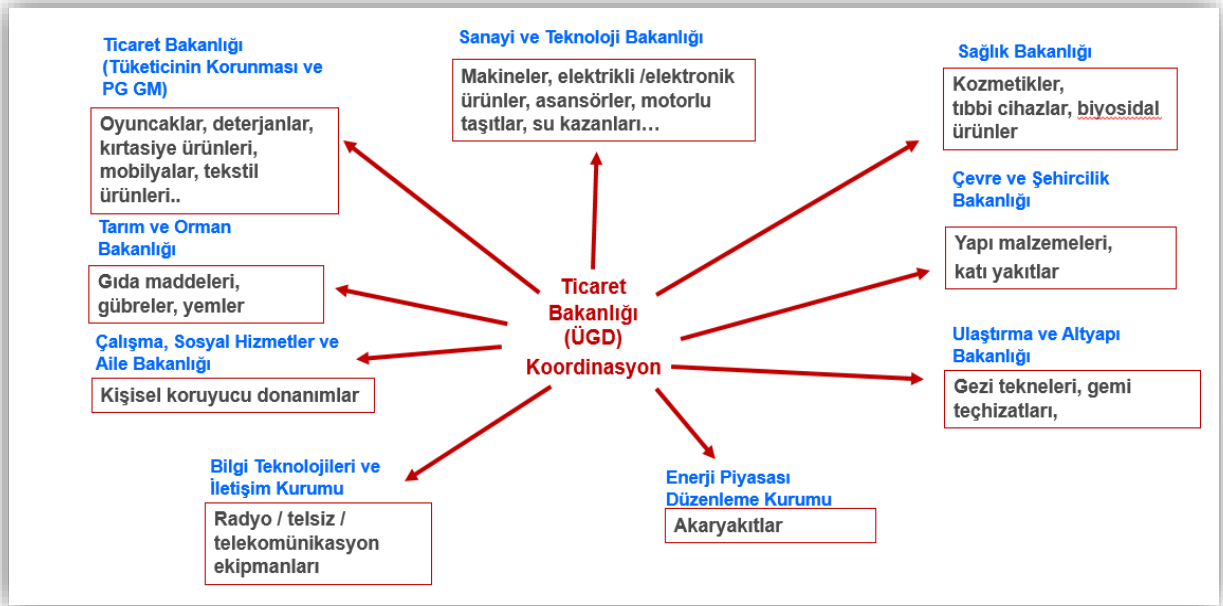
-Ticarette Teknik Engeller İnternet Sitesi:

Ticarette Teknik Engeller internet sitesinde, üretici ve ihracatçılarımızın dış pazarlara girişte karşılaştıkları etiketleme, işaretleme, ambalajlama, karantina şartı gibi teknik düzenlemeler ile test ve belgelendirme işlemlerinden kaynaklanan teknik engellerin önlenmesine yönelik mekanizmalara yer verilmiştir. Sitede ticarette teknik engeller hakkında ihracatçılarımızın bilgilendirilmesini ve karşılaştıkları sorunların çözümünü sağlayacak en önemli platform haline getirilmesi hedeflenmektedir. Güncellenerek daha verimli hale getirilen sitede hâlihazırda 2458 firma kayıtlı bulunmaktadır. Ayrıca, 2019 yılında site aracılığı ile 3337 bildirim gerçekleştirilmiştir.

Piyasa Gözetimi ve Denetimi Faaliyetlerinin Koordinasyonu: Bakanlığımız, ülkemizde PGD faaliyeti yürüten yetkili kuruluşlar arasında gerekli koordinasyonu sağlamaktadır. Bu görev çerçevesinde, ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde sistemin daha etkin hale getirilmesi için stratejiler ve denetim programları hazırlanmakta, denetimlerin senelik olarak değerlendirildiği raporlar düzenlenmektedir.

Şekil 3: Koordinasyon Şeması

Bakanlar ve kurum başkanları düzeyinde katılım sağlanan “PGD ve Ürün Güvenliği Değerlendirme Kurulu” Ticaret Bakanı ev sahipliğinde toplanmakta ve bu alanda ortak kararlar almaktadır. Bu kapsamda, 27 Şubat 2019 tarihinde Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN başkanlığında gerçekleştirilen Değerlendirme toplantısında Ulusal PGD Stratejisi (2019-2021) kabul edilmiş ve çalışmalar Bakanlığımız koordinasyonunda devam etmektedir.

Ülkemizde PGD uygulama sonuçlarını, tüm tarafların bilgisine sunmak, geline aşamayı ve sorunları ortaya koyarak çözüm önerileri getirmek amacıyla, yetkili kuruluşlardan temin edilen veriler temelinde Bakanlığımızca yıllık PGD raporları yayımlanmaktadır. Bu raporlar, sistemin yapısı gereği bir önceki yılın verilerine dayanmaktadır. Bu çerçevede hazırlanan “2018 Yılı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Raporu” 2019 yılının ikinci yarısında Bakanlığımız internet sayfası aracılığıyla kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Bakanlığımız ayrıca, “Piyasa Gözetimi ve Denetimi Sonuç ve Önlemlerinin Kaydı ve Bildirimi Yönetmeliği” kapsamında PGD “Ulusal Önlem Bildirim Merkezi” görevini yürütmektedir. Bu kapsamda, PGD kuruluşlarınca piyasada tespit edilen güvensiz ve uygunsuz ürünlerle ilgili bildirimler Ulusal PGD Bilgi Sistemi (PGDBİS) üzerinden Bakanlığımızca yapılmaktadır.

Avrupa Birliği’nin Hızlı Bilgi Değişimi Sistemi (RAPEX) takip edilmekte ve bu sistemlerde ülkemiz menşeli ürünlerle ilgili yapılan bildirimler, bu ürünlerin üreticileri ve ihracatçıları nezdinde gerekli denetimlerin yapılabilmesi için ilgili PGD kuruluşlarını ve ihracatçı Birliklerini bilgilendirilmektedir. Ayrıca bu ürünlerin ihracatçısı firmaların AB mevzuatı ve üye ülkelerde yürütülen denetimlerin sonuçları hakkında bilgilendirilmeleri de sağlanmaktadır.

Diğer taraftan, denetimlerin stratejik bir planlama anlayışıyla yapılması amacıyla, ülkemizdeki PGD sistemi, bu sistemde bir önceki yıl yaşanan gelişmeler ve önümüzdeki dönemde yürütülecek çalışmalara dair bilgiler ile PGD kuruluşlarınca hazırlanan sektörel denetim programlarını da içerecek şekilde “2019 Yılı Ulusal PGD Programı” hazırlanmış ve Avrupa Komisyonu’na da iletilmiştir.

PGD faaliyetlerinin yasal dayanağını oluşturan 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Düzenlemelerin Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun’da belirtilen idari para cezalarının yeniden değerlendirme oranı dikkate alınarak arttırılan yeni oranları bir tebliğ vasıtasıyla duyurulmuştur. Bu kapsamda, 4703 sayılı Kanun’daki idari para cezalarının alt ve üst limitlerini yeniden değerlendirme oranı çerçevesinde “4703 Sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması Ve Uygulanmasına Dair Kanunla Düzenlenmiş Olan İdari Para Cezalarının Yeni Değerlerinin Duyurulmasına İlişkin Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2020/13)” Resmi Gazete’nin 27.12.2019 tarihli ve 30991 (1. Mükerrer) sayısında yayımlanmıştır.

Akreditasyon: Onaylanmış Kuruluş (OK) bildirimlerinde akreditasyon temel bir rol oynamaktadır. Dolayısıyla, bildirimlerle bağlantılı akreditasyon konusundaki çalışmalara Bakanlığımız da katkı sağlamaktadır. 7 Kasım 2019 tarihinde yapılan Avrupa Akreditasyon Birliği (EA) Danışma Kurulu toplantısına Bakanlığımız temsilcisi tarafından katılım sağlanırken Çok Taraflı Tanıma Anlaşması Komitesi’ne Bakanlığımız temsilcisi gözlemci olarak atanmıştır. Ayrıca, Avrupa Komisyonu uhdesinde gerçekleştirilen Akreditasyon ve Uygunluk Değerlendirmesi Uzman Grubu toplantılarına düzenli katılım sağlanmaktadır. Buna ilaveten TÜRKAK Danışma Kurulu ile Şikâyet ve İtirazları Değerlendirme Kurulu’nda Bakanlığımız temsil edilmekte Kurul toplantılarına katılım sağlanmaktadır.

Tarım ve Gıda Alanında Yürütülen Çalışmalar: Sınıflandırmadan bağımsız olarak, firmaların ihraç partilerinin denetim oranları azaltılmıştır. Bunun yerine, sınıflandırılmış firmaların işletmelerinin yerinde denetimi uygulamasına ağırlık verilmiştir. 2019 yılında, denetim sistemimizin daha etkin, etkili ve verimli hale gelmesi için çalışmalar devam etmiştir. Bu kapsamda, hedef ülke ve öncelikli ülkelere yapılan tarım ihracatımız incelenmiş olup, ülkelerden alınan bildirimler de dikkate alınarak risk kriterlerimizde ürün ve ülke bazlı olarak güncellemeler yapılmıştır. Bu itibarla, Rusya Federasyonu’na yapılan yaş meyve ve sebze ihracatımız ile AB’ye yapılan kuru kayısı ve incir ihracatımıza ilişkin olarak Türk malı imajının korunmasını teminen çeşitli önlemler alınmıştır.

Onaylanmış Kuruluşlar: Yeni Yaklaşım Yönetmelikleri kapsamına giren ürünlerin ülkemizde ve Avrupa Birliği içinde piyasaya sunulabilmesi için CE İşareti taşımaları gerekmekte, bu ürünlerden yüksek riskli olanların ise bu işareti taşıyabilmesi için bir onaylanmış kuruluş (OK) tarafından ilgili mevzuatta öngörülen uygunluk değerlendirmesi sürecinden geçmesi gerekmektedir. Yetkili kuruluşlarımız tarafından belirlenen aday OK’larımızın Avrupa Komisyonu’na bildirişi ise ulusal bildirim merkezi olan Bakanlığımız tarafından internet tabanlı bir sistem olan NANDO üzerinden gerçekleştirilmektedir. 2019 yılı sonu itibarıyla, AB’nin Yeni Yaklaşım Onaylanmış Kuruluşlar Bilgi Sistemi NANDO’da yayımlanan 15 farklı direktifte 2 adet Teknik Değerlendirme Kuruluşu, 1 adet Tanınmış Üçüncü Taraf Kuruluşu ve 48 OK bulunmaktadır. Bu kuruluşlar; Gaz Yakan Cihazlar, Yapı Malzemeleri, Asansörler, Gezi

Tekneleri, Makine Emniyeti, Açık Alanda Kullanılan Teçhizat Tarafından Oluşturulan Çevredeki Gürültü Emisyonu, Basınçlı Kaplar, Tıbbi Cihazlar, Vücut Dışında Kullanılan Tıbbi Tanı Cihazları, Kişisel Koruyucu Donanım, Otomatik Olmayan Tartı Aletleri, Muhtemel Patlayıcı Ortamlarda Kullanılan Ekipmanlar, Sıcak Su Kazanları, Basit Basınçlı Kaplar ve Ölçü Aletleri Yönetmelikleri kapsamında üreticimize ve ihracatçımıza hizmet vermektedir. Bu sektörlerde, ihracatçılarımızın ürününü dış pazarlara sunabilmesi, gerekli testleri yaptırabilmesi ve gerekli belgeleri alabilmesi için AB ülkelerine gidilmesine gerek kalmamıştır.

AB Teknik Mevzuatına Uyum Çalışmaları: Bakanlığımız tarafından gerek kanun ve yönetmelik, gerekse Gümrük Birliği kapsamındaki ürünlere ilişkin teknik mevzuatın uyum çalışmalarının koordinasyonu ve yatay mevzuatın hazırlanması çalışmaları yürütülmektedir. AB teknik mevzuatına uyum amacıyla “Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu”, “Teknik Mevzuatın ve Standartların Türkiye ile AB Arasında Bildirimine Dair Yönetmelik”lerine ilişkin çalışmalar yapılmıştır.

Türkiye-Avrupa Birliği Gümrük Birliği’nin işleyişinde karşılaşılan sorunların ele alındığı Gümrük Birliği Ortak Komitesi’nin 36’ncı Dönem Toplantısı 8-9 Temmuz 2019 tarihlerinde Brüksel’de gerçekleştirilmiştir. Toplantıda, taraflar arasında daha önce imzalanan “1/95 Sayılı Kararın 8’inci ve 9’uncu Maddelerinin Uygulanmasına İlişkin Usul Rehberi” kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar doğrultusunda, uyumlaştırılacak Avrupa Birliği araçlarının güncel listesi konusunda uzlaşa sağlanmış ve söz konusu liste kabul edilmiştir.

Teknik mevzuat uyum süreçlerinin uzmanlar düzeyinde değerlendirilmesini teminen kurulan Teknik Mevzuat Çalışma Grubu’nun (TMÇG) yatay hususlar ile Avrupa Birliği’nin Taşınabilir Basınçlı Ekipmanlar mevzuatının Türkiye tarafından uyumlaştırılması sürecindeki hususların görüşülmesi amacıyla 31 Ocak 2019 tarihinde Bakanlığımızda Avrupa Komisyonu yetkilileri ile bir video-konferans gerçekleştirilmiştir.

1.3.7.11.1.2. Ürün Güvenliği ve Denetimi Alanındaki Projeler ve Diğer Hususlar

Ürün Güvenliği, Piyasa Gözetimi ve Denetimi ile Uygunluk Değerlendirmesi Alanlarında Kamuoyundaki Farkındalığın Artırılması AB Projesi: Bakanlığımız tarafından Avrupa Komisyonu’nun Düzenleyici Reform ve Müktesebat Uyum (RRAA) programı kapsamında farklı ürün gruplarına ilişkin uygunluk değerlendirme kuruluşları ile üretici/ithalatçılara yönelik 18 farklı ilde toplam 39 eğitim düzenlenmiş, internet satışlarının PGD’sine ilişkin online satış platformlarıyla bir çalıştay yapılmış, 10 ayrı ilde okul müdürlerine yönelik ürün güvenliği eğitimleri düzenlenmiş, ürün güvenliği web sitesi işler hale getirilmiş, çeşitli platformlarda seminer, çalıştay ile anketler düzenlenmiş ve bir kamu spotu hazırlanmıştır.

Proje kapsamında Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Bilişim Ağı’na (EBA) 25 dakikalık bir ürün güvenliği eğitim videosu yüklenerek veli, öğretmen ve öğrencilerin ürün güvenliği konularında bilgilendirilmesi hedeflenmiştir. 10 farklı ilde düzenlenen “Ürün Güvenliği Haftaları” kapsamında toplamda 1340 kişinin katılım sağladığı 10 seminer düzenlenmiş, hafta sonunu kapsayacak şekilde 25 alışveriş merkezinde ürün güvenliği konularında bilgilendirme stantları kurulmuş, bu stantlarda, hazırlanan broşürler ve diğer materyaller tüketicilere dağıtılmıştır. 81

ilde ortaokul öğrencilerine yönelik “Ürün Dedektifi, Resim, Afiş ve Slogan Yarışması” düzenlenmiş, 4 farklı kategoride ilk 3’e giren öğrencilere ödülleri verilmesi amacıyla 25 Kasım 2019 tarihinde bir ödül töreni gerçekleştirilmiştir.

Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS): İhracat ve ithalattaki denetim, uygunluk ve izin işlemlerinin elektronik ortamda risk esaslı olarak yapılmasına olanak sağlayan web tabanlı bir yazılımdır. TAREKS, ihracat ve ithalat aşamalarında uygulanan denetimlerin e-imza kullanmak suretiyle giriş yapılan güvenli, elektronik bir ortamda, çağdaş bir anlayışla gerçekleştirilmesini amaçlamaktadır. Bu yolla kamu ve özel sektör kaynaklarının daha etkin ve verimli şekilde kullanılması sağlanmaktadır. 2019 yılı sonu itibarıyla sistemden faydalanan firma sayısı yaklaşık 66 bine, kullanıcı sayısı 11 bine ulaşmıştır.

Sistemin kapsamı kademeli olarak genişletilmiş, Bakanlığımız tarafından TSE eliyle yürütülen denetimler de 1 ve 9 sayılı Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliği’nin yürürlüğe girmesiyle birlikte TAREKS’e aktarılmıştır. 2019 yılında 2019/1, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 21 ve 25 sayılı Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliği kapsamında gerçekleştirilen tüm denetimler TAREKS üzerinden yürütülmüştür. Ayrıca, Bakanlığımız tarafından TAREKS kapsamında yürütülen ithalatta ve ihracatta denetime tabi ürünlerin tamamı “Tek Pencere Sistemi” üzerinden işlem görmüştür.

E-imza uygulanan sistemde tüm işlemlerin elektronik ortamda yapılıyor olması, ticari kalite ve ürün güvenliği denetimlerine ait tüm bilgi ve belgelerin kayıt altına alınmasını sağlayarak ulusal bir veri tabanı oluşturulmasına katkı sağlamaktadır. Sistemden elde edilen bilgiler ihracat ve ithalat denetimi politikalarının belirlenmesinde önemli rol oynamaktadır.

TAREKS Sistemi Sorgulama Ekranı

Ulusal Piyasa Gözetimi ve Denetimi Bilgi Sistemi (PGDBİS): Bakanlığımız koordinasyonunda 9 farklı kamu kuruluşunca yürütülen PGD sonuçlarının elektronik ortamda kaydedilmesi amacıyla Ulusal Piyasa Gözetimi ve Denetimi Bilgi Sistemi (PGDBİS) kurulmuştur. PGDBİS’in

temel amacı, yetkili tüm kuruluşlarca yürütülen denetimlerin sonuçlarının diğer kuruluşların da bilgisine ve kullanımına açılarak, denetimlerin programlanması ve önceliklendirilmesinde kuruluşlara destek olmaktır. Sistem bu anlamda sadece kamu kuruluşlarının kullanımına açıktır. Sisteme, PGD sonuçlarına ilişkin dönemsel ve yıllık denetim verilerinin yanı sıra denetimlerde tespit edilen güvensiz ve uygunsuz ürünlerle ilgili bilgiler de kaydedilmektedir. PGDBİS'in günümüz ihtiyaçlarına karşılık verebilmesini teminen kullanıcı dostu ve daha verimli bir yapıya kavuşması amacıyla "PGDBİS'in işletilmesi, güncellemesi, bakımı, kapsamının genişletilmesi ve olası mevzuat değişikliklerinin yazılıma yansıtılması" çalışmaları tamamlanmıştır.

1.3.7.12. Uluslararası İlişkiler Hizmetleri

1.3.7.12.1. Uluslararası İlişkiler Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetler, Projeler ve Diğer Hususlar

1.3.7.12.1.1. Uluslararası İlişkiler Kapsamındaki Faaliyetler

Dış Temsilcilik Raporları: Dış temsilciliklerimiz tarafından görev yapılan ülkelerle ilgili yerel kaynaklardan temin edilmiş güncel temel ticaret verileri ile gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin Bakanlığımıza iletilen bilgiler 15 günlük dönemler itibarıyla hazırlanan Dış Temsilcilik Raporları ilgili birimlere iletilmektedir. İlk dönemsel dış temsilcilik raporu 1-15 Şubat 2019 dönemi için hazırlanmış olup 2019 yılı içerisinde toplam 22 Dönemsel Dış Temsilcilik Raporu hazırlanmıştır. Dönemsel dış temsilcilik raporları 1 Eylül 2019 tarihine kadar ticaret müşavir ve ataşelerimiz tarafından gönderilen 15 günlük raporlar temelinde hazırlanmakta iken, anılan tarihten sonra ticaret müşavir ve ataşelerimiz tarafından günlük olarak Dış Temsilcilikler Yönetim Bilgi Sistemi'ne girilen bilgiler temelinde oluşturulmaktadır.

23.11.2018 tarihli ve 359 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 23.11.2018 tarihli ve 30604 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Yurtdışında Daimi Görevlere Atanacak Personel Hakkında Yönetmelik" çerçevesinde dış temsilciliklerimizce 3 aylık faaliyet raporu hazırlanarak Bakanlığımıza ve bağlı bulunan misyon şefi aracılığıyla Dışişleri Bakanlığı'na gönderilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede, 2019 yılında Nisan-Haziran ve Temmuz-Eylül dönemlerine ait 3 aylık faaliyet raporlarının hazırlanarak Bakanlığımıza ve misyon şefleri aracılığıyla Dışişleri Bakanlığı'na gönderilmesi sağlanmış olup 2019 Ekim-Aralık dönemi 3 aylık faaliyet raporunun da 2020 yılı başında hazırlanması temin edilecektir.

23.11.2018 tarihli ve 30604 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Yurtdışında Daimi Görevlere Atanacak Personel Hakkında Yönetmelik" in (Cumhurbaşkanlığı Kararı: 22.11.2018-359) "Beşinci Bölümü" kapsamında "Rapor Verme Usulleri" düzenlenmektedir. Yönetmeliğin "Yurda dönüşte rapor verme" başlıklı 16'ncı maddesinde "Yurtdışı daimi görevi sona eren personel, yurtdışı görevde iken hazırladığı raporlar doğrultusunda özet bir rapor hazırlayarak en geç bir ay içerisinde kurumuna verir" hükmü yer almaktadır. Bu çerçevede, yurtdışı sürekli görev sürelerini doldurmaları nedeniyle merkeze atanan ve göreve başlayan müşavir/ataşelerimiz tarafından görev yapılan ülkeye ilişkin ekonomik ve ticari potansiyeli, ihracatımızın artırılması için yapılabilecekleri ve sorun, öneri ve fırsatları da içerecek şekilde Yurda Dönüş Raporları temin edilmektedir.

Ülke Raporları: 2019 yılında 150'si "Ülke Raporu", 50'si "Kısa Ülke Profili" olmak üzere toplam 200 ülkeye ilişkin rapor hazırlanmış olup söz konusu ülke raporları Bakanlığımız web sitesinde yayınlanmıştır. Bu raporlar güncel veriler ve istatistiki bilgiler doğrultusunda yıl boyunca güncellenmektedir.

Potansiyel Ürün Matrisleri: Bakanlığımız tarafından, ihracatımızda ürün çeşitliliğini artırmak amacıyla sanayi ve tarım/gıda sektörlerinde Türkiye'nin 150 ülkeye ihraç potansiyelini gösteren toplam 300 adet "Potansiyel Ürün Matrisi" hazırlanmış olup söz konusu veriler Bakanlığımız web sitesinde firmalarımızın bilgisine sunulmaktadır. Ülke matrisleri genel dış ticaret bilgileri, Trade Map verileri ve istatistiki bilgiler doğrultusunda yıl boyunca güncellenmektedir.

Ülke Masaları Bülteni: Başta hedef ve öncelikli ülkeler olmak üzere firmalarımıza dış pazarlarla ilgili güncel ve doğru bilgileri aktarmak ve ihracat pazarımız olan ülkelerde alınan ve ihracatımızı doğrudan etkileyebilecek kararlar hakkında bilgi temin etmek amacıyla hazırlanmasına karar verilmiş ve 2018 yılı Aralık ayı itibarı ile "Ülke Masaları Bültenleri" yayınlanmaya başlanmıştır. Bu çerçevede, 2019 yılı içerisinde 12 Bülten yayımlanmıştır. Ülke Masaları Bülteni aylık bazda hazırlanarak, iş dünyası çatı kuruluşları (DEİK, TİM, TOBB, TÜSİAD vb.) ile üretici/ihracatçı dernekleri, meslek/sektör kuruluşları ve ulusal konseyler gibi 80'e yakın kurum/kuruluşa e-posta yoluyla dağıtılmakta ve Bakanlığımız web sitesinde düzenli olarak firmalarımızın ve paydaşlarımızın bilgisine sunulmaktadır.

Ticari Bilgi Hizmeti Sunulması: Bakanlığımız Çağrı Merkezi ve web portalı «Uzmanla Danışın» bölümü üzerinden firmalarımız doğrudan Bakanlığımız uzmanlarına erişim sağlayabilmektedir. Bu doğrultuda, bizzat uzmanlarımız tarafından firmalara hızlı ve güncel bilgi aktarılmaktadır. 2019 yılında da Bakanlığımız tarafından aylık ortalama 100 adet firma talebi cevaplandırılmıştır.

Ülke Sunumları, Ticaret Müşavirleri ile Ülke Sohbet Toplantıları: İhracatımız açısından bir ülkedeki mevcut ve potansiyel pazarları, pazarın niteliklerini, ülkedeki sektörleri, dağıtım kanallarını, pazarda karşılaşılan engelleri, fırsat ve sorunları ile diğer pazara giriş bilgilerini firmalarımıza aktarmak üzere ihracatçı birlikleri, ticaret ve sanayi odaları ve STK'lar işbirliğinde düzenlenen etkinliklerde Bakanlığımız tarafından ülke sunumları gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, firmalarımızı doğrudan bilgilendirmek amacıyla 2019 yılında 43 adet ülke sunumu gerçekleştirilmiştir. Diğer taraftan, Rusya, ABD, Suudi Arabistan, Romanya, Gürcistan, Güney Kore, Filipinler, Ukrayna, Fransa ve Polonya'da görev sürelerini tamamlayarak yurda dönen ticaret müşavirlerimiz görev yerlerinde elde ettikleri bilgi birikimlerini paylaşmak üzere Egeli iş insanları ile 11 Aralık 2019 tarihinde İzmir'de bir araya gelmişler ve firma temsilcileri ile birebir görüşmeler gerçekleştirmişlerdir. Bunun yanı sıra, merkez teşkilatında göreve başlayan ticaret müşavirlerimiz tarafından Fransa, Polonya, Güney Kore ülke sunumları Orta Anadolu İhracatçıları Birliği ev sahipliğinde 25.12.2019 tarihinde Ankara'da yapılmıştır. Programa 41 iş insanı tarafından katılım sağlanmıştır.

Benzer şekilde, Bakanlığımız dış temsilciliklerinde görev yapmak üzere ataması yapılan 25 ticaret müşaviri ve ataşemiz, görevlerine başlamadan önce Ankaralı sanayicilerle 17 Ekim 2019

tarihinde bir araya gelmiştir. Bunun yanı sıra, “Dış Ticarete Yeni Rotamız Afrika” sloganı ile Gaziantep Ticaret Odası (GTO) ev sahipliğinde 24-25 Ekim 2019 tarihlerinde Gaziantep'te düzenlenen etkinlikte Gana, Nijerya, Güney Afrika, Etiyopya ve Cezayir ticaret müşavirlerimiz bölgedeki iş insanlarını bilgilendirmiştir.

İstişare Toplantısı Öncesi Ticaret Müşavileri ve Ateşelerin Anıtkabir Ziyareti

Yerinde Pazar Araştırmaları: İhracatçılarımızın dış pazarlar hakkında bilgilendirilmesi ve böylelikle pazara giriş imkânlarının geliştirilmesi amacıyla, Bakanlığımız tarafından yerinde pazar araştırmaları (YPA) yapılmaktadır. Bu çerçevede, 2019 yılında Rusya Federasyonu’nda gıda, otomotiv yan sanayi ve kozmetik; Meksika’da otomotiv yan sanayi, takım tezgâhları ve kozmetik; Çin Halk Cumhuriyeti’nde gıda, otomotiv yan sanayi ve mobilya; Hindistan’da gıda, doğal taş, medikal cihazlar; Güney Kore ve Japonya’da ise gıda sektörlerinde YPA’lar gerçekleştirilmiştir.

Bahse konu YPA’ların sonuçları üretici ve ihracatçılarımızın bilgilendirilmesi amacıyla sektör temsilcileri ile doğrudan paylaşılmaktadır. Bu kapsamda; Hindistan, Japonya ve Çin Halk Cumhuriyeti’nde gıda sektöründe yapılmış olan YPA’ların sonuçları 16 Aralık 2019 tarihinde; Hindistan’da doğal taş ile medikal cihaz ve aletler sektörlerinde yapılmış olan YPA’ların sonuçları ise 20 Aralık 2019 tarihinde Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR’un katılımıyla gerçekleştirilen etkinliklerde ihracatçılarımıza aktarılmıştır.

İzmir Enternasyonal Fuarı: Bakanlığımızın tanıtım faaliyetleri kapsamında İzmir Enternasyonal Fuarı’nın uluslararası bilinirliğini artırmaya yönelik olarak yabancı resmi heyet programı düzenlenmektedir. Çin Halk Cumhuriyeti’nin “ortak ülke” katılımıyla 6-15 Eylül 2019 tarihlerinde gerçekleştirilen ve açılışı Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN tarafından yapılan 88’inci İzmir Enternasyonal Fuarı’nın resmi programına 41 ülkeden 13’ü bakan, 5’i bakan yardımcısı düzeyinde toplam 197 yabancı konuk katılımı sağlanmıştır.

EXPO 2019 Pekin'e Ülkemiz Katılımının Koordinasyonu: 164 gün süreyle açık kalan sergide, 03 Temmuz 2019 tarihinde "Türkiye Milli Günü" programı icra edilmiştir. "Türkiye Milli Günü" etkinliklerinin açılışı Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar Pekcan ve Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR'un iştirakleriyle gerçekleştirilmiştir. Türkiye Milli Günü'nde ülkemiz pavilyonuna Çinli ve uluslararası ziyaretçilerin ilgisi yüksek olmuş ülkemiz pavilyonunda yaklaşık 8 bin ziyaretçi ağırlanmıştır.

9 Ekim 2019 tarihindeki kapanış törenine kadar ülkemiz pavilyonunda ülkemiz ve "Türk malı algısı" tanıtımına yönelik olarak TTG ve ihracatçı birliklerimizin desteği ile etkinlikler gerçekleştirilmiş 10 Ekim 2019 tarihinde Çinli basın daveti ile Pekin Büyükelçiliği'nde düzenlenen etkinlik ile ülkemiz EXPO katılımı sonlandırılmıştır. Serginin sonunda söz konusu EXPO organizasyonundan sorumlu Uluslararası Sergiler Bürosu (BIE) ve Uluslararası Bahçe Bitkileri Üreticileri Birliği (AIPH) tarafından katılımcılar arasında düzenlenen yarışmada Türkiye, "Bahçecilik Uluslararası Özel Ödülü"ne layık görülmüş altın kupa ile ödüllendirilmiştir. EXPO İdaresince yapılan anketler çerçevesinde, ülkemiz pavilyonunun sergi süresince 4,5 milyon civarında ziyaretçi ağırladığı tahmin edilmektedir.

Türkiye Tanıtım Grubu Faaliyetleri (TTG): 2019 yılında 51 adet sektörel projenin TTG tarafından desteklenmesi karara bağlanmış olup bu projelerin toplam tutarı 88.055.429 TL'dir. 2019 yılında 17 adet TTG yönetim kurulu toplantısı Bakanlığımız koordinasyonu gerçekleştirilmiştir.

Serbest Ticaret Anlaşmaları: Sanayimizin rekabetçiliğini güçlendirmek ve ülkemize yabancı sermaye çekmek amacıyla yeni nesil kapsamlı ve derin Serbest Ticaret Anlaşmaları müzakere edilmektedir. Hâlihazırda yürürlükte olan 19 STA'ya (EFTA, İsrail, Makedonya, Bosna ve Hersek, Filistin, Tunus, Fas, Mısır, Arnavutluk, Gürcistan, Karadağ, Sırbistan, Şili, Morityus, Güney Kore, Malezya, Moldova, Faroe Adaları, Singapur) ek olarak, Kosova ile STA'mız, 1 Eylül 2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Lübnan, Sudan, Venezuela ve Katar STA'ları iç onay süreçlerinin tamamlanmasını müteakip yürürlüğe girecektir. Mevcut STA'ların güncellenmesi ve kapsamlarının genişletilmesi kapsamında, Sırbistan STA'sının güncellenmesine yönelik imzalanan protokoller 1 Haziran 2019 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir. 2019 yılında Bosna-Hersek ve Karadağ ile imzalanan anlaşma ve protokoller ile 2018 yılında EFTA devletleri ile imzalanan revize STA'nın yürürlük işlemleri sürmekte olup söz konusu metinler süreçlerinin tamamlanmasını müteakip yürürlüğe girecektir. Ayrıca, Gürcistan ve Malezya yürütülen müzakerelerin yakın zamanda sonuçlandırılması; Moldova ile ise kısa zamanda müzakerelere başlanması hedeflenmektedir.

Diğer taraftan; 16 ülke/ülke grubu ile resmi olarak başlatılmış bulunan STA müzakereleri kapsamında 5 ülke (Ukrayna, Japonya, Tayland, Endonezya, Somali) ile müzakereler aktif bir şekilde sürdürülmektedir. Müzakere sürecinde olan diğer ülke/ülke grupları (Peru, Kolombiya, MERCOSUR, Ekvator, Meksika, Pakistan, Cibuti, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Kamerun, Çad, Körfez İşbirliği Konseyi) ile de söz konusu süreçlerin hızlandırılmasına ilişkin çalışmalar yürütülmektedir. Ayrıca, 10 ülke/ülke grubu (ABD, Kanada, Hindistan, Vietnam, Orta Amerika Ülkeleri, Afrika Karayip Pasifik Ülkeleri, Libya, Seyşeller, Cezayir ve Güney Afrika Cumhuriyeti) nezdinde de STA müzakerelerine başlama girişiminde bulunulmuştur. Öte yandan, yürürlükte bulunan STA'ların takibi amacıyla Arnavutluk ile 21 Ocak 2019 tarihinde Ortak Komite Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Güney Kore STA'sının güncellenmesi gündemiyle 13 Aralık 2019 tarihinde Seul'de Türkiye-Kore STA Ortak Komite 4'üncü Toplantısı düzenlenmiştir. AB'den ayrılma sürecinde olan İngiltere ile ise mevcut pazara giriş avantajlarının korunmasına yönelik görüşmeler sürdürülmektedir. 2020 yılında, İngiltere ile geçiş dönemi sonrasındaki ticari ilişkilerin alt yapısını tesis etmek üzere çalışmalarımız hızlandırılacaktır.

Yürürlükte 1 Tercihli Ticaret Anlaşmamız bulunmaktadır (Türkiye-İran TTA). Azerbaycan, Özbekistan, Moritanya ve Mozambik gibi ülkelerle Tercihli Ticaret Anlaşması imzalanmasına yönelik çalışmalarımız 2020 yılı içerisinde hızlandırılacaktır.

AB ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi ve Gümrük Birliği'nin Güncellenmesi: AB ile ticari ve ekonomik ilişkilerin daha da geliştirilmesi amacıyla Gümrük Birliği'nin güncellenmesi en önemli gündem maddelerimiz arasında yer almaktadır. Bu kapsamda, Gümrük Birliği'nin işleyişinin iyileştirilmesi, tarım tavizlerinin karşılıklı olarak geliştirilmesi, AB ile tercihli ticari ve ekonomik ilişkilerin kamu alımları ve hizmetleri kapsayacak şekilde genişletilmesine yönelik olarak başlatılan Gümrük Birliği'nin güncellenmesi sürecinde gerek ilgili kurumlar, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör temsilcileri ile yürütülen iç istişare sürecine, gerekse Avrupa Komisyonu ve AB üyesi ülkeler ile teknik ve üst düzey görüşmelere devam edilmiştir. Yeni AB

Komisyonu göreve 1 Aralık 2019 tarihinde başlamış olup Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN muhatabı Ticaret Komiseri Phil Hogan ile 19 Aralık 2019 tarihinde Brüksel’de bir araya gelerek, başta Gümrük Birliği’nin güncellenmesi süreci olmak üzere, Türkiye ile AB arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerde önemli gündem maddelerini ele almıştır. Ülkemizin en önemli ticaret ortağı olan Avrupa Birliği (AB) ile ticaretimizin geliştirilmesi ve Gümrük Birliği’nin uygulanmasında ortaya çıkan sorunların çözüme kavuşturulmasını teminen, Gümrük Birliği Ortak Komitesi ve Gümrük İşbirliği Komitesi başta olmak üzere, Avrupa Komisyonu ile teknik toplantılar yapılmıştır.

Türkiye ile AB arasındaki işlenmiş ve temel tarım ürünlerinde tercihli ticaret rejiminin uygulanmasının ve geliştirilmesinin temini ve AB ile tarım ticaretinde karşılaşılan sağlık ve bitki sağlığı sorunlarının çözümüne ilişkin faaliyetler yürütülmüştür. Bu kapsamda, Avrupa Komisyonu ile gerçekleştirilen "Sağlık ve Bitki Sağlığı (SBS) Kaynaklı Ticari Sorunlar Çalışma Grubu", "Hayvan Sağlığı Çalışma Grubu" ile "Tarım ve Balıkçılık Alt Komitesi" toplantılarına katılım sağlanmaktadır. Ayrıca, her yıl Avrupa Birliği ve ülkemiz fındık sektörü temsilcilerinin katılımlarıyla Fındık Danışma Toplantısı gerçekleştirilmekte ve Türkiye-AKÇT Serbest Ticaret Anlaşması’nın düzgün işleyişinin sağlanmasını teminen faaliyetler gerçekleştirilmektedir.

Türkiye-AB Ticari İlişkileri ve Gümrük Birliği Kapsamında Uyum Çalışmaları: Malların serbest dolaşımını teminen taraflar arasında ticarete teknik engellerin ülkemizin AB teknik mevzuatına uyum sağlaması yoluyla bertaraf edilmesine ilişkin olarak tesis edilen “2/97 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı”nın yanı sıra “1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı”nın ilgili hükümleri doğrultusunda Gümrük Birliği’nin işleyişini doğrudan ilgilendiren güncel AB teknik düzenlemeleri yakından takip edilerek ilgili birimlerimiz ile paylaşılmıştır.

Bu çerçevede, AB’ye ihracat payımızın yüksek olduğu sanayi ürünlerine ilişkin yakın zamanda değişen muhtelif AB teknik mevzuatına ülkemizin uyumunun Komisyon tarafından teyit edilmesi, böylelikle ülkemizde yerleşik onaylanmış kuruluşların atanması yoluyla ihracatçılarımız için ilave test-belgelendirme maliyetlerinin bertaraf edilmesine yönelik Komisyon nezdinde yoğun girişimlerde bulunulmuştur. Bu kapsamda, tıbbi cihaz mevzuatı ile AB’nin “2017/745 ve 2017/746 Tüzükleri Kapsamında Faaliyet Gösterecek Türkiye’de Yerleşik Onaylanmış Kuruluşlara Dair Yönerge Taslağı”nın yanı sıra, taşınabilir basınçlı ekipmanlar mevzuatı, “Altıgen Somunlara İlişkin Standart Hakkında Tebliğ Taslağı”, “Hayvan Kaynaklı Dokular Kullanılarak İmal Edilen Tıbbi Cihazlara Dair Yönetmelik Taslağı”, “Telsiz Ekipmanları Yönetmelik Taslağı”na ilişkin uyum sürecinin tamamlanması ile ülkemizin AB’nin yatay mekanizmalarına katılım sağlamasına yönelik girişimler AB nezdinde sürdürülmüştür. Bu alanda AB mevzuatındaki güncel gelişmeler hakkında ilgili taraflar düzenli olarak bilgilendirilmiştir.

İlaveten, AB’nin ortak bir mevzuatının bulunmadığı “düzenlenmemiş alan” teknik mevzuatında yatay ve dikey gelişmeler takip edilerek, ilgili birimlerle paylaşılmıştır. Gümrük Birliği Ortak Komitesi’nin alt çalışma grubu olan Teknik Mevzuat Çalışma Grubu’nun ilgili birim ve kurumların katılımıyla gerçekleştirilen 17’nci Toplantısı’na katılım sağlanarak, ikili ticaret önünde teknik engel niteliğindeki sorunlara teknik uzmanlar seviyesinde çözüm seçenekleri ele alınmıştır. Bu noktada özellikle, uyum sağlamış olduğumuz AB teknik mevzuatının teyit süreçlerinin hızlandırılması, teknik mevzuat ile ilgili ajans ve komitelere katılım, kimyasallar,

tıbbi cihazlar, kozmetikler ve ilaç gibi sektörler özelinde muhtelif pazara giriş sorunları ele alınmıştır. AB'nin kamu alımları alanındaki mevzuat ve uygulamalarındaki gelişmeler yakından takip edilmiştir.

Fikri mülkiyet haklarının korunması bağlamında mevzuat uyumundan ziyade, bu mevzuatın etkin olarak uygulanması hususunun öne çıktığı dikkate alınarak, fikri mülkiyet hakları kapsamında AB mevzuatı ve AB'deki gelişmeler yakından takip edilmektedir. 2019 yılında, AB tarafından tesis edilen Euromed Korsan ve Taklit İle Mücadele Çalışma Grubu toplantılarına katılım sağlanmıştır.

Gümrük Birliği kapsamında AB'nin Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi'ne (GTS) uyum, ticaret politikası tedbirleri ve AB ve Türkiye'nin birbirlerine ve/veya 3'üncü ülkelere karşı uygulamakta olduğu damping, sübvansiyon, vb. ticaret politikası önlemleri hakkında Bakanlığımız ile Avrupa Komisyonu arasında bilgi akışı ve koordinasyon sağlanmıştır.

AB'nin çelik ithalatındaki korunma önlemleri kapsamında, haklarımızın ve ticari çıkarlarımızın korunmasını teminen, 2019 yılı boyunca AB ve üye ülkeler nezdinde hem teknik hem siyasi düzeyde yoğun girişimlerde bulunulmuştur. Bu çerçevede, söz konusu önleme ilişkin AB Ticaret Komiserine ve üye ülkelere önlemden en çok etkilenen ülke olarak Ülkemizin ayrıntılı görüş ve endişelerini içeren mektuplar ve pozisyon belgeleri iletilmiştir. Ayrıca, Komisyonla ve üye ülkelerle (Almanya, Bulgaristan, Çekya, Hollanda, Lüksemburg, Litvanya, İspanya, Macaristan, Romanya, Yunanistan, İtalya, Finlandiya) gerçekleştirilen üst düzey temaslarda da bu konu gündeme getirilmiştir. İlaveten, Komisyon ile teknik seviyede görüşmeler gerçekleştirilmiş ve yurtdışı temsilciliklerimiz aracılığıyla üye ülkelerde girişimlerde bulunulmuştur.

Diğer taraftan, Türk çelik sektörü açısından haksız bir durum yaratan AB çelik korunma önlemlerine karşı uluslararası hukuktan kaynaklanan haklarımız kullanılarak müteakibiyle esas çerçevesinde atabileceğimiz adımlara ilişkin çalışmalarımız tamamlanmış bulunmaktadır. Eş zamanlı olarak ülkemiz haklı taleplerinin müteakip gözden geçirme kapsamında dikkate alınması ve önlemin etkilerinin azaltılmasını teminen göreve başlayan yeni AB Komisyonu ve üye ülkeler nezdinde girişimlerde bulunulmaya devam edilmiştir.

Türkiye-AB Katılım Müzakereleri: Türkiye-AB katılım müzakereleri bağlamında, müzakere fasılları itibarıyla mevzuat uyumunun sağlanması ve açılış/kapanış kriterlerinin karşılanması amacıyla gerçekleştirilen çalışmalara katkı ve katılım sağlanmıştır. Ayrıca, Avrupa Konseyi Zirve Kararları, Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan Türkiye Raporu ve benzer raporlar ile katılım sürecine ilişkin dokümanlar sonuçları itibarıyla değerlendirilerek bilgilendirme ve eşgüdüm çalışmaları yürütülmüştür.

Brexit Sonrası İngiltere ile İlişkiler: Birleşik Krallık'ın AB'den ayrılacak olması, Türkiye ile İngiltere arasında Gümrük Birliği'nden kaynaklı mevcut tercihli ticaret rejiminin geleceği açısından belirsizlik doğurmuştur. İngiltere hâlihazırda ikinci büyük ihracat pazarımızdır. Başta otomotiv sektörümüz olmak üzere pek çok sektörümüz açısından İngiltere ile tercihli bir ticaret rejiminin devamı önem arz etmektedir. Brexit sürecinin başından beri İngiltere ile yoğun istişarelerimiz 2019 yılı içerisinde olumlu biçimde sürmüştür. Bu süreç özel sektörümüzle yakın işbirliği ve eşgüdüm halinde yürütülmektedir. İngiltere'de seçimlerin tamamlanması ve

muhafazakarların kazanması ile birlikte anlaşmasız ayrılık ihtimali büyük ölçüde azalmıştır. İngiltere'nin AB ile yeni düzenlemeler konusunda müzakereleri başlatması beklenmektedir. Önceliğimiz İngiltere ile bir STA imzalamaktır. Bu kapsamda, Türkiye'nin İngiltere ile bir STA imzalanması için hazırlık çalışmaları 2019 yılı içerisinde sürdürülmüş olup, 2020 yılı Şubat ayı içerisinde başlayacaktır. Amacımız AB ile eşgüdümlü olarak bu süreci 2020 yılı içinde bitirmektir.

AB Mali İşbirliği ve Birlik Programları: AB Katılım Öncesi Mali İşbirliği (IPA) sürecine ilişkin faaliyetlerimiz sürdürülmüş, IPA III döneminde sunulmak üzere, Bakanlığımızın gümrük, dış ticaret ve iç ticaret alanlarını kapsayan toplam 72 milyon Euro bütçeli 15 adet IPA Projesi hazırlanmıştır. 2019 yılı IPA faaliyetleri ile birlikte, Bakanlığımızın bugüne kadarki IPA projelerinden kazanımı 150 milyon Euro'yu bulmuştur.

KEK ve JETCO Toplantıları: Karma Ekonomik Komisyon (KEK) ve Ekonomik ve Ticaret Ortaklık Komitesi (JETCO) mekanizmaları çerçevesinde 2019 yılında 22 ülke ile bir araya gelinmiştir:

- Türkiye-Belarus 10. Dönem KEK Toplantısı 14-16 Nisan 2019,
- Türkiye-Romanya JETCO 1. Dönem Toplantısı 19 Nisan 2019,
- Türkiye-Macaristan KEK 6. Dönem Toplantısı 25-26 Haziran 2019,
- Türkiye-Özbekistan 5. Dönem KEK Toplantısı 22-23 Temmuz 2019,
- Türkiye-Namibya KEK 1. KEK Dönem Toplantısı 22-23 Temmuz 2019,
- Türkiye-Rusya 16. Dönem KEK Toplantısı 24-26 Temmuz 2019,
- Türkiye-Tacikistan 10. Dönem KEK Toplantısı 5-6 Ağustos 2019,
- Türkiye-Hollanda JETCO 2. Dönem Toplantısı 11 Eylül 2019,
- Türkiye-Azerbaycan 8. Dönem KEK Toplantısı 14-16 Eylül 2019,
- Türkiye-İran 27. Dönem KEK toplantısı 16-18 Eylül 2019,
- Türkiye - Burkina Faso KEK 2. Dönem Toplantısı 2-3 Ekim 2019,
- Türkiye-Karadağ KEK 5. Dönem Toplantısı 3-4 Ekim 2019,
- Türkiye-Çekya KEK 7. Dönem Toplantısı 16-17 Ekim 2019,
- Türkiye-Kamboçya 2. Dönem KEK Toplantısı 17-18 Ekim 2019,
- Türkiye-Somali KEK 2. Dönem Toplantısı 30-31 Ekim 2019,
- Türkiye-Kazakistan 11. Dönem KEK Toplantısı 8-10 Kasım 2019,
- Türkiye-Kanada JETCO 1. Dönem Toplantısı 13 Kasım 2019,
- Türkiye-Gürcistan 5. Dönem KEK Toplantısı 18-19 Kasım 2019,
- Türkiye-Bangladeş 5. Dönem KEK Toplantısı 19-20 Kasım 2019,
- Türkiye-Kırgızistan 9. Dönem KEK Toplantısı 20-22 Kasım 2019,
- Türkiye-Slovenya KEK 8. Dönem Toplantısı 21-22 Kasım 2019,
- Türkiye-Gine KEK 3. Dönem Toplantısı 26-27 Kasım 2019.

Gümrük İdareleri Arasında Veri Paylaşımı: Ticaretimizin yoğun olduğu ülkelerle yaptığımız girişimler sonucunda, ihracat ve transit verilerini elektronik yolla paylaşarak gümrük işlemlerinin hızlandırılması, uyumlaştırılması ve basitleştirilmesi sağlanmaktadır. Bu çerçevede Rusya, Belarus ve Azerbaycan (11 Ekim 2019 tarihinde imzalanmakla birlikte henüz yürürlüğe girmemiştir) ile ihracat veri değişimi projelerimiz bulunmakla birlikte, Gürcistan, Kazakistan,

Özbekistan ile benzer sistemlerin kurulmasını teminen görüşmeler yapılmaktadır. Diğer taraftan, Azerbaycan ve Gürcistan ile transit beyannamelerinin sistem üzerinden paylaşılması düzenli olarak yapılmakta olup İran ile veri paylaşımı çalışmaları test ortamında devam etmektedir. Kazakistan ile benzer bir çalışma yapılması gündemdedir.

Gümrük Alanında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmaları (KİYA): KİYA, Gümrük idareleri arasında idari yardımlaşmanın yanı sıra işbirliğinin ve teknik yardımın yasal altyapısını tesis etmektedir. Bu sayede gümrük idareleri arasında doğrudan yazışma yapılabilmekte ve işbirliği projeleri gerçekleştirilebilmektedir. Gümrük vergilerinin ödenmemesi nedeniyle devlet gelirlerinde meydana gelen kayıpların yanı sıra, uyuşturucu ve psikotrop madde kaçakçılığı yoluyla da toplumun huzurunu ve gelişimini tehdit eden gümrük suçlarının önlenmesi ve diğer ülke gümrük idareleri ile işbirliğinin geliştirilmesi ve olabilecek gümrük sorunlarının aşılabilmesi amaçlanmaktadır. Hâlihazırda 66 KİYA imzalanmış ve 57'si yürürlüğe girmiştir.

Muhatap Ülkeler İle Ortak Gümrük Komitesi (OGK) Kurulması ve Gümrük İdaresi Başkanları Toplantıları: Ortak Gümrük Komitesi kurulmasına yönelik protokol ve anlaşmalar, Türkiye ile muhatap ülke arasında gümrük konularında işbirliğini koordine ve teşvik edip geliştirecek, temel işbirliği alanlarını ve istikametlerini tanımlayacak, esas itibarıyla gümrük idaresi başkanları düzeyinde yapılmakta olan toplantıları hukuki ve düzenli bir zemine taşıyacak olan metinlerdir. Bahse konu metinler Arnavutluk, Azerbaycan, Gürcistan, İran, Kazakistan, Kırgızistan, KKTC, Özbekistan ve Rusya Federasyonu ile imzalanmıştır. Bu doğrultuda, Kosova ve Ukrayna ile görüşmeler sürmektedir.

DTÖ Hukuku Çerçevesinde İhracatçılarımızın Haklarını Korumaya Yönelik Süreçlerimiz: Türkiye'ye karşı, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) kurallarına aykırı olarak alınan ticaret politikası önlemlerine cevap olarak Dünya Ticaret Örgütü başta olmak üzere tüm mecralarda ihracatçımızın hakkını aramakta olup ayrıca Ülkemize yönelik olarak başlatılan dava süreçlerinde de ülkemiz uygulamaları ve çıkarları savunulmaktadır. ABD'nin çelik ve alüminyum ithalatında uyguladığı haksız vergilerle ilgili olarak DTÖ bünyesinde başlatılan panel süreci devam etmektedir. Öte yandan ABD tarafından, 23 Mart 2018 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, çelik ve alüminyum ithalatına uygulanmaya başlanan ek gümrük vergilerine karşılık olarak Ülkemizce alınan misilleme önlemi, 16 Temmuz 2018 tarihinde ABD tarafından dava edilmiştir. Bu uyuşmazlığa ilişkin panelin 2020 yılı boyunca çalışmalarını sürdürmesi beklenmektedir. Avrupa Birliği (AB) tarafından çelik ithalatına karşı alınan korunma önlemi konusunda ise bu önlemden ihracatçılarımızın zarar görmemesi amacıyla gerek AB tarafıyla gerek ikili, gerek DTÖ nezdinde çok taraflı olarak girişimlerimiz sürdürülmektedir.

Tayland tarafından, klimalara uyguladığımız ek verginin DTÖ Anlaşmalarına uygun olmadığı iddia edilerek Ülkemiz 4 Aralık 2018 tarihinde dava edilmiştir. 2020 yılı içinde sürdürülecek süreçte, ülkemizin DTÖ Anlaşmaları çerçevesinde haklılığının teyit edilmesi hedeflenmektedir. Son olarak AB, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK)'nın geri ödeme sistemine ilişkin bazı hususları, DTÖ'nün çeşitli anlaşmalarına aykırı olduğu iddiasıyla 2 Nisan 2019 tarihinde dava konusu yapmıştır. Bu uyuşmazlıkla ilgili olarak panel 30 Eylül 2019 tarihinde kurulmuştur. Ancak panelistlerin belirlenmesi süreci henüz tamamlanmamış ve çalışma takvimi kabul edilmemiştir. 2020 başında panelin çalışmalarına başlaması beklenmektedir. Panel süreçleriyle ilgili olarak

başarılı sonuçlar alınmaktadır.

Fas'ın sıcak haddelenmiş sac ihracatımıza karşı uyguladığı anti damping vergisini hedef alan davada ise panel tamamen Türkiye'nin haklılığını ortaya koymuştur. Fas'ın temyiz talebini çekmesiyle de panel kararı Anlaşmazlıkların Halli Organı'nda onaylanma aşamasına gelmiştir. Ocak başında alınacak bu karar ile süreç tamamlanmış olacaktır. Kazandığımız diğer bir dava ise ABD'nin çelik petrol borularındaki telafi edici vergi uygulamasına karşı açtığımız davadır. Öte yandan, ABD bu davayla ilgili olarak temyiz sürecini başlatmıştır. Ancak Temyiz Organı'nın 11 Aralık 2019 tarihinde işlevsiz kalması nedeniyle askıda kalan 10 dava arasında Ülkemizin kazanmış olduğu bu panel de bulunmaktadır. Temyiz Organı ile ilgili olarak alternatif arayışları devam etmekle birlikte askıda kalan davalarla ilgili olarak mevcut durumda bir öneri bulunmamaktadır. Temyiz Organı ile ilgili çalışmalara katkı sağlanmakta askıda kalan dava süreci de takip edilmektedir.

Bölgesel İlişkilerimiz: Bölgesel ticaret düzenlemeleriyle ilgili olarak 2019 yılında, birçok toplantıya katılım sağlanmıştır. 2019 yılı içerisinde gerçekleştirilen İSEDAK Ticaret Çalışma Grubu 13'üncü ve 14'üncü Toplantılarına, İSEDAK 7'inci Odak Noktaları Toplantısına, İSEDAK 35'inci İzleme Komitesi Toplantısına ve İSEDAK 35'inci Bakanlar Toplantısına katılım sağlanmıştır. Ülkemizin üyesi olduğu diğer iki bölgesel kuruluş olan Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ) ve Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) çatısı altında da çalışmalarımız devam etmiştir. Bu kapsamda KEİ Ticaret ve Ekonomik Kalkınma Çalışma Grubu Toplantısı ile EİT Bölgesel Planlama Konseyi 30'uncu Toplantısına katılım sağlanmıştır.

DTÖ Balıkçılık Sübvansiyonları Müzakereleri: DTÖ Balıkçılık Sübvansiyonları Müzakereleri ile balıkçılık faaliyetlerine sağlanan sübvansiyonlar için disiplinlerin belirlenmesi, iyileştirilmesi ve açıklığa kavuşturulması hedeflenmektedir. Bu kapsamda hâlihazırda devam eden müzakerelerde yasadışı, kayıt dışı ve düzenlenmemiş (illegal, unreported and unregulated - IUU) balıkçılığa, aşırı avlanmış stoklara yönelik sürdürülen faaliyetlere sağlanan ve kapasite artışına neden olan sübvansiyonlara disiplinler getirilmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda 2019 yılında Ocak, Şubat, Mayıs, Temmuz ve Aralık aylarında Cenevre'de yapılan müzakere turlarına teknik düzeyde katılım sağlanmıştır. Müzakerelerin Haziran 2020'de yapılacak DTÖ Bakanlar konferansına kadar sonuçlandırılması hedeflenmektedir.

DTÖ Hizmet Ticareti ve Elektronik Ticaret Anlaşmaları: Dünya Ticaret Örgütü nezdinde hizmet ticareti alanında devam eden ulusal düzenlemeler müzakereleri, yatay etki gösterecek hükümler aracılığıyla hizmet sektörlerinde lisans, izin ve yeterlilik verme süreçlerini ve bürokratik işlemleri disipline etmeyi, şeffaflığı ve öngörülebilirliği artırmayı ve keyfiliği azaltmayı amaçlamaktadır. 2018 yılında metin bazlı olarak başlanan müzakereler, ülkemiz hizmet ihracatçılarının önündeki bürokratik yüklerin azaltılması ve keyfi uygulamaların önüne geçilmesi amacı gözetilerek ve konuya ilişkin yetkili kurumlar ve sektör temsilcilerinden toplanan görüşler göz önünde bulundurularak hazırlanan ülke pozisyonumuz çerçevesinde yürütülmektedir. Diğer taraftan Ülkemiz DTÖ Elektronik Ticaret Müzakerelerinin 79 ülke ile birlikte resmi katılımcıları arasındadır. Bu çerçevede giderek önemi artan elektronik ticarete ilişkin disiplinlerin geliştirilmesi amacıyla elektronik ödemelerin kolaylaştırılması, ayrımcı davranmama, tüketicinin korunması, şeffaflık, telekomünikasyon, dijital ticaretin kolaylaştırılması ve lojistik, veri akışı, gizliliğin korunması, siber güvenlik, internete ve veriye erişim, dijital ticarete güvenin ve teknik kapasitenin artırılması başlıkları altında geniş kapsamlı

müzakereler sürdürölmektedir.

Bakan Düzeyinde Gerçekleştirilen Yurtiçi ve Yurtdışı Resmi Temaslar:

-Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN'ın Yurtiçi Resmi Temasları:

- Irak Ticaret Bakanı Dr. Muhammed Haşım Al-Ani ile ikili görüşmesi, 3 Ocak 2019, Ankara,
- Hırvatistan Cumhurbaşkanı'nın Ölkemizi ziyareti (16 Ocak 2019),
- Malta Cumhurbaşkanı'nın Ölkemizi ziyareti (23 Ocak 2019),
- Japonya Ekonomi, Ticaret ve Sanayi Bakanı Sayın Hiroshige SEKO ile Davos'ta görüşme (24 Ocak 2019),
- Kırgızistan Ekonomi Bakanı Oleg Pankratov ile ikili görüşme (30 Ocak 2019, Ankara),
- Kore Büyökelçisi'nin Ziyareti (31 Ocak 2019, Ankara),
- Ördün Kralı II. Abdullah'ın ölkemizi ziyareti esnasında Ördün Bakanı Tariq Hammouri ile görüşmesi, (2 Şubat 2019, Ankara),
- Dönemin Yunanistan Başbakanı Aleksis Çipras'ın ölkemizi ziyareti kapsamında Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde gerçekleşen Heyetlerarası Görüşmeye Katılımı, (06 Şubat 2019, Ankara),
- Lübnan'ın Dış Ticaretten Sorumlu Devlet Bakanı Hassan MOURAD ve Lübnan Ekonomi ve Ticaret Bakanı Mansour Bteish ile ikili görüşmesi, (7 Şubat 2019, İstanbul),
- Rusya Federasyonu Büyökelçisi Aleksey Yerhov'un kabulü (14 Şubat 2019, Ankara),
- Türkiye-AB Yüksek Düzeyli Ekonomik Diyalog toplantısına katılım (28 Şubat 2019, İstanbul),
- Amerikan Türk Konseyi (ATC) ve US Chamber heyetlerinin kabulü(6 Şubat 2019),
- Go Africa: Türkiye-Macaristan İşbirliğinde Afrika'da Yatırım Fırsatları II. Semineri kapsamında Macaristan Dışışleri ve Ticaret Bakanı Sn. Peter Szijjarto ile ikili görüşme (13 Şubat 2019, İstanbul),
- Gürcistan Gümrük İdaresi temsilcileri katılımıyla Sarp Sınır Kapısı Yeni Tesislerinin Açılışı (1 Mart 2019) ,
- Gürcistan Ekonomi ve Sürdürülebilir Kalkınma Bakanı ile görüşme (1 Mart 2019, İstanbul),
- Tayland Büyökelçisi'ni Kabulü (5 Mart 2019),
- Birleşik Krallık (BK) Dışışleri Eski Bakanı ve Tatlıdil Forumu İngiliz Eşbaşkanı Jack Straw ile Tatlıdil Forumu İngiliz Eşbaşkanı Sir Julian Horn-Smith ile 8'inci Tatlıdil Forumu hazırlıkları vesilesiyle görüşmesi (13 Mart 2019, Ankara),
- İran Gümrük İdaresi yetkililerin katılımıyla Kapıköy Kara Hudut Kapısı Açılış Töreni (19 Mart 2019),
- Singapur Haberleşme ve Enformasyon Bakanı ve Ticari İlişkilerden Sorumlu Bakan Sayın S. ISWARAN ile görüşme (4 Nisan 2019, Ankara),
- Kuzey Makedonya Yatırımlardan Sorumlu Devlet Bakanı Sayın Dr. Elvin Hasan ile görüşmesi (9 Nisan 2019, Ankara),
- Burkina Faso Cumhurbaşkanı'nın ölkemize gerçekleştirdiği resmi ziyaret kapsamında heyetler arası görüşmelere katılım ve Burkina Faso Ticaret ve Sanayi Bakanı Harouna Kabore ile ikili görüşme (10-11 Nisan 2019),
- Irak Başbakanı'nın 15 Mayıs 2019 tarihinde ölkemizi ziyareti esnasında muhatabı ile yaptığı ikili görüşme,
- Türkiye-Romanya JETCO 1. Dönem Toplantısı ve İş Forumu (19 Nisan 2019-İstanbul),
- Japonya Büyökelçiliği rezidansında Japon yatırımcılarla toplantı+ (24 Nisan 2019),

- Tataristan Cumhurbaşkanı Rustam Minnihanov ile Türkiye-Tataristan İş Forumu marjında ikili görüşme (16 Mayıs 2019, İstanbul),
- Birleşik Krallık Uluslararası Ticaretten Sorumlu Devlet Sekreteri ve Ticaret Kurulu Başkanı Liam Fox ile görüşmesi (18 Haziran 2019, Ankara),
- Endonezya Ticaret Bakanı Sayın Enggartiasto Lukita ile görüşme (12 Temmuz 2019, Ankara),
- Karadağ Ekonomi Bakanı Dragica Sekulic ile STA Protokelleri imzası marjında görüşmesi (17 Temmuz 2019, Ankara),
- Malezya Uluslararası Ticaret ve Sanayi Bakanı Sayın Darell Leiking ile görüşme (25 Temmuz 2019, Ankara),
- Paraguay Sanayi ve Ticaret Bakanı'nın ülkemizi ziyareti vesilesiyle İş Forumu gerçekleştirilmesi (30 Temmuz 2019, İstanbul),
- İran Cumhurbaşkanı Özel Kalem Müdürü ve Özel Temsilcisi Mahmud Vaizi ile ikili görüşmesi (2 Ağustos 2019, İstanbul),
- Hindistan'ın Ankara Büyükelçisi Sayın Sanjay Bhattacharyya ile görüşmesi (2 Eylül 2019, Ankara),
- ile Bosna Hersek Dış Ticaret ve Ekonomik İlişkiler Bakanı Mirko Šarović arasında İzmir Fuarı kapsamında ikili görüşme (3 Eylül 2019),
- Çek Cumhuriyeti Başbakanı'nın ülkemizi ziyareti kapsamında ikili görüşme (3-4 Eylül 2019),
- Türkiye-Hollanda JETCO 2. Dönem Toplantısı ve İş Forumu (11 Eylül 2019, Ankara),
- ASEAN Ülkeleri Büyükelçileri (5 büyükelçi, 3 maslahatgüzar) ile görüşmesi, (18 Eylül 2019, Ankara),
- Türkiye-İran 27. Dönem KEK Toplantısı vesilesi ile İran Cumhurbaşkanı Özel Kalem Müdürü ve Özel Temsilcisi Mahmud Vaizi ile ikili görüşmesi ve Türkiye-İran İş Forumuna iştiraki (18 Eylül 2019, Ankara),
- Ürdün ile Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması'nın imza töreni vesilesiyle Ürdün Sanayi, Ticaret ve Tedarik Bakanı Tariq Hammouri ile görüşmesi, (1 Ekim 2019, Ankara),
- Uluslararası İzmir Fuarı vesilesiyle Mynmar Ticaret Bakanı Dr. Than Myint ile ikili görüşmesi (6 Eylül 2019, İzmir),
- Uluslararası İzmir Fuarı vesilesiyle Sri Lanka Sanayi ve Ticaret, Uzun Süredir Yerlerinden Edilmiş Kişilerin Yeniden İskan, Kalkınma, Mesleki Eğitim ve Becerilerden Sorumlu Devlet Bakanı Sayın Buddhika Pathirana ile ikili görüşmesi (6 Eylül 2019, İzmir),
- İzmir Enternasyonal Fuarı (İEF) vesilesiyle Somali, Kongo ve Gambiya'nın muhatap Bakanları ve Çin Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Li CHENGGANG ile ikili görüşmeleri (6 Eylül 2019, İzmir),
- ABD Ticaret Bakanı Wilbur Ross'un ülkemizi ziyareti vesilesiyle iş insanlarının da katılımlarıyla gerçekleştirilen görüşmeler (7-10 Ekim 2019, Ankara, İstanbul),
- Türkiye-Kamboçya II. Dönem KEK Toplantısı için gelen Kamboçya Ticaret Bakanı Sayın PAN Sorasak ile görüşmesi (18 Ekim 2019),
- Katarlı Muhatabı Ali bin Ahmed Al Kuvari ile İkili Görüşmesi, (1 Kasım 2019, Ankara),
- Birleşik Krallık Başbakanı'nın Türkiye Ticaret Özel Temsilcisi Lord Robin Janvrin ile Görüşmesi (5-6 Kasım 2019, Ankara),
- ISEDAK 35'inci Dönem Toplantısı Marjında Filistin Ulusal Ekonomi Bakanı Khaled Osaily ile görüşmesi (27 Kasım 2019, İstanbul),

- ISEDAK 35'inci Dönem Toplantısı Marjında Fas Moulay Hafid Elalamy ile görüşmesi (27 Kasım 2019, İstanbul),
- İslam İşbirliği Teşkilatı 35'inci İSEDAK Toplantısı vesilesiyle, Gambiya Ticaret, Sanayi, Bölgesel Entegrasyon ve İstihdam Bakanı Lamin Jobe ve Nijerya Dışişlerinden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Zubairu Dada ile görüşmesi (27 Kasım 2019),
- ISEDAK 35'inci Dönem Toplantısı Marjında Ürdün Sanayi, Ticaret ve Tedarik Bakanı Tariq Hammori ile görüşmesi, (27 Kasım 2019, İstanbul),
- ISEDAK 35. Dönem Toplantısı Marjında Irak Ticaret Bakanı Dr. Muhammed Haşim Abdul Mecid Al-Ani ile görüşmesi (27 Kasım 2019, İstanbul),
- ISEDAK 35. Dönem Toplantısı Marjında Libya Planlama Bakanı Tahir El-Jehaimi ile görüşmesi (27 Kasım 2019, İstanbul),
- Afganistan Sanayi ve Ticaret Bakanı Ajmal Ahmadi ile görüşmesi (9 Aralık 2019, Ankara),
- Endonezya Büyükelçisi Sayın Lalu Muhamad Iqbal ile Ankara'da görüşmesi (17 Aralık 2019),

-Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN'ın Yurtdışı Resmi Temasları:

- Dünya Ekonomik Forumu (WEF) Toplantısı'na ve bu toplantı marjında düzenlenen Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Gayrı resmî Bakanlar Toplantısı ile E-Ticaret Mini Bakanlar Toplantısı'na katılımı (22-25 Ocak 2019, Davos/İsviçre),
- Japonya Ekonomi, Ticaret ve Sanayi Bakanı Sayın Hiroshige SEKO ile Davos'ta görüşmeleri (24 Ocak 2019, Davos),
- Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN'ın Romanya Ziyareti (7-8 Şubat 2019, Romanya),
- Türkiye-Polonya Düzenli İstişareler 4'üncü Dönem Toplantısı (7 Mart 2019-Varşova),
- Senegal Cumhurbaşkanı Macky Sall'in yemin törenine katılmak üzere Dakar'a ziyaretleri (1-2 Nisan 2019, Dakar),
- Rusya Federasyonu Enerji Bakanı ve KEK Eşbaşkanı Alexander Novak ile ikili görüşmesi (3 Nisan 2019, Moskova),
- Türkiye-Rusya Üst Düzey İşbirliği Konseyi (ÜDİK) VIII. Dönem Toplantısı vesilesiyle Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan başkanlıklarında Rusya'ya gerçekleştirilen ziyarete iştirakleri (8 Nisan 2019, Rusya),
- Amerikan Türk Konseyi (ATC)-DEİK Türk Amerikan İş Konseyi (TAİK) 37'inci Yıllık Konferansı vesilesiyle ABD Ticaret Bakanı Wilbur Ross ile görüşme (15-16 Nisan 2019, Vaşington),
- İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) Bakanlar Konferansı'na ve bu toplantı marjında düzenlenen DTÖ Gayrı resmi Bakanlar Toplantısına katılım (22-23 Mayıs 2019, Paris),
- İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) Bakanlar Konseyi ve OECD marjında gerçekleştirilen Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Gayrı resmi Bakanlar Toplantısı vesilesiyle Fransa'da Güney Kore Ticaret Bakanı Sayın Yoo Myunghee ile ikili görüşme (23 Mayıs 2019),
- G20 Dijital Ekonomi ve Ticaret Bakanları Toplantısı'na katılım (8-9 Haziran 2019, Tsukuba/Japonya),
- Japonya Ekonomi, Ticaret ve Sanayi Bakanı Sayın Hiroshige SEKO arasında Tsukuba'da görüşme (9 Haziran 2019),
- Güney Kore Ticaret Bakanı Sayın Yoo Myunghee arasında Tsukuba'da görüşme (9 Haziran 2019),

- Irak ziyareti kapsamında Irak Cumhurbaşkanı Berham Salih, Başbakanı Adil Abdulmehdî, Başbakan Yardımcısı ve Maliye Bakanı Fuat Hüseyin, Ticaret Bakanı Dr. Muhammed Haşim Al-Ani, Planlama Bakanı Nuri Duleymi ile görüşmeleri ve Türkiye-Irak İş Forumuna iştiraki (20 Haziran 2019, Bağdat/IRAK),
- Sayın Cumhurbaşkanımızın Japonya (28-29 Haziran 2019) ve Çin (30 Haziran- 2 Temmuz) ziyaretlerine iştiraki,
- Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN'ın BM Genel Kurulu vesilesiyle ABD'yi ziyaret eden Sayın Cumhurbaşkanımıza eşlik ederek, ABD Ticaret Bakanı Wilbur Ross ile görüşmesi (ABD, 20-25 Eylül 2019),
- Cumhurbaşkanımızın Sayın Recep Tayyip Erdoğan başkanlıklarında Azerbaycan ziyaretine iştirak etmesi (14 Ekim 2019),
- Bosna Hersek Ziyareti (17 Ekim 2019),
- Türkiye-Macaristan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi (YDSK) IV. Dönem Toplantısı, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ile Macaristan Başbakanı Sayın Viktor Orban'ın başkanlıklarında 07 Kasım 2019 tarihinde Budapeşte'de gerçekleştirilmiştir. Adı geçen toplantıya, katılımları (07 Kasım 2019),
- Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan başkanlıklarında ABD ziyaretine eşlik ederek, ABD Ticaret Bakanı Wilbur Ross ile görüşmesi (13 Kasım 2019),
- Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan başkanlıklarında Katar ziyaretine iştirak etmesi (25 Kasım 2019),
- Türkiye-Avrupa Birliği (AB) ikili ticari ve ekonomik ilişkileri ile Gümrük Birliği'nin güncellenmesi sürecini ele almak üzere 19 Aralık 2019 tarihinde Brüksel'de AB Ticaret Komiseri Phil Hogan ile bir görüşme gerçekleştirilmesi (Brüksel, 19 Aralık 2019),
- Azerbaycan ziyaretleri (26 Aralık 2019),

-Bakanlığımız Bünyesinde Gerçekleştirilen Yurtiçi ve Yurtdışı Resmi Temaslar:

- Küba Dış Ticaret ve Yatırım Bakan Yardımcısı ülkemizi ziyareti etmiş ve ziyaret çerçevesinde 7 Ocak 2019 tarihinde Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR ile bir görüşme gerçekleştirmiştir.
- 7-10 Ocak 2019 tarihlerinde Kenya ve Tanzanya Müteahhitlik Heyeti ve Japonya ile Üçüncü Ülke İşbirliği Programı Bakanlığımız organizatörlüğünde gerçekleştirilmiştir. Heyet kapsamında firmalarımız Kenya ve Tanzanya'daki işveren idareler ile görüşme imkânı bulmuş ve eş zamanlı olarak Japonya ile üçüncü ülke işbirliği toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- 11 Ocak 2019 tarihinde AB'nin çelik ithalatında planlanan nihai korunma önlemine ilişkin olarak Avrupa Komisyonu yetkilileriyle video konferans yoluyla DTÖ Danışma Toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- 26 Ocak 2019 tarihinde Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR, Çinli Jumore Firması yetkililerini kabul etmiştir.
- 28-30 Ocak 2019 tarihinde Türkiye-Özbekistan Ortak Gümrük Komitesi Toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- Kanada Dışişleri Bakan Yardımcısı ülkemizi ziyareti etmiş ve ziyaret çerçevesinde 29 Ocak 2019 tarihinde Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR ile bir görüşme gerçekleştirmiştir.

- 29 Ocak 2019 tarihinde Kırgızistan Ekonomi Bakanı ve beraberindeki heyet ile Ankara’da Türkiye Müteahhitler Birliği’nde (TMB) bir toplantı düzenlenmiştir.
- 31 Ocak – 1 şubat 2019 tarihinde Ankara’da Libya  alışma Grubu Toplantısı (O G) düzenlenmiştir. Toplantı kapsamında Libya Heyeti Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN tarafından kabul edilmiş, toplantı sonucunda, Libya ile ülkemiz arasında ihdas edilen ve alacaklar, zararlar ve teminat mektupları dâhil müteahhitlik alanındaki tüm konuların ele alındığı görüşmeler yapılmıştır. 1 şubat 2019 tarihinde de Libya Heyeti TMB  atısında Türk müteahhitleri ile bir araya getirilmiştir.
- 31 Ocak 2019 tarihinde AB'nin yatay teknik mevzuatına ve taşınabilir basınçlı ekipmanlar mevzuatına uyuma ilişkin Avrupa Komisyonu ile bir video konferans gerçekleştirilmiştir.
- 1 şubat 2019 tarihinde KKTC Gümrük İdaresi Modernizasyon  alışmaları Koordinasyon Toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- Gürcistan B y kel isi Sayın Jangjava 4 şubat 2019 tarihinde Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR’u ziyaret ederek ikili ticari ve ekonomik ilişkilere yönelik değerlendirmelerde bulunmuştur.
- 4 şubat 2019 tarihinde Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu Ticaret ve AB Politikaları Bölüm Başkanı Bartosz Michal PRZYWARA ile ikili ticari ilişkilerin ele alındığı bir görüşme gerçekleştirilmiştir.
- 4- 6 şubat 2019 tarihinde Tunus Ulusal Gümrük Kapıları İdaresi ziyaret edilmiştir.
- 6 şubat 2019 tarihinde Dışışleri Bakanlığı heyeti ile Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR başkanlığındaki Bakanlığımız heyeti arasında, Gümrük Birliği'nin Güncellenmesi, Serbest Ticaret Anlaşmaları ve Brexit süreci başta olmak üzere muhtelif ticari konuların ele alındığı bir görüşme gerçekleştirilmiştir.
- 12-15 şubat 2019 tarihlerinde Tokyo’da Türkiye-Japonya STA 13. Tur Müzakeresi yapılmıştır.
- 11-15 şubat 2019 tarihlerinde Teksas’da ABD B y kel iliği EXBS koordinatörlüğünde Uluslararası Sınır  nleme Eğitimi gerçekleştirilmiştir.
- Türkiye-Fas İş Forumuna ilişkin hazırlık çalışmalarını değerlendirmek ve ikili gündem konularımızın görüşülmesi amacıyla Marakeş Safi Bölgesi Konseyinden bir heyet 11-14 şubat 2019 tarihlerinde ülkemize bir ziyaret gerçekleştirmişlerdir, Söz konusu ziyaret İstanbul ve Ankara'daki görüşmelerden oluşmuş olup Cumhurbaşkanlığı Külliyesi, Bakanlığımız, DEİK, Eximbank, TOBB ve Bahçeşehir  niversitesi'nde görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- 18-22 şubat 2019 tarihlerinde İstanbul’da Belarus yetkililerine TMB ve DEİK PPP Komitesi organizatörlüğünde bir eğitim verilmiştir. Söz konusu program kapsamında 18 şubat 2019 tarihinde İstanbul’da resmi açılış gerçekleştirilmiştir.
- 24-26 şubat 2019 tarihlerinde İstanbul’da Libya Heyeti ile O G kapsamında müzakereler gerçekleştirmiştir.
- 25 şubat 2019 tarihinde Gümrük Birliği’nin güncellenmesi, Brexit kapsamında yapılan çalışmaların koordinasyonu ve önümüzdeki dönemde gerçekleştirilebilecek faaliyetlere yönelik iştişarelerin gerçekleştirilmesi amacıyla kurulan “Gümrük Birliği’nin Güncellenmesi ve Brexit  alışma Grubu” nun ilk toplantısı, ilgili kurum ve STK temsilcilerinin katılımlarıyla gerçekleştirilmiştir.
- 26 şubat 2019 tarihinde Türkiye’de yatırımı olan Almanya kökenli otomotiv firmalarının yaşadığı sorunlara ilişkin konuyla ilgili tarafların katılımıyla bir toplantı düzenlenmiştir.

- Ülkemiz ile Ekvator arasında devam eden Serbest Ticaret Anlaşması müzakereleri kapsamında 26 Şubat 2019 tarihinde Ekvator tarafı ile video konferans gerçekleştirilmiştir.
- 27 Şubat 2019 tarihinde Güney Kore'ye ihracat potansiyeli hakkında firmalarla toplantı yapılmıştır.
- 25-28 Şubat 2019 tarihinde KKTC Gümrük İdaresi Modernizasyonu Teknik Çalışma Grubu toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR, sivil toplum kuruluşları temsilcileri ve iş insanlarının katılımıyla 26-28 Şubat 2019 tarihlerinde Küba'yı ziyaret etmiştir.
- 28 Şubat 2019 tarihinde TÜSİAD China Network Çin Toplantısına katılım sağlanmıştır.
- 4 Mart 2019 tarihinde Japon İş Dünyası Grubu (JBGT) ile İşbirliği Toplantısı yapılmıştır.
- 4-7 Mart 2019 tarihlerinde Cenevre'de gerçekleştirilen DTÖ Yatırımların Kolaylaştırılması Girişimi Müzakerelerine ve DTÖ Ulusal Düzenlemeler Müzakereleri Açık Uçlu Toplantısına katılım sağlanmış olup müzakereler ülkemiz adına yürütülmüştür.
- Bakanlığımız ile Nahçıvan heyeti arasında 5 Mart 2019 tarihinde Tarife Kontenjanı Düzenleme Toplantısı düzenlenmiştir.
- 05-07 Mart 2019 tarihlerinde Şikago'da Elektronik Eşya Tanıma Eğitimi ABD Büyükelçiliği EXBS koordinatörlüğünde gerçekleştirilmiştir.
- 6 Mart 2019 tarihinde Türk Patent ve Marka Kurumu yetkilileri ile Türkiye-Japonya EOA ve Türkiye-Birleşik Krallık TÇG müzakereleri kapsamında fikri mülkiyet haklarına ilişkin bir toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR Japonya'nın Ankara Büyükelçisi'ni 8 Mart 2019 tarihinde kabul etmiştir.
- 13 Mart 2019 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilen Euromed Ticaretin ve Yatırımların Kolaylaştırılması Toplantısına katılım sağlanmıştır.
- 11 Mart 2019 tarihinde Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN başkanlığında Çelik Üreticileri Derneği yetkilileriyle İstanbul'da gerçekleştirilen toplantıya katılım sağlanmıştır.
- 12 Mart 2019 tarihinde Türkiye-Avrupa Birliği 1 No'lu Tarım ve Balıkçılık Alt Komitesi kapsamında oluşturulan Tarım ve Orman Bakanlığı ile Dışişleri Bakanlığı koordinasyonunda Brüksel'de gerçekleştirilen "Hayvan Sağlığı Çalışma Grubu" ve "Sağlık ve Bitki Sağlığı Kaynaklı Ticari Sorunlar Çalışma Grubu" toplantılarına katılım sağlanmıştır.
- 12 Mart 2019 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilen "Hayvan Sağlığı Çalışma Grubu" ve "Sağlık ve Bitki Sağlığı Kaynaklı Ticari Sorunlar Çalışma Grubu" toplantılarda açıkta kalan hususların görüşülmesi amacı ile "Bitkisel Ürünler, Kontaminantlar ve Pestisitler" hakkında 8 Nisan 2019 tarihinde AB Komisyonu ile gerçekleştirilen video-konferansa katılım sağlanmıştır.
- 13 Mart 2019 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilen Euromed Korsan ve Taklit ile Mücadele Çalışma Grubu Toplantısı'na katılım sağlanmıştır.
- 14 Mart 2019 tarihinde AB Teknik Mevzuatına uyumu bağlamında, Ülkemizin Kişisel Verilerin Korunması Mevzuatının değerlendirilmesi amacıyla ilgili kurum ve kuruluşların katılımıyla Bakanlığımızda bir toplantı gerçekleştirilmiştir.
- 14 Mart 2019 tarihinde Türkiye - Bulgaristan Üst Düzey Toplantı gerçekleştirilmiştir.
- 19 Mart 2019 tarihinde AB'nin çelik ürünlerindeki nihai korunma önlemine ilişkin AB Komisyonu ile bir video konferans gerçekleştirilmiştir.
- 19 Mart 2019 tarihinde İran Gümrük İdaresi yetkililerinin ve Batı Azerbaycan temsilcilerinin katılımı ile Kapıköy Kara Hudut Kapısı Açılış Töreni gerçekleştirilmiştir.

- 19-21 Mart 2019 tarihlerinde Trablus'ta Libya Heyeti ile OÇG kapsamında 2. tur müzakereler gerçekleştirmiştir.
- 19-22 Mart 2019 tarihlerinde Cenevre'de gerçekleştirilen DTÖ Hizmet Ticareti Konseyi Toplantılarına katılım sağlanmıştır.
- 20 Mart 2019 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilen 29'uncu REACH ve CLP Tüzükleri (CARACAL) Yetkili Otoriteler Toplantısına katılım sağlanmıştır.
- 21 Mart 2019 tarihinde AB Delegasyonlarının Balkan Ülkeleri ve BDT Ülkelerinde görev yapan Ticaret Bölüm Başkanları Toplantısına katılım sağlanarak Avrupa Komisyonu ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- 22 Mart 2019 tarihinde Japonya STA Kapsamında Çelik Sektörü Toplantısı yapılmıştır.
- 22 Mart 2019 tarihinde Gümrük Birliği'nin güncellenmesi, Brexit kapsamında yapılan çalışmaların koordinasyonu ve önümüzdeki dönemde gerçekleştirilebilecek faaliyetlere yönelik istişarelerin gerçekleştirilmesi amacıyla kurulan "Gümrük Birliği'nin Güncellenmesi ve Brexit Çalışma Grubu" nun 2'nci toplantısı, ilgili kurum ve STK temsilcilerinin katılımlarıyla gerçekleştirilmiştir.
- 28 Mart 2019 tarihinde Küresel çelik sektöründeki fazla kapasite sorununa yönelik olarak çözüm yolları geliştirilmesi amacıyla kurulan Çelik Kapasite Fazlası G20 Küresel Forumu (GFSEC) çalışmaları kapsamında Paris'te düzenlenmekte olan toplantıya katılım sağlanmaktadır.
- 28 Mart 2019 tarihinde AB ile ülkemiz arasında coğrafi işaret tescil süreçlerinin hızlandırılmasına yönelik olarak yürütülen çalışmalar kapsamında, ülkemiz adına tescil başvurusu yapılacak 20 ürünün belirlenmesi amacıyla Türk Patent ve Marka Kurumu'nda gerçekleştirilen toplantıya katılım sağlanmıştır.
- 28 Mart 2019 tarihinde AB'nin çelik ürünlerindeki nihai korunma önlemine ilişkin AB Komisyonu ile bir video konferans gerçekleştirilmiştir.
- 29 Mart 2019 tarihinde Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN ile AB Türkiye Delegasyonu Başkanı arasında AB'nin çelik ürünlerindeki nihai korunma önlemine ilişkin hususların ele alındığı bir görüşme gerçekleştirilmiştir.
- 1 Nisan 2019 tarihinde Yemen (Aden) Ticaret Odası Başkanı ile Ankara'da bir görüşme gerçekleştirilmiştir.
- 1-5 Nisan 2019 tarihlerinde Cenevre'de gerçekleştirilen UNCTAD E-Ticaret Haftası'na katılım sağlanmıştır.
- 2-5 Nisan 2019 tarihlerinde Ankara'da Türkiye-Japonya STA 14'üncü Tur Müzakereleri yapılmıştır.
- Nisan 2019 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilen Teknik Düzenlemeler Komitesi'nin 131'inci dönem toplantısına katılım sağlanmıştır.
- Nisan 2019 tarihinde AB'nin çelik ürünlerindeki nihai korunma önlemine ilişkin AB Komisyonu ile bir video konferans gerçekleştirilmiştir.
- 01-12 Nisan 2019 tarihlerinde Antalya'da Küçük Bot Operasyonları eğitimi ABD Büyükelçiliği EXBS Koordinatörlüğünde gerçekleştirilmiştir.
- Nisan 2019 tarihinde Filipinler Sanayi ve Ticaret Bakan Yardımcısı Ceferino S. Rodolfo ile İstanbul'da görüşme gerçekleştirilmiştir.
- 9 Nisan 2019 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilen 33'üncü Yetkili Otoriteler Toplantısına katılım sağlanmıştır.
- 10-12 Nisan tarihlerinde Ankara'da Türkiye - Tayland STA 5'inci Tur Müzakereleri

yapılmıştır.

- 11 Nisan 2019 tarihinde Ülkemizin AB'nin Taşınabilir Basınçlı Ekipmanlar Mevzuatına uyumu konusunda Bakanlığımızda bir toplantı gerçekleştirilmiştir.
- 11 Nisan 2019 tarihinde Amsterdam'da 7'ncisi düzenlenen Türkiye-Hollanda Wittenburg Konferansı'na katılım sağlanmıştır.
- Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR ile Belarus Cumhuriyeti Sanayi Bakan Yardımcısı Dimitri KORÇİK arasında 11 Nisan 2019'da bir görüşme gerçekleştirilmiştir.
- Türkiye-Belarus 10'uncu Dönem KEK Teknik Heyet Toplantısı 12 Nisan 2019'da Ankara'da gerçekleştirilmiştir.
- 15 Nisan 2019 tarihinde Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Rıza Tuna Turagay'ın Malezya Başbakanlık Nezdinde Din İşlerinden Sorumlu Bakanı Dr. Mujahid Yusof Rawa ile Ankara'da görüşme gerçekleştirilmiştir.
- 15 Nisan 2019 tarihinde Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR'un katılımlarıyla Japonya STA'sı kapsamında demir-çelik sektörü temsilcileriyle İstanbul'da toplantı yapılmıştır.
- 17 Nisan 2019 tarihinde Türkiye-Japonya STA Kamu İktisadi Teşekkülleri İstişare Toplantısı yapılmıştır.
- Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR, ülkemizin Pekin Expo 2019'a katılımını 17-18 Nisan 2019 tarihlerinde Pekin'e gerçekleştirdiği ziyaret kapsamında düzenlenen lansmanlar ile yerli ve uluslararası basına duyurulmuştur.
- 18-19 Nisan 2019 tarihlerinde Gürcistan Gümrük İdaresi ile Teknik Toplantı gerçekleştirilmiştir.
- 22 Nisan 2019 tarihinde İstanbul'da düzenlenen Türkiye-Tunus İş Forumu Toplantısı'na katılım sağlanmıştır.
- 22 Nisan 2019 tarihinde Gümrük Birliği'nin güncellenmesi, Brexit kapsamında yapılan çalışmaların koordinasyonu ve önümüzdeki dönemde gerçekleştirilebilecek faaliyetlere yönelik istişarelerin gerçekleştirilmesi amacıyla kurulan "Gümrük Birliği'nin Güncellenmesi ve Brexit Çalışma Grubu" nun 3'üncü toplantısı, ilgili kurum ve STK temsilcilerinin katılımlarıyla gerçekleştirilmiştir.
- 24 Nisan 2019 tarihinde Türkiye - Bulgaristan Gümrük Alanında Üst Düzey Toplantı gerçekleştirilmiştir.
- 24 Nisan 2019 tarihinde AB'nin çelik ürünlerindeki korunma önlemi kapsamında Çelik İhracatçıları Birliği (ÇİB) koordinasyonunda İstanbul'da gerçekleştirilen toplantıya katılım sağlanmıştır.
- 24-25 Nisan 2019 tarihlerinde Bağdat'ta Bakanlığımız başkanlığında "Irak'ın Yeniden İmarı" konulu bir seminer gerçekleştirilmiştir. Organizasyona Türkiye Müteahhitler Birliği üyesi 20 firmamız iştirak etmiştir. Irak tarafından ise Ticaret Bakanı'nın yanı sıra, ilgili bütün işveren kurumların üst düzey temsilcileri katılım sağlamıştır. TMB ve Irak Müteahhitlik Federasyonu arasında bir MOU imzalanmıştır. Programın ardından heyetimiz Irak Cumhurbaşkanı Sayın Berhem SALİH tarafından kabul edilmiştir.
- 28 Nisan 2019 tarihinde Tahran'da düzenlenen Türkiye - İran Ulaştırma Karma Komisyonu (UKK) 8. Toplantısına katılım sağlanmıştır.
- 29 Nisan 2019 tarihinde Bursa'da Türkiye-Japonya STA Kapsamında Otomotiv Sektörüyle Çelik İstişare Toplantısı yapılmıştır.
- 29 Nisan 2019 tarihinde Avrupa Birliği (AB) tarafından "Sivil Toplum Destek Programı-II"

kapsamında finanse edilen ve Türkiye-AB Gümrük Birliği'nin güncellenmesinin tarım ve hizmetler sektörlerine etkilerinin yanı sıra taraflar arasında anlaşmazlıkların halli konularında farkındalık yaratarak sivil toplumun bu alanlarda kapasitesinin geliştirilmesini hedefleyen "Sivil Toplumun Sesi" projesinin açılış toplantısına katılım sağlanmıştır.

- 29 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihlerinde Cenevre'de gerçekleştirilen DTÖ Ulusal Düzenlemeler Müzakereleri Açık Uçlu Toplantısı kapsamında müzakereler ülkemiz adına yürütülmüş; UNCTAD Hizmet Ticareti Uzmanlar Toplantısına ve Mod 4 ile Gümrük Moratoryumu Çalıştaylarına katılım sağlanmıştır.
- 30 Nisan 2019 tarihinde AB'nin çelik ürünlerindeki korunma önleminin gözden geçirilmesine ilişkin olarak Avrupa Komisyonu ile Brüksel'de bir toplantı gerçekleştirilmiştir.
- 7 Mayıs 2019 tarihinde Avrupa'nın geleceğini etkileyen güncel konuların ele alınması amacıyla politika yapıcılar ve iş dünyasını bir araya getiren Avrupa İş Zirvesi'nin (European Business Summit-EBS) Brüksel'de gerçekleştirilen toplantısına katılım sağlanmıştır.
- Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürü V. Hüsnü Dilemre, ABD Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Muavini David Peyman başkanlığındaki bir heyetle 7 Mayıs 2019 tarihinde bir toplantı gerçekleştirmiştir.
- Türkiye - Pakistan Stratejik Ekonomik Çerçeve (SEÇ) ve Eylem Planı görüşmeleri, Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Sayın Gonca YILMAZ BATUR ve Pakistan Maliye Bakanlığı Ekonomik İşler Bölümü Müsteşarı Sayın Noor AHMED başkanlığında, 10 Mayıs 2019 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.
- 13 Mayıs 2019 ve 21 Haziran 2019 tarihlerinde Almanya Ekonomik İşler ve Enerji Bakanlığı Devlet Sekreteri Oliver Wittke ülkemizi ziyaret etmiş olup Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR ile görüşmüştür.
- 13-17 Mayıs 2019 tarihlerinde Cenevre'de gerçekleştirilen DTÖ E-Ticaret Müzakereleri I. Turu'na, Yatırımların Kolaylaştırılması Girişimi Müzakerelerine ve Ulusal Düzenlemeler Müzakereleri Açık Uçlu Toplantısına katılım sağlanmış ve müzakereler ülkemiz adına yürütülmüştür.
- 14-15 Mayıs 2019 tarihlerinde Yeni Delhi'de gerçekleştirilen DTÖ Gelişmekte Olan Ülkeler Bakanlar Toplantısı'na katılım sağlanmıştır.
- 15 Mayıs 2019 tarihinde Türkiye-Japonya STA'sı kapsamında Japon tarafı ile kamu alımları faslına ilişkin bir video konferans görüşmesi gerçekleştirilmiştir.
- 17 Mayıs 2019 tarihinde Avrupa Birliği (AB)'nin Ortak Ticaret Politikası kapsamında kaydedilen gelişmelerin takip edilmesi ve bu alandaki işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla Avrupa Komisyonu Ticaret Genel Müdürlüğü ile Brüksel'de 36. Bilgilendirme Toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- 17 Mayıs 2019 tarihinde Avrupa Komisyonu Genişleme ve Komşuluk Politikası Genel Müdürlüğü Direktörü Myriam Ferran ile Gümrük Birliği'nin güncellenmesi ve ikili ticari ve ekonomik ilişkilerin ele alınmasını teminen görüşme gerçekleştirilmiştir.
- 23 Mayıs 2019 tarihinde Ankara'da Ukrayna 2'nci Dönem PPP Çalışma Grubu toplantısı gerçekleştirilmiş olup, Ukrayna Ekonomik Kalkınma ve Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Mikhail Titarchuk başkanlığındaki Ukrayna Heyeti tarafından önümüzdeki dönemde PPP modelinde gerçekleştirilmesi planlanan somut projelere ilişkin sunumlar yapılmıştır.
- 24 Mayıs 2019 tarihinde Ankara'da düzenlenen Türkiye-Belarus Ticaret Çalışma Grubu Toplantısı vesilesiyle Belarus Gümrük İdaresi Temsilcisi ile Karşılıklı Ticareti Teşvik Sistemi

- Anlaşması'na ilişkin taslak Teknik Şartname metni üzerinde görüşme gerçekleştirilmiştir.
- 27-30 Mayıs 2019 tarihlerinde Japonya ile Özbekistan İşbirliği Forumu ve Özbekistan Müteahhitlik Heyeti gerçekleştirilmiş olup, Türkiye Müteahhitler Birliği ile birlikte, sektörün önde gelen firmaları ile beraber Özbekistan'daki Bakanlıklar ve işveren idareler ziyaret edilmiştir. Bu programın önemli bir boyutunu da son dönemde üçüncü ülkelerde işbirliği girişimlerini yoğunlaştırdığımız Japonya ile yapılan İşbirliği Semineri oluşturmuştur.
 - Türkiye-Katar-İran-İrak-Umman arasında ticari bir mekanizma kurulmasına yönelik olarak 28 Mayıs 2019 tarihinde Doha'da teknik bir toplantı gerçekleştirilmiştir.
 - 28 Mayıs 2019 tarihinde Gümrük Birliği'nin güncellenmesi, Brexit kapsamında yapılan çalışmaların koordinasyonu ve önümüzdeki dönemde gerçekleştirilebilecek faaliyetlere yönelik istişarelerin gerçekleştirilmesi amacıyla kurulan "Gümrük Birliği'nin Güncellenmesi ve Brexit Çalışma Grubu"nun 4. toplantısı, ilgili kurum ve STK temsilcilerinin katılımlarıyla gerçekleştirilmiştir.
 - 28-29 Mayıs 2019 tarihlerinde BTK Değerlendirme Toplantısı Demiryolları ve İçişleri Bakanlığı'nın katılımıyla üçlü bir toplantı gerçekleştirilmiştir.
 - Türkiye ve ABD tarafından ilgili kurumların yanı sıra ABD Büyükelçiliğinden yetkililerin katılımıyla, 30 Mayıs 2019 tarihinde ABD ile dijital diyalogun geliştirilmesi amacıyla bir video konferans gerçekleştirilmiştir.
 - 10-13 Haziran 2019 tarihlerinde Tokyo'da Türkiye-Japonya STA 15'inci Tur Müzakereleri yapılmıştır.
 - 13 Haziran 2019 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilen Euromed Kıdemli Ticaret Memurları Toplantısına katılım sağlanmıştır.
 - 14 Haziran 2019 tarihinde Bakanlığımız ile Rusya Federal Gümrük Servisi arasında kurulan Dış Ticaret Gümrük İstatistikleri Çalışma Grubu Toplantıları gerçekleştirilmiştir.
 - 17-20 Haziran 2019 tarihlerinde Cenevre'de gerçekleştirilen DTÖ E-Ticaret Müzakereleri II. Turu'na katılım sağlanmış ve müzakereler ülkemiz adına yürütülmüştür.
 - 18 Haziran 2019 tarihinde Kahire'de gerçekleştirilen Akdeniz için Birlik İş Forumuna katılım sağlanmıştır.
 - 21 Haziran 2019 tarihinde İstanbul'da Basitleştirilmiş Gümrük Hattı'nı (BGH) tanıtmak ve kullanımını yaygınlaştırmak amacıyla özel sektöre yönelik BGH Bilgilendirme Semineri gerçekleştirilmiştir.
 - 20-21 Haziran 2019 tarihinde Arnavutluk Gümrük İdaresi Yetkilileri Ziyareti gerçekleştirilmiştir.
 - 24-25 Haziran 2019 tarihinde Bakanlığımız ile Rusya Federal Gümrük Servisi arasında kurulan Ortak Gümrük Komitesi altında oluşturulan Basitleştirilmiş Gümrük Hattı Çalışma Grubu Toplantısı gerçekleştirilmiştir.
 - Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR ile Rusya Federasyonu Ekonomik Kalkınma Bakan Yardımcısı Timur Maksimov arasında 25 Haziran 2019'da video-konferans yolu ile bir görüşme gerçekleştirilmiştir.
 - Türkiye'nin Katar'a süt ve süt ürünleri ihracatına yönelik olarak 26 Haziran 2019 tarihinde Ankara'da Katarlı teknik bir ekip ile Bakanlığımız ile Tarım ve Orman Bakanlığı yetkilileri arasında bir toplantı gerçekleştirilmiştir.
 - İran'a uygulanan yaptırımlara yönelik olarak 27 Haziran 2019 tarihinde İstanbul'da DEİK aracılığı ile ihracatçılarımıza bilgilendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir.
 - 1-2 Temmuz 2019 tarihlerinde Brüksel'de gerçekleştirilen 30'uncu REACH ve CLP Tüzükleri

Yetkili Otoriteler (CARACAL) Toplantısı'na katılım sağlanmıştır.

- 01-05 Temmuz 2019 tarihlerinde Nahçıvan'da ABD Büyükelçiliği EXBS koordinatörlüğünde Uluslararası Ticari Araç Önleme Eğitimi gerçekleştirilmiştir.
- Temmuz 2019 tarihinde, 8-9 Temmuz 2019 tarihlerinde Brüksel'de gerçekleştirilecek olan 36. Dönem Gümrük Birliği Ortak Komitesi Toplantısına hazırlık amacıyla AB'nin iyi imalat uygulamaları ve karayolu kotaları (GMP) mevzuatına uyum kapsamında sektör temsilcileri ile bir toplantı gerçekleştirilmiştir.
- Gümrük Birliği'ni doğrudan ilgilendiren alanlarda ortaya çıkan sorunların çözümü ve Gümrük Birliği'nin düzgün işleyişinin temini amacıyla 36. Dönem Türkiye-AB Gümrük Birliği Ortak Komitesi (GBOK) toplantısı 8-9 Temmuz 2019 tarihlerinde Brüksel'de gerçekleştirilmiştir.
- 10-12 Temmuz 2019 tarihlerinde Türkiye - Rusya Ortak Gümrük Komitesi kapsamında Kurulan Muhafaza Çalışma Grubunun 3. Toplantısı Novorossiysk'te gerçekleştirilmiştir.
- İran'a uygulanan yaptırımlara yönelik olarak 11 Temmuz 2019 tarihinde İstanbul'da TOBB aracılığı ile ihracatçılarımıza bilgilendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- OLAF (European Anti-fraud Office – Avrupa Sahtecilikle Mücadele Bürosu) yetkilileri ile Bakanlığımızın ilgili birimlerinden temsilcilerin katılımlarıyla 16 Temmuz 2019 tarihinde toplantı gerçekleştirilmiştir.
- 16 Temmuz 2019 tarihinde Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR ile Rusya Federal Gümrük Servisi Başkanı Sayın Vladamir BULAVIN arasında Ortak Gümrük Komitesi 3'üncü Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantıda Yetkilendirilmiş Yükümlü Programlarının Karşılıklı Tanınması Eylem Planı imzalanmıştır.
- 16-19 Temmuz 2019 tarihlerinde Cenevre'de gerçekleştirilen DTÖ E-Ticaret Müzakereleri III. Turu'na, Yatırımların Kolaylaştırılması Girişimi Müzakerelerine ve Ulusal Düzenlemeler Müzakereleri Açık Uçlu Toplantısına katılım sağlanmış ve müzakereler ülkemiz adına yürütülmüştür.
- 17 Temmuz 2019 tarihinde İran Gümrük İdaresi dış ilişkiler Genel Müdürü Sayın Hussein KHAKHI ile Bakanlığımız Gümrükler Genel Müdürü Sayın Mustafa GÜMÜŞ eşbaşkanlıklarında Gürbulak Kara Hudut Kapısında teknik bir toplantı gerçekleştirilmiştir.
- 18 Temmuz 2019 tarihinde Cakarta'da düzenlenen ASEAN-Türkiye Ortak Sektörel İşbirliği Komitesi (AT-JSCC) Toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- Türkiye-Namibya Karma Ticaret ve Ekonomik Komitesi (KTEK) 1'inci Dönem Toplantısı, Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin Koca Eşbaşkanlığında 22-23 Temmuz 2019 tarihlerinde Namibya'nın başkenti Windhoek'da gerçekleştirilmiştir.
- "Türkiye-Uganda İş Forumu" DEİK organizasyonunda 28 Temmuz-2 Ağustos tarihlerinde gerçekleştirilmiş olup, Ugandalı milletvekilleri, hükümet yetkilileri ve iş insanlarından müteşekkil bir heyet 29 Temmuz 2019 tarihinde Bakanlığımız, Tarım ve Orman Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve Ankara Sanayi Odası ile temaslarda bulunmuştur.
- 1 Ağustos 2019 tarihinde Belarus'un DTÖ'ye üye olması süreci çerçevesinde hizmet ticareti konularının ele alındığı bir videokonferans gerçekleştirilmiştir.
- 5-6 Ağustos 2019 tarihlerinde Lübnan'a Metal Hurda İthalatı Yasağına İlişkin Teknik Heyet Ziyareti gerçekleştirilmiştir.
- 6-9 Ağustos 2019 tarihlerinde Türkiye-Japonya STA 16'ncı Tur Müzakereleri yapılmıştır.
- 7-8 Ağustos 2019 tarihinde Taşkent'te Türkiye-Özbekistan Ortak Gümrük Komitesi Çalışma Grubu 2. Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

- Brüksel’de Akdeniz için Birlik Kıdemli Ticaret Memurları Toplantısına katılım sağlanmıştır.
- Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR, THY’nin Meksika’ya ilk doğrudan seferi vesilesiyle 22-24 Ağustos 2019 tarihlerinde Meksika’yı ziyaret etmiş, ziyaret sırasında Dış Ticaretten Sorumlu Ekonomi Bakan Yardımcısıyla görüşmüştür.
- 26 Ağustos 2019 tarihinde Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR ile Alman Devlet Sekreteri Sayın Oliver Wittke arasında AB'nin Çelik Gözden Geçirme Bildirimi'nin ele alındığı bir telefon görüşmesi gerçekleştirilmiştir.
- 26 Ağustos 2019 tarihinde AB'nin Çelik Gözden Geçirme Bildirimi kapsamında Komisyon ile video konferans yoluyla danışma toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Rıza Tuna TURAGAY, Polonya Maslahatgüzarı Robert Rokicki’yi 02 Eylül 2019 tarihinde Ankara’da kabul etmiştir.
- Tarım ürünleri ihracatına ilişkin ülkeler bazında karşılaşılan sorunların ele alınmasını teminen 2 Eylül 2019 tarihinde Ticaret Bakan Yardımcısı ve Tarım ve Orman Bakan Yardımcısı başkanlıklarında bir toplantı düzenlenmiştir.
- ABD Büyükelçiliği EXBS koordinatörlüğü sponsorluğunda Frankfurt’ta Sorumlu Kimyasal Dağıtım ve Ticareti Konferansı’nın 02-05 Eylül 2019 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.
- 3-4 Eylül 2019 tarihlerinde Türkiye-İran 27’nci Dönem KEK Toplantısı kapsamında kurulan çalışma gruplarından Ticaret, Yatırım ve Finans Çalışma Grubu toplantısı Tahran’da gerçekleştirilmiştir. Ülkemiz teknik heyetinin söz konusu ziyareti kapsamında Türkiye-İran TTA genişletme müzakereleri de ele alınmıştır.
- Türk-İngiliz Sanayi ve Ticaret Odası tarafından düzenlenen 9’uncu İngiltere-Türkiye İş Forumu, 4 Eylül 2019 tarihinde İstanbul’da gerçekleştirilmiştir.
- Eylül 2019 tarihinde 88’inci İzmir Enternasyonal Fuarı vesilesiyle Sierra Leoneli hükümet yetkilileri ile Bakanlığımız temsilcileri arasında bürokrat seviyesinde görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- Eylül 2019 tarihinde Türkiye-Malezya STA’sının kapsamının hizmet ticareti, yatırım ve e-ticaret konularını da içerecek şekilde genişletilmesi çalışmaları kapsamında Malezyalı yetkililerle bir videokonferans gerçekleştirilmiştir.
- 6 Eylül 2019 tarihinde Birleşik Krallık’ın AB’den ayrılma sürecinde, Gümrük Birliği kapsamında ülkemizce uyum sağlanan AB teknik mevzuatına tabi ürün gruplarında Birleşik Krallık ile ikili ticaretimizin aksamamasına yönelik yapılabilecek çalışmaları ele almak ve AB tarafından AT Tip onaylarına getiriliren tedbirleri görüşmek üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı temsilcileri ile bir toplantı gerçekleştirilmiştir.
- Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) Gümrük İdaresi Bakan Yardımcısı LI Guo ve heyetinin Türkiye ziyaretleri esnasında, 9 Eylül 2019 tarihinde Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR başkanlığındaki Bakanlığımız heyeti ile ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- Eylül 2019 tarihinde Bakanlığımızda DTÖ Uzmanlarının katılımlarıyla Mali Hizmetlere ilişkin hususların ele alındığı bir çalıştay gerçekleştirilmiştir.
- 12 Eylül 2019 tarihinde Gümrük Birliği’nin güncellenmesi, Brexit kapsamında yapılan çalışmaların koordinasyonu ve önümüzdeki dönemde gerçekleştirilebilecek faaliyetlere yönelik istişarelerin gerçekleştirilmesi amacıyla kurulan “Gümrük Birliği’nin Güncellenmesi ve Brexit Çalışma Grubu ”nun 5’inci toplantısı, ilgili kurum ve STK temsilcilerinin katılımlarıyla gerçekleştirilmiştir.
- 12 Eylül 2019 tarihinde Bakanlığımızda DTÖ Uzmanlarının katılımlarıyla Mod 4’e ilişkin hususların ele alındığı bir çalıştay gerçekleştirilmiştir.

- 13 Eylül 2019 tarihlerinde İstanbul'da Türkiye - Güney Kore STA Özel Sektör İle İstişare Toplantısı yapılmıştır.
- 14 Eylül 2019 tarihinde Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR ile Azerbaycan Devlet Gümrük Komitesi Başkanı Sefer MEHDİYEV arasında Bakü'de ikili görüşme gerçekleştirilmiştir.
- 16-20 Eylül 2019 tarihlerinde Edirne'de ABD Büyükelçiliği EXBS Koordinatörlüğünde Uluslararası Demiryolu Önleme Eğitimi gerçekleştirilmiştir.
- 16-20 Eylül 2019 tarihleri arasında Seul'de Güney Kore Gümrük İdaresi tarafından Bakanlığımız temsilcileri için düzenlenen Gümrük İşlemlerinde Blokzincir Uygulamaları konulu bir seminer programına katılım sağlanmıştır.
- 17 Eylül 2019 tarihinde Türkiye-İran 27'inci Dönem KEK Toplantısı marjında ülkemize ziyaret gerçekleştiren İran teknik heyeti ile Türkiye-İran TTA genişletme müzakereleri de ele alınmıştır.
- Türkiye- Kazakistan AEO Çalışma Grubu Toplantısı 19-20 Eylül 2019 tarihinde Kazakistan'da gerçekleştirilmiştir.
- 19 Eylül 2019 tarihinde AB'nin bazı çelik ürünlerinde uyguladığı korunma önlemine ilişkin AB üyesi ülkelerin Ankara Büyükelçilikleri ve AB Türkiye Delegasyonu yetkililerine yönelik olarak AB Başkanlığında bir sunum yapılmıştır.
- 22 Eylül 2019 tarihinde Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR'un "The Better Hong Kong Foundation" müteveli heyeti üyeleri ile görüşmüştür.
- 23 Eylül 2019 tarihinde Türkiye-Belarus Ticaret Çalışma Grubu çatısı altında Belarus Gümrük İdaresi yetkilisiyle Karşılıklı Ticareti Teşvik Sistemi Anlaşması'na ilişkin olarak hazırlanan Teknik Şartname üzerinde görüşmeler yapılmıştır.
- 23 Eylül 2019 tarihinde Cenevre'de gerçekleştirilen DTÖ Yatırımların Kolaylaştırılması Girişimi Müzakereleri ülkemiz adına yürütülmüştür.
- Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR 24 Eylül 2019 tarihinde Küba Dış Ticaret Bakan Yardımcısı ile Ankara'da görüşmüştür.
- 26 Eylül 2019 tarihinde Türkiye-Japonya Serbest Ticaret Anlaşması kapsamında Japon tarafı ile kamu alımları faslına ilişkin bir video konferans görüşmesi gerçekleştirilmiştir.
- 27 Eylül 2019 tarihinde Sarp/Sarpi Kara Hudut Kapıları Yolcu Koridoru'nun Açılış Töreni Programına Sayın Gonca YILMAZ BATUR başkanlığındaki Bakanlığımız heyetince katılım sağlanmıştır.
- 30 Eylül-4 Ekim 2019 tarihlerinde Tokyo'da Türkiye-Japonya STA 17. Tur Müzakereleri yapılmıştır.
- 01 Ekim 2019 tarihinde Tahran'da İran-Türkiye heyetler arası teknik görüşme gerçekleştirilmiştir.
- 1 Ekim 2019 tarihinde Cenevre'de gerçekleştirilen DTÖ Ulusal Düzenlemeler Müzakereleri Açık Uçlu Toplantısına katılım sağlanmış ve müzakereler yürütülmüştür.
- 02 Ekim 2019 tarihinde Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Rıza Tuna TURAGAY ile İran Ekonomik İşler ve Maliye Bakan Yardımcısı Sayın Farig ASGARİ eşbaşkanlıklarında İran'da Türkiye-İran Gümrük İdareleri 7'nci Dönem Gümrük İdareleri Başkanları toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- Gümrük Birliği'nin güncellenmesine ilişkin olarak Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) tarafından bir danışmanlık şirketine hazırlatılan rapora ilişkin olarak AB üyesi ülkelerin Büyükelçileri ve Ticaret Müşavirlerinin katılımıyla 9 Ekim 2019 tarihinde Ankara'da

düzenlenen toplantıya katılım sağlanmıştır.

- Ekim 2019 tarihinde Macaristan’da “Gümrük Konferansı” gerçekleştirilmiş olup Bakanlığımız temsilcilerince katılım sağlanarak Bakanlık yapısı ve Türk gümrük mevzuatı hakkında sunum gerçekleştirilmiştir.
- Ekim 2019 tarihinde Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR Türkiye-Japonya STA’sı kapsamında muhatabı ile videokonferans yapmıştır.
- 10-11 Ekim 2019 tarihlerinde Türkiye-Azerbaycan Ortak Gümrük Komitesi 3. Toplantısı Ankara’da Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR ve Azerbaycan Devlet Gümrük Komitesi Başkanı Sayın Sefer MEHDİYEV başkanlıklarında gerçekleştirilmiştir.
- 14-18 Ekim 2019 ve 21-25 Ekim 2019 tarihlerinde Adana’da ABD Büyükelçiliği EXBS koordinatörlüğünde SIMFOX X-ray Operatörü Görüntü Analizi Eğitimi gerçekleştirilmiştir.
- 14-15 Ekim 2019 tarihlerinde Filistin’den gelen bir heyet ile Türkiye ile Filistin arasındaki hurma ticaretine ilişkin bir toplantı gerçekleştirilmiştir.
- 17-18 Ekim 2019 tarihlerinde Cenevre’de gerçekleştirilen DTÖ Yatırımların Kolaylaştırılması Girişimi Müzakereleri ülkemiz adına yürütülmüştür.
- Avrupa Komisyonu yetkilileri ve AB fındık üreticileri ile ülkemiz ilgili kurum/kuruluşları ve ihracatçıların katılımıyla 18 Ekim 2019 tarihinde İstanbul’da Fındık Danışma Toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- 18 Ekim 2019 tarihinde Kozmetik Yönetmelik Taslağına ilişkin olarak Bakanlığımız ilgili birimleri ve Sağlık Bakanlığı temsilcilerinin katılımıyla bir değerlendirme toplantısı yapılmıştır.
- 22-25 Ekim 2019 tarihlerinde Cenevre’de gerçekleştirilen DTÖ E-Ticaret Müzakereleri V. Turu’na katılım sağlanmış ve müzakereler ülkemiz adına yürütülmüştür.
- 24 Ekim 2019 tarihinde Barselona’da gerçekleştirilen Euromed Kıdemli Ticaret Memurları Toplantısına katılım sağlanmıştır.
- 24 Ekim 2019 tarihinde Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR başkanlığında Bakanlığımız heyeti tarafından her yıl Moskova’da düzenlenen Uluslararası Gümrük Forumuna katılım sağlanmış olup, Rusya Federal Gümrük Servisi Başkanı arasında ikili görüşme gerçekleştirilmiştir. Söz konusu Forum’da İdareler arasında İkili Dış Ticaret İstatistiklerinin Değişimi Alanında Mutabakat Muhtırası imzalanmıştır.
- 31 Ekim-01 Kasım 2019 tarihlerinde Ankara’da Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu Projesi kapsamında veri değişimi gerçekleştirilmesini teminen veri değişimi anlaşması ilk tur müzakereleri Gürcistan ve Azerbaycan teknik heyetlerinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.
- Türkiye-Somali KEK 2’nci Dönem Toplantısı Milli Savunma Bakanı Sayın Hulusi Akar Eşbaşkanlığında 30-31 Ekim 2019 tarihlerinde Ankara’da gerçekleştirilmiştir.
- 4 Kasım 2019 tarihinde Cenevre’de gerçekleştirilen DTÖ Ulusal Düzenlemeler Müzakereleri Açık Uçlu Toplantısına katılım sağlanmış ve müzakereler ülkemiz adına yürütülmüştür.
- 5 Kasım 2019 tarihinde Çin Halk Cumhuriyeti’nin Şangay kentinde gerçekleştirilen DTÖ Gayriresmi Ticaret Bakanları Toplantısına Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR başkanlığında bir heyet ile katılım sağlanmıştır. Anılan ziyaret kapsamında AB Ticaret Komiseri Cecilia Malmström ile ikili görüşme gerçekleştirmiştir.
- Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR, Çin Uluslararası İthalat Fuarı vesilesi ile Şanhay’a gerçekleştirdiği ziyarette 6 Kasım 2019 tarihinde Çin Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Li CHENGGANG’i ile ikili görüşme gerçekleştirmiş; bu kapsamda Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Gayri Resmi Bakanlar Konferansı’na katılım sağlamış; Çin’in önde gelen firmalarının

katılımıyla “Türkiye-Çin CEO Yuvarlak Masa Toplantısı”na başkanlık etmiştir.

- 6-7 Kasım 2019 tarihlerinde Türkiye-Kazakistan Hizmet Ticareti ve Yatırım Anlaşması II. İstikşafi Görüşmeleri Ankara’da gerçekleştirilmiştir.
- Türkiye-Macaristan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi (YDSK) IV. Dönem Toplantısı, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ile Macaristan Başbakanı Sayın Viktor Orban’ın başkanlıklarında 07 Kasım 2019 tarihinde Budapeşte’de gerçekleştirilmiştir. Adı geçen toplantıya, Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar Pekcan ile birlikte Bakanlığımızdan bir heyet de katılım sağlamıştır.
- Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR, Güney Kore’nin Ankara Büyükelçisi’ni 11 Kasım 2019 tarihinde kabul etmiştir.
- 14 Kasım 2019 tarihinde Cenevre’de gerçekleştirilen MIKTA Toplantısı kapsamında ülkelere Mod 4 sunumu yapılmıştır.
- Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR, Bangladeş’in Ankara Büyükelçisi’ni 18 Kasım 2019 tarihinde kabul etmiştir.
- 19 Kasım 2019 tarihinde Ankara’da Türkiye-Gürcistan Ortak Gümrük Komitesi 2’nci Toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- Türkiye- Slovenya 8. Dönem KEK Protokolü 21-22 Kasım 2019 tarihlerinde Lübljana’da Slovenya Dışişleri Bakanı Miroslav CERAR ve Gençlik ve Spor Bakanı Sayın Mehmet Muharrem KASAPOĞLU eşbaşkanlığında imzalanmıştır.
- Türkiye-Malezya STA’sı mal ticaretine ilişkin video-konferans 22 Kasım 2019 tarihinde gerçekleştirilmiştir.
- Dışişleri Bakan Yardımcısı Sayın Faruk Kaymakcı başkanlığında 25 Kasım 2019 tarihinde gerçekleştirilen Avrupa Birliği Eşgüdüm Kurulu toplantısına katılım sağlanmıştır.
- 25-26 Kasım 2019 tarihlerinde Cenevre’de gerçekleştirilen DTÖ Yatırımların Kolaylaştırılması Girişimi Müzakereleri ülkemiz adına yürütülmüştür.
- 26 Kasım 2019 tarihinde Kozmetik Yönetmelik Taslağına ilişkin olarak Bakanlığımız ilgili birimleri ve Sağlık Bakanlığı temsilcilerinin katılımıyla bir değerlendirme toplantısı yapılmıştır.
- 28 Kasım 2019 Brüksel’de gerçekleştirilen Avrupa-Akdeniz Ortaklığı (EUROMED) Fikri Mülkiyet Hakları Uzman Çalışma Grubu toplantısına katılım sağlanmıştır.
- 28-29 Kasım 2019 tarihlerinde Brüksel’de gerçekleştirilen 1 No’lu Tarım ve Balıkçılık Alt Komitesi toplantısına katılım sağlanmıştır.
- Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR, Türkiye-Japonya Müteahhitlik Alanında 3. Ülkelerde İşbirliği Kapsamında 27-28 Kasım 2019 tarihlerinde gerçekleştirdiği Tokyo Ziyareti vesilesi ile Japonya Ekonomi, Ticaret ve Sanayi Bakan Yardımcısı Shigehiro TANAKA, Dışişleri Bakan Yardımcısı Kenji Wakameya, Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık Bakan Yardımcısı Makoto OSAWA ile ikili görüşme gerçekleştirmiştir.
- Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR’un Sri Lanka Büyükelçisi Mohamed Rizvi HASSEN ile 2 Aralık 2019 tarihinde Ankara’da bir görüşme gerçekleştirmiştir.
- Türkiye-İsviçre Yüksek Düzeyli Ekonomik ve Ticari İstişare mekanizması 9’uncu Dönem toplantısı 3 Aralık 2019 tarihinde Bern’de yapılmıştır.
- 4 Aralık 2019 tarihinde Cenevre’de gerçekleştirilen DTÖ Ulusal Düzenlemeler Müzakereleri Açık Uçlu Toplantısına katılım sağlanmış ve müzakereler ülkemiz adına yürütülmüştür.
- 06 Aralık 2019 tarihlerinde Güney Kore gümrük idaresi yetkilileriyle Bakanlığımız arasında block chain konusunda ortak çalışma alanlarının görüşülmesine yönelik teknik bir toplantı

gerçekleştirilmiştir.

- DEİK organizasyonunda 9 Aralık 2019 tarihinde İstanbul'da düzenlenen Afrika Bölgesi İş Konseyleri İstişare Toplantısı'na Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN ve Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR tarafından katılım sağlanmıştır.
- 9 Aralık 2019 tarihinde Belarus'un DTÖ'ye üye olması süreci çerçevesinde hizmet ticareti konularının ele alındığı bir videokonferans gerçekleştirilmiştir.
- Aralık 2019 tarihinde Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Rıza Tuna TURAGAY ile Bulgaristan Gümrük İdaresi Başkan yardımcısı arasında Kapıkule Kara Hudut kapısında üst düzey görüşme gerçekleştirilmiştir.
- Türkiye-Kore STA Gümrük Komitesi 2'nci Toplantısı 11 Aralık 2019 tarihinde Seul'de gerçekleştirilmiştir.
- Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Gonca YILMAZ BATUR başkanlığındaki bir heyet, Kore Ticaret Bakan Yardımcısı ve Kore Tarım Bakan Yardımcısı ile görüşmeler gerçekleştirmek ve DEİK ile KCCI koordinasyonunda Türkiye-Kore CEO Yuvarlak Masa Toplantısına katılmak üzere 10-13 Aralık 2019 tarihlerinde Seul'e bir ziyaret gerçekleştirmiştir. 11-12 Aralık 2019 tarihlerinde Türkiye-Gürcistan BGH müzakereleri gerçekleştirilmiştir.
- Aralık 2019 tarihinde Paris'te gerçekleştirilen Çelik Sektöründe Fazla Kapasite Sorununa İlişkin Küresel Forum Toplantısı'na katılım sağlanmıştır.
- 12-14 Aralık 2019 tarihlerinde gerçekleşen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 25'inci Taraflar Konferansı'na katılım sağlanarak iklim değişikliği ile mücadele kapsamında alınan önlemlerin etkilerine ilişkin Karşı Önlemler Forumu'nun çalışma programının belirlenmesi müzakerelerine katkı sağlanmıştır.
- 17 Aralık 2019 tarihinde ülkemizin AB Tıbbi Cihaz Mevzuatına uyumu kapsamında Komisyon ile Brüksel'de bir toplantı gerçekleştirilmiştir.
- 17 Aralık 2019 tarihinde Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Rıza Tuna TURAGAY ile Bulgaristan Gümrük İdaresi Başkan Yardımcısı arasında Sofya'da üst düzey görüşme gerçekleştirilmiştir.
- Türkiye - Avrupa Birliği Gümrük İşbirliği Komitesi 50'nci Toplantısı 19 Aralık 2019 tarihinde, AB ile görüşülmesi gereken menşe konularının ele alındığı teknik toplantı ise Gümrük İşbirliği Komitesinin 50'nci Toplantısı'ndan bir gün önce 18 Aralık 2019 tarihinde Brüksel/Belçika'da gerçekleştirilmiştir. Anılan toplantılara, Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdür V. Sayın Hüsnü DİLEMRE başkanlığında bir heyet tarafından katılım sağlanmıştır.
- 23 Aralık 2019 tarihinde Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Rıza Tuna TURAGAY ile Bulgaristan Ekonomi Bakanı arasında Kapıkule Kara Hudut kapısında üst düzey görüşme gerçekleştirilmiştir.
- Türkiye-Tayvan Teknik İstişare Toplantısı 30-31 Aralık 2019 tarihlerinde Taipei'de düzenlenmiştir.

Gerçekleştirilen Eğitim Faaliyetleri:

- Ankara Sanayi Odası'nın (ASO) organizasyonu kapsamında ülkemizi ziyaret eden Somali Federal Cumhuriyeti Hirshabelle Eyaleti heyetine Bakanlığımız ilgili birimlerinin katılımıyla 17 Ocak 2019 tarihinde Ankara'da eğitim semineri düzenlenmiştir.
- Uluslararası arenada en büyük uygulayıcısı olduğumuz TIR Sistemi'nin coğrafi

genişlemesini sağlamak üzere 28-30 Ocak 2019 tarihleri arasında Katar Heyeti'ne Ankara ve Mersin'de TIR Eğitim Programı sunulmuştur.

- 17-20 Şubat tarihinde 2019 Azerbaycan Devlet Gümrük Komitesi'nin NCTS ve Risk Analizleri konularında çalışma ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.
- 26 Şubat 2019 tarihinde Kocaeli Sanayi Odası Tarafından Düzenlenen "Türkiye-AB Gümrük Birliği ve Brexit Sonrası Ticari İlişkiler" seminerine konuşmacı olarak katılım sağlanmıştır.
- 25 Nisan 2019 tarihinde ATAUM tarafından düzenlenen Avrupa Birliği Eğitim Kursu kapsamında Türkiye-AB Gümrük Birliği ve Gümrük Birliği'nin Güncellenmesi Süreci hakkında bir sunuş gerçekleştirilmiştir.
- 1-5 Temmuz tarihinde 2019 Filistin Gümrük İdaresi personeline eğitim verilmiştir.
- 3-4 Temmuz 2019 tarihlerinde Ankara'da Moğol teknik ekibe STA eğitimi verilmiştir.
- 1-5 Temmuz 2019 tarihlerinde Filistin/Ramallah'ta Filistin Gümrük İdaresi personeline Gümrük Mevzuatı eğitimi verilmiştir.
- Dışişleri Bakanlığı AB Başkanlığı koordinasyonunda ve Lüksemburg Avrupa Kamu Yönetimi Enstitüsü'nün (EIPA) katkılarıyla 19-20 Kasım 2019 tarihlerinde Ankara'da düzenlenen "AB Katılım Politikası ve Genişleme Müzakereleri" konulu eğitim programına katılım sağlanmıştır.
- 26 Kasım 2019 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen "AB-Türkiye Gümrük Birliği ve AB Ticaret Kuralları: KOBİ'ler İçin Fırsatlar ve Zorluklar" başlıklı Çalıştaya konuşmacı olarak katılım sağlanmıştır.
- BREXIT konusunda bilgilendirmelerde bulunmak üzere 16 adet bilgilendirme toplantısı ve 4 adet seminer düzenlenmiştir.

1.3.7.12.2. Uluslararası İlişkiler Alanındaki Projeler ve Diğer Hususlar

Dış Temsilcilikler Yönetim Bilgi Sistemi: Yurtdışı teşkilatı ile Bakanlık arasında hızlı bilgi paylaşımını ve koordinasyonu sağlamak ve yurtdışı teşkilatında sürekli görevli Bakanlık temsilcilerinin faaliyet ve programlarını takip etmek, çalışmalarında etkinlik ve verimliliği geliştirmek üzere "Dış Temsilcilikler Yönetim Bilgi Sistemi" oluşturulmuştur.

Ticaret müşavirlerimizin ihtiyaç duydukları bilgi, belge, rapor ve sunumlara online erişimlerinin sağlandığı sistem aracılığıyla, ticaret müşavirlerimiz tarafından gerçekleştirilen faaliyetler ile ekonomik ve ticari nitelikteki bilgilerin Bakanlığımıza akışının hızlandırılması, çalışmaların programlanması, faaliyetlerin raporlanabilmesi, aynı zamanda daha sonra görev yapacak müşavirlerimiz/ataşelerimiz için de yol gösterici nitelikte bir veri tabanı oluşturulması sağlanmıştır. Böylece daha güçlü bir kurumsal hafıza kurgulanmıştır.

Sistemde, ilk olarak, müşavirlerimizin ihtiyaç duydukları bilgi ve belgelere tek ekrandan, daha çabuk ve etkin bir şekilde ulaşmalarını sağlayacak "Bakanlıktan Bilgiler" bölümü kullanıma açılmıştır. "Bakanlıktan Bilgiler" bölümünde Bakanlığımız ilgili birimleri tarafından sağlanan bilgi ve belgelerin yanı sıra ülkemizdeki diğer kurum ve kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları ile uluslararası ve bölgesel örgütlerden temin edilen bilgiler, istatistikler, veri tabanları, raporlar, sunumlar, bilgi notları, firma listeleri ve bunlara ilişkin linkler derlenerek müşavirlerimizin kullanımına sunulmaktadır. Müteakiben, müşavirlerimizin bilgi girişi yapacağı "Müşavirlikler Yönetim Bilgi Sistemi" çalışmaları tamamlanmıştır. 1 Eylül 2019 tarihi itibarıyla sisteme veri girişleri zorunlu hale gelmiştir. Bu çerçevede; görev yapılan ülkelerle ilgili yerel kaynaklardan

temin edilmiş dış ticaret istatistikleri; toplantı ve görüşmeler, resmi heyet ve ziyaretler, fuar ziyaretleri, tanıtım faaliyetleri, firma talepleri, devlet desteği onay işlemleri, yerinde incelemeler, ticari anlaşmazlıklar gibi temsilcilik faaliyetleri; güncel gelişmeler, mevzuat değişiklikleri, üst düzey ziyaretler, sorun, öneri ve fırsatlar gibi ekonomik ve ticari gündeme ilişkin kaydedilen gelişmeler ve müşavirlerimizin değerlendirmeleri sistem üzerinden Bakanlığımızla paylaşılmaktadır. Müşavirlerimizin veri girişi yapmış oldukları ticaret istatistikleri, müşavirlik faaliyetleri ve güncel gelişmelerle ilgili raporlama yapabilmesine imkan sağlayacak “Müşavirlikler Veri Raporlama Sistemi” üzerindeki çalışmalar da tamamlanarak sistem kullanıma açılmıştır.

Dış Temsilciliklerimize iletilen firma taleplerinin, başvuru ve cevaplanma süreçlerinin merkezi bir sistemde tutulmasını sağlayan “Müşavire Danışın” uygulaması ile Müşavirliklerimizin görev yaptıkları ülkelerdeki ihaleleri ve ülkemizden mal almak isteyen firmaların taleplerini elektronik ortamda doğrudan iş dünyamızla paylaştığı “Dış Talepler Bülteni” uygulaması geliştirilerek 2019 yılı sonunda tek sistemin çatısı altında alınmış; ihracatçılarımızın ve iş dünyamızın hizmetine sunulmuştur. Böylelikle güçlü bir bilişim altyapısının da yardımıyla, ihracatımızın önünü açmak için çalışan ticaret müşavirlerimizin etkinliklerinin artırılmasına ve iş çevreleri ile olan bağın daha da kuvvetlendirilmesine katkı sağlanmıştır.

1.3.7.13. Denetim Hizmetleri

1.3.7.13.1. Denetim Hizmetleri Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetler, Projeler ve Diğer Hususlar

1.3.7.13.1.1. Denetim Hizmetleri Kapsamındaki Faaliyetler ve Diğer Hususlar

Rehberlik ve Teftiş Hizmetleri: Teftiş Grubu ile Gümrük İnceleme ve Soruşturma Grubu bünyesinde 655, Ticaret İnceleme ve Soruşturma Grubu bünyesinde ise 306 adet olmak üzere 2019 yılsonu itibarıyla, ticaret müfettişlerince inceleme/soruşturma/teftiş kapsamında yürütülen iş sayısı 961’dir. Gümrük İnceleme ve Soruşturma Grubu kapsamındaki işler; genel olarak ithalat/ihracat işlemleri yolsuzluğu, akaryakıt kaçakçılığı, dâhilde işleme rejimi yolsuzluğu, kıymet yolsuzluğu, otomobil, elektronik eşya, sigara kaçakçılığı, haksız mal edinme konuludur. Ticaret İnceleme ve Soruşturma Grubu kapsamındaki işler ise genel olarak ticaret odaları, sanayi odaları, ticaret ve sanayi odaları, ticaret borsaları, ürün ihtisas borsası unvanını taşıyan ürün borsaları ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve bunların bağlı ve ilgili kuruluşları, ticaret sicili memurluklarının faaliyet, hesap ve işlemleri, Bakanlığa verilen görevler çerçevesinde yerli ve yabancı şirketler, yaş sebze ve meyve toptancı hâlleri ile ilgili inceleme ve denetimler, tüketicinin sağlık ve güvenliği ile ekonomik çıkarlarını korumak amacıyla piyasa gözetim ve denetimi ile kooperatiflerin her türlü işlem, hesap ve mal varlıklarının incelenmesi konuludur.

Bakanlığımız taşra teşkilatından (gümrük, muhafaza, tasfiye ve serbest bölgeler olmak üzere) 77 idare, yurtdışı teşkilatından (ticaret ataşeliği, ticaret ve gümrük müşavirlikleri olmak üzere) 7 idare teftişe alınmıştır. Cari denetim kapsamında, 17 gümrük idaresine bağlı 92 (genel, özel

ve akaryakıt) antrepo ile 18 tasfiye işletme müdürlüğüne bağlı 81 tasfiye ve kaçak eşya ambarının denetimi yapılmıştır. 2019 yılı Planlı Sonradan Kontrol Programı çerçevesinde 250, Plan Dışı Sonradan Kontrol kapsamında 28 olmak üzere toplam 278 adet şirketin dış ticaret ve gümrük işlemleri denetime alınmış; 251'inin incelemesi tamamlanmıştır.

2019 yılı içerisinde 2 banka, 29 esnaf odası, 30 esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatifi, 17 esnaf ve sanatkârlar odası, 12 esnaf ve sanatkârlar odaları birliği, 1 esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatifleri bölge birliği, 34 kooperatif, 34 motorlu taşıyıcılar kooperatifi, 32 personel, 1 sanayi odası, 129 şirket (tüketici mevzuatı çerçevesinde 12 ön ödemeli konut satışı, 14 işyeri dışında kalan sözleşmeler, 3 mesafeli satış yöntemi, 30 piramit satış, 4 paket tur, 6 devre tatil ve 60 diğer şirket), 4 ihracatçı birliği, 4 ihracatçı birliği iştiraki, 5 ticaret müşavirliği/ataşeliği, 2 türkiye ticaret merkezi, 1 lisanslı depoculuk, 8 belediye iştiraki şirketler, 6 ticaret borsası, 2 ticaret odası, 15 toptancı hali, 5 tarım satış kooperatifi, 1 tarım satış kooperatifleri birliği, 11 ticaret sicili müdürlüğü, 10 ticaret ve sanayi odası, 8 ticaret il müdürlüğü ve 10 diğer (2 MASAK ve 2 tüketici hakem heyeti, 3 devlet yardımı, 1 misafirhane, 1 vakıf üniversitesi, 1 yemekhane) olmak üzere toplam 413 kurum/kuruluş/birim hakkında görevlendirme yapılmıştır.

2019 yılında 993 İnceleme Raporu, 153 İdari Soruşturma Raporu, 80 Teftiş Raporu, 362 Sonradan Kontrol Raporu, 470 Cevaplı Rapor, 489 Soruşturma Raporu, 44 Ön İnceleme Raporu, 2 Yükümlülük Uyum Denetimi Raporu ve 3 Aklama Suçu İnceleme Raporu olmak üzere toplam 2596 rapor düzenlenmiştir.

Ticaret müfettişlerince 2019 yılı içerisinde düzenlenen raporlar üzerine uygulanan vergi ve para cezası miktarına ilişkin olarak;

- Toplam 1.552.959.806 TL ek tahakkuk kararı alındığı ve bunun 880.210.445 TL'lik kısmının "Denetim Raporları" kaynaklı olduğu; toplam 5.296.909.535 TL ceza kararı düzenlendiği ve bunların 3.298.516.313 TL'lik kısmının "Denetim Raporları" kaynaklı olduğu,
- Kooperatifler toplamda 308.205,00 TL olarak uygulanan idari para cezası tutarının 281.977,00 TL'lik kısmının ticaret müfettişlerince düzenlenen İnceleme Raporlarında teklif edildiği,
- Ticaret müfettişleri tarafından düzenlenen raporlar dayanak yapılarak 2019 yılında uygulanan idari para cezaları tutarı toplamın 38.557.084 TL olduğu,
- Bakanlığımızca 2.937.021 TL olarak uygulanan idari para cezası tutarının 2.222.723 TL'lik kısmının ticaret müfettişlerince düzenlenen raporlarla teklif edildiği bildirilmiştir.

İç Denetim Hizmetleri: Bakanlığımızda yürütülen iç denetim faaliyetleri ile etkin bir iç kontrol sisteminin var olduğuna; risk yönetimi, iç kontrol sistemi ve süreçlerinin etkin bir şekilde işlediğine; üretilen bilgilerin doğru ve tam olduğuna; varlıkların korunduğuna; faaliyetlerin etkili, ekonomik, verimli ve mevzuata uygun bir şekilde gerçekleştirildiğine yönelik kamuoyuna güvence verilmesi amaçlanmaktadır.

Bakanlığımız denetim alanları listesinde yer alan yüksek ve orta riskli alanlar öncelikli olmak üzere Bakanlığımıza en fazla katma değeri sağlayacak alanlarda şimdiye kadar 40'ı danışmanlık

faaliyeti olmak üzere toplam 158 adet iç denetim faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Bu faaliyetlerin sonucunda, iyileştirme önerileri ile tespit ve değerlendirmelerini içeren; 99'u denetim, 36'sı danışmanlık ve 23'ü inceleme olmak üzere toplam 158 adet rapor düzenlenmiştir.

Bakanlığımıza en fazla katma değeri sağlayacak alanlarda iç denetim faaliyetleri sonucunda düzenlenen raporlarda yer alan ve Bakanlığımız faaliyetlerinin iyileştirilmesine yönelik toplam 1422 öneriden 1193'ünün izleme süreci 2019 yılsonu itibariyle tamamlanmıştır.

-2019 Yılı İç Denetim Raporları:

a) Denetim Raporları

- Yolcu İşlemleri,
- Perakende Ticarete Yönelik İşlemler,
- Merkez Yurtdışı Harcırak İşlemleri,
- Fiziksel Çevre Yönetimi,
- Deniz Yoluyla Serbest Dolaşıma Giriş Rejimi,
- Otomobil İthalatı,
- E-İhale Yoluyla Tasfiye Süreci,
- Merkez Evrak İşlemleri ve Arşivleme,
- Yurtdışı Teşkilatında Görevlendirme Süreci,
- Sebze ve Meyve Ticaretine Yönelik İşlemler,
- Sınıflandırma ve BTB İşlemleri,
- Maaş ve Sosyal Yardım İşlemleri.

b) Danışmanlık Raporları

- İyi Uygulamalar Işığında Sosyal Kooperatifçilik Uygulamamızın Geliştirilmesi,
- Mülga Ekonomi Bakanlığı Bölge Müdürlükleri İle Mülga Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Bölge Müdürlüklerinin Birleştirilmesi Suretiyle Bakanlık Bölge Müdürlüklerinin Kurulması Sonucu Ortaya Çıkan Sorunların Araştırılması, Süreç ve Organizasyon Yapısı Dikkate Alınarak Sorunlara İlişkin Çözüm Önerilerinin Geliştirilmesi,
- Etik Davranış Kurallarının Oluşturulması ve Takibi.

c) İnceleme Raporu

- E-İhale Denetim Testi.

1.3.7.14. Stratejik Yönetim Hizmetleri

1.3.7.14.1. Stratejik Yönetim Hizmetleri Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetler, Projeler ve Diğer Hususlar

1.3.7.14.1.1. Stratejik Yönetim Hizmetleri Kapsamındaki Faaliyetler

On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023): 11'inci Kalkınma Planı hazırlık çalışmaları 2019 yılında devam etmiştir. Bakanlığımız ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarının görev ve sorumluluk alanlarına giren konularla ilgili önümüzdeki beş yıllık gelişmelere ilişkin hedef, politika ve tedbirler ile bunlara ilişkin bütçe büyüklükleri ve performans göstergelerine ilişkin öneriler

tespit edilerek 11'inci Kalkınma Planı içerisinde yer alması öngörülen Bakanlığımız ile ilgili hususları içeren taslak metin Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'na iletilmiştir. Mezkur Plan taslağı, 08.07.2019 tarihinde TBMM'ye sunulmuş; 15-16 Temmuz 2019 tarihleri arasında Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığı'nda görüşülen taslak metin 18.07.2019 tarihinde TBMM Genel Kurul görüşmelerinde kabul edilerek 23.07.2019 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Ticaret Bakanlığı 2019-2023 Stratejik Planı: 14.08.2018 tarihinde Ticaret Bakanlığı Stratejik Planı'nın hazırlanması çalışmalarına başlanması talimatlandırılmış ve çalışmalara başlanmıştır. Bakanlığımız Stratejik Planı'nda yer alan amaç, hedef ve göstergelerin üst belge niteliği taşıyan "Cumhurbaşkanlığı Programı (2019-2023) Türkiye Stratejik Taslak Planı ile On Birinci Kalkınma Planı'nda yer alan sorumlu olduğumuz tedbirlerle uyumlu olarak hazırlanan Bakanlığımız 2019-2023 Stratejik Planı Bakanlığımız internet sitesinde kamuoyunun bilgisine sunulmuştur. Ayrıca Stratejik Planın tasarım ve basım işlemleri tamamlanarak SBB başta olmak üzere ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına dağıtım işlemi gerçekleştirilmiş ve 08.11.2019 tarihinde gerçekleşen TBMM Bütçe görüşmelerinde kullanılmak üzere Plan ve Bütçe Komisyonu yetkilileri ile de paylaşılmıştır.

2019 Yılı Performans Programı: Bakanlığımız 2019-2023 Stratejik Planı'nda yer alan stratejik amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerle uyumlu olarak Bakanlığımız 2019 Yılı Performans Programı hazırlanmıştır. Mezkur Program, Bakanlığımızın internet sitesinde yayımlanmıştır. Ayrıca, "Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programı Hakkında Yönetmelik'in ilgili maddeleri gereğince Bakanlığımız 2019 Yılı Performans Programı SBB ile Hazine ve Maliye Bakanlığı'na da gönderilmiştir.

2020 Yılı Performans Programı: SBB resmi internet sitesinde 20.09.2019 tarihinde yayımlanan "Program Bütçeye Geçiş Süreci ve 2020 Yılı İdare Performans Programları Hakkında Duyuru" ile program bütçeye geçişin ilk aşaması olan 2020 Yılı İdare Performans Programının hazırlık çalışmaları başlatılmış olup duyuru ekinde yer alan "Program Bütçe Rehberi" nde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Bakanlığımız 2020 Yılı Performans Programı'nın oluşturulmasında kullanılacak bilgiler temin edilerek e-bütçe sistemine kaydedilmiştir. Bakanlığımıza ilişkin Genel Bilgiler, Performans Bilgileri, İdare Performans Bilgisi ile Toplam Kaynak İhtiyaçları konsolide edilerek Bakanlığımız 2020 Yılı Performans Programı hazırlanmış olup tasarım ve basım işlemlerinin tamamlanmasının ardından 08.11.2019 tarihinde gerçekleşen TBMM Bütçe görüşmelerinde kullanılmak üzere Plan ve Bütçe Komisyonu yetkilileri ile de paylaşılmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı: SBB tarafından hazırlanan ve “2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı”nda yer alan Bakanlığımız sorumluluğundaki tedbirlerin Mart, Haziran, Eylül ve Aralık sonu olmak üzere üçer aylık dönemler itibarıyla uygulanması, izleme ve değerlendirme faaliyetleri yürütülmüş ve söz konusu tedbirlere ilişkin elde edilen verilerin Cumhurbaşkanlığı Yıllık Program İzleme Sistemine (CYPİS) girişi yapılmıştır. 2020 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı hazırlık çalışmaları kapsamında, On Birinci Kalkınma Planı’nda Bakanlığımız ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarımızın görev ve sorumluluk alanlarına giren konularla ilgili olarak son bir yıllık gelişmelere ilişkin değerlendirmeler ve faaliyet önerileri bildirilmiştir. 04.11.2019 tarih ve 30938 sayılı Resmi Gazete’de (Mükerrer) ise 2020 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı yayımlanmıştır.

Bürokrasinin Azaltılması ve Dijital Türkiye Çalışmaları: Bürokrasinin Azaltılması ve Dijital Türkiye Çalışmaları Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından koordine edilmekte ve düzenli aralıklarla tüm Bakanlıkların Bakan Yardımcılarının katılımlarıyla Cumhurbaşkanı Yardımcılığı Makamı başkanlığında gerçekleştirilen toplantılarla gelişmeler takip edilmektedir. Toplantılarda, Ülkemizin Dijital Dönüşüm Politikası kapsamında tüm kurumların koordineli olarak hareket etmesi sağlanmakta, hizmetlerin e-Devlet Kapısı’na entegre edilmesi ve faydalanıcılardan fiziksel olarak belge talep edilmesi uygulamasının sonlandırılması konularındaki gelişmeler değerlendirilmektedir. Bakanlığımızın "Bürokrasinin Azaltılması ve Dijital Türkiye Çalışması" kapsamında 2019 yılı içerisinde vermiş olduğu entegrasyon taahhütlerinin tümü yerine getirilmiştir. Böylelikle Bakanlığımızın e-Devlet Kapısı üzerinden sunduğu hizmet sayısı 322 olup başvurusuna göre ayrıldığında “kamudan kamuya (G2G) 64”, “kamudan özel sektöre (G2B) 278”, “kamudan vatandaşa (G2C)” 84 olmak üzere toplam 426’dır.

Bununla beraber, Bakanlığımızca sunulan hizmetlerde ihtiyaç duyulan ve fiziksel olarak faydalanıcıdan talep edilen belgelerin tespiti çalışması yapılmıştır. Birimlerden gelen veriler doğrultusunda her bir kurum bazında üretilen ve Bakanlığımız hizmetlerinde kullanılan fiziksel belge envanteri hazırlanmıştır. Belgelerin kâğıt ortamında talep edilmesi uygulamasının sonlandırılması için çeşitli kurum ve kuruluşlarla çalışmalara başlanmıştır.

İdare Faaliyet Raporu: 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 41’inci maddesi gereğince, Ticaret Bakanlığı 2018 Yılı Faaliyet Raporu çalışmaları harcama birimlerimizden alınan birim faaliyet raporları temel alınarak hazırlanmış ve üstyöneticiye sunulmasını müteakip kamuoyuna duyurulmuştur. Ayrıca söz konusu rapor, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarında dağıtılmıştır.

Bakanlığımızın Yeni Genel Ağ Sayfası ve Ağ Sayfalarında Yayımlanan Bilgilerin Güvenirliğinin Sağlanmasına Dair Genelge: Kamu kurumları, bilgi toplumu olmanın bir gerekliliği olarak, ilgili mevzuat hükümlerinin çizdiği yol çerçevesinde 2000’li yılların başından itibaren hizmetlerini kurumsal ağ sayfaları üzerinden sunmaktadır. İki bakanlığın birleşmesinden oluşan Bakanlığımız, geçmiş dönemde olduğu gibi şimdi de kullanıcı odaklı, erişilebilir, anlaşılır içeriğe sahip, kolay kullanım sağlayan bir kurumsal ağ sayfası anlayışı benimsemiştir. Bu çerçevede, 2019 yılında Bakanlığımızın yeni genel ağ sayfası ve birim sayfaları tasarlanmış, sayfalarda yer alacak bilgilerin doğrudan ilgili birimlerimizce düzenlenmesi, takibi yapılarak güncellenmesi ve yer alacak bilgilerin azami ölçüde güvenirliliğinin sağlanmasına ilişkin usul ve esasların belirlendiği bir genelge hazırlanmıştır.

Genelgenin amacı, Bakanlığımızın genel ağ sayfası ve birim ağ sayfalarında değişiklik ve güncelleme işlemlerinin yapılmasında koordinasyonu sağlamak, birimlerin görev ve sorumluluk alanlarını belirlemek ve ağ sayfalarında yayımlanacak bilgilerin güvenilirliğinin sağlanmasına dair bazı standartlar getirmektir.

YEP Eylem Planı (2019-2021): Yeni Ekonomi Programı'nda Bakanlığımız sorumluluğunda 9 adet eylem yer almakta olup bu eylemlerin alt projelerine ilişkin gerçekleşme bilgileri üçer aylık dönemler halinde Başkanlığımızca takip edilmektedir. Çeyrek dönemler halinde derlenen güncellemeler Hazine ve Maliye Bakanlığı'na bildirilmiştir. 2020-2022 Yeni Ekonomi Programı, 04.10.2019 tarih ve 30908 sayılı Resmi Gazete'de (Mükerrer) yayımlanmıştır. Söz konusu Program'da Bakanlığımız sorumluluğunda 15 adet eylem bulunmakta olup her eylemin etki ve maliyet/fayda analizleri, uygulama takvimi ve performans kriterlerini içeren Eylem Talep Formu Bakanlığımız tarafından oluşturulmuştur. Anılan Formlar, 27 Aralık 2019 tarihinde Hazine ve Maliye Bakanlığı'na bildirilmiştir. Program'da Bakanlığımız sorumluluğunda yer alan eylem ve eylemlere ait projelere ilişkin gerçekleşme bilgileri üçer aylık dönemler halinde takip edilmektedir.

Cumhurbaşkanlığı 100 Günlük İcraat Programı: Cumhurbaşkanlığı tarafından yürütülen ve Bakanlığımız sorumluluğunda 18 eylemin yer aldığı Üçüncü 100 Günlük İcraat Programının takibi iki haftalık periyodlarla yapılmıştır. Program kapsamındaki 18 eylemin tamamı öngörülen süre içerisinde tamamlanmış olup akabinde 18 eyleme ait bütçe gerçekleştirmeleri de derlenerek dosya oluşturulmuştur.

Cumhurbaşkanlığı 180 Günlük İcraat Programı: Mezkur Program kapsamında Bakanlığımız eylemlerinin belirlenmesi için yapılan çalışmalar neticesinde toplam 26 eylem önerisi belirlenmiştir. Derlenen eylem önerileri Cumhurbaşkanlığı Ofisi'ne iletilmiştir. Cumhurbaşkanlığı'ndan alınan talimat çerçevesinde nihai hali verilen eylemlerimize ilişkin gelişmeler 2 haftalık periyodlar halinde raporlanmaktadır.

Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu (YOİKK) Eylem Planı ve Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı Raporu: 14 Mart 2019 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 818 sayılı Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu'nun (YOİKK) çalışma usul ve esasları düzenlenmiştir. 25 Nisan 2019 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY başkanlığında gerçekleştirilen YOİKK Toplantısı'nda, YOİKK'in özel sektör temsilcisi üyelerinin önerileri doğrultusunda oluşturacağı eylem planına yönelik çalışmalar başlatılmıştır. 16 Mayıs 2019 tarihinde gerçekleştirilen YOİKK Yönlendirme Komitesi Toplantısı'nda YOİKK üyesi kurum ve kuruluşlardan derlenen eylem önerileri değerlendirilerek çalışma grupları oluşturulmuş ve çalışma grubu başkanlığını/eşbaşkanlığını yürütecek kurumlar belirlenmiştir. Bu çerçevede "Ticaret Çalışma Grubu"nun başkanlığı Bakanlığımıza verilmiştir. 8 Ağustos 2019 tarihinde gerçekleştirilen ikinci YOİKK Toplantısında çalışma grupları tarafından değerlendirilen eylem önerileri detaylı bir şekilde gözden geçirilmiş ve nihai eylem planı, YOİKK Portalında (yoikk.gov.tr) kamuoyu ile paylaşılmıştır. Bu kapsamda Ticaret Çalışma Grubu eylemleri ile Bakanlığımızın sorumlu ve ilgili kurum olarak belirlendiği eylemlere ilişkin çalışma programı oluşturulmuş ve her ayın gerçekleşme raporları, takip eden ayın ilk 5 iş günü içerisinde YOİKK

Sekretaryasına iletilmiştir. Diğer yandan, 06 Aralık 2019 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY başkanlığında üye Sayın Kabine üyelerinin katılımıyla gerçekleşen YOİKK toplantısında İş Yapma Kolaylığı (Doing Business) Endeksi 2021 Taslak Eylem Planı'nda yer alan eylemler değerlendirilmiştir.

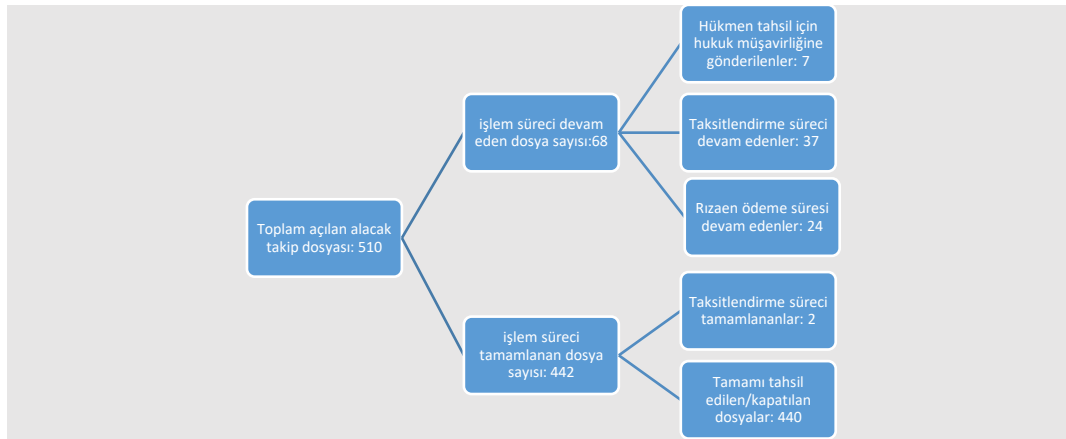
Ticaret Bakanlığı Kurumsal Kimlik Kılavuzu: Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmesiyle birlikte, tüm Bakanlıkların görsel sistemlerinin Cumhurbaşkanlığı ile uyumlu hale getirilmesi ihtiyacı hâsıl olmuştur. Bu kapsamda Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'nın sorumluluğunda "Tek Devlet, Tek Marka" prensibi doğrultusunda yeni bir görsel sistem çalışması yürütülmüştür. Bu itibarla, söz konusu çalışmaya dayanılarak Başkanlığımız koordinasyonunda hazırlanan "Ticaret Bakanlığı Kurumsal Kimlik Kılavuzu" 21.05.2019 tarihinde Bakan Onayı ile yürürlüğe konulmuştur. Bu kapsamda, tüm merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatımızın kurumsal marka imajı ve aidiyet duygusunun geliştirilmesi ile Bakanlığımızca sunulan hizmetlerin daha etkin bir şekilde tanıtılması amacıyla söz konusu Kılavuza ilişkin 2019/1 sayılı Genelgesi 31.05.2019 tarihinde yayımlanmıştır.

İç Kontrol Çalışmaları: Kamu iç kontrol standartlarına uyum düzeyini artırmaya yönelik hazırlanan " Ticaret Bakanlığı 2019-2020 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı" 10.05.2019 tarihinde onaylanmıştır. Eylem Planı kapsamında Merkez Birimleri tarafından İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu ile Eylem Planı Çalışma Grubu oluşturulmuştur. İç kontrol standartlarının uygulanması ve geliştirilmesine ilişkin olarak hazırlanan İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Anketi taşra birimlerine gönderilmiş ve taşra teşkilatı birimlerince cevaplandırılmıştır.

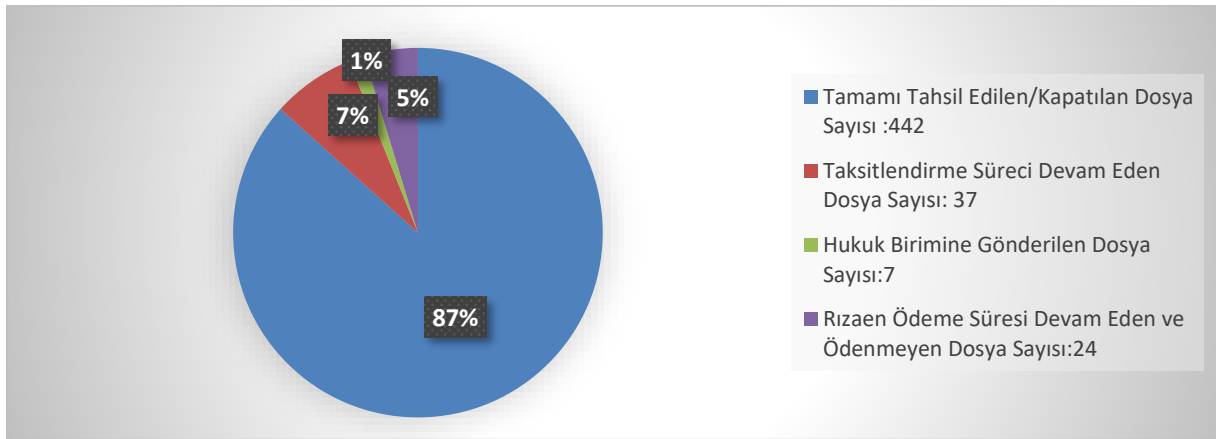
Öte yandan, Bakanlığımız intranet portalında yer alan "İç kontrol " sekmesi güncellenmiştir. Kamu İç Kontrol Standartlarına uyum düzeyini artırarak ortak dilin geliştirilmesi amacıyla Bakanlığımız Merkez Teşkilatın iç kontrol çalışma gruplarında görevli personelin katılımıyla toplantılar düzenlenmiştir. Bakanlıkta risk kültürünün geliştirilmesi ve aynı dilin oluşturulması amacıyla 13-14 Kasım 2019 tarihleri arasında "Kurumsal Risk Yönetimi" konulu çalıştay düzenlenmiştir. Kurumsal Risk Yönetimi sisteminin Bakanlığımızda oluşturulması amacıyla hazırlanan taslak yönergenin uygulanması çerçevesinde merkez teşkilatında pilot olarak belirlenen 6 birimde çalışma yapılarak yönergede bazı değişiklikler yapılmıştır. Güncelleme çalışmalarının tamamlanmasının ardından yönerge yürürlüğe konulacaktır.

Kamu Zararları: Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik gereği 2019 yılında harcama birimleri, Sayıştay Başkanlığı, kontrol ve denetim ile mahkeme ilamları sonucunda tespit edilen Kamu Zararları ve Kamu Alacaklarının; alacak takip dosyası oluşturulması, muhasebe kayıtlarına alınması, ilgiliye tebliğ edilmesi ile hukuki takibatın başlaması hususunda gerekli işlemler tesis edilmiştir.

Şekil 4:2019 Yılı Kamu Zararı/Alacakları Takip Dosyaları

Grafik 27:Kamu Zararı/Alacakları Takip Dosyası

“Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” ve Kişilerden Alacaklara ilişkin 16 Seri No’lu Genel Tebliğ uyarınca 2019 yılında 510 adet alacak takip dosyası açılmış olup söz konusu dosyaların muhasebeleştirmeye esas teşkil eden belgelerinden birer nüshası muhasebe birimine gönderilerek, sorumlular ve ilgililer adına muhasebe kayıtlarına alınması istenilmiştir. Açılan dosyalardan 442 adedinin tahsilatı sağlanmış olup 37 adet dosyanın takibi yapılmaya devam edilmektedir. Rızaen ödeme süresi devam eden ve ödenmeyen dosya sayısı ise 24 adettir.

2019 Yılı Bütçesi ve Ayrıntılı Harcama Programı: Ayrıntılı Harcama Programı teklifi 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu’nun Resmi Gazete’de yayımlanmasını müteakip SBB’nin belirlediği esaslar çerçevesinde harcama birimlerinin teklifleri doğrultusunda hazırlanarak vize edilmek üzere SBB’ye gönderilmiştir. Harcama birimlerinin talepleri doğrultusunda 2019 yılı bütçe işlemleri gerçekleştirilmiş, harcama birimlerine yetki verilerek izlenmesi sağlanmıştır.

2018 ve 2019 yıllarında bütçe işlemlerine ilişkin işlem gören evraklara ait tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 60: Bütçe İşlemleri İle İlgili Gelen Evraklar

	2018	2019
Tenkis	467	550
Ödenek Gönderme	3.094	3.521
Aktarma	168	132
Revize	79	59

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

2020 Yılı Bütçesi Hazırlık Çalışmaları: Bakanlığımızın 2020 yılı bütçe teklifi, Orta Vadeli Program (Yeni Ekonomi Programı), Orta Vadeli Mali Plan, bütçe çağrısı ve bütçe hazırlama rehberi, yatırım genelgesi ve yatırım programı hazırlama rehberi esas alınarak hazırlanmıştır.

Kamu İdaresi Hesapları: Bakanlığımız; dönem başı, dönem sonu ve aylık olarak hazırlanan hesap bilgileri 17/12/2011 tarih ve 28145 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay’a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar” gereğince Sayıştay Başkanlığı’na gönderilmektedir. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre Hazine Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemindeki (KBS) muhasebe kayıt bilgileri doğrultusunda hazırlanan dökümanlar, aylar itibarıyla Bakanlığımız internet sitesinde yayımlanmıştır.

2018 Yılı Bütçe Kesin Hesabı: Bakanlığımız 2018 Mali Yılı Kesin Hesabı, bütçe uygulama sonuçları dikkate alınarak hazırlanmış, TBMM, Sayıştay Başkanlığı ve Hazine ve Maliye Bakanlığı’na gönderilmiştir.

Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu: 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 30'uncu maddesinde, genel yönetim kapsamındaki idarelerin, ilk altı aylık bütçe uygulama sonuçlarını, ikinci altı aya ilişkin beklentileri ve hedefler ile faaliyetlerini Temmuz ayı içinde kamuoyuna açıklayacakları hükme bağlanmıştır. Hazırlanan rapor Hazine ve Maliye Bakanlığı'na gönderilmiş ve Bakanlığımız web sitesinde yayımlanmıştır.

Sayıştay Denetim Raporu: Sayıştay Başkanlığı tarafından Bakanlığımız 2018 yılı hesap ve işlemlerine ait bulgu ve tespitleri içeren Sayıştay Denetim Raporuna ilişkin tüm merkez ve taşra birimlerimizden alınan cevaplar konsolide edilerek Bakanlığımız cevapları Sayıştay Başkanlığı'na gönderilmiştir.

1.3.7.14.1.2. Stratejik Yönetim Alanındaki Projeler ve Diğer Hususlar

Potansiyel Üretici – İhracatçı Firmaların İl Bazlı Tespiti Projesi: İlk olarak Şubat 2019'da Cumhurbaşkanlığı Üçüncü 180 Günlük İcraat Programı kapsamında çalışmalarına başlanan 2019 Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı 193 No'lu Tedbir, 11'inci Kalkınma Planı 229 No'lu Amaç, 230.1 ve 233 No'lu Politikalar, Yeni Ekonomi Programı (2019 – 2021) 106 No'lu Eylem ve İhracat Ana Planı'nı dayanak olarak alan projenin amacı yeni ve sürekli ihracatçıların oluşturulmasına katkı sağlamaktır.

İlk aşamasında ihracatçı yoğunluğunun doğru yansıtılması açısından pilot üç adet il seçilmiştir. Adana, Samsun ve Sivas illeri için potansiyel ihracatçı firmaların belirlenmesi konusunda bir çalışma planı oluşturulmuştur. Söz konusu pilot iller için veri derlenmesinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve il sanayi odalarıyla işbirliği yapılmıştır. Üç il özelinde firma kapasite raporlarından yola çıkılarak Bakanlığımız dış ticaret verisi ve Sosyal Güvenlik Kurumu'nun 2018 yılı verisi ile birleştirilmiş bir veri yapısı oluşturulmuş olup bu veri üzerinde analiz çalışmaları gerçekleştirilerek 3 il için toplam 829 potansiyel firma belirlenmiştir. Söz konusu firmalara ihracatla ilgili bir anket uygulanmış hem analiz hem de anket sonuçları raporlanmıştır.

İkinci aşamada Cumhurbaşkanlığı 180 Günlük İcraat Programı kapsamında mezkur proje 16 ile (Çanakkale, Diyarbakır, Edirne, Elazığ, Erzurum, Giresun, Kahramanmaraş, Karaman, Malatya, Manisa, Mardin, Nevşehir, Sinop, Tekirdağ, Tokat, Van) genişletilmiştir. Çalışmalarına 01.07.2019'da başlanan ikinci aşama 31.12.2019 tarihinde 16 il için 2399 potansiyel ihracatçı firmanın belirlenmesiyle tamamlanmıştır. Cumhurbaşkanlığı II. 180 Günlük İcraat Programı dâhilinde çalışmanın 20 ile daha genişletilmesi kararlaştırılmıştır. Söz konusu iller Adıyaman, Aksaray, Amasya, Balıkesir, Bingöl, Çankırı, Gümüşhane, Karabük, Kırıkkale, Kırklareli, Kırşehir, Kilis, Konya, Kütahya, Muş, Osmaniye, Şanlıurfa, Şırnak, Trabzon, Yalova olarak belirlenmiş olup çalışmalara başlanmıştır.

Veri Sözlüğü Projesi: Mülga Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan ve 2012 yılında güncellenen "e-Dönüşüm Türkiye Projesi Birlikte Çalışabilirlik Esasları Rehberi Sürüm 2.1"de, "Kamu Kurumları Veri Sözlüğü Standardı"nın geliştirileceği ifade edilerek, kurumların veri sözlüklerini kurumsal strateji ve Kamu Kurumları Veri Sözlüğü Standardına göre oluşturmaları ve güncel tutmaları belirtilmiştir. Özellikle son dönemde yaşanan veri odaklı hizmet dönüşüm yaklaşımları ve gelişen teknolojiler, kurumlar arasındaki teknik yetkinlik farkının artmasına sebep olmaktadır. Dijital dönüşüm alanında politika ve stratejilerin daha sağlıklı

yürütülebilmesi ve katma değerli bütünleşik hizmetlerin sunulabilmesi amacıyla verinin standartlaştırılması ve kamu veri sözlüğünün hazırlanması önem arz etmektedir.

Öncelikli olarak Bakanlığımız E-Devlet hizmet sunumunda kullanılan bilgi sistemlerine sahip 13 merkez birimimiz ile yapılan çalışmada 42 adet veri seti taslağı oluşturulmuş olup ilgili taslaklar CBDDO ile paylaşılmıştır.

CBDDO ve Bakan Yardımcılığı talimatı üzerine 28.03.2019 tarihinde daha önce veri sözlüğü çalışması yürütmüş olan Sağlık Bakanlığı bünyesinde “Veri Sözlüğü Tecrübe Paylaşımı” başlığı altında düzenlenen konferansa iştirak edilmiştir. Söz konusu konferansta Sağlık Bakanlığı’nca veri sözlüğü oluşturma konusunda karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri üzerinde durulmuştur. Konferansta ayrıca CBDDO tarafından bir sunum gerçekleştirilerek kurumlar bünyesinde veri sözlüğü v1.0, v2.0, v3.0 oluşturulurken izlenecek yol haritası konusunda bilgi paylaşımında bulunulmuştur. CBDDO sunumunda Veri Sözlüğü Yazılım Aracının kurumlarca değil; CBDDO tarafından merkezi olarak kullanıma açılacağı ve kurum temsilcilerine tanımlanacak yetkilerle veri girişlerinin merkezi bir veri tabanında toplanacağı bilgisi verilmiştir. Söz konusu amaçların gerçekleştirilmesi amacıyla CBDDO tarafından merkezi bir veri sözlüğü yazılımı kurulması çalışmaları tamamlanmış ve Ulusal Veri Sözlüğü Yazılımı kamu kurumlarının kullanımına açılmıştır. Program kullanımının yaygınlaştırılması amacıyla 6-7 Kasım 2019 tarihlerinde CBDDO tarafından verilen eğitime Bakanlığımız ilgili birimlerinden üç personel katılmıştır. Eğitim süresince Ulusal Veri Sözlüğü hakkında teorik bilgiler aktarılmış, Ulusal Veri Sözlüğü Yazılımının kullanımı hakkında bilgiler verilmiş ve CBDDO tarafından Veri Sözlüğünün tamamlanması için öngörülen takvim üzerinde durulmuştur.

Belirlenen takvimin ilk aşamasının gerçekleştirilmesi amacıyla Bakanlığımız web servislerinin Ulusal Veri Sözlüğü Yazılımına aktarılması entegrasyon yoluyla sürdürülmektedir. Entegrasyon yoluyla sisteme aktarılan web servislere ait veri elemanları ve veri setleri Ulusal Veri Sözlüğü Yazılımı için yeterli tanımlamalar ve üstbilgilere sahip olmadığından aktarılan veri setleri ve veri elemanları üzerinde ikinci bir çalışma yapılarak CBDDO’nun oluşturduğu takvime uygun olarak web servis aktarım sürecinin tamamlanması planlanmaktadır. KAYSİS üzerinden Ticaret Bakanlığı E-Devlet Hizmetleri Raporu paylaşarak söz konusu hizmetlere karşılık gelen veri girişlerinin 15.03.2020 tarihine kadar tamamlanması öngörülmektedir.

1.3.7.15. Diğer Hizmetler

1.3.7.15.1. Diğer Hizmetler Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetler, Projeler ve Hususlar

1.3.7.15.1.1. Diğer Hizmetler Kapsamındaki Faaliyetler ve Hususlar

Hukuk Faaliyetleri:

-UYAP (Ulusal Yargı Ağı Projesi): Adalet Bakanlığı tarafından kullanılan Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) ile taraf olunan davaların takibinin sanal ortamda, etkin biçimde, kâğıt kullanmadan gerçekleştirilmesi sağlanmıştır. Yapılan başvurular sonucunda UYAP Avukat Portal hizmetinin de tüm avukatlarımız tarafından kullanılabilmesi sağlanmıştır.

-HYS (Hukuk Yönetim Sistemi): Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) ile uyumlu olarak

Bakanlığımız ile taşradaki tüm hukuk birimlerimizde kullanılmak üzere Hukuk Yönetim Sistemi (HYS) otomasyon programı temin edilmiştir. Hâlihazırda Bakanlığımız ilgili biriminde ve tüm taşra birimlerimizde kullanılmaktadır. Hukuk Yönetim Sistemi sayesinde dava ve icra dosyalarına ilişkin süreçlerin takibi ve bu süreçlerin yönetiminin dijital ortamda gelen-giden belge yönetimi şeklinde sistematik olarak yürütülmesi, icra takibi, kararlar, duruşma, keşif, bilirkişi, müsadere, iade, el koyma, alıkoyma gibi işlemlerin de sistem üzerinden takip edilebilmesi, mütalaa ve mevzuat taslaklarına ilişkin dosyaların sistemden takip edilebilmesi sayesinde alınacak istatistiksel bilgiler ve raporlar ile mevzuattan kaynaklı sıkıntıların fark edilip düzeltilmesine katkı sağlayacak bir alt yapının oluşturulabilmesi, sistemdeki uyarı mekanizması sayesinde personelin (Avukat /Hukuk Müşaviri) iş ve işlemlerinde, özellikle de süre konusunda yaşadığı sıkıntıların önüne geçilebilmesi, personele yapılacak vekâlet ödemeleri ve ilama bağlı borçların dosya bazlı takibi ile bu konuda yapılan hataların önüne geçilebilmesi ve emsal kararlar ve mevzuat taslaklarının bir havuzda toplanması sağlanmıştır. HYS üzerinden temin edilen istatistik verilerine göre 2019 yılı içerisinde; 13144 Vergi, 335 Mütalaa, 549 Hukuk, 2651 İdari, 193 Mevzuat Taslağı, 31142 Ceza olmak üzere toplam 48014 dosya kaydı yapılmıştır.

Basın ve Halkla İlişkiler Faaliyetleri: Basın ve halkla ilişkiler alanında kullanılmakta olan sistemler şu şekildedir: Yönetimi Cumhurbaşkanlığınca yapılan “Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi Sistemi (CİMER)”, “Bilgi Edinme Sistemi”, “ulkemicinbifikrimvar2019@ticaret.gov.tr adresi”, taleplerin alınıp sonuçlandırıldığı “halklailiskiler@ticaret.gov.tr” adresi. Aşağıdaki tabloda birimlerimize, ilgili ve ilişkili kuruluşlarımıza CİMER üzerinden gelen başvuru istatistikleri gösterilmektedir.

Tablo 61: 2019 Yılı Bakanlık Birimleri, İlgili ve İlişkili Kuruluşlar Bazında CİMER Başvuruları

Aylar İtibariyle 2019 Yılı Başvuruları													
Birim	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Toplam
Gümrükler	176	280	306	233	196	262	198	179	166	168	158	252	2574
İç Ticaret	382	565	598	401	322	294	295	310	372	319	308	543	4709
Gümrükler Muhafaza	21	33	55	55	25	23	14	15	21	27	24	26	339
Tüketicinin Kor. ve Piyasa Göz.	2773	3224	3378	2995	2465	2480	2732	2631	3204	2956	2918	6294	38050
Risk Yön., Tasfiye ve DS	43	41	66	32	54	66	74	60	52	124	81	161	854
Esnaf, San. ve Kooperatif.	326	456	402	199	225	227	184	203	263	252	192	324	3253
İthalat	0	0	65	42	43	44	18	19	26	37	23	34	351
İhracat	0	0	121	94	64	66	67	75	87	67	45	71	757
Strateji Geliştirme	2	2	2	2	2	0	2	2	1	4	5	2	26
Rehberlik ve Teftiş	1	6	15	15	12	4	4	7	9	7	7	19	106
Personel (Eğitim ve Yayın ile)	71	74	78	93	60	270	169	93	145	85	64	120	1322
Bilgi İşlem	11	9	7	13	13	7	10	11	15	13	15	19	143
Destek Hizmetleri	4	4	6	7	6	1	3	5	11	10	8	13	78
Hukuk Hizmetleri	3	0	1	2	3	5	5	5	5	6	3	4	42
Rekabet Kurumu	52	52	55	56	27	17	18	19	19	43	20	55	433
Uluslararası Anlaşmalar ve AB	0	0	7	19	10	8	13	13	20	10	6	10	116
Serbest Böl.,	0	0	32	29	14	9	17	16	17	14	11	14	173

Y.Dışı Yatırım ve Hizmetler													
Ticaret Araştırmaları				2	5	1	10	8	11	5	1	1	44
Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.	0	0	1	2	0	3	2	1	6	8	6	4	33
Helal Akreditasyon Kurumu	0	0	0	4	2	2	0	0	1	1	9	0	19
Ürün Güv. ve Denetimi	0	0	22	17	10	3	9	6	13	13	1	30	124
İç Denetim	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	1	4
Dış Temsilci./ Uluslararası Etkinlikler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	13	18	41
Diğer Başvurular	20	24	22	22	25	31	50	20	32	35	30	28	339
İhbar Gündem	2	5	0	0	2	0	1	1	2	0	0	4	17
TOPLAM	3887	4775	5239	4335	3585	3823	3895	3698	4499	4215	3948	8047	53946

2019 yılında Bakanlığımız hizmetleri kapsamında yaklaşık 1000 adet açıklama, duyuru ve haber metni yayınlanmıştır. Faaliyetlere ilişkin 15 binin üzerinde fotoğraf, video ve görsel materyal kaydı yapılarak arşivlenmiştir. Kaçakçılık yakalamalarına ilişkin video kaydı, montajı, görsel ve metinlerin hazırlanarak kamuoyuyla paylaşımları gerçekleştirilmiştir. Bakanlığın faaliyetlerinin basın yoluyla kamuoyuna duyurulması amacıyla, basın yayın kuruluşları ile toplantılar düzenlenmiş, Bakanlığımızın çalışmalarına yönelik kamuoyunu aydınlatıcı haberler hazırlanmış, broşür, yazı, fotoğraf, slayt, film, kitap vb. dokümanlar sunulmuştur. Bakanlık ve ilgili/ilişkili kurumlar hakkında medyada (yazılı, görsel, işitsel ve internet ortamında) yer alan yayınların takibi sağlanmıştır. 2019 yılında Bakanlığımıza ait yerel-ulusal basında internet, yazılı medya ve televizyon haberi olarak yaklaşık 700 bin haber yayınlanmıştır.

Destek Hizmetleri:

-İşyeri Sağlık ve Güvenlik Hizmetleri: Bakanlık Söğütözü Yerleşkesi, Eskişehir Yolu Yerleşkesi, Söğütözü Ek Hizmet Binası, Akyurt'ta bulunan Eğitim Merkezi, Misafirhane, Köpek Eğitim Merkezi ve Kurum Arşivi hizmet binalarında 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ikincil mevzuat kapsamında hizmetler yürütülmektedir. Bu kapsamda 2019 yılında Yıllık Çalışma Planı yapılmış ve Yıllık Eğitim Planı hazırlanmıştır. Sürekli işçi(4D) kadrosuna alınan personelin periyodik muayeneleri ve poliklinik çalışmaları devam etmektedir. Bakanlığımızda yaşanan iş kazalarının bildirimi Ankara Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü'ne yapılmıştır. Bakanlıkta tespit edilen risklere yönelik gerekli tedbirler alınmaktadır. Bakanlık Eskişehir Yolu Yerleşkesi için hazırlanan risk değerlendirmesi maddeleri takip edilmiş, gerekli tedbirlerin alınması için çalışmalar yapılmıştır. Bakanlığımız Eğitim Merkezi, Köpek Eğitim Merkezi ve Kurum Arşivi binasında risk değerlendirmesi çalışmaları devam etmektedir. Bakanlığımızda yaşanması muhtemel olayları değerlendirilerek gerekli tedbirlerin alınması için çalışmalar yapılmıştır. Söğütözü Binası, Eskişehir Yolu Yerleşkesi, Akyurt'ta bulunan Eğitim Merkezi, Personel Misafirhanesinde ilkyardım dolapları tahliye planında bahsedilen yerlere yerleştirilmiştir. Yüksekte çalışan personelin emniyet kemeri ve ekipmanları tedarik edilmiş, ayrıca kullanıcı eğitimleri verilmiştir.

Komuta Kontrol Merkezi ve Alo 136 merkezinin yangın söndürme ve elektromanyetik alan ölçümleri yapılmıştır. Eğitim Merkezi ve Personel Misafirhanesinin yangın merdivenlerinin "Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik kapsamında" uygun hale getirilmesi çalışmaları başlatılmıştır. Eskişehir Yolu Yerleşkesi A Blok personel giriş / çıkış alanında dumansız hava sahası çalışması yapılmıştır. Eskişehir Yolu Yerleşkesi yemekhane mutfağında iş sağlığı ve güvenliği kapsamında iyileştirme çalışmaları yapılmıştır.

-Sıfır Atık: 12.07.2019 tarih ve 30829 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Sıfır Atık Yönetmeliği" kapsamında hammadde ve doğal kaynakların etkin yönetimi ile sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda atık yönetimi süreçlerinde çevre ve insan sağlığının ve tüm kaynakların korunmasını hedefleyen sıfır atık yönetim sistemi çerçevesinde Merkez Teşkilatı hizmet binalarımızda toplanan kâğıt, plastik, cam vs atıklar belirli aralıklarla Çankaya Belediyesinde görevli personele teslim edilmiş ve teslim edilen miktarın E- Devlet üzerinden kaydı yapılmıştır.

-Taşınır /Taşınmaz Mal Hizmetleri: Bakanlığımız Gümrük Müzesi 904-3 no'lu ambarında kayıtlı toplam 1687 adet tarihi eser değerinde malzeme bulunmakta olup 3'üncü düzeyde kodlaması yapılmıştır.

-Yap-İşlet-Devret Hizmetleri: 3996 Sayılı "Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun" hükümlerine göre, kara sınır kapılarının ve bazı gümrük idarelerinin yeniden yapılandırılmasıyla ilgili hizmetler yürütülmektedir. Türkiye'nin dünyaya açılan yüzü olan kara gümrük kapılarının günümüz şartlarına ve hizmet akışına göre yeniden düzenlenerek çağdaş bir yapıya kavuşturulması, sınır kapılarının imajının değiştirilmesi ve ülkemizin tanıtımına katkıda bulunmak için yoğun çaba harcanmaktadır. Bu doğrultuda, her yıl milyonlarca dolarlık dış ticaret işlemlerinin gerçekleştiği, milyonlarca

turistin ve aracın giriş-çıkış yaptığı sınır kapılarının birçoğu ülke kaynaklarının daha verimli ve etkin bir şekilde kullanımını sağlayan Yap-İşlet-Devret modeliyle yenilenmiştir.

Personel Hizmetleri: Bakanlığımız Taşra Teşkilatı tek çatı altında toplanarak Mülga Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Bölge Müdürlükleri ve Mülga Ekonomi Bakanlığı Bölge Müdürlükleri birleştirilmesi suretiyle Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüklerinin kurulmuştur. Bu kapsamda 23.08.2019 tarihli ve 92 sayılı Onay ile Mülga Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Mülga Ekonomi Bakanlığı'nın taşra teşkilatında faaliyet yürüten Bölge Müdürlüklerinin personeli Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüklerine devredilmiştir. 23.08.2019 tarih ve 93 sayılı Bakanlık Onayı doğrultusunda 3 Bölge Müdürü, 29 Bölge Müdür Yardımcısının atamaları yapılmış, toplam 380 personelin devir işlemleri gerçekleştirilmiştir.

Diğer taraftan aynı Onay kapsamında Bölge Müdürlüklerine bağlı olarak 40 adet Ticaret Denetmenleri Grup Başkanlıkları tesis edilmiş olup ticaret il müdürlüklerinde görevli 111 ticaret denetmeni ve ticaret denetmen yardımcılarının, bölge müdürlüklerine bağlı ticaret denetmenleri grup başkanlıklarına ataması yapılmıştır.

2019 yılı rotasyon döneminde, yer değiştirmeye tabi personelin atama işlemlerinin gerçekleştirilebilmesi amacıyla kontenjan belirleme, taleplerin alınması ve değerlendirme çalışmaları tamamlanarak, Bakanlığımız Yer Değiştirme Kurulu kararıyla 733, e-atama yöntemiyle 987 olmak üzere toplam 1720 personelin atama işlemi gerçekleştirilmiş olup 716 personel yerinde bırakılmıştır.

2019 yılında, 13'ü vefat, 29'u istifa, 2'si müstafi, 41'i nakil, 199'u emeklilik ve 29'u göreve son gibi nedenlerle toplamda 296 personel görevinden ayrılmıştır. Sözleşmeli personel olarak görev yapan personelden, 29 sözleşmeli muhafaza memuru, 12 sözleşmeli büro personeli ve 2 sözleşmeli muayene memuru olmak üzere toplam 43 personelin talepleri üzerine sözleşmeleri fesh edilmiştir.

Bakanlığımız yurt dışı teşkilatı ile ilgili yapılan çalışmalar çerçevesinde; Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından tasdik edilen 29.03.2019 tarihli ve 2019/70 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Bakanlığımız 15 personelinin, 12.09.2019 tarihli ve 2019/314 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile ise 25 personelin yurt dışı daimi görev ataması gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Bakanlığımız yurt dışı teşkilatında görevlerini tamamlayan 27 personelin Bakanlığımız merkez teşkilatında görevlerine başlamaları sağlanmıştır. Bakanlığımız yurt dışı teşkilatında personel istihdamı ile ilgili olarak bugüne kadar karşılaşılan sorunların giderilmesi, temsilciliklerimizde yerel personel istihdamı için tahsis olunan kamu kaynağının nesnel ve daha verimli bir şekilde kullanılması amacıyla 26.04.2019 tarihli ve 43874604 sayılı "Yurtdışı Teşkilatında Destek Personel İstihdamına İlişkin Yönerge" yürürlüğe girmiştir.

"Ticaret Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği" taslağı, "Ticaret Bakanlığı Taşra Teşkilatı Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge" taslağı ve "Ticaret Bakanlığı Disiplin Amirleri Yönetmeliği" taslağı nihai haline getirilirken "Ticaret Bakanlığı Personel Kimlik Kartı Yönergesi" ise yayımlanmıştır.

1.3.8. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

24.12.2003 tarihli ve 25326 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’yla kamu mali yönetim sistemimiz uluslararası standartlar ve Avrupa Birliği uygulamalarına uygun bir şekilde yeniden düzenlenmiş ve bu kapsamda etkin bir iç kontrol sisteminin oluşturulması da amaçlanmıştır. Kanunun Beşinci Kısımında "iç kontrol sistemi" düzenlenmiş, 55’inci maddesinde de İç Kontrol;

“İdarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak;

- Faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini,
- Varlık ve kaynakların korunmasını,
- Muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını,
- Mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünüdür.” şeklinde tanımlanmıştır.

Söz konusu Kanunla, kamu mali yönetimi ve kontrol sisteminin yeniden yapılandırılması öngörülmüş Stratejik Planlama, Performans Esaslı Bütçeleme, Faaliyet/Performans Raporlama, Risk Bazlı İç Denetim gibi çağdaş yönetim ve kontrol uygulamaları sistemimize dâhil edilmiştir. Bu nedenle sistemlerin sağlıklı çalışmasını sağlayacak etkin bir iç kontrol sisteminin varlığına ihtiyaç duyulmuştur. 06.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’nde ve Tebliğ kapsamında yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi’nde belirtildiği üzere yürürlüğe giren ve uygulanan eylem planının her zaman revize edilmesinin mümkün olduğu belirtilmiştir.

Kamu iç kontrol standartlarına uyum düzeyini artırmaya yönelik “Ticaret Bakanlığı 2019-2020 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı” hazırlanarak 10.05.2019 yürürlüğe girmiştir.

II. AMAÇ VE HEDEFLER

2.1. İdarenin Amaç ve Hedefleri

AMAÇ 1. İhraç Edilen Mal ve Hizmetlerin Katma Değerini, Rekabet Gücünü, Pazar/Ürün Çeşitlendirmesini Geliştirmek Yoluyla Sürdürülebilir İhracat Artışını Sağlamak

HEDEF1.1. Katma değeri ve rekabet gücü yüksek ürünlerin ihracat içindeki payı artırılacak ve ülkemizin küresel değer zincirindeki konumu güçlendirilecektir.

HEDEF1.2. İhracatta pazar ve ürün çeşitlendirmesi sağlanacaktır.

HEDEF1.3. e-ihracatı mikro girişimciler ve KOBİ'ler için daha kolay ve ulaşılabilir kılarak, e-ticaretin bir e-ihracat kanalı haline gelmesi ve ülkemizin küresel dış ticaret hacminden daha fazla pay alması sağlanacaktır.

HEDEF1.4. Ticari Kalite Denetimlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi ile tarım ürünlerinin ihraç pazarlarındaki kaliteli imajı korunacak ve uluslararası kalite standartlarını karşılaması sağlanacaktır.

AMAÇ 2. İthalatta Haksız Rekabeti Önlemek, Ürün Güvenliği ve Girdi Tedarik Güvenliğini Sağlamak

HEDEF2.1. İthalatın yerli üretim üzerinde neden olduğu zarar ve tehditlere karşı uluslararası yükümlülüklerimiz çerçevesinde yerli üretimin korunması sağlanacaktır.

HEDEF2.2. Uluslararası anlaşmalar çerçevesinde ithal ürünlerin güvenliği sağlanacak, bu ürünlerin teknik mevzuatına uygunluğu ve güvenliğinin tespitine yönelik denetimlere ilişkin hukuki, teknik ve idari altyapı uluslararası yükümlülüklerimiz göz önünde bulundurularak geliştirilecektir.

HEDEF2.3. Ara malı ithalatı bağımlılığı azaltılacak, sanayinin girdi tedarikinde etkinlik, güvenlik ve süreklilik sağlanacaktır.

AMAÇ 3. Ticari Hayatın Kolaylaştırılmasını Sağlamak, Ticaret Erbabını ve Tüketiciyi Korumak, Güçlendirmek, İş ve İşlemlerini Hızlandırmak

HEDEF3.1. Tarım ürünleri ticaretinin geliştirilmesine ve bu piyasadaki arz ve talep dengesinin sağlanmasına katkıda bulunulacaktır.

HEDEF3.2. Ticarete yönelik işlemlerin hızlı, kolay ve güvenli yapılması ve elektronik ticaretin gelişmesi sağlanacaktır.

HEDEF3.3. Tüketici bilincinin artırılması ve tüketicinin korunması sağlanacak Bakanlığımız sorumluluğunda bulunan tüketici ürünlerinde Piyasa Gözetimi ve Denetiminin etkinliği artırılacaktır.

HEDEF3.4. Esnaf ve sanatkârların rekabet güçleri ve kapasiteleri artırılacaktır.

HEDEF3.5. Kooperatifler ekonomik hayatın aktif kuruluşları haline getirilecektir.

HEDEF3.6. Kooperatifçilik Tanıtım ve Geliştirme Projesi ile kooperatifçilik bilinci artırılacak, kooperatifçiliğin faydaları anlatılarak yaygınlaştırma çalışmaları yürütülecektir.

AMAÇ 4. Gümrük Hizmetlerinin Kolay ve Güvenli Bir Şekilde Sunulmasını Sağlamak

HEDEF4.1. Gümrük işlemleri ticaret erbabı için daha hızlı ve kolay yapılır hale getirilecektir.

HEDEF4.2. Gümrük işlemlerini konu alan düzenlemelere ilişkin bilgiye kolay erişim sağlanacaktır.

HEDEF4.3. Kaçakçılıkla mücadelede etkinlik artırılacak; eşya, taşıt ve yolcu hareketlerini kontrol ederek ülke güvenliğine katkıda bulunulacaktır.

HEDEF4.4. Risk temelli kontroller etkinleştirilecek, sonradan kontrol sisteminde etkinlik ve seçicilik artırılacaktır.

HEDEF4.5. Tasfiye işlemlerinde etkinlik artırılacak ve tasfiye süreçleri hızlandırılacaktır.

HEDEF4.6. Gümrük işlemleri uluslararası düzeyde gerçekleştirilen girişimlerle daha hızlı ve kolay hale getirilecektir.

AMAÇ 5. Ulusal Hak Ve Menfaatlerimizin Işığında; İkili, Bölgesel, Çoklu ve Çok Taraflı Ticari ve Ekonomik İlişkilerimize ve İşbirliğimize Yön Vermek

HEDEF5.1. “Yeni ürün, yeni pazar, yeni ihracatçı” ve küresel tedarik zincirlerinden daha fazla pay alınması hedeflerine yönelik olarak, pazara giriş eylem planları uygulamaya geçirilecek ve pazara giriş engelleri takip edilerek sorunların çözüme kavuşturulması desteklenecektir.

HEDEF5.2. Firmalarımızın pazarlara erişim imkânlarının iyileştirilmesi ve adil rekabet ortamında çalışmalarının sağlanması amacıyla ikili, bölgesel, çoklu ve çok taraflı platformlarda yabancı ülkeler ile diyalog güçlendirilecektir.

HEDEF5.3. Türkiye-Avrupa Birliği arasındaki mevcut Gümrük Birliği ile tarım ürünlerine ilişkin tercihli rejimin düzgün ve etkin işleyişi sağlanacak ve Gümrük Birliği’nin güncellenmesi çalışmaları sürdürülecektir.

HEDEF5.4. Üçüncü ülkeler ile Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) müzakereleri başlatılacak, mevcut anlaşmaların yeni nesil STA anlayışına uygun şekilde kapsamı genişletilecek ve akdedilen STA’ların işleyişi takip edilecektir.

HEDEF5.5. Güvenli ürün arzının sağlanmasına yönelik teknik mevzuat uluslararası yükümlülüklerimiz göz önünde bulundurularak geliştirilecektir.

HEDEF5.6. Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisi ve Revize Beş Yıllık Eylem Planı (2019-2023) uygulamaya konulacaktır.

AMAÇ 6. Serbest Bölgelerimizin Sağladığı Avantajlarla, Ülkemiz Yatırım Potansiyelinin Geliştirilerek Rekabetçi Yatırımların Yapılmasına Katkıda Bulunmak

HEDEF6.1. Serbest Bölgelere, ülke ekonomisinin ihtiyaç duyduğu stratejik ve yüksek katma

değerli yatırımlar çekilerek ülkemizin rekabet gücüne sağlanan katkı artırılacaktır.

HEDEF6.2. Serbest Bölgelerde katma değerli üretime yönelik teknolojik ve Ar-Ge'ye dayalı faaliyetler artırılarak ülke ekonomisine katkı sağlanacaktır.

AMAÇ 7. Kurumsal Kapasiteyi Geliştirmek

HEDEF7.1. Kurumsal altyapı güncel ihtiyaçlar dikkate alınarak geliştirilecektir.

HEDEF7.2. Bakanlığımızın bilişim altyapısı geliştirilerek daha kaliteli ve güvenli hizmet sunumuna olanak sağlanacaktır.

HEDEF7.3. Bakanlık Birimlerinin ihtiyaçları doğrultusunda oluşturulacak etkili ve yenilikçi insan kaynakları politikalarıyla personelin nitelikleri artırılacaktır.

HEDEF7.4. Kurumsal risk yönetim kapasitesi ve iç kontrol uygulamaları geliştirilecektir.

HEDEF7.5. Kurumsal yönetim kapasitesi geliştirilecektir.

HEDEF7.6. Yurtdışı teşkilatının etkinliği ve faaliyetlerinin izlenebilirliği sürdürülebilir bir şekilde geliştirilecektir.

2.2. Temel Politika ve Öncelikler

Bakanlığımız temel politika ve öncelikleri oluşturulurken;

- On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023),
- 2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı,
- 2019-2023 Beş Yıllık Cumhurbaşkanlığı Programı Türkiye Stratejik Planı,
- 2023 Hedefleri,
- Orta Vadeli Program (2018-2020),
- Yeni Ekonomik Program (Orta Vadeli Program) 2019-2021,
- Cumhurbaşkanlığı 180 Günlük İcraat Programları,
- E-İhracat Stratejisi ve Eylem Planı (2018-2020),
- Bakanlığımız Stratejik Planı (2019/2023),
- YOİKK 2019-2020 Eylem Planı,
- Türkiye Cumhuriyeti Katılım Öncesi Ekonomik Reform Programı (2019-2021),
- Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planı (2019-2021),
- Yapısal Dönüşüm Adımları 2019,
- 2023 Türkiye İhracat Stratejisi,
- Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı,
- Gümrük İşbirliğine Yönelik Stratejiye İlişkin 02.10.2003 Tarihli AB Konsey Kararı,
- Dünya Gümrük Örgütü standartları çerçevesinde yer alan ilke ve prensipler,
- Diğer uluslararası yükümlülüklerimiz esas alınmıştır.

III. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

3.1. Mali Bilgiler

5018 sayı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 7’nci maddesinde “Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında denetimin sağlanması amacıyla kamuoyu zamanında bilgilendirilir.” düzenlemesine yer verilmiştir.

Söz konusu düzenleme doğrultusunda Ticaret Bakanlığı olarak mali yönetimde amacımız, mali disiplin, hesap verilebilirlik ve mali saydamlık hedeflenerek, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlamaktır. Bu kapsamda Bakanlığımızca hazırlanan İdare Faaliyet Raporu’nda yer alması gereken mali bilgiler ile performans bilgilerine detaylı olarak yer veren mali tablolar hazırlanmıştır.

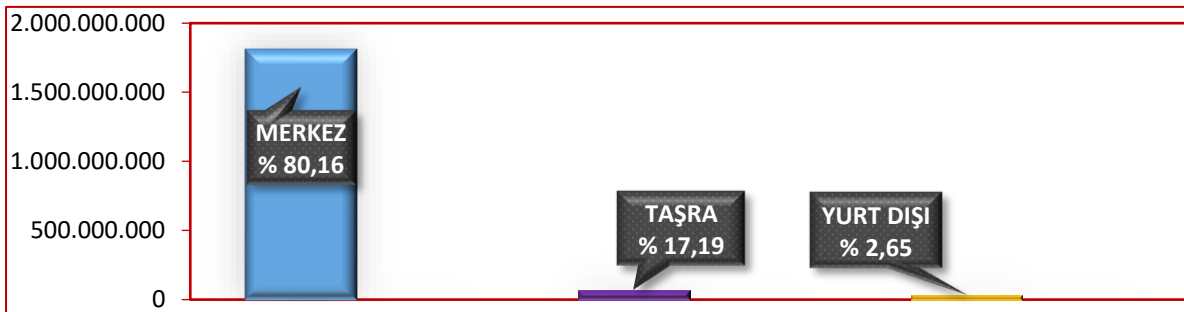
Bütçe Uygulama Sonuçları

2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Ticaret Bakanlığı’na 5.693.573.000 TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde eklenen ve düşülen ödeneklerle birlikte toplam ödenek miktarı 5.310.915.109 TL olmuştur.

2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu’yla Bakanlığa tahsis edilen ödeneğin yanı sıra, Bakanlık ile Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu’nun 5’inci maddesinin (b) fıkrası uyarınca Gümrük İdarelerince tahsil edilen ticari amaçlı ithalata ait bandrol ücretinden 2016-2018 yıllarında Bakanlığa toplam 43.229.098 TL aktarılmış, 2018 yılı sonuna kadar 7.726.721 TL harcamaya dönüştürülmüştür. 2019 yılına gelir kaydı yapılan toplam 35.502.377 TL’nin 13.005.679 TL’sinin ödenek kaydı yapılmış olup 347.508 TL’si harcanmıştır. Ayrıca Bakanlığımız ile Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu arasında yapılan petrol piyasası ve sıvılaştırılmış petrol gazları piyasasında yapılacak denetimlere ilişkin iş birliği protokolü kapsamında Bakanlığa 2.000.000 TL ödenek aktarılmıştır.

Bakanlık 2019 yılı bütçesine ait 5.310.915.109 TL ödeneğin (yıl içindeki ekleme ve düşmeler dâhil), aşağıdaki grafikteki gibi; % 80,16 oranı ile 4.257.331.066 TL’si merkez, % 2,65 oranı ile 140.589.069 TL’si yurt dışı ve % 17,19 oranı ile 912.994.974 TL’si taşra teşkilatına aittir.

Grafik 28: 2019 Yılı Bütçe Ödeneklerinin Merkez, Yurt Dışı ve Taşra Teşkilatı Bazında Dağılımı

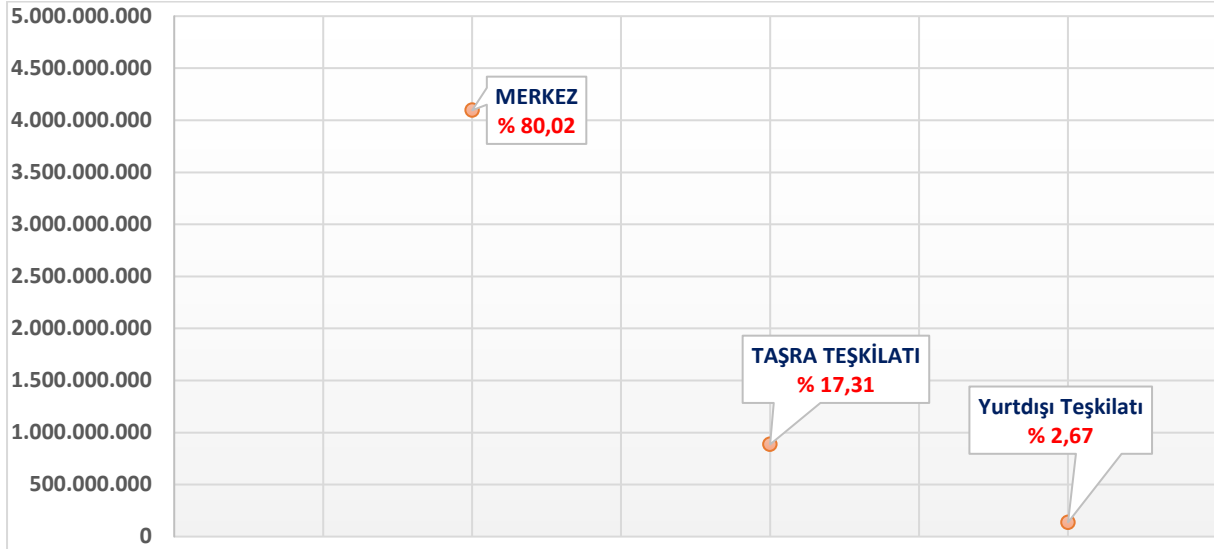

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe Sistemi

Bu ödenekler kapsamında yapılan toplam 5.118.334.238 TL’lik harcamanın, % 80,02’ lik payı

olan 4.095.903.643 TL'si Merkez Teşkilatı'na, % 17,31' luk payı ile 885.798.835 TL'si taşra teşkilatına ve % 2,67' lik payı ile 136.631.759 TL'si yurt dışı teşkilatı' na aittir.

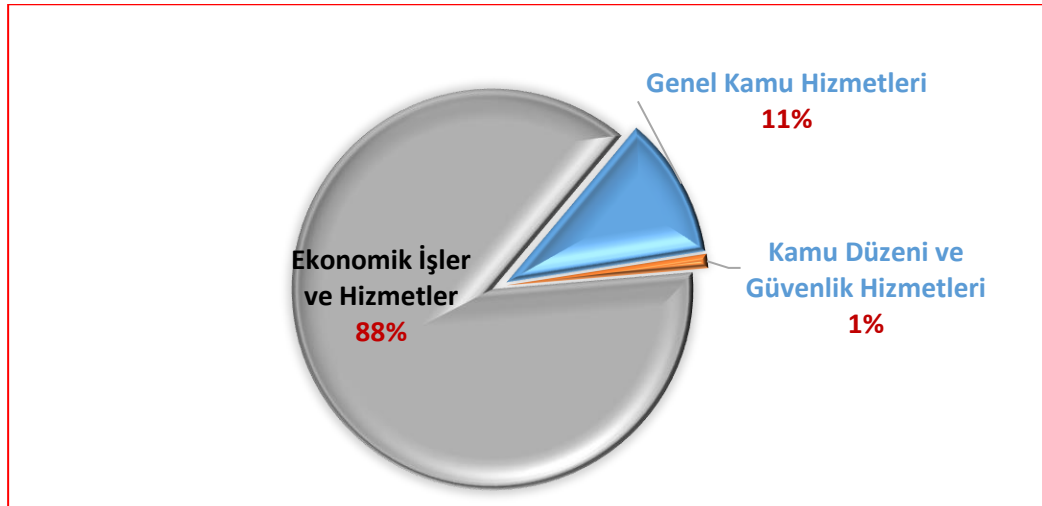
Grafik 29:Merkez, Yurt Dışı ve Taşra Teşkilatının 2019 Yılı İçindeki Harcama Payları

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe Sistemi

Bakanlığın 2019 yılı bütçe giderleri fonksiyonel sınıflandırma bakımından değerlendirildiğinde; toplam harcamanın %11'i olan 584.141.651 TL Genel Kamu Hizmetlerine, %1'i olan 57.969.751 TL Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetlerine ve %88'i olan 4.476.222.835 TL Ekonomik İşler ve Hizmetlere harcanmış olup, aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Grafik 30:2019 Yılı Harcamalarının Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Dağılımı

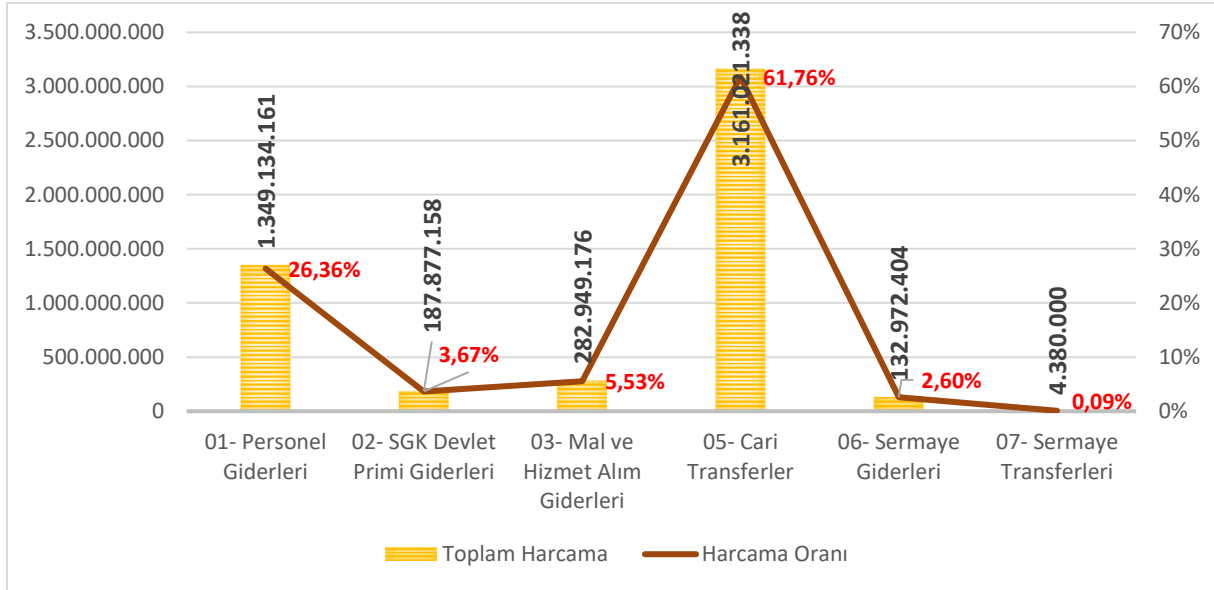

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe Sistemi

Yapılan harcamaların ekonomik sınıflandırmaya göre dağılımına bakıldığında ise; 2019 yılında gerçekleşen toplam 5.118.334.238 TL bütçe giderlerinin, %26,36'sı Personel Giderlerine, %3,67'si SGK Devlet Primi Giderlerine, %5,53'ü Mal ve Hizmet Alımlarına, % 61,76'sı Cari

Transferlere, %2,60'ı Sermaye Giderlerine ve %0,09'u ise Sermaye Transferlerine harcanmıştır.

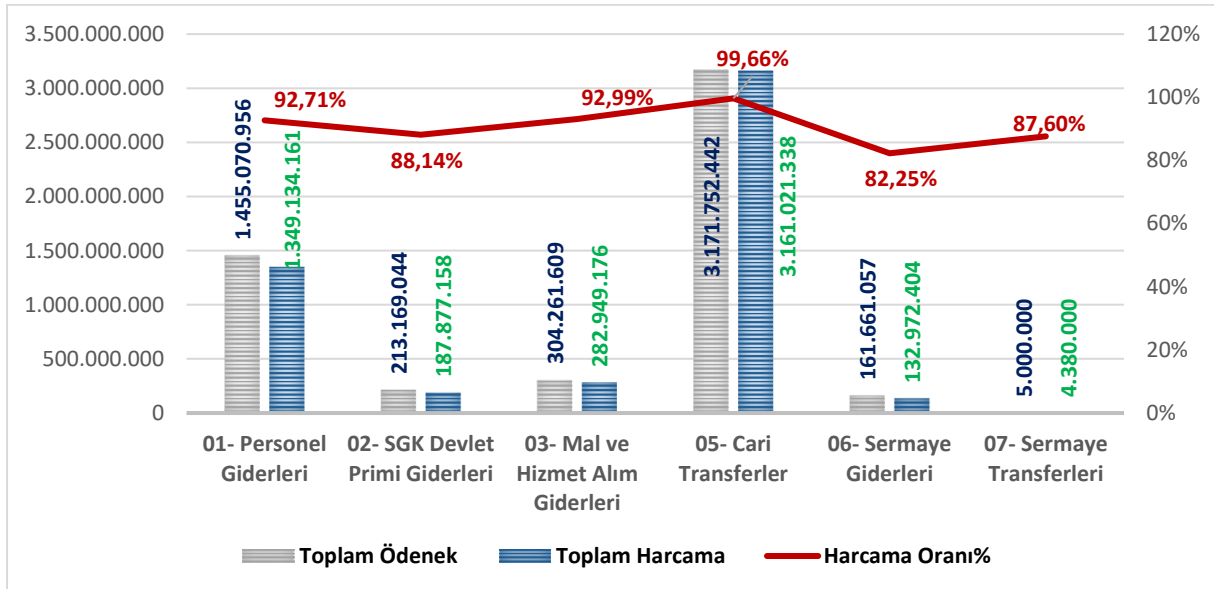
Grafik 31:2019 Yılı Harcamalarının Ekonomik Kod Bazında Dağılımı

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe Sistemi

Ekonomik sınıflandırmaya göre Bakanlık ödeneklerinin ve gerçekleştirmelerinin gösterildiği aşağıdaki grafik incelendiğinde 2019 yılında en yüksek gerçekleştirme oranı % 99,66 ile “Cari Transferler”de, en düşük gerçekleştirme oranı ise % 82,25 ile “Sermaye Giderleri”nde olmuştur.

Grafik 32:Ekonomik Sınıflandırmaya Göre 2019 Yılı Ödenek Gerçekleşme Durum Bilgisi

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe Sistemi

Personel Giderleri; 1.328.424.000 TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde yapılan ekleme ve düşme işlemlerinden sonra toplam 1.455.070.956 TL ödeneğin 1.349.134.161 TL’si harcanmıştır.

S.G.K. Devlet Primi Giderleri; 207.138.000 TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde yapılan ekleme ve düşme işlemlerinden sonra toplam 213.169.044 TL ödeneğin 187.877.158 TL’si harcanmıştır.

Mal ve Hizmet Alım Giderleri; 238.301.000 TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde yapılan ekleme ve düşme işlemlerinden sonra toplam 304.261.609 TL ödeneğin, 282.949.176 TL’si harcanmıştır.

Cari Transferler; 3.778.161.000 TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde yapılan ekleme ve düşme işlemlerinden sonra toplam 3.171.752.442 TL ödeneğin, 3.161.021.338 TL’si harcanmıştır. Bakanlık bütçesinin %66’sını oluşturan ve devlet desteklerinin ödendiği Cari Transferlere ilişkin detaylı bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 62:2019 Yılı Cari Transferlere İlişkin Ödenek Durum Bilgisi

Ekonomik Sınıflandırma	KBÖ	Toplam Ödenek	Toplam Harcama	Kalan	Harcama Oranı%
Cari Transferler	3.778.161.000	3.171.752.442	3.161.021.338	10.731.103	99,66%
05-2 Hazine Yardımları	3.756.789.000	3.152.289.000	3.148.136.652	4.152.348	99,87%
05-3 Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	9.680.000	9.680.000	8.409.490	1.270.510	86,87%
05-4 Hane Halkına Yapılan Transferler	2.000	2.000	378	1.622	18,90%
05-6 Yurtdışına Yapılan Transferler	11.690.000	9.781.442	4.474.819	5.306.623	45,75%

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe Sistemi

Cari Transferler kapsamında;

- % 99,30’luk en büyük payı 3.149.664.000 TL ile İhracata Yönelik Devlet Yardımları almış olup 3.147.438.852 TL harcama yapılmıştır.
- %0,08’lik kısmı olan 2.625.000 TL Hazine Yardımları, Bakanlıklara Bağlı, İlgili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Bakanlığın ilgili kurumu olarak kurulan Helal Akreditasyon Kurumu’na aktarılacak üzere Strateji Geliştirme Başkanlığının bütçesine tahsis edilmiş ve ihtiyaç duyulan kadar tutar ilgili kuruma aktarılmıştır.
- %0,31’lik kısmı olan 9.680.000 TL Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler almış olup 8.409.490 TL harcama yapılmıştır.
- %0,0001’lik kısmı olan 2.000 TL Hane Halkına Yapılan Transferler almış olup 378 TL

harcama yapılmıştır.

- %0,31'lik kısmı olan 9.781.442 TL ise Uluslararası Kuruluşlara Üyelik Aidatları almış olup 4.474.819 TL harcama yapılmıştır.

Cari Transferlerin %99'unu oluşturan Hazine Yardımlarına ilişkin detaylı bilgiye ise aşağıda yer verilmiştir.

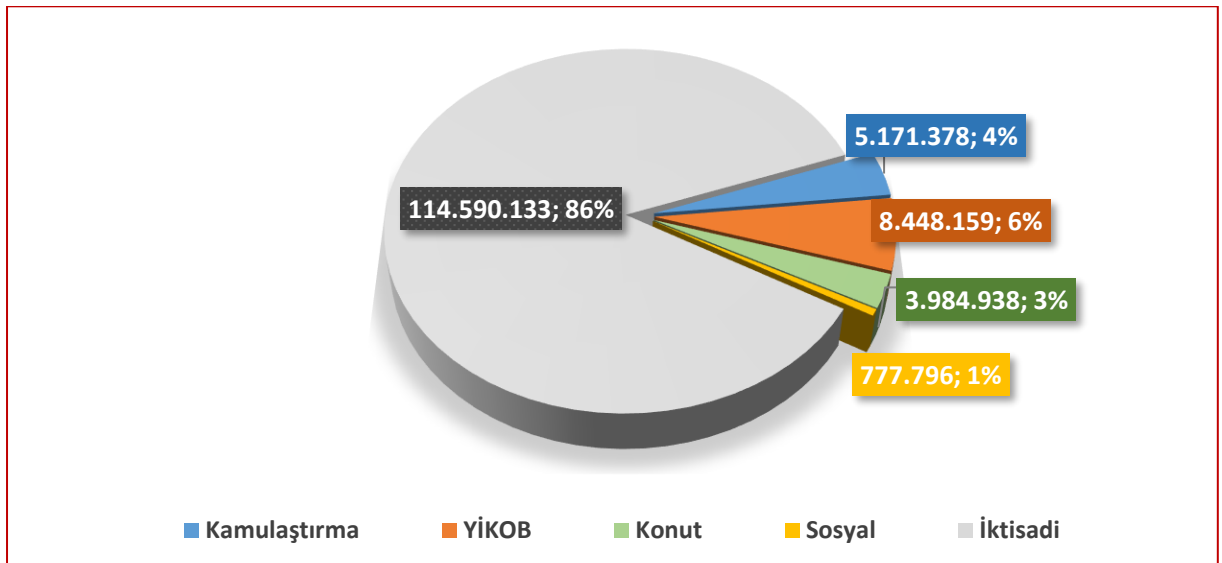
Tablo 63:2019 Yılı Hazine Yardımlarına İlişkin Ödenek Durum Bilgisi

	KBÖ	Toplam Ödenek	Toplam Harcama	Kalan	Harcama Oranı %
05.2.9.14 HAZİNE YARDIMLARI	3.756.789.000	3.152.289.000	3.148.136.652	4.152.348	100%
İhracat Genel Müdürlüğü (DFİF)	3.104.164.000	2.449.664.000	2.447.593.378	2.070.622	100%
Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü (DFİF)	650.000.000	700.000.000	699.845.474	154.526	100%
Strateji Geliştirme Başkanlığı	2.625.000	2.625.000	697.800	1.927.200	27%

Sermaye Giderleri; 2019 yılı için;

- İktisadi sektöre 125.322.000 TL,
- Konut sektörüne 11.397.000 TL,
- İmalat sektörüne 1.470.000 TL,
- Kamulaştırma giderlerine 2.360.000 TL olmak üzere 140.549.000 TL ödenek tahsis edilmiş olup, yılsonu itibariyle 132.972.404 TL'si harcanmıştır. Sektör bazında yatırım harcamalarının dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Grafik 33:2019 Yılı Yatırım Harcamalarının Sektörel Dağılımı

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe Sistemi

Sermaye Transferleri; Helal Akreditasyon Kurumu'na aktarılmak üzere Strateji Geliştirme Başkanlığına 1.000.000 TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde yapılan ekleme ve düşme işlemlerinden sonra toplam 5.000.000 TL ödeneğin, 4.380.000 TL'si adı geçen kuruma aktarılmış ve tamamı harcanmıştır.

Tablo 64: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre 2018-2019 Yılları Bütçe Giderleri ve Harcama Oranları (Bin TL)

Ekonomik Sınıflandırma	2018			2019		
	Toplam Ödenek	Yılsonu Gerçekleşme	Gerçekleşme Oranı (%)	Toplam Ödenek	Yılsonu Gerçekleşme	Gerçekleşme Oranı (%)
01 Personel Giderleri	1.085.492	1.084.806	99,94%	1.455.071	1.349.134	92,71
02 Sosyal Güv. Kur. Devlet Primi Gid.	151.691	151.078	99,60%	213.169	187.877	88,14
03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	278.478	252.296	90,60%	304.262	282.949	92,99
05 Cari Transferler	3.983.084	3.497.807	87,82%	3.171.752	3.161.021	99,66
06 Sermaye Giderleri	287.712	165.885	57,66%	161.661	132.972	82,25
07 Sermaye Transferleri	5.700	5.700	100,00%	5.000	4.380	87,60
TOPLAM	5.792.157	5.157.573	89,04%	5.310.915	5.118.334	96,37

Not: Rakamların son üç hanesi 1.000 TL'ye yuvarlanmıştır. E-Bütçeden alınan verilere göre oluşturulmuştur.

Tablo 65: Harcama Birimlerinin 2019 Yılı Ödenek/Durum Bilgisine İlişkin Tablo

Bakanlık harcama birimlerinin, 2019 yılı bütçe ödenekleri ile bütçe giderleri ve ödeneklerine göre gerçekleşme oranları müteakip tabloda gösterildiği şekildedir.

HARCAMA BİRİMİ	Toplam Ödenek (TL)	Harcama (TL)	Harcama Oranı %
Özel Kalem Müdürlüğü	22.238.293	13.660.641	61,43%
İç Denetimi Birimi	2.285.000	2.081.445	91,09%
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı	57.155.000	48.868.167	85,50%
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği	1.826.086	1.429.950	78,31%
Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	136.079.783	125.284.032	92,07%
Personel Genel Müdürlüğü	24.810.148	18.185.002	73,30%
Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	84.728.391	76.549.520	90,35%
Strateji Geliştirme Başkanlığı	277.132.727	273.387.696	98,65%
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü	66.031.925	49.882.243	75,54%
Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlükleri	792.286.590	765.897.112	96,67%
Ticaret İl Müdürlükleri	107.821.911	107.255.041	99,47%

HARCAMA BİRİMİ	Toplam Ödenek (TL)	Harcama (TL)	Harcama Oranı %
Yurtdışı Teşkilatı	140.589.069	136.631.759	97,19%
Gümrükler Genel Müdürlüğü	29.558.952	29.533.576	99,91%
Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü	58.380.097	57.969.751	99,30%
İç Ticaret Genel Müdürlüğü	12.867.618	12.527.179	97,35%
Risk Yönetimi, Tasfiye ve Döner Sermaye Genel Müdürlüğü	21.575.845	17.232.350	79,87%
Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü	82.244.403	59.307.384	72,11%
Esnaf, Sanatkârlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü	21.512.766	17.574.775	81,69%
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü	64.454.074	33.288.835	51,65%
İhracat Genel Müdürlüğü	2.504.862.424	2.496.297.558	99,66%
İthalat Genel Müdürlüğü	31.581.730	16.258.787	51,48%
Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü	717.266.729	715.105.210	99,70%
Serbest Bölge Müdürlükleri	12.886.473	12.646.682	98,14%
Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü	21.069.762	12.927.125	61,35%
Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler Genel Müdürlüğü	7.624.989	7.580.021	99,41%
Ticaret Araştırmaları Genel Müdürlüğü	12.044.325	10.972.396	91,10%
GENEL TOPLAM	5.310.915.109	5.118.334.238	96,37%

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe Sistemi

Mevcut tabloda, Bakanlığa tahsis edilen toplam 5.310.915.109 TL ödeneğin %59,35'sini oluşturan 3.152.289.000 TL ödeneğin Hazine Yardımlarına tahsis edildiği görülmektedir. Söz konusu ödeneğin ise yaklaşık %99,87'si olan 3.148.136.652 TL'si harcamaya dönüştürülmüş olup Bakanlık tarafından yapılan toplam harcamaların %61,50'sini oluşturmuştur.

Ayrıca yapılan harcamalar incelendiğinde, toplam harcamanın yaklaşık %14,96'sını gümrük ve dış ticaret bölge müdürlüklerinin oluşturduğu görülmektedir. Toplam harcama içerisinde önemli bir payın gümrüklerde işlem yapan mükelleflerle direkt temasta olan gümrük ve dış ticaret bölge müdürlüklerine ait olması ise, yararlanıcı odaklı hizmet ve hizmette kalitenin artırılması hedeflerimize uygundur.

Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosu

TABLO 1.12 BİLANÇO

Kurum Kodu : 31.0 Adı : TİCARET BAKANLIĞI		Yıl : 2019	
AKTİF HESAPLAR		PASİF HESAPLAR	
	N Yılı 2019		N Yılı 2019
1 DÖNEN VARLIKLAR	3.718.986.768,39	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	3.327.639.072,13
10 HAZİR DEĞERLER	3.623.762.305,72	32 FAALİYET BORÇLARI	20.191.261,65
	13.033.427,79		1.639.399,31
	8.296.531,43		18.551.862,34
	-81.650,49	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	2.989.879.010,76
	640.977,64		1.396.382.097,75
	232.352,09		1.562.966.200,96
	-154.987,31		30.530.712,05
	44.320.679,01	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	187.540.018,23
	3.557.484.975,56		1.518.755,83
12 FAALİYET ALACAKLARI	7.095.257,00		185.801.339,26
	6.966.769,58		219.923,14
	31.893,66	37 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	78.742,27
	96.593,76		78.742,27
14 DİĞER ALACAKLAR	8.753.473,25	38 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	129.905.016,85
	8.753.473,25		129.905.016,85
15 STOKLAR	16.424.259,09	39 DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	45.022,37
	16.422.830,56		45.022,37
	1.428,53	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	992.769.786,92
16 ÖN ÖDEMELER	62.925.646,49	43 DİĞER BORÇLAR	1.463,23
	62.925.646,49		1.463,23
18 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	13.055,95	47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	23.113.485,46
	13.055,95		23.113.485,46
19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	12.770,85	48 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	969.654.838,23
	12.770,85		969.654.838,23

TABLO 1.12 BİLANÇO

Kurum Kodu : 31.0 Adı : TİCARET BAKANLIĞI		Yıl : 2019	
AKTİF HESAPLAR		PASİF HESAPLAR	
	N Yılı 2019		N Yılı 2019
2 DURAN VARLIKLAR	5.978.167.614,26	5 ÖZ KAYNAKLAR	5.376.745.523,56
22 FAALİYET ALACAKLARI	271.004,60	50 NET DEĞER	10.711.837.984,73
	16.816,21		10.711.837.984,73
	254.188,39	51 DEĞER HAREKETLERİ	-581.092.299.782,93
24 MALİ DURAN VARLIKLAR	30.000.000,00		-581.092.299.782,93
	30.000.000,00	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	441.757.705.416,01
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	5.948.196.732,43		441.757.705.416,01
	4.229.221.748,61	58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-12.298.592.696,15
	15.199.078,50		-12.298.592.696,15
	288.817.060,64	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	146.298.094.601,90
	82.892.099,00		146.298.094.601,90
	98.545.450,13		
	501.175.709,73		
	1.647.223.327,60		
	-1.073.377.834,65		
	158.500.093,87		
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00		
	0,00		
	20.179.615,58		
	103.012,36		
	-20.282.627,94		
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR	-300.122,77		
	-300.122,77		
	25.423.000,87		
	-25.723.123,64		
AKTİF TOPLAMI	9.697.154.382,61	PASİF TOPLAMI	9.697.154.382,61

Bilanço Dipnotları :

	22.769.257.476,13
	22.769.257.476,13
	3.347,00
	3.347,00
	26.913.957,57
	26.913.957,57
	142.500.000,00
	142.500.000,00
	69.148.076,97
	69.148.076,97
	5.322,00
	5.322,00

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 31.0 Adı : TİCARET BAKANLIĞI				Yılı : 2019			
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630		GİDERLER HESABI	5.253.045.775,19	600		GELİRLER HESABI	154.341.004.546,95
630	01	Personel Giderleri	1.360.508.549,25	600	01	Vergi Gelirleri	151.602.271.610,25
630	01	01 Memurlar	1.145.969.562,36	600	01	01 Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	230.061.396,72
630	01	02 Sözleşmeli Personel	136.921.026,90	600	01	03 Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	7.229.912.856,18
630	01	03 İşçiler	43.081.568,82	600	01	04 Uluslararası Ticaret ve Muamelelerden Alınan Vergi	143.594.306.112,19
630	01	04 Geçici Personel	363,48	600	01	05 Damga Vergisi	450.327.444,05
630	01	05 Diğer Personel	34.536.027,69	600	01	06 Harçlar	97.662.376,11
630	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	187.877.429,64	600	01	09 Başka Yerde Sınıflandırılmayan Vergiler	1.425,00
630	02	01 Memurlar	161.809.580,48	600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	381.489.484,71
630	02	02 Sözleşmeli Personel	19.295.640,11	600	03	01 Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	376.427.600,66
630	02	03 İşçiler	6.724.654,31	600	03	05 Kurumlar Karları	0,00
630	02	99 Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri Gecikme Cezası ve Zamları	47.554,74	600	03	06 Kira Gelirleri	5.061.206,17
630	03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	278.995.992,12	600	03	09 Diğer Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	677,88
630	03	01 Üretim Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	5.569,60	600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	4.336.598,99
630	03	02 Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	33.121.429,00	600	04	01 Yurt Dışından Alınan Bağış ve Yardımlar	1.349.190,31
630	03	03 Yolluklar	43.643.416,98	600	04	02 Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil İdarelerden Alınan	0,00
630	03	04 Görev Giderleri	56.601.983,17	600	04	03 Diğer İdarelerden Alınan Bağış ve Yardımlar	1.365.252,29
630	03	05 Hizmet Alımları	109.452.061,23	600	04	04 Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışla	1.269.762,06
630	03	06 Temsil ve Tanıtma Giderleri	16.549.555,74	600	04	06 Özel Gelirler	352.394,33
630	03	07 Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım	15.822.391,20	600	05	Diğer Gelirler	2.293.012.105,54
630	03	08 Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	2.437.404,66	600	05	01 Faiz Gelirleri	41.592.371,59
630	03	09 Tedavi ve Cenaze Giderleri	1.362.180,54	600	05	02 Kişi ve Kurumlardan Alınan Paylar	926.158.531,30
630	05	Cari Transferler	3.161.021.338,34	600	05	03 Para Cezaları	370.943.707,24
630	05	02 Hazine Yardımları	3.148.136.651,58	600	05	09 Diğer Çeşitli Gelirler	954.319.495,41
630	05	03 Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	8.409.490,00	600	06	Sermaye Gelirleri	0,00
630	05	04 Hane Halkına Yapılan Transferler	378,00	600	06	01	0,00
630	05	06 Yurtdışına Yapılan Transferler	4.474.818,76	600	25	Kamu İd Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan VEİEd Gel	59.894.747,46
630	07	Sermaye Transferleri	42.664.411,52	600	25	01 Gen BütKap Kamu İd Bedelsiz Olarak Al Mali Olmayan VEİEd Gel	57.725.167,46
630	07	01 Yurtiçi Sermaye Transferleri	37.149.840,27	600	25	02 Özel BütKap Kamu İd Bedelsiz Ol Al Mali Olmayan VEİEd Gel	2.112.580,00
630	07	02 Yurtdışı Sermaye Transferleri	5.514.571,25	600	25	03 Düz ve Den Kur Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan VEİEd Gel	54.000,00
630	11	Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	17.021,57	600	25	05 Mahalli İd Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan VEİEd Gel	3.000,00
630	11	99 Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	17.021,57	610		İNDİRİM, İADE VE İSKONTOLAR HESABI	2.789.864.169,86

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 31.0

Adı : TİCARET BAKANLIĞI

Yılı : 2019

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ		Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ		Cari Yıl (N)		
630	13		Amortisman Giderleri	139.194.055,75	610	00	İNDİRİM, İADE VE İSKONTOLAR HESABI	1.392,51	
630	13	01	Maddi Duran Varlıklarn Amortisman Giderleri	136.842.492,09	610	00	00	İNDİRİM, İADE VE İSKONTOLAR HESABI	1.392,51
630	13	02	Maddi Olmayan Duran Varlıkların Amortisman Giderle	1.535.147,37	610	01		Vergi Gelirlerlerinin Ret ve İadesinden Kay	2.385.958.259,48
630	13	03	Diğer Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	816.416,29	610	01	01	Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	52.769.041,96
630	14		İlk Madde ve Malzeme Giderleri	24.604.778,09	610	01	03	Dahilde Alınan Mali ve Hizmet Vergileri	1.485.366.519,63
630	14	01	Kırtasiye Malzemeleri	7.808.031,26	610	01	04	Uluslararası Ticaret ve Muamelelerden Alınan Vergi	847.412.363,13
630	14	02	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme	90.922,63	610	01	05	Damga Vergisi	376.671,58
630	14	03	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	629.302,41	610	01	06	Harçlar	32.893,20
630	14	04	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	2.301.233,49	610	01	09	Başka Yerde Sınıflandırılmayan Vergiler	770,00
630	14	05	Temizleme Ekipmanları	2.311.997,83	610	03		Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinin Ret ve İadesinden Kay	61.596,21
630	14	06	Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiyeye Malzemeleri	7.677.861,76	610	03	01	Mali ve Hizmet Satış Gelirleri	15.286,64
630	14	07	Yiyecek	5.884,39	610	03	06	Kira Gelirleri	46.309,57
630	14	08	İçecek	25.907,22	610	04		Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirlerin Ret	796.510,80
630	14	09	Canlı Hayvanlar	120.268,78	610	04	06	Özel Gelirler	796.510,80
630	14	10	Zirai Maddeler	315.748,32	610	05		Diğer Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Gid	403.046.410,86
630	14	11	Yem	430.531,33	610	05	01	Faiz Gelirleri	25.885.296,61
630	14	12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	1.242.231,92	610	05	02	Kişisel ve Kurumlardan Alınan Paylar	143.985.659,21
630	14	13	Yedek Parçalar	278.100,32	610	05	03	Para Cezaları	211.955.309,27
630	14	14	Nakil Vasıtaları Lastikleri	133.665,31	610	05	09	Diğer Çeşitli Gelirler	21.220.145,77
630	14	15	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	59.223,03					
630	14	17	Basınçlı Ekipmanlar	3.373,62					
630	14	99	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	1.170.494,47					
630	15		Karşılık Giderleri	106.177,19					
630	15	04	Kıdem Tazminatı Karşılıkları	106.177,19					
630	20		Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	106.015,34					
630	20	01	Gelirlerden Alacaklardan Silinenler	4.400,01					
630	20	02	Kişilerden Alacaklardan Silinenler	101.615,33					
630	25		Kamu İd Bedelsiz Ol Devr Mali Olmayan Varlıklardan Kay Gid	6.012.134,70					
630	25	01	Genel Bütçe Kap Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak Dev Var KayGid	5.976.575,06					
630	25	02	Özel Bütçe Kap Kamu İd Bedelsiz Olarak Dev Var KayGid	2.391,40					
630	25	05	Mahalli İdarelere Bedelsiz Olarak Dev Var KayGid	33.168,24					
630	30		Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	45.512.951,83					
630	30	06	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	45.512.951,83					
NET GELİR TOPLAMI :								151.551.140.377,09	

05/03/2020 10:15

Sayfa 2 / 3

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 31.0				Adı : TİCARET BAKANLIĞI				Yılı : 2019			
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ		Cari Yıl (N)		Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ		Cari Yıl (N)	
630	99		Diğer Giderler	6.424.919,85							
630	99	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	6.424.919,85							
GİDERLER TOPLAMI :				5.253.045.775,19							
GİDERLER TOPLAMI(A)				5.253.045.775,19							
GELİRLER TOPLAMI(B)				154.341.004.546,95							
İNDİRİM ;İADE;İSKONTO TOPLAMI (C)				2.789.864.169,86		NET GELİR (D= B- C)		151.551.140.377,09		FAALİYET SONUCU D- A	
										146.298.094.601,90	

05/03/2020 10:15

Sayfa 3 / 3

3.1.1. Mali Denetim Sonuçları

Dış denetim, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları çerçevesinde, Bakanlığımızın hesapları ve bunlara ilişkin belgeler esas alınarak, mali tabloların güvenilirliği ve doğruluğuna ilişkin mali denetim ile Bakanlığımızın gelir, gider ve mallarına ilişkin mali işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığının tespiti, kamu kaynaklarının etkili ekonomik ve verimli olarak kullanılıp kullanılmadığının belirlenmesi, faaliyet sonuçlarının ölçülmesi ve performans bakımından değerlendirilmesi suretiyle gerçekleştirilmektedir.

Bu bağlamda Bakanlığımız, Sayıştay'ın dış denetimine tabidir. Sayıştay denetçileri tarafından hazırlanan Denetim Raporu 22.05.2019 tarihli ve 1928505 sayılı yazıyla Bakanlığımıza gönderilmiştir. Denetim Raporuna ilişkin Bakanlığımız görüş ve cevapları, 21.06.2019 tarihli ve 45396992 sayılı yazı ile Sayıştay Başkanlığı'na gönderilmiştir.

Bakanlığımızın görüş ve cevapları değerlendirilerek hazırlanan Sayıştay Raporu ise Sayıştay Başkanlığının 18.09.2019 tarihli yazısı ekinde Bakanlığımıza gönderilmiş olup bu Rapor, TBMM'ye sunulmakta ve aynı zamanda Sayıştay Başkanlığı'nın web adresinde yayımlanmak suretiyle kamuoyuna ilan edilmektedir.

Yayımlanan Ticaret Bakanlığı Sayıştay Raporu'nda toplam 16 bulgu yer almaktadır. Bu bulgulara aşağıda yer verilmiştir:

- 1-Tahsisli Kullanılan Hazine Taşınmazlarının Varlık Hesaplarında İzlenmemesi,
- 2-Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu Gider Hesabına Ait İşlemlerin Bakanlık Mali Tablolarında İzlenmemesi,
- 3-Serbest Bölge Firmalarına Kiraya Verilen Taşınmazların Kira Gelir Payları ile Bunlardan Takibe Alınan Tutarların Muhasebeleştirilmemesi,
- 4-Ticaret Bakanlığı Tarafından İhracatçı Birlikleri Müşterek Hesabından Kullanılan Tutarın Bakanlık Mali Tablolarında İzlenmemesi,
- 5-Gümrük Vergileri Ek Tahakkuk ve Ceza Tutarlarının Muhasebeleştirilmemesi,
- 6-Bakanlık Adına Ayrılan Kantar Payı Gelirlerinin Mevzuat Hükümlerine Aykırı Olarak Özel Bir Şirket Hesabında Tutulması ve Bu Hesaptan Yapılan Bakanlık Harcamalarının Kamu İhale Kanunu Hükümlerine Uyulmadan Yapılması,
- 7-İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payı Hesabında Biriken Tutarların ve Bu Hesaptan Yapılan Harcamaların Bakanlık Tarafından Muhasebeleştirilmemesi,
- 8-Yap-İşlet-Devret Modeli ile Yaptırılan Gümrük Kapılarının Hatalı Muhasebeleştirilmesi,
- 9-Kuruluş ve İşletme Sözleşmelerinde Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliğine Aykırı Düzenlemeye Yer Verilmesi,
- 10-Özel Sermayeli Banka Hesabında Toplanan Serbest Bölge Gelirlerinin Kamu Sermayeli Banka Hesaplarına Geç Aktarılması,

- 11-2006/4 sayılı Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması, Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve TURQUALITY®'nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ Kapsamında Desteklenen Firmaların, Çoğunluk Hisseleri Yabancı Şirketlere Satılan Markalarının Desteklenmeye Devam Edilmesi,
- 12-Mali Tabloların Ekinde Önemli Muhasebe Politikaları ve Açıklayıcı Notların Sunulmaması,
- 13-Serbest Bölgelerde Hazine Taşınmazlarının Kiraya Verilmesi ve Tahsis Adı Altında Kullanım Haklarının Kullanıcılara Bırakılması İşlemlerinin Yasal Dayanağının Bulunmaması,
- 14-Bakanlık Temsilcilerine Ödenecek Ücretlere İlişkin Olarak Açılan Banka Hesaplarından Gerçekleştirilen İşlemlerin Muhasebeleştirilmemesi,
- 15-Ticaret Bakanlığı 2019-2023 Dönemi Stratejik Planı Çalışmalarının Tamamlanamaması,
- 16-Muhafaza Hizmetleri Karşılığı Olarak Ödenen Ücretlerde Fiili Hizmet Süresinin Dikkate Alınmaması ve Ödeme Belgesine Fatura Eklenmemesidir.

3.2. Performans Bilgileri

3.2.1. Faaliyet ve Proje Bilgileri

Birim Adı	İHRACAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
Amaç	A1. İhraç Edilen Mal ve Hizmetlerin Katma Değerini, Rekabet Gücünü, Pazar/Ürün Çeşitlendirmesini Geliştirmek Yoluyla Sürdürülebilir İhracat Artışını Sağlamak		
Hedef	H1.1. Katma değeri ve rekabet gücü yüksek ürünlerin ihracat içindeki payı artırılacak ve ülkemizin küresel değer zincirindeki konumu güçlendirilecektir.		
Performans Hedefi	H1.1. Katma değeri ve rekabet gücü yüksek ürünlerin ihracat içindeki payı artırılacak ve ülkemizin küresel değer zincirindeki konumu güçlendirilecektir.		
Açıklama: Hedef pazar ve hedef ürün odaklı bir yaklaşımla, firmalarımızın küresel değer zincirlerinin katma değer yaratan aşamalarına eklenmesini destekleyen, sürdürülebilir ihracat artışını hedefleyen İhracat Ana Planı hazırlanarak uygulamaya konulacaktır. Mal ve hizmet ticaretine yönelik desteklere ilişkin bilgilendirme ve tanıtım faaliyetleri yoluyla destek programlarından yararlanan marka sayısı artırılacak, işletmelerin ihracata yönelik tasarım kabiliyetlerini geliştirecek projeler desteklenecektir. Yüksek teknoloji, yüksek katma değerli ve yenilikçi ürünlerde işletmelerin kümelenmeleri ve/veya küresel tedarik zincirine katılmaları yoluyla ihracatları ve ülkemizin küresel değer zincirlerindeki konumu ticarette katma değer verileri ile analitik olarak incelenerek firmalarımızın küresel değer zincirlerine daha etkin katılımı desteklenecek, ihracata yönelik desteklerin etkinliğinin ölçülmesi için analitik çalışmalar yapılacaktır. Otomotiv sanayiinin ağırlıklı ihracat pazarlarına yönelik risklerin azaltılması için yeni pazarlara ve yurt dışında yatırıma yönelik araştırmalar yapılacaktır. Yurt dışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetleri sektörlerinin geleneksel pazarlardaki payının artırılmasına ve yeni pazarlara açılım sağlanmasına yönelik heyet programları düzenlenecektir. İşletmelere yönelik ihracat destekleri kapsamında, tasarım ve markalaşma faaliyetlerine yönelik kurumsal kapasite geliştirilecek; fuar katılımları, ofis ve mağaza açma, markalaşma ve Turquality destekleri sürdürülecektir.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 1.1.1: Orta-yüksek ve yüksek teknoloji ürün (YTÜ) ihracatının toplam imalat sanayi ihracatı içindeki payı (%)	Yüzde	40,3	%39,6
Açıklama: Türkiye'nin imalat sanayi ihracatında yüksek teknoloji ürün ihracatının gelişimini göstermektedir. Sapma Nedeni: Olumsuz küresel ve bölgesel ekonomik ve politik gelişmeler yüksek teknoloji ve katma değerli ürünlere yönelik yatırım ve üretimi etkilemiştir. Önlemler: Küresel ekonomideki son gelişmeler 2020 yılında güçlü bir toparlanmaya işaret etmektedir. Uygulamaya geçirilecek güçlendirilmiş destek mekanizmasıyla devlet yardımlarının, İhracat Ana Planı ile belirlenen, orta yüksek ve yüksek teknoloji ürünleri içeren hedef sektörlerle yönlendirilmesi sağlanacaktır. Yine İhracat Ana Planında belirtildiği üzere,			

ülkemizdeki serbest bölgeleri, kümelenmeye dayalı yüksek teknoloji üretim ve ihracat üslerine, bir diğer ifadeyle, teknoloji seralarına dönüştürecek “İhtisas Serbest Bölgeleri” kurulacaktır.

PG 1.1.3: Mal ihracatına yönelik Turquality® ve Marka programları kapsamında desteklenen marka sayısı (Kümülatif)	Sayı	280	289
---	------	-----	-----

Açıklama: İlgili destek programı kapsamında desteklenen marka sayısının toplamıdır. Turquality ve Marka Destek Programlarından faydalanan marka sayısının artırılarak katma değeri yüksek, markalı hizmet ihracatının artırılmasına katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Sapma Nedeni: %3'lük pozitif bir sapmanın makul olduğu değerlendirilmektedir.

Önlemler: Turquality ve Marka Programında yer alan şirketlerin nitelik olarak artırılması amacının sürdürülmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

PG 1.1.4: Turquality® programı kapsamında desteklenen şirketlerin birim ihraç fiyatının (kg/\$) yükselmesi	(kg/\$)	4,1	2,73
--	---------	-----	------

Açıklama: İşletmelere yönelik ihracat destekleri kapsamında, tasarım ve markalaşma faaliyetlerine yönelik kurumsal kapasite geliştirilecek; fuar katılımları, ofis ve mağaza açma, markalaşma ve Turquality destekleri sürdürülecektir.

Sapma Nedeni: Turquality® programı kapsamında yer alan 168 firmanın 2019 yılı birim ihraç fiyatının düşmesinin sebebi daralan dış talepte artan küresel rekabetin yanında, kapsamdaki firmaların sektörel çeşitliliğidir. Ticaret savaşları ile artan belirsizlik ortamında zayıflayan dış talep ve emtia fiyatlarında yaşanan %5,7'lik düşüş birim fiyatları olumsuz yönde etkilemiştir. Diğer taraftan, birimihraç fiyatları düşük olan B2B faaliyet gösteren firmaların (örneğin çelik sektörü) Turquality® programına dahil olması söz konusu birim ihracat fiyatını düşürmektedir.

Önlemler: Turquality® programı kapsamında desteklenen şirketlerin birim ihraç fiyatının yükseltilmesini teminen Turquality® programı kapsamına alınacak şirketlerin niteliğinin artırılmasına yönelik çalışmalar ile halihazırda kapsamda bulunan firmaların yıllık performanslarının düzenli takibine titizlikle devam edilecektir.

PG 1.1.5: Destek kapsamına alınan tasarım ve ürün geliştirme, proje sayısı (Kümülatif)	Sayı	670	680
--	------	-----	-----

Açıklama: İlgili destek programlarından faydalanan proje sayısını göstermektedir.

Sapma Nedeni: %1,5'lük pozitif bir sapmanın makul olduğu değerlendirilmektedir.

Önlemler: Söz konusu projelerin kapsama alınması için gerekli kriterler ile uygulamaya yönelik düzenlemeler sürekli gözden geçirilmektedir.

PG 1.1.6: Tasarım ve ürün geliştirme projesi desteklenen şirketlerin birim ihraç fiyatının (kg/\$) yükselmesi	(kg/\$)	9,6	11,19
---	---------	-----	-------

Açıklama: İşletmelere yönelik ihracat destekleri kapsamında tasarım, markalaşma ve ürün geliştirme faaliyetlerine yönelik kurumsal kapasite geliştirilecektir.

Sapma Nedeni: Hazır giyim ve konfeksiyon firmalarının projelerinin sayıca fazla olması

nedeniyle birim ihraç fiyatlarında beklenenden fazla artış olmuştur.
Önlemler: Tasarım ve ürün geliştirme projelerine ilişkin desteğin en büyük amacı katma değerli ürün ihracatının artırılması olup birim ihraç fiyatlarının beklenenin üzerinde artmasına yönelik alınacak bir önlem öngörülmemektedir.

PG 1.1.7: Destek kapsamına alınan URGE proje sayısı	Sayı	46	72
---	------	----	----

Açıklama: İşletmelere yönelik ihracat destekleri kapsamında tasarım, markalaşma ve ürün geliştirme faaliyetlerine yönelik kurumsal kapasite geliştirilecektir.

Sapma Nedeni: Söz konusu destek programının İşbirliği Kuruluşları arasında geniş kabul görmesi, tüm başvuru sürecinin İşbirliği Kuruluşları aracılığı ile yürütülmesi, desteğin firmaların ihtiyaçlarına cevap vermesi ve yapılan bilgilendirmeler neticesinde hedeflenen proje sayısı aşılmıştır.

Önlemler: Proje sayısında beklenenden daha fazla bir artış yaşanmış olmakla birlikte bütçeye ilave bir yük gelmemiştir. Ayrıca proje sayısının azaltılmasına yönelik bir tedbir alınmasının firmalarımızın ihracatçı olmaları, katma değerli üretim yapmaları ve pazar çeşitliliğini arttırmaları hedefleri ile çelişeceği düşünülmektedir.

PG 1.1.8: Destek kapsamına alınan Küresel Tedarik Zincirine Katılım proje sayısı	Sayı	40	31
--	------	----	----

Açıklama: Hedef pazar ve hedef ürün odaklı bir yaklaşımla, firmalarımızın küresel değer zincirlerinin katma değer yaratan aşamalarına eklenmesini destekleyen, sürdürülebilir ihracat artışını hedefleyen İhracat Ana Planı hazırlanarak uygulamaya konulacaktır.

Sapma Nedeni: 2019 yılı itibarıyla Bakanlığımıza ulaşan KTZ Yetkinlik Projesi sayısı 85 olmasına rağmen, 2014/8 sayılı Karar ve ilgili mevzuat çerçevesinde Bakanlığımızca gerekli koşulları sağlayıp destek kapsamına alınan proje sayısı 31'dir. Kalan 54 müracaatın eksiklerinin tamamlanarak tekrar değerlendirmeye alınması kuvvetle muhtemeldir.

Önlemler: Başvuru sayısı yüksek olmasına rağmen onaylanan proje sayısı hedeflenen değer altında kalmıştır. Bunun nedeni firmaların hâlihazırda başka destek programından faydalanmaları veya Tebliğde belirlenen koşulları sağlamamalarıdır. Bu çerçevede firmalara yönelik düzenlenen bilgilendirme seminerlerinde ilgili desteğin daha detaylı anlatılması ve hâlihazırda eksik evrak yazısı iletilen dosyaların da tamamlanması ile hedeflenen sayıya ulaşılacağı değerlendirilmektedir.

PG 1.1.9: Destek kapsamına alınan Küresel Tedarik Zincirine Katılım Projesi firmalarının ihracatında artış (%)	Yüzde	18	7,8
--	-------	----	-----

Açıklama: Hedef pazar ve hedef ürün odaklı bir yaklaşımla, firmalarımızın küresel değer zincirlerinin katma değer yaratan aşamalarına eklenmesini destekleyen, sürdürülebilir ihracat artışını hedefleyen İhracat Ana Planı hazırlanarak uygulamaya konulacaktır.

Sapma Nedeni: Desteğin başlangıç tarihi olan 2017 yılında onaylanan KTZ Yetkinlik Projeleri çerçevesinde desteklenen firmaların 2017-2019 arası ortalama ihracat artış oranları % 7,8 seviyesindedir. Toplam ihracatımızın aynı dönem için %9,3 oranında arttığı dikkate alındığında KTZ firmalarımızın ihracatında kaydedilen %7,8'lik artış kaygı verici değildir. İhracat artışında KTZ Yetkinlik Projeleri neticesi kazanımların yanında ekonomik konjonktüre bağlı gelişmelerin de etkili olduğu değerlendirilmektedir. Esasen, KTZ Yetkinlik Projelerinin 2 yıl sürdüğü, küresel

ekonomide ve ticarete 2020 yılına ait beklentilerin 2019 yılına kıyasla olumlu yönde seyrettiği de dikkate alındığında somut kazanımların 2020 yılından itibaren edinilmesi beklenmektedir.

Önlemler: KTZ Yetkinlik Projelerinin 2 yıl sürdüğü, küresel ekonomide ve ticarete 2020 yılına ait beklentilerin 2019 yılına kıyasla olumlu yönde seyrettiği de dikkate alındığında somut kazanımların 2020 yılından itibaren edinilmesi beklenmektedir.

Birim Adı	İHRACAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
Amaç	A1. İhraç Edilen Mal ve Hizmetlerin Katma Değerini, Rekabet Gücünü, Pazar/Ürün Çeşitlendirmesini Geliştirmek Yoluyla Sürdürülebilir İhracat Artışını Sağlamak		
Hedef	H1.2. İhracatta pazar ve ürün çeşitlendirmesi sağlanacaktır.		
Performans Hedefi	H1.2. İhracatta pazar ve ürün çeşitlendirmesi sağlanacaktır.		
Açıklama: Mal ihracatımızın ve döviz kazandırıcı hizmet ticaretimizin pazar ve ürün ekseninde geliştirilmesine yönelik heyet ve fuar katılımı sayıları artırılacaktır. İhracata yönelik desteklerin etkinliğinin ölçülmesine yönelik analitik çalışmalar yapılacaktır. İhracatçıların küresel ticari verileri yakından takip edebilmelerini, devlet destekleri, potansiyel ürün ve pazarlar ile alıcı ülke uygulamaları hakkında bilgi edinmelerini sağlayacak, kapsamlı ve güncel verileri içeren dijital “Kolay İhracat Platformu” kurulacaktır. Devlet destekleri değerlendirme ve ödeme süreçleri hızlandırılacak, desteklere ilişkin bilgilendirme ve tanıtım faaliyetleri yoluyla yararlanıcı ve işbirliği kuruluşlarının farkındalığının artırılması sağlanacaktır. Yurt dışında gerçekleştirilen ticaret heyetlerine katılan firma bilgileri ile temas kurulan yabancı firma bilgilerini içeren veri tabanı kurulacak ve düzenli aralıklarla güncellenecektir.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 1.2.1: Mal ihracatına yönelik desteklenen ticaret heyetleri sayısı	Sayı	190	182
Açıklama: Mal ihracatımızın ve döviz kazandırıcı hizmet ticaretimizin pazar ve ürün ekseninde geliştirilmesine yönelik heyet ve fuar katılımı sayıları artırılacaktır. Sapma Nedeni: 2019 yılında küresel ticaret savaşları, BREXIT sürecine ilişkin belirsizliklerin devam etmesi, küresel ekonomik göstergelere ilişkin beklentilerin kötüleşmesi neticesinde küresel talep, küresel yatırım, küresel ticaret ve nihayetinde küresel büyümede kaydedilen yavaşlama ve kurda görülen dalgalanmalar nedeniyle hedeflenen Ticaret Heyeti programlarının sayısında küçük bir azalış yaşanmıştır. Orta Doğu, Latin Amerika, Uzak Doğu ve Kuzey Afrika’da yaşanan gerilimler ve kargaşalar sözkonusu bölgelerde yapılması planlanan birçok heyetin iptaline neden olmuştur. Önlemler: İhracat Ana Planı ile belirlenen hedef ülkelere ve hedef sektörlerle yönelik ticaret heyetleri sayıları artırılacaktır.			
PG 1.2.3: Mal ihracatına yönelik desteklenen alım heyetleri sayısı	Sayı	150	147
Açıklama: Mal ihracatımızın ve döviz kazandırıcı hizmet ticaretimizin pazar ve ürün ekseninde geliştirilmesine yönelik heyet ve fuar katılımı sayıları artırılacaktır. Sapma Nedeni: 2019 yılında küresel ticaret savaşları, BREXIT sürecine ilişkin belirsizliklerin devam etmesi, küresel ekonomik göstergelere ilişkin beklentilerin kötüleşmesi neticesinde			

küresel talep, küresel yatırım, küresel ticaret ve nihayetinde küresel büyümede kaydedilen yavaşlama ve kurda görülen dalgalanmalar nedeniyle hedeflenen Ticaret Heyeti programlarının sayısında cüzi bir azalış yaşanmıştır. Orta Doğu, Latin Amerika, Uzak Doğu ve Kuzey Afrika’da yaşanan gerilimler ve kargaşalar sözkonusu bölgelerden gerçekleştirilmesi planlanan birçok heyetin iptaline neden olmuştur.

Önlemler: İhracat Ana Planı’nda yer alan hedef ülkelerden ve hedef sektörlerden alım heyetleri sayıları artırılabacaktır.

PG 1.2.4: İhracatçıların katılımının desteklendiği milli ve bireysel yurtdışı fuar sayısı	Sayı	2.100	2.101
---	------	-------	-------

Açıklama: Mal ihracatımızın ve döviz kazandırıcı hizmet ticaretimizin pazar ve ürün ekseninde geliştirilmesine yönelik heyet ve fuar katılımı sayıları artırılabacaktır.

Sapma Nedeni: Bakanlığımızca ihracatçılarımızın fuar katılımlarına yönelik desteklerin sağlandığı fuarlar firmaların ve Bakanlığımız yetkili fuar organizatörlerinin talepleri çerçevesinde belirlenmektedir. Anılan dönemde söz konusu talepler sebebiyle hedeflenenin üzerinde fuarın desteklendiği görülmektedir.

Önlemler: Bakanlığımızca desteklenen milli ve bireysel katılımın desteklendiği fuarlar sayısının önümüzdeki dönemde hedeflenen seviyenin üstüne çıkmasına engel olacak tedbirlerin sağlanan desteklerin pazara giriş ve pazarda tutundurmaya dönük faydalarını ve verimliliğini azaltacağı değerlendirilmektedir. Diğer taraftan Bakanlığımızca belirlenen hedeflerin yakalanması amacıyla İhracat Ana Planı çerçevesinde potansiyel arz eden fuarların tespit edilmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

PG 1.2.5: Yurtdışı fuar katılımlarının ihracata olası katkı miktarı (milyar ABD Doları)	(Milyar ABD Doları)	2,4	2,4
---	---------------------	-----	-----

Açıklama: Mal ihracatımızın ve döviz kazandırıcı hizmet ticaretimizin pazar ve ürün ekseninde geliştirilmesine yönelik heyet ve fuar katılımı sayıları artırılabacaktır.

Sapma Nedeni:

Önlemler:

PG 1.2.6: Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım (Ofis-Mağaza) Destek Programı kapsamında desteklenen şirket sayısı	Sayı	755	863
--	------	-----	-----

Açıklama: İlgili destek programlarından faydalanan proje sayısını gösterir.

Sapma Nedeni: İhracatın ve yurt dışı faaliyetlerin artması kapsamında desteğe de talep artmıştır.

Önlemler: Desteğin bütçe dahilinde etkin şekilde daha çok firma tarafından kullanılmasına önlem alınması gerekmediği değerlendirilmektedir.

PG 1.2.7: Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım Desteğinden yararlanan	(Milyar ABD Doları)	6,5	6,77
--	---------------------	-----	------

şirketlerin ihracat tutarı (milyar ABD Doları)			
Açıklama: Mal ve hizmet ticaretine yönelik desteklere ilişkin bilgilendirme ve tanıtım faaliyetleri yoluyla destek programlarından yararlanan marka sayısı artırılacak, işletmelerin ihracata yönelik tasarım kabiliyetlerini geliştirecek projeler desteklenecektir. Sapma Nedeni: 2019 yılında Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım Desteğinden yararlanan firmaların 2019 yılı ihracat tutarı 6,5 milyar dolar hedefinin üzerinde gerçekleşerek 6,77 milyar dolara ulaşmıştır. Önlemler: Hedeflenen değere ulaşıldığından alınacak bir önlem bulunmamaktadır.			
PG 1.2.8: Türk Ticaret Merkezinde desteklenen şirket sayısı	Sayı	120	144
Açıklama: Firmalarımızın küresel değer zincirlerine daha etkin katılımı desteklenecektir. Sapma Nedeni: Dubai’de mobilya sektörüne yönelik TTM’nin de hesaba dahil edilmesiyle kullanıcı şirket sayısı beklenenin üzerinde gerçekleşmiştir. Önlemler: TTM’lerden daha çok firma tarafından yararlanılmasına önlem alınması gerekmediği değerlendirilmektedir.			

Birim Adı	TİCARET ARAŞTIRMALARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
Amaç	A1. İhraç Edilen Mal ve Hizmetlerin Katma Değerini, Rekabet Gücünü, Pazar/Ürün Çeşitlendirmesini Geliştirmek Yoluyla Sürdürülebilir İhracat Artışını Sağlamak		
Hedef	H1.3. e-ihracatı mikro girişimciler ve KOBİ’ler için daha kolay ve ulaşılabilir kılarak, e-ticaretin bir e-ihracat kanalı haline gelmesi ve ülkemizin küresel dış ticaret hacminden daha fazla pay alması sağlanacaktır.		
Performans Hedefi	H1.3. e-ihracatı mikro girişimciler ve KOBİ’ler için daha kolay ve ulaşılabilir kılarak, e-ticaretin bir e-ihracat kanalı haline gelmesi ve ülkemizin küresel dış ticaret hacminden daha fazla pay alması sağlanacaktır.		
Açıklama: Mikro girişimcilerin ve KOBİ’lerin e-ihracatın sağlayacağı olanaklar konusunda eğitim, seminer, danışmanlık, destek ofisi kurulumu gibi faaliyetler yürütülecektir. e-Ticaret kanalıyla ihracatın artırılmasını teminen yerli firmaların elektronik pazaryerlerinde bulunmaları desteklenecektir. e-ihracata yönelik web sitesi ve portal kurulacaktır. e-ihracatı ve ihracatçı sayısını artırmaya yönelik desteklere ilişkin araştırmalar yapılacaktır. Türkiye’nin rekabet avantajı olan bölgelerde ikili ve çok taraflı anlaşmalar yoluyla e-Ticaret pazar payı artırılacaktır.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 1.3.1: e-ihracat Stratejisi Eylem Planı (2018-2020)’nin uygulanma oranı (%) (Kümülatif)	Yüzde	40	40
Açıklama: Mikro girişimcilerin ve KOBİ’lerin e-ihracatın sağlayacağı olanaklar konusunda eğitim, seminer, danışmanlık, destek ofisi kurulumu gibi faaliyetler yürütülecektir. e-Ticaret kanalıyla ihracatın artırılmasını teminen yerli firmaların elektronik pazaryerlerinde bulunmaları desteklenecektir.			
Sapma Nedeni: 2019 yılı hedefinden herhangi bir sapma bulunmamaktadır.			
Önlemler:			

Birim Adı	TİCARET ARAŞTIRMALARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
Amaç	A2. İthalatta Haksız Rekabeti Önlemek, Ürün Güvenliği ve Girdi Tedarik Güvenliğini Sağlamak		
Hedef	H2.3. Ara malı ithalatı bağımlılığı azaltılacak, sanayinin girdi tedarikinde etkinlik, güvenlik ve süreklilik sağlanacaktır.		
Performans Hedefi	H2.3. Ara malı ithalatı bağımlılığı azaltılacak, sanayinin girdi tedarikinde etkinlik, güvenlik ve süreklilik sağlanacaktır.		
Açıklama: GİTES 2017-2019 Eylem Planı uygulanacaktır. 2019 yılı sonunda GİTES Eylem Planları tamamlanacaktır. Sorumlu kurum ve kuruluşlarla işbirliği artırılacak ve eylem planının hayata geçirilmesi sağlanacaktır.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 2.3.1: GİTES 2017-2019 Eylem Planı'nın tamamlanma oranı (%)	Yüzde	100	100
Açıklama: Ülkemiz imalat sanayinin mevcut ve gelecek dönem ihtiyaçlarına dönük olarak girdi tedarikinin planlanması, ihracata dönük üretimde yüksek teknoloji ve katma değerli girdi üretim yetkinliğinin artırılması ve ara malı ithalat bağımlılıklarının azaltılması amaçlarına yönelik politikalar geliştirilmesine katkı sağlamıştır.			
Sapma Nedeni: 2019 yılı hedefinden herhangi bir sapma bulunmamaktadır.			
Önlemler:			

Birim Adı	TİCARET ARAŞTIRMALARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Amaç	A1. İhraç Edilen Mal ve Hizmetlerin Katma Değerini, Rekabet Gücünü, Pazar/Ürün Çeşitlendirmesini Geliştirmek Yoluyla Sürdürülebilir İhracat Artışını Sağlamak
Hedef	H1.1. Katma değeri ve rekabet gücü yüksek ürünlerin ihracatındaki payı artırılacak ve ülkemizin küresel değer zincirindeki konumu güçlendirilecektir.
Performans Hedefi	H1.1. Katma değeri ve rekabet gücü yüksek ürünlerin ihracatındaki payı artırılacak ve ülkemizin küresel değer zincirindeki konumu güçlendirilecektir
Açıklama: Hedef pazar ve hedef ürün odaklı bir yaklaşımla, firmalarımızın küresel değer zincirlerinin katma değer yaratan aşamalarına eklemlenmesini destekleyen, sürdürülebilir ihracat artışını hedefleyen İhracat Ana Planı hazırlanarak uygulamaya konulacaktır. Mal ve hizmet ticaretine yönelik desteklere ilişkin bilgilendirme ve tanıtım faaliyetleri yoluyla destek programlarından yararlanan marka sayısı artırılacak, işletmelerin ihracata yönelik tasarım kabiliyetlerini geliştirecek projeler desteklenecektir. Yüksek teknolojili, yüksek katma değerli ve yenilikçi ürünlerde işletmelerin kümelenmeleri ve/veya küresel tedarik zincirine katılmaları yoluyla ihracatları ve ülkemizin küresel değer zincirlerindeki konumu ticarette katma değer verileri ile analitik olarak incelenerek firmalarımızın küresel değer zincirlerine daha etkin katılımı desteklenecek, ihracata yönelik desteklerin etkinliğinin ölçülmesi için analitik çalışmalar yapılacaktır. Otomotiv sanayiinin ağırlıklı ihracat pazarlarına yönelik risklerin azaltılması için yeni pazarlara ve yurt dışında yatırıma yönelik araştırmalar yapılacaktır. Yurt	

dışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetleri sektörlerinin geleneksel pazarlardaki payının artırılmasına ve yeni pazarlara açılım sağlanmasına yönelik heyet programları düzenlenecektir. İşletmelere yönelik ihracat destekleri kapsamında, tasarım ve markalaşma faaliyetlerine yönelik kurumsal kapasite geliştirilecek; fuar katılımları, ofis ve mağaza açma, markalaşma ve Turquality destekleri sürdürülecektir.

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 1.1.10: Küresel Ticaretteki gelişmeler, ikili anlaşmalar ve desteklere ilişkin Etki Analizi ve Modelleme Sayısı	Sayı (adet)	6	6
Açıklama: Performans göstergesi değerine ulaşılmıştır. Tespit edilen ihtiyaçlar karşılanmıştır. Sapma Nedeni: 2019 yılı hedefinden herhangi bir sapma bulunmamaktadır. Önlemler:			

Birim Adı	ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
Amaç	A1. İhraç Edilen Mal ve Hizmetlerin Katma Değerini, Rekabet Gücünü, Pazar/Ürün Çeşitlendirmesini Geliştirmek Yoluyla Sürdürülebilir İhracat Artışını Sağlamak		
Hedef	H1.4. Ticari Kalite Denetimlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi ile tarım ürünlerinin ihraç pazarlarındaki kaliteli imajı korunacak ve uluslararası kalite standartlarını karşılaması sağlanacaktır.		
Performans Hedefi	H1.4. Ticari Kalite Denetimlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi ile tarım ürünlerinin ihraç pazarlarındaki kaliteli imajı korunacak ve uluslararası kalite standartlarını karşılaması sağlanacaktır.		
Açıklama: TAREKS'in risk analizi yapısının geliştirilmesini teminen bilişim firmaları ile işbirliği artırılacak, Ticaret Denetmenlerinin sayısı ve nitelikleri ile denetimlerde kullanılan teknolojik altyapı ve donanımın artırılması sağlanacaktır. Piyasa Gözetimi ve Denetimi (PGD) alanında ilgili kuruluşların görev ve sorumluluk alanları netleştirilecek, özel sektör ve STK'ların yetkili kuruluşlarla işbirliği geliştirilerek PGD faaliyetlerinin etkinlik ve verimliliği artırılacaktır. Dünya Ticaret Örgütü Sağlık ve Bitki Sağlığı (SPS) Bildirimlerinin ihracatçılarımıza duyurulabilmesi amacıyla bir sistem oluşturulacaktır. Türk tarım ürünlerinin AB pazarına girişine yönelik olası mevzuat düzenlemelerinin önüne geçmek amacıyla AB ile ortak projeler geliştirilecektir.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 1.4.1: Ticari kalite denetimlerinde mevcut risk analizi yapısının, denetimlerin etkinliğinin artırılmasını teminen revize edilme sayısı (yıllık)	Sayı	10	10
Açıklama: TAREKS'in risk analizi yapısının geliştirilmesini teminen bilişim firmaları ile işbirliği artırılacak, Ticaret Denetmenlerinin sayısı ve nitelikleri ile denetimlerde kullanılan teknolojik altyapı ve donanımın artırılması sağlanacaktır.			
Sapma Nedeni:-			
Önlemler:-			
PG 1.4.2: Ticari kalite denetimlerine yönelik sektörel ihtiyaçlar çerçevesinde güncellenen / hazırlanan mevzuat sayısı (kümülatif)	Sayı	8	8
Açıklama:Ticari kalite denetimlerine yönelik sektörel ihtiyaçlar çerçevesinde mevzuat güncellenecektir.			
Sapma Nedeni:			
Önlemler:			
PG 1.4.3: Ticari Kalite Denetimlerinde risk analizi çerçevesinde A sınıfı firmaların tespit edilen olumsuzluk oranı	Yüzde	4	4

(%)			
Açıklama: TAREKS'in risk analizi yapısının geliştirilmesini teminen bilişim firmaları ile işbirliği artırılacak, Ticaret Denetmenlerinin sayısı ve nitelikleri ile denetimlerde kullanılan teknolojik altyapı ve donanımın artırılması sağlanacaktır. Sapma Nedeni: Önlemler:			

Birim Adı	ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
Amaç	A5. Ulusal Hak ve Menfaatlerimizin Işığında; İkili, Bölgesel, Çoklu ve Çok Taraflı Ticari ve Ekonomik İlişkilerimize ve İşbirliğimize Yön Vermek		
Hedef	H5.5. Güvenli ürün arzının sağlanmasına yönelik teknik mevzuat uluslararası yükümlülüklerimiz göz önünde bulundurularak geliştirilecektir.		
Performans Hedefi	H5.5. Güvenli ürün arzının sağlanmasına yönelik teknik mevzuat uluslararası yükümlülüklerimiz göz önünde bulundurularak geliştirilecektir.		
Açıklama: Paydaşlarla işbirliği geliştirilecektir. Tüm paydaşları bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetleri yapılacaktır. Dış Ticarete konu ürünlerin ilgili teknik düzenlemeye uygunluğunun belgelendirilmesine ilişkin her türlü faaliyeti ifade eden uygunluk değerlendirmesine ilişkin etkinlikler izlenecektir. Uygunluk değerlendirme sektöründe faaliyet gösteren firma, kurum ve kuruluşların kayıt altına alınması, takibi ve izlenmesine yönelik mekanizma oluşturulacaktır.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 5.5.1: AB mevzuatına uyum amacıyla güncellenerek sevk edilen mevzuat taslağı sayısı	Sayı	2	0
Açıklama: Gümrük Birliği’nden kaynaklanan yükümlülüklerimiz doğrultusunda, ürün güvenliğine ilişkin AB yatay mevzuatının ulusal mevzuat haline getirilmesi gereklidir. Bu doğrultuda, 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun’un revizyonu amacı ile hazırlanan “Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanun Taslağı” yasalaşma çalışmaları kapsamında, Mart 2019 tarihinde Cumhurbaşkanlığı’na iletilmiştir. Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanun Taslağı’nın yasalaşmasının ardından uygulama yönetmelikleri güncellenerek yasalaşmaları sağlanacaktır.			
Sapma Nedeni: Meclis Genel Kurulu’na 2018 yılında sevk edilen Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Taslağı, hükümet sistemi değişikliği nedeniyle hükümsüz kalmıştır. 2019 yılında ise Kanun Taslağının yasalaşma çalışmaları tamamlanamamış ve bu sebeple uygulama yönetmelikleri de yayımlanamamıştır.			
Önlemler: Performans göstergesinden sapma, dışsal nedenler kaynaklıdır. Bu nedenle önlem olarak yalnızca çalışmalar titizlikle takip edilebilecektir.			
PG 5.5.2: Koordinasyon faaliyeti yürütülen teknik mevzuat sayısı	Sayı	15	8
Açıklama: Avrupa Birliği uyum mevzuatını uyumlaştırmak amacıyla, Türkiye’deki yetkili kuruluşlarca hazırlanan mevzuat teyit alınması amacıyla Avrupa Komisyonu’na taslak aşamasında iken iletilmektedir.			
Sapma Nedeni: AB mevzuatına uyum amacı ile hazırlanan tıbbi cihazlar, tıbbi cihaz onaylanmış kuruluşları, hayvan kaynaklı dokular kullanılarak imal edilen tıbbi cihazlar, kozmetik, enerji etiketlemesi, aerosol kaplar, oyuncak güvenliği, gıda ile temas eden plastik maddeler konulu 8			

adet ulusal mevzuat, 2019 yılında uyum teyidi alınması amacıyla Avrupa Komisyonuna iletilmiştir. İletilen mevzuat sayısının, öngörülen hedefin altında kalmasının nedeni mevzuat yapım ve görüş alma süreçlerinin uzamasından kaynaklıdır

Önlemler: Performans göstergesinden sapma, dışsal nedenler kaynaklıdır. Bu nedenle önlem olarak yalnızca çalışmalar titizlikle takip edilebilecektir.

PG 5.5.3: Mevzuata yönelik bilgilendirme faaliyeti sayısı	Sayı	10	4
---	------	----	---

Açıklama: Kaliteli ve güvenli ürün arzının sağlanması amacıyla Avrupa Birliği teknik mevzuatına ilişkin bilgilendirmeye yönelik toplantı, konferans, bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. İlgili mevzuatı uygulayan kamu kurumları ile mevzuatın hitap ettiği imalatçı, ithalatçı, dağıtıcı gibi tüm iktisadi işletmecilerin bilgilendirilmesi hedeflenmektedir.

Sapma Nedeni: 2019 yılı için öngörülen bilgilendirme faaliyeti sayı hedefinin altında kalmasının nedeni, Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunun Taslağının yasalaşması sürecinin öngörüldüğü biçimde 2019 yılında tamamlanmamış olmasından kaynaklıdır. Çünkü daha önce 2019 yılı için hedef olarak konulan 10 bilgilendirme semineri esasen, Kanunun Taslağının yasalaşması sonrasında iktisadi işletmecilerin değişen mevzuat sistemi hakkında bilgilendirilmeleri amaçlıdır.

Önlemler: Performans göstergesinden sapma, dışsal nedenler kaynaklıdır. Bu nedenle önlem olarak çalışmalar titizlikle takip edilebilecektir.

PG 5.5.4: AB Komisyonuna Bildirilen Onaylanmış Kuruluş Sayısı (kümülatif)	Sayı	46	48
---	------	----	----

Açıklama: AB Komisyonuna Onaylanmış Kuruluşların bildirilmesine devam edilecektir.

Sapma Nedeni: 2019 yılı sonu itibarıyla, AB'nin Yeni Yaklaşım Onaylanmış Kuruluşlar Bilgi Sistemi NANDO'da yayımlanan 15 farklı sektörde 3 adet Teknik Değerlendirme Kuruluşu ve 48 OK bulunmaktadır. 2019 yılında gelen başvurular doğrultusunda söz konusu rakama ulaşılmıştır.

Önlemler: Onaylanmış Kuruluş sayısının artması olumlu bir durum olarak değerlendirildiğinden önlem alınmasına gerek duyulmamaktadır.

Birim Adı	ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
Amaç	A5. Ulusal Hak ve Menfaatlerimizin Işığında; İkili, Bölgesel, Çoklu ve Çok Taraflı Ticari ve Ekonomik İlişkilerimize ve İşbirliğimize Yön Vermek		
Hedef	H5.1. “Yeni ürün, yeni pazar, yeni ihracatçı” ve küresel tedarik zincirlerinden daha fazla pay alınması hedeflerine yönelik olarak, pazara giriş eylem planları uygulamaya geçirilecek ve pazara giriş engelleri takip edilerek sorunların çözüme kavuşturulması desteklenecektir.		
Performans Hedefi	H5.1. “Yeni ürün, yeni pazar, yeni ihracatçı” ve küresel tedarik zincirlerinden daha fazla pay alınması hedeflerine yönelik olarak, pazara giriş eylem planları uygulamaya geçirilecek ve pazara giriş engelleri takip edilerek sorunların çözüme kavuşturulması desteklenecektir.		
Açıklama: Muhtelif ülkelerde pazara girişi etkileyen teknik düzenlemeler hakkında firmalarımız bilgilendirilecek ve firmaların karşılaştıkları engelleri iletmeleri teşvik edilecektir. Muhatap ülkelerdeki firmaların bulundukları ülkelerdeki hukuki çerçeveyi daha etkin kullanması için desteklenmesi sağlanacaktır. Ticarete teknik engellerle ilgili uluslararası platformlardaki çalışmaların takibi yapılacaktır. Ülkemiz için önem arz eden mal ve hizmet ihracatına yönelik diplomatik çabalar artırılacaktır.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 5.1.5: İhracat pazarlarımızdaki teknik mevzuat değişikliklerinin DTÖ Ticarete Teknik Engeller Anlaşması ve AB ile Gümrük Birliği çerçevesinde ilgili taraflara bildirim sayısı (Kümülatif)	Sayı	6.100	10.151
Açıklama: Ticarete teknik engellerle ilgili uluslararası platformlardaki çalışmaların takibi yapılacaktır.			
Sapma Nedeni: Performans göstergesinin amacı, DTÖ ve AB üyesi ülkelerin mevzuatlarında yaptıkları değişikliklerin ülkemizde ilgili taraflara duyurulmasıdır. Bu kapsamda, diğer ülkelerin mevzuat düzenleme ya da değişiklik sayısı öngörülebilir olsa da tam bir rakam tutturmak mümkün değildir.			
Önlemler: DTÖ ve AB üyesi ülkelerin bildirdiği taslak mevzuatlar takip edilmekte, ticarete teknik engellerle ilgili uluslararası platformlardaki çalışmaların takibi yapılmakta ve ülkemizin mal ve hizmet ihracatına yönelik diplomatik çabalar sürdürülmektedir.			

Birim Adı	ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Amaç	A2. İthalatta Haksız Rekabeti Önlemek, Ürün Güvenliği ve Girdi Tedarik Güvenliğini Sağlamak
	H2.2. Uluslararası anlaşmalar çerçevesinde ithal ürünlerin güvenliği sağlanacak, bu ürünlerin teknik mevzuatına uygunluğu ve

Hedef	güvenliğinin tespitine yönelik denetimlere ilişkin hukuki, teknik ve idari altyapı uluslararası yükümlülüklerimiz göz önünde bulundurularak geliştirilecektir.
Performans Hedefi	H2.2. Uluslararası anlaşmalar çerçevesinde ithal ürünlerin güvenliği sağlanacak, bu ürünlerin teknik mevzuatına uygunluğu ve güvenliğinin tespitine yönelik denetimlere ilişkin hukuki, teknik ve idari altyapı uluslararası yükümlülüklerimiz göz önünde bulundurularak geliştirilecektir.

Açıklama: Çok taraflı ve ikili anlaşmalarda, yerli üretimi olan maddelerin ithalata karşı rekabet gücünün korunmasına ilişkin olarak müzakerelerde bulunulacak, insan sağlığı ve kamu güvenliğinin korunması amacıyla ithalatta gerekli önlemler alınacaktır. İthalat denetimlerine konu edilmesi gereken yeni ürünlerin tespitini ve denetimlerin yeknesaklığının sağlanmasını teminen ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği artırılarak devam edecektir. Uygulamaya yönelik gelişmeler yakından takip edilecek, gerekli değişiklikler mevzuata yansıtılacaktır.

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 2.2.2: İthalat denetimlerinde mevcut risk analizi yapısının, denetimlerin etkinliğinin artırılmasını teminen revize edilme sayısı (kümülatif)	Sayı	10	10

Açıklama: İthalat denetimlerinde mevcut risk analizi yapısı revize edilecektir.

Sapma Nedeni:

Önlemler:

PG 2.2.3: Sektörel ihtiyaçlar çerçevesinde güncellenen / hazırlanan ürün güvenliği mevzuatı sayısı (kümülatif)	Sayı	20	22
--	------	----	----

Açıklama: Uygulamaya yönelik gelişmeler yakından takip edilecek, gerekli değişiklikler mevzuata yansıtılacaktır.

Sapma Nedeni: Yıllık hedef olan 20 Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliği, ilgili kurum ve kuruluşlar ile sektörden gelen görüşler doğrultusunda güncellenerek 27.12.2019 tarihli ve 30991 sayılı, 1. Mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Öte yandan, uygulamaya yönelik gelişmeler doğrultusunda 2 adet Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliği’nin yıl içinde revize edilmesine ihtiyaç duyulmuştur. Bu çerçevede, 1902.19.10.00.11 ile 2104.10.00.00.19 GTİP’li maddelerin Sağlık Bakanlığınca Denetlenen Bazı Ürünlerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2019/20) kapsamına alınması ilgili kurumların talep ve uygun görüşleri doğrultusunda, “Sağlık Bakanlığınca Denetlenen Bazı Ürünlerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2019/20)’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2019/27)” 10.08.2019 tarihli ve 30858 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Cumhurbaşkanlığı tarafından yürütülen bürokrasinin azaltılması çalışmaları kapsamında sanayicinin üzerine ilave bilgi ve belge yükümlülüklerinin hafifletilmesi amacıyla 7 sayılı Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliği’nden sanayici tarafından verilen taahhütname, ilgili kurumların talep ve uygun görüşleri doğrultusunda 31.10.2019 tarihli ve 30934 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan "Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Katı Yakıtların İthalat

Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2019/7)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2019/28)" ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Önlemler: Yıllık tahmini hedeflerin belirlenmesinde, değişen ve gelişen uygulamaların ve yıl içinde karşılaşılan sorunların çözümü dikkate alınacaktır.

Birim Adı	İTHALAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Amaç	A2. İthalatta Haksız Rekabeti Önlemek, Ürün Güvenliği ve Girdi Tedarik Güvenliğini Sağlamak
Hedef	H2.1. İthalatın yerli üretim üzerinde neden olduğu zarar ve tehditlere karşı uluslararası yükümlülüklerimiz çerçevesinde yerli üretimin korunması sağlanacaktır.
Performans Hedefi	H2.1. İthalatın yerli üretim üzerinde neden olduğu zarar ve tehditlere karşı uluslararası yükümlülüklerimiz çerçevesinde yerli üretimin korunması sağlanacaktır.

Açıklama: Soruşturma konusu ürünlerin üreticileri ve ihracatçıları yerinde incelenecektir. Ticaret politikası araçlarına yönelik tespit ve tedbirler için yerli üreticiler ile koordinasyon sürdürülecektir. Yerli üreticilerin teknik bilgi eksikliklerinin giderilmesi yönünde STK'lara eğitim verilecektir.

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 2.1.1: Damping ve sübvansiyon soruşturmaları sayısı (Kümülatif)	Sayı	30	33

Açıklama: Bir üründe açılan damping ve sübvansiyon soruşturmaları sayısını göstermekte olup bir üründe açılan soruşturmada her ülke bir soruşturma sayılmaktadır.

Sapma Nedeni: Beklenenden daha fazla başvuru alınmıştır.

Önlemler: Hedefin üzerinde alınan başvurular değerlendirilerek tamamı için soruşturma başlatılmıştır.

PG 2.1.2: İthalatta korunma önlemleri sayısı (Kümülatif)	Sayı	8	8
--	------	---	---

Açıklama: İthalat artışına karşı yerli üreticilerin zarar gördüğü açılacak soruşturma sonucunda belirlenmesi halinde korunma önlemi alınabilmekte, ayrıca yine yerli üreticilerin talebi ile önlemler soruşturma ile belirli bir süre dâhilinde uzatılabilmektedir.

Sapma Nedeni:

Önlemler:

PG 2.1.3: Önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı önlemlerin sayısı (Kümülatif)	Sayı	16	17
--	------	----	----

Açıklama: Damping ve sübvansiyona karşı önlemlerin, menşe saptırması, GTİP saptırması vb. yollarla etkisiz kılındığının açılacak soruşturma sonucunda belirlenmesi halinde önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı önlem alınmaktadır.

Sapma Nedeni: Hedef gerçekleştirilmiş olup, fazladan bir soruşturma daha sonuçlanmıştır.
Önlemler: Hedeflenen sayının üzerinde olan başvurular değerlendirilerek, açılan soruşturmaların tümü sonuçlandırılmıştır.

Birim Adı	İTHALAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Amaç	A2. İthalatta Haksız Rekabeti Önlemek, Ürün Güvenliği ve Girdi Tedarik Güvenliğini Sağlamak
Hedef	H2.2. Uluslararası anlaşmalar çerçevesinde ithal ürünlerin güvenliği sağlanacak, bu ürünlerin teknik mevzuatına uygunluğu ve güvenliğinin tespitine yönelik denetimlere ilişkin hukuki, teknik ve idari altyapı uluslararası yükümlülüklerimiz göz önünde bulundurularak geliştirilecektir.
Performans Hedefi	H2.2. Uluslararası anlaşmalar çerçevesinde ithal ürünlerin güvenliği sağlanacak, bu ürünlerin teknik mevzuatına uygunluğu ve güvenliğinin tespitine yönelik denetimlere ilişkin hukuki, teknik ve idari altyapı uluslararası yükümlülüklerimiz göz önünde bulundurularak geliştirilecektir.

Açıklama: Çok taraflı ve ikili anlaşmalarda, yerli üretimi olan maddelerin ithalata karşı rekabet gücünün korunmasına ilişkin olarak müzakerelerde bulunulacak, insan sağlığı ve kamu güvenliğinin korunması amacıyla ithalatta gerekli önlemler alınacaktır. İthalat denetimlerine konu edilmesi gereken yeni ürünlerin tespitini ve denetimlerin yeknesaklığının sağlanmasını teminen ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği artırılarak devam edecektir. Uygulamaya yönelik gelişmeler yakından takip edilecek, gerekli değişiklikler mevzuata yansıtılacaktır.

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 2.2.1: Kimyasal Silahlar Sözleşmesi ve Ozon Tabakasını İncelten Maddelerin İthalatı Tebliği kapsamında düzenlenen ithal lisansı sayısı (Kümülatif)	Sayı	340	332

Açıklama: İnsan sağlığı ve kamu güvenliğinin korunması amacıyla ithalatta gerekli önlemler alınacaktır.

Sapma Nedeni: Performans gösterge değerlerine göre firmaların talebi düşük kalmıştır.

Önlemler: İnsan sağlığı ve kamu güvenliğinin korunması amacıyla ithalatta gerekli önlemler alınmaya devam edilecektir.

PG 2.2.4: Ekonomik Tarife Sorunları Grubu'ndan Kabul Edilen Başvuru Sayısı (kümülatif)	Sayı	28	35
--	------	----	----

Açıklama: Ekonomik tarife sorunlarına ilişkin başvurular kabul edilecektir.

Sapma Nedeni: Firmaların talepleri ve başvuruları kapsamında gerçekleşmekte olup anılan

dönemde başvuru sayısı fazla olmuştur.

Önlemler: Ekonomik tarife sorunlarına ilişkin başvurular kabul edilmeye devam edilmektedir.

Birim Adı	İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Amaç	A3. Ticari Hayatın Kolaylaştırılmasını Sağlamak, Ticaret Erbabını ve Tüketicuyu Korumak, Güçlendirmek, İş ve İşlemlerini Hızlandırmak
Hedef	H3.1. Tarım ürünleri ticaretinin geliştirilmesine ve bu piyasadaki arz ve talep dengesinin sağlanmasına katkıda bulunulacaktır.
Performans Hedefi	H3.1. Tarım ürünleri ticaretinin geliştirilmesine ve bu piyasadaki arz ve talep dengesinin sağlanmasına katkıda bulunulacaktır.

Açıklama: Hal Kayıt Sistemi verilerinden azami düzeyde yararlanılacak, diğer paydaşların üretici örgütlerine yönelik farkındalığı artırılacak, üretici örgütlerine yönelik uluslararası uygulamalar araştırılacaktır. Lisanslı depoculuk sistemi kapsamında ürün çeşitliliği artırılacak, sisteme yeni ürünlerin dahil edilmesi sağlanacaktır. Lisanslı depolarda muhafaza edilen ürünlerin mevcut stok durumunun anlık takip edilmesi ve piyasanın yönlendirilmesi sağlanacaktır. Ürün künyesi ile HKS Mobil Uygulamasının bilinirliğinin artırılması sağlanacaktır.

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 3.1.1: Üretici örgütlerinin pazar payı (kümülatif) (%)	Yüzde	1	% 0,85

Açıklama: Üretici Örgütlerinin Pazar paylarının artırılması ile üretici ve tüketici fiyatları arasındaki makasın daraltılması amaçlanmaktadır.

Sapma Nedeni: Üretici örgütlerince Hal Kayıt Sistemi'ne yapılan yıllık bildirimlerin hacmi yıllık toplam bildirim hacmine oranlanarak üretici örgütlerinin pazar payına ulaşılmaktadır. 2018 yılında % 0,6 olan üretici örgütleri pazar payı 2019 yılında % 0,85'e çıkmıştır. Üretici örgütlerinin yapısal ve finansal sorunlarının pazar payının artmasındaki en büyük engel olduğu değerlendirilmektedir. 5957 sayılı Kanun değişikliği ile üretici örgütlerine sağlanan ayrıcalıkların kapsamı genişletilerek sebze ve meyve ticaretindeki paylarının artırılması öngörülmüş olup Kanun değişikliği taslağı hazırlanmıştır.

Önlemler: 5957 sayılı Kanun değişikliği ile üretici örgütlerinin güçlendirilmesi öngörülmektedir. İlave, diğer paydaş kurumlarla işbirliği yapılarak üretici örgütlerine yönelik teşviklerin artırılmasına ve yönlendirme çalışmaları yapılmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

PG 3.1.2: Lisanslı depo sayısı (kümülatif)	Sayı	90	91
--	------	----	----

Açıklama: Lisanslı depo sayısı ve kapasitesinin artırılmasına yönelik olarak yeni ürünlerin sisteme dâhil edilmesi sağlanacaktır. Lisanslı depoculuk ve ürün ihtisas borsacılığı sisteminin yaygınlaştırılması ile üreticiler ürünlerini depolayabilecekleri sağlıklı ve sigortalı depo imkânına kavuşacak, ürünlerini fiyatların düşük olduğu hasat dönemlerinde ellerinden çıkarmak zorunda kalmayacaklardır.

Sapma Nedeni: Lisanslı depoculuk sisteminin üretici, tacir ve sanayicilerimize yönelik sağladığı birçok avantaj bulunmaktadır. Ülkemizde lisanslı depoculuk sistemine yönelik sağlanan destek ve teşvikler sürdürülmekte olup Bakanlığımıza lisans başvurusunda bulunan işletme sayısı da gitgide artmaktadır. 2019 yılında da lisans almış işletme sayısında öngörülenin üzerinde bir artış

gerçekleşmiştir.

Önlemler: Sisteme yönelik destek ve teşviklerin önümüzdeki dönemde de devam edeceğinden hareketle lisanslı depo işletmesi sayısında net bir tahminde bulunmak mümkün olmayıp gerçekleşen hedefin öngörülen hedefi aşması durumu meydana gelebilir.

PG 3.1.3: HKS Mobil Uygulamasının indirme sayısı (kümülatif/adet)	Sayı	220.000	185.244
---	------	---------	---------

Açıklama: HKS Mobil uygulaması kullanımının yaygınlaşması ile tüketicilerin ürün bilgilerine ulaşımının kolaylaştırılması ve verilerin daha şeffaf ve sağlıklı olması amaçlanmaktadır.

Sapma Nedeni: 2019 yılı içerisinde HKS Mobil Uygulamasının kullanımının artırılması amacıyla tanıtımı gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda belirlenen illerde afiş ve broşür asımı ve dağıtımı yapılmış ve hazırlanan kamu spotu bazı televizyon kanallarında yayımlanmıştır. Hazırlanan bannerlar dijital mecralarda yayımlanmış, uygulamanın kullanımı konusunda bilgilendirici animasyon filmi hazırlanarak sponsorlu içerik olarak dijital platformlarda yayımlanması sağlanmıştır. Bu çalışmalarla birlikte, HKS mobil uygulaması indirme sayısının %43 oranında artması sağlanmıştır.

Önlemler: Bakanlığımızca Ürün künyelerinin marketler dışında pazar yerleri, manavlar gibi diğer perakende satış yerlerinde de yaygınlaştırılmasına yönelik tedbirler alınmakta olup ürün künyelerinin yaygınlaştırılmasının HKS Mobil Uygulamasının kullanımını arttıracığı değerlendirilmektedir.

Birim Adı	İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Amaç	A3. Ticari Hayatın Kolaylaştırılmasını Sağlamak, Ticaret Erbabını ve Tüketiciyi Korumak, Güçlendirmek, İş ve İşlemlerini Hızlandırmak
Hedef	H3.2. Ticarete yönelik işlemlerin hızlı, kolay ve güvenli yapılması ve elektronik ticaretin gelişmesi sağlanacaktır.
Performans Hedefi	H3.2. Ticarete yönelik işlemlerin hızlı, kolay ve güvenli yapılması ve elektronik ticaretin gelişmesi sağlanacaktır.

Açıklama: Perakende Bilgi Sisteminin (PERBİS) yazılım işlemleri tamamlanacak ve PERBİS Yönetmeliği hazırlanarak uygulamaya konulacaktır. PERBİS yazılımının perakende sektörü dışındaki sektörlerdeki işletmelere ilişkin kısmının 2 yıl içinde aşamalı olarak devreye alınması ve sistemin Tek Temas Noktasına dönüşmesi sağlanacaktır. İşbirliği yapılacak kurumlarla iletişimi artırılacak, kurumlar arası teknolojik farklılıklardan kaynaklı sorunlar çözüme kavuşturulacaktır. e-Ticaret yapan işletmelerin ulaşılabilir olması ve e-ticaret verilerinin sağlıklı bir şekilde takip edilmesine yönelik Elektronik Ticaret Bilgi Sisteminin yazılım işlemleri tamamlanacak ve sistem uygulamaya alınacaktır. Elektronik çek ve bono sistemi kurulacaktır. Elektronik ticarete ilişkin ihtiyaç analizi yapılması amacıyla zirve düzenlenecek ve ülkemizin potansiyel e-ticaret coğrafyası belirlenecek, KOBİ'lerin e- ticarete adaptasyonuna yönelik projeler ile e-ticarete yönelik projeler geliştirilecektir. Kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte elektronik çek ve bonoya ilişkin tanıtım ve farkındalık çalışmaları yapılarak, uygulamanın daha hızlı bir biçimde benimsenmesi sağlanacaktır. Taşınır rehni yoluyla krediye erişime ilişkin sistem ve süreçler etkinleştirilerek bu yolla imalat sanayii sektörlerine kredi kullandırma imkânları artırılabilecektir. Taşınır rehniyle ilgili olarak sektörel farkındalığın artırılması sağlanacaktır. E-imza kullanımının tercih edilmemesinin nedenleri ortaya

çıkartılacaktır. E-imza maliyetlerinin kullanımı teşvik edecek makul seviyelere indirilebilmesini teminen ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile elektronik sertifika sağlayıcılar nezdinde girişimlerde bulunulacaktır. Güven Damgası Sisteminin kullanımı yaygınlaştırılacaktır.

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 3.2.1: Perakende pazarında e-ticaretin oranı (%)	Yüzde	5,5	Verilerin açıklanması beklenmektedir.

Açıklama: E-ticaret yapan işletmelerin ulaşılabilir olması ve e-ticaret verilerinin sağlıklı bir şekilde takip edilmesi amacıyla Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi ve Bildirim Yükümlülükleri Hakkında Tebliğ hazırlanarak 11.08.2017 tarihinde yürürlüğe girmiş ve Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi (ETBİS) oluşturulmuştur. Diğer taraftan, Bilişim Sanayicileri Derneği (TÜBİSAD) tarafından yıllık olarak online perakendenin toplam perakendeye oranı açıklanmaktadır.

Sapma Nedeni: TÜBİSAD bu oranı her yıl nisan ayında açıklamaktadır. 2018 yılı için e-ticaretin perakende ticarete oranı %5,3 olarak açıklanmıştır. Artan e-ticaret hacmi göz önünde bulundurulduğunda 2020 yılının Nisan-Mayıs aylarında açıklanacağı düşünülen 2019 yılı e-ticaretin perakende içerisindeki oranının %5,5'i geçeceği düşünülmektedir.

Önlemler:

PG 3.2.2: Güven damgası alan e-ticaret sitesi sayısı	Sayı	100	12
--	------	-----	----

Açıklama: Ülkemizde internet kullanıcılarının çevrim içi alışveriş yapmalarının önündeki başlıca engeller güvenlik, gizlilik ve hizmet kalitesi konularında yaşanan endişelerdir. Bakanlığımızca söz konusu endişelerin giderilmesi, elektronik ticarete güvenlik ve hizmet kalitesi standartlarının yükseltilmesi ve e-ticaret sitelerinin güvenilirliğinin tesis edilmesi amacıyla Güven Damgası uygulaması oluşturulmuş olup Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Güven Damgasına ilişkin süreçleri yönetmek ve gerekli denetimleri yapmak üzere Güven Damgası Sağlayıcı (GDS) olarak yetkilendirilmiştir. Tebliğ kapsamında GDS tarafından yıllık olarak faaliyet raporu sunulacaktır. Bu kapsamda, ilgili performans göstergesine ilişkin raporlamada yıllık olarak yapılabilecektir.

Sapma Nedeni: Uygulamanın yeni bir uygulama olması ve işletmelerin e-ticarete ilişkin süreçlerini Tebliğ'de yer alan standartlara uyumlu hale getirmesi zaman almıştır. Güven Damgası için gereken teknik süreçlerin getirdiği maliyetler sebebiyle KOBİ'ler tarafından bu aşamada GD tercih edilmemiştir.

Önlemler: Güven Damgasının bilinirliğinin artırılması amacıyla GDS tarafından reklam filmi, kamu spotu, sektörel toplantılar gibi tanıtım çalışmalarının yapılması, Güven Damgası maliyetlerinin ilgili kurum veya kuruluşlarca teşvik programlarına dahil edilmesi

PG 3.2.3: Perakende Bilgi Sistemi'nin (PERBİS) Tamamlanma Oranı (%)	Yüzde	50	50
--	-------	----	----

Açıklama: Perakende Bilgi Sistemi (PERBİS) analiz ve tasarım süreci tamamlanmış olup yazılım süreci devam etmektedir. 2019 yılı sonunda pilot uygulamaya geçilmesi hedeflenmektedir.

PERBİS projesinin tamamlanması ile perakende işletmelerinin kuruluş, faaliyet ve kapanış işlemlerinin tamamının elektronik ortamda ve tek noktadan gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

Sapma Nedeni:

Önlemler:

PG 3.2.4:Merkezi Sicil Kayıt Sistemi'ne (MERSİS) entegre olan ekonomik birim oranı (yüzde)	Yüzde	50	100
--	-------	----	-----

Açıklama: Şirket ile ticari işletmelerin kayıt, değişiklik ve terkin işlemlerinin elektronik ortamda yürütüldüğü ve ticaret sicili kayıtları ile tescil ve ilan edilmesi gereken içeriklerin düzenli olarak depolanarak elektronik ortamda sunulduğu Merkezi Sicil Kayıt Sistemi'ne (MERSİS) esnaf ve sanatkarlar ile dernek ve vakıfların dahil edilmesi hedeflenmektedir. Dolayısıyla bu göstergeyle, tüzel kişiliklere ilişkin bilgilerin tek noktadan sağlanması amacıyla, sayılan ekonomik birimlerin MERSİS'e entegre olma oranı izlenecektir.

Sapma Nedeni: Söz konusu performans göstergesinin hedefler doğrultusunda gerçekleşmesi, MERSİS ile esnaf, dernek ve vakıfların bilgilerinin yer aldığı kurumların ortak çalışmalarına bağlıdır. MERSİS entegrasyonunun sağlanmasına yönelik olarak, bahsi geçen kurumlarca kendi sistemlerinde yapılması gereken güncellemeler beklenenden daha kısa sürede tamamlanmıştır. Bu çerçevede, dönem içerisinde kurumlar arasında gerçekleştirilen hızlı ve koordineli çalışmalar neticesinde esnaf, dernek ve vakıflar MERSİS veri tabanına eklenmiştir.

Önlemler: Performans göstergesi %100 oranında tamamlandığından, bu göstergenin devam ettirilmesine gerek bulunmamaktadır. Bu doğrultuda göstergeye yönelik bir önlem de bulunmamaktadır.

PG 3.2.7: Taşınır Rehin Sicil Sistemine tescil edilen toplam rehin sözleşmesi sayısı	Sayı	20.000	30.261
--	------	--------	--------

Açıklama: Taşınır rehni yoluyla krediye erişime ilişkin sistem ve süreçler etkinleştirilerek bu yolla imalat sanayii sektörlerine kredi kullandırma imkânları artırılabilecektir.

Sapma Nedeni: 2019 yılı içerisinde yaşanan ekonomik daralmada taşınır rehni uygulaması Kredi kuruluşlarınca teminat olarak bir alternatif unsur olarak kullanılmaya başlanmıştır. Ayrıca Bakanlığımızca her bölgede olmak üzere toplam 10 ilde farkındalık arttırma ve bilgilendirme çalışmaları neticesinde uygulama yaygınlaşmıştır.

Önlemler: Oranın aşılması KOBİ'lerin finansmana erişimine olumlu katkı sağladığından herhangi bir önlem alınması gerekmemektedir.

PG 3.2.8: Elektronik ticaretin perakende ticaretteki payı konusunda	Sayı	43	53
---	------	----	----

ülkemin uluslararası sıralaması			
Açıklama: Elektronik ticarete ilişkin ihtiyaç analizi yapılması amacıyla zirve düzenlenecek ve ülkemizin potansiyel e-ticaret coğrafyası belirlenecek, KOBİ'lerin e-ticarete adaptasyonuna yönelik projeler ile e-ticarete yönelik projeler geliştirilecektir. Sapma Nedeni: Performans göstergisi "UNCTAD B2C 2019 E-ticaret Endeksi" raporu dikkate alınarak belirlenmiştir. Raporda sıralama belirlenirken 152 ülkenin internet kullanım oranları, banka hesap sayıları, güvenli internet hizmetleri ve posta servis hizmetlerinin güvenilirliği gibi etkenler göz önünde bulundurulmaktadır. Sıralama dinamik bir sıralama olup diğer ülkelerde yaşanan gelişmeler ülke sıralamamızı olumsuz etkileyebilmektedir. Önlemler: Elektronik ticaretin ve UNCTAD E-ticaret Endeksinin belirlenmesinde kullanılan etkenlerin geliştirilmesine yönelik çalışmalarda bulunulması			

Birim Adı	TÜKETİCİNİN KORUNMASI VE PİYASA GÖZETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
Amaç	A3. Ticari Hayatın Kolaylaştırılmasını Sağlamak, Ticaret Erbabını ve Tüketicini Korumak, Güçlendirmek, İş ve İşlemlerini Hızlandırmak		
Hedef	H3.3. Tüketici bilincinin artırılması ve tüketicinin korunması sağlanacak Bakanlığımız sorumluluğunda bulunan tüketici ürünlerinde Piyasa Gözetimi ve Denetiminin etkinliği artırılacaktır.		
Performans Hedefi	H3.3. Tüketici bilincinin artırılması ve tüketicinin korunması sağlanacak Bakanlığımız sorumluluğunda bulunan tüketici ürünlerinde Piyasa Gözetimi ve Denetiminin etkinliği artırılacaktır.		
Açıklama: Sektörel bilgilendirme çalışmalarına ağırlık verilecek, yerli ürün tüketimi özendirilerek yerli malının görünürlüğü ve farkındalığı artırılacaktır. Bilinçli tüketimi yaygınlaştırıcı tanıtım ve farkındalık faaliyetleri yürütülecektir. Bilgi işlem teknolojilerinden azami düzeyde faydalanılacak, yazışmalarla ilgili tüm süreçler elektronik ortamda gerçekleştirilecektir. Tüketicinin korunmasına ilişkin mevzuat güncel gelişmelere uygun olarak gözden geçirilecek, piyasa gözetim ve denetim faaliyetlerinin etkinlikleri artırılacaktır. Tüketicilere yönelik hizmet memnuniyet endeksi oluşturulması ve tüketicilere yönelik hizmetlerde tüketici memnuniyetini arttırmaya ilişkin çalışmalara ağırlık verilecektir. Teknik mevzuatına uygun olmayan ürünlere yönelik PGD faaliyetlerinde etkinliğin artırılması amacıyla ulusal ve uluslararası veri tabanlarının etkin kullanımı sağlanacaktır. Denetimler risk odaklı yapılacak, etkin risk analizi çözümlerleriyle denetimlerin verimliliği artırılacaktır.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG.3.3.1: Tüketici bilinci oranı (kümülatif yüzde artış) (%)	Yüzde	55	55,8
Açıklama: Bilinçli tüketimi yaygınlaştırıcı tanıtım ve farkındalık faaliyetleri yürütülecektir. Sapma Nedeni: 2019 yılı Tüketici Profili ve Bilinç Düzeyi Araştırması'nın saha çalışması tamamlanmış pozitif yönlü bir gerçekleşme düzeyi elde edilmiş olup olumlu olarak değerlendirilmektedir.			
PG.3.3.2: Reklam ve haksız ticari uygulamalarda karara bağlanan dosya sayısı	Sayı	4.250	7.520

Açıklama: Bu gösterge Reklam Kurulu'na yapılan başvuru sayısına göre değişkenlik gösterebilmektedir. Başvuru sayısının düşmesi durumunda karar verilen dosya sayısındaki düşüş de olağan olarak kabul edilmelidir.

Sapma Nedeni: Karara bağlanan dosya sayısı Reklam Kurulu'na yapılan başvuru sayısına göre değişkenlik gösterebilmektedir. 2018 ve 2019 yılında dönemsel olarak haksız fiyat artışlarına ilişkin yapılan çok sayıdaki tüketici başvurusu hakkında verilen kararlar söz konusu artışa neden olmuştur.

Önlemler: Reklam Kurulu'na çok fazla sayıda başvuru yapılması durumunda gerektiğinde başvuru konusuyla ilgili diğer kurum ve kuruluşlarla (Sağlık Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı vb.) koordinasyon sağlanarak işbirliği yoluna gidilmesi.

PG.3.3.3: Denetlenen ürün parti sayısı*	Sayı	2.000	2.686
---	------	-------	-------

Açıklama: Yıl içinde denetime tabi tutulan her bir ürün partisini ifade etmektedir.

Sapma Nedeni: Planlı denetimlere ek olarak, kamuoyunda "Slime" hamuru olarak tabir edilen ürünlere ilişkin yazılı ve görsel medyada çıkan haberler çerçevesinde ülke genelinde denetimler gerçekleştirilmiştir. Bu durum hedeflenen denetim sayısından daha fazla denetim yapılmasına neden olmuştur.

Önlemler: Dönemsel risk artışı sebebiyle gösterge aşılmış olmakla birlikte; yeni yılda rutin denetimler dışında meydana gelebilecek bu gibi durumlar göz önünde bulundurularak denetimlerin planlanması ve performans göstergesinin hedef doğrultusunda gerçekleşmesi öngörülmektedir.

Birim Adı	ESNAF, SANATKARLAR VE KOOPERATİFÇİLİK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
Amaç	A3. Ticari Hayatın Kolaylaştırılmasını Sağlamak, Ticaret Erbabını ve Tüketiciyi Korumak, Güçlendirmek, İş ve İşlemlerini Hızlandırmak		
Hedef	H3.4. Esnaf ve sanatkârların rekabet güçleri ve kapasiteleri artırılacaktır.		
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 3.4.1: Bir önceki yıla göre esnaf işletmesi sayısındaki artış oranı (yıllık/yüzde)	Yüzde	3	2
Açıklama: "Esnaf ve Sanatkârlar Stratejisi ve Eylem Planı" ve "Esnaf ve Sanatkârlara Yönelik Pazarlama ve Markalaşma Uygulama Projesi" hayata geçirilecektir.			
Sapma Nedeni: Ülkemiz mevcut ekonomik koşullarında yaşanan dalgalanmalara bağlı olarak bazı esnaf ve sanatkâr işletmelerinin kredi ve borç ödeme durumlarında sıkıntılar yaşanmış, bu durum da hedeflenenden daha düşük seviyede bir artış oranı elde edilmesine yol açmıştır.			
Önlemler: 2020-2024 Esnaf ve Sanatkârlar Strateji Belgesi ve Eylem Planı kapsamında yer alan hedef ve eylemlerin yürürlüğe girmesi ayrıca Esnaf ve Sanatkârlara Yönelik Pazarlama ve Markalaşma Uygulama Projesi çerçevesinde yürütülecek çalışmalar ile hedeflenen rakamlara ulaşılması planlanmaktadır.			
PG 3.4.2: Esnaf ve sanatkârların kullandığı hazine destekli kredi	Yüzde	10	35

miktardaki artış oranı (Yıllık/yüzde)			
Açıklama: Esnaf ve sanatkârların Halkbank aracılığıyla kullanmış oldukları kredi miktarını göstermektedir. Sapma Nedeni: Esnaf ve Sanatkârlara Halkbank aracılığıyla kullandırılan krediler günümüz konjonktürel koşullarına göre oluşan arz ve talep dengesine göre belirlenmekte olduğundan bazı yıllarda daha belirgin bir artış yaşanabilmektedir. Önlemler: Bakanlığımıza gelen talepler Halkbank ile Hazine ve Maliye Bakanlığına iletilmekte olup, Bakanlığımızca doğrudan alınacak herhangi bir önlem bulunmamaktadır.			
PG 3.4.3: İhracat yapan esnaf ve sanatkâr sayısındaki artış oranı (Yıllık/yüzde)	Yüzde	10	Verilerin açıklanması beklenmektedir.
Açıklama: Her yıl ihracat gerçekleştiren esnaf ve sanatkâr sayısının bir önceki yıla göre artış oranını göstermektedir. Sapma Nedeni: 2018-2019 yılına ilişkin verilere ulaşılamamıştır. Verilerin mayıs ayında açıklanması beklenmektedir. Önlemler: TESK ve odalardan ihracat yapan esnafın verisi istenmiş olup, aynı zamanda Esnaf ve Sanatkârlar Bilgi Sistemi (ESBİS) üzerinden de T.C. kimlik numaraları çaprazlama yöntemiyle çekilecektir. Böylece bundan sonra düzenli veri tutulması sağlanacaktır.			
PG 3.4.4: Esnaf ve sanatkârların istihdam ettiği çalışan sayısındaki artış oranı (yüzde)	Yüzde	4	Verilerin açıklanması beklenmektedir.
Açıklama: Esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin çalışma tamamlanacaktır. Sapma Nedeni: Verilerin mayıs ayında açıklanması beklenmektedir. Önlemler: Sosyal Güvenlik Kurumundan düzenli veri talebinde bulunulacaktır.			

Birim Adı	ESNAF, SANATKARLAR VE KOOPERATİFÇİLİK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
Amaç	A3. Ticari Hayatın Kolaylaştırılmasını Sağlamak, Ticaret Erbabını ve Tüketiciyi Korumak, Güçlendirmek, İş ve İşlemlerini Hızlandırmak		
Hedef	H3.5. Kooperatifler ekonomik hayatın aktif kuruluşları haline getirilecektir.		
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 3.5.1: Kurulan yeni tür kooperatif sayısı	Sayı	25	39
Açıklama: Yeni tür kooperatiflerin kurularak gelişmesi desteklenecektir. Sapma Nedeni: Yapılan bilgilendirme toplantıları ve tanıtıcı faaliyetler neticesinde vatandaşlardan gelen kooperatif kurma taleplerinde hedeflenenden daha fazla sayıda artış gerçekleşmiştir.			

Önlemler: Kooperatif kuruluşu gönüllülük esasına bağlı olduğundan, konuya ilişkin alınması gereken herhangi bir önlem bulunmamaktadır.

PG 3.5.2: Yeni Kooperatifçilik Strateji Belgesinin tamamlanma tarihi	Yıl	✓	0
--	-----	---	---

Açıklama: Yeni Kooperatifçilik Strateji Belgesi tamamlanacaktır.

Sapma Nedeni: Yeni Kooperatifçilik Strateji Belgesi hazırlanmış olup yürürlüğe girme çalışmaları nihayete erdirilecektir.

Önlemler: Konuya ilişkin alınması gereken herhangi bir önlem bulunmamaktadır.

PG 3.5.3: Düzenlenen bilgilendirme toplantısı ve eğitim sayısı	Sayı	15	27
--	------	----	----

Açıklama: Kooperatifçilikle ilgili kamuoyunda farkındalık sağlanması ve kooperatif girişimciliğinin farklı alanlarda uygulanması yönünde çalışmalar yapılacaktır.

Sapma Nedeni: Bakanlığımızca 2019 yılı içerisinde hedeflenenden daha fazla sayıda bilgilendirme toplantıları ve eğitim faaliyetleri düzenlenmiştir.

Önlemler: Eğitim faaliyetleri hem Bakanlığımız gerekli gördüğünde hem de kurumlardan gelen talepler değerlendirilerek yapıldığından, konuya ilişkin alınması gereken herhangi bir önlem bulunmamaktadır.

PG 3.5.4: Kooperatif kuruluş başvurularının cevaplandırılma süresi (gün)	Gün	7	7
--	-----	---	---

Açıklama: Kooperatif kurma talebinde bulunan vatandaşların kuruluş başvurularının değerlendirilerek tamamlanma sürelerini göstermektedir.

Sapma Nedeni:

Önlemler:

PG 3.5.5: Faal olan kooperatif sayısı*	Sayı	12.200	12.230
--	------	--------	--------

Açıklama: Yeni tür kooperatifler desteklenecektir. Kooperatif girişimciliğinin farklı alanlarda uygulanması yönünde çalışmalar yapılacaktır.

Sapma Nedeni: Kooperatif girişimciliğinin birçok farklı alanda uygulanmasına yönelik kamuoyu nezdinde bilinç düzeyi arttıkça, kurulan kooperatif sayısı artmakta ve buna bağlı olarak faal olan kooperatif sayısında da artış gözlenmektedir.

Önlemler: Konuya ilişkin alınması gereken herhangi bir önlem bulunmamaktadır.

Amaç	A3. Ticari Hayatın Kolaylaştırılmasını Sağlamak, Ticaret Erbabını ve Tüketiciyi Korumak, Güçlendirmek, İş ve İşlemlerini Hızlandırmak		
Hedef	H3.6. Kooperatifçilik Tanıtım ve Geliştirme Projesi ile kooperatifçilik bilinci artırılacak, kooperatifçiliğin faydaları anlatılarak yaygınlaştırma çalışmaları yürütülecektir.		
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 3.6.5:Proje kapsamında hazırlanan eğitim videosu, kısa film, kamu spotu ve tanıtım videoları sayısı	Sayı	12	0
Açıklama: Projede kullanılmak üzere hazırlanacak olan basılı, görsel ve online iletişim materyalleri (kitap, broşür, web sayfası, kısa film, telefon uygulamalı, vb.) ile tüm illerde aktif bir şekilde tanıtım ve yaygınlaştırma faaliyetleri yürütülecektir. Sapma Nedeni: İhale süreci uzadığından hedeflenen ziyaretlere başlanamamış, 2020 yılının ilk 6 ayında 12 il ziyareti yapılması planlanmıştır. Önlemler: Konuya ilişkin alınması gereken herhangi bir önlem bulunmamaktadır.			

Birim Adı	GÜMRÜKLER MUHAFAZA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
Amaç	A4. Gümrük Hizmetlerinin Kolay ve Güvenli Bir Şekilde Sunulmasını Sağlamak		
Hedef	H4.3. Kaçakçılıkla mücadelede etkinlik artırılacak; eşya, taşıt ve yolcu hareketlerini kontrolederek ülke güvenliğine katkıda bulunulacaktır.		
Performans Hedefi	H4.3. Kaçakçılıkla mücadelede etkinlik artırılacak; eşya, taşıt ve yolcu hareketlerini kontrol ederek ülke güvenliğine katkı sağlanacaktır.		
Açıklama: Risk odaklı kontrol artırılacak, teknik sistemler ve bilgi işlem teknolojilerinden azami düzeyde faydalanacaktır. Eşya, taşıt ve yolcu kontrollerinde ileri teknolojiye sahip sistemler ve uygulamalar bütçe imkânları çerçevesinde yaygınlaştırılacaktır. Kamu ve özel paydaş kurumlar ile daha etkin çalışılacak, koordinasyonun geliştirilmesine katkıda bulunulacaktır. Gümrük kapılarının modernize edilmesi için gerekli çalışmalara devam edilecektir. Veri Yönetimi ve Hedefleme Yazılımı Projesi hayata geçirilecektir. İthalata bağımlılığı azaltmak ve ihracatı artırmak amacıyla yerli üretim ve dünyadaki en iyi uygulamalar göz önünde bulundurularak teknoloji ve Ar-Ge yatırımları kamu-özel iş birliği modelleri ile gerçekleştirilecektir. Güvenlik hizmetlerinde kullanılan araç, gereç ve teknik ekipmanda yerli üretimin payı artırılacaktır. Uluslararası ticaretin kolaylaştırılması, gümrük işlemlerinin hızlandırılması, kaçakçılığın ve kaçakçılıktan kaynaklanan gelir kaybının engellenmesi için gümrük bilgi sistemleri uçtan uca bir bakış açısıyla ve büyük veri analizi, ileri analitik yetkinliklerini de içerecek şekilde güçlendirilecektir.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 4.3.1: Yıllık Denetim Sayısı	Sayı	2.508	3.123
Açıklama: Kaçakçılık faaliyetleri ile mücadeleye yönelik denetlenen akaryakıt istasyonları ile tütün denetimi kapsamında denetlenen büfe, market ve diğer satış yerleri ile diğer yerlerin sayısını gösterir. Sapma Nedeni: Akaryakıt kaçakçılığı ile mücadele kapsamında gerçekleştirilen denetimlerin kapsamlarının genişletilmesi ile tütün ve tütün mamulleri kaçakçılığı ile mücadele kapsamında			

elektronik sigara denetimlerinin arttırılmasının yanı sıra Bakanlığımıza iletilen istihbari bilgiler ile ihbarlar hedeflenen yıllık denetim sayısında yukarı yönlü bir sapmaya neden olmuştur.

Önlemler: Konjonktürel durumlar göz önünde tutularak gelecek dönem hedeflenen yıllık denetim sayısı güncellenecektir.

PG 4.3.2: Kaçak Eşya Bazında Uzmanlaşmış Veri Analiz Ekip Sayısı*	Sayı	12	12
---	------	----	----

Açıklama: Bakanlığımız veri tabanlarından çekilen verinin anlık olarak İstihbarat Bilgi Sistemi (İBS) üzerinde analiz edilerek riskli sevkiyat, araç veya yolcunun tespit eden ve gerekli kontrollerin yapılabilmesi için ilgili idareye bilgi veren birimlerin sayısıdır.

Sapma Nedeni:

Önlemler:

PG 4.3.3: Uluslararası Alanda Yürütülen Operasyon ve İşbirliği Sayısı	Sayı	16	17
---	------	----	----

Açıklama: Yürütülen işbirliği faaliyetleri sayesinde ortaya çıkarılan kaçakçılık olayları ölçülmek istenmektedir. Kayıtdışı ekonomi ile mücadele kapsamında uluslararası operasyonlar çerçevesinde kaçakçılıkla etkin şekilde mücadele hedeflenmektedir.

Sapma Nedeni: Kaçakçılıkla Mücadele Kapsamında yürütülen ve yurt dışı ayağı da bulunan araştırma sayısı yıl içinde tam olarak kestirilemediğinden, belirtili ülke veya uluslararası örgütler ile yapılan istişare toplantı sayılarındaki artış veya azalışlar makul ölçülerde değişkenlik gösterebilmektedir.

Önlemler: Yukarı yönlü sapsmalar pozitif yönlü değişim parametreleri olduğundan söz konusu hususa dair alınması gereken her hangi bir önlem bulunmamaktadır.

PG 4.3.4: Dedektör Köpek Sayısı* (narkotik, patlayıcı, çay-tütün, asayiş, nakit)	Sayı	190	192
--	------	-----	-----

Açıklama: Kaçakçılıkla mücadeledeki önemine binaen dedektör köpeklerin sayı ve çeşitliliğinin artırılması planlanmaktadır.

Sapma Nedeni: Planlanan hedeften 2 adet fazla olmasının nedeni;

-2019 yılında yetiştirilen yavru köpekler.

-10 yaşını doldurması sebebiyle görevden düşürülmesi planlanan köpeklerin performanslarının yeterli olması sebebiyle görevden düşürülmemesi.

Önlemler: Dedektör köpeklerin üretimi, temini ve eğitimi konularında hassasiyetle çalışılmaya devam edilecektir.

PG 4.3.5: Kaçakçılıkla Mücadeleye Yönelik Teknik Sistem ve Ekipman Sayısı	Sayı	907	1.142
---	------	-----	-------

Açıklama: Gösterge ile teknik cihaz sayısının ölçülebilmesi ve değişimin izlenebilmesi, bu yolla, kaçakçılıkla mücadelede teknik kapasitemizin takibi amaçlanmaktadır. Çeşitli kaynaklar ile temin edilen teknik cihaz, yazılım ve sistemler bu gösterge kapsamındadır.

Sapma Nedeni: Planlanan teknik cihaz alımlarına ek olarak, bütçe dışı kaynaklar olan Türkiye'nin taraf olduğu çeşitli uluslararası yardım programları ve AB projeleri kapsamında teknik cihaz hibeleri gerçekleşmiş, ayrıca planlanan alımlarda üretim ve kurulum sürecinin öngörülen tarihten önce gerçekleşmesi sonucu hedeflenen sayıdan daha fazla ekipman temin edilmiştir.

Önlemler: Teknik cihaz alımları, güvenlik ve savunma amacıyla GMGM'ye ayrılan ödeneğin son üç yılda yarıya düşmesi sonucunda önümüzdeki dönemde yeni teknik cihaz ve sistem alımlarında devamlılık sağlanamayabilecektir. Öte yandan gümrük işlemlerinin hızlı ve etkin bir biçimde sürdürülmesinin temel unsurlarından olan teknik cihaz ve sistem ihtiyacı gümrük kapılarında her geçen gün artmaktadır. Dolayısıyla, yatırım bütçesi harici kaynaklara her daim ihtiyaç duyulmakta olup söz konusu yukarı yönlü artışın engellenmesine ilişkin bir önlem öngörülmemektedir.

Birim Adı	RİSK YÖNETİMİ, TASFİYE VE DÖNER SERMAYE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Amaç	A4. Gümrük Hizmetlerinin Kolay ve Güvenli Bir Şekilde Sunulmasını Sağlamak
Hedef	H4.4. Risk temelli kontroller etkinleştirilecek, sonradan kontrol sisteminde etkinlik ve seçicilik artırılacaktır.
Performans Hedefi	H4.4. Risk temelli kontroller etkinleştirilecek, sonradan kontrol sisteminde etkinlik ve seçicilik artırılacaktır.

Açıklama: Risk temelli kontrollerin etkinleştirilmesi için teknolojik imkanlardan azami düzeyde yararlanılacaktır. İdarede analiz yeteneği artırılacaktır. Veri analizleri ve bilgi paylaşımı neticesinde elde edilen sonuçlar değerlendirilerek ile sonradan kontrole ağırlık verilecektir. Dış ticaret işlemlerinin daha analitik olarak değerlendirilmesi için kurumsal Karar Destek Sistemi yazılımı güncellenecek ve kapasitesi artırılacaktır.

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 4.4.1: İthalat kırmızı hat oranı (%)	Yüzde	12,8	13,1

Açıklama: İthalatta kırmızı hatta düşen beyanname sayısının toplam beyanname sayısına oranını ifade etmektedir.

Sapma Nedeni: Bakanlığımızın sahip olduğu yüksek ölçekli verinin, en verimli ve modern yöntemlerle analiz edilmesi amacıyla yıl içerisinde "Risk Analizlerinde Bütünleşik Veri Analitiği Çözümü Projesi" kapsamında mevcut risk analizi sisteminden yeni veri madenciliği sistemine geçişte yoğun ve kapsamlı çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Bununla birlikte, merkezi risk analizi çalışmaları sonucunda sisteme girilen risk profillerinin yanında, görülen lüzum üzerine Bakanlık politikası gereği yapılması gereken takipler için de risk profilleri oluşturulmuştur.

Bu bağlamda, 2018 yılında %13,2 olarak gerçekleşen ithalat kırmızı oranı 0,1 puan iyileşme ile 2019 yılında %13,1 olarak gerçekleşmiş ancak, Bakanlığımız Stratejik Planında 2019 yılı için öngörülen %12,8 oranından, yukarıda sayılan nedenlerden ötürü 0,3 puan sapma olmuştur.

Önlemler: Risk Analizlerinde Bütünleşik Veri Analitiği Çözümü Projesinin devreye alınmasının sağlanmasıyla ithalat kırmızı hat oranında öngörülen hedeflerin gerçekleştirileceği değerlendirilmektedir.

PG 4.4.2: İhracat kırmızı hat oranı (%)	Yüzde	3,4	3,3
---	-------	-----	-----

Açıklama: İhracatta kırmızı hatta düşen beyanname sayısının toplam beyanname sayısına oranını ifade etmektedir.

Sapma Nedeni: 2019 yılında ihracat kırmızı hat oranının %3,4'e düşürülmesi hedefi gerçekleştirilmiş olup, sürdürülen çalışmalar sonucunda ihracat kırmızı hat oranı öngörülen hedeften 0,1 puan daha düşürülerek %3,3 olarak gerçekleştirilmiştir.

Önlemler: Risk Analizlerinde Bütünleşik Veri Analitiği Çözümü Projesinin devreye alınmasının

sağlanmasıyla ihracat kırmızı hat oranında öngörülen hedeflerin gerçekleştirileceği değerlendirilmektedir.

PG 4.4.3: Planlı sonradan kontrole tabi tutulan firma sayısındaki artış oranı (%)	Yüzde	2	0
---	-------	---	---

Açıklama: Yıllık Planlı Sonradan Kontrol Programı kapsamında denetime alınması planlanan firma sayısı ile bu sayının 2023 yılına kadar her yıl yüzde(%) kaç oranında artış göstereceğine ilişkin göstergedir.

Sapma Nedeni: 2019 yılı performans göstergeleri, 2019 yılı sonradan kontrol programı belirlendikten ve onay çıktıktan sonra Bakanlığımıza iletildiğinden, firma sayısı üzerinde herhangi bir değişiklik yapılamamıştır. Bu nedenle 2019 yılı için belirlenen hedef gerçekleşmemiştir.

Önlemler: 2020 yılı için belirlenen hedef doğrultusunda çalışmalar yapılarak %2 lik artışın da üzerinde firma program kapsamına alınmıştır.

Birim Adı	RİSK YÖNETİMİ, TASFİYE VE DÖNER SERMAYE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Amaç	A4. Gümrük Hizmetlerinin Kolay ve Güvenli Bir Şekilde Sunulmasını Sağlamak
Hedef	H4.5. Tasfiye işlemlerinde etkinlik artırılacak ve tasfiye süreçleri hızlandırılacaktır.
Performans Hedefi	H4.5. Tasfiye işlemlerinde etkinlik artırılacak ve tasfiye süreçleri hızlandırılacaktır.

Açıklama: Tasfiye Yönetimi Sisteminde yapılacak analizle tasfiye sürecini yavaşlatan faktörlerin belirlenecek ve işlemlerin hızlandırılmasına yönelik önlemler alınacaktır. Eşya cinsi ve işletme bazında yaşanan münferit problemlere yönelik çalışmalar yapılacaktır. İhtiyaca göre fiziki altyapı geliştirilecek ve insan kaynağı kapasitesinin nitelik ve nicelik olarak güçlendirilecektir. 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre El konulan Eşya ve Alıkonulan Taşıtlara İlişkin Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik Taslağı hazırlanmıştır.

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 4.5.1: Eşyanın tasfiyelik hale geldiği tarih ile Tespit Tahakkuk Belgesinin düzenlendiği tarih arasındaki süre (gün)	Gün	150	248

Açıklama: Eşya tasfiyelik hale geldikten sonra Gümrük Müdürlüklerince Tespit Tahakkuk Belgelerinin düzenlenme süresi tespit edilmektedir

Sapma Nedeni: Yedieminlerdeki araçların tespitine yönelik olarak tüm Gümrük Müdürlüklerince gerçekleştirilen çalışmalar gerçekleşme değerinde yükselmeye neden olmuştur.

Önlemler: BİLGE ve TYS Programları arasında entegrasyon sağlanarak söz konusu sürelerin azaltılması amaçlanmaktadır.

PG 4.5.2: Eşyanın Tespit Tahakkuk Belgesinin düzenlendiği tarih ile tasfiye yönteminin belirlenmesi arasındaki süre (gün)	Gün	70	46
---	-----	----	----

Açıklama: Eşyanın Tespit Tahakkuk Belgesi düzenlendikten sonra eşyaya ilişkin işlemlerin (eşyanın satışa uygunluğu, gerekli kurum ve kuruluşlardan uygunluk belgelerinin alınması vb.) yapılarak tasfiye yönteminin (eşyanın hangi usulle satışa sunulacağının tespiti; e-ihale, perakende, tahsis, yeniden ihraç vb.) belirlenmesi için geçen süre tespit edilmektedir.

Sapma Nedeni: Hedefe ulaşılmıştır.

Önlemler: Hedefin üzerinde gerçekleşme sağlandığından önlemi gerektirir bir husus bulunmamaktadır.

PG 4.5.3: Eşyanın tasfiye yönteminin belirlendiği tarih ile tasfiye yönteminin uygulanması arasındaki süre (gün)	Gün	60	23
--	-----	----	----

Açıklama: Eşyanın satış yöntemi belirlendikten sonra eşyanın ne kadar sürede (eşyanın satışa sunulması, satış hazırlıkları, gerekli fotoğraf ve videoların sisteme yüklenmesi) tasfiye edildiği ölçülmektedir.

Sapma Nedeni: Hedefe ulaşılmıştır.

Önlemler: Hedefin üzerinde gerçekleşme sağlandığından önlemi gerektirir bir husus bulunmamaktadır.

Birim Adı	ULUSLARARASI ANLAŞMALAR VE AVRUPA BİRLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
Amaç	A4. Gümrük Hizmetlerinin Kolay ve Güvenli Bir Şekilde Sunulmasını Sağlamak		
Hedef	H4.6. Gümrük işlemleri uluslararası düzeyde gerçekleştirilen girişimlerle daha hızlı ve kolay hale getirilecektir.		
Performans Hedefi	H4.6. Gümrük işlemleri uluslararası düzeyde gerçekleştirilen girişimlerle daha hızlı ve kolay hale getirilecektir.		
Açıklama: Yeni kapı açılmasına ilişkin ikili düzeyde Anlaşma müzakeresi yürütülecek ve kapının yer tespitinden, açılmasına kadar geçen süreçte koordinasyon sağlanarak müzakere yoluyla uluslararası yasal dayanak tesis edilecektir. Bilgi işlem teknolojilerinden azami düzeyde faydalanılacaktır. İpekyolu – Kervansaray Projesi’ne işlerlik kazandırılacaktır.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 4.6.1: İkili düzeyde ihracat /transit veri değişimi Anlaşma ve Protokol sayısı	Sayı	1	1
Açıklama: Ticaretin güvenli bir ortamda sürdürülmesi ve ülkemiz kamu çıkarlarının korunması için ilgili ülkeler ile zaman zaman ticari ve gümrük alanlarında veri değişimi yaparak, firmaların faaliyetlerinin yerinde incelenmesi ve yasalara uygun hareketin sağlanması hedeflenmektedir. Sapma Nedeni: Önlemler:			
PG 4.6.2: Yetkilendirilmiş			

yükümlü (AEO) Karşılıklı Tanıma Anlaşma ve Protokol ve Eylem Planı sayısı	Sayı	1	1
Açıklama: Yetkilendirilmiş yükümlülüğe ilişkin ikili düzeyde müzakereler yürütülecektir. Sapma Nedeni: Önlemler:			
PG 4.6.3: TIR Sisteminin pilot projelerle elektronikleştirilme sürecinin yaygınlaştırılma oranı (%)	Yüzde	50	50
Açıklama: Bilgi işlem teknolojilerinden azami düzeyde faydalanılacaktır. Sapma Nedeni: Önlemler:			
PG 4.6.4: İpekyolu – Kervansaray Projesinde sınır geçiş işlemlerinin azaltılma oranı (%)	Yüzde	50	50
Açıklama: İpekyolu – Kervansaray Projesi’ne işlerlik kazandırılacaktır. Sapma Nedeni: Önlemler:			

Birim Adı	ULUSLARARASI ANLAŞMALAR VE AVRUPA BİRLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
Amaç	A5. Ulusal Hak ve Menfaatlerimizin Işığında; İkili, Bölgesel, Çoklu ve Çok Taraflı Ticari ve Ekonomik İlişkilerimize ve İşbirliğimize Yön Vermek		
Hedef	H5.1. “Yeni ürün, yeni pazar, yeni ihracatçı” ve küresel tedarik zincirlerinden daha fazla pay alınması hedeflerine yönelik olarak, pazara giriş eylem planları uygulamaya geçirilecek ve pazara giriş engelleri takip edilerek sorunların çözüme kavuşturulması desteklenecektir.		
Performans Hedefi	H5.1. “Yeni ürün, yeni pazar, yeni ihracatçı” ve küresel tedarik zincirlerinden daha fazla pay alınması hedeflerine yönelik olarak, pazara giriş eylem planları uygulamaya geçirilecek ve pazara giriş engelleri takip edilerek sorunların çözüme kavuşturulması desteklenecektir.		
Açıklama: Muhtelif ülkelerde pazara girişi etkileyen teknik düzenlemeler hakkında firmalarımız bilgilendirilecek ve firmaların karşılaştıkları engelleri iletmeleri teşvik edilecektir. Muhatap ülkelerdeki firmaların bulundukları ülkelerdeki hukuki çerçeveyi daha etkin kullanması için desteklenmesi sağlanacaktır. Ticarete teknik engellerle ilgili uluslararası platformlardaki çalışmaların takibi yapılacaktır. Ülkemiz için önem arz eden mal ve hizmet ihracatına yönelik diplomatik çabalar artırılacaktır.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG.5.1.1: Ülke/pazarlar özelinde uygulamaya geçirilecek eylem	Sayı	4	4

planları sayısı (kümülatif)			
Açıklama: Ülke ve pazarlar özelinde uygulamaya geçirilecek eylem planları sayısını göstermektedir. Sapma Nedeni: Önlemler:			
PG 5.1.2: DTÖ’de iştirak edilen dava ve dava süreçlerinin sayıları	Sayı	4	6
Açıklama: DTÖ’de dava ve dava süreçlerine iştirak edilecektir. Sapma Nedeni: DTÖ’de ülkemize karşı açılan davalar ile diğer ülkelerin birbirlerine karşı açtıkları ve ülkemiz menfaatleri gereği takip edilmesi gereken davalar Bakanlığımızın kontrolünde değildir. Bu tip öngörülemeyen davalar olduğunda hedeflenenin üzerinde bir performans gerçekleşebilmektedir. Önlemler: Hedeflenenin üzerinde performans gösterilmesinin nedenleri müdahale edilebilir nedenler olmadığından bir önlem alınamamaktadır.			
PG 5.1.3: DEİK ile işbirliği halinde yapılan etkinliklerin sayısı	Sayı	40	42
Açıklama: Yeni ürün, yeni pazar, yeni ihracatçı” ve küresel tedarik zincirlerinden daha fazla pay alınması hedeflerine yönelik olarak DEİK ile yoğun işbirliği yürütülmektedir. Sapma Nedeni: DEİK ile işbirliği halinde yapılan etkinliklerin büyük bölümü ikili ülke gündemlerine göre şekillenen organizasyonlar olmaktadır. Bu organizasyonlar, tek taraflı olarak değil işbirliği yapılan ülke muhatap kurum ve kuruluşlarının ilgisine göre gerçekleştirilmektedir. Önlemler: DEİK bünyesindeki yeni oluşan iş konseyleri ile birlikte önümüzdeki yıllarda öngörüldüğü üzere daha fazla iş etkinliğinin düzenlenebileceği değerlendirilmektedir.			
PG. 5.1.4: Gerçekleştirilen KEK ve JETCO toplantıları sayısı	Sayı	19	22
Açıklama: Ülkemizin ticari ve ekonomik menfaatlerinin savunulması ve genişletilmesi için başta önemli ticaret ortaklarımız olmak üzere, ilgili tüm ülkeler ile ikili, bölgesel ve çok taraflı platformlarda diyalog süreçleri sürdürülmekte, toplantılara düzenli ve etkin katılım sağlanmaktadır. Ticaret ve yatırım bağlarımızın güçlendirilmesi için pazara giriş imkânları değerlendirilmekte ve ihtiyaç olduğunda da sorunların aşılması için girişimlerde bulunmaktadır. Sapma Nedeni: KEK ve JETCO toplantıları muhatap ülkeler ile karşılıklı mutabakat çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. 2019 senesinde bir önceki yıla göre daha fazla ülke ile KEK ve JETCO mekanizması çerçevesinde işbirliği yapılma fırsatı olmuştur. Önlemler: Ülkeler arasındaki bu tarz işbirliği faaliyetlerinin sayısının karşılıklı gündem, ilgi ve iş planlarının uygunluğuna göre öngörüldüğü seviyede gerçekleşmesi için çaba harcanacaktır.			

Birim Adı	ULUSLARARASI ANLAŞMALAR VE AVRUPA BİRLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
Amaç	A5. Ulusal Hak ve Menfaatlerimizin Işığında; İkili, Bölgesel, Çoklu ve Çok Taraflı Ticari ve Ekonomik İlişkilerimize ve İşbirliğimize Yön Vermek		
Hedef	H5.2. Firmalarımızın pazarlara erişim imkanlarının iyileştirilmesi ve adil rekabet ortamında çalışmalarının sağlanması amacıyla ikili, bölgesel, çoklu ve çok taraflı platformlarda yabancı ülkeler ile diyalog güçlendirilecektir.		
Performans Hedefi	H5.2. Firmalarımızın pazarlara erişim imkanlarının iyileştirilmesi ve adil rekabet ortamında çalışmalarının sağlanması amacıyla ikili, bölgesel, çoklu ve çok taraflı platformlarda yabancı ülkeler ile diyalog güçlendirilecektir.		
Açıklama: Hedef pazarlarda iş ve yatırım ortamının tanıtılmasına yönelik faaliyetler artırılabilecek, Tercihli Ticaret Anlaşmalarının sonuçlandırılması teşvik edilecektir. Gelişmekte Olan 8 Ülke (D-8) Tercihli Ticaret Anlaşmasının tüm taraf ülkelerce uygulanmaya başlanması için girişimlere devam edilecektir. İİT Üyesi Devletler Arasında Tercihli Ticaret Sistemi (TPS-OIC) ve Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Ticaret Anlaşması gibi bölgesel ticaret anlaşmalarına işlerlik kazandırmak üzere üye ülkeler nezdinde gerekli girişimlerde bulunulacak ve söz konusu anlaşmaların ülkemizde uygulama zemininin oluşturulması sağlanacaktır. Küresel ve bölgesel ekonomik ve ticaretle ilgili işadamları dernekleri ile işbirliği artırılabilecek, İş Konseylerinin daha faal hale gelmesi ve daha sık toplanması sağlanacaktır. Firmalara sağlanabilecek hukuki danışmanlık hizmetleri artırılabilecek, hedef ülkelerle ikili bazda üst düzey görüşmeler yapılacaktır.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 5.2.1: Düzenlenen üst düzey ikili, bölgesel, çoklu ve çok taraflı temas ve faaliyetler ile kurumsal toplantıların (KEK ve JETCO) sayısı	Sayı	111	275
Açıklama: Ülkemizin ticari ve ekonomik menfaatlerinin savunulması ve genişletilmesi için başta önemli ticaret ortaklarımız olmak üzere, ilgili tüm ülkeler ile ikili, bölgesel ve çok taraflı platformlarda diyalog süreçleri sürdürülmekte, toplantılara düzenli ve etkin katılım sağlanmaktadır. Ticaret ve yatırım bağlarımızın güçlendirilmesi için pazara giriş imkânları değerlendirilmekte ve ihtiyaç olduğunda da sorunların aşılması için girişimlerde bulunulmaktadır. Sapma Nedeni: 2019 yılı ikili, bölgesel, çoklu ve çok taraflı temas ve faaliyetler açısından yoğun bir çalışma yılı olmuştur. Önlemler: üst düzey ikili, bölgesel, çoklu ve çok taraflı temas ve faaliyetlerin sayısının karşılıklı gündem, ilgi ve iş planlarının uygunluğuna göre öngörüldüğü seviyede gerçekleşmesi için çaba harcanacaktır.			
PG 5.2.2: İmzalanan ticaret, ekonomik, teknik işbirliği anlaşmaları ile tercihli ticaret ile hizmet ticareti	Sayı	2	2

anlaşmalarının sayısı			
Açıklama: Firmalarımıza şeffaf, öngörülebilir ve istikrarlı bir iş ortamı sağlanması ve böylece ticaretimizin artırılması amacıyla, yatırımlar, altyapı, enerji, çevre, ulaşım, teknoloji, müteahhitlik ve mühendislik hizmetleri, madencilik gibi birçok alanda ticari ve ekonomik işbirliğine dönük anlaşmalar sonuçlandırılmaktadır.2019 yılı içerisinde 8-9 Haziran 2019 tarihleri arasında Japonya’da gerçekleştirilen G20 Dijital Ekonomi ve Ticaret Bakanları Toplantısı marjında Kanada ile JETCO kurucu Anlaşması imzalanmıştır. Ayrıca, 19 Eylül 2019 tarihinde Azerbaycan ile “Veri Değişimine İlişkin Düzenleme Anlaşması” imzalanmıştır. Sapma Nedeni: Önlemler:			

Birim Adı	ULUSLARARASI ANLAŞMALAR VE AVRUPA BİRLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
Amaç	A5. Ulusal Hak ve Menfaatlerimizin Işığında; İkili, Bölgesel, Çoklu ve Çok Taraflı Ticari ve Ekonomik İlişkilerimize ve İşbirliğimize Yön Vermek		
Hedef	H5.3. Türkiye-Avrupa Birliği arasındaki mevcut Gümrük Birliği ile tarım ürünlerine ilişkin tercihli rejimin düzgün ve etkin işleyişi sağlanacak ve Gümrük Birliği’nin güncellenmesi çalışmaları sürdürülecektir.		
Performans Hedefi	H5.3. Türkiye-Avrupa Birliği arasındaki mevcut Gümrük Birliği ile tarım ürünlerine ilişkin tercihli rejimin düzgün ve etkin işleyişi sağlanacak ve Gümrük Birliği’nin güncellenmesi çalışmaları sürdürülecektir.		
Açıklama: Gümrük Birliği’nin işleyişinin iyileştirilmesi ve tercihli ticari ve ekonomik ilişkilerin kapsamının genişletilmesine yönelik olarak AB ile Gümrük Birliği’nin güncellenmesine yönelik çalışmalar sürdürülecektir. Gümrük Birliği’nin etkin işleyişi için ilgili alanlarda ülkemizin AB mevzuatına eş zamanlı uyum sağlanacak ve uygulama iyileştirilecektir. İlgili paydaşların Gümrük Birliği güncelleme sürecine desteğinin devamı için işbirliği ve koordinasyon sürdürülecektir. Birlik Gümrük Koduna uyum sağlanacaktır. Birlik Gümrük Koduna ilişkin uygulama yönetmeliklerine uyum sağlanacaktır. AB’nin tercihli menşe kurallarına tam uyum sağlanacaktır. Birlik Gümrük Kodu’nun uygulanma platformunu oluşturan mevcut projeler tamamlanacak ve yeni projeler hayata geçirilecektir.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 5.3.1: Gümrükler alanında AB müktesebatına uyum oranı (%)	Yüzde	60	25
Açıklama: Birlik Gümrük Koduna uyum sağlanacaktır. Birlik Gümrük Koduna ilişkin uygulama yönetmeliklerine uyum sağlanacaktır. Sapma Nedeni: Birlik Gümrük Kodu IT projeleri altında yer alan REX Sistemine uyum sağlanmış ve bütün mevzuatıyla birlikte bu yıl içerisinde uygulama başlatılmıştır. Birlik Gümrük Koduna uyum sağlamaya yönelik çalışmalara Bakanlık bünyesinde Gümrükler Genel Müdürlüğü’nün koordinasyonunda halen devam edilmektedir.			

Önlemler:			
PG 5.3.2: Gümrük Birliği ve AB ile tercihli ticari ilişkiler kapsamında yürütülen/katılım sağlanan faaliyet sayısı	Sayı	13	13
Açıklama: Gümrük Birliği'nin işleyişinin iyileştirilmesi ve tercihli ticari ve ekonomik ilişkilerin kapsamının genişletilmesine yönelik olarak AB ile Gümrük Birliği'nin güncellenmesine yönelik çalışmalar sürdürülecektir. Sapma Nedeni: Önlemler:			
PG 5.3.3: Gümrük Birliği'nin güncellenmesine yönelik AB ve AB ülkeleri ile yapılan toplantı/müzakere sayısı	Sayı	6	12
Açıklama: AB ile Gümrük Birliği'nin güncellenmesine yönelik çalışmalar sürdürülecektir. Sapma Nedeni: Gümrük Birliği'nin güncellenmesine yönelik resmi müzakerelerinin henüz başlamaması sebebiyle siyasi ve teknik düzeyde görüşmelere ağırlık verilmiş, bu sebeple 2019 yılında söz konusu performans göstergesinde hedeflenen düzeyin üstünde faaliyet gerçekleştirilmiştir. Önlemler: Hedefin üzerinde gerçekleşme sağlandığından önlemi gerektirir bir husus bulunmamaktadır.			

Birim Adı	ULUSLARARASI ANLAŞMALAR VE AVRUPA BİRLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
Amaç	A5. Ulusal Hak ve Menfaatlerimizin Işığında; İkili, Bölgesel, Çoklu ve Çok Taraflı Ticari ve Ekonomik İlişkilerimize ve İşbirliğimize Yön Vermek		
Hedef	H5.4. Üçüncü ülkeler ile Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) müzakereleri başlatılacak, mevcut anlaşmaların yeni nesil STA anlayışına uygun şekilde kapsamı genişletilecek ve akdedilen STA'ların işleyişi takip edilecektir.		
Performans Hedefi	H5.4. Üçüncü ülkeler ile Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) müzakereleri başlatılacak, mevcut anlaşmaların yeni nesil STA anlayışına uygun şekilde kapsamı genişletilecek ve akdedilen STA'ların işleyişi takip edilecektir.		
Açıklama: Muhatap ülkelerle karşılıklı yarar esasına dayalı olarak STA'lar akdedilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir. Mevcut STA'ların dünyadaki eğilimler doğrultusunda yeni alanları da içerecek şekilde geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir. Paydaşların ülkemiz STA'larına yönelik farkındalığının artırılması amacıyla bilgilendirilmesi sağlanacaktır.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 5.4.1: Akdedilen veya güncellenen STA sayısı	Sayı	4	4

Açıklama: Firmaların pazara giriş imkânlarının artırılması ve özellikle gümrük vergilerinin azaltılması, uygulamaların yeknesaklaştırılması ve böylece rekabet gücümüzün artırılması amacıyla, çeşitli ülkeler ile STA'lar sonuçlandırılmaktadır. Sapma Nedeni: Önlemler:			
PG 5.4.2: STA akdedilmesi ve mevcut STA'ların güncellenmesine yönelik gerçekleştirilen müzakere sayısı	Sayı	34	40
Açıklama: Muhatap ülkelerle karşılıklı yarar esasına dayalı olarak STA'lar akdedilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir. Mevcut STA'ların dünyadaki eğilimler doğrultusunda yeni alanları da içerecek şekilde geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir. Sapma Nedeni: 2019 yılında STA akdedilmesi ve mevcut STA'ların güncellenmesine yönelik müzakere süreçleri yoğun bir şekilde yürütülmüştür. Ancak, ülkemiz müzakerelerin sonlandırılması hususundaki belirleyici tek taraf değildir. Önlemler: Muhatap ülkelerle karşılıklı yarar esasına dayalı olarak STA'lar akdedilmesine yönelik çalışmalara devam edilecektir.			

Birim Adı	ULUSLARARASI ANLAŞMALAR VE AVRUPA BİRLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
Amaç	A5. Ulusal Hak ve Menfaatlerimizin Işığında; İkili, Bölgesel, Çoklu ve Çok Taraflı Ticari ve Ekonomik İlişkilerimize ve İşbirliğimize Yön Vermek		
Hedef	H5.6. Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisi ve Revize Beş Yıllık Eylem Planı (2019-2023) uygulamaya konulacaktır.		
Performans Hedefi	H5.6. Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisi ve Revize Beş Yıllık Eylem Planı (2019-2023) uygulamaya konulacaktır.		
Açıklama: Ticaretin Kolaylaştırılması Koordinasyon Komitesine kamu ve özel sektörün aktif katılımı sağlanacaktır.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 5.6.1: Dünya Bankası “İş Yapılabilirlik Raporu”, “Lojistik Performans Endeksi”nde iyileştirilme sıra sayısı	Sayı	47	Verilerin açıklanması beklenmektedir.
Açıklama: Ticaretin Kolaylaştırılması Koordinasyon Komitesine kamu ve özel sektörün aktif katılımı sağlanacaktır.			

Sapma Nedeni: Lojistik Performansı Endeksi 2 yılda bir yayımlanmaktadır. Son endeks 2018 yılında yayımlanmış, 2019 yılında endeks yayımlanmamıştır. Dolayısıyla bir ölçüm yapılamamaktadır.

Önlemler: 2018 yılında hazırlanan Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisi ve Beş Yıllık Eylem Planı uygulamaya konulmuştur. Bu kapsamda 2019 yılında, farklı seviyelerde 6 toplantı düzenlenmiş, ilgili kurumlarımızın münferiden yürüttükleri çalışmalar neticesinde bazı eylemler tamamlanmıştır. Bu çalışmaların etkisinin 2020 yılı endeksine yansımaları öngörülmektedir.

Birim Adı	SERBEST BÖLGELER, YURTDIŞI YATIRIM VE HİZMETLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
Amaç	A1. İhraç Edilen Mal ve Hizmetlerin Katma Değerini, Rekabet Gücünü, Pazar/Ürün Çeşitlendirmesini Geliştirmek Yoluyla Sürdürülebilir İhracat Artışını Sağlamak		
Hedef	H1.1. Katma değeri ve rekabet gücü yüksek ürünlerin ihracat içindeki payı artırılacak ve ülkemizin küresel değer zincirindeki konumu güçlendirilecektir.		
Performans Hedefi	H1.1. Katma değeri ve rekabet gücü yüksek ürünlerin ihracat içindeki payı artırılacak ve ülkemizin küresel değer zincirindeki konumu güçlendirilecektir.		
Açıklama: Hedef pazar ve hedef ürün odaklı bir yaklaşımla, firmalarımızın küresel değer zincirlerinin katma değer yaratan aşamalarına eklemlenmesini destekleyen, sürdürülebilir ihracat artışını hedefleyen İhracat Ana Planı hazırlanarak uygulamaya konulacaktır. Mal ve hizmet ticaretine yönelik desteklere ilişkin bilgilendirme ve tanıtım faaliyetleri yoluyla destek programlarından yararlanan marka sayısı artırılacak, işletmelerin ihracata yönelik tasarım kabiliyetlerini geliştirecek projeler desteklenecektir. Yüksek teknoloji, yüksek katma değerli ve yenilikçi ürünlerde işletmelerin kümelenmeleri ve/veya küresel tedarik zincirine katılmaları yoluyla ihracatları ve ülkemizin küresel değer zincirlerindeki konumu ticarette katma değer verileri ile analitik olarak incelenerek firmalarımızın küresel değer zincirlerine daha etkin katılımı desteklenecek, ihracata yönelik desteklerin etkinliğinin ölçülmesi için analitik çalışmalar yapılacaktır. Otomotiv sanayiinin ağırlıklı ihracat pazarlarına yönelik risklerin azaltılması için yeni pazarlara ve yurt dışında yatırıma yönelik araştırmalar yapılacaktır. Yurt dışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetleri sektörlerinin geleneksel pazarlardaki payının artırılmasına ve yeni pazarlara açılım sağlanmasına yönelik heyet programları düzenlenecektir. İşletmelere yönelik ihracat destekleri kapsamında, tasarım ve markalaşma faaliyetlerine yönelik kurumsal kapasite geliştirilecek; fuar katılımları, ofis ve mağaza açma, markalaşma ve Turquality destekleri sürdürülecektir.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 1.1.2: Yurtdışı Müteahhitlik Hizmetleri İş Hacmi (milyar \$)	(Milyar \$)	23	18,1
Açıklama: Türk firmalarının yurtdışında üstlendikleri ve Bakanlık veri tabanına işlenen projelerin iş hacmini göstermektedir.			

Sapma Nedeni: Yurt dışı müteahhitlik sektörü global ekonomik değişimlerden hızlı etkilenmektedir. Bu kapsamda, küresel ekonomide yaşanan durgunluk ve güvensizlik, ticaret savaşları, müteahhitlerimizin en fazla proje üstlendiği bölgelerde yaşanan siyasi gerginlikler ve enerji fiyatlarındaki dalgalanmalar yurtdışında üstlenilen proje tutarında bir gerilemeye neden olmuştur.

Önlemler: Müteahhitlik firmalarımızın daha fazla proje üstlenmeleri, ayrıca, teknik müşavirlik firmalarımızın da yurtdışı pazarlarda daha etkin olmalarını teminen bakanlığımızca yapılan çalışmalara 2019 yılında da devam edilmiştir. Bu çerçevede, müteahhitlik heyet programları sürdürülmüş, müteahhitlik ve teknik müşavirlik firmalarımızın finansman imkânları ve yapı teknolojilerinde belirgin üstünlüğü olan ülke firmaları ile üçüncü ülkelerde işbirliğine yönelik programlara devam edilmiş, ülkemizin proje üstlenebileceği potansiyel pazarlardan heyetlere ülkemizde bilgilendirme, eğitim ve B2G programları düzenlenmiştir.

PG 1.1.11: Hizmet ihracatına yönelik Turquality® ve Marka programları kapsamında desteklenen marka sayısı (Kümülatif)	Sayı	35	36
---	------	----	----

Açıklama: Mal ve hizmet ticaretine yönelik desteklere ilişkin bilgilendirme ve tanıtım faaliyetleri yoluyla destek programlarından yararlanan marka sayısı artırılacaktır.

Sapma Nedeni: Hedeflenen marka sayısına bir farkla ulaşılmış olup sapma bulunmamaktadır.

Önlemler: Belirlenen hedefe ulaşıldığından ilave bir önlem ihtiyacı bulunmamaktadır.

PG 1.1.12: Yurt Dışı Teknik Müşavirlik Hizmetleri Yıllık Toplam Proje Tutarı (Milyon Dolar)	(Milyon Dolar)	170	176,8
---	----------------	-----	-------

Açıklama: Yurt dışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetleri sektörlerinin geleneksel pazarlardaki payının artırılmasına ve yeni pazarlara açılım sağlanmasına yönelik heyet programları düzenlenecektir.

Sapma Nedeni: Sapma yukarı yönlü olduğu için olumlu değerlendirilmektedir.

Önlemler: Olumlu bir durum olduğu için herhangi bir önleme gerek görülmemektedir.

Birim Adı	SERBEST BÖLGELER, YURTDIŞI YATIRIM VE HİZMETLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Amaç	A1. İhraç Edilen Mal ve Hizmetlerin Katma Değerini, Rekabet Gücünü, Pazar/Ürün Çeşitlendirmesini Geliştirmek Yoluyla Sürdürülebilir İhracat Artışını Sağlamak
Hedef	H1.2. İhracatta pazar ve ürün çeşitlendirmesi sağlanacaktır.
Performans Hedefi	H1.2. İhracatta pazar ve ürün çeşitlendirmesi sağlanacaktır.

Açıklama: Mal ihracatımızın ve döviz kazandırıcı hizmet ticaretimizin pazar ve ürün ekseninde geliştirilmesine yönelik heyet ve fuar katılımı sayıları artırılabacaktır. İhracata yönelik desteklerin etkinliğinin ölçülmesine yönelik analitik çalışmalar yapılacaktır. İhracatçıların küresel ticari verileri yakından takip edebilmelerini, devlet destekleri, potansiyel ürün ve pazarlar ile alıcı ülke uygulamaları hakkında bilgi edinmelerini sağlayacak, kapsamlı ve güncel verileri içeren dijital “Kolay İhracat Platformu” kurulacaktır. Devlet destekleri değerlendirme ve ödeme süreçleri hızlandırılacak, desteklere ilişkin bilgilendirme ve tanıtım faaliyetleri yoluyla yararlanıcı ve işbirliği kuruluşlarının farkındalığının artırılması sağlanacaktır. Yurt dışında gerçekleştirilen ticaret heyetlerine katılan firma bilgileri ile temas kurulan yabancı firma bilgilerini içeren veri tabanı kurulacak ve düzenli aralıklarla güncellenecektir.

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 1.2.2: Hizmet ihracatına yönelik destek programları kapsamında olumlu sonuçlandırılan başvuru sayısı	Sayı	2.000	3.328

Açıklama: Döviz kazandırıcı hizmet ticaretine yönelik uygulanmakta olan destek mevzuat kapsamında hizmet sektörlerinin ihracata yönelik faaliyetlerinin, sonuç olarak da hizmet ihracatının artırılması amaçlanmaktadır.

Sapma Nedeni: Hizmet ihracatına yönelik destek programlarının etkin tanıtımı ve dosya sonuçlandırılmasına yönelik yapılan iyileştirmeler neticesinde sonuçlandırılan başvuru sayısı artmıştır.

Önlemler:Hedefin üzerinde gerçekleşme sağlandığından önlemi gerektirir bir husus bulunmamaktadır.

PG 1.2.10: Hizmet ihracatına yönelik desteklenen ticaret ve alım heyetleri sayısı	Sayı	35	36
---	------	----	----

Açıklama: Döviz kazandırıcı hizmet ticaretine yönelik uygulanmakta olan destek mevzuatı kapsamında işbirliği kuruluşlarınca yurtdışına yönelik ticaret ve alım heyetleri organizasyonlarının arttırılarak hizmet sektörü yararlanıcılarının ihracat bağlantılarının arttırılması, ülkemiz hizmet gelirlerinin arttırılması amaçlanmaktadır.

Sapma Nedeni: Hedeflenen heyet sayısına bir farkla ulaşılmış olup sapma bulunmamaktadır.

Önlemler: Belirlenen hedefe ulaşıldığından ilave bir önlem ihtiyacı bulunmamaktadır.

Birim Adı	SERBEST BÖLGELER, YURTDIŞI YATIRIM VE HİZMETLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Amaç	A6. Serbest Bölgelerimizin Sağladığı Avantajlarla, Ülkemiz Yatırım Potansiyelinin Geliştirilerek Rekabetçi Yatırımların Yapılmasına Katkıda Bulunmak
Hedef	H6.1. Serbest Bölgelere, ülke ekonomisinin ihtiyaç duyduğu stratejik ve yüksek katma değerli yatırımlar çekilerek ülkemizin rekabet gücüne

	sağlanan katkı artırılacaktır.		
Performans Hedefi	H6.1. Serbest Bölgelere, ülke ekonomisinin ihtiyaç duyduğu stratejik ve yüksek katma değerli yatırımlar çekilerek ülkemizin rekabet gücüne sağlanan katkı artırılacaktır.		
Açıklama: Faaliyet ruhsatı müracaatlarının değerlendirilmesinde yüksek katma değerli üretim konulu faaliyetlere öncelik tanınacaktır. Serbest bölgelere yönelik maliyet avantajı yaratabilecek uygulamalar geliştirilecektir. Serbest bölgelere yatırımcı çekmeye yönelik tanıtıcı faaliyetler serbest bölge kurucu işletici firmalar ile koordineli olarak yoğunlaştırılacaktır.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 6.1.1: Serbest bölgelerden yurtdışına yapılan satışların toplam serbest bölge ticaret hacmi içerisindeki payı (%)	Yüzde	40	40
Açıklama: 18 serbest bölgeden yurtdışı yönlü satışların toplam satışlara oranını ifade etmektedir. Sapma Nedeni: Önlemler:			
PG 6.1.2: Serbest bölgelerdeki üretim ruhsatı sayısının toplam ruhsat sayısına oranı (%)	Yüzde	36	36
Açıklama: Serbest bölgelerde üretim konulu faaliyet ruhsatlarının tüm ruhsatlar içindeki payını ifade etmektedir. Sapma Nedeni: Önlemler:			
PG 6.1.3: Serbest bölgelerin tanıtımı amacıyla yurt içi ve dışında düzenlenen/iştirak edilen etkinlik sayısı (Kümülatif)	Sayı	23	23
Açıklama: Türkiye'deki serbest bölgelere yatırımcı çekmek amacıyla düzenlenen yurtiçi ve yurtdışı etkinlik sayısını göstermektedir. Sapma Nedeni: Önlemler:			

Birim Adı	SERBEST BÖLGELER, YURTDIŞI YATIRIM VE HİZMETLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
Amaç	A6. Serbest Bölgelerimizin Sağladığı Avantajlarla, Ülkemiz Yatırım Potansiyelinin Geliştirilerek Rekabetçi Yatırımların Yapılmasına Katkıda Bulunmak		
Hedef	H6.2. Serbest Bölgelerde katma değerli üretime yönelik teknolojik ve Ar-Ge'ye dayalı faaliyetler artırılarak ülke ekonomisine katkı sağlanacaktır.		
Performans Hedefi	H6.2. Serbest Bölgelerde katma değerli üretime yönelik teknolojik ve Ar-Ge'ye dayalı faaliyetler artırılarak ülke ekonomisine katkı sağlanacaktır.		
Açıklama: Ar-Ge konulu faaliyet ruhsatı müracaatları özendirilecektir. Bu kapsamda, Tübitak-MAM Teknoloji Serbest Bölgesi'nde Ar-Ge konulu ruhsat müracaat ücretleri %80 oranında indirilmiştir. Serbest bölgelere yatırımcı çekmeye yönelik tanıtıcı faaliyetler serbest bölge kurucu işletici firmalar ile koordineli olarak yoğunlaştırılacaktır. Serbest bölgelere stratejik ve yüksek katma değerli yatırımlar çekilerek ülkemizin rekabet gücüne sağlanan katkı artırılabilecek, bu bölgelerde katma değerli üretime yönelik teknolojik ve Ar-Ge'ye dayalı faaliyetler desteklenecektir.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 6.2.1: Ar-Ge konulu ruhsatlar kapsamında yapılan ticaret hacmi (milyon Dolar)	Milyon Dolar	65	63
Açıklama: Ar-ge konulu ruhsat sayısının az sayıda olması ve bu firmaların proje bazlı çalışıyor olmaları nedeniyle, Ar-ge konulu ruhsatlar kapsamında yapılan ticaret hacmi yıldan yıla dalgalanma gösterebilmektedir. Sapma Nedeni: Konjonktürel gelişmeler olmasına rağmen gerçekleşme hedefe yakın olmuştur. Önlemler: Hedeften önemli bir sapma görülmemekle birlikte, hem Ar-Ge hem de üretim ruhsatı sahibi firmaların, bazı işlemlerini Ar-Ge'ye dayalı üretim faaliyeti olarak üretim ruhsatı kapsamında gerçekleştirdiği görülmüştür. Gösterge hedeflerinde bu konunun da dikkate alınması faydalı olacaktır.			
PG 6.2.2: Serbest bölgelerdeki Ar-Ge konulu ruhsat sayısı	Sayı	25	26
Açıklama: Serbest Bölgelerdeki ar-ge konulu ruhsat sayısını göstermektedir Sapma Nedeni: Hedeflenenden fazla firma ruhsat başvurusunda bulunmuştur. Önlemler: Önlem alınmasını gerektirecek herhangi bir olumsuzluk bulunmamaktadır.			
PG 6.2.3: Yüksek Teknoloji Odaklı İhtisas Serbest Bölgeleri Kurulması Durumunda Serbest Bölgelerden Yurtdışı Yönlü Gerçekleştirilen Ticaret İçerisinde Orta-Yüksek ve Yüksek Teknoloji Ürünlerinin Payı (%)	Yüzde	59,01	0
Açıklama: Serbest bölgelere stratejik ve yüksek katma değerli yatırımlar çekilerek ülkemizin			

rekabet gücüne sağlanan katkı artırılacak, bu bölgelerde katma değerli üretime yönelik teknolojik ve Ar-Ge'ye dayalı faaliyetler desteklenecektir.

Sapma Nedeni: İhtisas Serbest Bölgelerinin kurulmasına ilişkin mevzuat çalışmaları devam etmektedir.

Önlemler: Söz konusu gösterge, kurulum çalışmaları devam eden ihtisas serbest bölgeleri kurulduktan sonra değerlendirilebilecektir.

Birim Adı	GÜMRÜKLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Amaç	A4. Gümrük Hizmetlerinin Kolay ve Güvenli Bir Şekilde Sunulmasını Sağlamak
Hedef	H4.1. Gümrük işlemleri ticaret erbabı için daha hızlı ve kolay yapılır hale getirilecektir.
Performans Hedefi	H4.1. Gümrük işlemleri ticaret erbabı için daha hızlı ve kolay yapılır hale getirilecektir.

Açıklama: Gerçekleştirilecek proje/faaliyet çalışmalarında Ticaretin Kolaylaştırılması tanımında yer alan standardizasyon-uyumlaştırma-şeffaflık-basitleştirme- ilkeleri ışığında çalışılacaktır. Gümrük işlemleri için farklı kurumlardan temin edilen belgelerin tek başvuru noktasından elektronik olarak temin edilmesine yönelik çalışmalar tamamlanacaktır. Cumhurbaşkanlığı 5 Yıllık Plan, 11. Kalkınma Planı ve Yeni Ekonomi Planı (2020-2022) (YEP) belgelerinde işaret edilen “gümrük işlemlerinin hızlandırılması” amacına yönelik çalışılacaktır. Uluslararası indekslerde ortak olarak kullanılan “gümrükler” ölçüsü çalışmalarda dikkate alınacaktır. Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü sahibi firmalara hâlihazırdaki düzenlemelerde sağlanan kolaylıklar hayata geçirilecek, bu firmalara ilave kolaylıklar sağlanacaktır. Gümrük işlemlerinde etkinliğin artırılmasına yönelik bilgi ve iletişim teknolojilerinden azami ölçüde yararlanılacaktır. İthalat ve ihracat işlemlerinde farklı Bakanlıkların laboratuvarlarında yapılan mükerrer analizlerin önlenmesi sağlanacaktır.

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 4.1.1: İlk 4 saatte gümrükleme tamamlanan ihracat beyannamesi oranı (%)	Yüzde	85	87
Açıklama: İlk 4 saatte gümrükleme tamamlanan ihracat beyannamesi oranı ölçülmektedir. Sapma Nedeni: Gerek kolaylaştırmaların kapsamının genişletilmesi gerekse de işlemlerin ve belgelerin dijital ortama alınması çalışmaları çerçevesinde gerçekleşen değer beklenen hedefin üzerine çıkmıştır. Önlemler: Hedefin üzerinde gerçekleşme sağlandığından önlemleri gerektirir bir husus bulunmamaktadır.			
PG 4.1.2: İlk 8 saatte gümrükleme tamamlanan ithalat beyannamesi oranı (%)	Yüzde	45	48

Açıklama: İlk 8 saate gümrüklemesi tamamlanan ithalat beyannamesi oranı ölçülmektedir.

Sapma Nedeni: Gerek kolaylaştırmaların kapsamının genişletilmesi gerekse de işlemlerin ve belgelerin dijital ortama alınması çalışmalarını çerçevesinde gerçekleşen değer beklenen hedefin üzerine çıkmıştır.

Önlemler:

PG 4.1.3: Türkiye'nin Sınır Ötesi Ticaret Endeksi Sıralaması	Sayı	41	44
---	------	----	----

Açıklama: Gösterge ile Türkiye'nin diğer ülkelerle karşılaştırmalı olarak sınır ötesi ticaret endeksi sıralamasındaki yeri ölçülmektedir.

Sapma Nedeni: 2019 yılında Bakanlığımızca yürütülen çalışmalar neticesinde, 2020 İş Yapma Kolaylığı Endeksinde ülkemizin Dış Ticaret puanı 90,27'den 91,6'ya yükselmiş, bunun yanı sıra ihracattaki toplam maliyet 358 Dolardan 338 Dolara, toplam süre 16 saatten 10 saate gerilemiş, ithalattaki toplam maliyet (46 Dolar) değişmezken, toplam sürenin de 11 saatten 7 saate düşürülmesi sağlanmıştır. Bununla birlikte, ülkemiz sıralamasının iyileştirilmesi için daha kapsamlı reformların devreye sokulması gerekmekte olup, Bakanlığımızın liman sahalarındaki yetkisi ve dolayısıyla alınan önlemlerin sıralamaya etkisi sınırlı kalmakta, bu konuda Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca önlemler alınması gerekmektedir.

Önlemler: İhracattaki 338 Dolarlık maliyetin %85'ini (290 Dolar) oluşturan liman maliyetlerinin düşürülmesi gerekmekte ve konuya ilişkin anılan Bakanlıkça Tebliğ çalışması devam etmekte olup, Bakanlığımızca da çalışmalara gerekli destek sağlanmaktadır.

PG 4.1.4: Toplam Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü Sahibi Firma Sayısı (kümülatif)	Sayı	475	480
---	------	-----	-----

Açıklama: Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü sahibi firma sayısı yükseltilecektir. Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü sahibi firmalara hâlihazırdaki düzenlemelerde sağlanan kolaylıklar hayata geçirilecek, bu firmalara ilave kolaylıklar sağlanacaktır.

Sapma Nedeni: Performans göstergesi değerine ulaşılmış, 2019 yılı için belirlenen hedefin üzerine çıkmıştır. YYS'nin sağladığı kolaylıklardan yararlanmak üzere hedeflenen değerden daha fazla sayıda firma başvurusu alınmış ve bu kapsamda 480 firmaya Yetkilendirilmiş Yükümlü statüsü tanınmıştır.

Önlemler: Hedefin üzerinde gerçekleşme sağlandığından önlemleri gerektirir bir husus bulunmamaktadır.

PG 4.1.5: İthalatta yükün deniz limanlarında gümrük gözetiminde ortalama bekleme süresi (gün)	Gün	5,7	5,8
---	-----	-----	-----

Açıklama: Gümrük işlemleri daha hızlı ve kolay yapılar hale getirilecektir.

Sapma Nedeni: Performans göstergesi değeri yakalanamamış olmakla birlikte, 2019 yılı için belirlenen hedefe çok yakın bir değere ulaşılmıştır.

Önlemler: Belirlenen hedefe ulaşılmasını teminen gümrük işlemlerinin kolaylaştırılması

çalışmalarına devam edilecektir.			
PG 4.1.6: İhracatta yükün deniz limanlarında gümrük gözetiminde ortalama bekleme süresi (gün)	Gün	1,8	1,8
Açıklama: Gümrük işlemleri daha hızlı ve kolay yapılır hale getirilecektir. Sapma Nedeni: Önlemler:			
PG 4.1.7: İthalatta yükün kara kapılarında gümrük gözetiminde ortalama bekleme süresi (saat)	Saat	8,6	9
Açıklama: Gümrük işlemleri daha hızlı ve kolay yapılır hale getirilecektir. Sapma Nedeni: Gerek kolaylaştırmaların kapsamının genişletilmesi gerekse de işlemlerin ve belgelerin dijital ortama alınması sonrasında faydalar sağlanmış, 2019 yılı için belirlenen hedefe yaklaşılmış ancak tam olarak ulaşılamamıştır. Önlemler: Belirlenen hedefe ulaşılmasını teminen gümrük işlemlerinin kolaylaştırılması çalışmalarına devam edilecektir.			
PG 4.1.8: İhracatta yükün kara kapılarında gümrük gözetiminde ortalama bekleme süresi (saat)	Saat	5,4	5
Açıklama: Gümrük işlemleri daha hızlı ve kolay yapılır hale getirilecektir. Sapma Nedeni: Gerek kolaylaştırmaların kapsamının genişletilmesi gerekse de işlemlerin ve belgelerin dijital ortama alınması çalışmaları çerçevesinde gerçekleşen değer beklenen hedefin üzerine çıkmıştır. Önlemler: Hedefin üzerinde gerçekleşme sağlandığından önlemi gerektirir bir husus bulunmamaktadır.			

Birim Adı	GÜMRÜKLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Amaç	A4. Gümrük Hizmetlerinin Kolay ve Güvenli Bir Şekilde Sunulmasını Sağlamak
Hedef	H4.2. Gümrük işlemlerini konu alan düzenlemelere ilişkin bilgiye kolay erişim sağlanacaktır.
Performans Hedefi	H4.2. Gümrük işlemlerini konu alan düzenlemelere ilişkin bilgiye kolay erişim sağlanacaktır.
Açıklama: Gümrük e-Bilgilendirme, Gümrük Rehberi ve Gümrük Tarife Arama platformlarının geliştirilmesine ve güncellenmesine ilişkin çalışmalara devam edilecektir. Gümrük Rehberi internet sitesi, mükelleflerin ihtiyaç duydukları temel bilgi ve belgelerin güncel, doğru ve kolay	

anlaşılabilir bir şekilde yayımlanmasında etkin olarak kullanılacaktır.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 4.2.1: Gümrük e-Bilgi platformlarının (Gümrük e-Bilgilendirme, Gümrük Rehberi, Tarife Arama Uygulaması) Ziyaretçi Sayısı	Sayı	50.000	50.874
Açıklama: Gümrük e-Bilgilendirme, Gümrük Rehberi ve Gümrük Tarife Arama platformlarının geliştirilmesine ve güncellenmesine ilişkin çalışmalara devam edilecektir. Gümrük Rehberi internet sitesi, mükelleflerin ihtiyaç duydukları temel bilgi ve belgelerin güncel, doğru ve kolay anlaşılabilir bir şekilde yayımlanmasında etkin olarak kullanılacaktır. Sapma Nedeni: e-Bilgi platformları aracılığıyla mükelleflerin ihtiyaç duydukları bilgi ve belgelerin güncel, doğru, anlaşılır ve kolay erişilebilir bir şekilde yayımlanması sağlanmış, bu doğrultuda hedeflenen değerin üzerine çıkmıştır. Önlemler: Hedefin üzerinde gerçekleşme sağlandığından önlemi gerektirir bir husus bulunmamaktadır.			

Birim Adı	DESTEK HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI		
Amaç	A7. Kurumsal Kapasiteyi Geliştirmek		
Hedef	H7.1. Kurumsal altyapı güncel ihtiyaçlar dikkate alınarak geliştirilecektir.		
Performans Hedefi	H7.1. Kurumsal altyapı güncel ihtiyaçlar dikkate alınarak geliştirilecektir.		
Açıklama: Kamu-özel işbirliğinden yararlanılacaktır. Alternatif modernizasyon modelleri oluşturulacaktır. Altyapı yatırım ihtiyacının önceliklendirilmesi ve öncelikli altyapı ihtiyacının karşılanması sağlanacaktır. Gümrük idarelerinde işlem hacimleri ve ihtiyaçların tespitine yönelik etüt yapılarak gümrük idareleri ve kapasiteleri optimize edilecektir. Gümrük kapıları ve idareleri; işlemlerin en hızlı ve doğru biçimde tamamlanmasına imkân veren yeniden kurgulanmış iş akış süreçleri doğrultusunda modernize edilecek ve yeni hizmet tesislerine kavuşturulacaktır.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 7.1.1: Fiziki altyapının ve ekipmanın ihtiyacı karşılama oranı (%)	Yüzde	80	89,49
Açıklama: Altyapı yatırım ihtiyacının önceliklendirilmesi ve öncelikli altyapı ihtiyacının karşılanması sağlanacaktır.			
Sapma Nedeni: Fiziki altyapının ve ekipmanın ihtiyacı karşılamasına yönelik olarak 2019 yılında bu performans göstergesi altında gerçekleştirilen projelere ilişkin proje ödenekleri talepler ve ihtiyaçlar doğrultusunda planlananın üzerinde harcama yapılarak gerçekleşme sağlanmıştır.			
Önlemler: Hedefin üzerinde gerçekleşme sağlandığından önlemi gerektirir bir husus bulunmamaktadır.			
PG 7.1.3: Yap-işlet-	Sayı	2	2

Devret Modeli İle Modernize Edilen Gümrük İdaresi Sayısı			
Açıklama: Kamu-özel işbirliğinden yararlanılacaktır. Gümrük kapıları ve idareleri; işlemlerin en hızlı ve doğru biçimde tamamlanmasına imkân veren yeniden kurgulanmış iş akış süreçleri doğrultusunda modernize edilecek ve yeni hizmet tesislerine kavuşturulacaktır. Sapma Nedeni: Önlemler:			

Birim Adı	BİLGİ İŞLEM DAİRESİ BAŞKANLIĞI		
Amaç	A7. Kurumsal Kapasiteyi Geliştirmek		
Hedef	H7.2. Bakanlığımızın bilişim altyapısı geliştirilerek daha kaliteli ve güvenli hizmet sunumuna olanak sağlanacaktır.		
Performans Hedefi	H7.2. Bakanlığımızın bilişim altyapısı geliştirilerek kesintisiz hizmet sunumuna olanak sağlanacaktır.		
Açıklama: Bilişim sistemlerinin hızının ve kapasitesinin artırılarak memnuniyet oranı artırılacaktır. Uygulamaların e-Devlet platformuna taşınması ve mobil uygulamaların yaygınlaştırılması yolu ile Bakanlık hizmetlerine erişim kolaylaştırılacaktır. Ağ cihazlarının güvenlik ve süreklilik standartlarını karşılayacak şekilde değiştirilmesi ya da güncellenmesi sağlanacak ve ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sisteminin yeni yapıya uygun hale getirilerek yeniden belgelendirilecektir. Veri analizi açısından önem ve fayda taşıyan uygulamalara ait veriler Karar Destek Sistemi'ne alınacaktır.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 7.2.1: Merkez ile sınır kapıları arasındaki bağlantının 4,5G GSM teknolojisiyle yedeklenmiş lokasyon sayısı	Sayı	6	0
Açıklama: Bilişim sistemlerinin hızının ve kapasitesinin artırılarak memnuniyet oranı artırılacaktır. Sapma Nedeni: 06.07.2019 Tarihli ve 30823 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2019/12 Sayılı Bilgi ve İletişim Güvenliği Tedbirleri konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesinde 21’ inci maddesinde belirtilen “İşletmeciler tarafından, kritik kurumların bulunduğu bölgelerdeki veriler, radyolink ve benzeri yöntemlerle taşınmayacak, fiber optik kablolar üzerinden taşınacaktır. Kritik veri iletişiminde, radyolink haberleşmesi kullanılmayacak; ancak kullanımın zorunlu olduğu durumlarda veriler milli kript sistemlerine sahip cihazlar kullanılarak kriptolanacaktır.” Hükmüne göre Bakanlığımızın Data hatları ihalelerinden 4.5G kablosuz ağ ile yedekleme çalışmaları geçici olarak çıkarılmıştır. Önlemler: Cumhurbaşkanlığı tarafından 2020 yılında yayınlanması planlanan Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberindeki ilgili maddeye göre tekrar gündeme alınıp gerekli işlemler yapılacaktır. Bu kapsamda 2020 yılına ait data hatları şartnamesine gerekli maddeler eklenmiştir.			

Birim Adı	PERSONEL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
Amaç	A7. Kurumsal Kapasiteyi Geliştirmek		
Hedef	H7.3. Bakanlık Birimlerinin ihtiyaçları doğrultusunda oluşturulacak etkili ve yenilikçi insan kaynakları politikalarıyla personelin nitelikleri artırılacaktır.		
Performans Hedefi	H7.3. Bakanlık Birimlerinin ihtiyaçları doğrultusunda oluşturulacak etkili ve yenilikçi insan kaynakları politikalarıyla personelin nitelikleri artırılacaktır.		
Açıklama: Personel ihtiyacı belirlenerek, ihtiyaç duyulan sayı ve özelliklerde personel istihdamı sağlanacaktır. Bakanlık personeli hakkında uygulanan mevzuat; personelin atama ve yer değiştirme işlemlerine ilişkin yönetmelikler öncelikli olmak üzere, yeni yapılanma sürecine uygun olarak düzenlenecektir. Hizmetiçi eğitimler yoluyla insan kaynaklarının nitelik artışı sağlanacak ve hizmet içi eğitimde hayat boyu öğrenme modeli benimsenecek, hizmet içi eğitim programlarında görev alan kurum içi eğitici personelin eğitcilik becerilerinin geliştirilmesi için “eğiticilerin eğitimi” programları düzenlenecektir. Online-uzaktan eğitimler ile (özellikle Office ve Windows uygulamaları, KBRN (Kimyasal Biyolojik, Radyolojik ve Nükleer Tehditler) Farkındalık Eğitimleri, Etik, Kurum Kültürü vb. konularda) tüm merkez ve taşra teşkilatına zaman ve mekândan bağımsız elektronik eğitim imkânları sunulacaktır.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 7.3.1: Bakanlığımız personeline ilişkin mevzuatın yeniden düzenlenme oranı (%)	Yüzde	40	40
Açıklama: Bakanlık personeli hakkında uygulanan mevzuat; personelin atama ve yer değiştirme işlemlerine ilişkin yönetmelikler öncelikli olmak üzere, yeni yapılanma sürecine uygun olarak düzenlenecektir.			
Sapma Nedeni:			
Önlemler:			
PG 7.3.2: Verimliliği Artırma Eğitimlerine katılan katılımcı sayısı	Sayı	5.000	1477
Açıklama: Hizmet içi eğitimler yoluyla insan kaynaklarının nitelik artışı sağlanacaktır.			
Sapma Nedeni: Bakanlığımızca Bakanlığımız personelinin eğitim programlarına yönelik yıllık plan hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. Yukarıda bahse konu istatistiğe yalnızca Personel Genel Müdürlüğünce gerçekleştirilen eğitim programlarına katılan kişi sayısı belirtilmiş olup, diğer birimlerin gerçekleştirdiği eğitim programlarına ait istatistikler dahil değildir. Ayrıca Personel Genel Müdürlüğünce online-uzaktan eğitim şeklinde verilen eğitim programına katılan personel sayısı da dahil edilmemiştir.			
Önlemler: Eğitim Yönetim Sistemi tüm Birimlerce kullanılmaya başlandığında Bakanlığımızın diğer birimlerince gerçekleştirilen istatistikler anlık olarak izlenebilecek ve bu şekilde hedeflenen sayıya ulaşmaya yönelik raporlama yapılabilecektir.			
PG 7.3.3: Eğiticilerin eğitcilik becerilerinin geliştirilmesine yönelik düzenlenen eğitim programı sayısı	Sayı	1	0

Açıklama: Hizmet içi eğitim programlarında görev alan kurum içi eğitici personelin eğiticilik becerilerinin geliştirilmesi için “eğiticilerin eğitimi” programları düzenlenecektir.

Sapma Nedeni: Bütçede gerekli ödenek tertibi oluşturulmaktadır.

Önlemler: 2020 yılı için performans bütçeleme sistemine geçileceği bildirildiğinden 2020 yılında gerçekleştirilmesi planlanan eğiticilerin eğitimi programları söz konusu listeye dahil edilerek bütçe konulması talep edilmiştir.

PG 7.3.4: Yapılan uzaktan çevrimiçi eğitimlerin sayısı	Sayı	2	12
--	------	---	----

Açıklama: Online-uzaktan eğitimler ile (özellikle Office ve Windows uygulamaları, KBRN (Kimyasal Biyolojik, Radyolojik ve Nükleer Tehditler) Farkındalık Eğitimleri, Etik, Kurum Kültürü vb. konularda) tüm merkez ve taşra teşkilatına zaman ve mekândan bağımsız elektronik eğitim imkânları sunulacaktır.

Sapma Nedeni: Daha önce 2 programda planlanan uzaktan eğitim ihtiyaç doğması nedeniyle 12 program olarak gerçekleştirilmiştir.

Önlemler: Performans göstergesi gerçekleşme oranına ulaşıldığından önlem açıklaması yapılmamıştır.

Birim Adı	STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI
Amaç	A7. Kurumsal Kapasiteyi Geliştirmek
Hedef	H7.4. Kurumsal risk yönetim kapasitesi ve iç kontrol uygulamaları geliştirilecektir.
Performans Hedefi	H7.4. Kurumsal risk yönetim kapasitesi ve iç kontrol uygulamaları geliştirilecektir.

Açıklama: İç kontrol uyum eylem planı oluşturulacak, sorumluluklar belirlenecektir. Kurumsal Risk Yönetimi Belgesi oluşturulacak, iç kontrol sistemi ve kurumsal risk yönetimi konusunda bilinç geliştirilecektir. İç kontrol ve kurumsal risk yönetimi çalışanlarının mesleki donanımının artırılması için eğitim hizmeti alınması sağlanacaktır. Yeterli sayıda mali hizmetler uzmanı atanması sağlanacak, uzman personelin sürekli mesleki gelişimlerinin sağlanması için eğitim hizmeti alınması sağlanacaktır.

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019	Gerçekleşme
PG 7.4.1: Hazırlanan iç kontrol eylem planı sayısı	Sayı	1	1

Açıklama: İç kontrol uyum eylem planı oluşturulacak, sorumluluklar belirlenecektir.

Sapma Nedeni:-

Önlemler: Tamamlandı

PG 7.4.2: Oluşturulan Kurumsal Risk Yönetimi Belgesi	Sayı	1	0
--	------	---	---

Açıklama: Kurumsal Risk Yönetimi Belgesi oluşturulacak, iç kontrol sistemi ve kurumsal risk yönetimi konusunda bilinç geliştirilecektir.

Sapma Nedeni: Hazine ve Maliye Bakanlığı’ndan görüş beklenmektedir.

Önlemler: Taslak Yönerge 2020 yılında görüşlerin alınmasını müteakip gerekli güncellemeler

yapılarak uygulamaya konulacaktır.			
PG 7.4.4: İç Kontrol/Risk Yönetimi konusunda verilen eğitim sayısı (kümülatif)	Sayı	2	2
Açıklama: İç kontrol ve kurumsal risk yönetimi çalışanlarının mesleki donanımının artırılması için eğitim hizmeti alınması sağlanacaktır. Sapma Nedeni: Önlemler:			
Birim Adı	DIŞ TEMSİLCİLİKLER VE ULUSLARARASI ETKİNLİKLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
Amaç	A7. Kurumsal Kapasiteyi Geliştirmek		
Hedef	H7.6. Yurtdışı teşkilatının etkinliği ve faaliyetlerinin izlenebilirliği sürdürülebilir bir şekilde geliştirilecektir.		
Performans Hedefi	H7.6. Yurtdışı teşkilatının etkinliği ve faaliyetlerinin izlenebilirliği sürdürülebilir bir şekilde geliştirilecektir.		
Açıklama: İçerik Yönetim Sistemi ve Bilgi Yönetim Sistemi yazılımları açık kaynak kodlu teknolojiler kullanılarak geliştirilecektir. Düzenlenecek eğitimlerin amaca yönelik olmasına ve Müşavirlerin/Ataşelerin çalışmaları açısından katkı sağlayıcı / yol gösterici nitelikte olmasına dikkat edilecektir. Yurt dışı teşkilatı tarafından hazırlanacak raporların Bakanlık ile bilgi paylaşımına katkı sağlarken yurt dışı teşkilatının faaliyetlerini olumsuz etkileyecek nitelikte iş yükü yaratmamasına dikkat edilecektir.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 7.6.1: Yurtdışı teşkilatı ile Bakanlık arasında bilgi paylaşımını etkinleştirecek bilgi yönetim sistemi oluşturulması ve etkinliğinin temini (tamamlanma yüzdesi)	Yüzde	80	80
Açıklama: İçerik Yönetim Sistemi ve Bilgi Yönetim Sistemi yazılımları açık kaynak kodlu teknolojiler kullanılarak geliştirilecektir. Sapma Nedeni: Önlemler:			
PG 7.6.2: Yurtdışı teşkilatında görev yapacak personele yönelik düzenlenecek eğitim sayısı	Sayı	1	1

Açıklama: Düzenlenecek eğitimlerin amaca yönelik olmasına ve Müşavirlerin/Ataşelerin çalışmaları açısından katkı sağlayıcı/yol gösterici nitelikte olmasına dikkat edilecektir.

Sapma Nedeni:

Önlemler:

PG 7.6.3: Yurtdışı teşkilatı tarafından hazırlanacak raporlama formatı sayısı	Sayı	2	2
---	------	---	---

Açıklama: Yurt dışı teşkilatı tarafından hazırlanacak raporların Bakanlık ile bilgi paylaşımına katkı sağlarken yurt dışı teşkilatının faaliyetlerini olumsuz etkileyecek nitelikte iş yükü yaratmamasına dikkat edilecektir.

Sapma Nedeni:

Önlemler:

PG 7.6.4: Yurtdışı teşkilatı tarafından kullanılacak "Ticaret Müşavirleri El Kitabı"nın hazırlanması (tamamlanma yüzdesi)	Yüzde	60	60
---	-------	----	----

Açıklama: Ticaret Müşavirlerine yönelik El Kitabı geliştirilecektir.

Sapma Nedeni:

Önlemler:

Birim Adı	DIŞ TEMSİLCİLİKLER VE ULUSLARARASI ETKİNLİKLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
Amaç	A1. İhraç Edilen Mal ve Hizmetlerin Katma Değerini, Rekabet Gücünü, Pazar/Ürün Çeşitlendirmesini Geliştirmek Yoluyla Sürdürülebilir İhracat Artışını Sağlamak		
Hedef	H1.2. İhracatta pazar ve ürün çeşitlendirmesi sağlanacaktır.		
Performans Hedefi	H1.2. İhracatta pazar ve ürün çeşitlendirmesi sağlanacaktır.		
Açıklama: Mal ihracatımızın ve döviz kazandırıcı hizmet ticaretimizin pazar ve ürün ekseninde geliştirilmesine yönelik heyet ve fuar katılımı sayıları artırılacaktır. İhracata yönelik desteklerin etkinliğinin ölçülmesine yönelik analitik çalışmalar yapılacaktır. İhracatçıların küresel ticari verileri yakından takip edebilmelerini, devlet destekleri, potansiyel ürün ve pazarlar ile alıcı ülke uygulamaları hakkında bilgi edinmelerini sağlayacak, kapsamlı ve güncel verileri içeren dijital “Kolay İhracat Platformu” kurulacaktır. Devlet destekleri değerlendirme ve ödeme süreçleri hızlandırılacak, desteklere ilişkin bilgilendirme ve tanıtım faaliyetleri yoluyla yararlanıcı ve işbirliği kuruluşlarının farkındalığının artırılması sağlanacaktır. Yurt dışında gerçekleştirilen ticaret heyetlerine katılan firma bilgileri ile temas kurulan yabancı firma bilgilerini içeren veri tabanı kurulacak ve düzenli aralıklarla güncellenecektir.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2019 Yılı Hedefi	Gerçekleşme
PG 1.2.9: Hedef ve Öncelikli			

Ülkelerde Gerçekleştirilecek Yerinde Pazar Araştırması Sayısı	Sayı	12	14
Açıklama: Hedef Pazar ve hedef ürün odaklı bir yaklaşımla firmalarımızın küresel değer zincirlerinin katma değer yaratan aşamalarına eklemlenmesi desteklenecektir. Sapma Nedeni: 2019 yılı için planlanan YPA'lar 4 hedef ülkeye (Çin, Rusya, Meksika ve Hindistan) yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Bunlara ilave olarak, gıda sektörlerinde potansiyel olduğu değerlendirilen Japonya ve Güney Kore YPA'ları da 2019 YPA programına eklenmiş ve 2019 yılında gerçekleştirilen toplam YPA sayısı 14 olmuştur. Önlemler:			

3.2.2. Performans Sonuçları Tablosu

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme	Oran (%)	Durumu
PG 1.1.1: Orta-yüksek ve yüksek teknoloji ürün (YTÜ) ihracatının toplam imalat sanayi ihracatı içindeki payı	Yüzde	40,30	39,6	98,26	Ulaşıldı
PG 1.1.2: Yurtdışı Müteahhitlik Hizmetleri İş Hacmi	(Milyar \$)	23	18,1	78,69	Makul
PG 1.1.3: Mal ihracatına yönelik Turquality® ve Marka programları kapsamında desteklenen marka sayısı (Kümülatif)	Sayı	280	289	103,21	Ulaşıldı
PG 1.1.4: Turquality® programı kapsamında desteklenen şirketlerin birim ihraç fiyatının yükselmesi	(kg/\$)	4,10	2,73	66,58	İyileştirilmeli
PG 1.1.5: Destek kapsamına alınan tasarım ve ürün geliştirme, proje sayısı (Kümülatif)	Sayı	670	680	101,49	Ulaşıldı
PG 1.1.6: Tasarım ve ürün geliştirme projesi desteklenen şirketlerin birim ihraç fiyatının yükselmesi	(kg/\$)	9,60	11,19	116,56	Ulaşıldı
PG 1.1.7. Destek kapsamına alınan UR-GE proje sayısı	Sayı	46	72	156,52	Aşıldı
PG 1.1.8. Destek kapsamına alınan Küresel Tedarik Zincirine Katılım proje sayısı	Sayı	40	31	77,5	Makul

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme	Oran (%)	Durumu
PG 1.1.9: Destek kapsamına alınan Küresel Tedarik Zincirine Katılım Projesi firmalarının ihracatında artış	Yüzde	18	7,80	43,33	Ulaşılamadı
PG 1.1.10: Küresel Ticaretteki gelişmeler, ikili anlaşmalar ve desteklere ilişkin Etki Analizi ve Modelleme Sayısı	Sayı	6	6	100	Ulaşıldı
PG 1.1.11: Hizmet ihracatına yönelik Turquality® ve Marka programları kapsamında desteklenen marka sayısı (Kümülatif)	Sayı	35	36	102,85	Ulaşıldı
PG 1.1.12: Yurt Dışı Teknik Müşavirlik Hizmetleri Yıllık Toplam Proje Tutarı	Milyon Dolar	170	176,8	104	Ulaşıldı
PG 1.2.1: Mal ihracatına yönelik desteklenen ticaret heyetleri sayısı	Sayı	190	182	95,78	Ulaşıldı
PG 1.2.2: Hizmet ihracatına yönelik destek programları kapsamında olumlu sonuçlandırılan başvuru sayısı	Sayı	2.000	3.328	166,4	Aşıldı
PG 1.2.3: Mal ihracatına yönelik desteklenen alım heyetleri sayısı	Sayı	150	147	98	Ulaşıldı
PG 1.2.4: İhracatçıların katılımının desteklendiği milli ve bireysel yurtdışı fuar sayısı	Sayı	2.100	2.101	100,04	Ulaşıldı
PG 1.2.5: Yurtdışı fuar katılımlarının ihracata olası katkı miktarı	Milyar ABD Doları	2,40	2,40	100	Ulaşıldı

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme	Oran (%)	Durumu
PG 1.2.6: Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım (Ofis-Mağaza) Destek Programı kapsamında desteklenen şirket sayısı	Sayı	755	863	114,30	Ulaşıldı
PG 1.2.7: Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım Desteğinden yararlanan şirketlerin ihracat tutarı	Milyar ABD Doları	6,50	6,77	104,15	Ulaşıldı
PG 1.2.8: Türk Ticaret Merkezinde desteklenen şirket sayısı	Sayı	120	144	120	Aşıldı
PG 1.2.9: Hedef ve Öncelikli ülkelerde gerçekleştirilecek Yerinde Pazar Araştırması sayısı	Sayı	12	14	116,66	Ulaşıldı
PG 1.2.10: Hizmet ihracatına yönelik desteklenen ticaret ve alım heyetleri sayısı	Sayı	35	36	102,85	Ulaşıldı
PG 1.3.1: e-İhracat Stratejisi Eylem Planı (2018-2020)'nın uygulanma oranı (Kümülatif)	Yüzde	40	40	100	Ulaşıldı
PG 1.4.1: Ticari kalite denetimlerinde Mevcut risk analizi yapısının, denetimlerin etkinliğinin artırılmasını teminen revize edilme sayısı (Yıllık)	Sayı	10	10	100	Ulaşıldı
PG 1.4.2: Ticari kalite denetimlerine yönelik sektörel ihtiyaçlar çerçevesinde güncellenen/hazırlanan mevzuat sayısı (Kümülatif)	Sayı	8	8	100	Ulaşıldı

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme	Oran (%)	Durumu
PG 1.4.3: Ticari Kalite Denetimlerinde Risk analizi çerçevesinde A sınıfı firmaların tespit edilen olumsuzluk oranı	Yüzde	4	4	100	Ulaşıldı
PG 2.1.1: Damping ve sübvansiyon soruşturmaları sayısı (Kümülatif)	Sayı	30	33	110	Ulaşıldı
PG 2.1.2: İthalatta korunma önlemleri sayısı (Kümülatif)	Sayı	8	8	100	Ulaşıldı
PG 2.1.3: Önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı önlemlerin sayısı (Kümülatif)	Sayı	16	17	106,25	Ulaşıldı
PG 2.2.1: Kimyasal Silahlar Sözleşmesi ve Ozon Tabakasını İncelten Maddelerin İthalatı Tebliği kapsamında düzenlenen ithal lisansı sayısı (Kümülatif)	Sayı	340	332	97,64	Ulaşıldı
PG 2.2.2: İthalat denetimlerinde mevcut risk analizi yapısının, denetimlerin etkinliğinin artırılmasını teminen revize edilme sayısı (Kümülatif)	Sayı	10	10	100	Ulaşıldı
PG 2.2.3: Sektörel ihtiyaçlar çerçevesinde güncellenen/hazırlanan ürün güvenliği mevzuatı sayısı (kümülatif)	Sayı	20	22	110	Ulaşıldı
PG 2.2.4: Ekonomik Tarife Sorunları Grubu'ndan Kabul Edilen Başvuru Sayısı (kümülatif)	Sayı	28	35	125	Aşıldı

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme	Oran (%)	Durumu
PG 2.3.1. GİTES 2017-2019 Eylem Planı'nın tamamlanma oranı	Yüzde	100	100	100	Ulaşıldı
PG 3.1.1: Üretici örgütlerinin pazar payı (Kümülatif) (%)	Yüzde	1	0,85	85	Makul
PG 3.1.2: Lisanslı depo sayısı (Kümülatif)	Sayı	90	91	101,11	Ulaşıldı
PG 3.1.3.HKS Mobil Uygulamasının indirme sayısı (Kümülatif)	Sayı	220.000	185.244	84,20	Makul
PG 3.2.1 Perakende pazarında e-ticaretin oranı (%)	Yüzde	5,50	-	-	Verilerin açıklanması beklenmektedir.
PG 3.2.2: Güven damgası alan internet sitesi sayısı	Sayı	100	12	12	Ulaşılamadı
PG 3.2.3:Perakende Bilgi Sistemi'nin (PERBİS) Tamamlanma Oranı	Yüzde	50	50	100	Ulaşıldı
PG 3.2.4: Merkezi Sicil Kayıt Sistemi'ne (MERSİS) entegre olan ekonomik birim oranı	Yüzde	50	100	200	Aşıldı
PG 3.2.7: Taşınır Rehin Sicil Sistemine tescil edilen toplam rehin sözleşmesi sayısı	Sayı	20.000	30.261	151,30	Aşıldı
PG 3.2.8: Elektronik ticaretin perakende ticaretteki payı konusunda ülkemizin uluslararası sıralaması	Sayı	43	53	76,75	Makul
PG.3.3.1: Tüketici bilinci oranı (Kümülatif Yüzde Artış)	Yüzde	55	55,8	101,45	Ulaşıldı

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme	Oran (%)	Durumu
PG.3.3.2.Reklam ve haksız ticari uygulamalarda karara bağlanan dosya sayısı	Sayı	4.250	7.520	176,94	Aşıldı
PG.3.3.3.Denetlenen ürün parti sayısı	Sayı	2.000	2.686	134,3	Aşıldı
PG 3.4.1: Bir önceki yıla göre esnaf işletmesi sayısındaki artış oranı (Yıllık)	Yüzde	1.805.809 (%3)	1.790.030 (%2)	70	Makul
PG 3.4.2: Esnaf ve sanatkârların kullandığı Hazine destekli kredi miktarındaki artış oranı (Yıllık)	Yüzde	20,57 Milyar TL (%10)	25,2 Milyar TL (%35)	350	Aşıldı
PG 3.4.3: İhracat yapan esnaf ve sanatkâr sayısındaki artış oranı (Yıllık)	Yüzde	10	-	-	Verilerin açıklanması beklenmektedir.
PG 3.4.4: Esnaf ve sanatkârların istihdam ettiği çalışan sayısındaki artış oranı	Yüzde	4	-	-	Verilerin açıklanması beklenmektedir.
PG 3.5.1.Kurulan yeni tür kooperatif sayısı	Sayı	25	39	156	Aşıldı
PG 3.5.2. Yeni Kooperatifçilik Strateji Belgesinin tamamlanma tarihi	Yıl	✓	0	0	Ulaşılmadı
PG 3.5.3. Düzenlenen bilgilendirme toplantısı ve eğitim sayısı	Sayı	15	27	180	Aşıldı
PG 3.5.4. Kooperatif kuruluş başvurularının cevaplandırılma süresi	Gün	7	7	100	Ulaşıldı

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme	Oran (%)	Durumu
PG 3.5.5: Faal olan kooperatif sayısı	Sayı	12.200	12.230	100,24	Ulaşıldı
PG 3.6.5: Proje kapsamında hazırlanan eğitim videosu, kısa film, kamu spotu ve tanıtım videoları sayısı	Sayı	12	0	0	Ulaşılamadı
PG 4.1.1: İlk 4 saatte gümrüklemesi tamamlanan ihracat beyannamesi oranı	Yüzde	85	87	102,35	Ulaşıldı
PG 4.1.2: İlk 8 saate gümrüklemesi tamamlanan ithalat beyannamesi oranı	Yüzde	45	48	106,66	Ulaşıldı
PG 4.1.3: Türkiye'nin Sınır Ötesi Ticaret Endeksi Sıralaması	Sayı	41	44	92,68	Ulaşıldı
PG 4.1.4: Toplam Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü Sahibi Firma Sayısı (Kümülatif)	Sayı	475	480	101,05	Ulaşıldı
PG 4.1.5: İthalatta yükün deniz limanlarında gümrük gözetiminde ortalama bekleme süresi (Gün)	Gün	5,70	5,80	98,24	Ulaşıldı
PG 4.1.6: İhracatta yükün deniz limanlarında gümrük gözetiminde ortalama bekleme süresi	Gün	1,80	1,80	100	Ulaşıldı
PG 4.1.7: İthalatta yükün kara kapılarında gümrük gözetiminde ortalama bekleme süresi	Saat	8,60	9	95,34	Ulaşıldı
PG 4.1.8: İhracatta yükün kara kapılarında gümrük gözetiminde ortalama bekleme süresi	Saat	5,40	5	107,40	Ulaşıldı

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme	Oran (%)	Durumu
4.2.1: Gümrük e-bilgi platformlarının (Gümrük e-bilgilendirme, Gümrük Rehberi, Tarife Arama Uygulaması) Ziyaretçi Sayısı	Sayı	50.000	50.874	101,74	Ulaşıldı
PG 4.3.1: Yıllık denetim sayısı	Sayı	2.508	3.123	124,52	Aşıldı
PG 4.3.2: Kaçak Eşya Bazında Uzmanlaşmış Veri Analiz Ekip Sayısı	Sayı	12	12	100	Ulaşıldı
PG 4.3.3: Uluslararası Alanda Yürütülen Operasyon ve İşbirliği Sayısı	Sayı	16	17	106,25	Ulaşıldı
PG 4.3.4: Dedektör Köpek Sayısı (narkotik, patlayıcı, çay-tütün, asayiş, nakit)	Sayı	190	192	101,05	Ulaşıldı
PG 4.3.5: Kaçakçılıkla Mücadeleye Yönelik Teknik Sistem ve Ekipman Sayısı	Sayı	907	1.142	125,90	Aşıldı
PG 4.4.1: İthalat kırmızı hat oranı	Yüzde	12,80	13,10	97,65	Ulaşıldı
PG 4.4.2:İhracat kırmızı hat oranı	Yüzde	3,40	3,30	102,94	Ulaşıldı
PG 4.4.3- Planlı sonradan kontrole tabi tutulan firma sayısındaki artış oranı	Yüzde	2	0	0	Ulaşılamadı
PG 4.5.1 Eşyanın tasfiyelik hale geldiği tarih ile Tespit Tahakkuk Belgesinin düzenlendiği tarih arasındaki süre	Gün	150	248	34,66	Ulaşılamadı
PG 4.5.2. Eşyanın Tespit Tahakkuk Belgesinin düzenlendiği tarih ile tasfiye yönteminin	Gün	70	46	134,28	Aşıldı

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme	Oran (%)	Durumu
belirlenmesi arasındaki süre					
PG 4.5.3: Eşyanın tasfiye yönteminin belirlendiği tarih ile tasfiye yönteminin uygulanması arasındaki süre	Gün	60	23	161,66	Aşıldı
PG 4.6.1: İkili düzeyde ihracat/transit veri değişimi Anlaşma ve Protokol sayısı	Sayı	1	1	100	Ulaşıldı
PG 4.6.2: Yetkilendirilmiş yükümlü (AEO) Karşılıklı Tanıma Anlaşma ve Protokol ve Eylem Planı sayısı	Sayı	1	1	100	Ulaşıldı
PG 4.6.3: TIR Sisteminin pilot projelerle elektronikleştirilme sürecinin yaygınlaştırılma oranı	Yüzde	50	50	100	Ulaşıldı
PG 4.6.4: İpekyolu – Kervansaray Projesinde sınır geçiş işlemlerinin azaltılma oranı	Yüzde	50	50	100	Ulaşıldı
PG.5.1.1: Ülke/pazarlar özelinde uygulamaya geçirilecek eylem planları sayısı (Kümülatif)	Sayı	4	4	100	Ulaşıldı
PG 5.1.2: DTÖ’de iştirak edilen dava ve dava süreçlerinin sayıları	Sayı	4	6	150	Aşıldı
PG 5.1.3: DEİK ile işbirliği halinde yapılan, etkinliklerin sayısı	Sayı	40	42	105	Ulaşıldı
PG. 5.1.4: Gerçekleştirilen KEK ve JETCO toplantıları sayısı	Sayı	19	22	115,78	Ulaşıldı

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme	Oran (%)	Durumu
PG 5.1.5: İhracat pazarlarımızdaki teknik mevzuat değişikliklerinin DTÖ Ticarete Teknik Engeller Anlaşması ve AB ile Gümrük Birliği çerçevesinde ilgili taraflara bildirim sayısı (Kümülatif)	Sayı	6.100	10.151	166,40	Aşıldı
PG 5.2.1: Düzenlenen üst düzey ikili, bölgesel, çoklu ve çok taraflı temas ve faaliyetler ile kurumsal toplantıların (KEK ve JETCO) sayısı	Sayı	111	275	247,74	Aşıldı
PG 5.2.2: İmzalanan ticaret, ekonomik, teknik işbirliği anlaşmaları ile tercihli ticaret ile hizmet ticareti anlaşmaları sayısı	Sayı	2	2	100	Ulaşıldı
PG 5.3.1: Gümrükler alanında AB müktesebatı uyum oranı	Yüzde	60	25	41,66	Ulaşılamadı
PG 5.3.2: Gümrük Birliği ve AB ile tercihli ticari ilişkiler kapsamında yürütülen/ katılım sağlanan faaliyet sayısı	Sayı	13	13	100	Ulaşıldı
PG 5.3.3: Gümrük Birliği'nin güncellenmesine yönelik AB ve AB ülkeleri ile yapılan toplantı/ müzakere sayısı	Sayı	6	12	200	Aşıldı
PG 5.4.1: Akdedilen veya güncellenen STA sayısı	Sayı	4	4	100	Ulaşıldı
PG 5.4.2: STA akdedilmesi ve mevcut STA'ların güncellenmesine yönelik müzakere sayısı	Sayı	34	40	117,64	Ulaşıldı

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme	Oran (%)	Durumu
PG 5.5.1. AB mevzuatına uyum amacıyla güncellenerek sevk edilen mevzuat taslağı sayısı	Sayı	2	0	0	Ulaşılamadı
PG 5.5.2 Koordinasyon faaliyeti yürütülen teknik mevzuat sayısı	Sayı	15	8	53,33	İyileştirilmeli
PG 5.5.3. Mevzuata yönelik bilgilendirme faaliyeti sayısı	Sayı	10	4	40	Ulaşılamadı
PG 5.5.4. AB Komisyonuna Bildirilen Onaylanmış Kuruluş Sayısı (kümülatif)	Sayı	46	48	104,34	Ulaşıldı
PG 5.6.1: Dünya Bankası “İş Yapılabilirlik Raporu “Lojistik Performans Endeksi”nde iyileştirilme sıra sayısı	Sayı	47	-	-	Verilerin açıklanması beklenmektedir.
PG 6.1.1: Serbest bölgelerden yurtdışına yapılan satışların toplam serbest bölge ticaret hacmi içerisindeki payı	Yüzde	40	40	100	Ulaşıldı
PG 6.1.2: Serbest bölgelerdeki üretim ruhsatı sayısının toplam ruhsat sayısına oranı	Yüzde	36	36	100	Ulaşıldı
PG 6.1.3: Serbest bölgelerin tanıtımı amacıyla yurt içi ve dışında düzenlenen/iştirak edilen etkinlik sayısı (Kümülatif)	Sayı	23	23	100	Ulaşıldı
PG 6.2.1: Ar-Ge konulu ruhsatlar kapsamında yapılan ticaret hacmi (Milyon USD)	Milyon Dolar	65	63	96,92	Ulaşıldı

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme	Oran (%)	Durumu
PG 6.2.2: Serbest bölgelerdeki Ar-Ge konulu ruhsat sayısı	Sayı	25	26	104	Ulaşıldı
PG 6.2.3: Yüksek Teknoloji Odaklı İhtisas Serbest Bölgeleri Kurulması Durumunda Serbest Bölgelerden Yurtdışı Yönlü Gerçekleştirilen Ticaret İçerisinde Orta-Yüksek ve Yüksek Teknoloji Ürünlerinin Payı	Yüzde	59,01	0	0	Ulaşılamadı
PG 7.1.1 Fiziki altyapının ve ekipmanın ihtiyacı karşılama oranı (%)	Yüzde	80	89,49	111,86	Ulaşıldı
PG 7.1.3: Yap-İşlet-Devret Modeli İle Modernize Edilen Gümrük İdaresi Sayısı	Sayı	2	2	100	Ulaşıldı
PG7.2.1: Merkez ile sınır kapıları arasındaki bağlantının 4,5G GSM teknolojisiyle yedeklenmiş lokasyon sayısı	Sayı	6	0	0	Ulaşılamadı
PG 7.3.1: Bakanlığımız personeline ilişkin mevzuatın yeniden düzenlenme oranı	Yüzde	40	40	100	Ulaşıldı
PG7.3.2: Verimliliği Artırma Eğitimlerine katılan katılımcı sayısı	Yüzde	5.000	1.477	29,54	Ulaşılamadı
PG 7.3.3: Eğiticilerin eğitimcilik becerilerinin geliştirilmesine yönelik düzenlenen eğitim programı sayısı	Sayı	1	0	0	Ulaşılamadı
PG 7.3.4: Yapılan uzaktan-çevrimiçi eğitimlerin sayısı	Sayı	2	12	600	Aşıldı

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme	Oran (%)	Durumu
PG 7.4.1: Hazırlanan iç kontrol eylem planı sayısı	Sayı	1	1	100	Ulaşıldı
PG7.4.2: Oluşturulan Kurumsal Risk Yönetimi Belgesi	Sayı	1	0	0	Ulaşılamadı
PG 7.4.4: İç Kontrol/Risk Yönetimi konusunda verilen eğitim sayısı (Kümülatif)	Sayı	2	2	100	Ulaşıldı
PG7.6.1: Yurtdışı teşkilatı ile Bakanlık arasında bilgi paylaşımını etkinleştirecek bilgi yönetim sistemi oluşturulması ve etkinliğinin temini	Yüzde	80	80	100	Ulaşıldı
PG7.6.2: Yurtdışı teşkilatında görev yapacak personele yönelik düzenlenecek eğitim sayısı	Sayı	1	1	100	Ulaşıldı
PG7.6.3: Yurtdışı teşkilatı tarafından hazırlanacak raporlama formatı sayısı	Sayı	2	2	100	Ulaşıldı
PG7.6.4: Yurtdışı teşkilatı tarafından kullanılabilecek "Ticaret Müşavirleri El Kitabının hazırlanması	Yüzde	60	60	100	Ulaşıldı

3.2.3. Performans Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Bakanlığımız 2019 yılı performans programında 32 adet performans hedefine bağlı 117 performans göstergesi yer almaktadır.

Performans göstergelerinden;

- 71 adedine (%63) ulaşılmış,
- 14 adedine (%12) ulaşılammış,
- 20 adedi (%18) aşılmıştır.
- 2 adedinin (%2) iyileştirilmesi gerekir.
- 6 adedi (%5) ise makul düzeydedir.
- 4 göstergeye ilişkin 2019 verisi beklenmektedir.

Performans Ölçeği

%120,00-.....	Aşıldı
%90,00-%119,99	Ulaşıldı
%70,00-%89,99	Makul
%50,00-%69,99	İyileştirilmeli
%0-%49,99	Ulaşılamadı

IV. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

4.1. Üstünlükler

- Yeni yapılanma ile birlikte ticaretin tek çatı altında toplanmış olması,
- Aldığı kararlarla piyasayı etkileme gücünün yüksek olması,
- Özel sektörle güçlü bir etkileşim içerisinde olması ve STK'lar, ihracatçı birlikleri ve DEİK gibi kuruluşlarla yakın çalışma anlayışı,
- Etkin destek mekanizmalarına sahip olması ve uygulaması, politikalara bütüncül yaklaşabilme kabiliyetinin olması (ihracat, üretim, yatırım ilişkisi),
- Ülkeler arası diyalogu güçlü ve küresel bilgi birikimine sahip bir kurum olması,
- Lisansüstü eğitim ve uluslararası kuruluşlarda kariyer imkânı sunması,
- Ülke ekonomisine çok büyük ölçüde gelir sağlayacak politika ve uygulama araçlarına sahip olması,
- Ülkenin makroekonomik göstergelerini etkileyecek yetki ve araçlara sahip olması ve paydaşlarla güçlü işbirliğini sürdürmesi,
- Planlama, karar alma ve uygulama performansının yüksek düzeyde olması,
- Fiziki ve teknolojik imkânlar açısından yüksek donanımlı bir kapasiteye sahip olması,
- Tüketici haklarının sağlanması ve korunmasına yönelik aktif tedbirler alması,
- Yerli üretim ve yerli üretici için yönlendirici ve yenilikçi önemli politikalar geliştirmesi,
- Ticarete konu ürün ve malların kalite standardını güçlendirme çalışmaları yapması,
- Kaliteli, uzman ve deneyimli iş gücünün olması,
- Üretimden ihracata uzanan arz zincirinin tüm halkalarını bir araya getirmesi,
- Köklü geçmişi ve deneyimiyle güçlü ve zengin kurumsal geleneğe sahip olması,
- Genç, dinamik ve nitelikli personel yapısının varlığı,
- Üretim ve tüketim piyasası üzerinde kamu politikalarını yönlendirici etkisinin olmasıdır.

4.2. Gelişime Açık Yanlar

- Fiziksel imkânların geliştirilmeye açık olması,
- Bütçeye ve personel sayısına ilişkin kısıtların olumsuz etkileri,
- İhracat desteklerin kamuoyunda farkındalığının daha da fazla artırılmasının gerekmesi,
- Bazı kamu kurumları ve bağımsız idari otoriteler ile yetki çatışmasının ortaya çıkabilmesi,
- Görev alanlarının çeşitliliğinden kaynaklanan mevzuatın ve uygulamada karşılaşılan sorunların çeşitliliği,
- Yurtdışı ve taşra teşkilatının yasal, kurumsal, teknolojik, beşeri, yetki ve mali kaynaklar açısından geliştirilme ihtiyacının olması,
- Elektronik ticareti destekleme ve artırma yönündeki çalışmaların artırılma ihtiyacı,
- Tescil işlemlerinde ülke bazında yeknesaklık sağlanmaması,
- Ticaretle ilgili araştırma geliştirme ve bilgilendirme faaliyetlerinin artırılma ihtiyacı,
- Finansmanı uluslararası kaynaklar tarafından sağlanan proje sayısının arttırılması ve projelerin niteliğinin geliştirilmesi ihtiyacı,

4.3. Değerlendirmeler

4.3.1. Fırsatlar

- Ticaret alanında sahip olunan mevzuat ve uygulama tecrübesi,
- Ülkemizin jeopolitik konumu,
- Ülkemizin konumu itibarıyla lojistik bir ticaret üssü olabilme potansiyeli,
- AB ile mevcut Gümrük Birliği ilişkisi,
- Konteyner ticaretinde dünya performansının üstünde bir ilerleme gösterilmesi

(Konteyner limanlarımızın gelişmiş olması),

- Yeni serbest bölgelerin kurulması,
- Dünyada hizmet ticaretinin ağırlığının artması,
- Ülkemizde hizmet sektörünün güçlü olması,
- Hedef pazarlardaki rakip tedarikçilerin varlığı/güçlü olması,
- KOBİ'lerin finansmana erişim imkânları,
- Yurtdışı müteahhitlik sektörünün global ekonomik değişimlerden hızlı etkilenmesi,
- Savunma sanayinin gelişmesi,
- Pazar çeşitliliğinin öneminin artması,
- Genç, girişimci ve yetişmiş insan gücünün yüksek olması,
- Afrika pazarında etkin olma yönünde çalışmalar yapılması,
- Ekonomik faaliyetlerin sektörel dağılımındaki değişiklikler,
- TİM ve TOBB gibi güçlü meslek örgütlerinin varlığı,
- Helal gıda pazarına yönelik çalışmaların yoğunlaştırılmasıdır.

4.3.2. Tehditler

- Merkez ve taşra teşkilatındaki fiziki sorunlar,
- Ülkeler arası güçlü diyalog yoluyla artan korumacılık eğilim ve uygulamalar,
- İkili ve çok taraflı ticari ilişkilerde uygulama farklılıkları,
- Politikaların ve uygulamalarda mevzuat çeşitliliği ve uygulama sorunları,
- Tüketicinin korunması nihai amacının gerçekleştirilmesinde eşgüdüm eksikliği,
- Bazı kamu kurumları ve bağımsız idari otoriteler ile ortaya çıkan yetki çatışması,
- Rekabet seviyesinin güçlendirilmesinin gerekli olması,
- Finansmanda dövizle bağımlılığın fazla olması,
- İthalat üzerinde devam eden korumacı politikalar,
- Lojistik maliyetlerinin artması,
- Bazı ustalık ve maharet gerektiren meslek grupları ve el sanatları faaliyetlerinin azalması,
- Siber saldırı tehditlerinin artmasıdır.

V. ÖNERİ VE TEDBİRLER

5.1. 2020 Yılı Eylem ve Hedefleri

2020 yılında da Ticaret Bakanlığı, Türkiye'yi ticaretin en kolay, en hızlı ve en güvenilir şekilde yapılabildiği ülke olarak uluslararası arenada konumlandırma hedefini gerçekleştirmek üzere, birçok katma değerli proje ve çalışma yapmayı planlamaktadır. Bu çalışmalara bazı örnekler aşağıda sıralanmaktadır:

- TBVAMM (Ticaret Bakanlığı Veri Analitiği Mükemmeliyet Merkezi) kurulmasına yönelik çalışmalar başlatılacaktır.
- Sınır kapılarında kuyruk ve yoğunluğun ortadan kaldırılmasına yönelik olarak dünyada da uygulanan sanal sıra sistemin hayata geçirilmesi amacıyla Randevulu Sanal Sıra Projesi 2020 Nisan ayından itibaren başta Kapıkule olmak üzere önemli sınır kapılarımızda devreye alınacaktır.
- Personel bilgi birikimi ve becerilerinin artırılması amacıyla, her alanda sürekli ve güncel hizmet içi eğitime tabi tutulacaktır.
- 2020'de mal ve hizmet ihracatımız için toplam 3,8 milyar liralık destek bütçesi ihracatçımıza sunulacaktır.
- Tespit edilen vergi kayıp ve kaçaklarının önlenmesi amacıyla, kontrol sonuçları değerlendirilip raporlanarak, gümrük politikalarının gümrük idarelerinde yeknesak uygulanması ile tarife, kıymet ve menşe konularında sapmaların önlenmesi amacıyla tedbirler geliştirilecektir.
- 20 ilde potansiyel ihracatçıların tespitine yönelik başlatılmış olan çalışma 2020'de Türkiye çapında iyice yaygınlaştırılarak firmaların ihracatçı olması için mentorluk yapılacaktır.
- Pazar çeşitlenmesini sağlamak amacıyla Afrika'ya daha çok önem atfedilecektir.
- Ambarlarda tasfiye edilmek üzere beklemekte olan araçlarda hava şartlarından ötürü meydana gelebilecek değer kayıplarının önüne geçmek için EPDK mevzuatı uyarınca sözleşme gücünün izin verdiği kapasitede otopark alanı gölgelik üzeri güneş enerji sistemleri kurulumuna ilişkin çalışmalara belirlenecek pilot bölgelerde başlanacaktır.
- Tasfiye işlemlerinin Bakanlığımız elektronik altyapısı ile desteklenerek hızlandırılması, e-ihale sisteminin kullanıcıların da görüşleri dikkate alınarak geliştirilmesi, Bakanlığımız yetki ve görev alanı dışındaki mevzuatın tasfiye sürecini olumsuz etkilerini asgari seviyeye indirmek için gerekli girişimlerde bulunulması, yedimlerinle ilişkin düzenlemeler yapılarak buralarda muhafaza edilen eşyanın daha sağlıklı takibinin yapılması sağlanacaktır.
- Dış ticaret işlemlerinde gerçekleştirilecek çeşitli analizlerle anomali tespiti üzerinde çalışmalar sürdürülecektir.
- Merkezi ve yerel olarak yürütülen risk analizi çalışmalarının sonuçlarının anlık ve geçmişe dönük olarak görülebileceği, CCTV bağlantısı olan gümrüklü alanlardaki gümrük muayenelerinin/kontrollerinin izlenebileceği interaktif bir kontrol ve izleme merkezinin oluşturulması yönünde çalışmalar yürütülecektir.
- Hizmetlerimizi gerçekleştirirken hem dış ticareti hızlandırıcı hem de yasal olmayan ticareti önleyici olma bilinciyle hareket ederken, ekonomi ve maliye politikalarıyla uyumlu olarak Bakanlığımız döner sermaye işleri yürütülecek ve tasfiye sürecini etkin, şeffaf ve en hızlı şekilde gerçekleştirmeyi artan bir ivme ile sürdürülecektir.
- 2020 yılında kaçakçılıkla mücadelede geçtiğimiz yıllarda ulaşılan seviyenin üzerine çıkmak için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

- Bakanlık stratejilerine uygun nitelikte ve nicelikte personel istihdamını sağlanacaktır.
- Çalışanların motivasyonlarını ve memnuniyetlerini artırmaya yönelik çalışmalar yapılacaktır.
- Ülkemiz ve dünyadaki ithalat trendleri hassasiyetle takip edilecektir.
- E-ihracatı ihracatçılarımız için daha kolay ve ulaşılabilir kılarak, Türk mal ve hizmetlerinin uluslararası piyasalarda e-ihracat yoluyla yer alması sağlayacak e-ihracat Stratejisi ve Eylem Planı'nın üçüncü dönem eylemleri uygulanacaktır.
- İhracat desteklerinin kamuoyunda farkındalığı daha da arttırılacaktır.
- Blokzincir çalışmalarına hız verilecektir.
- Yerli üretim ithalatta haksız rekabetten ve artan ithalat baskısından etkin olarak korunacaktır.
- İş süreçlerinde bilgi teknolojilerinin daha etkin kullanılması için gerekli çalışmalara devam edilecektir.
- Küresel ticaretteki gelişmeler, ikili anlaşmalar ve desteklere ilişkin Etki Analizi ve modellemeler yapılacaktır.
- Mal ihracatına yönelik Turquality® ve Marka programları kapsamında markalar desteklenecektir. (Böylelikle Turquality® programı kapsamında desteklenen şirketlerin birim ihraç fiyatının (kg/\$) yükselmesi hedeflenmektedir.)
- Tarım ürünlerinin pazarlanmasında dağıtım zincirindeki araçların sayısının azaltılması, tüketicinin makul fiyatlardan ürüne erişimi, üretici ile tüketici arasında doğrudan bağlantı kurulması yönünde kooperatiflerin ve üretici birliklerinin sistemde etkin olarak yer alması sağlanacaktır.
- Kadınlar tarafından kurulan kooperatiflere yönelik eğitim, girişimcilik ve danışmanlık gibi alanlarda sunulan destekler yaygınlaştırılacak ve gerekli hukuki düzenlemeler yapılmak suretiyle kadınların kooperatif kurmaları kolaylaştırılacaktır.
- Tarımda Milli Birlik Projesi hayata geçirilerek tohumdan sofraya gıda değer zinciri, gıda güvenliği ve uluslararası rekabet önceliğinde, yeniden yapılandırılacaktır. Bu kapsamda Hal Yasası çalışmalarına destek verilecektir.
- Güneş, rüzgâr, biokütle, yenilenebilir enerji ve yerli kömür kaynaklarının elektrik üretimindeki payı artırılacak, YEKA modeli ile bu enerji teknolojilerinin yerleştirilmesi desteklenecektir.
- Kuşak ve Yol Girişimi çerçevesinde Çin ile ikili ticari ve ekonomik ilişkiler geliştirilecektir.
- Kooperatifçilikle ilgili kamuoyunda farkındalık sağlanması ve kooperatif girişimciliğinin farklı alanlarda uygulanması yönünde çalışmalar yapılacaktır.
- Esnaf ve Sanatkarlar Destek Sistemi yenilenerek finansal desteklerin çeşitliliği sağlanacak, ekonomik katkı odağıyla uygun koşullu kredi desteklerine devam edilecektir. Hazine destekli kullandırılan kredilerde imalata, ihracata, markalaşmaya, e-ticarete yönelen esnaf ve sanatkarlara ek faiz desteği sağlanarak bu desteklerin etkinliği arttırılacaktır.
- Kurumsal risk analizi çalışmalarına hız verilecektir.
- Kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi çerçevesinde gümrük kapılarını ve idarelerini modernize etme ve yenileme çalışmalarına devam edilecektir.
- 4703 sayılı Kanunun yerine geçmek üzere daha etkin bir ürün güvenliği sisteminin oluşması ve güncellenen AB mevzuatına uyum sağlanması amacıyla hazırlanan "Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Taslağı" tamamlanacaktır.

VI. EKLER

MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI

Mali hizmetler birim yöneticisi olarak yetkim dahilinde;

Bu idarede, faaliyetlerin mali yönetim ve kontrol mevzuatı ile diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında üst yöneticiye raporlandığını beyan ederim.

İdaremizin 2019 yılı Faaliyet Raporunun "III/A- Mali Bilgiler" bölümünde yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim. (Ankara – Şubat 2020)

Devlet Selim PASLI
Strateji Geliştirme Başkanı

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasalık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dahilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim. (Ankara – Şubat 2020)

Rıza Tuna TURAGAY
Bakan Yardımcısı

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dahilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim. (Ankara – Şubat 2020)

Sezai UÇARMAK
Bakan Yardımcısı

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dahilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim. (Ankara – Şubat 2020)

Gonca Işık YILMAZ BATUR
Bakan Yardımcısı

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dahilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim. (Ankara – Şubat 2020)

Ruhsar PEKCAN
Bakan